Л 65
3457

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 57362

Број 1.

Год. VIII.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. јануара 1885.

„Стармали" излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг.

НОВА СЛИКА — АЛ СТАРА ПРИЛИКА

Када ђаво посла нема
(То сам чуо од Немца брата)
Он не леже ни тад спавати,
Него онда муве пати.

Сад не пати ђаво муву
(Познато је нама свима)
— Не пати их само за то
Јер важнија посла има.

Ђаво мења своје лице,
Да га лако не познамо,
За то ј' нама преки посо
Да ми њега сад ватамо.

Истина је света вода, —
Ко попрска руке њоме,
Те су руке онда кљеште
Вијугаљу ђаволскоме.

Лако ј' узет' на се лорфу
Преподобја смиренога,
Ал та лорфа кад се здере,
Тад познамо вука свога.

(Част, поштење сваком оцу
Ком је оно образ прави, —
Ал не дамо да нас под њим
Ђаво пара, ђаво дави.)

Вољи брке бркомазне,
Као символ несавлада,
И ко не зна, мислио би
То ј' запета сва Арнада.

Здери само образину
Што се тако бесно крути,
Па ћеш онда таки рећи:
Сад разумем ко то мути.

(Част, поштење сваком брату,
Ком је оно образ прави.
Ал не дамо да нас под њим
Ђаво пара, ђаво дави. .)

Има још многих крпица,
Многих лорфа, образина,
Што нам вичу, што нас маме:
Пригрлите српска сина!

Али ми смо на раскршћу,
Где пут десно, лево иде,
Ту се могу разазнати
Маскараде и чуваре.

Здери само образину,
Знаћеш таки ко те мами,
И тад нећеш залутати
Ни у поћи, ни у тами.

„Стармали" вам давно кличе,
Да с' отимат' барем смемо,
А ви, браћо, приспите,
Помозите да с' отмемо.

Ено слике, ено ђавла;
„Стармали" се њиме боче,
Слабине му вите стежу,
А он буљи свие очи.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ БЕОГРАД

„Стармали“ се њиме бочи,
Истина му у помоћи,
А ви, браћо, помозите
Да на руке не пекући.

Ви „Стармалом“ не требате,
Сви требаћу роду само, —
На ако је и ту бедем,
Онда вала да се знаме.

С тог бедема старог, малог
Смемо викнут': Амо, амо,
Да се ђавла пачупамо,
Да га у ад одзврцамо!

* * *

Доћи ће време, и ја му се надам,
Када ће борба бити друга вида.
Сленс су очи, којима с' ве ђавла
Блиског доба дивна пирамида.
Данас нам 'ваква борба нужда прека —
А једно добро друго добро зида.

Шетња по Вршцу.

I.

Ето кажите и сами: могу ли на друго место доћи у Вршац? Да одем у Кикинду, било би против програма „Стармалог“; да се упутим по Панчеву, те да вам причам шта сам тамо чуо и видио, опет не иде; уредник би ми се лепо захвалио, кад би му тим начином ватерпо читаоце на плач. А после, ако човек није баба да седи поред топле фуруне, најбоље му је да оде по овој студени до Милетићевог студенца у Вршцу, јер ће се тамо још понајбоље загрејати.

Ово дабогме, нису баш ни Вршчани први измислили „Милетићев студенац“ Прави „Милетићев студенац“ потекао је у Новом Саду, и то још 1866. године. Из тога студенца жуборила је бујна свест, на се разливала по свима крајевима Србства, а сам народ ју је жељно захватао. Но од последњих 10 месеци овамо, замутише нека браћа воду, те је почео на Новосадског „Милетићевог студенца“ да тече неки мутљаг, а да избија на површину талог и опет талог. Но сад је хвала богу уђешена поправка, па се надамо да ће чиста вода спрати онај мутљаг, који се у последње време накупио.

Но пуд сам се одједном део у Нови Сад! ? Ево да замочим перо у мастило, па да се тако пренесем и опет у Вршац, и то правце пред Милетићев студенац. Ал ни валада и ко зна, како је тај студенац попикао? Наскоро после Ујме, онда кад је пролазећа српска кра, зажуборио је у Вршцу „Милетићев студенац“. Из тога је студенца потекла само вода, ала баш та вода је требала да покаже свету, како у нашим жилама тече још увек — кра.

Не ни пијаци, не на домаћу двокатницу, но онде где је Христос започео да шири своју науку, посред колиба, подигоше Вршчани „Милетићев студенац.“ Онда кад наступи ноћ, кад се мегеј и врева утиша, чујеш где тихо жубори вода. Негда је била потпитена; прва земља лежаше над њом; а с'уда упаковано окружавање је ирак. Тако је чамила неко има, но до-

ПОДЛИСТАК

Ода Снегу.

Ти сваке зиме нијеси се овде,
Баш кад ја седам да пишем еде,
О стакло биеси прозора мога,
Из ока мојих кунеш се пога,
Скриваш ми других предмета много
Којима б' оду написат' мог'о,
Истичеш само свој образ бео
— Знам шта би хтео.

На драге воље, — но прећи немам,
Шта вопше на то да но се спремам.
Ја се не бојим студени твоје.
Та глава ј' моја већ твоје боје
(Није баш са свим снегзимо стање,
Ал на то иде њено грушање);
На пек нас ода још боље сиежне, —
Мој драги снеже!

Још само тражим титулу часну,
Титулу за те згодну и красну; —
Јер кога одом обасне лира,
Тај нађа да се и титулира.
И већ је нађе', брао се есте',
Боље нег икем доликује ти, —
Здраво ми дакле предмете одни.
— Високородни!

Од тебе често грми и сева,
Ал никад неза печених шека;
По ти си, сиежне, звестака бела,
Знак да не прети громовска стрела;
Ти си нам јака залога мира,
Јер снегом војска тешко напира.
Ти док си крову стража голема,
Пожара нема.

И у сред зиме, за спротаво,
Њеје се штогод и црних дана,
Њему су црни, ма да су врели,
Ал зима има и њоки бели;
Ма та белоћа није од људи,
На њених душа, на њених груди,
Пиј' нам се пружа од другог чега,
Већ баш од снега.

Ти вештo унеси заиејат' путе,
За то се много уздамо у те;
Кад пакост, алоба неће да луди,
Ох заиеј, заиеј врашка им пута!
Смети их снегом, не дај куд жеље,
Нека се врате у свс пчеле! —
Крепе л' се слога, носи је нама
На сопицама.

ће доба те и она доби одушке. Махом је набила на површину, а ко јој разуме жубор и романсе, тај чисто слуша речи: „Ево ме потпитене, где изађох на светлост! Ето ме где се разливам над клетом земљом, која ме је у својим мрачним дубинама вековима окивала . . .!“ Диван је то шум; тај жубор скрива у себи јеванђеље слободе; застаните да га саслушамо. . Донесите овамо и децу из колевке, нека га и она чују и упамте, имамо кад поћи у шетњу . . . .

На даворне; седите да се мало поодморимо. Кад човек предузме себи да шета годинама, може се уморити; јер дође некад време кад нема одмарања, нема седења, но треба ићи — напред и опет напред.

Док се овако одморни одмарамо, ево ћу да вам причам како је било првих дана, кад је зажуборио „Милетићев студенац.“ Забрља жица од Вршца до Пеште, а но њој јављаше Бурнаш министру Тиси: „Аман господару, потегни и опет са наименовањем; овде има студенац, који се зове Милетићев!“ Задрктала жица од трепета; а наскоро стиже но њој и одговор: „Верна слуго Јоване Бурнаш, не може се више. Наименовали смо вам недавно патријарха, написи писмо вам учитељицу, а у Ковиљу је ово дана наименована и — бабица. Много је одједаред да и студенцима наименујемо — имена. — Питање плаћено.“

Мало било, дуго не трајало, кад стиже из Вршца у Пешту нова тужба. Тужба је била у писму, а писмо је стигло поштом. Дан после тога, донео је „Пештански Лојд“ чланак, како није истина да се на нашим поштама краду сва писма, јер писма у којима нема новаца редовно стижу на своја опредељења . . Министар отвори писмо, да види шта му књига каже, а тамо стоји писано:

„Аман господару, тужим ти се поново на „Милетићев студенац“, јер је бунтовнички. Половина вршачких народњака није са тог студенца воду, те никако да умре од жеђи. Кад хоће да клону од умора, та их вода освежи, окрени, опорави и подиже. То је опасно по државну мисао, с тога нареди да се бунтовнички студенац даде под суд. — И опет јесам твој Бурнаш.“ И опет стиже министров одговор: „Верна слуго Јоване Бурнашу, не могу ти учинити по вољи. Нашли су данашњи закони револуционарни; наши су судови благи. У целом законику нема параграфа, којим бих могао казнити воду. Но кад предложим ванредне мере против антисемита и народњака, предложићу ванредне мере и против добре воде. Нека се слегне све, што је на шетту ове земље. . . .“

И опет прође неколико дана, а Бурнаш не може да нађе ни станка ни весела данка. Напослетку се досети, те у огорчењу отправи чашу воде са Милетићевог студенца право у Пешту.

А у спроводном је писму писало: „Аман господару, кад са тако мекан и благ, ти би вађала ниш и сам од ото бунтовничке воде. Ето ти, па се напиј, марим ја, с моје се стране можеш ако хоћеш и посрбити...“

Узбурка се цело министарство; та није шала; вода је на српског краја. Дошаше секретара Генција, те му наложише да испита бунтовничку тачност.

Секретар донесе стаклад, која увећавају неколико милијона пута; (та тако се увек ради горе у Пешти, кад се траже српској стварн мане.) И секретар Генци написа овакн извештај: „Ужасно је чега

Шта ћу ти још казат' без фразе!
И тебе многи погама газе:
Ти немаш жучи да на то јачнеш,
Ал пак зато љубима шкрипиш.
И та је шкрипа музика зимска.
Но ти си, снеже, и снага дивска;
Та худ ћу јачег, страшнијег дива.
Нег' што ј' лањина!

Хладан си, снеже, хладан за цело,
Ал ти си пак топло одело
Њивама пашни, млађаном саду,
Тежачкој муци, ратарском паду.
Красно је, дивно, кад бадње вече
Земљу, у белом руху затече,
Надима младу, патњама сгару,
К'о у стихару.

Што сам ти реко није пагегом.
Песник се ето загреј'о снегом.
Песнику ј' лако, ниа и дрва,
Но мало пића и хлебних пред;
Довољно хлеба, дрва и пића
Могло би бити свима нам, свима,
Само да ј' свако та земљи дело
Као снег бело.

Бар кад би само — ал жеља ј' пуста,
Знам да узалуд занарам уста —
Ал ево шта је жеља моја:
Високородност кад би нам твоја
Путујућ' с неба на крили лаки
Донела увек и дарак какн,
На пример деци кад би донела
По нар цванела.

Е то би била небеска мода, —
Тад би ти пис'о још десет ода.
А сад ће доста и ова бити,
Још и ту морам од тебе крити.
Ал тамо, кад већ фебруар мине,
Тад је прочитај, ради милине,
Прочитај, па се по свој Европи
Од елести — топи!

„Доброгласник“ за г. 1885.

Зашто је Заплеталов у сватовима плакао.

— Хумореска —

У Заплеталовом селу беше свадба. Пера Васић дроводеља жени свога сина, па је и старог Заплетала позвао на весеље. Истина, да је Заплеталов био врло строна и под кирију седио, ипак та је Васић позвао, јер му је био први комшија.

Свуда је обичај, да се прављ носи, које најмањнији сватаи приказује. Богаташки донесе скупље ствари а сиромашнији јефтиније; обично умесе гибаницу какву или пошљу печену гуску или друге, свакн по свом могућству.

све има у тој чашици воде. По њојзи пливају чи таве кладе и паљеви а има у њој животиња великих као кокошке.“

Цело се министарско веће ускомеша, те узе огорчено световати, шта ће и како ће.

Ал то беше рачун без бирташа. Устаде министар финанције, те им огорчено подвикну: „Јадни не били; та зар ви не можете најпре промислити?! Зар не видите, где дотерасмо државу до пропасти; зар не видите да нам усавршене сви повчани извори?! Ево сам због тог запао већ у очајање, а сад кад пропаћосмо студенац, из кога у једној малој чашици воде пливају читаве кладе и паљеви, а има у њему животиња великих као кокошке, зар још да се бунише против тога? Зар не знате јадни ме били: ако нам тај извор не подигне државно благостање и не стави нас на ноге, неће нам нико помоћи. Него одма шаљите људе онамо да извлаче оно гориво и јестиво, које лежи у том извору, те да се опет оповчимо. . .“

Другова министра финанције узбеснеше се, но одма затим пренуше у смеј. . .

Ал опет се зато не окануше Бурназова посла. Отправише чашу воде на полицију, са наредбом, да се тамо хемијски испита. Па ако баш и нема у њој кладе и паљева, можда ће бити — отрова. На пештанској главној полицији баш су у оно време неки чиновници примали мито и гдобили народ, због чега су данас затворени. Било је новаца, па се богме и пило. Једног јутра дође шеф неког одељења мамуран у звање, пошто му се ужегло грло од шампањца, те у забуни испије ону чашу воде. Сад нема више „corpus delicti“.

Бурназ се расрдно те не шаље другу воду и тако је ствар легла. . .

А Милетићев студенац брује и даље, а већ његов жубор знате шта нам каже.

Ө.

Воља је и **Sloga**, него неслога.

У Панчеву има кућа, не баш мала,
Што се негда лепо српском „Слогом“ звала
Та се кућа држи још имена свога,
Само сада на њој пише ’вако: „Слога“.
У тој кући сада сиромашак један
Чини све што може, подузетан, вредан.
Ако је кривица, баш његова није
Што су кућегазде продазе акције.
Он би хтео вратит’ стара доба мила,
Али преко пута не да јача сила.
Сиротињу гони новог доба тама,
Која се оружа и — клепетушама.

Ко ме не разуме, нека се не једи.
Та ситница само за Панчево вреди. *)

Спиридон.

*) И од сада, као и до сада, следоваћемо да у „Стармалији“ буде што више ствари, које нису од општијега интереса. Али показше створи један већег српског места имају право на изузетак од овог правила. При оваквој дописима, потребно је, да у имену поменувана имамо гаранције, с којима смо заведени. И ову смо нашу само на ту гаранцију примили. Ур.

Сиромах Заплеталов узкубурио шта ће он да пошље, кад ни сам нема и срамота је да што непошље; те ће рећи своју баби:

Јеси чула бабо! Ми пакаљамо. Добро њи а боље нећеће. Осим оне шуше у димњаку ништа више немамо што би могли послати, на хајд да је пошљемо.

Немарим, на нек иде. Истина, да ми је врло жао ал шта знамо.

Мати, рече мали Харалампија, који је сав разговор чуо, поведете и мене у сватове, тамо ће бити силна комшијска деца.

Па зашто да не, — рече мати окренувши се оцу.

Немож’ бити рече одлучно отац, срамота је да нас троје идемо поред слабо кравала.

Не, на могли би још шта послати, рече мати, па да и њега поведемо.

На пример шта? запита је муж, — ја не знам, шта би ми то још имали да додамо.

Старог петла, рече мати, тај и онако више не преди, не кукуриче и —

Боме су те бабе досетљиве! Кад држиш да нам нето нездреди више и ти му заврни шију, па га пошљи, на ћемо и Харалампију собом повести

Али ти кажем, дерање, окрене се Заплеталов отац сину, да ми се својски набокаш, да после три дана не мораш јести. Тако ћемо наћи рачуна.

Не бој се, чоче, ништа, рече мати, та једе ти тај к’о матороц. Поједе тај гдекоји пут за три тота.

Мати се није преварила!

О великој свадби, о вечери, богато напуштен сто а њих троје седили су једно поред другог.

Ни један тањир понуде не пустише из руку док га њих троје не смирише; кад на једаред би њина свест а Харалампија брижну у плач.

Дерање, што се дереш? упита га мати.

Не могу више да једем, одговори Харалампија през плач.

Но на трпај у џеп! шушне му мати.

Сви су пуни! продера се он још већма.

Шта му је? упита отац Харалампијин.

Загрцн’о се. Отимала му прва у зелењак, рече мати брзо; јер није хтела, да и други примете, шта се збива.

Прође свадба, они пођоше кући, а мати Заплеталова приповедаше пуз пут прави узрок летњег дерања.

Тада ће му отац рећи:

И треба да трпаш у џепове! Само остани при томе, на ко зна можда ћеш и ту кадгод бити славан човек, (сад је барем лако, мало више улагивања па готов посо) можеш бити н. пр. код пашег г. грофа коморник ил фориншица или други чиновник, онда заповеди нека ти дубоке џепове праве, па трпај све чега се дочепаш, па онда нећеш бити сиромах Заплеталов; јер, синко, данас у свету невешту човек кубури као ђаво, ма како био вољан, а пешт, ма се и заплетало звао уме да се протура.

Иже Мисљетовић.

Ћира. Кад би нешто **Ђаво** хтео да брани постојеће стање, које је Анђелић створио у нашем народном животу, па кад би тога ради написао какав уводни чланак у какве новине, — како би се Ђаво потписао?

Спира. Ја мислим он би изостављено самогласна слова своја имена (да се не мисли да он с а м о за то г л а с а:) даклем у место **ЂАВО** потписао би се овако: **Ђ. В.**

Ћира. На такав сам потпис је већ напао под уводним чланцима у „Нашем добу.“

Спира. Ето ти га на! Ја сам сасвим безазлено моје мишље рекао. А тиме сам можда кога љуто увредио.

Ћира. Е па ја ћу ти дати сведоџбу, да је то за сада нехотице било, — јер знам да још нисн потанко прочитао те чланке са подписом **Ђ. В.**

Ћира. Јеси ли чуо да у Београду опет излази „Брка“?

Спира. Шта ваше домаћо ми је и до руке 2. број. Опазио сам да се жестоко бори против —

Ћира. Против владе?

Спира. Какве владе! Влада би му таки потсекла бркове. Него лист као лист, бори се против листа. —

Ћира. Даклем напада на „Видело“.

Спира. Опет нисн погодио. „Брка“ се попосн од „Видела“, неће ни да зна њега.

Ћира. На да кога напада?

Спира. „Одјек.“

Ћира. На здравље!

У ш т и п ц и.

Једва једанпут радосне вести из Врнца! Јављају оданде, да се тамо основао „Lachclub“. То је дивно, јер то је несобрани доказ, да је у Врнцу све лепо и красно, па Врнчанима сад друго ништа не преостаје, него да седну за сто, пију вина и — да се смеју.

* * *

У страним новинама читамо, да је митрополит из Ђенове у свом „пастирском“ писму проклео и на католичке вере искључно уредннке, слагаче, продаваче и разносаче талијанског листа „Епоке“, па чак и све оне, који тај лист читају, или другима на читање дају. Чудновато, како да тако што није било и у Германном божићењем поздраву. Али што није било, то може још бити, та Герман и тако воли, да следује примеру католичких владика и митрополита! . .

* * *

На богојављење дебатовали су вршачки скупштинари, да ли да оду владици или не. Међу тим им је владика поручио, да не може примити никакву депутацију, јер је болестан. Један шаљиви скупштинар поставља питање: за што није владика пречекао на скупштинско решење, да види хоће ли му ићи, па тек онда да се „разболи“, — На ово питање зналце једино само вршачки двор одговорити.

* * *

Да ли ће, боже мој, наше „потабалитетлије“ отворено признати своје шуровање са нашим реакционарима и Анђелићевцима приликом кикиндске конференције, или ће их се стидети, као што се ожењен човек стиди својих пређашњих грешних познанстава?

* * *

Сад је још већа повика на Чивуте усљед тога, што се дознало, да су они украли пакете српске краљице Наталије у вредности од 40000 динара. Но то могу они лако поправити. Кад су се већ бацали на крађу, нека украду сад Гарашанина и читаву „напредњачку“ странку, па ће постати најпопуларнији људи у Србији.

* * *

Из Панчева пише један родољуб: „Где се налазе брзојави, које су наше потабалитетлије приликом кикиндске конференције добили? Не би згорег било, да се „хеца“ ради потраже. Мора да су врло пикантни кад их Бекић није хтео штампати. Аргорос Бекић! Он се овде шета с увезаном руком, те отуда закључујемо, да се пре свог поласка за Панчево морао са врло многим Новосађанима руковати.“

* * *

Бачка конзисторија намислила је најбољи начин и лек, како би се стало на пут бракоразводним парницама, које врло рђаво карактеришу наше морално стање. Она препоручује, да се људи и жене претплаћују на књижевни лист „Стражилово“, на мисли да ће се мужеви и жене тако научити, да се већма љубе и поштују! Видеће се, хоће ли тај лек дејствовати.

* * *

Познати јунак Бурваз и његов писарчић хватају по Врнцу претплатнике на „Наше Доба“, али са ловом им тешко да ће уредништво задовољно бити, па ни сами ловци. У осталом уверени смо, да ће ловци најзад и наћи оно, што траже.

Вл.

„Нашем Добу.“

Оно тело, ком се данас
„В а ш е д о б а“ клања,
Није к а м е н в е р е, него:
К а м е н п р о т и к а њ а.

Искрешите из тог кама
Искру добра слуга, —
Да се камен своје вољно
Уклони са пута.

Ил бар само покушајте,
Да с' толко разбуди,
И ја ћу вам радо пикнут:
Бесферам људи!

Крешимир.

Ђука. Ти си Шука баш разборит човек, па дед молимте одговори ми на питање, да ли човек на две године пре свог рођења може и. пр. ући у дућан?

Шука. Бог с тобом пр јателу, та ти као да писи при чистој свести! Где би човек пре свог рођења могао ићи по свету! Та то је са свим немогуће!

Ђука. Е да! Кад је то тако немогуће, како је онда могуће, да је књига „Црквено право православне цркве“, коју је написао калуђер Емилијан Радић, ушла већ 1882 г. у штампу, а још је 1884 г. била тек само материјал?

Шука. Хм! хм! Велики је бог и чудна су дела његова!...

Пуслице.

□ Сад нам неки извесни потабилитетија може (а да ве огреши душе) казати и: Експасивисте, и: наспивисте, — како хоће, — јер знамо да сио му сини пред очима.

◡ У Србији је већ толико просуто Виделовског млека, да извесне кајмак-лије смеду већ опет помишљати на куљење кајмака.

◠ Да, они би хтели Србију разделити на пет делова. (Само пека је њихов ваздушни балон пао пет, а српски народ на био и распао — то је њима деведесетдевета брига.)

⊰ Кажу да ће Анђелић бити изабран за поч. члана друштва св. Јеронима. — Јер они ма у власти да папирним духом писане књиге изгурне из српских школа, — а то инак не чини.

⊱ Радошевић и још неки другови хоће да нас увере, како су Срби погрешили што нису пристали за њихову странку. Јер онда нас они не би морали из далека гледити, него би нас могли пријатељским загрљајем — загушити.

= Кад би гроф Хоенлое, краљев хофмајстор посно увек на једној нози бечку штифлетну, а на другој пештанску чизму са мамузаха, — онда би посланик г. Угрон био потпуно задовољан. — Јер других болова немамо, само ти.

♯ Кад пека сила западне у неслану политику, — та се не да тако лако есолити, па баш кад би јој цео Солун додао.

⊙ У Земуну је „Застава“ до сада имала пет претплатника, а од пове године спала је на 47. — Ово је за цело велико опадање, т. ј. бар са неке стране, биће због тога Земунци јако опадани.

⊙ „Турски Народ“ доказује, да је недавно пађени печат кнеза Лазара фалширан. — То је вадда чуо од онога свог „пекара,“ чије смо ми кости пренане у место Бранковић на Стражилово пр пели.

♂ Анђелић у својој божићној посланици говори о „избраном“ народу. (Камо среће кад би и ми могли говорити о „избраном“ патријарху.)

Проба пера.

LXXXI.

Познајемо се и по сну каки смо.

Сневао сам ноћас
Да сам мала тица;
Ухвати ме белом руком
Нека деспотица.

Па ми стаде гладит'
И леђа и крила
(А лепа је била,
Као горска вила).

Смешила се на ме
Својим белим зуби,
Примаче ме уст'на,
— Мал' ме не пољуби.

А ја сам вам дрхт'о,
Као да ме туку;
Кљуц'о сам и греб'о
Њену белу руку.

Цура пита: „шта би хтела,
Тицо моја драга?“
А ја одговорих:
„Пусти ме без трага!“

И она ме пусти,
А ја се пробудих'. —
(Чудни смо ми људи;
И у сну смо луди.)

LXXXII.

Критичару од заната.

Бити само критичар.
То ј' грбава ствар.
То много не вреди,
На то с' правда једи.

Критичару, ти си
Стек'о страшан глас,
Сад би мог'о критику
Заденут' за нас.

Критиков'о с' доста,
Не треба нам више,
Него дај нам пример:
Како да се пише.

Де, паишши сонет,
Да га с' начитамо;
Роман, — ил повезу, —
Ма и драму сазо.

То публика пите,
(Правда irespective) —
Право је да и други
Критичари живе.

LXXXIII.

Ево хеца за мог чтеца.

Седи једна госпа,
Мајка многих деца;
Деца плачу —
Њојзи
Ни у пр вритеца.
Достојанство чува,
Неће да се бреца.
Племенита крвца
Кроз жиле јој штрца,
Са лица јој сија
Радосна грандеца
А и како не би:
— Има четир кеца.*)

LXXXIV.

Кубура с кером

Ко обећа много,
Томе јао, јао!
— Хвала богу, писам
Ништа обећао!

Ја би нешто хтео,
Ал ми с' керо вуди . . .
А да се молимо —
Нисмо тако луди.

Најбоље ј' не писат'
Кад ти керо неће . . .
Та се песма зове
Негативно цвеће.

Г—д—н.

Најсребрније сребро.

Грк Лука позвао однекуд неколико пријатеља на вечеру, — да се нафали са својим новим кашикама.

При вечери запита га један гост, да ли су те његове нове кашике баш сребрне.

Грк се често пипао увређен на ту сумњу и одговори:

— Таког сребра ти још нисп ни видио. То је најсребрније сребро.

Гост се увери и запита:

— Како то може бити.

— На иди у Пешту, питај трговца где сам купио. Он ми се десет пута клео да је то запета најсилабер (Neusilber:).

*) Деца б' можда волела
Четири пеперца. Ур.

Пакрачка балада

„Господине, моје злато — !“
Тако рече Маза.
А девојка рече на то:
„Хвала богу, кад сам злато, —
Не требам мираза.“
На то маза покуњи се
Ка' ударом грома,
Покуњи се, пошуњи се,
Па отиде дома.

Ш.

Доле крinку!

„Шаредоба“ — за шта је овај лист?

Па ено, човече, јасно стоји на наслову, да је то лист пре свега „за политику“.

Та то сам видео. Али сам читао у његовом огледном броју и допис из Париза од некога Ђ. П. П., који се хвали, да је „тек у иностранству српски научио.“ Тај незнани делија вели: „ако је збиља ваша гамера напустити ону сленчачку штаку, која сезоне политика, онда ме можете за суредника рачунати.“

Али уредник му је вадда на то приметио, да не мисли напустити ту „сленчачку штаку“.

Боже сачувај, уредник је на то прихватио, да се „такав говор“ потпуно слаже са програмом његовог листа.

Па сад ко ће ту да буде паметан. Лист, који себе назива политичким листом, а за политику признаје да је то сленчачка штака, коју нема напустити, — то је уникум вашег доба. За то доле крinку, на признајте, да се цела ваша политика врзе око тога, како ћете бити што лепши Тиси и Апоњиј, који су данас у сили и власти, а така је политика заиста „сленчачка штака“, — добро сте је назвали и ми тај назив примасмо. Али мислили се и народ за њом повести, то ће вам најбоље казати број ваших претплатника.

Још нешто за „Вубиутеку“. Уредништво „П. Д.“ одговарајући своме париском дописнику вели: *„Тим нам је милији српски глас, што је из далеког света, да ће знати и хтети по истини, а не по својој будн разматрати ствари.“* — Безферим. Даклем што ко даље, толико истинитије може наше ствари разматрати. Али ко зна, можда ту има нешто у ствари; можда би и „Наше Доба“ не ће ћуди него истинитије наше ствари разматрало, кад би нам лазило не близу Карловаца, него тамо гдегод у Бујенос Ајресу.

Из школе.

Учитељ је приповедао ђацима својима о мору. Говорио је како је море велико; како се у морској води лакше плива него у другој води; како је морска вода слана.

Запита га један ђак: Господине, а какве је боје морска вода.

— На шта мислите, какве је боје морска вода? — попови учитељ питање.

— Вадда је мораста, — одговори најмањи али и најбрзопаметнији ђак.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Са прошлим бројем завршио је „Стармали“ своју седму годину, и ступа у осму годину истина са јелним знатним губитком, са губитком сарадништва свога Абуказема, али са приратом нових младих снага, које су с нама заједно тврдо уверене да „Стармали“ ни од сада не сме задремати, кад је према потреба многе и многе од дремежа лечити.

Програм је листу његова седмогодишња прошлост.

Уредништву ће мило бити, ако се и осим сталних сурадника наће овом листу што више приложника, — а за honorирање рада (ко то затражи) одређена је једна свотица, која ће и порасти, ако број претплатника порасте.

Осим тога одредио је издавалац овога листа *Сто фор.* за најбоље хумореске које ће изаћи у подлистку „Стармалог“ у току год. 1885 (Распис ових награда засебно је ниже штампан).

Позивајући поштовану публику на што обилнију претплату, мећемо на срце и пријатељима овога листа, дојакошњим и новим скупљачима да нам заузимање своје не одреку.

Цена је на целу листа напштампана.

Уредништво и издаваштво „Стармалог“

Распис награда за најбоље хумореске.

Овим расписујемо три (односно шест) награда за најбоље хумореске, које ће изаћи у подлистку „Стармалога“ у току године 1885.

25. фор. добиће писац најбоље хумореске а **8. фор.** писац за овом најбоље хумореске, које буду изашле у „Стармалом“ месеца јануара, фебруара, марта и априла.

Тако ће исто бити награђене две најбоље хумореске које буду изашле месеца маја, јуна, јула, и августа.

Тако ће исто бити награђене две хумореске које буду изашле месеца септембра, октобра, новембра и децембра.

Награде ће досуђивати сами наши претплатници и уредништва која примају наш лист у замену. Имена оних који буду гласали увек ће се штампати.

Издаваштво „Стармалог.“

Многи нам се обраћају после више месеца, са потраживањем појединих бројева, које смо им у своје време послали, али они су их другом дали или сами забацили, па би хтели да им по ново исте бројеве бесплатно пошљемо, које нам није могуће учинити све дотле, докле нам исти не пошљу прилађајућу своту за те поново тражене бројеве. Што је право и богу је драго, а сваку завремену рекламацију радо ћемо уважити. Издаваштво „Стармалог.“

ТРАЖИ СЕ

„Стармали“ бр. 2, 5, 15, 27, за 1884. сваки појединн број радо плаћамо са 20 новч. ко нам пошље. Администрација „Стармалог“.

Све дужнике наше, којима су разаслате **нарочите карте** и сада уз овај број црвене цедуље, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року **подмирити изволи**, како би се опростили непрестаних опомена и ми досадног посла.

Администрација „Стармалог.“

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈОМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч Наручбине ваља упућивати издаваоцу-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста кавз, која је као што сви признају најзаланији и најскупији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

Авг Чинкел-ови синови

8—15 Aug. Tschinkel Söhne.

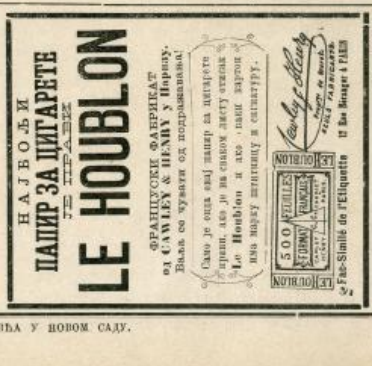

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

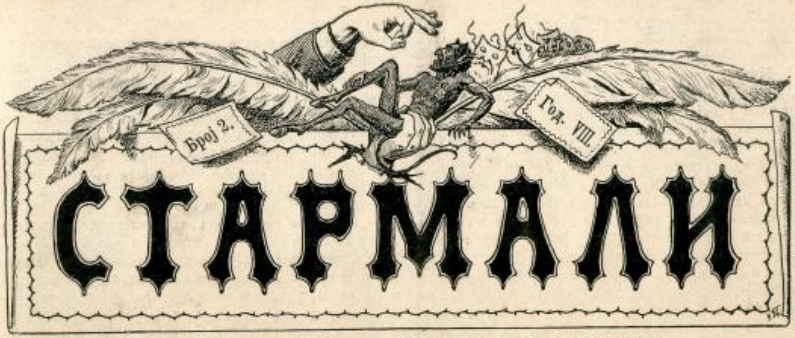

У Новоме Саду 20. јануара 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или орнаха. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Курјачина.

На пештанском сабору
Пала је реч јака:
„*Мађар мора скинути*
Кожу од курјака.

То је кожа којом-но се
Слабе бабе служе,
То је кожа, правна кожа,
То није оруже.

Ко с' не игра само жмуре,
Већ се добру нада,
Тај ирнисат' данас мора
Кецељчину рода.“

Још Јовађи никад није
Тако мудро рек'о, —
(Штета само, што је тиме
Тако дуго чек'о.)

Што ј' и до сад знао свако
С обичном памети, —
Чему с' наши поклонише
Нотабилитети,

То се данас изврдало
— Видимо и знамо —
Каже нам се и признаје
Да је кожа само;

Сива длака од курјака
Здраво олињана, —
А та кожа нит' је топла
Нит' је штит од рана.

Доле даклс с вучјом кожом,
То ј' обмана клета,
Доле даклем с вучјом кожом,
Што напретку смета!

Ову кожу требали су
Већ давно да баце,
Јербо само отуђује
Питоме јагањце;

На да с' ради, тако ради
И живо и јако
Да користи буде свима,
Свима подједнако.

Стресте даклем курјачину
Везану под брадом,
Здраву душу, крепко тело
Одените правдом.

Маните се зверовања,
Маи'те се страхота,
То ће створит' милионе
Чврстих патријота.

На тој речи, мудрој речи
Од многих вам хвала!
То јест, — ако није била
Јокајева шала.

Д.

Шетња по Вршцу.

II.

Могли би смо од Милетићевог студенца поћи даље, па обићи све друге јавне студенце, што су честити Вршчани у најновије доба подигли у спомен наших заслужних књижевника и песника; могли бисмо се прошетати до Бранковог, Јакшићевог и т. д. студенца, али то ћу оставити за други пут. Јер ти ће студенци остати вечито у Вршцу, дакле о њима ће се моћи увек у овим „шетњама“ говорити, дочим се збива много што-шта, о чем се мора одмах говорити, ако се неће, да читава ствар застари. Тако је ето наше народно позориште било три месеца код нас у Вршцу, па ако се сад о бањској позоришне дружине у Вршцу не проговори која, онда се мора на то чекати читаве две године, док не буде позориште опет у Вршац дошло. За то ми нико не може замерити, ако на овом месту проговорим коју о нашој позоришној дружини.

Често сам слушао лепе речи: „уметност не треба да пузи за хлеб“ и: „уметник се не сме понизити за новац“; такође сам често слушао и о неком „уметничком повоју“, који репрезентују глумци и сликари, али у практичном животу су то прло често само — празне речи, са којима се покрива уметничка понизност пред — неком богаташа. Тако је у свету и макар колико ми против тог факта декламовали и с гушањем говорили, он ће поред свег тог ипак постојати, догод се уметност, чиста и божанствена, неће бољи људима и у чистијем свету, не буде са свим ослободила испод тешког и одвратног господства, које данас и д њом извршује моћ новца. Али поред свих тих данашњих злих призака има ипак граница, преко којих не сме уметништво и уметник прећи, а да се са свим не понизи, да со са свим не огреши о своје достојанство. Ето нека н. пр. сваки пријатељ уметности и уметника о овом факту нарече своје мишљење!

Пред свој полазак приредила је позоришна дружина у своју корист концерат, на ком је суделовала певачко друштво и Српчићи, што су и о Милетићевом великом концерту под управом брата Косте Гавриловића на тамбурама свирали. Глумци су врло облубљени код наше публике, па су били сигурни, да ће посета бити јака, те да ће их корисница с те стране потпуно задовољити. Али њима то не беше доста, већ су дали штампати неколико примерака концертних програма башка на свиленој хартији и лично сву их посли онима, који имају новаца, те да тако полажају њиховој сујети и да их тиме наговоре, да у корист глумаца на благајни што више добровољних прилога уделе. Таову су свилену цедуљу лично одшели нашем владици, па чак и калуђеру Емилијану Радићу и још неким реакционарима, од којих неки никад нису ни завирили у позориште, нити воде о истоме икакву брагу, а сад их уједаред удостојише чланови српско-народне позоришне дружине својим личним посетама и свиленим програмима! Ако је њима требало носити свилене програме, онда их је требало носити оној „фукари,“ што је за три месеца издржавала народно позориште, али да. . . ова ће и тако доћи, а другу, платиће само улазници, јер јој се не пресија, да даје велике „добровољне“ прилоге, на њу нужно ни да јој се ласка. Међутим, ако ко има новаца, па ма какав он иначе био непријатељ нашода српског и позоришта му, њему треба ласкати, треба му лично носити свилене програме, јер — тај ће што уделити.

Ја сам овај најновији чин чланова наше народне позоришне дружине само споменуо, а читаоци нека га

ПОДЛИСТАК

Два малера на мору љубави.

Хумореска.

Било је у недељу 1. јула у десет сати пре подне, кад сам свршио у јануар „к првенов посу.“ Сви столови били су пуни гостију. Тек у дну јануре нађем њјеста за једним столом, код којега су седила два младића. Поздравим их и седнем им на супрот. Јако ми упаде у очи разлика између ова два млада човјека. — Један од ових доста лијен, отмена изгледа, нирних плави о њу, снеже дугачке косе, које фине као у ђевојке — био је осјећен у прво одијело, што некуд лијепо доликоваше његовој занимљивости. — Други опет много лепши, црне косе и обрва, око му црно, а жив — управо дивља погледа, као да је просјецао у што би погледао, бијелих зуба, који му проширеним испод овалних црни пазушица, кадгод се насмије. Врло лијен — ну у природнијем одијелу.

Непочетка ми се чинило, да је мој изненадни долазак прекинуо повељивни разговор тих млади људи — обадва умукоше. За мало, те онај приповиједати прекиде тишину:

„А да, збиља, Јулије, јеси ли чуо, да су се завадили Петар и Стево?

— Нисам ништа чуо. А зашто?

„Ево зашто. Добио Петар још на ускрс од Љубице М — ускршње јаје, пак га чувао у кутијици као око у глави. Јуче по подне дође к њему Стево. Ријеч по ријеч те дођу у разговору и на Петрову књижицу. „Имаш ли ти, Петре, ријесме Лазе Костића?“ запита Стево. — „Имам“ одговори Петар.

„Па не би ли хтјео да ми их позајмиш?“

„Драге воље“, одговори Петар и отвори ормар, да извади књигу. Чим је Петар ормар отворио, опази Стево искакву шарену округлу кутијицу и разгледа ју, ну кад Петар опази, скочи и хтједе да ју отме. То побуди у Стеви радозналост и као у шали изтргне кутију и почне ју отварати, ну Петар опет навали на Стеву — и тако се стану отимати. Најпослије изтргне Стево кутију и отвори ју у наглости, а из кутије изваде „ускршње јаје“ и — разбије се. — На то се Петар наљути изгрди Стеву и — покаже му врата“ —

— Баш су чудни, рече Јулије; ли тај обичај, да се на ускрс јаја дају још ми се чудније чини. Ја би тај обичај искоренио.

„А зашто се ти тако љутиш на тај обичај“, запита онај приповиједати.

— Е, мој Доситије, (тако је дакле оном ријеч име било) како да није луд обичај? Ја сам познавао двоје љубавника, које је тај обичај раставио, а сад опет два најбоља пријатеља.

„Еле, ти спомињеш некакове љубавнике. Дед молим

квалификују како им је год воља, тек дакле, да неспомену никако није смео остати, па то сам и учинио и тиме се потпуно задовољавам.

Најпосле будимо праведни и немојмо са свим строго осуђивати сироте глумце, кад ни други људи од друге струке а у далеко повољнијим околностима не пазе баш врло много на своје достојанство и струку, коју заступају. Али тако ти је у овоме свету. Сиромаху се замера, ако не пази строго на своје достојанство и ако се и. пр. приликом избора прода на хољбу вина; али ако то исто учини ко за какво масно чиновничко име или за дебеле паре — онда се то дело не осуђује, него се још хвали и узноси до неба. Ово нарочито важи за „Вражије Доба“, које хоће од цркога бело да направи и у име наше автономије да нам на очиглед ескамотира автономију. Грубо уништавање наше автономије није задовољило господу, те сад се неки од њих претворили у „таузендкинстлере,“ те хоће да нам докажу, да је $2 \times 2 = 5$ и да нам поред нас живих и осатих збришу нашу автономију. Но ово ће за ту господу врло тврд коштењац бити, па се надамо, да ће про покрхати зубе него што ће им поћи за руком, да га разбију. Но можда господа неће ни покушати, да га зубима разбију, него ће за ту цељ употребити н. пр. барош, али у том случају нека се сете српске пареке, да такве ствари имају два краја, па с тога није никако саветно, да се човек с истима шали. Боље с миром, него с чиром. —

Него и сам морам признати, да није лепо, што све о жалосним стварима пишем, те жалостим и себе и друге, на да бих ријч утисак збрисао, ево ме брзо и са једном радосном вешћу.

Ове недеље давао се овде шестнедељни парастос владиној страни, која со приликом избора за варошко представништво сретно успокојила и за коју је сам њезин кандидат у овдашњем српском и немачком листу јавно рекао, да се стиди, што јој се од кратког времена приључио. Покојница није била светла живота, па је за то пишо ни не жали, а већ брига ће народњака бити, да се више никад из гроба не повампири.

Вл.

Уштипци.

У пар ду су „Наше Доба“ прозвали: „Врак је доба“ и „Лаже Доба.“ Ми сумњамо да ће „Лаже Доба“ нигда моћи слагати, доли оне, који се пре времена позналше, те исписане на своје чело: „Наше Доба.“

* * *

Како чујемо Срби посланици „српског клуба“ и Срби посланици владине странке у Угарској поцепаше се око питања: хоће ли признати за свој партајски лист „Наше Доба“ или „Пештански Лојд?“ Бурковић уларе против оба мишљења свој сепаратвотум, и тражи, да се за партајски орган прогласи бечка — „Преса.“ „Немет“ се такође срди, јер држи да он има највише права на то, пошто поред свију осталих „пужних особина“ има и ту, да је писан мађарским језиком.

* * *

Погодара се, да је сад у времену „Пашег Доба,“ „Српски Народ“ постао излишан и непогиб, те ће Јоти Грујићу на место „абфертигунга“ повернти главни надзор над српском новосадском гимназијом. Ако се то одиста обистини, онда треба сви наши родољубиви листови да купе претплату на „Српски

те причај ми зашто су се растали. Мора да је врло занимимо.“

— Да, да занимимо, а и смијешно по слушаоце, али не и по љубавнике,“ рече сјетно Јулије.

„И смијешно? О, то ми се допада. Дед молим те започни.“

— Теби се допада, али се мени не допада.

„Али кад те молим,“ навађивао је Доситије. „Ти знаш како такове ствари волим, а тим ћу одмах једну више знати.“

— Добро — причаћу ти, али ме не смијеш одати.“

„Не дао бог! Ћутаћу као стапац-камен. А зар се то тебе тиче?“

— Да, — то је несретни сиротак моје прве и посљедње љубави. Дакле слушај.“

Преко Јулијевих усана прелети тужан осмјех а Доситије се намјестио и пестрпљиво очекивање почетак.

— Ти знаш, настави Јулије, како сам неколико дана послије ускрса осванућу овдје.

„Знам.“

— Али зашто? То незнаш.

„Знам“, упадне му у ријеч Доситије, „због једног професора.“

— Не. То је био само изговор, да истину сакријем, али прави узрок ћеш сад чути. — Кад сам био, настави Јулије, у трећем разреду, дође неки учитељ играња и отвори школу за играње. И ја се јавим у ту школу. Кад се школа отворила, искупи се нас добрано ђака и ђевојака Сваки од нас ђака доби једну сталну играчицу. Мене западе једна црика — лијепа да се је писи могао нагледати. Замисли себи девојку пуна средња стаса, као гар црних очију и косе, бијелих зуба, коже као млијеком заливене, и гласа, који те сјећа на прилежкивање славуја — пак ћеш имати појам о дивоти те моје црнке.

„Вјерујем, да је лијепа, ну ја се не би могао заљубити, баш стога јер је црна,“ прекидао га Доситије.

— Да, кад си сам ври, па ти се плануше боље допадају. Сад да настављам: укратко да ти кажем на први сам се поглед — што но кажу — до ушију заљубио. Већ за неколико дана изјавио сам јој љубав. Ко срећнији од мене? Мој ми се идеал одазвао у љубави. Ето то је почетак, те моје прве љубави.

„Лијеп почетак,“ рече сјајући се Доситије. „А касније?“

— Касније, настави Јулије, слиједила је средина, која је пуне двије године трајала. О овој средини нећу ти ништа причати, знаш и сам да су то све саме „фенстер-променаде,“ „кокетирања“ и т. д. што можеш у сваком роману читати, а и сам можеш знати, ако си кад заљубљен био.

„Да, и колико сам пута био заљубљен,“ шалио се Доситије, „ал никад дуже од четрнајст дана. На инак ми

Народ“, јер би у горњем случају, одржање тога листа било велико и родољубиво дело.

* * *

У Угарској су ударили већ порезу и на пчеле. Многи пчелари чувши то, потукли су своје пчеле и побацали кошнице. Ако се сад онако са какве крушке не наберемо меда, нећемо се одиста набрати меда. (Ваљда од пчела?)

* * *

„Ако вам није право, ви се селите у Америку!“ — рекао је пре неколико година министар Тиса онима, који воднше опозицију. Данас је Немцима из Беле-Цркве и околине под овом мудром управом одиста догрдило, те се јатомице селе у Америку. Сад су министар Тиса и његове власти окренули реч те вело: „Ако вам није право, а ви терајте опозицију!“ — Доцкан господо!

* * *

Наши мрачњаци траже у „Вражјем Добу,“ да трећину посланика за карловачки сабор именује синод. За ону другу трећину посланика траже, да је свештеници бирају између себе. Даље не траже ништа, али се из свега види где се спремају, да ону трећу трећину народом изабраних посланика прогласе за луду, и то с пуним правом, јер памтан човек им не би никад могао ући у такви сабор. Разумемо дакле потпуно шта хоћеју. **Ѳ.**

* * *

„Нестер Лоја“ пише за српске нотабилитете ово: „Највиђенији и најувиђавнији српски родољуби осетили су се после дуге борбе као синови Угарске.“ То нам врло мило, што су се ти српски родољуби осетили, само нам је жао, што нам „Нестер Лоја“ није уједно јавио, кад нам ваља на бабиње ићи. Или ће ваљда за то специјалне позиве издати?

* * *

Исус Христос је завео обичај, да се са својим ученицима љуби. То је врло леп обичај био, а још лепше је, што га практикују неки данашњи српски професори, те љубе своје ђаке, које су још пре кратког времена хтели протерати. Али онда, т. ј. кад су их хтели протерати, још им није била нужна ђачка помоћ при коригирању, савијању и експедирању, а познато је, да нужда зна мења, па што не би професорима и пољуше изнудила?

* * *

У петак 18. јануара било је код вршачког српског суда рочиште Бранка Драгића против Бурназа, за тим Вернера против Бурназа, опет за тим Бурназа против Вернера, после Косте Стефановића и Лазе Везенковића против Бурназа, и таки за тим Бурназа против Косте Стефановића и Лазе Везенковића. Уз то су саслушани још врло многи сведоци, који су сви против Бурназа говорили. Кад тако стоје ствари, онда није ни мало чудновато, што се суд забунио, те не може изрећи пресуду, него све непрестано одлаже ствар. Такве „заплетене“ ствари забуниле би и много будније главе, него што су у вршачких и белоцрквапских судија.

* * *

Панчевачки лист „Наше Горе Лист“ радује се, што излази нов књижеван лист „Стражилово“, али вели, да би се још већма радовао кад би исти лист (Стражилово) излазило у Араду или Сегедину. Ја ништа лакше од тога. Нека се Касапиновић с браћу на Тису са

је по вољи, да прескочим ту дугу средину, па да причаш свршетак. Конац дело краси.“

— Ако свако друго, ал' ово некраси, рече Јулије горко се осмејнув. Ну прије него ти приповедим моју несрећу, треба да ти кажем, да сам прошлено стан, одмах чим сам се заљубио. Дошао сам у сокак, у ком је и Анка — тако је било име том мом идејалу — сједила. Удовица којој сам у стан дошао била је добра са Анкином матером, те су се увијек похађале, и сваке нећеље, кад је био лијеп дан ишле су у шетњу. И ја сам с њима ишао т. ј. Анка и ја напред, а старице остраг . . . . Наједанпут осванu нашој љубави „црни петак“ на само воскрсиуће Христово. Ја сам тога дана обукао ново — тахо звано „сако“ — одијело. Ала ми је лијепо уз тјело пристајало тако, да кад сам дугмад закопчао, нисам могао турити руке у џеп. — Послије подне дође Анка и њена мати по моју газдарицу и мене, да идемо у шетњу. Ишли смо по обичају Анка и ја напријед, а старице остраг. Мало по мало удаљимо се ми од старица — и нисмо их више виђети могли. Тада извади Анка „ускршње јаје“ и пружи ми га с речима: „Извоните, господине, за успомену.“

„Ох, како да вам се захвалим,“ прихватим ја, „на овом милом дару? — О гле-гле, шта ово пише:

„Христос воскрес дико мила!
„Ти не гледај ово јаје,
„Већ овога, ко га даје!“

„Ох, хвала вам — но сто пут вам хвала, како је то леп дар,“ повичем ја запешено.

„Али само да знате, како сам се мучила, док сам то исписала,“ прихвати она.

„Па зар сам ја приједан, да се тако миле ручице труде због мене? Ништо?“

„О, молим лијепо, немојте бити одвише скромни.“

„То писан, јер истину говорим,“ бранио сам се ја . . .

„Ал ће је среће, ту је и несреће,“ настављаше Јулије, „тако се и мени догоди несрећа, кад сам јој се најмање надао. — Ми баш у најлепшем разговору, кад се указа мати Анкина. Анка се зацрвене и повикну: „За бога, господине, сакријте јаје, да га мати не види — иначе изопако.“ — Несрећом мојом био је капут скопчан, те кад сам у наглости хтео јаје у џеп турити, јаје се раздроби и како је било мућак, стаде ми капут — цурити . . . . Анка прсну, а сиртна блиједоћа покри њежне јој образчиће. На то стигне њена мати и исују одеде ју кући. Ја сам као луд за њима блењо, а народ се око мене скупио, те се церекао и ругао — ох, како је страшно то церекање, још ми је и данас у ушима. Бог зна, како бн дуго тако стајао, да није дошао мој пријатељ „Кучебра“ (тако смо звали једног свог друга) и помогао ми да очистим капут, те ме кући одвео.

(Свршиће се.)

молбом, да посрби арадску и сегединску ђимназију, т. ј. да тамо Србе постави за професоре, па ето ти и у тим мађарским варошима књижевног српског листа и „Наше Горе Лист“ био би уздовољен.

Вл.

Ђука. „После пропг збора наших потабилитета у Будапешти, сазван је велики збор у Кикинди. Сад се ето сазива други збор у Будапешти; па шта мислиш да ће доћи после њега?“

Шука. „Можда други велики збор у Панчеву.“

Ђука. „А ако у току времена дође и до трећег збора у Будапешти?“

Шука. „Е онда се зацело неће нигди више сазивати трећи велики збор.“

Ђука. „А зашто?“

Шука „Зато, што онда нећемо више говорити: „трећи велики збор“, него: „harmadik nagy gyülés.“

Ђука. „Знаш ли ти како изгледа сатана?“

Шука. „Писам имао част да баратујем с њиме. — А јели теби познат?“

Ђука. „Герман Анђелић. . . .“

Шука. „Шта кажеш човече? Та ваљада неће бити?!“

Ђука. „Та слушај да ти кажем. Герман Анђелић у своме писму на вселенског патријарха вели: „сатана ни тиспаванити дрема; не престаје куколсејати и мреже ђаволске ради ловљења верних простирати. . .“

Шука. „Е кад он каже, онда ће ваљда бити тако, јер му то знаље сиђа у струку.“

Ѳ.

Пуслице.

„ Тај Гарашанин да има вина, он би и велику скупштину сазвао, ал би је тим истим указом уједно и распустио. Та за бога сад су месојеђе, па што се не би и устао до миле воље изиграо, а да му инак ништа не фали.

Кажу да је Анђелић попретио цариградск. патријарху: „Ако ти на мене бацим једну анатему, ја ћу на тебе бацити три анатеме.“ — Цариградски је требао примити три анатеме, па вратити карловачком денет; овај би њему 27, — а овај овоме 81. — То бар није скупо, а народу лепо отвара очи.

⊙ Кажу да је последња експлозија у Лондону јако иритирала Енглезе. Тиме се ситуација окренула тумбе. Услед те иритације Енглеска изгледа као Ирланд, а Ирландези постали су хладнокрвни гледаоци са енглеском флегмом.

△ У Сарајеву већ има коњска железница. Тиме се, истина, задатак цивилизације још није коначно решио, али се бар задатку своме коначно приближује.

Стрељачко друштво у сред Новога Сада држало је свој бал ђаи на српски крстов-дан. (То је ваљда за то, да Србе одбију). — Али зато је читаоничко друштво у Крушву у сред Србије, држало беседу, где у распореду игара и „чардаш“ фигурира. (То је ваљда за то, да Мађаре к себи привуку.)

= Martin из Париза даје од себе изјаву да он не стоји ни у каквом сродству са Мартином из Загреба.

□ Брак још и може каткад да остане тајна. Али помисао на растављење брачно мора да избије на јавност.

□ Терати српске ђаке из школе у „циркву“ и ругати им се српском имену и попсу, за таке ствари није баш нуждан професор Крбек, — то би могао урадити и мали крмек.

Ћира. Руку на срце, али признати се мора да су Срби у Хрватској, особито у развојачењој граници, при изборима много помогли крајњој опозицији.

Спира. Дабогме, јер су мислили над се зове странком права. да ће знати шта је право. За то су толико помоћи стекли.

Ћира. Али ако се стану тако тушкапити и мазурати по српском праву, као што су почели, онда ће им нови избори показати, да пису стекли, него растекли припомоћи, коју им српски бирачи дођоше.

Ћира За што је уредник „Нашега Доба“ четири месеца унапред једнако телалио, како ће дивни бити уводни чланци, што ће му Ђ. В у листу писати?

Спира. За то, јер после четири месеца неће ни слепа кокошка из тих чланака мудрости брати.

Штампарске погрешке.

У разним књигама и листовима.

Човек никад не зна шта му донеси баш, (у место: дан) — а шта ноћ.

Ко хоће да пише хисторију наших дана, у Пешти ће наћи најлепше праће, (у место: граће).

Анђелић не може да се окрене на добар пут; жуљи га пизма (у место: чизма).

У Босни је залутало једно женско дете од седам година. Зове се Анексија, (у место: Алексија.)

У Србији филоксера не може да нашкоди локоту, (у место: чокоту.)

Проба пера.

LXXXV.

Утеха.

Доста сам надрљ'о
За годину дана.
Мале песме једва с' виде
Из голених мана.

Све сам писо пешице —
Ал ми није жао —
Да сам јах'о Пегаза,
Већ би с њега спао.

LXXXVI.

Пријатељу, који би се женио, па ме пита за савет.

Благо оном, ком је жена
Као горска вила,
Па у мираз донесе му
Појачање крила.

Ал така се ћурница
Крије у залаће.
А љубав је слепица —
Пе мож' да је нађе.

LXXXVII.

Мајстор Сима.

Питао сам мајстор Симу,
Хотен' шалу због'ти:
Шта б' радио, кад се вино
Не би дало пити?

Али мајстор Сима
Није се помео,
Одговор ми брзо даде:
Ја би га тад јео.

LXXXVIII.

Нова астрономска теорија.

Земља ј' паша чигра
И то поголема, —
Вртила се не би
Да свог бича нема.

Кад та чигра хоће
Да се заустави,
На небу се одмах
Репатица јави.

Ошине је вешто
Својим дугим репом,
А земља се врти даље
Готовошћу слепом.

Једанпут ће репатица
Земљу омашити, —
И бог ће је карат',
Ал ће доцне бити.

Г—д—н.

Мисли једног древног филозофа

За дивно чудо! Та фукара, тај прост народ, толико се пати **г л а ђ у**, па никако да постане **у г л а ђ е н**; а на против: богаташи, што год више *једу*, све су *једовитији*.

Слепци, који неће да читају „Видело“, неће никада прогледати.

Чим опазим да се когод не слаже са мојим начелима, ја се таки слежем са његовим начелима. На тај начин могу свакога уверити, да ја имам право.

Пророк је хисторичар будућности; а хисторичар је пророк прошлости. (Но, ово сам баш генијално избацио.)

Којима се мозак суши, нека се угледају на мене. Ја се дубоко удубим у дубоке мисли и — увек нађем воде.

Ја тако мрзим тај проклети динамит. Да могу, сав би га спалио *)

Кад ми се други смеју, то ми је неправо. Ал кад ми моја рођена жена каже да сам шмокљан, — на њу се не срдим. Јер она изнад најбоље разуме моје високе мисли.

Свака идеја вала да има у себи бар толико реалности, да је је и најпростији полицај може схватати.

*) Далеко вам лепа кућа од нас, са таким писмима, господине филозофе! Ур.

Из пакрачке дјецезе.

З о р к а. Је-ли, мати, зашто мени још не расту крила?

М а т и. Бог с тобом, дијете! Та људи немају крила.

З о р к а. Ал мени у школи једнако говоре, да сам ја т и ц а.

М а т и. А каква тица?

З о р к а. Хрватица.

М а т и (замисли се) — Е онда ће најбоље бити, да и без крила из те школе одлетиш. Седи код куће, па учи што ја знам. Док нам не буде могућно да будемо и Срби и школовани, боље нам је да останемо Срби, — ма и нешколовани. Школа, ако те неће утврдити у слепилу нашој, док је мене живе нећеш ићи у школу да се тако одрођаваш.*)

*) Ово нам се јавља као од речи до речи истинито. А ми опет сирочу матер и њен много боље разумемо, него што разумеју сраном некушетво тридесет посланика српских на хрватском сабору. Ур.

У гостионици

Путник. Но, јесте чули, фала вам лепо на вашем конаку. Васцелу ноћ ни ока нисам могао заклопити од силних стеница.

Гостионичар. Но, то ми је баш чудно. А ја сам јуче сам својом руком ваш кревет чистио, и убио сам их најмање две стотине.

На нову годину.

Пацијенат. Господине докторе, ви сте мени живот избавили. Ја вам дугујем мојим животом и то нам нећу никад заборавити.

Доктор. О молим, молим, мој је рачун много мањи. Ви мени дугујете само педесет форината, — па гледајте да то не заборавите.

Досетљив човек.

А. О брате, ја сам ти прави мученик. Не могу целу ноћ да спавам. А знаш за што? Чим ока склопим а ја таки почнем тако страшно рикати, да се од тога таки пробудим.

Б. На тоне је јако помоћи.

А. А како, молим те?

Б. Лези у другу собу, па нећеш ћути своје рикање.

А. Баш ти хвала!

Добро су се нашли.

Брижна мати. Ви даклем, господине докторе велите, да моја кћи има дифтеритис.

Високоучен доктор. Тако је и није друкчије.

Брижна мати. Уф, уф, уф! — А молим вас, како се добила та болест? — Од куд долази тај дифтеритис.

Високоучен доктор. Дифтеритис? — питате од куд долази дифтеритис? — Дифтеритис, знате, то је грчка реч, ergo, — даклем мора бити да долази из Атине.

Брижна мати О, о! А Тина се баш и зове моја слатка девојчица. Даклем мора бити да је тако, као што ви кажете.

Високоучен доктор. Хе, хе, хе! Баш ми је драго, што сте са мојим одговором задовољни.

Одговори од уредништва.

Обраду Габоровом у В. Кикинду. Хвала вам на лепим жељама. Знам да српски ратар неће написати песму, која му не иде од срца. Песму вашу показаћу најближим пријатељима, али у своме листу штампати је не могу.

Љубудови — То би било добро за немачке „Pikante Blätter,“ ал за „Стармали“ није.

О. П. Н. Употребићемо, што се може.

Новије књиге и листови,

које уредништво добија у замену.

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. Књига 141. (1885. свеска прва). У Н. Саду српска штампа. др-а Свет. Милетића 1885. Цена 70 новч.

Општи земљопис за најстарије разреде народних школа. Саставио Јов. Благојевић. Друго поправљено и знатно проширено издање. У Сомбору, издање књижаре М. Каракашевића. 1885. Цена 36 новч. — 30 пара д.

Domaće životinje. Pjesme Josipa Milakovića. Slike od E. Lentnanna. U Zagrebu 1885. Naklada svećć. knjižare Franje Župana.

Вардар. Календар за годину 1885. — у Бечу. — Цена 1 грош.

Наше Доба. Лист за политику, просвету и привреду. Излази у Н. Саду двапут недељно. Издаје и уређује Др. Стев. Павловић. Годишња цена 10 фр.

Vuk. List za književnost i umetnost. Izlazi dvanut mesečno y Zadru. Vlasnik i urednik M. Car. Tod. cena 4 fior.

Наше горе лист. Недељни лист за просвету — и привр. цели. Излази у Панчеву. Издаје и уређује Јован Поповић. Годишња цена 4 фор.

Брка. Шаљиви лист за сваког Излази у Београду недељно једанпут. Власник: Љуба Ј. Бојевић. Уредник: Васа Јекм.

Метода Тусен-Лангеншајтова. 25. Писмо. Настава за темељно учење мађарског језика од Адолфа Ролера. Издање књижаре М. Каракашевића у Сомбору. Штампа Ф. Битерман у Сомбору.

Надзорништво Текелијиног завода у Будимпешти. Бр. 60/1884.

ПОЗИВ

на прилагање ради подизања „Пантеона“ у дворани Текелијиног завода у Будимпешти.

Неумрли народни добротвор Сава Текелија основавајући дана 21. авг. 1838 год. свој завод ради васпитања и изучавања сиромашних али даровитих синова свога народа, изразио је у „Основателном писму“ жељу: да се у једној дворани завода устроји „Пантеон“, а то ће рећи, да се ту смести галерија ликова славних људи, заслужних по просвету наше отаџбине, по просвету српскога народа. „Пантеоном“ овим жељо је Сава Текелија да подстрекава своје питомце, да се угледају на велике, славне и заслужне мужеве. Жеља ова Саве Текелије — подизање „Пантеона“ — није до сада остварена.

Пошто ће се дана 21. авг. 1888 навршити равно 50 година, од како је Сава Текелија завод свој основао, а завод овај за време, од како постоји, васпитао је преко 200 даровитих српских синова на славу имена Текелијина, на корист отаџбине и српскога народа — то би лепо било, кад би се из признања према овом великом добротвору нашега народа бар до навршетка педесетогодишњице Текелијиног завода могла записао и жеља Текелијина у погледу подизања „Пантеона“ у заводу његовом остварити.

За подизање тога „Пантеона“ нужна су материјална средства, о којима потписано надзорништво Текелијиног завода не располаже.

У жељи да се оствари ова записо и жеља Текелијина у што већу славу имена његовога а на подстрек српских поколења, која ће се у заводу његовом васпитавати:

1. Позива потписано надзорништво све „Питомце Саве Текелије“, који су његову милост уживали а у животу су, позива и остале родољубиве Србе и Србкиње, да дарују и скупљају добровољне прилоге на подизање „Пантеона у Текелијином заводу“.

2. Надаље је по каменорезу налазећем се у архиви Текелијиног завода уметнички израђен лик Саве Текелиног, којим ће се по цену од 1 фор. моћи уресити свака српска кућа, а чист приход од продаје тога лика употребиће се са прилозима заједно такође на подизање „Пантеона у Текелијиној заводу.“

Добровољни прилози даровани и скупљени на ову цељ и новац од продаје Текелијиних ликова шиље се: „Благајни Текелијиног завода у Будимпешти (улица „Зе-

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

леног дрвета" бр. 25) — у које се може и лик Текелијин наручити — а потписано ће надзорништво свака три месеца у српским листовима обнародовати имена и прилоге родољубивих приложника, које је благајна Текелијиног завода на горњу цељ примила.

Из седнице Надзорништва Текелијиног завода држане у Будимпешти 3. (15.) јануара 1885.

Светозар Вакић с. р. перовођа. Светозар Милутиновић с. р. председник.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПЧЕЛА

ИЛУСТРОВАН ОРГАН ЗА СРПСКЕ ПЧЕЛАРЕ.

УРЕЂУЈЕ

Драгутин Поспишевић.

„ПЧЕЛА" излази једанпут месечно на табаку велике осмине.

ПЧЕЛА" стаје годишње 6 динара или 3 форинта.

Претплату из Србије треба слати издавачу „Пчеле" књижарници Велимира Валожића у Београду, а из Аустро-Угарске, Црне Горе, Босне и Херцеговине, једино књижарници Браће Јовановића у Панчеву.

„Пчела" ће и у овој години доносити разноврсне поучне и корисне чланке за умног пчеларства објашњене уједно и са сликама. На „Пчели" ће и даље радити наши признати пчелари, који су и до сад радили и који ће и у будуће као стални сарадници потпомагати „Пчелу" својим расправама. Као главни сарадник биће и у овој години наш најзаслужнији пчелар г. Јован Живановић.

„Пчела" ће у овој години доносити осим многих разноврсних слика још и слике неких наших и страних најзаслужнијих пчелара уз опис њихова живота и рада на пољу ове гране народне привреде.

Осим тога у „Пчели" ће се доносити врло поучни и крајњи састанци о продуцирању меда и воска за разне домаће и трговачке потребе.

Без готове претплате „Пчела" се не ће ниме никоме, без разлике, слати по вересију. Досадање наше дужнике умољавамо да нам се што пре одуже.

Први број „Пчеле" за ову годину изашао је и разашље се свима онима који су до сад били претплатници као и онима за које држимо да ће се претплатити. Ко жели примати „Пчелу" за ову годину, тога молимо да се пожури са пошиљањем претплате, јер други број послаћемо само онима који до 1 фебруара о. г. пошљу претплату.

у Београду. 2. јануара 1885 год.

Уредништво и издавателство „Пчеле."

Распис награда за најбоље хумореске.

Овим расписујемо три (односно шест) награда за најбоље хумореске, које ће изићи у подлистку „Стармалога" у току године 1885.

25. фор. добиће писац најбоље хумореске а **8. фор.** писац за овом најбоље хумореске, које буду изишле у „Стармалом" месеца јануара, фебруара, марта и априла.

Тако ће исто бити награђене две најбоље хумореске које буду изишле месеца маја, јуна, јула, и августа.

Тако ће исто бити награђене две хумореске које буду изишле месеца септембра, октобра, новембра и децембра.

Награде ће досуђивати сами наши претплатници и уредништва која примају наш лист у замену. Имена оних који буду гласали увек ће се штампати.

Издаватељство „Стармалог."

Све дужнике наше, којима су разаслате **нарочите карте** и сада уз овај број **црвене цедуље**, молимо да **сваки свој дуг у најкраћем року подмири изволи**, како би се опростили непрестаних опомена и ми досадног посла.

Администрација „Стармалог."

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО"

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈОМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем **Чинкел-ове црвеног крста каве**, која је као што сви признају најваљанији и најкуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

9—15 **Авг. Чинкел-ови синови**

Aug. Tschinkel Söhne.

20—36

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

У Новоме Саду 31. јануара 1895.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Зиај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

ПРЕД САБОР.

Та у свету било ј' свашта, —
Што је било бива с нова.
Више пута, много пута
Свадне књига на два слова.

Ако дође до сабора,
Као што се ломи, гњечи,
Неће требат' ни два слова,
Довољне су и две речи.

Ако дође до сабора,
Не морамо, драги брате
Из њиховог ућур-дома
Замарати адвокате.

Не морамо бират' људе
С цилиндером, с два капута,
У којих је српска мисо
Параграфски завршута.

Ми стојимо испред чвора
Што се оштро пресеч' мора.
Кореи нашем новом јаду,
То се зна и без доктора.

Не морамо бират' људе
Са вештином „испод дера“ —
Испод свите, испод гуња
Има доста карактера.

Не морамо бират' људе
Говорнике од заната,
Што беседе знају дуљит'
Од два, од три, од сто хвата.

Не морамо бират' људе
Који радо крију боју,
(Не дајмо им те прилике
Да огреше душу своју.)

Том сабору, што се спрема
— Ако с' како не распешти*) —
Не требају матадори,
Што се хвале да су вешти.

Кад вам ово главне муке,
Коренити боли прођу,
Кад се сталаи темељ врати,
Тад зидари нека дођу.

А сад ваља само знати
Две латинске кратке речи;
Само цигле до две речи —
Тим се ова куга лечи.

А те речи знаће викнут'
И под гуњцем Србин прави,
То су речи наших деда
И прадеда куп крвави.

Таке људе ваља бират'
Што не знају други прошће,
Само ове до две речи:
„Liceatque vobis —“

=.

Шетња по Вршцу.

III.

Неко је рекао: „Кад човек хоће да пише о женскињама, треба да умочи перо, не у мастило него у јутарњу румен.“ Мени се опет чини: кад човек хоће да пише о нашим данашњим приликама, треба да умочи перо у румен — стида. Ал да! Кад би се стид могао купити у флашицама као мастило, друкчије би стајале наше ствари. Тада би се мирно могли шетати и по Вршцу и по Новом Саду, па да нам и не скрене мисао у Будапешту.

Но изволте шетати ако можете, кад се ето наша господа посланици и опет одазоше на конференцију. А да се нешто рашчује, е ће се здружити и састати седам гладних година, наш народ не би већма страховао, но што страхује од посмисли, да ће му се састати посланици.

Људи су данас веома јако променули време. До сад је био обичај, да се наш народ састаје пред изборе и опредељује својим посланицима програм; — данас се састају посланици после избора и опредељују програм — народу.

Сирома Бечкерек! Он 1869. год. није ни сањао, да ћемо за 16 година доћи до — Будапеште. Па како тек у Будапешти нагло напредовасмо! Испрва, приликом прве будапештанске конференције, држасмо се хотела, у коме обично одседају Срби, т. ј. „Енглеске краљице;“ друга будапештанска конференција отишла је већ у хотел „Хунгарију“, па затим у саборске дворане, и ако још дуже овако потраје, виђаћемо наше посланике по министарским — предсобљима. То ће онда бити знак, е је дошло време равноправности, време у коме нас поред најгоре воље нико неће моћи гњечити, јер се нећемо у ничем разликовати ни распознавати од великоварадинских бирача министар-председника.

У осталом, можда и немамо право што се окомисмо на будапештанску конференцију. Сирота, морала је да се саветује при затвореним вратима, па мора још и данас да крије трагове. Ко зна, можда би и она рекла као и досадање српске конференције: „Оди народе па слушај твоје избранике: дођи и види где се ради на твоме добру — “ е ал онда би све то чула и мађарска влада, а мађарска влада зацело нема тачна извештаја са те конференције, као што га нема ни народ српски. Боже мој, ако је одиста тако: — да луто ли је онда насео мађарски министар-председник. Он ваљда бедник мисли, да су се српски посланици крили од свог рођеног народа, и да због народа побегоше у Будапешту. А да је наопако чуо, како је Ђурковић крио Германа, и бранио ово мало српске сиротиње, или да је чуо удинског посланика Исаковића, би он бога ми довео жандаре и почео да сече будапештанску конференцију горе но ону у Ујми.

На зар под таквим приликама није било добро што г. посланици затворише врата?! Ово дабогме, за Ђурковића, Исаковића и многу другу господу било би пријатно, кад би народ знао шта су они говорили, те би им сад клицао: „живили“, и посло у срцу те поборнике свога права. Е ал они може бити презреше видљиву славу, само да обману Тису.

Дакле све дондe, док се не сазна права истина, и док се не докаже: да ли се друга будапештанска конференција крила од свог народа или од мађарског министар-председника, потреба је осуђивати. Но ако је когод од поштованих читаоца „Стармалог“ с тиме на чисто, онда је дабогме друга ствар.

ПОДЛИСТАК

Два малера на мору љубави.

— **Хумореска.** —

(Свршетак.)

Ха, ха, ха, смијао се Доситије, да су сви гости у њега погледи упрли.

— Кад сам кући дошао, настави Јулије, казала ми је газдарица, да се Анкина мати јако љути и да је Анки забранила за казну до Духова из куће излазити. Па и то, да је Анка казала да је код „баба Доре“ купила оно јаје, те сигурно да „баба Дора“ није јаје стога добро скувала, што јаја, кад се дуго кувају, радо пуцају, па је тако она на кварту. — —

— До прага, повикнем ја, кад и „баба Дорин“ профит смета вашој љубави, то ћу се одмах сутра чистити из овог несретног мјеста! — И одржао сам ријеч, макар су ме заустављали пријатељи и моја газдарица — дошао сам ево овамо. . .

Доситије се још увијек смијао.

— Лако се теби смијати туђој несрећи, карао га је Јулије.

„Не смијем се ја твојој несрећи“, прихвати Доситије, „него ми је мило, што ја писам сам, ком су лађе потонуле на мору љубави.“

— Зар се што слично и теби догодило?

„Да“, одговори Доситије.

— Па де причај ти сад мени.

„Хоћу, само ћу ти све на брзо испричати, јер већ је доба да одлазимо кући.“

— Дакле почињи.

„Ти познајеш „лијепу плавојку“.

— Познајем.

„Баш на св. Саву,“ настави Доситије, „упознам се и заљубим у „плавојку“ и одмах послије неколико дана пишем јој, како сам се у њу страшно заљубио и како не могу живјети у незнању, да ли ме она љуби или не? — стога нека ми одговори. Она ми се одиста одазове. Пописали како сам срећан био, ну моја срећа непотрајала дуго, једва четрнајест дана. — Онај исти Петар, што се са Стевом завадио замоли ме, да му саставим љубавно писмо за Љубицу, јер држи да сам ја у тим ријечима. Ја саставим једно писмо за „плавојку“ а друго за Петра. Обадва метнем у џутарњи џеп од капута и одем, да једно предам „плавојци“ а друго Петру. Дуго сам около тумарао, а писам ни једно наћи могао. У први сумрак пођем кући, ну на путу сретнем

У осталом, ко ће знати шта мисли будапештанска конференција. Можда је она не дао бог анархистична, можда она ради овој земљи о глави, па се само из мамети и предострожности не ваља анархистичних средстава. И одиста: не би било ништа луђе, но у овој земљи употребити на прилику динамит. Тисина је влада за време десетогодишњег министровања довела ову земљу у сваком погледу на ивицу пропасти; и анархисте не би требале ништа друго да чине, но сасвим оно исто, што чине Тисини пријатељи. Нека само подупиру ову владу још десет година: и тиме би сигурно већма припомогли да се упропасти ова земља, него да цале трипут на дан динамита.

Напослетку има још пуно разлога због којих не треба нападати другу будапештанску конференцију. Ова је поништила кикиндски програм на кога смо толико викали, и донела на место њега неку резолуцију. Ту је резолуцију саставио нами Србима главом Бурковић, па ако се добро узвладамо може нам идуће резолуције састављати министар Тиса. А кад дотле дође, онда ће бити тежња потабилитега потпуно изведена, онда ћемо бити с Тисом — измирени и у сваком пријатељству. А ко сме рећи да је противан томе?!

На сваки начин сте читали већ по новинама и то, да је будапештанска конференција решила, да се покрене у мађарској престоници велики српски лист. Да се покрене . . Ал ето лист поред свег решења не хтеде да се покрене, а господа посланици некако сви до једног заборавише своје новчанике код кућа. У новинама пише, да ће се сад обратити народу, па да он даде новаца. Но и ту је запело. Треба неко да купи прилоге, а наименован патријар се још није решио: хоћели допустити калуђерима да збирају по народу, те да тај посао обаве. Тако би се, знате, још најбрже обавила ствар, јер би народ одма разабрао, на чему је: — не би му требало ни речи говорити.

Но допустите да прекинем: јер се не може даље писати о овој ствари. Хартија је од срама и стида поцрвенила, мастило од грозе побледило, а бледо мастило на зарумењој хартији не даје слова. . .

Ѳ.

Разговор на калимегдану.

Млађи Ђак. Како се зове онај стари закон енглески, који сваконе осигурава личну безбедност?

Старији Ђак. Зове се „*Habeas corpus*,“ — јер се тим речима почиње.

Млађи Ђ. А шта значи то „*Habeas corpus*“?

Старији Ђ. То значи: „*Имај тело!*“

Млађи Ђ. А имамо ли и ми у Србији какав закон налик на тај?

Старији Ђ. (Смеје се) Имамо, дабогме, и ми нешто налик на то. И од нас се неће да имамо, јер само се т е л о може апсити и кињити, стрељати, вешати и давити, — што духу се може да пасира. Дакле „Habeas corpus,“ то је излазна тачка и наших великих и малих сеја —

Жандар. (Иза леђа.) Море децо, о чему ви то разговарате?

Старији Ђ. Та ево доказујем моме другу, како не ваља читати других новина, него само „Видело“.

Жандар. Тако, тако; ви сте добра деца. А ја ловим само оне, који се усуђују прогивно мислити.

Калимегданија.

„плавојку“ и кажем јој, да јој имам један лист уручити, а она одговори: „Дакле молим вас дајте брзо, морам се кући журити.“ Ја брзо извадим писмо и пружим јој га, а она га узе, стисну у руку и оде.“

„Мало затим, ал' ето Петра. „Но фала богу,“ повичем ја, „од кад те тражим“ — „Јеси ли саставио?“ запита он. „Јесам“, одговорим и турим руку у џеп, да извадим састав. Кад тамо, ал место састава извадим писмо, што сам га имао предати „тијеној плавојци“. — „Триста му мука,“ завичем, „промјењо сам писма. „Плавојци“ дао сам састав за Љубицу, место њена писма. — Појурим за „плавојком“ ал писам је могао стићи. Повратим се кући — читаву сам се ноћ превртао као у грчевима — Најпослије осване и сутрашњи дан — који ми донесе писмо од „плавојке.“ Ево шта пише у њему:

Господине!

Незнам, како да себи тумачим дрзовитост, што сте мени уручили лист, што сте некој Љубици намјенили. — Нађа сте хтјели тиме показати, да сте ме преварили. Аи нека, нека! Ја вас одсада презирем исто тако, као што сам вас досада љубила. Срам вас било! — Враћам вам уз овај „Љубичин-лист“ и онај први, што сте ми писали. Ако сте поштени повратићете и ви мени мој.

Увријеђена Д. Н.

„Написи,“ настави Доситије, „како ми је било. Пођем да ју тражим, да јој све искажем и да ју молим за опроштај. Али кад сам ју срео, поздравим ју, а она охоло окрену главу, па ни да погледа. То ме је увриједило и одмах јој поштом повратим њен лист. Касније је упаје од мене окретала главу. Ето, то ти је историја моје — бог зна које — али до сад последње љубави.“

— Знаш, шта ми се у томе најсмешније чини, пријети Јулије.

„Шта?“

— Што се ова сва зла у наглости догађају. Стево у наглости отворио кутију, па разбио јаје; ја у наглости хтео турити јаје у џеп, па га згњечио; ти у наглости дао туђи састав њесто писма — стога нешала никада наглити.

„Ми смо се дакле научили памети,“ прихвати у шали Доситије.

— Како мислиш?

„Видиш, да се не журимо кући.

На ово се слатко насмијаше, платише, дигоше и одоше. — Кад сам кући дошао, прибиљежио сам овај разговор за „Стармали.“

Сретен Данчин.

Уштипци.

„Турски Народ“ најављује, да ће „опој господи свештенству и учитељима као и земледелцима, којима је прошле године новине за половину цене давао, давати им с божијом помоћи и ове.“ Штета, што „Турски Народ“ није штампао имена те господе, те да видимо, који су ти људи и колико их има, који и за половину цене такав лист држе.

* * *

„Вражје Доба,“ чувши за ову најаву свога брата по Герману, јавља на све стране, да ће оно и бесплатно свој лист свакоме слати, само да би тако нашло људе, који би хтели тај лист држати. „Турски Народ“ опет се хвали, да „Вражје Доба“ нема ни толико таквих претплатника, каквих он има. Бурвал теши „Вражје Доба“ и обећава му своју моралну помоћ, „Турски Народ“ пак лижуће и са поносом им вели: „Чак и ја сам бољи од вас!“

* * *

Легат арадског грађанина Пантe Јовановића у корист занатлија пропао је за то, што је адвокат Бурназ рђаво тестаменту написао, па су је покојникови рођаци судским путем оборили. Како би било, кад би се исти адвокат осудио, да до краја свог живота непрестано преписује ту тестаменту, те да тако увек пред очима има грехе своје младости и безрелости!

* * *

Поп-Панта је честитао новосадском великом жупану имен-дан и том је приликом у својој наздравици рекао, да на целом свету српској народности није нигде боље, него што је у дичној мађарској држави. Због ових лепих речи многи осуђују поп-Панту, некадашњег жестоког поборника народних права и интереса, али немају право. Красна ракија и вино и добро јело разњежи човека, па је поп-Панта по свој прилици тако и осећао у тренутку, кад је споменуте речи у свом здравици набацио, а позната је ствар, да сит гладном не верује, те ни поп-Панта није могао у том тренутку веровати у народну невољу и беду. У таквим слабим тренутцима гледа човек кроз ружичасте наочари на свет, па му изгледа, да је све лепо и красно, те с тога није никакво чудо, што се и поп-Панти учинило, да српској народности нигде није боље, него што је у дичној мађарској држави. С тога нека му је са наше стране просто, а како ће се он са својом сопственом савешћу разрачунати — то је његова ствар.

* * *

Мађари се ужасно срде, што је сибињска порота ослободила уредника румуњског листа „Трибуне“ и траже, да се та порота укине и да се строжије мере предузму против народности. За њу да богме да поп Панта није знао. Иначе би му здравица сигурно са свим друкчије испала.

* * *

Дружина око „Стражилова“ најављује, да је из чистих побуда покренула свој књижеван лист, па уместо да се огради, што јој се лист по бачкој дијецези у конзисторијалним циркуларима упоредо са политичким листом „Вражјим Добом“ препоручује, а она се у 4-ом броју Стражилова ограђује против „нејасне и магловите“ белешке, што је изишла у првом броју овогодишњег „Стармалог“ и из које „проврије злурадост.“ Чист рачун — дуга љубав, вели наша пословица, дружино око „Стражилова.“ Те се пословице држи строго и доследно, дружино, па ти неће имати ко шта замерати, а споменута белешка није тако „нејасна и магловита,“ као што дружина вели, за то најбоље сведочи „изјава“ те дружине, јер коме је перо за капом, тај га се и сећа.

* * *

Доследни своме имену, почели су вршачки потабилитети да приређују неке „нобл“ игранке. Са својим никодизо-пештанским програмом нису могли никог на танак лед повући, на сад мисле, да ће са „нобл“ игранкама што постићи. И заиста су постигли оно, што су тражили: празну дворану и дефицит.

* * *

Друга будимпештанска конференција српских „потабилитета“ из Угарске и Хрватске решила је, да издаје нов дневни лист, који ће у склад довести интересе српског народа, српске цркве, наименованог патријарха Германа и мађарске владе. За ту цел, т. ј. за издавање таквог листа скупљено је суспскрипцијом већ 15,000 фор. Веле, да су готово сав тај новац из спог цепа дали Срећа Поповић Вацки, Ђурковић и Стојачковић, а врло мали, управо незнатан део да је дала мађарска влада. Код таквог „пожртвовања“ разуме се, да потабилитетска ствар мора процветати.

* * *

Вршачка сиротиња приређује забаву, а чист је приход одредила на то, да се покрије дефицит са „нобл“ игранке, коју вршачке „потабилитетлије“ у корист сиротиња приредише. Тиме хоће сиротиња да се „потабилитетлијама“ реванжира.

* * *

Земунски поп Никола тукао је фенечког калуђера, што му овај из сваког бурета оточно два акова вина, на унутра толико исто воде сипао. Поп Никола је потпуно право имао, јер он као верни слуга божјега олтара не може допустити, да ико фалсификује Христову крв, али фенечки калуђер није имао право, што је ради обране потегао сикиру на поп-Николу, јер је требао признати своје недело и покорно отрпети поп-Николине буботке. У осталом, кад тако што чине слуге божјега олтара, шта треба онда да чини људска олош по чардама и другим таквим местима?

* * *

Карловачки Јаџи, декоришући дворану за беседу на три јерарха, хтели су на прво место да метну слику нашег неумрлог Бранка, те да тако сваком посетиоцу у очи падне. То се није свидело управитељу карловачке гимназије, па се продера на своје Јаџе: „Ми смо добри Срби и без Бранка. Обесите на ово прво место његову свјатост патријарха, т. ј. не патријарха у персони, већ његову слику) а Бранка турите тамо где у бупак!“ Поред свег тога, ма у бупаку стајала Бранкова слика, то ће место опак бити прво, а последње оно, на ком буде Германова слика висила.

Медицинске новине јављају, да се искуством доказало, да бели лук лечи бесницу. Из Вршца пак јављају, да је од неког доба адвокат Бурваз престао пити далматинске ракије, па једе непрестано бела лука, али нико на њему не може никакве промене приметити, него је остао овај, који је и пре био.

* * *

Уједно јављају одавде, да и један муж гони своју жену, да ова непрестано једе бела лука, а узрок није никоме познат.

* * *

Главном државном тужиоцу врло је жао, што је србињска порота ослободила уредника румунског листа „Трибуне“, па да би своме болу одлануо, подигао је пресу паринцу против „Заставе“. По томе многи суде, да ће се ове године заиста српски народно-црквени сабор и сазвати, јер его власт већ чини припреме за сабор — почела је већ да гони српску народну штампу.

* * *

Државни тужилац Кожа вели, да њему не би ни на памет пало, да против „Заставе“ подигне пресу паринцу, да га на чланак „Омладини“ није упозорио један новосадски адвокат и пријатељ српске автономије.

* * *

Српски потабилитети су се хвалили, да ће много добити од угарске владе, па нису добили ништа, него су се само блаћирали као незрели политичари пред својим народом и осталим светом. Српска пак народна слободоумна странка може се у том погледу са правом похвалити, јер њезин је орган „Застава“ добио — пресу паринцу. Види се дакле, да је српско-народна слободоумна странка боље уписана и да може од владе више постићи, него што су то потабилитети кадри били.

Вл.

Бележнички испит.

Председник испитне комисије кандидату: Изволите ми набројати све дужности великог жупана.“

Кандидат: „Извините, г. председниче, али ја се писам спремао за великог жупана, већ за простог бележника. Изволите дакле питати о бележничким дужностима, па ћу вам ја на питања одговорити.“

После овог одговора закључи комисија, да кандидату не постави никакво питање више, по што је у напред већ уверена, да ће он на свако питање умети одговорити. И тако буде исти за бележника оспособљен, а уз то треба и то још знати, да је кандидат приликом прошлих избора за земаљски сабор стекао себи бесмртних заслуга, те већ по томе мора да има одличних способности за нотарота.

Созвр љоиц

Проглас

Ко год сумња о теме, да сам и ја парче Србина, — ја га (нарочито пред избор) молим, да ме прочита моју књигу о Албанији. — (Ово се тиче само бирача мојих, ал бан (Хедервари) може је слободно прочитати и за огледало задењути.)

А. Ђурковић.

Пуслице

†† Кад неће мана (колико би је желио) да пада из неба, онда ћ В. тражи мане у устројству нашег сабора. (Блажени алчући и жедући, јако ти наситјат се.)

□ Даклем Италија се оружа и полази на црвено море. (А ја сам више пута спевао, да ће тек из црвеног мора повикнути прави и стални општи мир. Још се ној сам може скоро испунити).

⊙ Даклем потабилитети наши нису се баш са свим одрекли акције — то нам сведочи и њихов нов лист од силних акција, које народ — не даје.

⊙⊙ Ал што народ не да, да ће Тиса-дека, рад јачег процена — из народњег џепа.

≈ Даклем српска комисија пратила се из Лепоглаве Те ће се сада и у Србији по тој мустри зидати велика запата (Да-ли ће бити који кабинет и за већу господу?)

◡ Сви су листови јавили да је у Загребу скорице држана беседа „у спомен пок. ђ. Даничићу“ — само је „Наше доба“ јавило, да се та беседа држала „у корист“ ђ. Даничићу. („Нашеи добу“ јамачно се већма допада реч „корист“ него „спомен,“ на ма како леп био.)

✦ * ✦ У манастиру Фенеку догодила се духовна свађа. Један калуђер мал није ударио поп Николу по духовној глави, својом оштром духовном сикиром.

△ Познато је да су се у пештанској полицији открише неке азијатско-турске прилике. Сад је у Пешти за главног капетана изабран неки г. Török. Дај боже да овај хомеопатичан лек помогне!

Неколико фиших речи и израза,

којима се одликује „Видело“ од других (пешколованих) шиљарица.

Зверад. — Дивљач. — Штенци. — Животиње. — Крволочко дивјаштво. — Зверски покти. — Дивљи урлици. — Разјапљење и запењушење чељусти. — Дивљачке теорије. И т. д.

Ово се све налази само у једном чланку у 21. броју „Видела“. — Из ови се речи види, како се „Видело“ јако труди, да буде увек писано у духу данашње владе Србијанске. (Препоручујемо „Брки“, да се и он по каткад осврне на ово неисчерпљемо врело владајуће углађености.)

Проба пера.

LXXXIX.

Ето га, на.

Им'о неки јункер
Коса у кавезу,
На та поче учит'
Певат' масељезу.
Das war schön!

Кад је кос ту песму
Научио лепо,
Тад се јункер преп'о
И од страха крев'о.
Das war dumm!

CX.

Синоћ доцне седо,
Нешто писат хтедо',
Нису били никакви
Дубоки уздаси,
Ал у лампи неста уља,
Лампа се угаси.

Ја у одар понесох
Стихованја разна, —
Артија ми мораде
Преноћити празна.

Кад је јутрос зорна пракa
На артију пала,
Тад артија празна
Рече лампи: хвала!

Ја сад ово написах,
Да артију казним здраво
— Ал у себи осећам:
Имала је право.

Г—д—н.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

У школи говорила су деца пословице, које коју зна. Сокица рече: „Пошљи лудога на војску, па седи па плачи.“

Учитељ. А где си чула ту пословицу?

Сокица. Тако моја мати увек каже, кад тата оде на пијацу.

Ленка. Деда, ти си ваљда умочио твој нос у вино.

Деда. О, од куда ти то мислиш?

Ленка. За то, што ти је нос цивен.

Кад је први пут ове године зима стегнула, дотрча иста Ленка матери својој у собу са овим речима: Мати, у нашој бари има пуно кајмака! (До онда још није никад видила лед).

Кад сам малој Меланији причао ону познату басну доситијеву „О мишу и мачки“ а она ће ме запитати: јели, зар је мачка појела и точкове и канап? (Она је међу њеним играчкама имала неког миша на точковима, па га је пукла за ужицу.)

Чедомиљ.

Био је леп дан, те сам отишао с Меланијом у шетњу. Мимо нас прођу два ђака који се нешто жестоко препираху о амфитеатру. Кад сам дошли кући, а Меланија примети: знаш, тако би волела да будем амфитеатер!

Чедомиљ.

Сестра мале Меланије је нешто гласно учила „о створењу света.“ Меланија је неко време пазила, те онда запита: је ли, како се прави небо?

Чедомиљ.

Чуј мама; Влада каже данас је Туцин дан! А јел, мама, кад је Аван дан!

М—ћа

Један пут рече мати свом сину и ћерци да ће их дати док оду у Вуковар сликати, а синчић од радости оде да се похвали својој старијој сестри и рече: ал сестрице мене и Мицу ће мати дати у Вуковар на папир преленити.

Милица је слушала да кад се што овде неможе добити, то се онда бештелује из Беча или које друге вароши; један пут ће рећи матери да јој нешто купи. Мати јој рече да нема новаца. А Милица ни пет ни шест, већ рече, па кад немаш а ти бештелуј од горе.

Мали Ника запита своју матер, каква је њена мати била. Мати му одговори, па лепа. Та знам да је лепа, ал јел била од тебе старија или млађа.

Једна госпођица запита малог Бранка: има ли тај господин жену што је сад ту био. Има, ал није му баш права жена, мати му је.

Човек неки дође у дућан код г. Пере обућара да купи жену детету ципеле, изабере и запита: пошто су? Четир динара! А то је скупо, доста ће бити два. Шта ћеш једну ципелу? одговори му г. Пера.

Анђелина Радосављевића.

Кокица.

Кад би наши адвокати
Знали шта је право,
Онда не би „Наше Доба“
Капарисе ђаво.

Дирко.

Ђука: Знаш ли ти, да на хрватском сабору нема више потабилитета, већ да сви Срби посланици припадају српско-народној слободоумној странци?

Шука: Бог с тобом Ђука, ко ти је то опет са тако пресном лажи пацунио главу? Ил можда се шалиш? . . .

Ђука: Нешалим се ја, већ најозбиљније говорим, па што сам рекао, то хоћу и да ти докажем.

Шука: Да чујем!

Ђука: Слушај! Српски је клуб лане прогласио „Заставу“ за свој орган, а до сад још није то своје решење опозвао или оборио, дакле по томе и данас је још „Застава“ његов орган. „Застава“ пак исповеда и заступа начела српско-народне слободоумне странке, дакле та начела морају исповедати и они Срби посланици, који су је за свој орган прогласили. Јели ти сад јасна ствар?

Шука: Хм! хм! Оно је тако, као што ти велиш, али за што онда српски потабилитети осиновају у Будимпешти нов лист?

Ђука: Е то је за то, што се „Застава“ њих стиди, па их је од себе отписнула, јер неће да војује против народа а у потабилитетској служби, него хоће да је светла и новосна, као што је била за времена нашег дичног Милетића.

Ђука: Да ли ти верујеш, да ће потпуно самостални бити лист, што ће га наши потабилитети у Будимпешти покренути?

Шука: Како да не верујем, кад међу осиновачима видим и посланике Ал. Стојачковића, Милана Исаковића, барона Живковића, Ђурковића и Јицу Михајловића, који никад и у никаквом односају нису стојали са владом, него су увек били народни трибуни?

Ђука: Онда је ја богме очевидно, да ће будући лист потпуно самосталан бити. А ко је од њих највише дао од оних 15,000 форината, што су до сад за издавање листа скупили?

Шука: То не знам, али знаће они и Тиса.

Вл.

Песник и жандар.

Песник. Небо нам је превисоко
Кад нас гони гњев жандара;
А земља је тако тврда —
Живима се не отвара.

Човек поштен, ком је правда
И слобода светилиште,
Нема, куда, нема куда — —“

Жандар. Има, — од' си у арниште!

Дорћолац.

Из цркве.

А. За што Радић није скинуо камиланку, кад је о богојављењу светио водицу и за што је не скида ни онда, кад чита еванђеље?

Б. Ваљда му прописују црквена правила, да камиланку не сме скинути.

А То не може бити. Истина, доста је одавно било, кад је његов деда владика Емилијан служио, али се ипак сећам, да је увек крзну скидао, кадгод је читао еванђеље и светио водицу.

На то ће рећи један трећи, који је чуо разговор између **А**. и **Б**.

„Е, али у Радићевог деде није мозак тежак 15 фуната, па се владика није требао бојати, да ће му мозак на зими озепсти, као што се Радић мора за свој бојати.“

Созвръонц.

Голубови и газда им.

Хвалили се голубови
У газдачкој кући,
Хвалили се, хвалили,
Да немају жучи.

А домаћин рече:
„Част вам и поштење!
Бареи неће горко
Бити ми нечеше.“

J.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Рачунски примери за уч. 3.-ег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Историја Угарске, са уводом у историју света, за више разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 н
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најевећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА

ШКОЛСКЕ ТИСКАРИЈЕ

израђене према наредбама вис. школског савета.

1. Главни школски записник у тврдом повезу за 480 ученика — — — — — ф. 3.20
   То исто за 960 ученика — — — — — ф. 5.50
   „ „ „ 1920 „ — — — — — ф. 9.—
2. Школски дневник, 24 табака — — — ф.—.90
   „ „ 1 табак — — — ф.—.05
3. Белешке при држаном школ. испиту, табак ф.—.03
4. Школске сведодбе на финој хартији — ф.—.02
5. Изкази о стању школа:
   I. Број домова, душа и т. д. табак — ф.—.03
   II. Школске куће, намештаји итд. „ — ф.—.03
   III. Учитељи, катихете, управит. „ — ф.—.03
   IV. О успеху у школи „ — ф.—.03
   V. Школ. имање, прихода и расхода табак ф.—.03
   VI О радњи учит. и надзорника „ ф.—.03

ДВЕ НОВЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СУ САД БАШ ИЗАШЛЕ.

I.

ЧИТАНКА

ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД

НИЖИХ ЗАНАТЛИЈСКИХ ШКОЛА.

Мађарски написали:

Др. Геза Емерици
управитељ занатлијских школа,

Мавро Гелери
бележник зем. занат. задруге.

и

Јосиф Петерфи-Јагочки
министерски надзорник занат. школа.

За употребу српских ученика занатлијских школа

ПРИГРЕДИО

Стеван В. Поповић
сварх. школ. референт.

Књига је тврдо укоричена и броји 300 страна. Цена јој је 90 новч.

II.

ПЛОВИГРАД

ПРИЧА

ЖИЛ-ВЕРНОВА

ПРЕВЕО

Бранко Мушицки.

Књига је изишла 12 штампани табака на 8-ни, и цена јој је само 60 новч.

На обе књиге нека се наручбине упућују

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду.

Све дужнике наше, којима су разаслате **нарочите карте** и сада уз овај број црвене цедуље, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року **подмирити изволи**, како би се опростили непрестаних опомена и ми досаднога посла.

Администрација „Стармалог.“

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈОМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста каве, која је као што сви признају најваљанији и најукуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

Авг. Чинкел-ови синови
Aug. Tschinkel Söhne.

10—15

НАЈВОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ТЕ ПРАВИ
LE HOUBLON
ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CAWLEY & HENRY у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!
Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу овакав „Le Houblon“ и ако сваки картон има марку штампљку и сигнатуру.
Cawley & Henry
Fabrique de Papier à Cigarettes
Le Houblon
500 FEUILLES
Fac-Similé de l'Etiquette
21—36

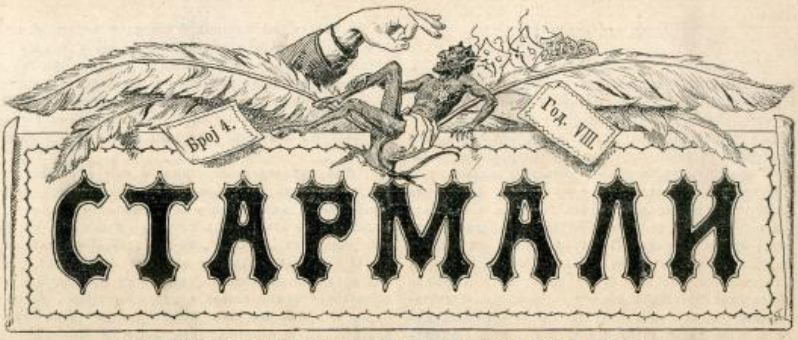

У Новоме Саду 10. фебруара 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

СЛОВАЧКА СЕ МАТИЦА ПОВАМПИРИЛА

Што је Словак негда дао
Прво 'спод поката
И скупио гладујући
Стотинак хиљада,

Да му буде књига светла,
Народна, ваљана,
Да словачком срцу, духу
Буде здрава рана;

Да му диже крила свести,
Да му крепи наде, —
То је рука затомила
Наше драге владе.

Ал срамота ј' туђе повце
Држати без цели
Кад се може правит' црно
Од парица бели.

У Пешти је повац био
Кроз година многа,
Кроз се и кроз напупио
Духа арнаутскога.

Сад ће повац да се врати
Као нога снага, —
Правој цели, правом смеру
Нема већ ни трага.

Сад ће Словак добијати
И на поклон књига,
Духу своме словенскоме
Оловних верига.

Сад ће на њ'га видом књига
Падати камење,
У разбијене главе лиће
Мађарско мишљење.

Учиће га да је одрод
Патриота прави, —
А карактер ваља газит'
Где год се појави.

Сад ће текем лов да буде
За премудре ловце,
Ох Словаче, ох Словаче,
Све за твоје повце.

* * *

Сад је већем свеједно Словаку
Претпо, а плак'о;
А ко пита, рећи ћу му лако
Зашто је то тако.

Јер су њини потабилитети
Раније почели, —
Сад тек им се виде прави плоди,
— Кад су са свим врели.

Д.

Шетња по Вршцу.

IV.

Много што шта је препатио Вршац. Једног хоће за посланика, а другог му насиље наметне; једне бира за учитељице своје деце, а друге му министарство натури, у кратко, Вршац једно хоће, а министарство учини томе са сним противно, не обазриући се на закон и правицу. Наши пак нотабилитети заклањали су се за власт и ападодавали су јој и онда, кад је она и најбруталнија насиља чинила, смејали и ликовали су и онда, кад је са црне неправде и тешких покора и срце нашем народу у Вршцу заплакало, па шта су јадни дочекали? Дочекали су, да постану смешни у место страшни, као што су они хтели бити. Страшно је било само насиље, а они су уз то насиље скакутали у намери, да и они буду тако исто страшни, као што је жаба хтела да буде велика као коњ. Напињући се, жаба је пукла, на пукли су и наши нотабилитети, што се доказало при накнадним изборима за варошко представништво. Али то нотабилитетима не беше доста. Не беше им доста, што их је народ при слободном избору осудио, него су силом хтели да их публика и несмеје. Што су тражили, то су и постигли. Злоупотребише име добротворне задруге Српкиња Вршчанака, па приредише „нобл“ игранку, да тиме покажу омладини и сним другим српским „буntовницима“, да уз вршачке нотабилитетије до душе стоји српски народ, али стоји „хотвоље.“ Иста „нобл“ игранка приредила се готово у исто доба, кад и будимпештанска позната конференција, па као што је једна испала смешна и жалосна уједно, тако и друга. Онамо се није ништа постигло, а није ни овде; онамо се радило под звучном фирмом: у корист народа, а и овде се приредила „нобл“ игранка у корист сиротиње бајаги; онамо комедија у великом, овде комедија у малом. па се комедијани могу ухватити за руке, те сад сред носта прођи кроз читав обострани српски народ, да би се он сиромах посред свег големог јада бар неколико трењутака слатко могао насмејати.

Али вршачка је сиротиња, у чају је корист ова „нобл“ игранка приређена била, схватила ову ствар с озбиљне стране. По што се „нобл“ игранка са дефицитом свршила, јер на исту није хтела ићи ни интелигенција ни „фукара“, то ни „добротворима“ није ништа преостало, чиме би даривали сиромашку децу. Сав новац, што је утекао, издали су приређивачи на којекакве ненужне ствари, а није ни достигао, да подмире све трошкове, него морају из свог џепа надокнадити. То је сиротињу јако дирнуло. Не може она подићи, да се због ње господа баци у трошак, па с тога је решила, да од своје стране приреди забаву, а у корист — пострадалих нотабилитетија Ова је одлука вршачке сиротиње свакс хвале вредна, а вршачки нотабилитети, који и тако друго ништа нису до живе мумије, придодали су сном досадањем жалоснем изгледу још и комичност, те им се морају и шегрти на улици смејати.

Но то није једини уда,, што је постигао наше нотабилитете, већ су они тако исто пострадали и у певачком друштву. На главној скупштини нису имали више од 17 гласова, те наравно да су пропали као Јанко на Косову, па сад хоће да оснују читаоницу за себе. То не би згорег било. То би још једино паметно дело било, што би могли учинити, али ко их

ПОДЛИСТАК

Дебели Јанко.

(По народној приповетци.)

од М. Ј.

Давно је то било, пријатељи мили,
Кад су оно људи здраво грешни били.
Сишао се господ — али не у слави,
Не с' ангели своји, већ' ко човек прави.
Сишао се господ — али не да суди,
Већ да учи људе шта је дужност људи.
Ишао је тако из места у место
И манастир који похађ'о је често.
Тако ће у неки манастир да сврати —
(Ми ћемо га боље намастиром звати:
Јербо се на масти све кувало тамо,
А за пост се знало по имену само.)
Онде није било дука ни пасуља,
Прогнана је била папуча и куља,
Но треха ја било, к'о и друга блата,
Сумњам, да је који видео рајских врата.
А један међ' њима за ниђен је гин'о,
Волео је пег' себе ракију и вино.
Врло ј' дебео био на још уз то мали
И „Дебелим Јанком“ они су га звали.
Сумњам, да сте вид'ли калуђера така:
Брада му је била неколико длака.
То неког'ко длака расле су к'о зова,
А имао је мислим нешто и бркова.
Ту је дош'о господ у обитељ свету,
Затек'о је ову калуђера чету.
А кад оци чуше, те кубуре боже,
Намеђ' себе сташе одмах да се гложе:
Ко је већма грешан, ко ће пре умрети, —
И неђ су се хтели за кике узети.
А Дебели Јанко није на их слушa,
У вину му пливa и срце и душа.
Па је само рек'о: „Где ти посла њима!
Не брин'те се о том, док имамо вина.“
А игуман мету на врат крст од злата,
Манастиру своме ишет'о на врата.
А када се отац до врата ишет'о,
Није чек'о дуго гостињу му сто.
То је био господ, свети Петар с' њиме,
Запиташе оца, да л' ће да их прими?
А игуман-оче од све грдне муке
Сетио се, те им целивао руке.
Отишли су тада у Ђелије горе,
Да слушају госте, шта ће да им зборе.
Међу тим ће господ игуману рећи:
„Слушају л' те млађи, кад си ти најређи?“

добро познаје, тај мора признати, да се од њих врло много захтева, кад се тражи, да они учине какво наметно дело. Памет их је давно изневерила, па сад тумарају као мува без главе. Него и њихово блаиирање са приређењем „поба“ играпке и њихов пораз у певачком друштву опраће сад долазак новог великог жупана у Вршац. Тријумфалне капије, музика, упарађени первекутори и пандури, бакљада, звапичан дочек, а све о варошком трошку, доказаће, да потабилитети још живе, али уједно ће доказати и то, да су они у народу нико и ништа, те једино само онда имају некакве важности, кад их власт потпомаже. Али власт је и сама увидела, да они не вреде много, па их и не верма у ништа, те човеку и нехотице пада на памет једна Досптијева басна: Во је мирно на ливади пасао, а један комарац слетно му на рог. После кратког времена рече комарац волу: „Ако сам ти тежак, реци ми, па ћу одмах одлетети,“ а на то му одговори во: „ја те и не осећам, не знам ни да си жив, несретниче, а камо ли да си ми тежак.“ И наши потабилитети се поносе као комарац, и они би хтели сваком приликом да покажу, како су тешки, али бадава. Комарца не учини нико тежим, него што је, па богме не може то човек учинити ни онда, ако је случајно баш и велики жупан. Време је у осталом само по себи још неповољно по комарце, а народна ће брига бити, да по људске комарце никад ни не буде повољно, па ма како их власт потпомагала.

Вл.

Уштипци.

Из Вуковара пишу „Застави,“ да један богослов хоће да пређе у лутеранство због Германовог покора. То није никакво чудо. Чудо је, што због Германовог покора ни смо до сад отишли сви не у Лутеране, већ у Турке.

* * *

Васа Кика у Вршцу чуди се и сам, како га је могла једна задругарица на главној скупштини добротворне задруге Српкиња Вршчанака предложити за саветујућег члана, кад он није кадар никог саветовати.

* * *

Председник новог мађарског „културног друштва угарских Словака“ зове се Часка. По томе се већ види, да ће ово „културно“ друштво само — Баскати.

* * *

Уредник „Турског Марода“ вели уредницима „Заставе:“ „Научите се од мене, како ваља и погинути за своје начело, јер ето мене не само што државни тужилац не тужи, него ми још држава даје хартију и марке бесплатно.“

* * *

„Застава“ је због чланка „Коњска колика“ добила нову преску парницу, али сад је не тужи државни тужилац, већ уредништво „Вражјега Доба“ због личне увреде.

* * *

Неки Ж. тужи се јавно у листу „Стражилову“, што је „Матица Српска“ из Коњевићевог фонда само 20 форинти по штампаном табаку одредила писцима за награду, а требала би бар 50 или сто форината. То је дабогме са свим оправдано, јер народ треба за своју књижевност све да жртвује, али професори за народ не могу писати за 20 фор. по штампаном маленом табаку.

А игуман смисли — није хтео да куди —
„Ох та то су добри, поштењејши људи!“
Ручали су онда, умерено јели;
Најбоље су вино пред Христа извели
Сваки ти је кале побожно се клањ'о,
Своје старе страсти испред Христа склањ'о,
Да с' опије који, о том ни мукајет,
Сваки је сад био јако подобајет.
У цркву су ишли браћа префригана —
То ј' трајало тако четир пуна дана
А када су ноћцу препоћили пету,
Хоће Христос даље да иде по свету,
Скупили се оци да испрате госта,
Волели су число, што дуже не оста.
Сви су оци дошли, само Јанко није,
А како ће тужан, кад ракију пије?
Тада господ њима милостињу дели:
„Што год који хоће, нек од мене жели.
Једну жељу дакле нека бира сваки,
Ја ћу му је ево испунити таки!“
Да их видиш онда, спе им коса расте,
И сваки је реко жеље будаласте,
Један вели ово, други оно вели,
Али где је Јанко? шта ће он да жели?
Тада свети Петар отишао Јанку,
Да га пита, има л' и он жељу каку?
Јанко пије па се смеши од милина:
Имао бих жеља, да немамо вина;
Ал вина је доста, хвала богу, хвала, —
А Петар му рече: „Ала си будала.
Као да немаш греха ти диваниш тако,
Ал' доцне ће бити, кад дођеш у пак'о.“
Тако њему Петар — па онда отиде,
А господ га чека, да се даље иде.
Сад' тек Јанко поч'о жељу да си бира,
Кад су они били иза манастира.
Сетио се збиља и он жеље неке,
За њима је трч'о, стиг'о их код реке.
Уза се је им'о торбетину неку
Грдну, какву нисте видели у веку.
Кад' га спазп Петар: „Шта је, море, шта је?
Шта ћеш с овом торбом, та где, колика је?“
„Имам једну жељу, ао моје среће,
Па к'о велим господ одреши ми неће?“
„Неће“ рече Христос, сушта милост вела,
Реци само Јанко, која ти је жеља.“
„Видиш ону торбу, па у славу богу,
Да све што год хоћу у њу стрпат' могу.“
Намрштп се господ на те жеље луде,
Ал пипак му рече: „добро нек ти буде!“
Захвали се Јанко за ту милост дану,
— Он оде на једну, они другу страну.

* * *

Наши назадњаци се чуде, како могу људи бранити српску автономију, кад ће по пророчаству Нострадама свет 1886 године и тако пропасти, о чему је било међу „ситницама“ речи и у самој „Застави.“ Кад ће свет и тако пропасти, мисле они, онда је боље, да автономију ми од пропасти сачувамо, па да је пре тога сами пошљемо у гроб.

* * *

Анђелићев љубимац Ђурковић не може никако да схвати, како се могу многи позивати на нека историјска права српског народа, кад он ето у Старој Србији нигде готово не види Срба. С друге стране то му не смета ништа, да је добар српски родољуб и да је словослов српских потабилителија у Хрватској.

* * *

Уредништво „Вражјега Доба“ ухватило се за једну невину штампарску погрешку, па се у свом листу одстраг под насловом „интересантан податак“ о глупости „Заставиног“ уредника“ просуло у најбезобразније соцкачке грдње, али у самој ствари то није „интересантан податак“ о глупости „Заставиног“ уредника, већ управо податак о његовој женијалности, јер „Вражје Доба“ држи, да „Застава“ уредник познаје све министарске наредбе за 1885 годину, које наредбе нису још ни изишле, а он их већ познаје.

* * *

Пребацује се нашим калуђерима, да су саможиви и да за сиротињу неће ништа да чине. То није истина, јер ето ми читамо у „Застави,“ да из манастира Крушедола носе „сироте“ праве таљигама сланину и друге виктуалије, те хране себе и свој народ, ако га т. ј. божијим благословом имају. Види се данле, да није истина, да су наши калуђери саможиви, већ су врло дарежљиве руке, нарочито према женским главама.

* * *

Барон Живковић је у горњем дому грдио мађарску владу, пребацивао је, да се не држи закона, па за то још нпак изриче поверење. Види се по овоме, да је Живковић песничке природе, на кад људи, он љуби своју љубавцу слепо са свим њезиним манама и погрешкама. Грдити владу, пребацивати јој, да се не држи закона, па ипак јој изрицати поверење — то не би чинила ни политичка деца, али ето чине српски „реални“ политичари. Бадава! Наши „реални“ политичари поред све своје многохвалене „реалности“ ипак се у политици владају врло — идијотски.

* * *

Романски родољуб Молдован тужно је код арадске пороте уредника мађарског листа „Алфелда“, јер га је овај у свом листу назвао велеиздајником. Арадска је порота ослободила оптуженика и тиме тужиоца жигосала за велеиздајника. Сад ће г. Молдован сметти бити „велеиздајник,“ јер га је на то осудила нама порота само за то, што је он романски родољуб. Живела правда!

Вл.

Дечија лоџика.

Мали Иван чуо је у позоришту песму „Бербери су први људи“. Мала пак Тинчица била је врло ваљан ђак у првом разреду, али никад још није била у позоришту. Једног дана пред ручак поче мали Иван певати: „Берберн су први муди“, на које ће Тинчица своја оца запитати: „Зар су Адам и Ева берберн били?“ јер она зна из школе, да су први људи Адам и Ева били, а није чула, да су они и берберн били. =.

Живео је Јанко после тога дуго,
Таманио вино, ракију и друго. . .
А торба му увек за врати је била,
Нит' је штогод јела, нит' је штогод пила,
Када једне ноћи соба се затресе,
Смрт је дошла, да му душицу однесе.
А бунован Јанко 'нако иза сана:
„Поштеди ме смрти још некол'ко дана!“
„Добро, хоћу Јанко, кад се ниси спрема',
Ал кад опет дођем помоћи ти нема!“
Није он то слуш'о, већ је даље спав'о,
А сутра је опет боце испражњав'о.
Али после тридест и једнога данка
Ево опет смрти код Дебела Јанка.
Опет моли Јанко: „ох, ниеам се спремн'.“
„То ме се не тиче, сад' помоћи нема!“
Расрди се Јанко: „ко каже, да нема?“ —
Скине торбу с' клина са рукама двема, —
„Одкази у торбу!“ — продера се дела —
„Тако господ хоће, господ заповеда!“
Тако Јанко вели, тако Јанко зборн,
А смрт се за часак у торби му створи.
Наш'о неку штраљку, шта ли беше — уже,
Па завез'о торбу — као да траје дуже.
Смрт га моли лепо. „ох, пусти ме деда!?“
Ал' се богме Јанко ни осолит' неда.
Већ пребацн торбу преко плећа стара,
Оде с' њоме право до нека некара.
„А где — вели некар — зар још умр'о ниси?“
„Имаш ли ти места за торбу, да виси?
У оџаку твоме ту се увек пуши?
Па мети је тамо, нек се мало суши!
Него на њу пази!“ рече Јанко за тим,
„Пази ћу ти добро, кад се но њу пратим.“
Докле тако збори стари Јанко-дешпа,
Попео се некар на му торбу већа.
Не зна шта је у њој а неће да пита,
Он ко вели има ваљда каквих рита.
Опет Јанко отшо своме манастиру,
И добро је јео и пио на миру.
А смрт није дошла, да му смета души, —
Она се у торби у оџаку суши.
Живео је лепо — лепше него прије,
Ал од оно доба нико умр'о није.
Како и да умре реците ми, како?
Кад је она торба завезана јако.
Живео је Јанко дуго после тога,
Сећао се доба млађаног свога.
Стар је боже, стар је, главе сасвим беле,
Ал' пити је мого, боље нег доселе.
Но када је једном на изиаку било,
Из подрума вино када се пошло.

Ћира. „*Шабачки Гласник*“ упрег'о се јако да провоза славу новога шабачког владике Самујила (Пантелића). У томе послу одвозио се тако далеко, да му те чланке већ и „*Турски Народ*“ прештампаја.

Спира. То не могу да разумем.

Ћира. Тај исти „Шабачки Гласник“ ономад донесе предлог, да Срби приме латиницу.

Спира. Е сад већ тој заговеци улазим у траг, — и могао би је видати далеко, далеко, — чак до сремских Карловаца.

Ћира. А ја би је могао видати још даље. —

Спира. Разумем, разумем. — Беафе-Рим!

Ћира. Али бога ти, кад си већ читао „Шабачки Гласник,“ кажи ми желили ови да Србијанци таки с места приме латиницу, — док је још Гарашанин и Стојан на влади.

Спира. Јок, брате, ови не траже да се тај цветак под њиховим сунцем расцвета. Њему је доста, ако се то само у њиховој русомразној леји посеје. Ево ти од речи на реч шта вели тај (назови) „Шабачки Гласник“:

„*Ми у осталом не тражимо, да за један дан заборавимо ћирилицу и научимо латиницу. Такви се крупни преображаји не могу ни да изврше за један дан. Постуне реформе, то је све, што се односно тога може да учини.*“

Ћира. Е па живео „Шабачки Гласник“ заједно са Самуилом! — Живео Гарашанин заједно са Германом! — Живео Стојан заједно са папом Леоном! А живела Србија са —

Спира. Ма и без —

Ћира. Да, да, и без таки људи, који нису достојни да јој буду прваци.

Ћира. Кукавица снесе јаје.

Спира. Мислиш-ли ти наше потабилитете?

Ћира. Па га подметне у туђе гњездо.

Спира. Мислиш-ли ти у „Заставу“?

Ћира. Ту је топло.

Спира. Мислиш-ли ону топлоту, којом је народ навикао Милетићев лист предусретати?

Ћира. Јаје се излеже.

Спира. Куку!

Ћира. Гњездо се згрози, па подмече избаци.

Спира. Ле—ле!

Ћира. Подмече одпузи горе.

Спира. Да гуљи коре.

Ћира. За живот му треба мало редакције.

Спира. За то ниче: народе, купуј акције.

Ћира. Ал се народ не одзива.

Спира. То је песма жалостива.

Ћира. Ал свршена још није.

Спира. Што год даље, биће — жалосније.

Ћира. Дашто ми ти дашто. Пре нег што се отац роди, син по кући ходи. — Шта је то?

Спира. То може бити лепиња, — — а у време Тисиног слободоумља може бити још нешто.

Ћира. А шта?

Спира. Кр. комесар на нашем народно црквеном сабору (који сад тек се гоји да се роди).

(Питаш: „ко га пита? де се и сам сета, —
Ко ће га питат, него оци света.“)
Тада опет Јанко по начину стару
Отиш'о полако пекару — чувару.
Кад' заглела горе, а торба се вије,
Сто година нико скидао је није.
Чађава је боже, чађава је здрано,
Црни се к'о оџак, црни се к'о ђано.
Међу тим се пекар пом'о на је скиш'о
Једва ју је Јанко преко плећа виј'о.
Пекару је прво платио поштено,
Пак се опет онда намастиру крен'о.
Ишао је Јанко, ал' му с' чини тако,
Да ту нема смрти, јер је нешто лако.
Сто година дима, то је љута снага.
Па можно је да јој већ пена ни трага.
„Зло ако је нема“ — тако с' Јанко брин'о
А овамо неста ракија и вино. . .
Живот му је мрзак, све му старом смета,
Није шала живет' сто педесет лета.
Ако смрти нема, шта ће онда боже,
Нити је за живот, нит' умрети може.

(Продужиће се.)

Пуслице.

Ако нам Мадија погоди на колико је година његова победа учврстила европски мир и ми ћемо га признати за пророка.

⊙ Ономад ми рече један брат Панчевац: Лане смо у ово доба пили у Кикинду по врбицу, а ове године већ имамо у Пешти готове врбове клипове.

---

‡ Ульманска конференција није била без хусара, — за то није ни панчевачка рестаурација могла да буде без Драгона.

□ Нов министар финансије у Румунији назива се Леком. (На тај су глас многе државе уздахнуле: „кад ће се напоји финансији наћи Лека!?“)

△ Кад видимо сумрак, онда бар знамо шта ће после њега доћи. Али кад погледимо Судан, онда тек не знамо шта нас чека.

✱ „Одјеку“ нису допустили да штампа свој чланак: „*Шта народ неће*“. Београдској власти је тема отужна, јер она и без „Одјека“ зна шта народ неће, — народ мора тети (а ми већ знамо ко је та тета).

☽ „Застава“ бар нешто добила (парницу), — али Наше доба још није добило ни — стотинитог претплатника.

✂ Ко каже да међу нама нема слоге! — Претрес бицета је прошао, — српски су посланици сложно ћутали. О горњој кући говори свако, ко год има уста прорезана — српски посланици сложно ћуте. (Само је питање је ли то она „слога од бога“, коју давно пожелкујемо(.

Ђука. Јеси ли читао у „Вражјем Добу“ чланке „Пред конгрес“?

Шука. Јесам.

Ђука. Та како ти се допадају?

Шука. Мени се једино допада завршетак, где сам писац вели: „Ја радо признајем, да у овим мојим чланцима нема ни системе, ни нужне потпуности; они су писани фрагментарно разгледајући и расветљујући поједине тавне стране нашег црквено-автономног питања. Признајем, да у том расветљењу има више погрешака и заблуде, него праве светлости.“

Ђука. Па што пише онда, бог га видео, кад сам признаје, да у његовом „расветљењу“ има више погрешака и заблуде, него праве светлости?

Шука. И сам тако судим, ал то су ђаволски послови, па такви и морају бити.

Ђука. Знаш ли ти, ко је најплеменитији човек?“

Шука. Ко?

Ђука. Уредник „Вражјег Доба“, јер он вели, да само за то издаје свој лист, да би „Застава“ и „Стармали“ имали шта да пишу.

Шука. Кам те среће, да не морају о таквим тричама писати! Ја држим, да би се они сами томе највећма радовали. **Вл.**

Неколико дефиниција.

Шта је досљедност? Досљедност је, кад његова паименованост у својој резиденцији наређује строги пост, а за тим седа са својим гостима у каруца и иде у Крушедол да пирује.

Шта је тачност? Тачност је, кад карловачка гимназија прибележи беседу, па се на позивницама не каже, ни ко је приређује ни где ће се беседа одржавати.

Каква је разлика између Германа и Тисе? Једино та, што Тиса именовање препоручује, а Герман фактично именује бербере за гимназијске кураторе.

Шта је симпатија? Кад вереница свога вереника, кад овај силази са степеница задужнице, запита: колико је сати? **Бр. 15.**

Реминисценције из минулих месојеђа.

Јуриста. Е, ја овде у сали већ не могу да издржим, тако је страшна врућина. — Идем у креденц.

Играчица. А зар је онде хладовина?

Јуриста. Та, оно истина врућина је и тамо; — — али ипак је ладновиније, него овде.

Играч. Госпођице, смем ли вас замолити да са мном одиграте овај кадрил?

Играчица са седа (пружи руг на балу): Смете.

Играч. Ох госпођице, ви сте ме одговором вашим тако изненадили, да сам сад изгубио сву храброст. Сад баш не смем да вас замолим.

Он. Лепа маско, као што видим ти си вила, имаш крила. Смем ли те понудити са чашом лимунаде?

Она. То је за мене и сувише кисело.

Он. Па да чиме те могу послужити, бела вило?

Она. Кад сам вила, онђа да нијем бар виланера.

Он. Мани та у вилин чанак, тај је још киселији. Сад сам га баш коштао.

Стара госпа. Господин комшија, — ви не играте?

Господин А (уздане) Па ја сам се скоро оженио.

Стара госпа. Опростите! — Сад сам се тек сетила, — ви играте само код куће.

Било је у омањој варошици, а било је и после поноћи — разиграно одушевљење неће да зна за „ред игара“ (жакар да је златним словима штампан).

Мађари (вичу): Чардаш нек се свира!

Срби (вичу): Коло нек се свира!

— Чардаш! Чардаш!

— Коло! Коло!

Не могу да се погоде.

У то се умешам и ја, да противност ублажим. Предложим, нека Цигани свирају што они оће, а ми да будемо задовољни.

Предлог се усвоји. — Али приман циганске банде био је познат шаљивчина. По његовој наредби банда поче, да свира — али нити коло, — нити чардаш, него неки — немачки валцер.

— Добро је и то за несложне људе! (повика мој друг својим стентерским гласом.)

Обе странке изгубише за час том изненадном своје одушевљење; збунише се, — ушпртљише и — одиграше валцер.

А приман се тако поносито смешкао, као књижевник какав, кад напише лепу басну, којој не треба да додаје „нравоученија.“*)

—o—a—

*) Наш господин нотарош сад једнако тегли, да је то све било моје мисло. И сад оће да ме тужи највишој власти. Али чик! — ја сам се међу то одселио у Америку; па сад нек оће дрк. тужилац да ме вида мора доћи и он нако.

Горњи.

Проба пера.

XCI.

Нешто о жељи.

Жарко, Богдан, Миле,
Ваш су муке праве; —
И они су жедни,
Али чега — славе..

Жарко, Богдо, Миле,
Уде-ли сте среће!
Жеђ се ваша никада
Утолити неће.

Моја жеђ је бољa,
Ма да није фина:
Ублажи се одма —
После литре вина.

XCII.

Идила (која се често видила).

Знате л' шта је смешно?
Казаћу вам свакоме:
Кад се стари деда свади
Својом старом баком.

Дигну сува мишице,
А прсте разгране;
Хтели б' да се почупају,
(К'о у младе дане.)

Хтели б' да се чупају,
К'о јунаци прави,
Ал ни једно, јао, нема
Ни длаке на глави.

Па кад виде да залуд
Ратну трубу трубе,
А они се помире,
Па се и — пољубе.

XCIII.

Сад већ ни пословице нису поуздане.

„Јака матка, така Катка,“
Вели Словаци.
Пословица може кашто
Да се пребаци.

Ја познајем једну Катку,
— Жену коне мог —
Познајем и њену матку —
Живило је Бог!

Јака ј' матка — (над језиком
Кону замлаћа)
Катка није тако јака, —
Него — још јача.

Г—д—н.

Граничарска шала.

Два стара граничара, који су обојица по 16 година као граничари пушку о рамену носили, обојица из једног села недалеко од Перлеза историчног места, то тако дуго кордонско службовање радо су заћињавали шалом. Обојица беху у томе мајстори, па су један другом доскакали. Једном идући по лому преко рита један за другим, онај што је напред нашао скочи и викне: „Ајао змија!“ а овај други цикне: „Ух колика је!“ онај први осврне се и запита: „Па ди је?“ на што му овај други одговори: „Па ти кажеш!“

Д—ц.

Ситнице.

У читаоници.

„Где како је чист
Натеч Доба лист!“
Тако рече Сава Миди
У читаоници.
Мица му одврати:
„Узрок ваља знати —
Публика га ј' сита,
Па га већ не чита.“

Глувогласије.

Јао, јао! Ува, Ува!
Ал' смо ти ми Срби глуви,
Глувешти!
Не чујемо ни шта зборе
Посланици наши горе,
У Пешти.
(Утеши се мој злослуте,
Можда није глувост у те,
Него само они ћуте —
Е-ха-ха!
То је лепа утеха!)

Крешимир.

Није то све-једно.

(По немачком.)

Ко у воду падне како,
Добрим надом препит' сме се:
У води је пливат' лако, —
Испливаће, спасти ће се.

Ал ко у глиб јурне, клоне,
У том блату грца, грца,
И све дубље тоне — тоне,
Што с' више конрца.

Вода ми је, вода ти је.
Сачувај нас гліба боже!
Зла му срећа, који није
Да с' у блату пливат' може.

Ј. Ј.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Блиско познанство.

Један млад човек, хвалаше у велико Америку. — „А зар сте ви били тамо?“ питаху га. — „Не, но мој брат, умало што није отишао,“ одговори он.

Око за око.

Немац, желећи да се подсмева Јевреју, који беше банкротирао, рече му:

— Исак, ја би желео, да имам твој новац.

— А ја твоју памет, одговори Јевреjин. Тада пит би имао ти што, ни ја.

Карантин.

Кол'ко сам дана дужан овде седети? — „Двадесет.“ — А мој слуга? „Тако исто, двадесет.“ Е па нек он одседи 40, а ја идем даље.

Објашњење љубави.

Младожења, даривајући невесту с' прстеном, рече јој: „Моја љубав на спрам вас, тако је исто бескрајна, као и овај прстен.“ — „И моја тако исто без почетка“ одговори му девојка.

Храбра жена.

На позоришној репетицији, први љубавник говораше првој љубавници:

— У вас је мало живота, страсти: уобразите себи, да у који пар ја падам пред вас на колена, долази наш муж. Шта би ви радили? — Умолила би га, да изађе на поље. Прибележио **Живко.**

СРБИНОВИ ЗАПИСНИЦИ

ЗАПИСУЈЕ

Србин-Милош Грабовачки.

Излази месечно једанпут. — Претплата на целу годину 60 новчића. Појединн бројеви стају 5 новчића или 10 пара, на сто примерака 40% рабата. 6-ти број треће издање (прво и друго конфисковано) изашао је из штампе са овом садржином: Опроштај са годином 1884-ом. — Србинов поздрав уредништву „Заставе.“ — „Застава“ божићни дар 1884. — Србинова жеља на прагу 1885. — Босна и Херцеговина на прагу нове године. — Српство на прагу нове године. — Народне жеље. — Падишин сан. — Поглед по Срему. — Адвокатске жеље („Наше Доба“) — Бисмаркова ситуација. — Нова црква у Земуну. — „Хрватскоj види“!

Још се могу добити сви бројеви. — Претплата се прима од сваког броја. — Ко скупи пет претплатника, добија један примерак листа или вредност у новцу. — Претплата се шаље с поштанском упутницом у Земун.

Из администрације „Стармалог.“

Књижари Ј. Грчића, В. Бечкерек. Није ни мало лепо да примате претплату на наше листове, а да не јављате дотичне претплатнике. Тиме нам правите неприлике, доводећи нас у сукоб са људима, јер ми не знамо да су они Вама платили, па им не шаљемо листа. Тако нам ето г. Рајко Ненад јавља, да је Вама још Новембра 1884. претплатио „Стармали“ за целу ову годину, пребацујући нам како до данас ни једног броја није добио. Молимо дакле да никако не примате за нас претплату, а примљено већ да одмах пошљете.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈИМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем **Чинкел-ове црвеног крста каве**, која је као што сви признају најваљанија и најкусниjа фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем **Авг. Чинкел-ови синови**

11—15 Aug. Tschinkel Söhne.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

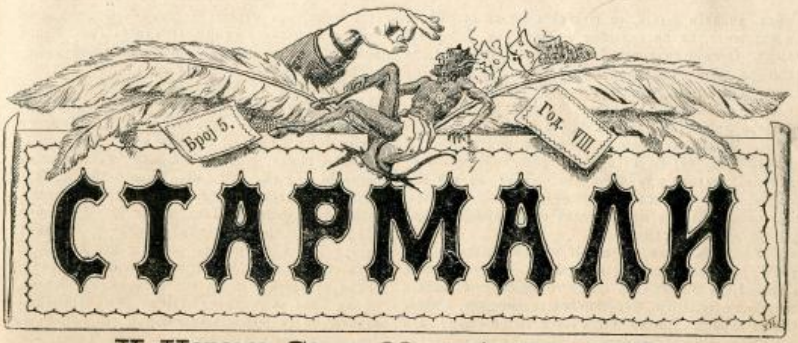

У Новоме Саду 20. фебруара 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — потодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

И ово је добро знати — пред сабор.

Свака сила овог света,
Велика од мала,
Према својем достојанству
Наће и телала.

„Турски Мародˮ, он је труба
(Ма и зарђана),
Труба срца, труба душе
Анђелић Германа.

За то кашто и гнушање
Одбацим на страну
Кад год хоћу да у душу
Завирим Герману —

Кад год хоћу да у душу
Завирим Герману,
Ја прислухнем ову трубу
Гадом зарђану.

И јуче ми „Турски Мародˮ
Дође од некуде,
И ја рекох: Дај да видим
Како сада гуде?

Из тог броја поздрави ме
Еиберт гроф Белкреди, —
Он нас учи, шта „а по што дˮ
Ћирил, „Методˮ вреди.

Гроф нас зове у Велеград,
У чистом хесапу,
Да љубимо у поључу
— Кога? — Лаза пашу.

Гроф већ знаде где се јаје
То може излећи —
И тај позив „Туркосˮ прима
Без пропратних речи.

„Туркосˮ прима сам ашоге
Овај позив лепи . . .
Е, па то би прогледали
Да смо трипут слепи.

По том путу у Велеград
Посуто је цвеће . . . .
Па хоће-ли Германац ићи?
— Сад још можда неће.

Можда ће се изкобељат'
Из ове дилеме,
Помишљајући е је рано,
Е још није време

Да се збуде (што одавно
Наша сумња гуди)
Што рим-папа „тоди вруће
И одлучно жуди.ˮ

— h.

Шетња по —

мал нисам рекао, боже ми опрости, по — Будапешти. Ал сад би и било време да се извучемо из обичног круга. У овој земљи се и онако све чини без нас; нас никад не питају; па нас се нико не обзире, па коме је од нас стало за тим, да се истакне, ето му прилике. Може отићи у Будапешту да честита Тиси десетогодишњицу његове владавине, дакле може као

Србин учинити нешто, за шта га неће ни затворити, ни оптужити, па ни налагати на њега да је веленздајник. Осим тога могли би отићи и у Велеград, да тамо на католички начин прославимо православног свеца. Кад би том приликом понели собом и ону католичку посланицу Германову, којом је 1882. год. честитао православнима божић, без сумње би нас фратрови у Велеграду примили са раширеним рукама. Е ал шта ћете, кад се Тиса за ово десет година својски постарао, да нас мимоиће свака слава; па кад смо већ заборавили прослављати, онда ће нас извинити, што смо приликом његове славе овако дрвени и што нећемо да се прославимо.

У осталом, ако је наш г. министар-председник човек скромнога „соја“, задовољиће се и без наше славе. Није ли му зар десетогодишњицу честитала депутација полиције, депутација жандармерије, и депутација вароши Новога Сада? Та то није све! Јер осим полиције, жандармерије и Новог Сада, честитале су министру Тиси, још и две друге вароши, а то је — Сегедин и Пожун. Нови Сад зацело није „мађарска варош;“ у сегединској репрезентацији претеже чивутски уплив, а у Пожуну су такође Чивути и Словаци у већини. Мађарска места чекају на сваки начин да се наврши највеће стогодишњица Тисине владавине, па да му после честитају. Зацело је тако, а другојаче не може ни бити. Јер да је другчије, онда би морали претпоставити, да је Тиса ужасно насео, кад од толико хиљада општина, не ће ниједна за вредно да му честитају више него само — три.

У осталом било овако или онако, мршав број честитака које одоше Тиси, показује бар то, да он није никога гонио ни митио на та честитања. Јер да је гонио и митио, резултат би испао сасвим другојачи; о том нема никакве сумње. Ово треба Тисини противници да уважте, на нека не говоре више да се код нас ништа не ради од добре воље.

Нови Сад се понајбоље показао, јер честитка коју предадоше Новосађани, слави мађарског министар-председника чак и за то, што је он добар о т а ц с в и ј у н а р о д н о с т и. А да је Тиса одиста добар отац народности, то мора најбоље знати словачка и српска М а т и ц а, а секретар српске Матице је и написао тај поздрав. Србин је и покренуо мисао, да Новосађани честитају Тиси, а кад је дошло до тога, ко ће о свом трошку отићи у Пешту да преда Тиси честитку, онда су господа репрезентанти Несрби, изабрали све оне Србе у депутацију, који се тога дана десиле у заступству. Па ето нека каже још неко, да смо ми Срби запостављени. Нико се од странаца није истицао, но су једногласно изабрали своју браћу Србе, нека се они кланьају и издају у славу Тисину — новац. Види се дакле, да се по кадкад и на Србе рачуна у овој држави. Већина Срба представника Новосађана, са изузетком четворице, не дођоше у заступство овог дана. Многи мисле да је то извлачење, али ми не делимо то мишљење. Цела та ствар могла би се пре у в л а ч е њ е, него ли и з в л а ч е њ е назвати.

У осталом као што чујемо браћа Панчевци јако жале, где им ето одједаред, и то преко ноћи, престе славу Нови Сад. И заиста су Панчевци у веома неугодном положају. Ако хоће и на даље да важе као „најлојалнија“ и „најпатријотскија“ српска општина, бог би га сам знао, шта ће морати још учинити. Ми би им препоручили, да чекају док се министар-председнику роди син, па нек томе изађу депутацију и поздраве

ПОДЛИСТАК

Дебели Јанко.

(Из народној приповетци.)

од Д. Ј.

(Продужење.)

Док се тако Јанко целим путем брин'о,
У ћелију ј' стиг'о, на је с леђа скин'о.
П'онда шта ће друго, већ торбу да дреши —
Сирт му само треба, њему старом дени.
И већ' да ју дреши, да ју пусти веће —
Ал се сети нечег — ис, данаске неће!
Сетио се старац чутуре од лима,
Да у њојзи вина пет-шест ока има.
Та проклета мисао не дала му мира,
Он неће, да трезан са света сваципра.
То ће њему бити и од меда слађе
На је о.'шо одмах, да чутуру нађе.
И нам'о је збиља, у собу је носи,
Радов'о се њојзи као божур роси.
И већ ју је наг'о, мислите, да с' напи?
Није било у њој баш ни једне капи.
Проклињ'о је кале у свом очајању, —
Сад да има жену, пала б' беда на њу.
Није с' дуго сед'о, сетно се ко је,
То су жедна браћа баш к'о и сам што је
Неправо му било, туко би с' да може
Али сад' му нико боме не поможе.
П' онда зграби торбу, и на сто је мету —
Неће више да је на овоме свету!
П' онда опет зграби ножекању неку
Којом само шунку и моруну секу.
Чим расече уже, сирт се пред њим створи,
Одмах клета поче по свету да мори.
Морила је брате, где је кога срела,
Ал' прво је Јанка са света однела.
И на онај свет је опет Јанко пон'о
Ону торбу своју — чудовиште оно.
Ишао је тако, путов'о је дуго,
Имао је торбу, али ништа друго.
Путова'о је дуго, све пустиња нека, —
Већ се бој'о, да ће путоват' до века.
На један пут пред њим дворови од злата,
Чита натпис Јанко: „то су рајска врата“.
Куцнуо је лепо, одзив беше: „ко је?“
„Ох пусти ме, Петре, у дворове твоје.
Ох ала су лепи, ох ала су красни,
На још ако има каквих јела масни!“
Свети Петар није задовољан тиме:
„Ја те питам само, како ти је име?“
„Та ; ебели Јанко, тако су ме звали,

га, као будућег миног тар председника наше — дете. То би „министара ота“ свакојако ублажило.

Напослетку што Панчево и још хиљадама општина ове земље, не одоше Тиси на поклоњење, око тога ће се он још утешити. Та право да кажемо: како је радио, није се могао бољем ни надати. А да шта би министар Тиса тек онда чинио, да му је нешто дошао на честитање посланик Тиса од пре 10 година, овај натрени воља опозиције, те му почео да говори, како је ова земља на прагу пропасти? Шта би наопако одговорио данашњи Тиса оном негдањем Тиси? Од бруке би се на сваки начин сакрио у дрво и у камен, или не . . . он то не би могао више учинити. Аније му ни нужно. Него срећа је за оног негдањег опозиционара Тису, што се не појављује на позоришту, јер би му се могло десити, да га данашњи министар-председник даде као бунтовника стрпати у затвор.

J.

Уштипци.

„Нови Београдски Дневник“ јавља на челу листа, да има 3500 претплатника. Да је то потпуна истина, види се отуда, што се на првој страни одмах испочетка са крупним словима налази оглас, у којем задруга штампарских радника (издавач „Н. Б. Дневника“) јавља, да има на продају до 2000 кила хартије за паковање, а цена је веома умерена.

* * *

Да мађаризација у нашој држави рапидно напредује, то доказују и новосадски пекарски шегрти, јер до сад су викали „три нове пар“, а сада својим танким гласом подвикују: „kis perecz!“

* * *

Један скромни Хрватчанин рачуна, колико су чопора свиња и говеда преко године два крушедолска калуђера морала појести, кад су само на рен потрошили 300 фор Герман му поручује, да се окане хорава посла, јер то може само он прорачунати.

* * *

Католички поп Илија Округић захваљује се у „Турском Мароду“ нашем наименованом патријарху, што је овај приложио 50 фор. на католичку цркву. Нисмо још чули, да је Герман што приложио и на коју православну цркву.

* * *

Ко каже, да Герман није чист и овејан демократа, тај греши богу, јер ето њему за љубав прошутно је прирећивачки одбор на карловачку беседу и крушедолску куварицу и њену шћерку.

* * *

Вршачки нотабилитети пронашли су ново чудо. Они умеју и усред зиме да беру бостан, као што су то на главној скупштини певачког друштва и делом показали.

* * *

Но нотабилитети никако из чуда не излазе, јер није им доста, што су усред зиме обрали бостан, него хоће да створе сад нов монструм — ново певачко друштво без певача!

* * *

По пражњој лођици „Вражјега Доба“ могли би се само они начати у разговор о нашем саборском устројству, који разумеју мађарски, те могу прочитати званично, на мађарском језику издато „устројство“.

Греха брате немам, на шта још фали?“
„Одлази одатле, где ти њега само,
Ти се нећеш никад удостојат' амо.
Ти? дебели Јанко? ти си грешник прави,
Имаш више греха нег' косе на глави.
Ти се ниси никад за што више брин'о,
Већ само за твоју ракију и вино?
На како си дело, нек' ти буде тако;
Ни кај'о се ниси, одлази у пакао!“
Тако збори Петар, а наш Јанко шта ће?
Нит' зна где је сада, нити зна куда ће.
Него је насумце кренуо се даље,
Да тражи тај пакао, куд' га Петар шаље.
Подуго је Јанко ишао полако,
Ноге су га неке заболеле јако.
А кад му се ноге већем уштапише
Спази црне дворе — „ад“ на њима пише.
Да л' да кушам срећу! — мисли он у себи,
Брзо се одлучи: „хоћу а што не би!
Покушати вала, на како ми буде, —
Можда ће се моћи благоват' и туде.“
Отиш'о до врата — буди бог са њима!
А врата се пред њим отворише сама. . .
Прекрстит' се хтеде, пре нег' ће ућести,
Али му се рука поче јако трести.
На један пут зачу: „како ти је име?“ . .
„Та . . . дебели Јанко“ . . . „напоље са њиме!“
Докле Јанко мишља, да л' је он то сиво,
На пољу се створи — избачен је био.
Сад се опет пита, шта ће с' њим' да буде? —
Љутио се на те накосне нељуде.
Видео је неке, да му није зајде,
Однар'о се мало п'онда опет хајде.
Иш'о је пољаном, ал' никад' јој краја
А није ни лепа к'о она код раја.
Била је то нека пољана к'о пустa
Расло на њој трње и дикиџа густа.
На путу се томе напатио јако,
Докле је дикицу и трње прескак'о
Бечио је очи, кол'ко му ј' у снази,
И једва једаннут брда нека спази.
А између тих брда ко зграду високу,
Бар се тако чини његовоме оку.
Од радости суза из ока му вири,
Хвала богу, ту ће нађа да се смири.
Нашао је негди две приличне штаке,
То му је помогло убрзат' кораке
На за кратко време већ је био тамо,
На врати је неке — још да куцне само.
А кад' није ног'о баш ништа да чује,
Усуди се. . . куцну — сад већ где је ту је.
Отворише с' врата а он уђе лено,

Дакле и сваки Мађар пре, него што Србин, има права, да говори о нашем саборском устројству.

* * *

Што нису при Милетићевој парници, то су сад, када је суд осудио Врховаја, увидели Мађари, да је на истини основана она њихова пословица: „Meghalt a Mátyás király, oda van az igazság.“

* * *

Један се српски родољуб надао, да ће у Пешти добити орден, али тамо су му рекли, да за тај посао будневе још нису сазреле.

* * *

Државни тужилац оптужује писца „Заставиног“ чланка између осталог и за то, што позива омладину, да се одушеви за све оно, што је лепо, добро и племенито. Сад бар знамо, каква би омладина требала да буде, па да се државном тужиоцу допадне. **Вл.**

Ђука: Знаш ли ти, за што ми Нови Сад називамо „српском Атином?“

Шука: До сад сам знао и писам, али сад знам извесно.

Ђука: Па зашто?

Шука: За то, што је Нови Сад једина српска варош, која је у Будимпешту послала депутацију, да Тиси честита десетогодишњицу.

Ђука: Шта, наопако! Ето читам у новинама, да будимпештанска конференција још траје.

Шука: На то није никакво чудо. Трајаће све донде, догод не истребимо сав кукољ из наше средине. **Вл.**

Ћира. Да је „Вражје Доба“ болесно, о томе нема сумње. Али — шта му фали?

Спира. На аџе да мало проштудирамо; можда ћемо наћи шта му фали.

1., Њему није доста наименован патријарх, него хоће још и наименоване посланике на сабору.

2., Оно нам износи г. Ђурковића, да нам од сада таки људи буду узор српског родољубља.

3., Њему је тако мило, што ће се новац Матице словачке употребити на тровање народне свести Словака.

4., Њему су — —

Ћира. Та доста, доста, — знам и ја шта се све налази у томе „Вражјем Добу“, — ал ми смо хтели да дознамо, шта му фали.

Спира. Па знаш ли шта му фали?

Ћира. Шта?

Спира. Фали још само то, да нас свечано позове у Велеград, да се поклонимо папи Леону.

Ћира. Али ако то не учини, шта му онда фали?

Спира. Онда му фали доследност.

Ћира. Држиш ли, Спиро брате, и ти, да је „проклета политика“ крива, што на досиљева дела не има више од четири претплатника?

Спира. Не могу ти одговорити на тако нејасно питање. Морао би најпре знати, шта се политика ту мисли и кује — досиљева или данашња паша

Аљ' како се један наједанпут пren'o.
К'о из пушке какве да га згоди тане,
Када спази друге — двоје усијане.
Окрен'о се веће, утек'о би рађо —
Затворена врата. . . но сад је застрађ'о
Од врућине грдне зној са њега лони,
К'о да му с' и сало у трбуху топи.
Ту, тек близу пакла, па су муке праве,
Како је тек овим, што с' унутри баве?
Већ се кај'о Јанко, што не оста с' миром,
А врата с' од пакла отворише широм.
Посуктао пламен — где почетка јаду —
Па сажеже Јанку бркове и браду.
Страх му је у пако да уиђе такви, —
Могу мислит' Јанки да је фратар каки.
Свему томе, вели, крив је Петар свети,
И Јанко зажели да му се освети.
Па још ништа не би покрај тога бола,
Кад' ето ти к њему гомила ђавола.
Налик су на људе — нису људи прави,
Јер сваки је ин'о рогове на глави.
Сваки носи нешто, па сваки замав'о,
Па још све црвено, то јест усијано.
Било је међ' њима жањи, већи, стари,
Аљ' један им глава па он господари.
Он први замаху, па како га шину,
Одскочио одмах с' метра у висину.
А други га ћуши преко лица право,
Да је још сиртан, сад' би га успан'о.
Тад' ће онај стари: „од'дер, од'дер амо!
Та ми тебе давно и давно чекамо.
Познајем те добро — рече стари за тим, —
Баш за то ћу да те превасходно питам.
Сећаш ли се, је ли? сећаш ли се света?
Удрите га децо, доле кожу с' њега!
Али шта ћеш са том пустом торбетином?
Не носиш ли у њој чутуру са вином?
Та увек си ждер'о, довека си пио,
Ни у цркви виси никад трезан био.
Али онде нећеш живет' тако ђавако,
Вуците га децо, нек' иде у пак'о!
Вуците га, децо, вуците га тамо,
Нека види како ми мучити знамо!
И већ да га зграби један од најачи,
Аљ' се брате Јанко пред њим' раскорачи:
„Шта ја вама скривих? реч'те, ако знате,
Кад' ме тако грдно, грдно злостављате.
Нећу, нећу тамо — боже ме сахрани,
Имам и ја нешто, што ће да ме брани.
Не дате ми мира, нећ вред низ вреда?
Халов сви у торбу! господ заповеда!“
Чим то Јанко рече, аљ' за часак тили

Ћира. На то је све једно. Досатије је још онда намирисао нешто трулo у калуђерству, кад су калуђери још били цвеће и ковиље; намирисао је он то и хтео да то палечи, — а да је данас Досатије жив, он би нам за цело сад био вођ у борби против себичних калуђера и њихових пријатеља.

Спира. Имаш пуно право. Али чију онда политику куће писаш, који нам даде повода овом разговору? — и мисли ли он да само поједини људи имају права бранити живот свој, а народи не — јер се то онда зове политика.

Ћира. Стани! Одложимо разговор овај, док нам писац не разјасни, коју и чију он то политику куће, и зашто је куће.

Спира. Гиљт! Ја молим пошт. писца, да нам то разјасни, — да не би тумарали по мраку, ако вам је светлост тако близу.

Пуслице.

□ Ни „Стармали“ неће у Велеград. Али изасланим калуђерима нашим неће замерити ако листом (т. ј. са својим турским листом) тамо оду, — него ће им још весело викати: срећан пут! — adieu! — ра-ра!

☞ Даклем и новосадска репрезентација честитала је Тиси последњих десет година. — Та само кад би извесно знали, да су то заиста последње године (његовог владања) честитао би и „Стармали“.

Сви ђаволи неће у торби су били.
Кол'ко их је било, то не могу знати,
(Доста, што су могли сви у торбу стати.)
Први пут завел'о, други ли и трећи,
Да не мож' ни један из торбе утећи!
На једанпут Јанко крој прођоше мраки,
Кад' снази, да нема ни косе на глави.
То је њему била жалост повећења,
Зграби торбу па је баци преко плећа.
Окрен'о се неће, да бежи без трага,
Кад' га пакну неко из пакла острага:
„О тако ти Јанко спета била рука,
Ослободи браћу ових грдних мука!“
Осврн'о се Јанко, баш да види ко је,
А то оци један до другога стоје,
Али по изгледу, рек'о б' да су фратри, —
(Нестало им брада, у тој силној ватри).
Помог'о би Јанко, али не сме ближе,
Јербо грдан пламен на све стране лиже.
Отиш'о би радо, да помогне браћи,
Ал' се бој'о, ни сам да неће изаћи.
За то није слуш'о више молбе њине,
Журно му је бегат' из ове врућине.
Окрен'о им леђа па на поље от'шо,
На је онда опет путовати поч'о.
Лутао је тако по некој пољани,
Тражио је, где би мог'о да се стани.

(Свршиће се.)

△ Најбоље би се могло доскочити талијанском листу „Набабу,“ — кад би га могли у Београду скоро позвати на бабиње.

⊙ Даклем опет је конфискован београдски „Одјек“, и то сад због чланка „Највећи грех“. — Ал то му је могло наспрати и због — *највећег греха.*

♀ Г. Калаји своју Историју Срба шаље сада до врага. (Можда и г Стојачковић своје „Черте“ шаље сада до черта.)

✕ Не знамо хоће ли земунски градоначелник добити немешац, али у том случају најприличнији би му био предикад de Bićansky.

щ Ко се у води дави, тај се хвата и за сламку. Али ко се у блату дави, тај се хвата и за штампарску погрешку.

+ Још временом може г. Ђурковић заиста бити најбољи Србин. Т. ј. ако му пође за руком да Србе свуде тако збрише као што их је збрисао у Македонији. Онда ће остати он сам, — па ће бити и најбољи.

*** Крушедолски калуђери троше годишње 300 фр. само на рен. — Њихови се рачуни могу слободно и у Пешти прегледати и наћи ће се да су заиста „rendes“.

Разглаголствија.

I.

Више сам пута гледао, како законити слободњаци „на основу науке а помоћу истине“ волтерски (или бар волонтерска) замаху руком и пером и на саму веру. Али ма како јако заманули, то нпак остаје — замах. Па и ја остајем при којој тврдњи, да је вера нужна, јер иначе не знам, како би многи отац својим многобројним њеркама набавио за светосавску беседу, ако ништа друго, а оно бар нове ципеле, да нема вере у — ципелара; како би се универзитетски ђак прозукао бар они последњи 29 дана у месецу, да нема вере у — бирташа; како би се многи благонадежни младожења преставио у црном фраку својој „бити имајућој“ или имати будућој вереници, да нема вере у — кројача; како би гдекоји беспослени посланик био он е р о в љ е в, да није веровао у власт. Једном речи, вера је чврста веза, која веже верне и неверне, па чак и оне проневерне, али при свем том би препоручио свима нашим неодвисним листовима, да на веру не дају ама баш ништа, ако мисле да без д у г а буду века д у г а, те да нас и даље у в е р а в а ј у о томе, да је вера „Српског Народа“ за „Наше Доба,“ ал' да „Наше Доба“ није за српски народ.

Неверни т. ј. они, којима више не верује ни најбезазленији веровник, који немају новаца ал' имају

дуга, морали су у „фаршангама,“ ако нису хтели, да седе код куће пијући поред ладне фуруне врућ чај из празне чаше, залагати своје „прецизе“ т. ј. адиђаре, што су им њихови предци — отуда сигурно и назив „прецизе“ — спомена ради оставили.*) Сада је у оне залагање у највећем јеку.

Ко би хтео, да своју драгу о њеном имендану изненади с каквим лепим поклоном, па случајно нема „ситних“ тај — залаже; при тим сплинм зимским свечарима и великим свецама, залаже се много вином и ракијом; кога не греје никаква племенита мисао за народ, већ је вавек мајчина сирзла, тај нека заложи неђ дрвима; ко у ово оскудно време нема дрва, нека се послужи угљем, ко ни угља нема, тај нека чита „Наше Доба,“ па ће заборавити и у ком веку живимо, а камо ли да ће осетити зиму; ко баш ништа нема да заслужи, тај нека пофали у бечким или пештанским листовима наше „нотабилитете,“ на већ оно неће изостати, што се даје за — залагање.

Шта долази после залагања? Уживање; јер се баш тога ради и залагало. А кад бива више уживања, него у фаршангама? На концертима, беседама, балоним тера се ветар ако не капом, а оно клаком; скаче се, игра се, шали се, пева се. Но покрај свију маскабала, лудачки вечера, крабуљски плесова, карнабенда и лумпибалова најсмешнија је ипак — будимпештанска конференција наших нотабилитета. Што јест, јест, признати им се мора, да су изврстни аранџери. Да би мађарску владу уверили сваким својим чином, да стоје на државноправном темељу угарске државе, да су потпуно лојални, оставили су „инглеску краљицу,“ да не посумња е су са иноземством у свези; манули су се „мађарске круне,“ да се не помисли, е теже за њом; окачили су се „лоначког рога,“ само да их не би влада држала за премудре ловце, који су своју курјачију нарав само за време прикрили, па су заказали свој састанак у „Хунгарији.“ Extra „Hungariam“ non est vita . . .

Нећу да пророчем, али ако ћемо се држати оне старе латинске nomen est omen, онда судећи по подписима нотабилитетске резолуције са последње будимпештанске конференције, могао би беспослен човек лако доћи до разних мисли о владању и смеру наши нотабилитета. Овај и сувише мекани српски предлог на хрватском сабору још једнако није потврђен, а читав успех досадање тамошње „реалне“ политике своди се на то, што су неколико припремени бесплатни аскултанта српске народности, постали стални бесплатни аскултанти, те су тако сада као прави државни чиновници „pensionsfähig.“ Живковићево име сведочи нам, да су наши нотабилитети још живи, а да не мисле мушки и отворено бранити и тражити права свога народа, већ бајати око мађарске владе, тога се сетим кад прочитам друго подписано име: Бајић. По имену Поповић и Крстић изгледа ми, да се они неће с нашима клерикалима у коштац ухватити, већ да ће се поклонити крести наше поповске странке, а да не намеравају према духу времена корачати у напред, већ полагано милити као рак, то би се лако могло помислити, кад се нађе на име Милић, а име Критовац канда слути, да ће они велики део својих смерова од народа крити. (Максимовић није ту, то ваљда значи да су прваши нотабилитети мањи од макова зрна).

На маскабалу скидају пајаци и други суделаци бар у дванаестом часу своју образину, а ови наши весељаци (ма да су прошле месојеђе) као да међу све лорфу на лорфу, да један од другог право лице сакрију; — машкаре на забавама обично долазе и почињу са отромбољеним носем, а наши ће нотабилитети отићи и спрштити са отромбољеним носем.

Ако је веровати страним новинама, то су наши конференцијашки скупили за издавање свог дневног листа суму од 15.000 форината. Није ни чудо! Код толиких својих пула, могли су још коју дометути, па би сума још много већа била.

У осталом, како било да било, тек су нас мађарске и немачке новине известиле, да је и друга конференција наших нотабилитета добро испала, а њима је мало стало до мњења српског независног новинарства, само кад стране новине о њима добро пестерлудују и пештинапљују.

Најпосле и не можемо бити сви једног мњења, сваки има своје уверење, колко људи, толико ћуди; сваки гуслар другче гуди, па што неби смели и наши нотабилитета другчије мислити о нашој народној политици, та, —

и о створењу света
теорије су разне,
и ако пуне кесе
већином нису празне!

Мади.

*) Даклем по прилици ваљало би писати предизе. — али је „А“ мешало Е. то је судбина сваком добру, да лако испадне.
Слатав.

Проба пера.

XCIV.

Импровизирана здравица.

У здрављице брата нашег,
Којег чека страшна проза. —
Јер кад сутра данак сване
Полагаће ригороза.

Нека сутра бригу стресе
(Ко ја ову чашу сада):
Нек' му с душе бригa падне
(Не дај, боже, друга пада!)

Он данаске не сме пити,
Јер му треба ведра глава.
Али сутра накнадити
Све то мора доктор права.

XCV.

Шта је други дан било?

Наш је добри ригороско
Негдан одржао.
Клизаво је било, —
Ал он није пао.

Ој честити друже,
Весела ти мати,
(Која брзојавља
Аков пина злати!.)

Ој честити друже,
Весео ти тата,
(Који једва чека
Сина адвоката!)

Весели ти и ми
Дружинина твоја,
(Коју брига мори
Јучерања твоја!)

А шта вели народ?
Он ништа не вели, —
Али ти погађаш,
Шта од тебе жели.

XCVI.

Глиша.

„Море море, Глишо,
Галантоме прави,
Та ти имаш дуга
Као косе на глави!“

На те с' речи спужди
Наш галантом Глиша,
По отрча берберу,
Да му косу шиша.

А бербер се насмеја:
О, господин Глишо,
Што да шишам, кад вас је
Чивутин ошишо!

XCVII.

Дрн, дрн, дрн.

Свир'о неко у дромбуљу —
Дрн, дрн, дрн:
„Кулуђеру ниси доста
Црн, црн, црн.
Морам бити роду своме
Трн, трн, трн.“

Ко то тако дромбуљише:
Дрн, дрн, дрн? —
Како мора тај тек бити
Црн, црн, црн?!
Наћиће се и за њега
Трн, трн, трн.

Хор. *Дрн, дрн, дрн!* —
Црн, црн, црн! —
Трн, трн, трн! —

Г—д—н.

У веселом друштву.

А. Чујем, господине плебаношу, да сте онамад на пепељаву среду држали у цркви страшну предику. Приповедали сте како је у паклу; како је тамо ужасна врућина; како све заудара на сумпор.

Плебаношу. А, да, да; јесам.

А. Па би ли ви могли мени доказати, да у паклу има сумпора.

Плебаношу. То треба да се вирује; то се не доказује.

А. А видите, ја би то вама могао доказати.

Плебаношу. Ја весма двојим, што би ви то могли доказати.

А. Сад ћете видети. (Извади из џепа п а к л у палидрвца). Ваљда ћете признати да се ово што у руци држим зове п а к л о м.

Плебаношу. Тако је.

А. (Запали једно палидрвце и принесе га плебаношу близу носа).

Плебаношу. Ох идите молим вас. Враг га дал! како тај сумпор гадно штинкује!

А. Ништа, ништа. Тако сам вас сада ближе упознао са п а к л о м, и доказао вам очигледно и носомирисно да није без сумпора. Даклем, кад у мојој малој п а к л и има толико сумпора, колико га тек мора бити у вашем великом п а к л у?

Плебаношу. О, о, о! Бизон сте ви мудар човик

Прошла га љутња.

Било је ово пре десетак година у Босни. Неки Србин али позната бекрија сврне у механу, ту нађе неког Турчина љутита, где баш пије стакленку ракије. Србин га поздрави љубудно а онај само рече: „сједи ђауре, да ти Туре покаже како се пије, па ако хоћеш — и како се бије!“ па узе стакленку и наједноч је испи, а-ха-ха!

На то Србин заповеди оку ракије, а чим је доби, он је на душек искапи.

Кад то виђе Туре, скочи на ноге: „Ух, болан, овако не пију ни Турци ни Каурци, него сам ти!“ — и оде не показавши како се бије.

Л. С.

Шљивовица и поезија.

(*Да није из Футога не бисмо приметили у наш рабош.*)

У 13. овогод. броју ваљаног бечког листа „Heimath“ читалисмо ову песму:

„An der Quelle sass der Knabe,
Und wenn er nicht Kränze wand,
So er aus den Syrmier Zwetschken
Einen edlen Saft gebrannt.
Und wer einen Gulden sendet
Nach des Knaben Domizil,
Erhält 'nen Liter Sliwowitz
In **Futtak** von **Konrad Thiel**.“

Ми не знамо, да ли је то баш она иста шљивовица, којом се за све што је српско одушевљава футошки поп Лаза, али што се тиче горње песме, види се таки да у њој нема духа, — па ако тако исто хваљена шљивовица нема Spiritus-a — онда је све у своме реду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Одговори уредништва.

Са више страна *добили смо писма и поруке, да би се волело знати, како да се разуме песма „Пред избор“, штампана у 3. броју овога листа. Ево како смо је ми разумели, — за то смо је без зазора примили. Писац те песме за цело није мислио, да ће одазда из сабор наш пилемо саме просте луде, који за такове послове немају довољно спреле, та у песми изриком стоји:*

„Кад се сталаш темељ прати,
Тад зидари нека дођу —“

а сталаш темељ је неодложно право слободног избора патријарха. Без тога нам је сва автономија играчка разних ветрова. Па ако је интелигенција наша данас тако клонула или оаурпутитетом неким залуђена, да није подобна дићи глаоа у обрану овога основног нам права, онда нам не остаје других бораца, до свесних синова из нижих слојева народа. Они би за цело смели и знали казати шта нам је пре свега потребно: немогућше у наше робиње створи и слободам избор патријарха. А кад се тај темељ прати — „Тад зидари нека дођу.“

У прочем у овој (врло питомој) песми јасно се излаже какве докторе, адвокате и говорнике „не морамо“ бирати, а нигде се не каже да не бирамо интелигентне луде ни онда, ако их немамо чврсти и моћудни. — Чудновато нам је само, што је овој разговетној песми требало тумачења.

Мади. Срдачно вас поздрављамо као новога сарадника и драго нам је обећање ваше, да ћете нам се одсада редовно јављати.

Гр. у Панчеву. Да је више стварности а мање анимозитета, не би смо могли неприпити. А овако опет не можемо примити.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме трећем броју за год. 1885. овај садржај: 1. Наша школа у Сарајеву, (песма са насловном сликом.) 2. Моја прва два дуката. — Приповетка. — 3. Јела. — Из природописа — од чика Ђуре, (са сликама. 4. Деца око зеца, (песма М. Ј.) 5. Особита биљка. 6. Лутак се жени, (песма са сликом) од Ђ. Ст. 7. Шева у очајању. 8. Цртице из живота Моцартова, од г-ђе Евгеније Фо-а. (са сликом.) 9. Четир пријатеља. 10. Највећа звона на свету. Превео Вл. В. 11. Дечије игре. 12 Сујеверице Наполеона I. 13. Нешто о напрстку. 14. Захваљујемо у име деце. 15. Даштања. 16. Решење даштања. 17. Чика Јовина пошта. 18. Новије књиге и листови.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX. Porcellangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно са читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду**

Молимо оне наше старе предплатнике, који су престали даље држати лист, и примили су 1, 2 и 3-ћи број, да нам ове бројеве патраг врате, јер нам исти требају за наше нове предплатнике. **Администрација „Стармалог“.**

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈИМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 30 новч или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем **Чинкел-ове** црвеног крста каве, која је као што сви признају најваљанији и најкусније фабрикат. За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем
12—15

Авг. Чинкел-ови синови
Aug. Tschinkel Söhne.

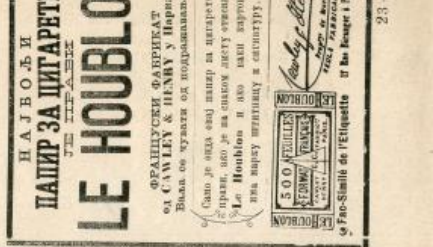
НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
LE HOUBLON
ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CAWLEY & HEAWY у Паризу.
Само је онда овај папир за цигарете
праве, ако је на сваком листу отиснут
Le Houblon и ако један хмељов
цвет
500
Le Houblon
Le Houblon
Le Houblon

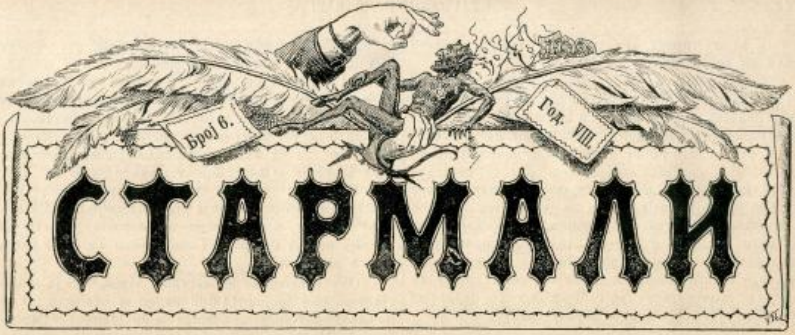

У Новоме Саду 28. фебруара 1885.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5. — 2½ динара или еранка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Wien IX. Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг.

После читања најновијих подлистака у „Н. Добу“.

„Лепо име“, Брудеру,
Обрана је света;
Не може га окаљат'
Ни тисућ „памфлета.“

Лепо име — та њему
Никад није зима.
Ма га снегом грудвали
Тисућ „анонима“.

„Лепо име“ сијаће
Ма и у сред Даља;
Пркосиће свакоме,
Ко би да га каља.

За лепоту свог имена
Нико с' није преп'о,
Осим, осим, ако је
Име talmi-лепо.

Лепо име лепше је
Од сумњивих круна,
Не треба му громовода,
Још мање сапуна.

Лепо име кунати
И парицат' неће;
Не треба му подрум, барут,
Ни у њему свеће.

Лепо име држи се
Свога вишег знања,
На ни шуга ни куга
На њег' не прија.

Лепо име привлачи
Каткад муње на се;
Али муње застану —
На му чело красе.

Венац му се оплете —
Не паје л' га жива:
Гроб се његов засија,
На обрасцем бива.

Лепо име не може
Ни лудница згасит',
Свака ће га невоља
Још лепше украсит'.

Јест', лепоме имену
Нема другог врага,
Већ — кад само у глиб срне,
На оде без трага.

Аноним.*)

Шетња по Вршцу.

V.

У нашој црквеној општини дуго је владао перед и напредно стање. До душе знало се ко плаћа, али није се знало, ко и колико све пије. Народна имовина харчила се немилице, а општина је све у већи дуг падала, те да је тако још дуже трајало, не би ни један чергић на цркви својина црквене општине био, што би све црквено имање презадужено било, да би

*) Писам за то Аноним, што се бојим Брудера и подрума (та бивше сам ја негда, у добра времена с Брудером више пута у подруму, — па нам пошта није фалила). — Аноними се налазе у „Стармалом“ за то, што је то обичај у васцелој европској литератури, да се у хумористичким листовима ретко ко истиче са својим именом. Такви се листови пишу већим делом за садашње време, а дешава се, да се каткад што и на брзу руку мора написати, а од тога ретко ко тражи славе, па се за то људи ретко и потписују.

нам се најзад црква, сва црквена здања и црквена земља на добош морала продати.

Док је такво стање у нашој црквеној општини владало, донде се наши свештеници нису тужили, него им је пријала народна кубура и невоља. Али од године дана овладало је редовно стање, с општинском имовином рукује савесно не више владичино заступство, већ народом изабрана скупштина. Дуг се полагано исплаћује, непужни издатци су се уништили, попови редовно примају своју плату, па ипак увек има још и готовине у општинској благајни, те ће скорим сав дуг бити исплаћен и још ће годишње по неколико хиљада чиста прихода просотати, пак ће онда кроз неколико година општина моћи из својих редовних прихода подмиривати све своје издатке, а парохијал или који други терет моћиће народу скинути с леђа.

У том погледу наша је црквена општина већ отпочела своје благодетно дело. Тако је ове године решила, да се новорођена деца не смеју више „фертиграфовати,“ т. ј. да се више за знамење не плаћа 50 нов. као до сада, него то мора свештеник бесплатно вршити. Поповима је то врло криво, али народу је право, а познато је, да се читавом свету не могу умесити колачи.

Него и владичин двор не спава; и двор се замерио поповима, учинивши нешто, што нигде у Србству нема. Владика је даровао вршачком ђакову црвен појас, па сад, пошто још отпре има права, да носи браду, не разликује се ништа од осталих пароха. Ђакона дакле са брадом и црвеним појасом уједно може човек само у Вршцу видети и нигде више. Кад су остали попови видели ђакона са црвеним појасом, чујем, да су се договорили, да се на свог преосвећеног владику обрате са молбом, да њима дарује жуте појасе, како би их свет од ђакона могао разликовати.

Од тог чуда сигурно је и отишао из Вршца на своје ново опредељење титулярни прота и администратор белоцрквански протопопијата Ал. Стојадиновић. Сад за њим у Вршцу многи плачу, т. ј. они, који су се надали, да их он при свом поласку неће заборавити и да ће своју дужност према њима испунити.

Код нас је настало врло лепо време, те су већ у велико отпочеле пољске и виноградске радње. Ратари раде по пољу, а екзекутори по варошн „фендују“ и продају народу ствари буд зашто, само да би се грдна пореза намирила.

Ово лепо време је сигурно узрок, те је министарство под бројем 44.382 наредило општини, да се по народу растурује „Упутство“ о предохрани азијатске колере. Наопако, ако нам још и азијатска колера дође у посету! Ми не можемо ни наше домаће колере да се опростимо, а ако нам још и азијатска куџне на врата и у госте дође, онда немо се заиста уверити, да је потпуно истинита она латинска изрека, која у српском преводу гласи: Ван Угарске нема живота, а ако га и има, није такав!“

Министар се Тиса јако љути, што му прилком његове десетогодишњице и вршачка политичка општина није послала депутацију. Вели, бар би био те ретке среће, као и његов пријатељ Александар Николић, нови вршачки и панчевачки велики жупан, те би се сит науживао дивних говора и још дивнијих говорника. Овако пак ускратила му је вршачка политичка општина ту радост, што јој он никад неће моћи опростити.

Због тога многи владини пријатељи очајавају, јер услед тога неће добити давно жељене ордене, на ува-

ПОДЛИСТАК

Дебели Јанко.

(Из народнеј приповетки.)

од М. Ј.

(Свршетак.)

Већ га поче морит' к'о суморност нека,
Када зачу лупу неку из далека.
Мислио је Јанко: „шта ће то да значи?
Меси се бар чини, да кују ковачи.
„Но, то је баш чудо!“ — главом климa, климa, —
„Зар на овом свету и ковача има?“
Упути се сада према лупи право,
Ма да неје ову пустињу познав'о.
Ал' прво се старац одморио мало,
А после се опет путовати дало.
И ако се неје журио баш здраво,
Дошао је ипак, куд' је намеравђ'о
Богодно збиља, — били су ковачи,
Све један од другог и већи и јачи.
Чудио се Јанко, јер још никад прије
За такове људе ни чуо ништа није.
Бројао их онда, двадесет их има,
Ал' је Јура глава над свима свима.
То ти је тек људа, да ти око види.
Не верујем, да се и три Марка стиди
Кад' га Јура спази: „нек' га врази посе,
Нит' има бркова ни браде, ни косе!“
Међу тим је веће и он к њима прешо,
У њихово друштво и он се помешо.
На издиже с' торбом своју руку десну,
На ју ков'ко мога о наковањ тресну.
Није торба била ни мало крвава.
Ал' сунђам, да коме оста цела глава.
Тад' ће Јанко рећи: „је ли Јуро, брате,
Шта ћеш искат', да ми торбу унекшате?
Седам дана куће и даћу и пољу,
Стињите је макар, ја то баш и хоћу!“
„Нећеш платит' ништа“ — рече Јура њему —
„Али седам дана, чему, старче, чему?
Нек' је туч из' гвожђе, из' шта хоћеш мети,
На ће момци моји с' чекићи разнети!
Та за седам дана на већ шта је, да је,
Ни наковању места да се не познаје!“
„Добро — рече Јанко — треба, да се проба,
Ал' да неће можда требати и моба?“
Расрди се Пера, када зачу ово,
Зграби торбу, на је дуго по њој ков'о.
Најпосле се неће луда посла ману,
Бацио је чекић у бучак на страну.
Прихватише таки неколи'ко момака,

ђају сад, да су залуд митили бираче и трошили пиће, кортешујући тим уставним средствима за владиног кандидата. Но ипак за то нису још сву паду изгубили, јер држе, да ће их Тиса и Херман потребовати, ако буде дошло до избора за наш народно-црквени сабор. Онда се надају, да ће себи „осветлати“ образ и у потпуној мери заслужити ордене — ако им пре тога народ не подари заслужене ордене — накрачке декрете, те их онда ни Тиса неће више гледати.

Што је ко заслужио, треба и да добије.

Вл.

Уштипци.

„Друштво за чување немачких интереса у иноземству“ решило је, да на простору између Саве и Јадранског мора створи **нову Немачку**. У Црној Гори, на Грахову, у Дугином кланцу, и по многим другим местима чујемо да се склонила друштва за **дочек** тих гостију. Неће пут баш посипати цвећем, али ће по српском начину метати из пушака. — Изволте!

* * *

Досадањи српски патријарси нису били ни мало апостолски расположени. Они су од даљског спахилука узимали аренде 7 фор по јутру, а Његова Наименованост пун хришћанске добродетеља, подигао је ту свету до апостолског броја т. ј. до 12 фор.

* * *

Народ са даљског спахилука почиње у својој муци да се расељава и пита: Да сиђе нешто Христос и опет на земљу: Кога би га данас распео?!

* * *

Данас нам је тек јасно, зашто нас римски папа Лав XIII. позива да у католичкој цркви, у Велеграду, прослављамо православног свеца, апостола Методија. — Зато, што зна да апостол Метод није био наименован и да глава наше цркве према томе и не помишља на ту прославу.

* * *

Велеградски фратри мисле: Срби ће доћи пре и у Велеград, но што ће се одрећи хиљадугодишње прославе апостола Методија. А Срби опет веле: Пре ћемо ми прославити апостола Метода и без Његове Наименованости, но што ћемо отићи у католике.

* * *

Назарени из Шајкашке моле се вршачком владици, да им пошље Радића, са налогом, да држи придичке „грђе“ против назарена. А моле се и Радићу, да не заборави са собом повести орловатског попа Цијука. На тај начин мисле, да би се најбоље рашириле Назаренство.

* * *

Читамо у листу „Косову“, да се у околини приштинској родили једном Србину тројци. Једно је дете умрло, ал двоје новорођених остало је у животу. Г. Ђурковић се чуди од куд то, кад у његовој књизи пише да тамо нема Срба. Сад ћемо подићи тужбу против горње породице, што се испред њега сакрила, а он је баш савесно бројао.

* * *

Кад је Никола Христић чуо, да је краљ Милан помиловао 665 осуђеника због приморечке буне, одлапуло му је. Јер ако дође други суд, па пронађе пра-

---

Ковали су тако баш до иркла мрака.
Ковали су они, али све бадава,
Кад' се торба неће ништа да стимава.
Двадесет монаха латиште се сада
Тога чудног' посла, тога чудног' рада.
Чекићи им биле грдни, моја бого,
А сваки је тук'о, што је већма мог'о.
Један чекић дигне а други га спусти,
И жуч им већ сваком стојала на усти.
Никад неје брате ни један ода'н'о,
Седам дана то се кује непрестано.
И ништа се још'те неје познат' дало,
Једва седмог' дана попустила мало
Тад' ће Ђура рећи: „буди бог са нами.
Баш к'о да су у њој све ђаволи сими!
Нећу више коват', то је мука права,
Доста је већ било рада забадава!“
А све ово Јанко и слуша и гледа,
Ал' не хте о тој'би, да им приповеда.
Он је знао, да с' не мож' дохакати њима,
Па захвали Ђури и другима свима.
И' онда ј' иш'о даље дедa Јанко стари
Дошао је тако до неке мочари.
Ето њему згоде, као да је наручи,
Ту ће он да враге из торбе изручи.
Одрешио торбу дугачку од хвата,

Па тек онда с' њима: халов у сред блата!
Ваљају с' но блату, бого моја мила,
Јер несу им ребра баш читава била.
А Јанко се само по колену тук'о,
И мал' му од смеха трбух није пук'о.
Па се онда опет своја пута лати, —
Доспео је до раја — куцн'о је на врати.
Тад' ће свети Петар: „ко то тако луна?'
„Та знаш, Петре, ја сам“. . . „то је твоја ћуна?
Зар ти не знаш лакше? како сам се прен'о!
Зар ти не знаш куцат' ко и други — лепо?
Шт'о си дош'о амо? да се ту окрећеш?
Кад' сам једном рек'о, онда уњи нећеш!
Да ти није грешан волели би и ми,
Али ко ће таког грешника да прими?
Одлази у пак'о за раније — боље
Тамо ће те примит' и то драге воље.
Што ту губиш време, кад ти неје требе?
Спремљено је тамо већ место за тебе.
Што си грешан, грешан, ал' бар да си мало,
Онда би се нешто и чинити дало.
Кад' би знао греха кол'ко имаш само,
Знао би онда зашт' се не примаш овамо.
Четир књиге греха од кад' си на свету,
А поч'о сам већ писати и пету.
Да то неје тако, што би те одбиј'о?“

*

вог крвца тој буни, може се надати, да ће краљ и њега помиловати.

J.

* * *

У „Вражјем Добу“ пише један дописник, да се пред Шијачке јавља своме пријатељу — уреднику „Вражјег доба.“ То је лепо, што се пријатељ сећа пријатеља, али коме су Шијаци пријатељи, томе не могу бити и Срби.

* * *

„Турски Мароd“ тврди, да је наименовани патријарх врло штедљив човек. Да је то истина, види се и отуда, што се у манастиру Крушедолу могло и за 1000 фор. потрошити реша, а потрошило се само за три стотине!

* * *

Јован Бурназ одговара у „Вражјем Добу“, да није крив, што је прошао легат Пиште Јовановића, на том приликом цитира многе латинске изреке, али на једну је са свим заборавио, те с тога му је морамо овде навести: Si tacuisses, Jovo, philosophus mansises!

Вл.

Ћира. „Наше Доба“ препире се са сомборским листом „Bacska“ али врло благо и питомо, да се при крају помињу и речи „поштеда“, „љубав“, „уздапица“ и „штовање.“

Спира. Е па са мађарским листом тако и треба. Али чекај само, док „Наше Доба“, као што се спрема, почне критиковати „Невен“ и „Стармали“ — ту ће господин уредник мало друкче бомбардирати, — јер ће се тицати српских листова.

Ћира. Мислимо то, то је његова ствар. Него има у поменутој препирци нешто, према чему не смемо бити равнодушни.

Спира. А шта је то?

Ћира. Ту се вели, да Српска Матица само за то не бира више уредника „Н. Д.“ себи за председника, што се не слаже са његовом политиком.

Спира. На коме он то говори

Ћира. Србима за цело не, јер Срби знају да није тако. Он то говори мађарском листу, како ће лакше и Тиса дознати. А кад се на коју Матицу повиче да тера политику, — онда се у Угарској не тражи много сведока.

Спира. Уф, денунцијацио! Сад видим да је заиста дошло твоје доба.

Ћира. Ја би се тако радовао најновијој амнестији у Србији, ма да је крња, врло крња —

Спира. Али?

Ћира. Све ми се смути кад помислим, да у Србији још жари и пали така влада, која лакше прашта побуну, него што прашта „грех“, што је овај или онај био члан одбора радикалног.

Шта коме треба дати.

Људма чврстим, људма тврдим
Поверимо тврдиње.
А шта ћемо меким дати?
— Њима ваља мекиње.

Ацко.

(А не зна, да ј' Јанко већ у паклу био.)
Мисли Јанко: „једном превари ме Перо,
Али нећеш више, к'о што си већ смер'о,
Нећеш видет' Јанка, да се тамо крене,
Знам ја, како ј' тамо спремљено за мене.
Једанпут сам био, брада, брци де су?
И горе бих страд'о, да ђаволи несу.“
И' онда рече гласно: „молим те ко брата,
Ја ћу стојат' макар ту само код врата.
Ал' ће они други страшно и да знају,
Да с' дебели Јанко налази у рају!“
Неје Петар слуш'о, шта то Јанко звоница;
Јер је знао да не би дочекао конца.
Већ је ћут'о само, а он нек виката,
Можда ће га тако пре скинути с врата.
Брбљало је Јанко, уморио с' скоро,
Најпосле је неће и ућутат' мор'о.
На је сео доле — одмар'о се тако,
Међу тим се нешто замислио јако.
Макар да се над'о у мис'о високу,
Не утече нешто његовому оку.
Јер када је Јанко заћут'о овако,
Мислио је Петар: куд се дев'о Јанко?
На је врата мало од раја отшкрин'о.
Ал' што виде Јанка, није се ни брин'о
Већ видео торбу, па за то му мука,
Бар да му је сада од куд дужа рука.
Зграбио би торбу па у рај затреби,
Ал' онда је Јанко више видео не би.
Бар да мало заспи, ил' да куда оде,
На од тога Петру никад боље згоде.
Све то Јанко види, кол'ко му ј' у снази,
Ал' се само невешт чанио, бајаги.
Кад то Јанко виде, сетио се збиља
Куд то Петар окон непрестано циља.
Док је Јанко даље тако рећи спин'о,
Петар је међу тим опет изгрив'о.
Наједанпут Јанко печега се сети —
Та му мис'о вреди стотину памети.
Обесио торбу, песео у лицу,
Баш на рајска врата, баш о кључоницу.
„Кад ти Петар лепо у рај уђи не да,
Хајд' у торбу, Јанко, — господ заповеда!“
И тек што те речи оштро изговори
А он ти се сам у својој торби створи.

После једног часа, као да дуну ветар,
Отширнуше с' двери и провири Петар.
Не опази Јанка, „отиш'о је!“ вели —
Тад опази торбу, коју давно жели.
Унесе је у рај, п' онда рече вес'о:
„Једва сам се једном и њега отрес'о.“

Шетња по Сијону.

шекдатс людіс Сіонъ.

Као добар Хришћанин требао би да послушам ове речи свет. писма и Сијон да обиђем. Али то ћу учинити други пут, (кад се још једаред на овај свет родим) — а сада ди сам ту сам.

Молим да ми опросте поштовани читаоци, ако се где спотакнем у овој шетњи; први ми је пут, па можда нећу погодити тротоаром, јер ћу с вечери поћи. Но што ја говорим! као да се мислим шетати по каквој селендри, а не по резиденцији наше ајотономије.

Кад се већ прилично смркло (а код нас се много раније смркава него на у ком другом месту), пођем из свога стана — из горњег краја. Ударио сам и неотиче левом страном; ноге, односно чипеле непрестано су ми се извртале, — баш онако, као што се у Б. Пешти изврћу жеље и тежње, осећаји и односаји нашег народа.

Кад се вратим ударићу другом страном, помислио сам у себи и неколико часова провео сам у нашој главној кафани, која нашим друштвеним потребама пуно одговара, јер се у њој од памтивека ништа ни за длаку није променило. Враћајући се кући ударим другом страном. Као да су друмови наши за нечим жалили, тако беше цела варош завијена у неки црни вео. Нигде ни фењерца, ни какве друге светлости. Али не — наједаред као да блисну сто муња пред мојим очима. Кад сам се освестио, видео сам да лежим на расутом камењу, које чека XX. век, да га онда за калдрмисање употребе.

Где, ја сам исменам своју шетњу по Сијону, — а овамо пред двором красно шеталиште. Ту се тако лепо може човек шетати (наравно ако није ћак), да му се кожа, од које му је ћон образован, дуго не подере. А спротиња, која се дању од задања уморила, у вече се склони у крај, па — рече у сва звона.

Шетајући једном по Сијону, учини ми се као да сам већ заиста у Риму. — По сред Карловаца иду мачкаре: „шваиских девет Југовића.“ Светине се скупило — да ми опрости Њ. Наименованост, — баш као о његовој инаугурацији. Једни се крсте десном а други левом руком. Међер су наши сугрђани, иноверци, велики волшебници; они умеју да нам оживе и девет Југовића, — а тиме се и Њ. Н. гледајући делектира. Ми би их молили да нам други пут накараде и Вука Бранковића (али то се можда не би на вишем месту тако благохотно примило).

Али баш кад споменух Рим, морам казати, да ми Сијон изгледа као прави Рим. Не мислим данашњи Рим, у коме је столица Папина, него стари Рим, по коме су некада, као и овде ноћу ишле неке особе са ликторима, које замахују дре(зма)новачама.

Збила! Ви знате да је камење за Бранкову могилу већ ту — и тутило. Кад камење буде сасвим полунано, а остатци се одроне са подлокане обале у мутно Дунаво, онда ће и Србин, са мутним челом запевати о себи: „Ништо хтео, ништо започео, час немара њега је помео.“ —**ја.**

Пуслице.

△ Многи питају како ће бити име новом српском листу на акције. Ја би вам могао казати како ће бити детету име, ако ми кажете, ко ће му управо кумовати, Тиса или Анђелић.

*** Ако није гост бесан, није кућа тесна. — (Што се тиче Босне, ми знамо да она није тесна, — па нашто онда спремање у Стару Србију?)

= Прошле недеље вртила се судбина европске равнотеже између Емира и Херата. Али има они и други земљишта, где ће се вртити, — док се не изврне.

✕ За поп Николу кажу да не зна грчки, — не зна ни да је „кириелејсон,“ — не зна ни да „доксаси кирије“, и т. д. само зна шта је „синкирије“ (то су га научили у намастиру).

□ Кажу да се у карловачкој богословији готово ништа не учи, — и тако богослови не морају ноћи са књигама да лупају своје главе (— за то лупају туђе прозоре).

Наш јединац имао је скорице лепу мисију: да обрати Назарене у крило матери цркви. Није успео, — јер место да употреби 15 фуната мозга, он је употребио 15 центи грдња.

А Јанко из торбе подигао грају:
„Хвала богу, хвала, — ево ме у рају!
Па и теби Петре — хвала ти на томе,
Лепо си ме ув'о на рамену своме!“
Ништ'о из торбе, па се шета свуда,
А свети се Петар камени од чуда.
Оде богу, да га он умудри словом,
Шта сад да се ради са наленом овом.
А бог вели: „Петре, рајски придворниче,
Ја сам једном рек'о моја с' не пориче:
Ко једанпут крочи преко рајског прага,
Тај остаје овде, нико не изгна га!“
Тако Јанко дође и оста у рају,
У вечном животу, у вечноме сјају,
Где се прима само праведничко стадо —
Ко би се том над'о, — ко би се том над'о.

Од тог доба Петар мало боље пази
Да му недостојник прага не прегази.

Што вам певах, то је било по чувењу,
Читаоци драги, хвала на стрпењу!

Ђука: Јеси ли чуо да је изабор сентандрејског посланика Крауса потврдио суд.

Шука: Није могуће. Та доказало се, да се по овом срезу усред дана добовало: ко гласа за Крауса добиће 10 фор.

Ђука: На опет су га потврдили.

Шука: А зашто?

Ђука: Зато, што веле није ни онај бољи, који тужи.

Шука: А знаш ли ти, да се мени такав суд допада. Мало их је чисти, па неће бар нико смети тужити.

Ђука: На тај начин нам не треба ни суд.

Шука: Ха, то је видиш оно, што сам хтео да кажем. **Ј.**

Зар није тако?

Ко природу простудира
И законе вечне њене,
Тај, кад види арсенале,
Мора кашто да с' осмене.

Осмене се, јера лако
Дође до тог умовања:
И без топа и без пушке
Може доћи до пуцања.

Шта је пута обруч пук'о,
Кад га качар здраво стег'о,
Качара је тако звизн'о
Да је таки збуњен лег'о.

Топ и пушка јесу снага,
(Неки мисле свемогућа)
Ал добро је зазирати —
И од стеге и обруча.

Један Европљанин.

Незахвалност докторска.

„Али су ти доктори незахвални“ рече ономад поп Н. — ја сам моме доктору најмање десет пута најодабранијим речима захвално, што ме је од врућице излечио. Па мислите ли да му је то доста?! — Боже сачувај, моју благодарност неће ни да чује, него све помиње неких 10 фор.

Ђ.

Сретно је прошло.

Гавра и Лаза увредили један другога.

Хтели су да се позову на двобој. Али то нису учинили, јер се Гавра бојао пиштоља, а Лаза се опет бојао полиције.

Но, па ако се баш и нису дуелирали, али двобој је ипак био.

Ђ.

Кратак допис из Фаркаждина.

Ђ. Да код нас у Фаркаждину многи Срби прелазе у назаренски закон, о томе вам нећу писати, јер то сте јамачно већ чули — даклем то је чувено.

Али, да је наш попа добио црвен појас, то још нисте чули, — даклем то је нечувено.

Ајдемо даље! Јест', али ја не могу ићи даље (кад ми не дају пасош). Зато ћу остати овде — и при овој теми.

Што се тиче ове теме, морам вам казати да ја писам дописник од заната; имам неколико лањаца земље од које живим, — даклем писам спао ни на какве теме.

Но кад се сетим овога црвеног појаса, онда ми се чини, да је неко други, богатији од мене, морао пасти на теме.

Ако је истина да у сваконе допису мора бити бар мрвице васпитања, онда ја вас питам —

— шта мислите?:

Је ли наш попа добио црвен појас за то, што му парохијани иду у назарене? — Или парохијани иду у назарене за то, што се таким поповима дају црвени појаси?

У прочем, ако ко није задовољан са мојим кратким дописом, нека се претплати на „Турски Народ“ или на „Наше Доба“, тамо ће наћи много дужих дописа (о свему и свачему, — само не о јадима народа нашег).

Није чудо.

Неки дечко шетао се са матером својом, те ће јој рећи: „Гле, мама, како је месец блед.“ На то није никакво чудо, драго дете; јер колко ноћи неотспава, чудо како и не пожелени.

Хоће доктора да казни.

— Докторе, ја сам ужасно болесна.

Та ваља да није баш тако?!

Знате Ви шта, докторе, ви заслужујете, да ту пред вашим носом умрем.

Паностан одговор.

„Великашима, богаташима, наученцима сваке врсте после смрти подижу споменике, а ваљаном доктору нико“ — тако се тужио један доктор; на то ће му неко рећи: Докторе, а да шта су крстови и споменици толики по гробљу.

Ту не помаже медицина.

Пацијент. Колико пута морам пити ову медецину?

Апотекар. Трипут на дан после јела.

Пацијент. Јест господине, али ја једем само један пут у два дана.

У т е х а.

Госп. Ви лудаче, што сте ми здрав зуб извадили?

Бербер. Будите задовољни, што сам га извадио пре него што се покварио.

ый.

Одговори Уредништва.

Шерлији. Јавите нам се опет кад из ваших крајева; а кад се нагомила градива, употребићемо наједаред. Нека не мисли протос. Дијонисије, да о њему нико не води рачуна.

Т. Бр. Ала умете да пишете хумореске, баш са свим као Сафир. Само што Сафир није издавао ништа туђе а под својим именом, — и знао је мало боље немачки језик, него што ви знате „*србски*“, и после тачке имао је обичај да више велика слова.

„Копање блага“. Почеће се у 7. броју.

„Л— у Сомбор. Сами нећемо да ударимо у ту жицу. Али ако ви напишете о томе што, па буде добро написано, нећемо бити таки тирани да одбијемо! Но можда би боље било, да се и ви мало стрпите.

„Медени колачи“. Почетак је добар; средина је уморна; а свршетак је сустао. Али од самога почетка могло би бити нешто цело, кад би се заокруглило.

Ђ. Ј. у П. Саставци су вам врло, врло слаби.

„Прометеј“. На више места рекли би сте да имате извесну тенденцију, али та тек једва провирује. — Морало би се цело боље и мајсторскије израдити, а оне многе излишне песме изоставити.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Поштованој публици јављам, да сам *превео* и наумио издати први део

ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“

и позивам је учтиво, да се претплати.

Тај је први део дело за себе и сматра се као права трагедија под тим насловом.

О вредности тога најзначенитијег дела великог немачког песника нађа неће бити од потребе да се троше многе речи; доста то, да сами Немци при сваког збирци својих класика Гетеовог „Фауста“ на прво место међу и да је дело преведено можда већ на све културне језике, и то по више пута.

Неколико одломака из мог превода појединцо сам за последње две године у „Јавору“, „Застави“, „Позоришту“ и „Преодници“. По тим одломцима, које сам међу тим још поправио, моћи ће судити сваки и о целом преводу.

Не треба нађа да додајем, да сам преводио с највећом савесношћу и да сам уложио сав свој труд око таквог дела: пазећи не само на смисао него и на стопе и на слик. Да је то било посао тежак и мучан вероваће ми радо сваки.

Превод сам читао некима, који знају немачку и српску књижевност и језик, и радо сам присвојио њихове примедбе на овај и овај недостатак.

До публике је стало, ако хоћемо и ми да имамо ту велику трагедију Гетеову у српском преводу.

Молим дакле све пријатеље српске књиге, да ми при купљењу претплатника буду на руци; радо ћу им дати десету књигу за труд или новац за њу.

Књига ће изнети до 12 штампаних табака а можда и више, а биће израђена тако, као што и приличи таквом делу.

Цена је у претплати 80 нов. или 2 динара, доцније ће бити скупља, дуђанска цена. Рок претплати траје до Ђурђева дана.

Новци се шаљу поштанском упутницом *штампарији А. Пајевића у Нови Сад*, где ће се књига и штампати. Претплату на Србије прима *књижара Велимира Валожића у Београду*.

У једно молим сва славна уредништва српских и хрватских листова, да прештампају овај књижевни огласе.

У Новом Саду 23. фебруара 1885.

Милан Савић.

Новије књиге и листови

које уредништво добија на приказ.

Из живота светих угодника божјих. Свеска I. у Н. Саду. 1885. Штампарија А. Пајевића. Цена 60 новч.

Пловиград. Прича Жиле Верна. Превео Бранко Мушицки. У Н. Саду 1885. Издање и штампа А. Пајевића; Цена 60 новч.

Пчела. Илустров. орган за српске пчеларе, излази месечно једанпут у Београду. (Год. III.) Уређује Драг. Поспиковић. Цена годишње 3 фор. или 6 динара.

Smilje. Zabavno-poučni list sa slikama za Mladež. Izdaje pedagog. —, književni sbor. (Год. XIII.) Уређује Томислав Иванац. Штампарија Драг. Алберхта у Загребу. (Цена — ?)

Bič. List za šalu i satiru. Излази у Загребу трипут месечно. Уредник Вишемир Зима. Цена на годину 4. фор. —

Горски Вијенац. Историјски догађај при свршетку XVII. вијека. Сачинио Петар Петровић Његуш. Издање српске књижаре браће М. Поповића У Н. Саду 1885. Цена је 50 новч.

СРБИНОВИ ЗАПИСНИЦИ

записује *Србин-Милош Грабовачки*

Излази месечно једанпут. — Претплата на целу годину 60 новчића. Појединн бројеви стају 5 новчића или 10 пара, на сто примерака 40% рабата.

7-ми број другог издање (прво са слогом конфискованог) изишао је из штампе са овом садржином: Поздрав 1885-тој години! — „Застави“! — „Србобрану“! — „Српском Листу“! — Србинов поглед по свету: Стара (права) Србија. — Над Картума. — Фенска. — Француска. — Немачка — Брука „нотабилитетска“ у Будим-пешти (цела песма са слогом одњета) — Најновија брука из Фенека. — Вампири у „Нашем Добу“ — (цела песма са слогом одњета) — Србиново књижевно решето.

Претплата се прима од сваког броја. — Ко скупи пет претплатника, добија један примерак листа или вредност у новцу. — Претплата се шаље с поштанском упутницом у Земун.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ИПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА

ШКОЛСКЕ ТИСКАРИЈЕ

израђене према нарадбама вис. школског савета.

1. Главни школски записник у тврдом повезу за 480 ученика — — — — — ф. 3.20
   То исто за 960 ученика — — — — — ф. 5.50
   „ „ „ 1920 „ — — — — ф. 9.—
2. Школски дневник, 24 табака — — — ф.—.90
   „ „ 1 табак — — — ф.—.05
3. Белешке при држаном школ. испиту, табак ф.—.03
4. Школске спедоџбе на финој хартији — ф.—.02
5. Изкази о стању школа:
   I. Број домова, душа и т. д. табак — ф.—.03
   II. Школске куће, намештаји итд. „ — ф.—.03
   III. Учитељи, катихете, управит. „ — ф.—.03
   IV. О успеху у школи „ — ф.—.03
   V. Школ. имање, прихода и расхода табак ф.—.03
   VI О радњи учит. и надзорника „ ф.—.03

Молимо оне наше старе предплатнике, који су престали даље држати лист, и примили су 1, 2 и 3-ћи број, да нам ове бројеве натраг врате, јер нам исти требају за наше нове предплатнике. **Администрација „Стармалог“.**

ДВЕ НОВЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СУ САД БАШ ИЗАШЛЕ.

I.

ЧИТАНКА

ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД

НИЖИХ ЗАНАТЛИЈСКИХ ШКОЛА.

Мађарски написали:

Др. Геза Емерици управитељ занатлијских школа. **Мавро Гелери** бележник зем. занат. задруге.

и

Јосиф Петерфи-Јагочки министарски надзорник занат. школа.

За употребу српских ученика занатлијских школа

ПРИРЕДИО

Стеван В. Поповић

сварх. школ. референт.

Књига је тврдо укоричена и броји 300 страна. Цена јој је 90 новч.

II.

ПЛОВИГРАД

ПРИЧА

ЖИЛ-ВЕРНОВА

ПРЕВЕО

Бранко Мушицки.

Књига је изнела 12 штампани табака на 8-ни, и цена јој је само 60 новч.

На обе књиге нека се нарућбине упућују **Штампарији А. Пајевића у Новом Саду.**

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈИМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста каве, која је као што сви признају најваљанији и најкуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

13—15 **Авг. Чинкел-ови синови**

Aug. Tschinkel Söhne.

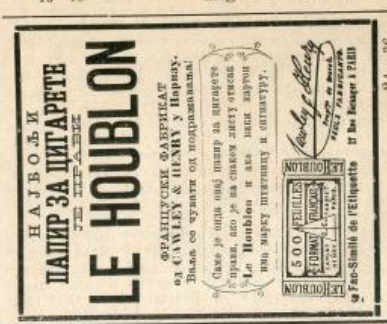

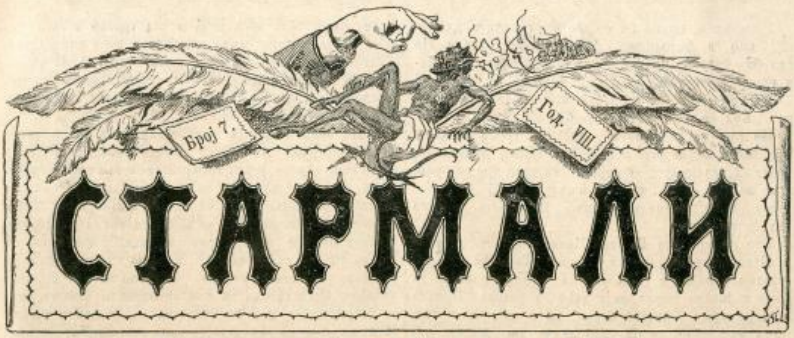

У Новоме Саду 10. марта 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Претераним пријатељима српским у Загребу.

Пријатељство више вреди
Него пређа сува злата.
Пријатељство људе јача,
Отвара им срећи врата.

Без њега се мрко гледе
И рођена до два брата.
Пријатељство нека буде
Између Срба и Хрвата.

У невољи и у јаду
Будите нам ви на страни;
Ал нам никад не будите
Пријатељи претерани.

Јер ви знате и то биги.
Ево један пример онде:
У „Позору“ викнули сте:
„Ћирилица очи боде!“

Чије очи? — Ако ваше,
Е па ви је не читајте.
Мислите ли очи наше, —
Окајте се, мира дајте.

Наше очи не мож' нико
Боље чувати од нас сами;
А ми смо их сачували
И на сунцу и у тами.

Ћирилица никад није
Наше очи бола, роде;
Али има друго пешто,
Што до срца чак нас боде.

То су јади наши горки,
А братински греси већи.
Отклоните те убоде —
— Ако сте нам пријатељи.

Крешимир.

Шетња уз часни пост.

Боже мој, како је то добро, те једна наша књижара издаје по 17 календара уједаред. До данас дабогме нисам у томе видио никаква добра, е ал данас уз часни пост, покајао сам за то своје слепило. Та да нема толико календара, зар ја ико зна, да се ми у овом тренутку налазимо у сред часнога поста. Бога ми, не би. Јер да суди човек ван календара, сигурно би мислио да живимо не друго, него баш у вражијем добу.

Не мојте мислити, да ја све ово наводим на лист „Вражје Доба“. Боже сачувај. Та да не живимо у правом вражјем добу, не би било ни тога листа, као што не би било ни врашког рога, да нема — сатане.

Ал да, реч је о часном посту. Наше новине питају: „Куд се дева Немањино благо?“, а поговара се, да ће наш једнаџ издати нову посланицу, у којој ће доказати, како је уз часни пост смешно такво питање. „Часан“ долази од речи: „част“, (частити се,) те према томе „часан пост“ није ништа друго, него пост уз чашћење и теревенке. А пошто су баш калуђери највећма позвани да одржавају „часне посте“, то је излишно и питати: „Куд се дева Немањино благо?“

У осталом, онако би се дао протумачити „часни пост“ само са филолошке, језикословне, стране. Но могло би бити и други, логичног тумачења. „Часан пост“ је само за „часне,“ а не за „нечасне“ и „нечастиве“, па и с тога гледишта је смешно питати: „Куд се дева Немањино благо?“

Но где, унукао ми се у среду и трећи дока, и тај је доказ канда још повољнији. Наши календари, па и оних седамнаест, о којима сам мало пре говорио, бележе за сад само „часни пост“ а тај се пост „пречасну“ господу не тиче. И одиста видимо да их се не тиче.

Ето на прилику Његова Наименованост, отишла је у Будимпешту на „велики сабор.“ Тамо ће гласати за владин предлог о горњој кући, и тиме помоћи, да Јевреји и њихов морал опет дођу до уплива. Против тога се до душе Христос борио, па и умро на крсту; да тога није било, не би било данас ни „часног поста“, е ал данас се са свим друкчије гуди.

На ни из других ствари које се около нас догађају, не проверује часни пост. Мал, мал, па тек донесу новине вест, да се у овом ил оном манастиру потезала сикира и развалило се вино; докаже се судски да је попа Вића проневерио брашно за поскупице и покланяо црквени уљеи својој праји и т. д. ит.д. Једино добро што је наш јединац и уз часни пост — јединствен. — Сад му се баш прохтело да обилази вршачку дијецезу, ал да му је одиста стало до православља, он би је требао одиста обилазити, али онако далеко унаоколо На онда има још један разлог због кога је баш сад требао остати код куће. Цела његова слика и прилика неће никога подсетити на часни пост, него далеко пре на часни — мрс. За то вам истину кажем: срећа наша те има забележено у календарима какво је доба,“ иначе се нико не би сетио на то.

Но онако изгледа цела ствар, кад се посмотри са једне стране. Ал кад се загледа „обострано“ онда је већ нешто друго, јер из тога излази сасвим нешто треће. А то треће изгледа ево како: Овако велико часног поста нисмо никад имали, као сад. У целокупном нашем животу нема ничега, од чега би се могли очемерити. Правда нам је врло, врло мршава; у књижевности једемо готово само корење, а наша друштвеност се утајила, утишала, умирила, баш као што и приличи уз пост. Изгледа као да смо се одрекли свачега, што је добро, свега што би могло да нас весели и оживи. И наши црквени великодостојници ставише нас на врло тражаву храну. Имамо до душе бар наименованог патријарха, али кад треба да се прослави апостол Методије, онда нас напушта саме. Заузет је „постом,“ па нам даје прилике, да и ми мирски људи натакнемо на главу камилавку и чинимо оно, што би он требао чинити. У осталом ко зна, можда то чини из претеране скромности, јер неће никоме да даде прилике, да једаред нора и њега славити.

Међутим оно, што не достаје нашим црквеним великодостојницама, то у пуној мери накнађује наш министар пред-ђедник. Није никакво чудо, што тога господина високо цени и уважава његова Наименованост

ПОДЛИСТАК

Копање блага.

Хумореска Лазе Паничића.

Нику Визеша познају људи из његовог краја, али га у осталој варошки готово нико не познаје. С тим ће га мање разуме се познавати остало Српство, а то је штета. Ника је човек оријгиналан, па је вредно, да се свако упозно с њим. С тога сам ја на себе узео дужност да га ширем свету представим, а пре тога морам отворено признати, да ће ова прича имати по свој прилици доста мана, али имаће и једну врлину: биће потпуно истинита. Ја нећу ни једно словце ни одузети ни додати, него ћу причати онако, како јесте и како је било.

Ника Визеш човек је млад. Тек што је тридесету годину превалио. Спољни изглед није му баш најлепши, те се не може потужити, да су за њим девојке разбијале прозоре, кад он пролази улицом. Величине је осредње, сувоњав је, тела танка а главе повелике, те кад га човек издалека види, е он изгледа као струк мака. ситан, танак, а уједаред се на том танком струк види, како се лелуја нешто покрупније, глава. Очиј је грахорастих, а израз истих врло је чудноват: и не можеш му из очију ништа прочитати, као да тај човек и нема душе и као да није никад ни о чем мислио, а други пут опет можеш му прочитати са свим јасно, да је то човек, на којег је киша судбина излила сву своју злост. Можеш му у таквом тренутку прочитати сву досадању историју, која се састоји из две речи: беде и неволе. Поред тога може му се из очију — жао ме је, ал бадава, морам истину рећи — прочитати и умна ограниченост, која му поред осталих беда и невоља не да главе полићи. Ово, да он има само новаца, умна ограниченост не би му ништа сметала, та колико су њих умних богаљева једино због свог новца уважени и сретни, али овако зло и напокоп но сиротана Нику: ни новаца ни памети! — Лице му изгледа као узорана њива: пуно је бразда и бора. Бркови су му повећи и расту управо као трска у риту; не дотерује их никад, те му се над устима пружају као стреја, што и онако ружног човека још много ружнијим чини, него што је у истини. Уста су му широка, те кад их при смејању развуче, виде му се готово сви зуби, на тада изгледа као оно страшило од бундеве. Само још фали, да му се из уста свећа светли, па нико не би рекао, да то није бундева.

Ето, тако изгледа Ника Визеш, али по срцу је врло добар човек. Верује свакоме и ником не жели зла. По занату је чизмар и то од оних јадних људи, које наш свет крпама назива. Радећи је, али шта му хасна, кад нема посла; нико му не даје рада, па нема ни зараде. Једино што крпи старе и прави по неку ципелу за Немиће, па с тога кубури свакојако. Занат је вели златан, али за Нику није. За њега је јадан и жалостан, те с тога и није никакво чудо, што он ништа затренуће не жели, него да се докопа каквог законаног блага, па да онда живи мирно и здовољно. Овако пак непрестано га дави јад и невоља, а не може имати ни наде, да ће се својим радом и својим занатом моћи подићи. Овако нема ни пасуља доста, а на печење не сме ни да помисли. У годину дана ако свега трипут само једе печења на подне и у вече. У таквим [illegible] чиним

јер има за то пуно уврока. Ни један апостол, ни један светац нема толико заслуге за п о с т, као министар Тиса. Од кад је он на влади, поси се боже мој у овој земљи, као никад до сад; а пости се и онда, кад не пише о томе у календару. Кад би се величина и снага Христићанства мерила по посту, онда би ми у Угарској, хвала буди нашем министарпредседнику били најсмиренији. За време апостола, одлазио је многи свет у азијске шуме и пустиње, ал за време министра Тисе траже држављани ове земље чак америчке шуме и пустоши.

„Господи: шта треба да радим, па да заслужим блаженство“, питао је неко Христа. — „Подај пре свега све што имаш сиротињи, па ноћи заимом“ одговорио му је Господ. . . . . „Подај све што имаш екзекутору, па иди ако хоћеш у Америку“ — вели данас наш министар-председник.

Велика су дела твоја о наш министару! Ти нас научи посту, мучењу и патњи; ти нас сачува од раскоши и чемера.

Но да завршим ову шетњу уз пост, са једном истинитом причом. Отпетао је један Мађар из горње Угарске и то баш онда, кад је славио министарпредседник десетогодишњицу своје владавине. Молио се дуго, док су га пустили, ал га напослетку саслушаше, јер рече, да има врло важна посла.

„Шта хоћеш пријатељу?“ — пита га министар.

„Хоћу господару да те питам нешто. Реци ми молим те по души, мислиш ли ти још дуго бити у овој земљи министар?“

— „Зашто ме питаш тако?“ вели њему Тиса.

„Е, зашто те питам господару? Та од тога зависи срећа моја, па и срећа читаве моје породице. Ако ћеш још дуго владати, кажи ми по души, тако ти твоје дете, јер онда је крајње време да се селим из ове земље, док још имам чиме.“

Ту се нема шта више казати.

Ј.

Уштипци.

Хрватски ђаци у Бечу приредили су прославу у спомен петедесетогодишњег препорођаја њихове књижевности. Кад се узме у обзир, да се на тој прослави певале српско-народне песме, да је Чехињка ђца Керблер певала, да су се продуцирали некакви Флоршиц, за тим Рен, (овај није рођен Крушедолац, те да се за то тако зове, већ носи немачко име Rehn) Фалер и Кон — онда је сасвим оправдано питање: на шта је било хрватскога на тој прослави хрватске књижевности?

* * *

И у политичком свету мења се мода. Сад више не ваља реч „Његова Наименованост“, већ „Његова Небираност.“

* * *

Да се у Пешти нешто кува, види се отуда, што је Герман отишао тамо, али народу се никад неће моћи допасти јело, што му такав кувар буде скувао.

приликама увек мете сто код прозора, па ту руча и вечера, да би га могао кроз прозор свако видети, ко би туда улицом прошао, а кад би ко од познатих стао код прозора и онако га у шали запитао: „Шта је Нико, шта радиш?“ он би онда руком показао на печење и с поносом одговорио:

„Та ништа! Ето, тако сиротиња живи!“ Сиромах! Хтео би да вара свет, као да он увек једе печења, а овамо читав шор зна, да Ника доста пута мора позајмљивати од свог суседа Арсе Пирошанина хлеба и неколико главица прног лука, да би тог дана он и његова жена имали шта јести. Иначе ина и Ника по неки пут својих лепих и слатких часова, кад Немиње мало јаче навале на њега са пазаром, те он прода више пари такозваних „халбуша“, какве посе Немиње по доњем Банату. Онда сиромаху преостане који новчић, те он за то куши по мало ракије и вина, па онда благује и пије у миљу као да је у истини какав крупни богаташ, пак му се све пресипа. Али брзо за тим ступи хладна збиља са свом својом грозотом. Ника је онда врло тешко око срца и онда ни о чем другом не мисли, него како би нашао и ископао какво велико благо, па да онда може непрестано јести печења, у јутру пити ракије, а при ручку и вечери вина.

За ту Никину слабост знали су његови суседи, па су с тога наумили, да га од те болести излече, о чему управо и хоћу да пишем.

* * *

Једно после подне дошао је Арса Пирошанин Ники у посету. Ника је седио на својој столичици, подбочио је леви лакат на колена, а главу је наслонио на руку, па је о нечем премишљао. Није ни приметио, кад је Арса ушао у собу.

„Помаже бог, Нико!“ поздрави га својим јаким гласом Арса.

Ника се уплашено трже из својих мисли, окрете се, да види, ко је то ушао у собу, али не одговори ни речце. Очевидно га је збунио долазак Арсин, те му ни на памет не паде, да човека вала отпоздравити.

„Што ме гледаш, као да ме не познаеш више?“ рече му Арса.

„А, ти си Арсо!“ одговори Ника полугласно, па обори очи, као да се постидио, или као да му је крило било, што га је Арса тргао из мисли, те му тако прекиде дуже уживање.

„Што си тако оборио главу, као да се читав свет на тебе срушио? Буди јунак, моиче, као што сам ја, па ни брите да те није!“ рече му Арса, па га десном руком снажно удари по рамену, да се Ника сав стресао.

„Хе, лако је теби, Арсо!“ одговори му Ника тужно, а никако главу да подигне. „Имаш вртаљ земље, узимаш тућу земљу на поле, тераш кириџу, па можеш имати у кући и печења, и вина, и ракије, али шта ћу ја јадан?! Нит долази ко да крпим ципеле, нит ми даје ко чизме да ударим паглавке, нит наручују Немиње покуле, па ето јадан немам ни хлеба ни луке, а о печењу нећу ни да мислим.“ Ту се Ника облизну око уста, прогута пљувачку, као да је какав масан комад прогутао, а лице и уста разукосе му се на смеј, те у том трентутку изгледаше баш као права будаласа. „Па тек вино и ракија,“ настави Ника горко и лице му на мах доби озбиљан изглед. „Ех! Нико, Нико, шта си богу згрешио, те се мораш тако злопатити?!“

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ

* * *

Васа Кока оснива у Вршцу катедру за реторику. Вршачки се нотабилитети обвезали, да ће предавања редовно похађати, јер мисле, да ће се том приликом најслађе моћи спавати.

* * *

Нашем народу у Богњу је криво, што се калуђер Пантелејмон и свештеник Николић завадише и што се мал' не побише, јер је свако од њих хтео служити службу божију, односно да постање погањским администратором. Народ да богме да нема право, јер ми се све донде можемо поносити, док су нам калуђери и попови тако ревносни, те не презају ни од туче, кад ваља своју дужност вршити. А не може се баш ни Герману замерити, што је једног усмено, другог телеграфски за погањског администратора именовао, те та со оба борца довео у судар, јер он јако воли именовање, па што га у већој мери може делити, с тим му је милије.

* * *

Поп-Вића из банатске Суботице узимао је за своју личну употребу из цркве брашно за паскурице и угаљ за пеглање кошуља. Но па то му се тек не може замерити, јер је тиме само документовао своју побожност и своје православље.

* * *

Српска влада неће ни у чему да изостане иза аустријске, па као што је ова забранила Бошњацима, Херцеговцима и Далматинцима, да читају „Српско Коло“ и „Заставу“, тако је ето и српска влада забранила Србијанцима. Ништа лепше, него кад се комшије тако лепо слажу!

* * *

„Вражје Доба“ вели: „најпре на посао, па онда на конгрес.“ Ово, то не ће баш ни ружно било, само — само да то није „ђаволски посао“, којим се иде на то, да се нашој автономији отпева вечна памет.

* * *

Министар Тиса хоће да пређе у православну веру, јер вели да православни патријарх и владика хоће да га у горњем дому потпомажу, а католички и протестантски црквени великодостојници неће.

Вл.

* * *

Чујемо, да ће државни тужилац опет једну парницу да покрене против „Заставе.“ Вели се због чланка „о кукурузу као коњској храни“, јер се неки против тога побунили. Чини им се да би им та храна била врло мршава.

* * *

Свакако, чувајте се и „Турски Мародˮ и „Наше Доба“, да исти чланак прештампају, јер по њиховом начелу, не смемо ми Срби у Угарској ни коње пређати.

Ж.

„Ој жалостан Нико, што кућаш као каква бабускера, а овамо тек што се није на тебе срећа насељала, па да ти буде срећно чак и девето колено.“

„Лако је теби: имаш свега доста, па ми се сад подсмеваш, него да си ти у мојој кожи, друкчије би ти песму онда загудио.“

„Баш си права будала! Готово да одем кући, па да ти не кажем неку важну ствар, рад које сам управо до тебе и дошао.“

„Важна ствар!“ ускликну Ника, па му се очи засијаше и подиже главу. Под „важном ствари“ он ни није друго што разумевао, него закопано благо, па по што је пређе више пута о том предмету с Арсом говорио, то је са свим природно, што и сад под „важном ствари“ није друго што разумео, него што обично разумева.

„Да. Рад једне врло важне ствари дођох до тебе,“ поново Арса са свим озбиљно. „Али ако теби није кања, да ме саслушаш, ја могу лепо опет отићи. Нађићу ја већ човека, који ће ме хтети чути“, настави он и пође према вратима.

„За бога човече, та јеси ли ти при себи?“ повиче Ника и скочи као помамам са своје столичице, па ухвати Арсу за раме. „Остани код брата твога. Нико те лепше неће слушати и послушати. Та ти од мене немаш бољег пријатеља. Седи, брате Арсо, немој бити луд, те да због ништа квариш наше старо пријатељство.“

„Но, но, немој ме тако горопадно ући,“ бранио се Арса, а говорио је таквим гласом, као да се још није са свим одрдио, или се икак видело, да ће попустити.

„Остани, брате Арсо, тако ти бога и нашег старог пријатељства!“ преклињао га Ника, а из великих очију му маљ' што не грунуше сузе.

„Па добро. Ево остаћу...“ но даље Арса није могао говорити, јер га Нина жестоко загрли и пође га љубити, као што раздрагана мати у најслађем миљу љуби чедо своје.

„Дакле важна ствар?“ запита Ника.

„Да,“ потврди Арса.

„Не говори даље!“ усклику Ника и оде до врата, отвори их, па у кујни спази своју жену, која је ту нешто шушкала.

„Шта радиш ту?“ продера се он на њу.

„Кувала бих кад бих имала шта, а овако скупљам пепео. Требаће комшији за сапун.“

„Хајд' окани се њорава посла. Иди у комшилук мало на разговор. Имам са Арсом да говорим о 'неким важним стварима, на жена не мора свашта чути.“

„Добро, добро. Отићи ћу већ.“

„Одлази одмах,“ зап ведри јој муж па се прати Арси. „Дакле заиста важна ствар?“ поново он своје питање.

„Да, врло важна,“ потврди Арса.

„Стани! Не говори још,“ рече му Нина и опет оде до врата, да види, је ли већ отишла жена му. У кујни је жена скупила пепео у сањурицу, па тек што није отишла.

„Шта, ти си још ту? Таки да си се горњала у комшилук,“ продера се он на њу.

„Ево ме идем већ. Не мораш се за то дерати као луд,“ одговори му жена упређена и оде на поље, а Нина је гледао за њом, да ли ће из куће изићи, па за тим забрави врата.

(Свршиће се.)

Да се нешто, . .

Да се нешто зберу сўзе,
Све што их је негда лило
Сиротинство и патништво:
То би вел'ко море било.

Са обесних да се сўца
Безмило на здере кора:
Јаки брод би мог'о бити,
Баш достојан така мора.

У том броду да се скупе
Сви, што живе од ужаса:
Романтичи пловили би
По том мору без таласа.

Али онда, да се нешто
Збијў, сложе са свих страна
Уздисаји мученика,
Уздисаји сиротана —

Ух, од куд си на то дошла,
Мисли моја прешитома!...
Тад би била страшна бура, —
Да чудновга бродолома!

З-Ј. Ј.

Ђука. Верујеш ли ти, да ће се ове године сазвати српско-народни сабор?

Шука. Не верујем.

Ђука. Али ето по свим новинама пише, да ће се сазвати, па вала ће тако и бити.

Шука. Па баш за то не верујем. Тиса ће опет наћи какав узрок, те да опет не испуни праведан захтев српског народа.

Ђука. Пре је рекао, да се сабор с тога не може одржати, што нису покупљени саборски трошкови. Тај се узрок више не потеже, па ја не знам, који би други могао сад потегнути.

Шука. Видиш, да си прост па те морам обавештити. Сад се поједини људи по новинама препиру, где да се одржи сабор: да ли у Карловцима, Будимпешти, или пак у Сент-Андреји, па по што се ти људи неће хтети сложити, то ће Тиса рећи; Сабора не може бити, јер ето не знамо, где га вала одржати.

Ђука. Живело пријатељство! Живела данашња српска влада!

Шука. Шта је теби за бога? Зар си сишао с ума, те тако несрпски кличеш?

Ђука. Нисам ја сишао с ума, већ је моје клицање израз чисте радости. Ево ти па читај: Бошњаци и Херцеговци, што живе у Србији, заказали су збор, на којем су хтели протестовати против аустријских аспирација и продирања аустријске војске према Новом Пазару и Солуну, па је тај митинг забранила српска влада.

Шука. Кад је тако, онда разумем твоје клицање, али ја још додајем: Боже правде и боже потлаченог Српства, спаси нас!...

Ђ. Знаш ли ти, бога ти, шта је то природњак?

Ш. Знам.

Ђ. А знаш ли, шта је то богослов?

Ш. И то знам.

Ђ. Е, ал' знаш ли ти, шта је, бити у један исти мах и природњак и богослов?

Ш. То незнам, а и не треба ми да знам.

Ђ. Немој рећи да ти не треба да знаш. Ко данас може да буде у један исти мах и природњак и богослов, верујем, најбоље пролази. Као природњак имао би ти н. пр. да вучеш плату као професор на каквој гимназији, а као богослов да пишеш чланке у „Наше Доба“, да клањаш Њ. наименованости, а за све то да певаш у цркви, па да ти бог опрашта грехе.

Ш. Ћути молим те! знам све. Знам и шта мислиш.

Ж.

Разглаголствија.

II.

Пред-а-мном су три позива: 1., католичко словенски позив на прославу хиљадугодишњице смрти св. Методија; — 2., нотабилитетски позив за разбацивање новаца на акције њиховој неакцији, т. ј. на стварање јеженедневног листа (јежа ће припитомити влада, а бодље ће остати народу као дивљедаћа); — 3., „коњски позив“, управљен на г. игумана Г. — Од свију ових позива још ми се најбоље допада овај последњи. У првом се разлаже, како би за све Словене (даклем и за нас Србе) најбоље било, да полажемо сву наду и сав спас у јединоспасавајућу католичку веру. У другом се позиву полаже нотабилитетским присталицама, да се сваки од њих излаже трошку и улаже што више у њихово акц. подузеће. У трећем, тако званом „коњском позиву“, бар се ништа не лаже, него се позива, да манастирска управа, односно г. игуман Г., има доставити коње тога и тога дана у Буковар на шестонедељну домобранску војничку вежбу. (Стилизација је овде кратка и нејасна, јер се не види на кога се односи овај Epyteton ornans „коњски,“ да ли на онога, који је то стилизирао, или на којима је писмо стигло, или на оне, који имају да дођу). Ја нећу наћи ни на један позив, — на „коњски позив“ за то не, јер писам коњ, — а на прва два позива нећу се одазвати опет — из других (сличних) разлога.

Да се Велеградском прославом иде на веру, то су нам дали не само (што-но кажу) црно на бело, него и бело на црно. Јер зар није до скора спомен ћирила и Метода био црн лист у аналима католичанским; зар нису биле црне оне две и по године, које је Метод провео у тамници римској; зар није црн гар остао, кад су књиге Методове спа-

ьене, а по заповести папиној? — А сад је политика увела белу кредуљу, да све то замаже, — да се Власи не сећају. Чини ли се то масла ради, — и није ли то бело на црно. — Но Власи се ипак сећају, — само су још слепе влашке дике (т. е. владике).

Па онда, молим вас, баш да одемо у Велеград, шта би радили тамо? — Да протестирамо!? — То не иде. Јер они протестанте нису тамо звали, него су бацили очи баш на нас православне. Или зар да се дамо тамо (да опростн Њ. Наименованост) кризмати! Ни то не иде. Јер кризмиње бива у виду њушке, — а наша вера и наш обред њушка нити требају, нити их примају, а ко би их примио тај (просто му) нека буде католички примас, — али за православног пастира није створен. И тако ми, који нећемо да будемо њушпути (и који нисмо њушпути) из овога свега јасно видимо, да је ова нова пропаганда са свим у своме реду, т. ј. ако се изговори онако, како је код нас изговарају scilicet: не пропаганда, него — пропа-канда.

Но маните се тога, па да потражимо какву невиниј шалу:

— Чудновато је, како по који-пут и журналисте таквозваних цивилизованих народа сигурно од тешке журности, да испуне лист, избаце какву величанствену бесмисленост, а сигурно за то, што је сада наступно пост, те отуда и у новинама наилазимо чешће на глупост. Пре кратког времена читао сам у једном познатом бечком политичком дневном листу следећу белешку: „Јучерања вест о смрти глумца Х. заслужује малу поправку. Истн глумац није умро, јер је из добре фамилије, а осим тога је још и часник у аустријској војсци.“ Из ове белешке видимо, да је та мала поправка истог листа спасла дотичном глумцу живот, а уједно дознајемо, на који би се начин могло најлакше доћи до бесмртности. Треба само сваки, да набере при рођењу себи матер из добре фамилије, а да би био још сигурнији, то нека се потруди, да постане часник у аустријској војсци, чему је довољна само телесна способност, па је онда постигао поред бесмртности душе и бесмртност тела. Та је белешка заиста права германска глупост! Како би то чудновато изгледало, кад би се такав начин писања и код нас одомаћио. Зар нас неби изненадило, кад би н. пр једног лепог дана нашли на ову вест у новинама: „Нашим потабилитетима још није пошло за руком, да нађу, поред већ назначеног шефредактора, довољан број способних чланова за уредништво њиховог „бити имајућег“ дневног листа, јер је забрањен улазак — рогатој марви из Румуније у Угарску.“ — Ма, људи, где је ту логична веза? У каквој су вези наши потабилитети са румунском рогатом марвом? Та они морају као покорњејше присталице Тисине идеје одбацити од себе могућност имања ма и најмањег рога. (А и на што би им био, кад се људи не везују за рог, — него за језик.)

Или узмимо какву другу вест од сличне логике. Шта би сте рекли кад би у новинама н. пр. читали: „Сад је извесно да ће се наш сабор држати у Карловцима, јер је куварица манастира Крушедола била на карловачкој пијаци и купила три пређе рена.“ — Јелте да би то будалаштина била! — Но хвала богу код нас у новинама нашега доба нема таких нелогичности — (него друкчијих).

Ad vocem рен! Чудно ми је што се „Стармали“ чуди, како је могао један манастар потрошити, или бар у годишњи рачун ставити 300 фор. трошка на рен. За то ћу да му докажем да је рен данас у моди, као што пре никад није био: У нас је сада многи свештеник, званичник, доктор, новинар, професор и њак покварен. Народ је од многа терета изнурен; са својим противницима још није измирен. Многи Срби постаје Назарен (ма да је до сада био у православљу ватрен). А онај који је жељом и палицом обдарен, његов је сваки корак измерен, како би добио што већи терен, да постане у автономији нашој суверен. Он слуша гласе сирена, а не слуша глас народа (глас сина божија) Није чудо даклем, што и манастирски рачун мора да буде папрен.

Где се тако газдује, ту помаже само коренита поправка. И ко год није достојан свога места, тај треба да буде прекрстен и законитим начином оборен, па био ма ди.

То му вели

Мади.

Пуслице.

△ Албанешка побуна мора бити да је опасна, кад је дошло већ и до конзула-тације. (Или је можда баш та конзулатација узрок болести.)

Ми Срби, Бугари и Грци свађамо се о Македонију. Ако потраје та свађа, онда ће Македонија бити пре свача, него наша.

= Руси и Енглези почели се јако разилазити. Али чујемо да се сад опет једни другима приближују (у Афганистану).

□ Док се у манастирима вичe: „Дај за рен!“ — дотле се у народу шапће: „На за рен“.

⊙ Најновију пештанско-пештанску крађу учинио је неки г. Мар. — И тако ти је нама суђено да патимо и од немара и од мара.

⁂ Близу Карловаца напао један орао неког човека, а то зато, јер је човек био згурен, па је орао мислио да је дете. — За то не вала кад се људи гуре, већ треба сваком приликом да покажу да нису деца.

δ Угрои се тужи да се Мађари до сленила ритерски понашају према Хрвaћанима. Ми у тој ствари ритерства не опажамо, — али у толико више ритања.

Ћира. Даклем „Фрушка Гора“ је за балсамисање мртвих тела, и то из здравствених обзира, ради нас живих.

Спира. На и до сада су људи умирали, па што нам „...р. Г.“ то сретство не препоручи пре, — него баш поводом смрти једног калуђера?

Ћира. Тиме је она и нехотице признала, да у нашем калуђерству има неке трулежи још за живота, па кад нема балсама против тога животног трулежа (мал не реко трумежа), а оно бар да се латимо посмртног балсамисања.

Ћира. Хоћемо ли телеграфисати Вршачком Ђакону?

Спира. А за што?

Ћира. Да му честитамо, што је добио црвен појас.

Спира. Знаш шта. Причекајмо док и Вршачка баба клисара и звонар добију црвен појас, па им онда можемо свима трома о једном трошку честитати.

Ћира. Пристајем.

Ситнижи.

Не буди му подрок!

Ово вам је калуђер
Особите врсте;
Чим га људи опазе,
Сви се таки крсте.

На гробу једног критичара.

Ево овде лежи
Новинарчић Ђуко.
За живота ј' увек перо
Критичарско вук'о —
Њим се увек туко'.

Карловчани веле.

Не треба нам више леда;
Не треба нам гора крупа;
И богослов уме
Да прозоре лупа.
(Ал за то се на лупиче
Баш нико не срди, —
Јер ми добро знамо
Одкуд риба смрди.)

— ко.

Досљедност.

Наша браћа Хрвати „художчастиште“ у Рим, да прославе Ћирила и Метода, а наскоро ће „нахрупити“ и у Велехрад у истој намери. — Њима се и може веровати, да су највећи поштоваоци ових апостола, јер на дому своме ћирилицу методично прогањају.

Глас из Приједора.

Ко хоће слободе да се наужива и невиницијех песама на се нашеја, нека дође овамо у Приједор, — јер овђе за пјесме не затварају више од десет дана. Али на то се људи тако навикну, да им то постане сасвим нешто обично. Ко не вјерује, нека дође, пак ће се уверити.

Србин из Приједора.

Одговори уредништва.

Ђ. В. Г. Ви држите, да су на насловној слици обе руке левице, и она која звуца и она која држи сатану — Варате се. — Загледајте боље, пак ћете видети, да је на доњој руци оно кажипрст, што ви држасте да је малипрст — А што велите, „*да би се сатана снажније могао зарући* десном руком“ — то нијате право, — али из шуваке могао би се опет лакше отети. За то нека остане овако као што је. — Мило нам је што у потпису велите, да сте пријатељ „Стармалов“; а још ће нам милије бити, ако то пријатељство и стварније докажете.

Рајку у Сарајево. Стижу нам више дописа из Босне, али ни дописи собом, ни потписом не дају нам гаранције, да их не покриће лична омраза. Не бојимо се призива жигосати — али волемо десет криваца пропустити, него ли једном учинити неправде.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Поштованој публици јављам, да сам *превео* и наумио издати први део

ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“

и позивам је учтиво, да се претплати.

Тај је први део дело за себе и сматра се као права трагедија под тим насловом.

О предности тога најзнаменитијег дела великог немачког песника вальда неће бити од потребе да се троше многе речи; доста то, да сами Немци при сваком збирци својих класика Гетеовог „Фауста“ на прво место мећу и да је дело преведено можда већ на све културне језике, и то по више пута.

Неколико одломака из мог превода саопштио сам за последње две године у „Јавору“, „Застави“, „Позоришту“ и „Преодници“. По тим одломцима, које сам међу тим још поправно, моћи ће судити сваки и о целом преводу.

Не треба вальда да додајем, да сам преводио с највећом савесношћу и да сам уложио сав свој труд око таквог дела: наиме не само на списао него и на стопе и на слик. Да је то био посао тежак и мучан вероваће ми радо сваки.

Превод сам читао некима, који знају немачку и српску књижевност и језик, и радо сам присвојио њихове примедбе на овај и онај недостатак.

До публике је стало, ако хоћемо и ми да имамо ту велику трагедију Гетеову у српском преводу.

Молим дакле све пријатеље српске књиге, да ми при куповању претплатника буду на руци; радо ћу им дати десету књигу за труд или новац за њу.

Књига ће изићи до 12 штампаних табака а можда и више, а биће израђена тако, као што и приличи таквом делу.

Цена је у претплати 80 нов. или 2 динара, доцније ће бити скупља, дућанска цена. Рок претплати траје до ђурђева дана.

Новци се шаљу поштанском упутницом *штампарији А. Пајевића у Нови Сад*, где ће се књига и штампати. Претплату из Србије прима *књижара Валожића у Београду*.

У једно молим сва славна уредништва српских и хрватских листова, да прештампају овај књижевни оглас.

У Новом Саду 23. фебруара 1885.

Милан Савић.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ(И: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ДВЕ НОВЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СУ САД БАШ ИЗАШЛЕ.

I.

ЧИТАНКА

ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД

НИЖИХ ЗАНАТЛИЈСКИХ ШКОЛА.

Мађарски написали:

Др. Геза Емерици управитељ занатлијских школа. **Мавро Гелери** бележник зем. занат. задруге.

и

Јосиф Петерфи-Јагочки министарски надзорник занат. школа.

За употребу српских ученика занатлијских школа

ПРИРЕДИО

Стеван В. Поповић

епарх. школ. референт.

Књига је тврдо укоричена и броји 300 страна. Цена јој је 90 новч.

II.

ПЛОВИГРАД

ПРИЧА

ЖИЛ-ВЕРНОВА

ПРЕВЕО

Бранко Мушицки.

Књига је изишла 12 штампани табака на 8-ни, и цена јој је само 60 новч.

На обе књиге нека се наруџбине упућују

Штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творитељ правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

1—6

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста каве, која је као што сви признају најваљанији и најкуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

14—15 **Авг. Чинкел-ови синови**

Aug. Tschinkel Söhne.

НАЈБОЉИ

ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ

ЈЕ ПРАВИ

LE HOUBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ

од CAMLEY & HEMMY у Паризу.

Свака со чувати од подражавања!

Само је онда овај папир за цигарете прави, кад је на сваком листу отиснут Le Houblon и као ваки картон има марку штампиљу и сигнатуру.

Cauley & Hemmy

500 FEUILLES

LE HOUBLON

Fac-Similés de l'Etiquette

25—36

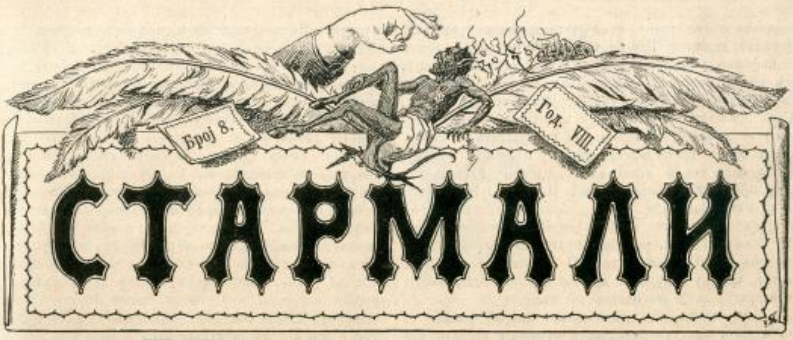

У Новоме Саду 20. марта 1885.

„Стармали“ излази тријут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

ХРИСТОС ВАСКРС!

Христос васкрс', — јади наши
Христос васкрс', — црне ноћи!
Христос васкрс', — ране љуте!
Христос васкрс', — сузе очи!

Христос васкрс', — паћеници,
Под којима камен пуца!
Христос васкрс', — заточници,
У ким' мушко срце куца!

Христос васкрс', — поборници
Соколовма равни сивим!
Христос васкрс', — браћо наша,
Што сте пошли путем кривим!

Сећајте се душе своје
Док не буде поисари;
Враћајте се с крива пута,
У нерасцеп, у град стари!

Христос васкрс', — српски ваде!
Христос васкрс', — мушки раде!
Христос васкрс', — братски складе!
Мачу, штите, — несавладе. . .

Ј.

Шетња по Вршцу.

VI.

Ту је већ и ускрс. Пре ускрса, на Лазареву суботу, дочекали и поздравили су у Јерусалиму са маслиновим гранчицама Исуса Христа, који је јашио на магарету. Ми тај догађај славимо, па пошто у нас нема маслинових дрва, то наша деца посе за знак мира врбицу. Тај догађај из живота богочовека Исуса Христа сигурно је и калуђеру Радићу лебдио пред очима, те је и он пред ускрс замао по вршачкој дијецези, али није јашио на магарету, него је ишао са поп Цијуком и суботичким поп Ваћом, а деца му успут нису певала: „Благословен грјади во имја господње“, него му је усред поста поп-Цијук певао најмрсније песме, да је и сам кочијаш од стида морао црвенити. Нису га ни врбицама дочекали, јер је своју „каноничку визитацију“ чинио пре Лазареве суботе, па пошто нету „визитацију“ мисли после ускрса наставити, то га ни онда неће моји врбицом дочекати, а да његов дочек буде ипак у нечем бар налик на Христов у Јерусалиму, то ће га свакако морати општине дочекати са каквим гранчицама, па ма то биле баш и дренове. Грана је грана, а дрен је уз то чвршћи и издржљивији од врбе, па је баш као створен за дочек таквог беспосленог младића, као што је наш „јединац.“ Него у човеку приликом ове смешне „каноничке визитације“ усљед асоцијације идеја поређају се и друге мисли. Јер сад се баш у нашој варошн одржава визитација војника, па како би било, кад би деда-владика свог унука уместо на „каноничку“ на ову визитацију послао? Здрав је, јак је, гојазан је, млад је, па би као војник могао више цару користити, него други глинцави момци, које узимљу у војнике, а овако „јединац“

бадавајџиште по двору и од дуга времена тумара по вршачкој дијецези. Био би то диван форушица, а овако је пофално каријеру, јер од владичанства нема ништа, већ једино се поред живог деде може још неко време унук башкарити и говети својој сујети и неиспосиништву. А на послетку, за што не би он то чинио? Кад Герману за љубав могу одборници пропуштати на карловачку беседу крушедолску куварицу и њезину шћерку, зашто онда не би могао наш „једнак“ владичански двор претворити у свој харем? Наши калуђери треба да су сви једнаки и да су „образ кротости и целомудрија“, па не сме ни калуђер Радић изимка бити. Ни бољи ни гори, већ баш прави калуђер као што „подобаје.“ Ни сам честити И. Руварац не сме да је честит, већ му други и против његове воље морају доказивати, да је он одиста честит.

Али маниме се владичанског двора; бежимо из тог кужног ваздуха, где такви одношаји владају, какви су по народној песми владали „у проклетој земљи Инђији“, па хајдемо и прошетајмо се по чистом ваздуху, по српском крају, где жуборе Бранков, Милетићев, Јакшићев и Змајев студенац. Ту ће бити и Христос међу нама, а код двора зија на нас сатана. У српском крају, где је рад и живот, ту ће нам Исус Христос делити црвена јаја у виду споменика нашим заслужним песницима и побориницима за народна права. О ускрсу осветиће се у његово име Бранков студенац и подићи ће благодаран народ свом славују скроман али трајан споменик. Ту код Бранковог студенца око којег је засађена словенска липа, можемо душом дахнути и напојити се светом вером, да ће једном нестати са ове земље свако недело и сваки безаконик, који су данас и богу и народу додијали, те ће скорим за њих морати доћи страшни суд, да би се бог зарадовао на небу, а народ прошевао на земљи. Долазак таквог суда народ ће у напред прославити и то о Духовима, кад ће се осветити и подићи споменик на Милетићевом студенцу. Ни згоднијег часа, ни лепшег имена за ту прославу, која ће чисто народна бити. Него поред свег тога, што мора свако признати, да је врло лепо, што се Вршчани сећају заслужних и узоритих српских синова, опак ам се мора пребацити да су неблагодарни, јер се још нису сетили свог земљака — Јована Стерије Поповића, па да и његовим именом оките један студенац. То су требали учинити пијачари, али они немају за то времена, јер морају доцекивати великог жупана, потконавати оностаак невачког друштва и стугде се тамо налазити, где ваља против народа радити, па немају времена, да и што добро учине, да подигну споменик своме земљаку. Но што су пијачари пропустили, то ето хоће сад сиротиња раја у Радаковој мали да учини, хоће о свом трошку да пробуши нов артески студенац а у спомен нашем Јовану Стерији Поповићу. Евала на томе сиротињи раји — она ће тиме и овога пута осветлати себи образ!

А сада, при завршетку ове „шетње“, честитам свим штов. претплатницима ускрс и препоручујем им, да они своје унутриње пусте у шетњу до Новог Сада, те да обилатом претплатом потпомогну „Стармалог,“ која неће никад престати, да хвали све, што је лепо и добро, а куди и шиба оно, што је ружно и штетно. Да би то могао „Стармали“ и даље чинити, за то је неопходно нужно, да се из свију крајева Србства подигну унутриње (ма и запечаћена новчана писма) и да се одшетају до Новог Сада до издавача „Стармалог.“

У то име: срећно и весело провели ускрс!

Вл.

Уштипци.

„Његова Небиранност“, Герман, послао је на земаљску изложбу у Будапешту старе српске светиње: одежде петрахиље и т. д. Уверавамо га, да је са себе Ником на оно место, где је силно благо закопано.“ Ја се опет тргох, опет се прекрстих и опет на ново заспах. Кад ал и по трећи пут ми се старац појави и опет рече: „Не чини друкчије, већ тако, како сам ти рекао.“ Ето, то сам уснио, а ти сад реши, шта нам ваља чинити.“

„Зар се ту може човек још предомишљати?“ узвикну Ника. „Отићићемо до вече на посао, па кад се докопамо блага, онда ћемо читавом свету пушати под нос. Онда из моје куће неће никад избивати печење, вино и ракија, а богме неће више ни у овом кућерку седјети, него ћу се одселити на њиву. Да, баш на њиву у њеког сним мојим душманима.“

„А како би било — додаде Арса, — да собом до вече поведемо и Панту Дикиџу, мога доброг пријатеља?“

„А шта ће нам он?“ запита Ника улашено.

„На да нам помогне. Знаш, посао ће бити тежак, па не би згорег било, кад би смо и још једног друга уза-се имали.“

„Нећу да знам о том,“ рече Ника одлучно и срдито. „Нека буде тако, како је старац рекао. Зар ја да богатим Панту? Нека се он сиромоне како зна, а то благо код чивутског гробља старац је само нама двојици дао, па ја нећу ни с ким другим да га делим.“

ПОДЛИСТАК

Копање блага.

Хумореска Лазе Поничића.

(Свршетак.)

„Тако! Сад се можемо лепо и мирно разговарати,“ рече Ника Арси, па је дахнуо душом, као да му је тешки терет са срца пао. „Говори дакле!“

„Чуј ме. Синоћ сам уснио једног старца. Беше сед као снега, а брада му се до земље чак пружала,“ отпоче Арса а Ника га је слушао нетремимице и надохнимице. „Ја сам сва претрнуо, кад сам га видео, а он ми рече: „Не бој се Арсо, ни чега! Ја сам дошао да усрећим тебе и Нику Визења. Сутра пред поноћ отидните вас двојица до чивутског гробља и копајте на оном месту, где су 1848 г. многи Србијанци изгинули. Тамо ћете наћи силно благо, те ћете постати најсретнији људи на ономе свету.“ Ја се на то тргох из сна, прекрстим се и окренем се на другу страну, па опет заспах. Кад ал опет ми се старац појави у сну и рече: „Не чини друкчије, него отидни сутра са

скинуо ону мантију и камилавку, која му обележава достојанство, и то да је изложио, најбоље би учинио.

* * *

Поп Н. који се увек држи моде и иде за Германом, спрема се, да на првој идућој јануарској изложби, изложи из цркве — причешће.

* * *

Уредник „Н. Д.“ ограђује се против „Заставиног“ подлистка: „Савест се свети.“ Признаје до душе, да је све оно истина, само није истина то, да му се кад кад буди савест.

У идућем броју изгрдиће писца оног подлистка, који не зна ни то, да се „мртви“ не буде.

* * *

Пештанске новине пишу, да ће се наш сабор састати у Карловцима крајем августа, кад почне грожђе да зри. Герман је са нотабилитетима пробирао и пробирао, па је нашао, да је за сада грожђе још — кисело.

* * *

Радић је у својој дрскости наложио општинама вршачке дијецезе, да га дочекују звоњењем и литијама. Ако и други пут пође у ревизију, не треба ништа да паручује, јер како се лепо почашао могу га дочекати још и — рипидама.

* * *

Поп Никола назива ову недељу „великим црквеним маневром“. Он вели: „Ове недеље има толико бденија, служби и вечерња, да то већ није ни хришћански“.

* * *

Наш јединац се опет не жали толико на целу велику недељу колико на велики петак и велику суботу. На та два дана не смеју звонити звона, а ако се у то доба нађе случајно на путу, општине ће га морати дочекати с — клепетањем.

J.

Ћира. Та канда имаш нешто да ми кажеш, — ал се устежеш.

Спира. Јеси ли слушао, да каткад људи због попа Николе омрзну и на светога Николу.

Ћира. Слушао сам.

Спира. Ето видиш, брате Ћиро, тако мора бити да се Анђелић због тебе расрдио и на светог Ћирила.

Ћира. То лако може бити. Али сада још треба да докучимо, шта му је Метод крив.

Ћира. Нуто чуда! У Бугарској попови штрајкују, — неће да служе.

Спира. Ћути, молим те. Ако само неће да служе, то је још цвеће и ковиље. Али код нас, — што год које свештено лице мање служи, то више оће да заповеда.

Признање једног слушатеља филозофије.

И Хегел и Лајбниц,
То је мени фантом;
Жеђ се моја филозофска
Гаси само кантом.

J.

„ На добро, брате Нико. Како ти велиш, онако нек буде. Дакле до вече?“

„До вече зацело,“ на се за тим пријатељи опростише.

Арса оде кући, а Ника остаде да ужива. Сад га нису као мало пре мориле црне мисли, већ се сав претворио у миље и усхићење.

* * *

Око једанаест сати у вече отишли су Ника и Арса до чивутског гробља. Ту се над потоком Месићем налази крст, где су 1848 године многи Србијанци изгинули, па ту отпочеше Ника и Арса копати. Таман је Ника забо прву ашов, а испред њих није на четири ноге нека црна подоба. Арса дрекну, баци ашов и побеже, а Ники се укочиле ноге, па се није могао ни с места маћи. Кад се црна подоба ближе примакла, видело се према месечини, да није црна, по управо бела, јер је на њој кожух био наопако обучен. Изгледаше као бели медвед, ика у Истраху пит је шта видео, пит чуо, него је мислио, да му је куцнуо последњи час. Подоба се подиже и ухвати га за гушу, па га обори на земљу. Сад су ударци падали на сиромаха Нику као киша.

„Хоћеш моје благо, несретниче?“ говорила му је подоба и непрестано га је ударала.

„Нећу. Пусти ме тако ти бога и матере божије!“ стењао је сиромах Ника.

„Хоћеш ли још кадгод поћи да копаш блага?“

„Никад више. Да бог да се распао, кад будем на то само и помислио,“ клео се Ника.

„Добро. Али тешко теби, ако погазиш реч,“ рече му подоба, удари га последњи пут, па га за тим пусти, а Ника се нагло подиже и безобзирце побеже кући.

„Но овог смо, Панто, за увек излечили од његове болести,“ рече после неколико тренутака тој белој подоби Арса, који се међу тим био вратио и сведок био Никиног страдања.

„Томе зацело неће више никад пасти на памет, да копа благо,“ одговори Арсин пријатељ Панта Дикица, јер је он то био, па за тим покупе ашозе и одоше својим кућама.

И заиста: Ники Визешу није више никад пало на памет да тражи и копа блага, него крпи ципеле и живи чемерно, као што је и до сад живео.

*

Ђ: „Јесу ли и католички фратри или чивутски рабинери изложили своје црквене светиње на будапештанској изложби?“

Ш: „Богме о томе нисам ништа чуо. А ко ће и излагати своју цркву на изложбу?

Ђ: „Па то је учинио Герман . . .“

Ш: „Та биће да му то тако налажу канони и црквена свест, јер Његова Небираност увек поступа по канонима и црквеној свести.“

Ђ: Ове се године састала два ускрса. Православни и римокатолички. Па кад се већ и ускрси зближују и састају, ја не знам зашто не би и људи? — зар баш да не идемо на састанак у Велеград?

Ш: Е мој брате, кад би ми били паметни као пани ускрси, било би друго шта Ускрси се састали, растаће се, па ће опет остати какви су и били. Православни и римокатолички. Али нас зову у Велеград да нас као ускршње јаје утуцају, па да нас метну у џеп. Дакле боље да останемо код куће.

J.

Пуслице.

○ Лане у ово доба били су многи Панчевци у Кикинди, где се скупо познати панчерај. Сад су требали неки кикинђани доћи у Панчево, да створе какав ки-киндерај

△ Бизмарк је о слави своје седамдесетогодишњице добивао телеграма и од Аустријски Немаца. Ти телеграми мора да су пријали Бисмарковој (кенигс)-греческој мудрости.

δ У Паризу је сад грозничаво стање. Чудноват! Иначе обично после грозница долази Хина, — а овде је Хина баш проузроковала грозницу.

🙰 Кад већ нисмо хтели ићи у Велеград, могли смо послати бар један барјак, на коме би ћирилицом написано било: *Аврили-ли-ли!*

♒ Није требао Радић ићи да обраћа Назарене баш у време поста. Јер они у место да су слушали његове грдње, једнако су само то мислили: кад је овај у пост тако пуначак, какав ли ће бити тек кад се опрси.

⊙ У „Нашем Добу“ сад се већ систематично Матица Српска денунцира, да се политика у њу улегла. (Тиме је наравно динамит под Матицу бачен, — сад само треба Тиса оком да севне и Матица, [заједно са господином Тоном] оде у ваздух.)

♃ Приликом реформисања горње куће могли смо много научити; — а најглавније је то, да и Тиса уме (још те како) попустити, кад нађе на мало жилавије потабилитете, него што су они наши.

♒ „Застава“ зове г. Германа новом титулом: „*Његова Небираност*.“ Чујемо да ће против тога протестирати неке младинке, којима та титула исто тако припада.

Чудо XIX. века.

У данашњем себичном веку заиста је чудо кад се нађе когод да оно, што сам воле радо даје другоме, — а оно што му не прија задржава за себе.

А зар има така племенита створења у XIX. веку?

Има, дабогме. И то је Пошта у краљевини Србији. Јер ова листове, чији правац воле, радо експедира адресатима, а листове које мрзи, радо задржава за себе.

Палилулац.

Шајкашки уштипак.

Један наш свештеник саранио је мртваца за награду од 2 фор, 2 сата пре времена, т. ј. раније но што је лекар дозволио. За сваки сат узео је према томе само 1 фор. Наш свет рачуна, па је израчунао, да се господину пароху и за остале сатове по једна форинта платила, би можда човека и живог саранио. (То би коштало не више, но само 49 форината.)

Ср.

Американци и ми.

У Америци је ушло у обичај, да се на надгробним крстовима и споменицима не мењу заслуге покојника, но само статистички податци.

Тако се на једном споменику може н. пр. ово читати: „Име умрлога: Јабес Смидлеј. Рођен у Конкорду 27. априла 1832. год.; умр'о у Вест. Мидеборгу, 10. фебр 1885. год. Занимање: земљеповедник, столар и општински већник. Узрок смрти: запаљење цигерице Лекар: Др. Џон Смит“.

Пошто ми и онако најмунимо стране навике, ништа лакше, но да ће се и код нас овај обичај одомаћити. А кад се то деси, тада ћемо на неким споменицима читати ово:

На гробу једног, Тисиним реформама упропашћеног сељака стајаће забележено: „Име умрлога: Неца Сувајџић. Рођен: 1850. год. у кући својих предака. Умр'о 1885. год. у јендеку поп Стеванову. Занимање: земљеделац. Узрок смрти: глад и невоља. Лекар: Без лекарске помоћи скончао једног нашег потабилитета

Надгробни споменик једног нашег потабилитета

гласиће отприлике овако: „Име умрлога: М. Кикиндић. Рођен: 1841. године у Н. Умр'о 1887. год. у Добрецину. Занимање: саборски посланик. (Некада народњак, доцније нотабалитет, напослетку отворен владин присталица.) Узрок смрти: страх и трепет, што није знао начина, како ће да се покаже још „лојалнији.“

Над гробом једног српског калуђера, читаће се ово: „Име умрлога: Н. Камиловић. Рођен 1843. год. у Н. Умро 1886. год. у манастиру К. Занимање: Калуђер. (Испрва архимандрит и кандидат за патријаршеско наименовање; затим прост калуђер. Умр'о: од велике тежине мозга. Лекар: Епитимија, али се није држао лекарских наредаба.“

Из ових споменика ће моћи доцнији статистичари дознати, у каквим смо ми благословеним околностима живили.

Србан.

Проба пера.

XCVIII.

Одличије.

Има неки неко,
Јунаштвом се дичи, —
Кад та у рат пошљу,
Он ти први л ѣ ч и.

Сад већ орден има,
Ни бриге му није, —
Тај се орден с пуним правом
Зове: о д л и ч и ј е.

XCIX.

Пред поштанским звањем у једној главној вароши.

Странац. Чија је та лепа кућа,
То красно имање?
Вођа. Кад не знате, казаћу вам,
То ј' поштанско звање.

Странац гледи и гледи,
Очију не скида.
Желите-ли још што знати?
Вођа тихо пита.

Странац. О зидару ове куће
Имам лепо мнење.
П о ш т у сам вам видио, —
Ал ди је п о ш т е њ е?

C.

Завршујем стотину.

Деведесет и девет
Пробао сам пера, —
Сваком перу рек'о сам:
Не ваљаш ни кера!

Остало ми још једно
У кутији само, —
Кад већ није друкчије,
Оди и ти ано!

То ме перо поуком
Оваком дарива:
Што ти нисам слабачко,
Нису мера крива.

И тиме је оправна
Част стотине пера.
— Али онда писац можда
Не ваља ни кера.

Г—д—н.

Досетке, наивности и др. — из дечија света.

(Продужење.)

Сједили родитељи с дјецом неколико вечери пред кућом засопце, кад је в е д р о било. Једне вечери бијаше облачно, па се нијесу звијезде на небу виђеле. Тада ће рећи Славко: „Мати, још Бога није запалио свијеће.“

Сијали у башти репу, боб, пасуљ . . . ., а ту бијаше и мала Мара. Видјевши она да је све посијано, рећи ће: „С т р и н а, све си посијала, а кад ћеш **месо** сијати?“

У Сријему је обичај слати новојнице породиљи. Мали Славко био је код своје рођаке, када је она добивала новојнице, па то се њему допало. Дошавши кући, рекне му би: „Мати, кад ћемо **ми** родити дијете, да добијемо новојнице!“

Дјевојчица Мара касно устаје. Њекако се деси, те ће једну ноћ преноћити код своје тетке, која није знала да Мара не воли рано устајати. Она ће њу рано будити али Мара одговараше јој: „Немој ме будити, знаш, ја кад се не испавам онда плачем.“

Узео Милић буквар, да се похвали пред својим братом како је он већ читати научио. У читању даће му брат њеке новине, нека њих чита, па што му Милић одврати: „Т о господа читају.“

Била Драгиња на стану код једнога господина, који је радо чаши искретао данце, па онда није чудо, да сам није могао ноћу од капије до постеље доћи. Госпођа његова говорила би пред дјецом, како је господин болестан, па не може ништа да руча; те кад је Драгињина мати дошла да је походи, рећи ће јој:

— Мати, мати, наш господин с к о р о сваки други дан б о л е с т а н.

— Шта му буде?

— Пада под капијом.

Сједно Мита на бријегу, окле се видио и Дунав и Сава па видјевши те двије ријеке, рећи ће: „А г л е, мати, к о ј е о њ е о н о л и к о в о д е п р о л и о?“

Тај исти Мита сједно је покрај свога оца, па видјевши како му зној са чела капље, казаће му: „Тата, тата, ала ти киша пада из чела!“

Заустављо учитељ Душана послије четири сата, што је био немиран, али Душан моли да нешто каже. Кад му учитељ дозволи, рече он: **„Морам ићи кући, да попијем кану, па ћу одмах доћи.“**

М. Медић.

Да и ја рекнем коју.

Читао сам, господине,
Како учиш Пегазе.
Свеђујеш им памстно,
Да по блату не газе.

Ко би блата тражио
Ако има крила!
Ал времена бивају
Каткад здраво тмула.

У такоме времену
Ђаволић се шири,
Блатуштину задахне,
Па је у вис пири.

Кад се блато подигне
И разгоропади,
Онда Пегаз добро зна
Шта треба да ради.

Јупитер му за полет
Дао крила пита;
Ал за сваки случајац
Дао му и — копита.

Новајлија.

О словачкој матици.

Путујући онамад на пароброду, опазим где се један Немац и један Мађар живо препиру.

Око њи скупило се више путника.

Приступим и ја, а баш у тај ма Немац рече: Die Slovakische Matica wäre zufrieden, wenn sie nur auf einen grünen Zweig kommen könnte. Einen grünen Zweig lässt man ihr nicht; aber einen Grünwald, ja.“

„Bravo, bravissimo“ довикнух ја честитоме Немцу, „das kommt in den „Starmali.“

И ево ме да одржим реч. **Л. Б.**

Зашто поп Ј. остаде без црвеног појаса?

Било је још: „Во времја оно“, дакле као што видите, давно, врло давно. Само опет није било баш тако здраво давно, да није било владика. Било је владика, те још како их је било, а било их је и таквих, који су то хтели да буду.

Овај, који је хтео да буде владика, дође једаред ономе, који је то већ био — „Благослови владико“...

„Благословен да си синко. А шта ћеш? хоћеш ли повоца?“

— „Можеш ми дати и повоца али ме пошљи да ти обиђем стадо“...

„Амин“.

Подигло се једног дана четворо кола, та није шала, сад ће да буде смотра. Онај, што је хтео да буде владика, био је већ — мало покрупан. Њега су метли на двоја кола, на трећа је ишла пратња, а на четвртим су колима били све сами — црвени појасеви.

На опет зато поп Ј. није добио црвен појас. Како се то збитије могло случити, сад ћу вам казати.

Било је баш уз сами часни пост. Поп Ј. си јавили да се спреми за дочек, да изађе с литијом, да подмаже звона, да научи дечицу сходном говору, и т. д. и т. д. То је био налог, али му је добар пријатељ дошапнуо овакн савет:

„Оче, нека ти буде само у реду кујна, па црвен појас не фали. . .“

Поскидаше се лонци и шерпење, пече се на ражњу јагње; међу живином се начинио читав покољ. Просула се кре као на Кенигс-грецу.

„Како ћеш за бога, човече, да приредиш такав ручак у сами часни петак?“ вели попадија. „Ако је преосвећени ваљан, разориће ти кућу.“

Поп Ј. се само смеје, па вели: „Ни бриге те жено. Ја знам шта знам.“

Пуцају прангије; дигла се ларма; прдосвећени улази. Он је као небо, воле и да грми и да се осмејива. Но није ни њему ни поп Ј. било у добри час, кад му паде на памет да загрми. Сиазно је да женска дечица не стоје по правилу, кад их он благосиља, те узеде онако пред народом, читаги поп Ј. лексију. Већ ману руком на она четврта кола у којима су били црвени појасеви, те рече: — нек иду напред у друго место. Зна се већ шта значи то.

Дотрча комшијница као без душе престрављеној попадији у кујну. „Зло је друго. Онај је такав, да ће твој човек од њега данас још погинути. Пази на сваку ситницу, а непрестано вели: „Пропаде православље, ал ја ћу вами показати. . . „Поп К. што је нуз њега дошапну ми само: „нека не нађе никакве замерке у кујни, јер на то врло пази, а за остало је лако.“

— „Јао напако,“ заваја престрављена попадија, „а ја сам напред казала, да је петак часног поста. Шта ћемо сад?“

Износе се лонци и шерпење из кујне, полупечена пилићи се бацају у комшијску авлију; на огњишту се гаси и ватра.

— — — — — — — — —

Дошло је већ и подне; лице онога, што би хтео да буде владика разведрило се; кад ступи смерна попадија у собу. „Опрости, владико, што те не могу боље угостити. Али у петак часнога поста, забрањује нам то закон.“ — И она мету чинију ладног пасуља на сто.

Сто грома да су ударили пречасном у тањир, не би му горе било. . . И од ото доба, обилазећи стадо, није никад говорио пре ручка, да се не об-

држава православије. Многе је црквене појасове делио и поделио, али поп Ј. остаде без црвеног појаса, Изгледа из овога наук ни други, и запамтите шта значи то: „да се не нађе замерке у кућни“.

С. Н.

Књижевна погодба.

Једном Бечком књижару нуђаше неко своја два дела; прво је било „Кохбух“ — а друго његова „Одабрана стихотворенија“. За прво дело искао је 400 фор. — а друго је нудио бадава. — Књижар је пристао да штампа оба дела. За прво ће дати 400 фр. — а за друго писац њему да плати 400 фр. — Не знамо јесу ли се погодили.

Оригиналан завештај.

Видећи да ми се приближује час смрти, ево написах своју последњу вољу. Све моје имање остављам ономе човеку, који после смрти моје уме за жену моју удовицу. Тако сам бар сигуран, да ће бити кога, ко ће се пре или после искрено заплакати, што сам умр.о. — Н. Н.

Анегдота о Тургењеву.

За време бављења И. С. Тургењева у Москви представи му се неки млад писац и замоли га да саслуша његову нову трагедију: „*Иван Грозни*“. Писац читаше одушевљено и не погледајући Тургењева. Пр. крају другога чина примети он да је Тургењев извадио рубац из џепа и пренео га к челу. „Иване Сергијевићу, — ви плачете!“ викне усхићен писац. „Не плачем“ — одговори Тургењев, „само сам се озноји.“

Прибележио **Живко.**

Из ловачког света.

А. Ја сам прошле јесне уловио тридесет зецова. Ако не верујеш, питај нашег попу.

Б. Али наш попа не иде никад у лов. На од куда ће он то знати.

А. Но, па ја сам му приповедао.

ИСПРАВАК. У 7. броју овога листа, на првом ступцу 54 стране, врста 40, у место: *чему је довољна* — исправи овако: *„чему даћемо више довољна“* и т. д.

Одговори уредништва.

М. С—н. Први пут нам се појависте са прилозима, — и то желите да је на брзу руку написано. То се и познаје. Но добро ће бити ако нам и одсада, макар сасвим просто, без пера ка шале дојавите, шта се код вас збива, — а ми ћемо то приликом употребити — што се употребити може. Ово што причаче о ортаклуку некога Керима са благодејанским куваром, могло би само онда ући, кад би се ви целим именом потписали и одговорност на се примили.

„Поп и Фратар“. Тенденција ваше хумореске сасвим је ускоп начелима, која ово уредништво руководе. Начињу веру (као таку) нећемо да омаловажавамо. Но уиме не буди речено, да ни попа или фратра (особито кад нису на своме месту) држимо за симбол вере. Али ваша је хумореска захватила дубље. Не прима се.

„Путовање на Вратоломију.“ Вратили смо вам, по жељи вашој, поштом натраг.

„Кад је био цар каплар.“ Нећемо ни почети читати, док не добијемо и завршетак.

Некима. Има још понешто, од већих састављака, о чему не можемо засада одговора дати, јер још писмо прочитали.

Одговори администрације.

Уредништву „Брке“, Београд. Ми Вам сваки број „Стармалог“ уредно одавде шаљемо, које Вам и тамошња пошта потврдити може, јер лист јамачно тамо свагда стиже. Ако не добијате лист, није наша кривица, као што јамачно ни је ни Ваша крчница што ни ми „Брку“ већ давно никако не добијамо

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено-слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Рачунски примери за уч. 3.-ег разр. осн. шк.	8 „
„ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Историја Угарске, са уводом у историју света, за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 н
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Поне метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најсвеж књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5¼ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5¾ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ДВЕ НОВЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СУ САД БАШ ИЗАШЛЕ.

I.

ЧИТАНКА

ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД

НИЖИХ ЗАНАТЛИЈСКИХ ШКОЛА.

Мађарски написали:

Др. Геза Емерици управитељ занатлијских школа.

Мавро Гелери бедежник зем. занат. задруге.

и

Јосиф Петерфи-Јагочки министарски надзорник занат. школа.

За употребу српских ученика занатлијских школа

ПРИРЕДИО

Стеван В. Поповић

спарх. школ. референт.

Књига је тврдо укоричена и броји 300 страна. Цена јој је 90 новч.

II.

ПЛОВИГРАД

ПРИЧА

ЖИЛ-ВЕРНОВА

ПРЕВЕО

Бранко Мушицки.

Књига је изнела 12 штампани табака на 8-ни, и цена јој је само 60 новч.

На обе књиге нека се наруџбине упућују

Штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,
без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стоваришће у Н. Саду код Љ. Стефановића.

2—6

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста каве, која је као што сви признају најваљанији и најукуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спецерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

Авг. Чинкел-ови синови

15—15 **Aug. Tschinkel Söhne.**

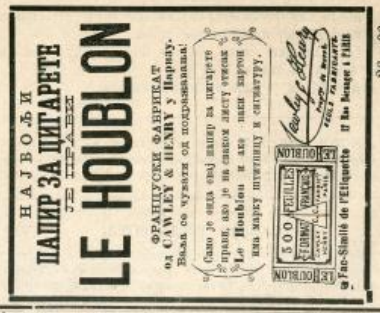

25—36

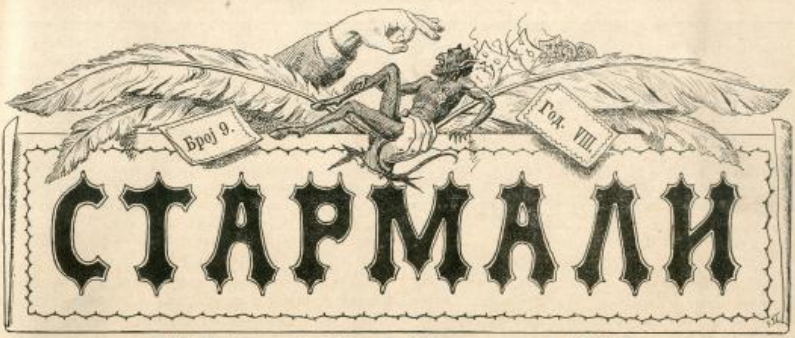

У Новоме Саду 31. марта 1885.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

После Висмаркова јубилеја.

К'о што знате велика је слава
У Берлину, у Немачкој била;
Седамдесет Висмарку се лета
Навршило првога Априла.

Свирке, песме, бубњи и бакљаде,
Наздравице, дарови и цвеће, —
(Гарашанин — опкладит' се могу
Од свог рода то дочекат' неће)

Висмарк има противника својих,
Противника и стари и млади,
Ал тог дана признао је свако:
Висмарк зна шта ради!

Успопити раштркано пруће,
Тим ојачат снагу своме роду —
Ал куд вагох, — од мене с' не тражи
Да му пишем оду.

Али за то читати сам смео
Много, што се о Висмарку пише,
Ту ти, брате, има крупних ствари,
— А ситних још више.

Један пише како Висмарк живи,
Кол'ко ради, кол'ко се одмара;
Други броји кол'ко пије пива,
Кол'ко пуши у веће цигара.

Један броји класи му на глави;
Други црта његове голубе;
Један прича ко му жуљ сасеца;
Други зналац, чиме пере зубе.

Том приликом дозн'о сам и ово
(Што из вида изгубити нећу)
Све одело које Висмарк носи
Шије му се и кроји — у Бечу.

То је лепо, тим се многи диче,
Тиме Бечка индустрија цвета,
Само не знам боји ли се погод
Реципроцитета.

Та бојазан нашла би свој вршак
У овом есапу:
Ми Висмарку кројимо одело, —
А он нама — капу.

Крешимир.

Шетња по Вршцу.

VII.

Људи тврде, да су стара времена била боља, него што су ова данашња. То није истина. Јер пређе није се ни знало за вегетеријанство, а сад тако рапидно напредује, да ће скорим доћи време, кад људи друго пиштa неће ни јести, но само пасуља, репе, кеља и друго зеље. О месу неће смети нико ни помислити, а камо ли печењем омастити брк. Да је тако, о томе нас могу најбоље известити касапи. Не треба нам Кељетијеве статистике, него нам се ваља обратити на наше касапе, па да одмах дознамо, како је благословено наше материјално стање и како из године у годину све лепше напредује под Тисином владавином. Вегетеријанци могу са том владавином потпуно задовољни бити и ако се њиховим начелима противи, над ко влада вином, јер ето касапи нас могу уверити, да се ове године о ускрсу ни полак толико јагњаца није заклало и продало као лане, а то не значи, да су људи тако осиромашили, да немају по-

наша ни на ускрс да се јагњећим печењем осладе, већ значи, да су прешли у вегетеријански табор, па им је милије да се о ускрсу сладе зељем, ротквама и сувим хлебом, него да кваре стомак и крв своју са месом. И за то баш и рекох ја, да није истина, да су стара времена боља била, већ је сада наступило златно доба — доба посног ускрса, за какав народи до сад још нису знали. Тек је Тиса морао прво десет година владати, па да дотле дотерамо, а за других десет година мораћемо сви поумирати од глади, ако нас свевишњи не смилује, па не пусти из неба ману, те да спасе једне народе у Угарској, као што је некада на нашу штету спасао Чивуте у пустињи.

Него код нас није баш тако рђаво стање, као што би се могло по овим речима судити, јер ето бивше заступство црквене општине имало је толико много новаца, да је само на уређивање црквене порте потрошило 1200 фор. Кад човек прегледа и посмотри порту, он не може видети, шта се ту тако много уређивало, те је то уређивање стало хиљаду и две стотине форината, али томе ће се чудити само необавештени и злонамерни људи. Јер треба знати, да се у порти сејао и да је израстао онај скупи рен, који је само крушедолски манастир преко године стао три стотине форината, а о другим манастирима да и не говорим, па дакле ако крушедолски и други манастири нису за рен остали дужни, онда се зацело и рентирало, што је заступство тако скупо порту уредило.

Да су пак код нас људи са свим задовољни, за то је највећи доказ тај факт, што је Радић предиковао о ускрсу у цркви, јер да су незадовољни они та не би ни слушали, него би изашли из цркве, као што су учинили чланови певачког друштва и многи други грађани, па би онда Радић с тим комотно је могао посматрати и уживати у свом ордену, с којим и једе и спава и који и за одежду увек закачи, само да се не би ни за један тренут одвојио од њега. Таквом човеку заиста и вреди даровати орден, јер га уме поштовати, па да га нема, морао би се сиромах китити котиљонским орденима од златног папира, те би онда могао сва своја прса да ишара орденима, па би онда с тим већма импоновао и мушком и женском свету — дечијем. Као побожан калуђер постигао би ту узвишену цељ, да би свуде литија била, гдегод би се он појавио, те би тако овековечио своје име. Тешко да се његов 15то-фунтовни мозак неће и на то сетити, те ће се тако обесмртити код деце.

Али да се мимо ове трагикомедије, јер ће можда читаоци помислити, да у Вршцу нема ничег лепога и доброг. Ко тако мисли тај се луто вара, јер ето ми престигосмо Карловчане, па подигосмо нашем неумрлом песнику Бранку Радичевићу до душе скроман али трајан и према нашим приликама достојанствен споменик. Другог дана ускрса осветио се Бранков студенац и том се приликом приредила величанствена народна светковина, какве до сад Вршац још није видео, али које ја овде нећу описати, јер је опис исте изашао већ у новинама, па нећу да опетујем оно, што је већ речено и што је познато.

Но ту, код осве̏ћеног Бранковог студенца, ту где жубори здрава вода из земаљске дубине, ту, где ће цвеће и словенске липе мирити, ту, где се искупило преко пет хиљада људи, да одају пошту омиљеном песнику омладине — ту и „Стармали“ скида капу и са највећим пијететом кличе према небу: Слава ти, неумрли песниче! . .

Вл.

ПОДЛИСТАК

Помоћ у нужди.

(Хумореска по немачком)

Ма да је Марица била већ од петнаест година, ипак је спадала у ону девојке, које осамнајстогодишње девојке охоло „швигарицом“ називају. Одрастла на усамљеном добру своје уже, — јер родитељи јој беху умрли још кад она врло малена беше — долазили у додир само са овом и старом гувернантом, очувала је она сву ону свежину и живахност, која је својствена била њеној детињасто̏ј нарави. Они, свежим зеленилом покривени брежуљци, на они цикцак путеви који кроз исте водише оним приземљним, са шарним цвећем покривеним ливадама, па они бистри поточићи, који весело жуборећи, гураху преко шљунковити брежуљака, да би се час по скрили у жбуновима који крај њих мирно стајаху, да би, кривудајући час тамо час амо, пружили оживљавајуће благе оним небројеним леним и мирисним љубичицама, што испод њих своје лавиће огледајући се у њима, па они дивни пашњаци, на којима пасаху беле као снег краве, па оно просто али красно сеоце — цела та весела и живахна слика била је од јаког утицаја на маричино млађано биће, на које се дабоке нико није обзирао, до син месног учитеља, који је од времена на време — разуме се о феријама — у К. долазио. Са њиме се Марица као дететом играла, с њиме у друштву испрашала је она свако јутро кравара, кад је исти терао краве на пашу, с њиме у друштву ватала је она фореле у поточићима и лептире по ливадама, њега је она смело пратила, кад је ишао да краде јабука, с њиме у друштву несташно се терала она по шумским брежуљцима и честама, тражећи јагода и љубичице, од куда се, на највеће упрепашћење своје гувернанте, враћала назад са изодрана и упрљана са разбарушеном косом и изгребеним образима. Ово дечињско пријатељство буде тиме прекинуто, што Милован оде у варош у гимназију, одакле ће после и на свеучилиште у престоницу. О феријама састајали су се дабоке опет, али при тим састанцима већ није било оног старог тона. Миловин је постао озбиљнији, а Марица је носила већ „дугачке“. Милован је био „млади господин,“ а Марица „госпођица.“ И ако је Марица још и сад радо на усамљеним местима изувала своје ципеле и задизала своје сукње, па ишла по потоку и ватала раке, што су се скрили за камење, ипак то није могла чинити у пратњи миловановој; да иде у шетњу са својом старом гувернантом, која је вечито имала на носу наочари а у рукама плетиво, било јој је неона досадно, па с' тога се она, тражећи јагода и љубичице радије сама пужала, сама је ватала лептире, сама је пецала рибу, сама је себи скраћивала време, како је она то сама за најбоље пронашла. Дабоме, да при својим тим партијама није могла избећи а да се по који пут не сретне с' Ми-

Уштипци.

Вршачки је владика врло дарежљиве руке, кад ваља што дати за српске ствари. Тако за мађарске и страше ствари даје по десет форината, а за Бранков студенац дао је сто — мислите форината? Боже сахрани! Дао је само сто новчића.

* * *

Наш „јединац“ иште по двадесет форината од сваке општине у вршачкој дијецези, где је одржавао каноничку визитацију. Општине му одговарају, да је то мало, па му нуде двадесет и пет.

* * *

Апостол Метод је славенску православну службу бранио. Герман је ту службу приликом хиљадугодишње прославе Методијеве — забранио. — Па није велика разлика. Разлика је једино у речи: „за“, само смо ми сви — „против.“

* * *

Једна наша општина мисли да не треба прославити Ћирила и Метода, јер вели: — Да није било тих првих славенских апостола, не би можда било ни — Германа.

* * *

Друге општине мисле обратно, па још додају, да после Германа мора доћи нов Ћирил и Метод, ако хоћемо да останемо православни.

* * *

Дошао свештеник из Горње Крајине владици Живковићу. — „Ти си ми владико заповедно окружницом, да прославим хиљадугодишњицу Ћирила и Метода. Тебе је опет патријарх прославу забранио. Шта ћеш сад радити?“ — „Ради ти“ одговори му Живковић.

* * *

Чивутски листови буне Енглезе против Москова. — Јест кад само не би било „московаче“.

* * *

Кад су Апостола Метода хтели први пут да завладиче, он је ту почаст одбио, позивајући се на своју младост. Радић би и од саме помисли, да одбије владичанство — оседио, па би га опет завладичили. Само да хоће ко да га понуди.

* * *

Народни добротвор Герески оставио је ово дана дванајест и по хиљада рубља за сироте књижевнике. Чујемо да је ту реч „књижевнике“ тринут исподвукао, да нико не мисли, е се реч књижевници тиче књижника и фарисеја.

* * *

Проносе се гласови да ћемо ући још дубље у Босну. Види се да улазимо у — април. А ако уђемо у априлу, изаћи ћемо у мају. (На дабогме после априла долази мај. то није чудновато.)

Ѳ.

Чивутска радозналост.

На путу се нађу два непозната чивутина, па чиме ко чиме одмах би, да се упознају. „С ким имам част“ упита један. „Ја сам трговац из Б.“ одговори други, „зовем се Мориц Плац.“ „Молим вас,“ примети први, „јесте ли ви блиу род са Маркус-плацом у Венецији?“

лованом. Онда би се поздравили обично и говорили би о најинтересантнијим стварима, разуђући се најзад, кад би им се путеви разилазили. Па иначе при тим растанцима често би обоје наједаред упалмено застали, кад би им се погледи сусрели. У последње време баш мучним постаде овакн одношај. Кад се састану обоје поцрвене, једно другу траже, а кад се нађу они се избегавају, кад једно на друго мисле они се љуте, па иначе вечито мисле једно о другом. Обоје су били заљубљени, па иначе Милован, висок плав али стидљив човек, није могао ни с' највећом муком да протегне коју реч'ћу о својој љубави; а Марица опет никако није могла да да себи рачуна о својим осећајима. Шта више она би још по кад кад избацила по коју реч: као да је Милован постао са свим други човек и да она не мож' да га трпи.

Удаа марицина, гђа Милићка, била је удовица у рату погинулог официра, па пошто је имала не баш сјајну пензију а из жалости за својим мужем, кој још навек оплакиваше, повуче се на добро, које је наследила од своје матере и поје је лежало поред села К. Пошто је Марица била већ у добу када човек о „удомљењу“ свог детета мислити почиње, и пошто је гђа Милићка своју нећаку као најближа сродница, од рано умрлих родитела њених као аманет примила, да се о њој и њеној будућности стара, — што је она као добра и валљана жена заиста и чинила, — то ју је инак брига о марициној будућности сад више морала по инад. Истина, она се старала за своју нећаку као да јој је рођена кћи и брижљиво ју је васпитала, али јој је и то било јасно, да Марица ни по знању ни по карактеру своме, не би била кадра да издржи борбу у свету. А овде, у овој самоћи није могла наћи мужа за њу. С' тога се мора у варош, мора се њим у друштва и друштва примати, и ћу Милићку, која у својој усамљености постаде одвећ нежна и мека, поче да мори мисао, е ће за љубав своје нећаке морати да промене свој тихи начин живота. С' тога јој готово мило беше што једног дана дође њен неки брат од тетке, пензионовани капетан Кузмић — и запроси руку марицину. Г. Кузмић, човек иначе веселе нарави и добар друштвењак, долазио је онда онда на њихово добро и кад би уверавао, да је задобио наклоност марицину, не беше то баш са свим неосновано. Гђа Милићка је имала доста доказа о марициној наклоности према њеном брату, ма да је Марица често исмејавајући тоном продуцирала дражење, ходање и говор г. Кузмића. И заиста, кад год би се г. Кузмић код њи нашао, Марица је вазда уз њега била. Та Марица је имала толико да пита, а г. Кузмић није био никад тако нестрпљив као уједа и гувернанта, он је увек одговарао на сва њена питања, па и онда кад Марица није хтела ништа више да зна, до ли узрок; зашто је небо плаво а дрва зелена, а зашто није то обратно. Г. Кузмић се поред тога изврсно разумевао у хватању скакаваца и ископавању гљиста, које је Марица

Ћира. Како се оно зваше дојакошњи председник министарства у Француској?

Спира. Звао се Серије.

Ћира. А како се зове овај нови?

Спира. Тај се зове Брисон.

Ћира. Нека иде у школу!

Спира. А за што?

Ћира. Но, па после ферија треба да се иде у школу.

Ћира. Даклеи Енглеска тражи од Русије одлучна одговора, да јој каже шта управо тражи у Афганистану.

Спира На шта ће Русија одговорити?

Ћира. То не знам. Ја би одговорио овако: Наша војска док је пешке дошла до Азије подерала је ципове, — па сад тражи „Пенџе“та.

Спира. То би био достојан одговор на тако страшан ултиматум.

П у с л и ц е.

⇒ Варош Херат има то чудновато својство: Ако Руси нажу **X**, — а Енглези **Е** — остало се само каже.

⊙ Боже мој, у Аустро-Угарској има толико света, који скапава од глади, а виша политика не помишља на сому, него на Солуи.

✕ У Нишу се сада, априла месеца 1885. год. састаје скупштина за годину 1884. — Е браће, „напредњаци“ тако напредују, да већ скупштине једва могу да их стигну.

✱ У Трсту је већ долијао српски конзул (Чиливути). — Сад се неки аустријски антеденер, који је ономад добио таковски орден, нада, да ће он то место добити.

△ Ђоке Станковић појављује се опет у „Турском Мароду“, и ту исповеда да о „Нашем Добу“ не зна, кога је пола. (Па ми ћемо му рећи, — пола Авџелинћево, а пола Тисино.)

*** Оно мало гостију што су били у Велеграду, певали су на гробу св. Метода све латинске песме. По чему ли ће, боже, свети Методија познати, да је то била прослава, а не — пркос.

✕ „Наше Доба“ јавља да је навршило своју прву и то „страсну“ четврт, уједно прети да ће угасити у нову четврт и у нову страсност.

---

†† Но тај Валентић учинио је баш грдно безаконье. Е, ал тако је то, отац је домхер, а домхери не смеду имати законитих синова.

за своју удицу потребовала. Пентрао се често г. Кузмић и на дрво и завлачио у најгушће чести, само да Марици набави лепа воћа и агода, и није при том ни мало пажње обраћао на своје хаљине, које би се том приликом на више места поцепале и опарале, ни на оне греботине које му оштро трње у тело зарезиваше. Једном речи г. Кузмић био је идеал и Марица је јако жалила, што сви људи нису таки као што је он. Поред свег тога ћа Милићка ипак е по мало сумњала, да ће Ма иди хтети одазвати се жељи њеного брата, па с' тога се упозори на његове године са којима је он далеко напред испред Марице. Г. Кузмић је пак уверено погледа и рекне:

„Шта ти управо с' тим мислиш драга сестро?“

„Ја мислим то, да си у педесетој години, а Марица је тек осамнајст.“

„Дозволи ти мени, драга сестро, да ти кажем да се ти у томе не разумеш. Ја сам истина, четрдесет и девет година стар, али дозволићеш, да су то тек најлепше мушке године.“

„Ти можеш имати и право, само ако и Марица тако мисли.“

„Марица — ни бриге те није. Не, драга сестро, ти си и сувише удаљена од светских ствари, иначе не би тако заслепљена била . . .“ Он се даље и није корак ближе огледалу . . . „Ја не ћу да си ласкам, али држим да сам још донекле кадар да будем од утицаја на женско срце. Кажи ми једног жутокљуновића, који би крући био од мене . . . Ал, драга сејо, а и брада ми је још црна. Сто му врага, ја бих волео видети ту девојку . . . Али чекај само. — Хајд' да се опкладамо — ја сам на свашта готов.“

„Ствар је и сувише озбиљна а да би се кладили. Ти си потпуно слободан и можеш још данас с' Маријом говорити“.

„Добро, онда ћу то одма да учиним. Ха, сто му врага — педесет година! . . .“

„Ено Марице где иде из баште . . .“

После једне минуте седио је г. Кузмић према Марици у хладовитој, зеленој сеници. Он се трудио да седи што уљудније, како би тиме своме телу дао што више достојанства и лепоте. Била је то особита слика: Марица живахна и окретна, час гура лепе уноже своје косе са свог посипитог чела, час чупка листиће са у котарици налазећег цвећа, час нараном гони безобразне муве, час несташним својим очима прати шарене лептире који слећаху са цвета на цвет; а г. Кузмић укочен к'о ружа у чуну, час намешта своју кругу огрлицу, час глади брке, час дотерује браду, коју је на огледалу намештао а после тим дотеривањем таку јој форму дао, да се Марица најзад морала гласно насмејати.

(Свршиће се.)

Ђука. Јеси ли видио да је „Наше Доба“ добило од „Заставе“ на ускрс црвено јаје?“

Шука: „Па то је свакиме у реду. Само су они око „Заставе“ нешак нешто превидили.“

Ђука: „А шта би то било?“

Шука: „Кад су се сетили ускрса нису требали пропустити ни „водени понедељак.“ А по заслузи и по лепом српском обичају могли су „Наше доба“ на тај дан во сва тјашкаја — исполивати“.

Ђука: „Што јест, јест, досетио си се.“

Ѳ.

Априли, ли, ли!!!

Отац Глиша, Тиси креше,
Што с' о права српска чеше;
На му вели: само диље,
Не дирај нам православље!
Већ ми српска крвца ври — — —
Априли, ли, ли!!!

А јединац наш се једи,
Те беседи своме деди:
Назаренство свуд се шири
Пропаћће нам народ мили,
Ја шта ћемо онда ми? —
Априли, ли, ли!!!

„Наше доба“ Јоту моли,
На му братски вако збори:
Маимо се правца стара
Може Србма панет' квара,
Путеви су наши али — —
Априли, ли, ли!!!

Кикиђани сами зборе,
Направисмо од зла горе;
Доста беше стида, срама,
Окајмо се свог програма,
У забори све што би! — — —
Априли, ли, ли!!!

Српска влада сад се брине,
Да слободи окове скине;
Да уведе „фрје пресе“
За славенске интересе,
Да будемо своји сви — —
Априли, ли, ли!!!

Напредак нам свуда цвати,
Јер нас српска слога прати;
А Тиси се чисто мили,
Што смо здрави, што смо чили;
Те над Србма своји бди — — —
Априли, ли, ли!!!

— р.

Разлаголствија.

III.

Даклем ће и Лаза Навчић, ма и против своје воље, по свој прилици доспети у горњу кућу т. ј. у ону жуту кућу горе у Вацу, што је пожутила од једа начекивајући српске кирајџије. Оно истина, да Лаза није никакав магнат, али је бар неки магнет, који чим се макне привлачи све громоне (и Громоне) мађарског макро-Козме. Долазак ће му бити званичан, јер позван зацело неби ни пошао; а да неби у Вацу заборавио, да је равноправан грађанин слободне Угарске, имаће право само све дотле остати, док га не пусте; уживаће слободу кретања по простору од неколико хиљада квадратних сантиметара, осим тога од воље ће му стојати избор предмета за своје санове при спавању, слободно ће му бити читати све књиге и новине, осим оних, што му се забране, а писма на њега управљена не само да ће моћи он читати, кога се тиче, него и други кога се не тиче (без разлике вере и народности) и т. д. Једном речи уживаће Лаза само у тамници сијасет права и слободе тако, да најпосле неће знати, где је за нас у Угарској боље, у Вацу или ван Ваца. Али и право му је, зашто се позива на иноземску револуцијонарну омладину младе Италије, а неће да спомене ближе нам „лојалност“ кошутовог и ракоцијевог доба.

У осталом и наша пресуда (пресуда) о исходу те пресне паринце неће се нађа баш дословце тако испунити, а ако се не сме фалити, оно се не сме ни кудити дан пре ве-Черн, те се можемо надати, да ће Лаза, ма се како довијао истражни судац Черн, и остале овогодишње вечери провести без икакве боље (доле боље него горе у Вацу), у толико више, што је пресни суд у Ердељу ослободио уредника три-буне, а Лаза нити је уређивао а нити ни радио ни на једној буни, те би му милије било, да га при априлској расправи пошљу у Април него у Вац.

Кад смо већ споменули горњу кућу, то морамо признати, да су се наши цркveни великодостојници као мађарски магнати сјајно показали својим блиставтелним ћутањем, те да су, пошто је баш частни пост био (доба метанисања par excellence) потпуно извршили своју дужност, и метанишући поклонили се моћноме Тиси потпомагајући као православни епископи реформацију горње куће и то наравно по владином калупу, која је била за наименовање а не за бирање. Та зар је и могла његова Наименованост гласати против воље свога принципала за принцип избора а не за наименовање чланова горње куће, кад без наименована неби ни било „Наименованости“ или као што неко рече у најновије доба „Неби-раност,“ а то сигурно зато, што Германи неби рано да се сиђе са митрополитске столице.

Пошто је тада био баш велики пост, то је морао наш постављени патријарх по налогу свога предпостављеног министра Тисе убичајене црквене часове за време поста за поставати, на све своје празне часове, (а тих, фала Богу, има и сувише) употребити на гласање у горњој кући, да тако потпомогне час

ове час оне предлоге свога госе. Познато је, да је његова Наименованост још „во времја оно“ терала пркос са српским народом и ако не у једној радњи, а оно у више, ако не с певањем, а оно с кукањем, док није најпосле могао, као наименовани патријарх себи и својим приврженцима, као оно у позоришном комаду, рећи: *фала Богу остал је постављен!*

За време овогодишњег ускршњег поста напили смо у нашем јавном животу на неколико чудноватих појава. Стални сарадник „грчко-источне вере бечке (ко да вите) „Пресе,“ сигурно пресрпан с друге стране, изложио је у „Вражјем добу“ своје пресне лагарије о македонском питању и о такозваним „мизерабилитетима.“ Ово истина није чудо, јер смо на његове пресне лагарије још из „Пресе“ давно навикнути, али је чудо, да се исти господин после свог толикогодишњег несрпског рада сада наједанпут осећа јавно као Србин. А и ко би смео у то посумњати, кад је он као Србин у Македонији заступао грчке интересе, као дапашњи сарадник бечке немачке „Пресе“ политику „стајања за врат“ словенској змији, а као члан угарског сабора бранио је хрватске интересе по мађарском рецепту. Он је тврдио, да број Срба још није до пет милиона нарастао. Пристајемо! На ако је само још једна нула фалила, да се пуни пет милиона напуни, то је са новопеченим Србином, господином обрнотабилитетом ђуром плем. Ђурковићем та цељ потпуно постигнута! . . .

За време поста нас је још једна чудна појава изненадила, у којој се један образован и поштен калуђер јавно у листу ограђује против назива „честит човек,“ а то сигурно зато, што његов шеф нерадо гледа, да се потчињени дају таке лепе титуле, које њему не кипарају. Из тога се јасно види, да су се наши српски калуђери сасвим погермапили. Заиста, чудноватo је са нашим калуђерима и њиховом странком. Најпре су ћутали и трошили Немањића благо, за тим су трошили па викали на „расколнике,“ а кад су им наши либерали пократили прсте, онда су они клерикали. Па ко је свему томе крив?

У Тулону колера,
У Вршцу филоксера,
У Кикинди Ника тић,
У Карловци — Анђелић!

Мади.

Шта је непристојно.

Вероучитељ: Знаш ли ти, Перо, шта је непристојно?

Ђак: Непристојно је, кад попа у олтару каже тутору, — старом човеку — магарче!

Вероучитељ: Та јест, јест, то би као било непристојно, али видиш синко, и то је непристојно, што ти верујеш о мени оно, што се по вароши говори.

Ђак: Молим, господине, ја сам сам то чуо, јер сам се баш онда облачио у ризнице.

Вероучитељ: Седи магаре, ти си баш непристојан.

Проба пера.

CI.

Теоричност и практичност.

'Вако ми је рек'о
Или чит'о неко:
„Кад те когод вређа,
Окрени му леђа!“

Јест, ал ако уз то
И батином прети!?
„Е, онда је прво
Батину отети,

Па ако те и онда
Неправедно вређа,
Завитлај га, нек тебби
Он окрене леђа.“

CII.

Питомо, — ал није практично.

'Вако ми је реко
(Или чит'о) неко:
„Кад те когод вређа,
Окрени му леђа!“

Јест', ал ако уз то
И батином прети!?
„Е онда је прво:
Батину отети;

Па ако те и онда
Неправедно вређа,
Натерај га, нек тебби,
Он покаже леђа.“

CIII.

Савет мога покојног кума.

Ако имаш бесну жену,
Ти је дотерај.*)
Не да ли се дотерати,
Ти је отерај.**)

CIV.

Тако је — кад није друкчије.

Многе с' песме пишу водом
— А читају модом.

Женске тајне пишу с' крадом
— А читају сладом.

Уговор се пише с братом,
— Чита с адвокатом.

Дугови се пишу кредом
— А читају једом.

*) Ова би се песма могла лепо и на немачки превести. У место „дотерај“ могло би се рећи: „*Eidotter*“ (т. ј. ако није муњак.)

**) Ова реч би могла и у немачком преводу остати: „*Otterei*,“ — и онда би се презентирала као змијино јаје.

CV.

Срце је ко јаје.

Срце је к'о јаје
(Ласно се и квари)
Само ј' донде меко
Док се не обври.

А богатство шта је?
Премишљ'о сам дуго, —
Богатство је шпаркерд,
Их огњиште друго.

Па за то се никад
И не чуди раја,
Што на том огњишту
Има т в р д и х јаја.

Г—д—н.

Писмо из Сијона.

Брату по Христу у Стармалом.

Жао ме је брате што ти морам рећи, да ниси био добар кум, кад си нашег слачајшег Германа крстио „његова небираност;“ а неби се ваљада ни ја томе досетио да није неко у оправданом гњеву узвикнуо: „То је лаж; ја не могу бити „небираност“ пошто сам фактично биран.“

А тако и јесте.

Немој брате заборавити, да је наш Герман добио 11 гласова, дакле је у избиљу био бирај; сад што он није изабран, то није његова заслуга.

За то, брате „Стармали“, неби згорег било, кад би ти твом кумчету друго име дао, а то је сасвим лако.

Узмимо на пр. да си ти то име њему на „знамењу“ дао, а сада долази право крштење, те га молим те крсти онако како истина налаже, а то је: „Њег. Неизабраност.“

То би име уједно потсећало и на оне јеванђелске речи: Многи звани, а мало „изврани.“

Прими срдачан поздрав од твог

бр. 15.

Разговор о чивутском сирћету.

Аврам Чивутин. Зашто ви, хкомшија не кхупујете сирћета од мене, кхад је тако јефтина?

Н. Н. За то, јер сам га једанпут кошгао.

Аврам. А зашто ви бунте други људе, да нико не кхупује схирће од мене? — Је ли то хришћански?

Н. Н. Јесте, Авраме, то је са свим хришћански. Јер ви сте и Христу на крсту вашег сирћета дали, али он „окуш не хотјаше пити.“

Из школе.

Српско ђаче чита у школи мађарски и превађа: az asztalos = столар, a szabó = кројач, a mészáros = пандур *).

*) Месарош се зове у том месту паредник у капетанији.

И ред је каткад опасан.

А. Је-ли истина, да те је Лаза јуче ћушно?

Б. А која ми ваљда крити. Истина је.

А. А за што му ниси ћушку вратио?

Б. Е, брате, свашта има свога узрока. У соби смо били само нас двојица. Па да сам му ја ћушку вратио, онда би таки опет дошао ред на мене.

А. Ако бога знате, комшинице, како можете ваше једиче пуштати да иде босо по снегу?! Зар не видите како су му ноге црвене од зиме?

Б. Ћутите кад не знате. Нису, њему ноге црвене од зиме.

А. Да од-а-шта?

Б. Има шарлах.

О. Јесте ли претплаћени на „Стармали“?

У. Нисам.

О. А зашто?

У. Много ми слађе пада читање, кад знам да ме ништа не кошта.

— Господине, професору, зар ви говеђину једете пртстима?

— Опростите, забунио сам се, — ја сам мислио да је сос.

— Је с' чула, жено. ако ме још једаред тако увредиш, таки ћемо се растати.

— А ако те још двапут тако увредим?

— Онда, — онда, — онда ћемо се двапут растати.

Самопоуздање.

Жељезнички стражар: Натраг! не можете преко пруге, сад долази влак.

Кочијаш: Не браним, ја морам прећи, па макар да цео влак прегазим.

Како се провела.

„Но, драга Љубице, како си се провела код бележниковице“? — запита ће муж своју жену, која се враћаше с' „јаузна“.

„Можеш мислити! врло хрђаво, сви који су позвани били, дошли су, — па нисмо имали кога да оговарамо! . . .“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Да није онога „да“.

У једноме великоме друштву, дође на „тапет“ разговор о дугом веку. — „Заиста леп број година је постигао, наш славењник господин учитељ, — када ево прославља свој 99 рођен дан“ — рекне ће један од присутних. — „То још није много“ — повика тћа Пела Говорљић — „ал мој деда би сутра славио 150 годину свога живота, — „да“ није умрьо у великој колери!“

Приопслано.*)

Приједорско господарствено друштво троши годишње на један нален комад земље 400 фр., а приход им доноси годишње 150 фр. — Свака љаљска вођка сад се вади а друга се сади; то тако иде сваке године. Хоће ли тако дуго трајати, — то је тек вальда слободно питати.

Један путник.

*) Дадосмо места овоме приопслану, али морамо приметити да сваки друштва и не постоје за то, да што више материјалне користи беру, она могу и своје циљеве имати, па нпак од користи бити. Али ако је истина, да се вођке сваке године воде и нове саде, онда ће од тога бити плода, као и од других пораких експеримената, којима се нете земље усрећавају. Ур.

Новије књиге и листови

које уредништво добија на приказ.

Смрт Смаил-Аге Ченгића. Спев И. Мажураниħа. Са 5 слика. Издање М. Ј. Јурħевиħа. Београд, штампано у штампарији напредне странке. 1885.

Зборник позоришних дела. Српска седамнаеста **Стрѣлан.** (Wildfeuer.) Драмски спев у пет чинова написао Фридрих Халм. Превео Јован Грчић. У Н. Саду трошком књижаре браће М. Поповиħа. 1885. Цена је 50 новчиħа.

Успомена на „Вожњ“ 1884. године или: „Ускрс“ „Старе слободне Заставе“. У Земуну, штампа и издање Србина-Милоша Грабовачког 1885. Цена је 10 новчиħа.

Коло за гласовир написао Др. Јован Пачу. Издање српске књижаре браће М. Поповиħа у Новоме Саду. 1885. Цена 1 фор.

Позив на предплату.

Ко год није ишао у Велеград, том је остало доста новца у џепу и мило ће му бити кад чује да му се мало одлакшати може.

Најлепше ће тај терет олакшати, ако се предплати на „Стармалог“, који баш сада отвара нову предплату на 3. 6. или девет месеци. А то I. фор. или 2. фор. или 3. фор.

Па како с овим бројем истиче предплата и свима онима, који су се само на I. четврт са I. фор. предплатили, то их све молимо да изволе поновити предплату и за II. четврт, како би им непрекидно лист и даље шиљати могли. Такођер молимо и оне који нам што дугују од ове и од прошле године, да свој дуг подмире, те да нам уштеде толико пискарање и опоминање у овој ствари.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ.“

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,
без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Прошлазак и творничар правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановиħа.

3—6

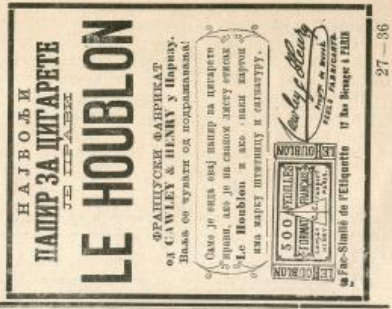

27—36

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

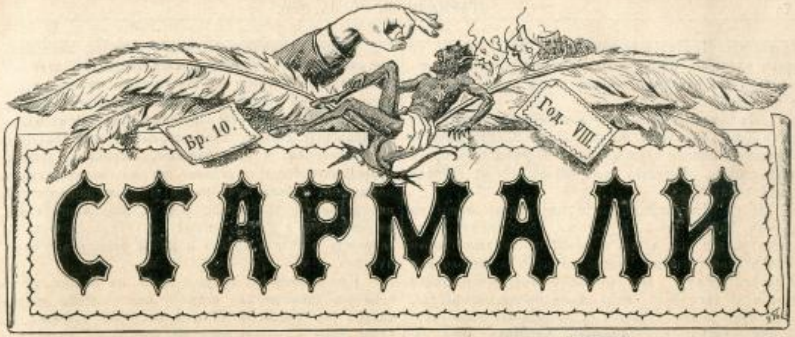

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. априла 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишње 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Паприка.

Како раде пештански злочинци
Да угоде својој гадној страсти?
Прочитајте како ј' Газдаг страдо,
Пак ће вам се са свим јасно касти.

Пратили га назорице њ'тем
(А жандари нису ништа чули)
Кад га стигли, е онда су прво
Паприке му у очи сасули.

Са паприком, специјалитетом,
Збунили га (да пуста заната)
И да богме, онда им је лако
Жртви метут' штрангу око врата.

Паприки је већ скочила цена,
И за то се обилито сади:
Тако бива појединим људма, —
Али тако и en gros се ради.

Српски роде, ма да ј' доба поћи,
Ал ти немој небрижице спават;
И тебе се већ давно почело
Са паприком очи засипават!

Већ се нашло рођених синова
Што пештанске паприке имаду,
И њоме ти, шта си дочекао,
Ситно, вешто очи засипаду.

Српска роде, буди на опрезу
Познај смере ових несретника,
Прибери се, па се мушки брани,
И чувај се пештански паприка.

Кр.

Шетња по Вршцу.

VIII.

„Није коме је одређено, већ коме је суђено“, вели наша народна пословица. Не знам, да ли је ова пословица хиљаду година стара, али знам, да се на дан хиљаду годишњице словенских апостола и просветитеља Ћирила и Методија потпуно обистинила, јер служба божја беше одређена њима у спомен и славу, а одржала се светом Евтохију! Ако се буде та пословица и даље обистињавала, то се у будућности могу највеће забуне и збрке догађати. Тако н. пр може се догодити, да жене, што су одређене, да због својих бракоразводних парница дођу конзисторијалном бележнику, у истини дођу дворском мезимчету Радићу на саслушање, а опет ордењи, што су одређени, да оките прса калуђера Радића, могу доћи на атрecу конзисторијалног бележника Мандукића, повди пак, што су одређени из народног фонда за нашег владику, могу се забунити, па доћи на скромног дворског епитропа, који неће знати, шта ће с њима радити. Сви би се ови људи зачудили, кад би се нешто такве забуне догодиле, кад би се судбина тако са њима нашалила, али ја држим, да се већма не би могли зачудити, него што се на небу зачудио св. Евтохије, кад је добио позивницу на службу, што ће му српски калуђери и попови одслужити. Знао је, да на земљи постоје разне вере и да разни људи славе разне свеце, али до сад још никад није чуо да се и њему по црквама служи велика литурђија, па с тога похита ка божјем престолу, да од свемогућега и од свезавајућега замоли обавештаја. „Мора бити да се на земљи основала ради промене опет каква нова вера,“ мислио је у себи св. Евтохије, корачајући лагано ка престолу божјем. Успут се срео са „ромим Дабом,“ врховним заповедником пакла, који је био код св. Петра, од кога је рекламирао неколико калуђерских душа, што су се преваром увукле у рај и од кога је ради знања добио списак нота-

билитетлија. Чим га је спазио „роми Даба“, одмах се слатко насмејао, јер је знао, куда и рад чега иде св. Евтихије. По његовом смејању видео је св. Евтихије да није добро.

„На земљи је раскол — рече му радосним гласом „роми Доба“ — а твоје име расколници злоупотребљују и служе ти велике службе, као би сами што пре у пакао дошли. Честитај ми, честити свеце, на таку велику добит.“

Но св. Евтихије се није ни осврнуо више на „ромога Дабу“, него је отишао свевишњему, да се против расколника тужи, е не би ли свеблаги својом свемоћи стао грешним људма на пут, да његово име не злоупотребљују. Бог је пак у својој свеблагости оставио да тако буде, како народ на земљи пресуди, а кад буде дошао страшан суд, онда ће и он своју пресуду изрећи. Код Германа Анђелиња биће св. Евтихије небески тужилац, а св. Ћирило и Методије биће му браниоци. „Роми Доба“ пак већ се сад радује на исход те парнице и на божију пресуду.

Но док до те парнице на небу дође, донде ће се на земљи свршити многе друге парнице, које ће врло интересантне и чудноватe бити. Тако ће будимпештански поротници морати натаћи камилавке, обући се у реверенде, узети бројанице у руке и претворити се у св. синод, јер ће услед Германове оптужбе имати решити питање, да ли је Његова Небиравност расколник или не. То исто ће морати учинити и белоцрквански судије, јер и њихови двор хоће да тужи Лазу Нанчића због говора, што га је држао на прослави хиљадугодишњице св. словенских апостола Ћирила и Методија. И тако ће се за већу славу прослава догодити до сад невиђено и нечувено чудо: српски ће калуђери скинути камилавке и мантије, па ће исте натаћи и обући мађарски поротници и цивилне судије, па ће изрећи пресуду, да ли је ко расколник или не.

С друге стране опет, да би чудо још веће било, световници неће Германа тужити световном суду, већ синодалном. Калуђери се обраћају на световни суд, а световњаци на синодални — па да онда није данашњи свет наопачке окренут?! Световњаци су већ отпочели, да приређују духовне концерте, па сад нека калуђери по манастирима и владичанским дворовима отпочну приређивати беседе и игранке, те да онда све калуђере понижењмо и тако ћемо на најлакши а најпријатнији начин укинути калуђерски ред, за који многи тврде, да богу дане а народу његову муку краде. Онда би се можда и свет исправио и не би више тумбе окренут био.

Где је несрећа, ту је и срећа, па ко зна, да ли неће ово данашње зло стање у нашој цркви добрим плодом још уродити? Можда ћемо још дочекати, да ће се стари и окорели грешници покајати и поправити; можда ћемо дочекати, да ће се и Герман покајати и по примеру црног грешника краља Драгутина водити испоснички живот и самог себе мучити а можда ће и сви млађи калуђери ступити у ред грађански, па постати привредни и корисни чланови свога народа, а да то ште пре буде, да народ што пре душом дахне — за то се молите свесрдно богу ви велезаслужни славенски апостоли и просветитељи, ти свети Ћирил и ти свети Методије, јер народ није крив, што се у вашој и у нашој цркви не сме прославити ваша хиљадугодишњица!

Вл.

Уштипци.

Избацују нам већ из цркве свеце. Право је онда, да се и у јеванђељу чине измене. Један калуђер предлаже према томе, да се оно јеванђељско место: „Пастир добри душу своју полагајет за овци“ — измене овако:

ПОДЛИСТАК

Помоћ у нужди.

(Хумореска по немачком)

(Свршетак.)

„Шта је вама данас, пријатељу? Тако сте ми смешни.“

„Баш на против, драга Марице, ја сам данас врло озбиљан.“

„Озбиљан — а зашто?“

„Баш сам говорио с твојом ујном да ти треба — да ти ваља . . . У осталом, шта ти разумеш под удајом и женидбом?“

„О томе пришко, нисам никад мислила Али ја вам искрено признајем, да бих то волела знати. Зашто се управо људи жене и удају?“

„Ја ћу покушати да ти то разјасним. Али дед' ми твоју руку. Тако Ти би требало да носиш рукавице, јер ће ти те ручице са свим поцрнити. Тако, видиш,“ — он поче да глади малу, меку руку и смешећи се гледаше у девојку која постаде мало озбиљнија — „видиш, има случајева да се какав човек и каква девојчица радо имају, тако, да би да су увек заједн.. Можеш ли си то замислити?“

„Па дабоме, — то није ништа тешко.“

„Но видиш ли. Они живе свако за себе, па ипак теже једно другом. Па и кад се мало срде, кад једно друго избегава и опет теже једно другом . . . Ја не знам, да ли се доста јасно изражавам?“

„О, ја вас разумем са свим добро.“

„Ти си ваљда премишљала о љубави?“

„О љубави? не, нисам . . .“ Она брзо убриса сузу са ока. . .

„То је чудо.!“

„Ја сам много читала о љубавним стварима и напослетку љубавници се увек узму. Ви имате право пришко, али ја још нисам никад о браку мислила.“

„Никад?“

„Никад. Па ту ваља најпре бити заљубљен. Па и кад човек љуби — видите пришко, човек може и волети, па да о том ништа не говори.“

Г. Кузмић се још већма укочи па упре своје очи, које донде луташе по целом телу лепе Марице — у њено лице. Она спусти очи и поцрвени. У њему се узбурка сва крв и он командујући гласом викне:

„То не сме бити.“

Марица се уплаши, а пришко поче опет — гладити умирећа да глади малу, меку ручицу. Сад је било време да

„Пастир добри душу своју полагајет за — новци.“ Он мисли да би та намена била сасвим савремена, и да не би нашла на — „отпор.“

* * *

Браћа Земунци морадоше поред толиких својих цркава и свештеника, њи у Београд на службу. Ако се испуни нечија жеља, мораћемо још носити децу у Дебрецин или Рим на — крштење.

* * *

Сви они који његову небираност зову с в е т и м п а т р и ј а р х о м, поричу да су Ћирил и Метод свеци. Из тога излази правило: Коме је Германија свет, томе не може бити свет Ћирил и Метод. Та зар је збиља тако?

* * *

Не биле боље било, да никога више не зовемо светим, кад се Герман тако назива?

* * *

Читали сте већ, да Герман тужи „Заставу“, што га је назвала расколником. Ал сто што још нисте читали. Расколници туже такође „Заставу“ што је Герману дала њихово име.

* * *

Герман т у ж и што га је Застава назвала расколником. Ал не т у ж и у срцу, него т у ж и у Пешту. У томе има мале разлике.

* * *

Бројеви доказују, да ми Срби у Угарској бројно не опадамо. Сад само да још не нападамо оно што је наше, било би добро. Јер овако је истина да нас је Срба све мање и мање, и ако нас има живих душа све више и више.

Ѳ.

Ћира. Ја држим да у томе послу има и освете.

Спира. Какве освете?

Ћира. Анђелић врло добро зна да је сада Методије жив, не би за цело признао с в е т о с т његове Наименованости; па ко вели, „сад сам ја у власти, за то не признајем с в е т о с т Методову.“

Ћира. Даклен Старчевић, вођа странке п р а в а ш а од сада када неће бити увек и на сваком месту правaш. — Бар код своје куће не.

Спира. Како то?

Ћира. Оженио се.

П у с л и ц е.

□ Афгански Емир смешки се на вели: ко да више! (т. ј. ко му да више новаца, Руси или Енглези. — Али ако се ови зарате, онда ће бити Емиру ко да више — батина:)

*** Можда ће цетинска порота и пресудити да Анђелић није расколник, — али онда је цео српски народ расколник, и Анђелић мора тражити друго, једноверно стадо.

△ Неки су мислили да се још са Анђелићем може п о г а ђ а т и. Али сад је решена загонетка, — даклем одпада могућност п о г а ђ а њ а.

јој каже, да је љуби, али он не нађе речи. Његово срце је тако јако куцало, као ни у једној битци до сад. — Он осети зној по челу, пресуче руком преко чела да убрише зној и не слутећи да је тиме брижљиво углађену косу са свим разбарушио. Што му сва ова не одзива? Што га не гледа онако ђаволасто и весело као иначе? него тако необично озбиљно, и зашто пита баш сад тако напредно очајним гласом:

„То не сме бити?“

Он се љутио на таки јој расположај и поче живље да гласи ручицу јој.

„Не, то не сме бити. Човек треба да каже шта на срцу има, јер ће иначе бити целог свог века несрећан. Кад се ко воле, онда то саопшти, па се узме. Сто му врага, а зашто да се не каже?“

„А може ли то и девојка рећи?“

„А зашто не. Та њена је дужност, кад . . .“ Пришко се сам на себе љутио. „Кад је човек страшљив, онда ваља девојка да је одважна. А то ова ома позна, ако јој је ко мио и драг . . .“ Она климаше главом . . . „Зар није истина, тако ја мислим. За то му ваља казати. Сто му врага, треба му казати, на су сватови готови.“

Г. Кузмић се наједаред учини као да је на небу. Гомила цвећа створи му се у крилу, две беле, меке руке обавише му се око врата, а медљана устајица причврљише се на његова. Тако блаженство не беше од овог света. Да један пољубац тако пријати може, није могао он никад ни замислити.

Али то је трајало само за трепутак. За тим чў он лако: „фала, пријатељу!“ и анђела нестаде, као да га је каква холујина одувала, и он беше опет на земљи.

Мало за тим седио је г. Кузмић према својој сестри и задовољно се смешећи, причао јој је о скоро прошлој борби из које је он као победилац изишао.

„Сто му врага, била је то ватрена борба,“ тако запршњаше он своју извештај, „али награда, ох, та ми, драга сестро, још „сад гори на уснама. Да, да, драга моја сестро, човек у четрдесет деветој години још није тако „оматорио“ а да не би могао осетити сласт једног пољупца са лепих свежих, млађани усана.

Гђа Милићка се смешила.

„Нисам ја никад сумњала да твоје срце нема још млађана жара, драги мој брацо. Али није ипак јако чудновато, да се Мирица тако брзо —

„Чудновато или нечудновато — ја имам твоје саизволење.“

= У Нишу ће се сада скупштина разговарати, како да се подигну апсане по моди. (То још може на добро изаћи; јер мода се сваке године мења, — даклем и дојакошње апсенике ваља пустити, на какве лепше угурати).

△. Анђелић запиње за то што кости св. Ћирила почивају у Риму. Сад „Турски Народ“ неће да каже да то управо нису кости св. Ћирила него кости неког пекарског калфе (као што је рекао за Бранка.)

Ђука: „Јеси ли читао оглас у Турском Народу; да је Јока Поповић написао речник турских речи?“

Шука: „Не читам „Турски Народ.“ А у другим листовима писам напшао тај оглас.“

Ђука: „Други листови немају нужде, да ту књигу особито препоручују. Ал ко хоће да разуме потпуно „Турски Народ“ тај мора знати турски.

Ђука: „Кажи ми како мислиш о Ћирилу и Методу? Јесу ли они свеци?“

Шука: „Како кад.“

Ђука: „Бог с тобом човече, а како би то било?“

Шука: „Па видиш како. Кад имамо изабраног патријара, онда су свеци, а кад имамо неизабраног патријарха, онда нису.“

Ђука: „А мора ли то тако бити?“

Шука: Е гле сад. Па кад не би било никакве разлике између времена кад седи бирани патријар, и времена кад седи небирани патријар, нашли се дедови не би толико кривили за ово мало автономије.

Како је прослављен Ћирил и Метод у Ср. Карловцима?

Герман је у Сремским Карловцима најсвечаније — за рано службу у помен славенских апостола. Али се тамо ипак одржала прослава, а ко ју ју одржао знаћете одма, чим вам јавим програм.

Прослава је почела у глуво доба, чим су се појавиле буљуше. А програм је текао овако:

I. Свирала је оргуља.

II. Декламована је ода Вуку Бранковићу.

III. Говор о **ненаквом** Ћирилу и Методу.

IV. Присутни метанисали у спомен паши Стевану VI., који је бацио проклетство на св. Метода и на славенске књиге.

При раздаху делили се бројеви „Турског Народа.“

Θ.

Допис из Загреба.

Драги Стармали! Опште је познато, да се у Загребу више чује немачка реч него хрватска (или српска).

Зашто је то? — Ја не знам.

У место одговора на ово питање сео сам једаред па сам збио у стихове нека имена угледних и штованих грађана загребачких. — а то су све предстојници појединих уреда, професори, адвокати, учењаци, трговци и т. д. који се сви броје у Хрвате (N. B. међу њима није ни један жид.).

Излишно ће бити да те уверавам, да ови долњи моји стихови немају никакве рђаве или увредљиве намере, то је

„Наравно. Ја сам увек за ово била да Марица оном своју руку пружи коме и срце поклони. Ја се заиста томе само радујем. Али само зашто је већ нена?“

„Стиди се, стиди, драга сејо. Замисли — први пољубац Ах, ја га још осећам. . . Она беше црвена као ри кад је побегла. . . . Ах, та румен! . . . Ја потрчах за њом, али та је девојка као вихор. Два три корачи и ње нестаде.“

„Шта сад само ради! Време је, да јој се дизгени јаче притегну, да једном озбиљнијом постане.“

„Има времена, доће и то, драга сестро. Дозволи ми да запалим цигару. Ах, боже мој, још који пут само, а после ће да ми пали моја Марица. Та није то баш тако хрђаво бити муж лепе жене, као што ће моја Марица да буде.“

Он поче да тргља руке, ал' једаред престаде, јер опази кроз прозор пријатеља далеко Марицу где хода по башти. Чим ју је спазио а он појури пред њу. Скоро да прат скрља, тако је журио преко оних степена док не с'ћеје у башту, а онда се најбржим кораком, што га могаху произвести укочене му ноге, упути пред њу.

Марица га поздрави из далека али га не онако љубазно, као што је он очекивао. Она је изгледала нешто необично узбуђена. Њени нежни образи беху јако поруменили а готово сузне очи необично се светлиле. Поред тога бурно јој се дизаху груди, а око танких румених усана лебдио је чаробан осмех; песник би рекао: о пољупци сневају.

Ј. Кузмић, који је пред њу изишао с' том намером, да своју верениду у загрљај прими, осети да је малаксао, и он се задовољи с' тим, да јој галантно пружи своју руку. А за тим, да би отпочео разговор, рече:

„Ти си дуго изостала.“

„Јест драги пријатељу; ал' ви сте томе криви.“

Он ју сав срећан погледа и притисне јој руку.

„Дакле све је у свом реду?“ запита он и значајно је погледа

„Да, пријатељу. Све, као што сте ми ви саветовали. Ја сам му све казала.“

„Њему? Ко — шта? — Шта то —“

„Њ е м у, Миловану.“

Ј. Кузмић се пренерази као да је муњом погођен.

„Мило — Милован?“

„Да. Кад сте ми онако љубав разјаснили, а ја осетих да га љубим. И ја се одмах реших. Ми сваки дан у једно исто доба шетамо — али никад нисмо ни једне речи о љубави говори. Сад сам му пак морала казати. И ја сам учинила као што сте ми ви пријатељу саветовали — ја сам му рекла. . . Али шта је вама, пријатељу?“

„Ништа, ништа. . .“ Он се окрену и убриса сузу. Он

само невина шала, која је поникла на темељу фактичне етнографске истине у граду Загребу.

Ево ти даклем мојих стихова:

Hofman, Hochman, Körbler, Hühn
Kramer, Krüger, Augustin.

Kaiser, König, Bischof, Hut,
Winkler, Hörer, Fingerhut.

Schreiber, Kugler, Zulechner.
Schlosser, Huber, Lobmayer.

Weber, Hacker, Erber, Koch,
Fiedler, Zistler, Spitzer, Poch.

Kugli, Botte, Schönbuchner,
Fischbach, Heinzel, Zeininger.

Halter, Glaser, Mühlbauer,
Faller, Haller, Flögel, Bär.

Hübler, Willer, Bichler, Strauss,
Halper, Drecksler, Obenaus.

Weingerl, Glaser. Sieber, Fuchs,
Halter, Walter. Kieslich. Lux.

Wunder, Munder, Ditmayer,
Dolchof, Kulpert Stadauer.

Ruprechts, Inhof, Kratzel, Ott,
Kneisel, Seifer, Meier, Tot.

Krieger, Huber, Zimmermann.
Neidhart, Vlögel, Swindermann.

Flieder, Fiebich, Ottinger,
Schneider, Weidman, Etinger.

Preisner, Schlintner, Burgstaller,
Auer, Sontag, Heisinger.

Weiser, Schafer, Ladenhauf,
Werner, Sommer, Reisner, Schauf.

Albrecht, Zufall, Flögel, Denk,
Arnold, Maicen, Grünhut, Frank.

Kahle, Hackl, Uhrl, Schön,
Krausdorfer i Senftleben.

Papst, Kusz, Schmidt, Ernst, Klein, Von, Wurm,
Fink, Schenk, Heinz, Durst, Scholz, Klaus, Sturm.

Schlögl, Zangl, Hefferer,
Riner, Weiser, Schafnecker.

Tauchmann, Hübscher, Fišer, Wurst,
Ertl, Schönau, Reichwein, Durst.

Heinrich, Lehmann, Wagmeister,
Zu guter Letzt, noch — Roraner.

(Сад ми је пукла једна жица на харфи — но ајде да, да покушамо друкчије, ићи ће и онако:

Hintermeyer, Kindersberger,
Herrnhauser, Zeidlberger.

Hinterhuber, Kramberger,
Schlangeberg, Hepperger. —

(Хо! нај, ето ми пуче и друга жица —)

Eisenthal, Hutterer,
Bledschneider, Pettinger.

је имао меко срце, које није могло тако олако овај удар да поднесе.

„Он је сигурно млад, тај Милован?“ запита он мало за тим.

„Да, он баш приличи за мене. Има двадесет и четир године.“

„Тако, онда дабоме, да приличи.“

„Шта је ново?“ запита сад ђа Милићка која им се међу тим приближала.

„Ништа, ништа,“ одврати г. Кузмић, „Марица се само вернла.“

„Верила — на то знам.“

„Ти то знаш ујна?“

Г. Кузмић дрипе своју сестру за хаљину и рекне оштро:

Ја сам ујни то наговестио.“ Па онда, окренув се својој сестри продужи: „Да, тако је то, Марица се верила. И сад ти можемо и вереника именовати. Он се зове Милован —“

„Милован Пешић — ти га знаш ујна, . . Све је у свом реду. Ти не треба да се плашиш, ујна, ми се можемо одма венчати. Милован је добио свој декрет за професора на гимназији —

Ђа Милићка је наједаред прекине:

„И то све без мене. Та то је —“

„Ти заборављаш драга сестро,“ примети г. Кузмић да ја имам твоје саизволење Зар си заборавила шта си говорила?“ на онда продужи још раздраженије: „Сто му врага, та ти ћеш тек остати верна твојим мислима и решењима, а овај Милован ваљда тек није мачији кашаљ, кад га овако анђелче љуби. Због година не мој да се лутиш, он је тек двадесет и четир.“

„Ја знам Милована и ја га ценим. Он је врло озбиљан, наметан и ваљано васпитан човек. Ја даклс немам ништа против. Ево моје руке.“

Она узе руку свога брата и притисне је гледајући га врло значајним погледом. А за тим рече својој нећаки:

„Но, али и ти се захвали твом пријатељу, он то заслужује.“

И као пре једног сахата тако и сад осети г. Кузмић две меке руке око свога врата, а танке, румене усиице положише се опет на његове. Али овом приликом г. Кузмић није се смејао, него је плакао, а није осећао ни да је на небу. Два пољупца са једни и исти усана на тако различита. .“

Ђ. К. Марта 1885.

Милован Кузмановић.

Lichteneger, Hellenbach,
Eisenhut, Freudenreich.
(Пуче једна, пуче друга па и трећа жица —)
Daubacher, Egersdorfer,
Krausdorfer, Gerersdorfer.

Witenbart . . . . . .
. . . . . :

Ху! сад сам обро бостан, пуче и четврта — е, сад ми не преостаје друго, него прећи из појезије у прозу!

Schramm, Schnapp, Schwarz, Drexler, Urban, Rauch, Wicherhauser, Rechberger, Kraus, Wiedman — — —

Па сад нека буде доста. Али ако је теби мало само ми јави, па би могао наставити *)

*) Захваљујем лепо. Није ми мало.

Решето. (Старо.)

Зар није тако?

Ко поштено зборн
Том је жеља жива,
Да на гласе своје
Стече и одзива.

А „Виделу“ једном
Потреба је прека,
Да се загушују
Гласови „Одјека.“

Дорћолац.

Хтео Шваба српски, да пише!

Хтео Шваба Србину, да пише, па како ће, већ хајд' српски, те му овако истеса:

„Ние пила Губус на бијац само један Гола, а мала кланица била, а исгоје осем форинда, садо нисам део да губим по ту жену.

Остављам вашега топрога жовека Т.... Р....“

Жеравица.

Један корак само.

Од речи до дела
Има корак само.
То је мален простор,
Кад га погледамо.
Ту највећи корор ничe —
Одавно га знамо.
И то нам је сведоџба,
Да не корачамо.

Ј.

Пољак и гајдаш Моја.

У селу Б . . . . . у Срему живео је неки сиромах гајдаш Моја. Овај за свога живота више је дувао у гајде, него орао, те за то му је и била на кући велика „порција.“ И једнога лепог дана добије солдата на „квартир“ и на храну. Солдат је био Пољак, па чим дође — запита Моју: „кухаш ли газда?“ А Моја разумевши, да ли кука, рече: „та кукам.“ У подне дође опет војник, па га опет запита, да ли „кухаш.“ А Моја као и пре: „Та непрестано кукам.“ Кад после подне око 2 сата досадило се већ војнику, гладан, прегладан, те запита и опет Моју, да ли „ кухаш.“ „Та јесам ти већ каз'о, да кукам; кук'о сам, чим сам те видио“ — рече Моја. На то ће војник љутито рећи: „Ама чо искухаш?!“ И једна један пут обавести Моју. А Моја му одговори: „Јео бих и „кух'о“ и ја, кад би што имао!“ — и тиме би се отресао егзекуције.

Одломак мојег разговора са ђаволом.

Не питајте где и како; доста што вам кажем, да сам једаред имао част разговарати се са ђаволом.

Разговарали смо се о многим лепим и ружним стварима, а тај разговор ћу ја већ, или после моје или после његове смрти, на јавност изнети. Биће врло интересантан.

За сада ћу само нешто мало открити.

Запитам га ја:

— Кажи ми, молим те, зашто се ти управо зовеш ђаво?

— Ти знаш да се ми ђаволи не дамо крстити. Зато сам ја морао сам себи име наденути. Колико год има језика на свету, толико сам ја себи дао имена. За Немце сам се назвао: Teufel; за Француве: Diable; за Румуне: Драче; за Словаке: Черг; за Мађаре: Ördeg; за Србе: ђаво.

— Оно друго не тиче не се много, али волео бих знати, зашто си се за Србе назвао: ђаво.

— Е, па хајде да ти и то кажем. Моја је пасија, да људи у опште тамо иду куда их ја поведем, — то сам желио и код Срба да постигнем. Ја дадох себи име: ђ-а-в-о комбинирајући овако: Док устраје у Срба слога, ја ћу бити само ђаво, који ће на слогу режати, а кад се поремете слогови, хоћу рећи кад се поремети слога, онда ја имам права да им будем В-о-љ-а.

— Мећер си ти велики муфлиз. Али рећи ми, хоће ли ти бити криво, ако је ту твоју исповест, Србима преко „Стармалог“ дознаним?

— Ни најмање. Штампај ти то, ако ти је воља, словима од аршина великим. Срби ће читати, неки ће се насмејати, — али у рабош нико неће зарезати, јер сви ће мислити, да си ти то вицкасто излакрдијашио, само да се има чиме пунити лист.

На то му писам знао ништа одговорити, него ево седох и написах овај одломак нашег разговора, пробе ради — да видим је ли баш ђаво погодио.

† † †.

Из мемоара Петефијевог луде.

У очајној борби питства с бесилом
Змијином уједу нема ина лека,
Већ од друге змије накапати млека.
— Дај ми, змијо, лека,
Дај ми змијо млека!
Змија нема, не да —
Е па дај ми једа!

Проба пера.

CVI.

Широко, високо, дубоко

Као што се земља
Око сунца врти,
Е тако се врти,
Живот око смрти — —

(Чисто ми се допада
Како лепо каза';
А у ствари ипак је
Само гола фраза.)

CVII.

Non possumus satiram non scribere.

Многи су људи грешни,
Ал за то нису смешни
Ко баш сплин хоће,
Да нам буде смешан,
Нека уобрази,
Да је непогрешан.

CVIII.

Хм!

„Младост лудост! — Младост лудост.“
Слушах старце глаголиват',
И ја млађан, на те речи,
Почео сам очајават'.

Већ сам хтео убити се:
Што да живим луд на свету;
Ал утешна мис'о дође
Моме лудитету.

Ова мис'о истрже ми
Из деснице револвер,
Па ми рече: Оди ано,
Шау си писли хер:

„Младост лудост,“ тако мудри
Старци зборе, пишу,
Али ипак за младошћу,
За младошћу, за лудошћу —
Уз-диг-шу.

Г—д—н.

Полу-богови.

„Кнез српских калабура,“ било се недавно у Суботици. Кројач му донесе хаљине, он их обуче, па онда изусти:

„Бадава, ви сте кројачи полубогови.“

— „Сувише нам ласкате, господине.“

Ни најмање. Бог ведри и облачи, а ви кројачи лако и не ведрите, а оно бар — облачите.“

Истина.

Из школе.

Запита једном учитељ свога ђака Тришу: „Шта је било пре изваљаска топова?“

Триша се мало замисли, па онда кресну: „Прангије, господине!“

В. В. Рашић

Одговори уредништва.

„Три сестре,“ — а и оно друго што сте послали, не може ући, јер је врло слабо.

Ликоти. Боље речено, — али мало друкчије.

Некима на питање. Само оригиналне хумореске могу добити расписану награду.

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Никола Милетић народни добротвор. Написао А. Н. М. Са лепом фотографијском сликом Николе Михајлов Милетића. Задар, печатња Виталиани и Јанковића. 1885. Издано по одлуци давашњих управитеља Милетићеве закладе г.г. Ђорђа Бошковића, Илије Скочића и Стевана Ширка.

Русија на истоку. Хисторична црта од Венијамина Калаја. Превод с мађарског оригинала. У Н.Саду, штампарија А. Пајевића. 1885. — Цена 70 новч или 1⅖ динара.

Приповетке. Ивана Сергијевића Тургењева, с руског превео Бранко В. Константиновић. Садржај: Малинова вода. Убојица. Хамлет. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Н. Саду 1885. Цена је 50 новч.

НОВА КЊИГА.

Ових дана изашла је испод штампе

РУСИЈА НА ИСТОКУ

ХИСТОРИЧКА ЦРТА

од

ВЕНИЈАМИНА КАЛАЈА.

Превод с мађарског оригинала.

Цијена 70 новч. а. вр. или 1⅖ динар.

Ова црта знаменитог писца „СРПСКЕ ХИСТОРИЈЕ“ отштампана је на мађарски прије неколико година као засебан, али допуњен извадак из исте историје, од које је само *Увод* напшао и у српском преводу. Она је по себи *веома занимива и темељна студија* пишчева о стољетној *политици Русије на истоку*, како се постепено развијала чак до нашега вијека. Најбоља је препорука овој књизи само *име пишчево* и краткo *предговор* његов, који овако гласи:

„У приликама и појавама народа на полуострову балканском врши руски утицај, јавна или тајна руска интервенција знају, тако рећи одлучну улогу. Тежње Русије према покрајинама, што су познате под именом полуострова балканског, сладају вишегодишњу међу најзамимљивије моменте свјетске историје, а достојне су пажње већ и са практичког гледишта, обзиром на будуће формације. Кад су и под утицајем које прилике понешале ове тежње? Еда ли су плодови природног развића народа руског, или тек плодови славољубља појединих владалаца и државника? Оклен су појединима прилике хране, што их је одржало доселе и зашто се данас могу сматрати као дотла иностране политике Русије? То су питања, с којима се укратко, у општим потезима, али свуђе на темељу историчких података замишљена ова студија, коју под штоламу дајем.“

Мишљасмо да учинимо услугу и српској читалачкој публици доносећи му у преводу и овај извадак из *„Српске историје“* славнога писца. Књига је штампана на лијепој хартији велике 8-не а пренедена јужним наречијем српскога језика с тога, да буде разумљива сваком Србину на свијем странама.

Наручбине нађа шиљати уз готов новац из Аустро-Угарске књижари *Луке Јоцића и др.* у Н Саду или штампарији *А. Пајевића* а из краљевине Србије књижари *В. Валожића* у Београду. За веће наручбине дајаћемо уобичајени рабат.

Издавалац.

Молим славна српско-хрватска уредништва да овај књижевни оглас у својим листовима изволе штампати.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

НОВА КЊИГА.
БИБЛИОТЕКА ОДАБРАНИХ РОМАНА
СВЕСКА ПРВА.

ЈОГУНИЦА.

(Maître de forge.)

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

ФРАНЦУСКИ НАПИСАО

Жорж Оне.

ПРЕВЕО **Вранко Мушицки.**

ПРВИ ДЕО.

Цена 75 новчића или 1½ динар.

Ретко је који књижевник јевропски изишао тако брзо и тако рано на глас као француски писац, чији роман „Maître de forge“ (управо „Власник рударички“, али ми смо га покрстили, наденувши му име „Јогуница“) доносимо ево у српском преводу. У најновији период књижевности светског стоји Жорж Оне на врло угледноме месту. Његови романи сматрају се за класична дела у својој врсти. На ту висину подиже их како то, што им је прича вешто склопљена и састављена, тако и то, што је у њима сама радња оштроумно распредена. Догађаји се ту нижу природно и тако живо, да се читаоцу читаво назначигледа збива, што чита, а карактери су тако верно и доследно изведени, да се човек кора дивити, како писац дубоко познаје психолошку страну човечје природе. Е и чак моменат у опеовим романима јасно је обележен. Оне је, истина, ђак реалистанске школе, која данас махом превлађује у лепој књижевности свију културних народа, али се ипак држи на висини оног идеалног задатка, који му не да, да падне у најнижи слој реализма, те да постане брутален. Зато је француски песник и осводио на јуриш сметску читалачку публику.

Опеови романи успели су као мало које књижевно дело у свету. „Јогуница“ је у оријиналу дочекала до лане 150 издања.

Тај лепи роман спада међу она ретка књижевна дела, која су задахнута правим песништвом, те тако теже за тим, да постигну више човечанске цели. Осим тога је опеов роман верно и истинито огледало правога живота и прави приказ сталешке противности и друштвених трвења. А права поезија и истинито цртање правога живота ретко се налазе спојени у делима данашњих романописаца. Опеу је дивно пошло за руком, да у свом роману споји истинито приказивање и племенити песнични осећај у дивну хармоничну целину, која неодољивом силом заноси и осваја ум и срце сваког изображеног човека.

Роман тај преведен је већ на све културне језике. И драматисан је, па и драма је продрла као ретко који позоришни к мад. У Паризу је приказивана већ преко 300 пута, а наша позорница, па и позорнице у Београду и Загребу имају је такођер у својој репертоарији.

„Библиотека одабраних романа“ сачињена је на више књига. Колико ће их бити, стоји ће до одзива публике. Што већи одзив, тим већа библиотека.

У другој свесци ове библиотеке биће сарадњак „Јогунице“ а у трећој и четвртој свесци штампаће се роман из руског живота под насловом: „Кумја с нов ци.“ Карактери су у њему чисто руски, радња врло занимљива, а слог пријатан. Ма да се приказује ту живот „великог света,“ опет се даје роман применита на све људско друштво, тако да га свако чита с правом наслађом и уживаљем.

Ко поручи за готов новац ових књига добија 33⅓% рабат. И рубрике ваља упућивати

Накладној Штампарији А. Пајевића

у Новоме Саду.

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. и после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊК ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,
без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стоваришће у Н. Саду код Љ. Стефановића.
4—6

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ЈЕ ПРАВИ
LE HOUBLON
ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CAWLEY & HENRY у Паризу.
Иска се чувати од подражавања.

Само је онда овај папир за цигарете правi, кад је на сваком листу овога Le Houblon и ако нису картони ових марки непотпуни и сакривени.

Charles Cawley
Chev. de Légion d'Honneur
PARIS
Fabricant de Papiers à Cigarettes
Et Bas Rouges à PARIS

NOTRE LOT
500 FEUILLES
NOTRE LOT

Fac-Simile de l'Etiquette

28—36

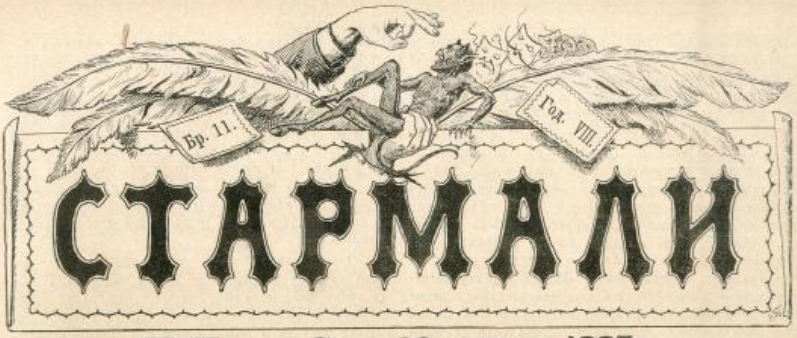

У Новоме Саду 20. априла 1885.

„Стармали“ излазе тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рубрики се шиљу уредништву (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Ситуација.

Шта се чује из Афгана?
Има л' гласа кака? —
Од Пенџета сад ће канда
Бити наглавака.

Кад се прође и коракне
Да с' Пенџе наглави,
Оног часа и тренута
Мир ће да заглави.

Новинари већ ратују,
То јест на папиру.
Али силе и сада се
Још надају миру.

Надају се, — али за то
Свака оштри канџе,
Да загрби, да залапи
Што на близу нађе.

Или близу, ил далеко,
Како згода даде, —
Ил да отме, ил, ил,
Ил' бар да украде.

Чудне трке, чудне збрке,
Кад затруби труба,
Искочиће халапљивост
С оружјем до зуба.

Кидаће се пријатељства;
Морал ће да жмури;
Дераће се уговори
У тој страшној бури.

Стопиће се у тој ватри
Многе везе вајне, —
Набијаће прикривене
Намерице тајне.

Збунiће се многа памет,
Клецнуг' многа снага,
А планове старе ветар
Носиће без трага.

Једнога ће бес да тера,
Другог страх да дави, —
Десно, лево; горе, доле;
Биће хаос прави.

Шта ће бити из тог свега,
Не могу да судим.
— Тешко роду, који се нађе
Под вођама лудим.

М.

Шетња по Вршцу.

IX.

Опште је позната ствар, да су Цигани врло досетљив народ, а свако се од нас сећа, како се Цигании правдао, да није украо коња, него да је коњ њега собом понео, па га се није могао опростити, већ је морао, хтео не хтео, на њему јашити. Али та многохваљена циганска досетљивост не вреди више ни по луле дувана, јер је исту превазишао наш познати адвокат Бурназ, а да је тако, ево ме и да докажем.

Оних дана било је код нашег среског суда рочиште у кривичној ствари, што је летос Бурназ насред улице усред белог дана једног оближњег одличног грађанина ударио по лицу, па за тим окренуо своја јуначка леђа и побегао горе у свој стан. Сад се у

овдашњем среском суду имала у тој ствари донети пресуда, па шта мислите, како се бранио Бурваз? Рекао је, да он није ударио споменутог одличног грађанина, него је држао штап испод рамена, па кад је исти грађанин главу окренуо, а он се сам ударио о штап.

Досетљивост дакле Циганина, који је напшао на коња да спаса и хтео га прескочити, а коњ ћопи и Циганина собом у трк понесе — није ништа према Бурвазовој досетљивости. Штета само, што дотични судац не мари ништа за хумористику, већ је у својој ограничености осудио Бурваза на сто форината глобе или десет дана затвора. Ја да сам судија, ја бих са свим друкчију пресуду донео. За такву дивну досетљивост ја бих га пре свега похвално свечано, а да не би на ту похвалу никад заборавио, осудио бих га, да се и он о два три народњачка штапа тако случајно удари, као што се о његов случајно ударио дотични грађанин. Ако му тај лек не би помогао, онда у опште нема за њега лека.

Али таман се овдашњи свет почео дивити Бурвазовој досетљивости, а већ је исту надмашио калуђер Радић својом досетљивошћу. Таман што је у вршачком среском суду адвокат Бурваз помрачио славу цигањске досетљивости, а ето и његова побједе испред сјаја Радићеве оштроумности и досетљивости. Таман да се Бурваз у среском суду обесмрти, а славу бесмртности оте му испред носа калуђер Радић са својом брошурицом: „Успомене из ћачког живота а из личних бележака дра Емилијана пл. Радића,“ која је брошурица оних дана овде напшла из штампе. Ево да видите, како је тај човек досетљив!

Био је у војничкој школи, али је хтео по што по то, да се исте опрости. Читао је тада баш о Леону Гамбети, како је себи ископао једно око, да би се опростио духовне семинарије, па с тога он — Радић — наумн, да томе што слично учини, е не би ли се тако војничке школе опростио. „Да сам себе оваказим — тако пише Радић даље — није ми изгледало мушки, за то закључим, да другом разбијем главу, држећи, да ћу тако и тако своју циљ постићи.“ И заиста, што је наумио, то је и учинио — разбио је једном Талијанчету главу. „Зграбити га — вели Радић у својој брошурици — и песницом му главу разбити, било је тада код мене дело једног тренутка.“

Ово је заиста врло оштроумно и досетљиво и свако мора признати, да је Радић надмашио Гамбету, јер самом себи иско пати око, то може сваки шегрт, али другом разбити главу — то је м у шки, то је нешто, чему се и највећи душевни јунаци морају дивити! Међу тим и та неотесана „досетка“ Радићева није истинита, јер он је из војничке школе био изгоњен из са свим других узрока, а не што је неком Талијанчету разбио главу.

Но судио како ко хоће о овој најновијој Радићевој брошурици, тек овдашњи штампари не могу доста да га се похвале, јер откад је он издао своје „успомене“, навалише вршачки шегрти са својим „успоменама“, те с тога штампари имају и дању и ноћу посла. Не могу да надвладају толики силан посао. Ето шта чини пример! Само треба раван равнима да да примера, па ће онда сви његовим трагом поћи.

Него једно не можемо прежалити. Радић, да би постигао своју циљ, још у војничкој школи научио, да разбија другим људима главе, требао је ту своју „мушку“ праксу да настави и у доцнијим годинама, па би можда пре постигао своју циљ, можда би пре постао

ПОДЛИСТАК

Лијек од пушења.

(Хумореска.)

Кад си, штовани читаоче, прочитао наслов ове хумореске, можда си помислио, да ћу ти валјда открити какав „рецепис“, или можда напутити на какав „корен“, да се од пушења излијечиш. Јок! Преварио си се. — Дођите лијепо је, кад напушиш, ну ипак није ми ни на крај памети, да ти намећем овај лијек, који ме је од пушења излијечио. Па све да ти га и препоручам, не би га ти хтјео окусити, јер је то горак — врло горак лијек. Овај лијек ме је излијечио не само од пушења, већ и од љубави — право рећи он је љубав од мене излијечио. Овај лијек није био основан на докторском „рецепту“ — па ипак је имао „рецепис“, а тај сам ја сам себи написао. — Па ово управо и није лијек, ово је горка несрећа, јер волио бих се ма и угушити у диму, него што сам се на овакав начин лијечио. Али шта да вам заповједам — почујте, да вам испричам, па онда сами судите, да ли је то лијек, или горка несрећа? —

Једнога дана у мају мјесецу отиђем мом пријатељу Миши. Ја сам врло често одлазио Мише — т. ј. не баш самом Мини, та њега сам ја и на другом мјесту могао наћи, већ сам управо долазио због . . . али нека чујете мало касније, тек ја нисам само к Мини долазио. — Кад сам стигао до собе Мишине, покуцам, тек од моде, и нечекајућ дозволе уђем у нутра. Кад тамо, ал' у соби нема никога. Већ сам пошао натраг, ну у то опазим кроз отворени прозор Мишу с његовом рођаком, ђе сједи у башти под сјеницом. Одлучим, да пођем к њима. — Али док сађем низ степенице и док у башту дођем, употријебићу прилику, да вас упознам са Мишом и том његовом рођаком.

Мишо је мој најбољи друг, то вам је плав, повисок момчић, врло је веселе нарави — велики шаљивчина, а искрен до скрајности. Стаповао је код свога тетка, који је имао дивну ћерку — Милчицу. Многоме момчићу отимао се је поглед за Милком, па није чудо, да сам се и ја мало преко мјере у њу загледао. Па ко и не би. Незнам, да ли још је љепше око, или златна косица, или румени образчићи, или лијепи славујски гласић, или витак стас — све је то у ње прекрасно — бајно. Ниси се је могао нагледати — па тек кад се насмијешила, а показали се они бисерни зуби. . . ух, та само за један осмјех човјек би прежалио три царева блага, а кад би још уз осмјех и срце поклонила. . . хеј, тад би презрео читав свијет, па бих се с њим лучетом повукао у најзабитнији кут земаљски, ђе нас нико не би узнемиривао — пак би се вјечно грлили и љубили — хеј,

смирени владика. Тако да је н. пр. оними у Карловцима, што му сметају, да постане владика, разбио главу, можда би сад био већ архимандрит, а уз то народ му то дело не би у тако страшан грех уписао, а да му не би могао опростити. С тога је штета, што Радић и сад не чини оно, што је у војничкој школи чинио, па макар сад у позним годинама „заградити га и песницом му главу разбити не било дело једног тренутка“, него се макар око тог посла и подуже забавио. С тим би темељније свој посао изродио и с тим би пре свој смер постигао.

Али нека је доста о овоме, јер сад добих из штампарије „успомене“ једног пекарског и једног берберског шегрта, па не могу више са Радићевим „успоменама“ да се бавим. Видећу, да ли тај пекарски и тај берберски шегрт превазилазе Радића у „досетљивости“, те да помраче његову славу, као што је он Бурназову, или су пак иза њега далеко изостали. Видећу, да ли су и они морали коме разбити главу, да би се опростили школе, па да оду на занат, или су то постигли на са свим редован начин. Но било у тим шегртским „успоменама“ што му драго, тек сигуран сам, да у истима неће бити лажи нити ће они уназазити успомену једног мртвог човека, као што је то чинио Радић у својој брошурици са успоменом покојног несретног инжињера Паје Миљковића, коме подмеће своје сопствене детињасте и смешне грехе.

У истинитости и скромности дакле превазилазиће шегрти Радића, а да ли и у „досетљивости“ — то ћемо тек видети. Ако буде што интересантно у тим „успоменама“, јавићу вам; ако не — нећу, та и тако сам доста говорио и овога пута о шегртским „успоменама!“

Вл.

Уштипци.

Новине понајвише говоре о Афганској престоници **Херату**, али заборављају да тамо још влада **Емир**.

* * *

Герман за свог дванаестогодишњег архимандритовања у манастиру Гргетегу није сазнао слику св. Методија. То није ни чудо. Св. Методије за све то време прозревши у будућност, покрио је био од јада своје лице рукама.

* * *

Радић је пронашао радикални лек против назаренства. Док је држао говор, ни један се назарениње повратио. Међутим знајући да дела најзине утичу на људе, ништа за овај свој говор 55 фор. На овако **а р х и јеврејско** дело за цело ће се сви назарени повратити.

* * *

Тиса је рекао ово дана у саборској седници, да народности рију нешто испод земље. **На з е м љ и** је већ тражио ровења, а кад их и **п о д з е м љ о м** не нађе, онда ће зацело почети да граји мердевине, да их на небу нађе. А кад и то учини, онда ће свака знати без да му кажемо, колко је сати код њега куцнуло.

* * *

У Шајкашкој је Тиса подигао само **ј е д н о** Тиса Калманово **с е л о**, а у Банату има већ много Тиса Калманови **р а з-с е л а**, јер се већ многа немачка села расељише у Америку.

* * *

Нотабилитети врло лепо моле, да их ко опет нападне. Ето већ има неколико месеци како им нико ни имена није споменуо.

ала би то срећа била! Сбог Милчице дакле и долазио сам ја онако често к Миши. . .

Али ево нас већ и у башти. Требало би, да вам сад опишем ту дивну башту, али ко би још могао описати красоту најску? Ту ти је карамфила, ружа, драгољуба, љубичица, лала — по сруда се просто мио мирис. У овој башти као да је природа просула све најдивније, најмирисније цвијеће — ово је прави рај небески. На пиље ни чудо — та то цвијеће неговала је и залијевала нежна ручица Милкина.

Нисам се добро ни разгледао по башти, а већ сам стигао до сјенице. У сјеници сједили су Милка и Мишо. Милка је санијала китицу цвијећа, а Мишо је бирао најљепше цвијеће и пружао јој га. Још не нису били опазили. Ступим под сјеницу и дубоко се поклоним:

— Клањам се, госпођице — на здравље, Мишо.

Они се тргоше и као у један глас прихватише мој поздрав са „клања се“ и „сервус Срето.“

— Ја баш дошао к тебе, Мишо, па те из твоје собе видим овђе у башти, те сам био тако слободан, да дођем овамо. Можда вам не ћу бити на досаду.

— Баш напротив, прихвати Милка, нама је особито мило. Изволите сјести.

— Видиш, Срето, прихвати Мишо, ја баш намислио, да те идем потражити, да се мало прођеретамо, а ти дошао сам — то је лијепо, бар ћемо се мало забављати. Шта мислиш, што би најбоље било?

— Ја незнам, одговорим. Ево госпођице, па нека она пресуди.

— Знам шта, Мишо, господин лијепо чита, пак ајде донеси „Змајеву Певанију“, па ће нам господин штогод читати.

— Врло добро, прихвати Мишо и оде, да донесе „Певанију“, ну док је он тражио „Певанију“, дотле сам ја сам ископао гробницу, у коју сам Мишиним долазом положио моју љубав. . . Био сам изнемијан, ох, како је страшно, кад те изнемију, па још дванут је ријеч, кад си сам себи попару скувао. — Ево, шта се је тад са мном догодило: кад је Мишо отишао, остао сам сам са Милком. Обадвоје смо дуго ћутали. Милка је још увијек санијала китицу, а ја сам је дуго потреницице гледао. Опазила је, да ју мотрим, па се запрвенила у образима — ох, како је дивна тога тренутка била! Ила дугог ћутања подиже очи и запита ме:

— Збиља, господине, шта је са господином Јанковићем, нешто ми је Мишо причао.

— Ништа необично, прихватим ја. Укебали су га, ће на јавном мјесту пуши, па су га мало притворили.

— Па зашто онда пушите? Забрањено нам је, здрављу вам шкоди, а уз то и толики новац на дуван трошите.

— Пушење нам је већ у страст прешло, прихватим

*

* * *

На Нишкој скупштини љуто се позавадише напредњаци. То се лако могло предвидити, јер кад вуци погледају све около себе, онда један другог стану прождирати.

Ш.

Ћира. Знаш ли за што је изгорело сегединско позориште?

Спира. Не знам.

Ћира. Нису имали у резервоарима воде.

Спира. А где им је вода.

Ћира. Сву су воду однели на воденицу мађаризације.

Спира. Е, онда ми није вајде пливати, — кад је већ позориште изгорело.

Ћира. Ја се већ сумњам да је Тиса калвин.

Спира. За што?

Ћира. Та калвини су р е ф о р м а т и.

Спира. Па ево и он је р е ф о р м и р о магнатску т а б л у.

Ћира. Јест, ал на ту таблу написаће горња кућа ове стихове:

Тиса је дркавник,
Срећан, мудар, смео;
И мене је реформир'о,
Како — није хтео.

Ћука: Шта велиш Шука један „хаунтрефер“ од сто хиљада?“

Шука: „Кад бих већ почео да жељкам, ја бих што више зажелио.“

Ћука: „Па да колико би зажелио?“

Шука: „Ништа друго, него да ми је да купим уредника „Вражијег Доба“ по ону цену, по коју га свет цени, а да ми је, да га после продам по ону цену, по коју се он сам цени. То би била диференција.“

Ћука: — „Ух Шука баш си непаситим.“

Т.

П у с л и ц е.

⊙ У Србији већ се блажије поступа са опозицијом. Попа Смиљанића нису угушили, — него само његову адресу.

△ Па зашто су онда бирали Смиљанића у одбор, — кад не сме свој предлог ни прочитати?

Сигурно само за то, да се Европа мало насмеје, у овом озбиљном времену.

♀ Даклем ове године појавиће нам се на небу три репате звезде. Можда ће то бити нека тројезвездански савет мира.

□ У Сарајеву био је три дана застопце пожар. (Ово пролеће нешто здраво топло почиње бивати.)

ја. Видите ја би се волио мануги пушења, него бог зна шта. Био бих здравији а и мање бих новаца трошио. Помислите само, ја сваких петнаест дана попушим по паклу „кира“ по форинту педесет и пет новчића, а то на мјесец износи преко 3 форинта, а то је много за једног ђака.

— Видите, рећи ће Милка, Мишо је у томе много умереније, он пуши само дуван од 22 новчића.

— Ја за тај дуван не марим, речем поносно.

— А Мишо га опет хвали, да је то извртан дуван.

На то баш стиже Мишо, те како је чуо последње ријечи Милкине, а није знао о чему се говори, запита:

— А шта ти то мене, Милка, спомињеш?

— Ништа. Разговарам с господином о дувану. Видиш он посве багателише тај твој „двајндцванцигер“ и каже, да не мари за други дуван осим кира.

— О гле, гле море, рече Мишо, боме се он посве погосподи, па дед молим те, и мени једну цигарету.

— Немам код себе, Мишо, остао ми је код куће.

— Та немој ме варати, Срето, ето ти видим „пиклу“ у џепу.

— Пиксла је код мене, ну немам ништа у њој.

— Та немој правити лудорије, Срето, већ дај, да пушимо, па ће и Милка попушити једну цигарету. Јели, Милка?

— Ако господин! прихвати она, буде тако добар, те нам даде „кира“, баш ћу опробати, какова је то сласт у пушењу. —

На то тури Мишо руку у џеп, да извади „пиклу.“

Издаде ме свијест — шта сам могао чинити . . . . пустио сам се на срећу и несрећу. У то Мишо извади „пиклу“, отвори ју и — стане се грохотом смијати.

— Ха, ха, ха, та ово је „антер“ (дуван по осам новчића.)

— Какав је то дуван? припита Милка. —

— Знаш онакав, какав четак на луду пуши, одговори јој Мишо и стадоше се обоје силно смијати.

Изгледао сам као врелом водом поливен. Пограбим „пиклу“ из руку Мишини и као луд појурим из баште. Ха, ха, ха, орио се за ином смјех. Кад сам на сокак дошао чинило ми се као да ми се сав свијет и куће и дрвећа подсмијевају — све ми је у ушима звучало громовито ха, ха, ха, ... Наједанпут осјетим да сам на посту, што води преко ријеке К. . . . Машим се у џеп и извадим „пиклу“ са „антером“ и све скупа бацим у ријеку подвикнув: „ево ти, водо, ове проузрочитеље моје несреће, предај их Сави, а Сава Дунаву, а Дунав нека их за амнест однесе Црноју мору. Ој, да могу уједно да у воду бацим и ову горку успомену!“ . . . . . .

Од тога доба писам више никад пушио.

Сретен Данчин.

* * * Адвокат Павловић нуди се Јаши Томићу да га бесплатно пред судом брани, — јер већ не зна како да му се друкчије осветн.

О нашем сабору сад се опет ништа не помиње. Ваљда га је Анђелић принео на жртву апостолима ћирилу и Методу, да тиме поправи што их је увредио.

Проба пера.

CIX.

Срећа, што се десило пре сватова.

'Вако ми је причао
Мој пријатељ Ника:
„Милко ме је преварила
Моја слатка дика;
Ти превара мала
Рану ми задала,
Али ипак за то
Мојој дици хвала!
Што ранија рана,
Ти се лакше вида, —
О мање је бола,
О мање је стида.
Хвала што је буди
Показала ране,
Док нас још'те нона
Привезао није.“

CX.

Est modus in rebus.

Како с' може вода
Заитити ситом? —
Један ме је мудрац
Научио и том:

„Треба чекат' води
Смрзнутога стања.“ —
Ал како ћу, ако ни
Није до чекања?

„А ти онда стрелном
Брзином се жури, —
Брже, нег што вода
Кроз-а сито цури;

И тако ћеш пос'о
Отальат' ваљано; —
Али сито не сме
Бити продерано“

CXI.

Разна питања, без икакве свезе.

Љубичице, љубичице, што с' ријеш у хладу?
Удовицо, сиротицо, што тераш параду?

Пијаницо, пијаницо, што не пијеш млека?
Филоксеро, филоксеро, зар ти нема лека? —
Право наше, право наше, пошто су ти дари?
Угурсузи, угурсузи, где су вам жандари?

Калуђери, калуђери, што полете прво?
Параграфи, параграфи, ко вас је завр'о? —

Г—д—н.

Тркарање по Карловцима.

„Кинез гради: Турско разграђује.“

У двору карловачке патријаршије чинила се јуче мала репарација. Дозвали су мајстора, те је извадио из патоса стари праг, а уметнуо нов. По себи није то никакво чудо. Како смо лепо почели, могао би се данашњи век још'те назвати: век обијања туђих — прагова. Него опет зато да вам причам шта се десило са поменутим прагом. Није лепо, ал је занимљиво.

У карловачком двору појављивао се неки особити новинарски гавран. Њега можете познати као и сваког другог гаврана, по црном — перу. Герман га веома добро зваде. Чим је у двору труло, ето ти гаврана. Он не кљује очи, него се наести на џеп. Кад се насити, тада удари у проклето гакање, и онда се по „српском народу“ све разлеже од Германове хвале. То гакање је знак, да се јадник наситио. Тако је то било од старинских времена.

Ал пуно чуда у последње време. Гавран је добио новинарског друга. Наш народ прича, да врана врани очи не копа, али он то не вели и за гавранове. Има и право. Бар ова два гаврана полетише једно другом у очи.

Управо није тако било од почетка. Млађи гавран, дакле онај, који се доцније погавранио, хтео је испрва лепо, или још боље рећи — ружно. Хтео је да се удружи са маторим гавраном, па да заједно кљују душевну лешину. Има и доказа за то. Кад год је у „нашем добу.“ гакао млађан гавран, он је са неким поштовањем спомињао матерог гаврана, а на сав је кљун гроктао и роптао против осталих тица.

Ал да видиш матерог гаврана! Кад он загрокта, одједном се разлегну по „српском народу,“ да млађи гавран нема карактера, да он не грокће зато, што му је то од бога и од природе, него грокће тек да се нарани. И отвори се међу гаврановима бој, бој на живот и смрт.

Да је коме стати на гледати! Е јест... Мислите да би их видели где удара кљун о кљун, крило о крило, перо о перо. Боже сачувај. Они водиште дуго и очајну борбу једно другоме иза — леђа.

Сирома праг карловачког двора; како ли га обијаше. Осам дана узастопце силазно је јутром млађи гавран, па гаче, гаче, да већ ни онај матори не би умео боље. На како је питом. Облеће око његове наименованости, облеће га са свију страна, а тек што му не кљуне у џеп. Гледа Герман, па скоро да верује, да на млађим гаврановима остаје свет. Гледа на се ломи, мал писам казао у — души. Тако то трајаше осам боговетних дана, осам јутри, осам облетања. Кад девето јутро освануло, а оно се десило десето чудо; „наше доба“ се није помакло за свих осам дана ни за длаку напред.

Ништа није без свога узрока. Кад се млађи гавран врати преко Германског прага, он одлази весео и радостан, одлази у тврдом убеђењу, да сутра треба само да опружи кљун, па да знаде зашто у свет гаче. Ал сирома праг. Кад превали подне, тада га обија редовно матори гавран. И онда бива оно исто, што је било онда, кад је Краљевић Марко градио кулу. Боже мој, та ваљда ме тек неће нико питати: „А јесте ли видели Краљевића Марка?“ Нисам га видио, али сам читао у народним песмама како има прилика да: Марко гради, вила разграђује. Па и у двору је било тако. Што је млади гавран саградио, то је стари гавран разорио; један гради од јутра до подне; други руши од подне до мрака.

Германа спопало очајање, те већ не зна куда ће. Та није ни шала: било је толиког трчкарања по Карловцима, да би се отуд могла већ шегња за „Стармали“ написати; а праг, Германов праг од силног обијања накрзао се. Сад су уметли други.

А трчкарање? — Ово се још није свршило. Само је толико сигурно, да ће се трчкарати и даље, и то на живот и смрт. Премилостиви бог је створио на овом свету доста места, ал оба гаврана тврде да није тако, и да од њих двојице мора пасти један из други.

Смерни путниче! Ако те занесе пут између Новог Сада и Карловаца, те видиш где поред тебе пројури који од ова два гаврана, застани за часак и проли сузу. Можда ће сутра, можда прекосутра наступити том њиховом трчкарању крај, јер ће један од њих сигурно, са поломљеним пером, пасти у прашину . . . Но ја, ја канда нагађам који ће то бити. Верујте, дрвчије је код људи, а дрвчије је код нељуди. — На маторим гавранима остаје — стрв.

Т.

Магарац и слон.

Тужно се магарац:
„Лоше сам ти среће:
Људима су смешне само
Уши магареће. —
А у слона уши
Куд како сунеће!“

Слон то чуо, пак се
Замисли дубоко:
„Да су моје уши веће
Види свачеоко, —
Ал ја моје уши
Не дижем високо.

Ј. Ј.

Како је ђаво преварио анђела.

Има на небу великих анђела, којима је бог, у гњеву своме, дао огњени мач у руке, — али има тамо и малих, златних анђелака; који су тако безазлени, да не верују у могућност греха; њиховим небеско-плавим очима чини се, као да је и земља рај, и тврдо верују, да људи не могу бити нељуди.

(Ала је то лепа вера! И блажен ко то верује, блажен, — док се не разувери!)

Елем, један такав пребезазлен анђелак загледа се онамо дубоко у земљу. Онази ту човека мрзовољна погледа, не згади се на њега, него још рече: „Он се зове Анђелић, а ја сам анђелић, гле, — та ми смо имењаци! Биће ваљда воља божија, да ја тоне човеку будем на руци.

Гледа га анђео, гледа, па онда рече: Не знам шта је то! цео православни свет спрема се на богоугодну светковину, — а овај случајни штићеник мој канда је заборавио на то. Ваља да га потсетим. Истрже једно мало и једно велико перо из крила свог и са малим пером на великом перу написа ово:

АНЂЕЛИЋУ! НЕ ЗАБОРАВИ НА ТИСУЋГОДИШЊИЦУ СВЕТИХ СЛОВЕНСКИХ АПОСТОЛА.

Са тим писмом анђелак полети доле, шта ваше кога по коме ће писмо послати — (јер није имао допуста да сиђе чак на земљу.)

Кад је дошао до границе, где се судара интересна сфера раја са интересном сфером пакла, ту изиђе пред њега један бог с нама, али у такој лепој маски, да га анђео није могао познати.

— Знам шта желиш! — рече један бог с нама, — дај писмо, ја ћу му га сам однети.

Анђео поверова и даде му писмо и врати се у своје висине.

Ђаво, који је знао и дневорски занат, прочита писмо. Прва му се половина допадала, а друга није, за то ону другу половину избрише, и тако осакаћено писмо однесе адресату. Писмо је сад овако гласило:

АНЂЕЛИЋУ! НЕ ЗАБОРАВИ НА ТИСУ[redacted]

Анђелић је тако и урадио.
А ђаво сад ликује, јер је преварио анђела.

Иза божијих леђа.

Од Бумбара.

Зашто ја пашу отаџбину *крстим* називом „*Иза божијих леђа*“? — Имам ја доста разлога за то, а имам и права на то, јер сам и сам овде крштен. А да сам какав пољски Чивутин, наравски, да би је онда и ја звао својим „*новим Ханаанском*.“

О људи, људи! О прекрасни Јосифе! Та ти бар знаш шта су то седам година. Ако су оне биле седам мршавијех година, онда је цивилизација сву своју иршавост изродила. Ако су пак оне биле седам дебелијех година, онда је Берлинска конференција све своје силе истрошила.

Ако се слобода садржи у томе: не морати оно, што нећеш. Онда смо ми добили много слободе, јер смо добили много не-моралности.

Светосавски одбор — — — — — — — — — — — — ко да се не позове на беседу — — — — — — — — Зимјанић и Боларић — — — — — — — — За што? — — — — — — јер — — — — — (Ето видиш, Бумбару, „Стармали“ брише оно, што не разуме, јер се боји да не огреши душе; али брише тако, да не буде увреде ако није заслужена, а укор да се осети, — ако је потребан. — Па је-ли то цензура? Није. Цензура брише баш оно што разуме.)

У нашем главном граду промијенило се за ово 7 година 15 српских учитеља. Ово није добар знак, али ипак има и једну добру страну. На тај ће се начин ваш подмладак тако привикнути на промјене, да ће временом у промјени ову своју срећу гледати.

Досетке наивности и др. из дечија света.

(Продужење.)

Не давно је био један мој пријатељ код мене, пак ће ми од шале рећи: „Хајдемо, па ћемо терати кера!“ На то ће наш мали Светозар кроз плач: „Не мој, тата, терати и нашег Кастора!“

Малом Перу сам причао о води и њезиној користи по нас људе. После сам га питао да ми каже за што је све вода корисна. Он је почео рећати па одмах запне. А после се досети па рече: „Да нема воде неби могли доћи до острова.“

Малој Сокици, кад год је кинула, рекли су „на здравље.“ Једном приликом кад је ручала, рекне јој тата „на здравље.“ А она одговори: „Охо, тата, ја нисам кинула.

Мати је дала малом Живи крајцару и мале цинеле да ди једном сиротом дечаку, који је босоног просио. „Видиш“ рече мати „овом сиротању су умрли родитељи па нема цинела.“

„А за што не обуче чизме?“ рече Жива у својој безазлености.

Авакум.

Колар-Соврина „орација.“

У сремској варошици И . . . . умр'о је недавно неки стари кројач Стеван. Кад је тело покојниково било у цркви по обреду црквеном опојано, ступиће на среду старац колар Совра, те ће као пријатељ покојников 'ваку „орацију“ рећи:

„Браћо моја и христијани моји и пријатељи Стевини!

Данашњим даном умре нам наш добар друг и пријатељ Стева, нестаде нам нашег Стеве; па погледајте, браћо, овамо, нема га, а погледајте онамо, нема га, а погледајте и онамо, опет га нема, на погледајте и тамо, где је најрадије стојао, па и опет га нема; па нема га и нема и нигди нашег Стеве. Па ди је тај наш Стева?! Ево га, овде је, где ћемо сви доћи!“ При том ожеже ваљано песницом о сандук Стевин, а за тим рече: „Амин!“

Жеравица.

Одговори уредништва.

„Младожења, или то, тај, та.“ Појединa места прилична; има и понека добра досетка, — али цела хумореска као такова, не може издржати критику.

Обраду Гаворовом. О вашој хуморески (или управо слици из живота) писаћу вам у нарочитом писму, док уграбим времена.

Решету (новом). Покушајте.

J. у О. У обе песме, сувише се види натезање. Не иде вам (бар за сада) од руке.

К. и Н. Биће по жељи.

НОВА КЊИГА.

Ових дана пашла је испод штампе

РУСИЈА НА ИСТОКУ

ХИСТОРИЧКА ЦРТА

ОД

ВЕНИЈАМИНА КАЛАЈА.

Правод с мађарског оригинала.

Цијена 70 новч. а. вр. или 1⅙ динар.

Ова црта знаменитог писца „СРПСКЕ ХИСТОРИЈЕ“ отштампана је на мађарски прије неколико година као засебан, али допуњен извадак из исте историје, од које је само *Уводе* изишао и у српском преводу. Она је по себи *вела занимива и темелна студија* пишчева о стољетној *политици Русије на истоку*, како се постепено развијала чак до нашега вијека. Најбоља је препорука овој књизи само *име писчево* и кратак *предговор* његов, који овако гласи:

„У врлинскима и повјесници народа на полуострову балканском врти руски уплив, јамна или тајна руска интервенција всему, тако рећи одлучну улогу. Тежње Русије према покрајинама, што су постале под именом полуострова балканског, свакојау виштину међу најзнаменитије моменте свјетске хисторије, а достојне су шкоже већ и са практичког гледишта, обзиром на будуће формације. Кад су и под утицајем којих прилика почињале ове тежње? Еда ли су плодови природног развића народа руског, или тек плодови славољубља појединих владалаца и државника? Оклен су вијековима крилате гране, што их је одржало досеље и зашто се данас могу сматрати као догма иностране политике Русије? То су питања, с којима се укратко, у општим потезима, али свугдје на темељу историчких података занима ова студија, коју под штампу дајам.“

Мишљасмо да учинимо услугу и српској читалачкој публици доносећи му у преводу и овај извадак из *„Српске хисторије“* славног писца. Књига је штампана на лијепој хартији велике 8-не а преведена јужним наречијем српског језика с тога, да буде разумљива сваком Србину на свијем странама.

Наручбине ваља шиљати уз готов новац из Аустро-Угарске књижари *Луке Јовића* и *др.* у Н Саду или штампарији *А. Пајовића* а из краљевине Србије књижари *В. Валожића* у Београду. За веће наручбине даваћемо уобичајени рабат.

Издавалац.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

НОВА КЊИГА.

БИБЛИЈОТЕКА ОДАБРАНИХ РОМАНА

СВЕСКА ПРВА.

ЈОГУНИЦА.

(Maître de forge.)

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

ФРАНЦУСКИ НАПИСАО

Жорж Оне.

ПРЕВЕО **Вранко Мушицки.**

ПРВИ ДЕО.

Цена 75 новчића или 1½ динар.

Ретко је који књижевник европски изишао тако брзо и тако рано на глас као француски писац, чији роман „Maître de forge“ (управо „Власник ђурдички“, или ми смо га покрстили, надевши му име „Јогуница“) доносимо ево у српском преводу. У најновијој лепој књижевности светској стоји Жорж Оне на врло угледноме месту. Његови романи сматрају се за класична дела у својој врсти. На ту висину подиже их како то, што им је прича вешто склопљена и састављена, тако и то, што је у њима сама радња оштроумно распредена. Догађаји се ту нижу природно и тако живо, да се читаоцу читаво нашчигледа збива, што чита, а карактери су тако верно и доследно изведени, да се човек нора дивити, како писац дубоко познаје психолошку страну човечије природе. Ејичан моменат у опеовим романима јасно је обележен. Оне је, истина, један реалистичке школе, која данас махом превлађује у лепој књижевности свију културних народа, али се ипак држи на висини свог идеалног задатка, који му не да, да падне у најнижи слој реализма, те да постане брутални. Зато је француски писац и осповао на ђуриш светску читалачку публику.

Опеови романи успели су као мало које књижевно дело у свету. „Јогуница“ је у орнјаналу дочекала до лане 150 издања.

Тај лепи роман спада међу она ретка књижевна дела, која су задахнута правим несшинством, те тако теже за тим, да постигну више човечанске циљеве. Осим тога је опеов роман верно и истинито огледало правога живота и прави прикаи сталешке противности и друштвених трвења. А права појсзија и истинито цртање правога живота ретко се налазе спојени у делима данашњих романописаца. Овоју је дивно пошло за руком, да у свом роману споји истинито приказивање и племенити песнички осећај у дивну хармоничну целину, која неодољивом силом заноси и осваја ум и срце сваког изображеног човека.

Роман тај преведен је већ на све културне језике. И драматисан је, па и драма је продрла као ретко који позоришни комад. У Паризу је приказивана већ преко 300 пута, а наша позорница, па и позорнице у Београду и Загребу имају је такођер у својој репертоарији.

„Библиотека одабраних романа“ сачуњена је ваше књига. Колико ће их бити, стоји ће до одзива публике. Што већи одзив, тим већа библиотека.

У другој свесци ове библиотеке биће спрштак „Јогунице“ а у трећој и четвртој свесци штампаће се роман из руског живота под насловом: „Кумасинови.“ Карактери су у њему чисто руски, радња врло занимљива, а слог пријатан. Ма да се приказује ту живот „великог света,“ опет се даје роман применити на свељудско друштво, тако да га свако чита с правом насладом и уживањем.

Ко поручи за готов новац ових књига добија 33⅓% рабат. Нарућбине ваља упућивати

Накладној Штампарији А. Пајевића

у Новоме Саду.

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10½ сах. пре подне.

Н. Сад, 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стоваришше у Н. Саду код Љ. Стефановића.

5—6

НАЈБОЉИ

ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ

LE HOUBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ

ОД CAMBLY & HENRY У Парису.

Важа се чувати од подражавања!

Само је онда онај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отиснуто „Le Houblon“ и ако ваша картон има марку штитника и сигнатуру.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. априла 1885.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду.— За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Мукло звоне звона
Са бечких висина,
Гробу прате тело
Ђорђевога сина.

Уз ту пратњу прошлост
Шаље уздисаје; —
Беч је благозаран,
Па му гробак даје.

Ко год умре, чека
Божје правосуђе;
Многа душа носи
Собом грехе туђе.

Туђе грехе носи
На својој слабости, —
Ја јој чујем речи:
„Боже ми опрости!“

На ковчегу има
И круне и сјаја;
Мукло звона звоне,
Ал без осећаја.

Велика се звона
У пратњу му дала,
— Ал би слађа била
Отаџбинска, мала.

Мукло звоне звона
Са бечких висина,
Сахрањују тело
Ђорђевога сина.

Уздахн'о сам и ја
И то из дубина —
Ја се сећам Теје
И Гарашанина. . .

— — — — — —
— — — — — —
— — — — — —
И Гарашанина. . .

Добричина с' био, —
Сретним би се звао
Да никаданиси
Висине познао.

Дај ти боже бареm
Гробу боље среће,
Да из њега никне
Од поуке цвеће.

На самртном часу
Блажила ти с' мука,
Што још имаш деце,
Ђорђених унука;

И молитва беше
Издисаја твога:
Даруј, боже, њима
Духа дедовога!

— а —

Шетња по Вршцу.

X.

Пре недељу и више дана обавили су се код нас избори за варошко представништво, па је милина била тог дана пролазити и шетати се улицама поред варошке куће, грађанских школа и основних немачких школа, где су бирачи из сва три среза, сваки у своме гласали. Оно до душе лепше је сести на каруце, па се туда провозати, као што је наш „јединац“ учинио, али онда могао би човеку наспрати малер, да му се нико не јави, да се толико стотина људи чине, као да га и не познају, те да од њега окрећу главе или да му се баш у брк смеју, као што су то неки учинили према Радићу и ако је на његовим прсима блештио орден св. Саве. После, човек, који се вози, не може свуда доспети и не може све видети и чути, као што може то онај, који пешачи. Много што шта се омакне ономе, који се вози, а међу тим пешак свуда доспе и све види. Уз то је пријатније и здравије шетати се но возити. Можда не би ни ја тако пазио на хигијенска правила, кад би ми владичини коњи и кола стојали на расположењу, е али овако не преостаје шта друго, него да пропешачим тим улицама и да видим, хоћу ли што видети и чути, што би вредно било и другима саопштити.

Гласање је по законској одредби отпочело у осам сати у јутру и трајаће до шест у вече. Народњаци су весели, јер су сигурни, да ће победити, а владини људи упели се на петнаест жила, да што више својих бирача истерају на биралиште. Али све залуд. Око једанаест сати пре подне остављено их је и њихов свирац, па је прешао народњацима. Вели, српске гајде не треба да лажу, нити српски гајдаш треба да свира онима, који иду српској црквеној општини и српском певачком друштву о глави. Рече, неће он да свира онима, који су у наше школе увукли министарске учитељице упркос општини и осталом грађанству. Оно, учитељицама тим би још из галантерије свирао, али бугарима неће баш ни за новац, а да би своју погрешку, што је бугарима у опште и отишао, колико толико поправио, то ће народњацима „фрај“ свирати. Ко побеђује, за тога се свако пријељује, а ко пропада, од тога се свако туђи, па ту горку је истину морао искусати и наш нотабилитетски табор. Него поред те горчине има и смешних, или управо и жалосних ствари.

Шетајући се тако улицама, где су стојали бирачи и они, који су већ гласали, и они, који ће тек гласати, прођем поред једне гостионе нижег реда и ту чујем велику грају. Уђем унутра, да видим, шта је, кад ал тамо три пијора свлаче четвртог, који је био један од кандидата владине странке. Бирташ ми је брзо протумачио, за што она тројица свлаче четвртог друга свог.

Тај четврти, кандидат владине странке за варошко представништво, добио је од једног „уваженог“ кортеша владине странке пет форината, да части неке бираче да би ови гласали за нотабилитетску листу. За то су знала и остала тројица. Тај четврти заиста је частио у споменутом бирту ракијом и вином неке људе, али је на то потрошио само четири форинта, а пету је стрпао у свој џеп. Ова пак остала тројица рачунали су, колико је њихов друг од петнаест потрошио, па по што знају, да има још једну форинту, то

ПОДЛИСТАК

Турнир или — Александра.

— Хумореска. —

„А, та то је или штампарска погрешка или — да не речемо горе шта — грозан несмисао. Баш човек свашта може да чује и прочита у данашњим листовима.

Молим, само полако. Ја вам верујем, да се у данашњим листовима свашта може наћи, али то не важи за нашег невиног „Стармалог“ — та он бар ником није злурад, он би највеселији био, да је свуда у нас добро — то се може рећи за оне чивуцке листове, који данас што донесу а сутра сами себе у лаж терају; па онда ја вам верујем чак и то, да вам је тај наслов чудноват. Да стоји нешто „Турнир или — Александрија“, то би било нешто савремено, јер се данас цео свет занима са — Африком, па и наши неки листови траже по — Африци и Азији — хране, али — ма ја сад и не био „савремен“ — хоћу да вам испричам ову причицу па после пресудите. Дакле молим. . .

„Али за бога, баш зацело турнир? па ко би још о томе писао, та то су тако деликатне ствари!“

Ха, сад сло баш, где треба да смо. Вама је можда зазорно, да се о таквим стварима јавно пише и приповеда, то има само на неким извесним местима своја места а не у јавном листу! Право и кажете али — прво, ја хоћу да употребим право слободне штампе, па држим, да сам овако — најсигурнији а — друго, ако је о томе зазор говорити онда је зазор и гледати, на што га гледате, што дајете, да га носе, што да ми признамо од других све, што је — натрашке? Него сад мислим, да је доста диспута било. Пустите ме да причам, па после како било. Дакле. . . . Господар Макса био је трговац у С. Осим свог дућана и приличног иметка имао је он и — жену Вредна је била гђа Максиница, жена без замерке, само — без тог „само“ ништа — само, да се није мало понела, држала је много на себе.

Бог их је благословио јединчетом — Милицом. Она је била понос материн, мати је све употребила, да јој ћи одрасте као „права“ девојка, у „духу данашњег времена.“ Али — истини за вољу — морам признати, да је у том слабо успела. Милица је била послушно дете али и — разборито. Није њој никако пошло у главу стезање и терање моде, она је расла на селу, природно. Нагледало је, као да је с матером „контрак“ направила: само се онда облачила, ако је ишла куд у „визиту“ или у варош.

Но то су маленкости. Много је важнија та околност била, да је мајстор Мита — комшија господар-Максин — имао сина Александра. Та околност истина није ништа утицала на услове мира између Русије и Енглеске, али је у толико више нарушавала мир између гђа Максинице и њене ћерке Милице.

Рђаво сам се изразио, јер ви сад — наопако — можете помислити, да су оне једна другој завиделе или — да би

су хтели, да још пију за што већу срећу и на што већу дику владине странке. Залуд им се клео кандидат богом и светим Јованом, да је он сви пет форината утрошио, ајак! „Нећеш ти нас преварити. Човек ти је дао пет форината, па је право, да сви пет потрошимо, а не ти да једну стрпаш у џеп.“ Но кандидат им се и опет клео, да нема више и да је сав новац потрошен, али неверници не хтедоше веровати, него почеше своме кандидату скидати хаљине, да виде, где је сакрио форинту. И заиста је наћоше! До душе, кандидат је рекао, да је то његова својина и да није то остатак од оне петице, коју је од „уваженог“ кортепа добио, али остала тројица не хтедоше му веровати, већ су у славу и за тили часак и ту форинту попили.

Види се по овом, да је прва штета, што Вршчани за своје варошке представнике нису изабрали кандидате владине странке, јер би сви заиста усрећили варош, да би сви варошани морали поскидати своје хаљине само да би се тако опростили дуга и намета. Јер она тројица, што су свога кандидата сачували, вели, да нису то с тога чинили, што су ваљда сумњали у његову поштеност и савесност, него за то, што су га хтели практично поучити, како ваља другоме и кошуљу с леђа скинути. Давали су му практичан курс у скидању туђих хаљина и кошуља, а како ваља туђу, општинску земљу мукте уживати, у томе ће га поучити захрђала чеденка владине странке у Вршцу, бивши народњак В. Ј. Гренчарски.

У шетњи овој мојој доспео сам и на само место бирања, где бирачи гласају, и ту, кад сам после свршеног скрутинијума прегледавао поједине гласовнице, ме разумели — „ајферовале“, али — боже сачувај — мир је нарушавала Милица, јер никако неје хтела да се одрече Алексе, па да ноће за господина Миту, који — и ако није био за сад никакав велик господин — могао је временом нешто постати а „господа данас најбоље живе“ — умствовала је гђа Максимица.

Било — бога ми — већ доцко, да се прекрха штап. Милица се озбиљно саветује са Алексом и натера га, да моли оца свога да је запроси. Он јој обећа и ако је имао разлога да се побоји, да од тог посла неће бити ништа, прво, јер је знао, како му је отац грозно противан „моди“ а друго, мати Миличина опет у толико више тежи за модом. Али најпосле — покуша ће.

Ја још нисам био у тој прилици али сам читао и слушао, да се у таким приликама врло пољско и страшљиво улази у очеву собу. Еле сигурно је тако и Алекса радио, јер он баш није био тако куражан човек. Ја сам вам и заборавио ћ да је био по занату — „господског одела кројач.“

Отац га мирно саслуша а за тим дође ред на Алексу да он слуша. Био је миран, само срце као — котлић.

„Милица је добра девојка и ја сам давно на њу мислио, али мати њена увек ми је бриге задавала. Ја њу Милицу запросити, не тражим од њих никаква мираза али њу им ставити један услов“ . . .

Сад да је Алекса имао нешто чашу воде да попије, он би викнуо: „А тај је?“ овако је само — зинуо.

Отац га погледи па онда, као да је хтео да га намучи, прекиде разговор и не хтеде даље о том ни речи да прослови.

Бирачке цедуље, видео сам много гадњих ствари, него што је она била у бирту. Видео сам, да су неки људи, који важе за народњаке, гласали додуше са црвеном народњачком цедуљом, али су убрисали неке народњачке кандидате, па на место њихово исписали владине. На то сам се тако згадио, да никсам могао отићи с осталом браћом у народну гостиону, где је народна странка славила своју победу, него сам отишао кући, да се у тишини између четири зида најадам, што нам наши народни учитељи нису бољи. . .

Вл.

Уштипци.

Јован Бурназ сад се тек напчаурио за правог народњака, јер ето он тужи због повреде части уредника бивше „Српске“, што га је овај назвао проповедником кикиндског програма.

* * *

Таминска жупанија даје за право солги Палфију што је једног сељана из Загајице за уши извукао са збора, кад је владин кандидат Михајловић држао тамо говор. Вели господа жупанијска, кад се солги не замера, што је наредио, да хусари у Ујми секу мирне људе, за што да му се замери, што је једног човека за уши ухватио?

* * *

За хрватског бана рекао је посланик Барчић да је Мађар, а Давид Старчевић да је Тиролац. Штета, што није Ђурковић написао књигу и о Хрватској, као што је о Албанији, те не би смо сад у незнавсности били, којој народности управо припада хрватски бан.

* * *

Прве недеље после овог искушења, обуче се мајстор Мита у свечано своје рухо. Он се још носио онако по српски, прелук дугачак, затворен с великим дугмадима, капут на струк а остраг из џепа вири велика плава марама. Тако оправљен све кашљуцајући упути се он у комшилук.

„Добар дан.“ — „Бог добро дао.“ Милица приђе руци на се полако изуче из собе. Не фали јој ништа, али — неки терет пао на прса. Час би да засуза а час би опет да запева.

Мајстор Мита није дуго завијао, каже што је дошао и моли за одговор. Господар Макса нема ништа на против, гђа Максимица такође би сагласила само ако деца имају вољу Ту је она видала много на Милицу за то је и рекла тако, јер што да се о н а замера са прним комшијом. Полованна је готова, сад је било на дневном реду оно друго, које данас у свету тако велику улогу игра — условн.

Ја нисам претеран човек, о том нас уверавам али кад чујем, како од ових и оних сватова није било ништа, како се овде и овде сватови баш на дан венчања разишли а ви већ знате зашто — ја се често питам, на кога данас узимају, да ли младу, жену, удовицу, матер или — повође. Ово сте могли и пречути мени је свеједно али ја сам морао рећи.

Срећа, што то код нашег Максе и Мите није био тај случај. Мајстор Мита узе реч:

*

* * *

„Вражје Доба“ и стране новине јављају, да ће се српски народно-црквени сабор састати првога септембра. Хм! Само да се од ове године не уведе у обичај, да се људи уместо првог априла од сад варају првог септембра.

* * *

Мађарски посланик Тали рекао је у мађарском сабору, да кад би био он зидарски калфа, он би онда за своју најпатриотскију дужност сматрао, да Тису живог сазида. Но самоме Тиси било би дуго време, па ето нека посланик Тали узме и нашег Германа. Њих двојица и тако се лепо слажу, па ће се сазидана још лепше слагати.

* * *

„Турски Мародˮ вели, да се слабом успеху нада од будућег народног-црквеног сабора. То му може свако на реч веровати, јер он се никад није чему ни надао од сабора, већ — све од Тисе.

* * *

Убица Валентић вели: Како ћу ја знати, шта је право а шта неправо, кад то не знају ни сами мађарски судови, кад се и они у том питању разилазе! Јер ето првостепени је суд осудио Верховаја због проневере, а краљевска га табла са свим ослободила, међу тим и један и други суд судио је по истом закону и по истим параграфима!

* * *

Један филантроп дао је убици Валентићу да прочита акта из Милетићеве парнице, те ће се онда уверити, да се мађарски судови не разилазе увек у мишљењу, него да се по неки пут сва три суда слажу у пресуди. **Вл.**

„Ја хоћу своме сину жену, хоћу помоћ у кући, за то, Максо, немој о томе да говоримо. Ти ћеш то удесити, како знаш и како је право. Али ја имам још једну да речем пре него се поздравимо као пријатељи и дамо благослов деци нашој. То што имаш тиче се баш Милице, нека она дође.“

Уђе Милица па не зна или стоји или се врти на каквом „рингишпилу.“ Опет ће мајстор Мита:

„Ми овде удесисмо, да те, с твојом вољом, Милице, удамо за мог Алексу, колико ја знам, ти немаш баш ништа против тога. Не?“

Место одговора приђе она руци очевој и материној. Мати је гледи па . . . то остањам матерама да допуне. Опет ће Мита:

„И ја ти, дете, радо дајем благослов свој али под једним условом.“ — Сви су нестрпљиво слушали а ђа Максиница као на иглама.

„Мораш ми обећати свечано, да никада нећеш тај вратник — „турнирˮ поветн. Ја сам поштен мајстор, моја је кућа мајсторска и српска од вајкада, у њој се од увек пази на оно, што је наше и што је српско па то ће бити и на даље — барем док сам ја жив, а после децо — како вам драго. Дакле „турнир или — Алексу?“

Место одговора пољубила је Милица у руку свога новог, другог — ота.

Н. — о — ћ.

Ћира. „Наше Доба“ доноси нам телеграфску вест, да ће се наш сабор састати 1 (13) септ. о. г. НА ОСНОВУ ДОЈАКОШЊЕГ ИЗБОРНОГ РЕДА.

Спира. А зашто се не каже изреком и то, да се тај сабор неће састати ни води ни у ваздуху, него на суној земљи?

Ћира. На то се по себи разуме.

Спира. Аха, то се по себи разуме, — а „дојакошњи изборни ред“ то се не разуме по себи. То се само за то изреком каже, да би се установи грађани сетили и на могућност какве окројке.

Ћира. Очевидно да је тако. И „Наше Доба“ радо пружа своју њиву, да прими у себе и тако семе.

Ћира. Даклем у Паризу су пре неки дан продали престо Лудвика XIV. Шта велиш на то?

Спира. Ни мало се томе не чудим у данашњем веку. — Кад се ордени продају, што не би и престоли били на продају.

П у с л и ц е.

☐ Оне исте новине, које су до сада викале: „А ј а о! Побиће се Руси и Енглези“ сада вичу: „Ајао! шта ћемо, ако се споразуму Руси и Енглези!“ — Даклем ма каква песма била, за њи остаје рефрен један те један: А ј а о!

? Даклем избори за наш сабор расписаће се на Св. Илију. (Кад је тако зајде да поделимо посао. Народ нека з а г р м и а Анђелић нека — с е в а)

? Уредник „Нашег Доба“ кажу да ће добити монопол на „чистоту језика српског“. — А шта ћемо ми други јадни? — Ми ћемо морати пазити на „чистоту срца српског“.

△. Јели српско министарство морало пасти зато, да се види како Гарашани чврс стоји, — или Гарашани чврсто стоји, да нас увери, како је осим њега све друго љуљкаво?

⊙. Сад су Французи изумели хартију која се провиди. Штета што тога није било онда, кад су писане неке привилегије. Али људи кроз дуго време провиде и кроз пергамент.

✕. Наше једиче Радић сад се потписује: ВИКАР. Знали смо ми и без тога да није ћуталица.

* * * Радић се угледао на Гамбету, па разбио (другом) главу. Још ако се угледа на Муџија Скевалу може запалити (своме деди) десну руку.

= У Кикинди је постала нова пословица која гласи: Жени се брате, јер то је најбољи лек од дуела.

Кажу да ће Др. Ст. Павловић скоро добити црвен појас. — Може. Ал нама неће бити ни онда опасан, – т. ј. нама, који га познајемо.

Проба пера.

CXII.

Многима.

На кога сте жива
Камење бацали
Доследно сте и гробу му
Један камен дали.

Тај ће камен распуцат' се
На комаде туде —
Да можете њима бити
Друге врле људе.

CXIII.

Није вајде, морам признати.

Није хтело да ми прија,
Ал сад морам признат' и ја:
„Више преди кобасица“
(Лепо, чисто надевена),
„Него драма Шекспирова“
(Недотупно преведена).

CXIV.

Ала волим што сам млад!

Ала волим што сам млад,
Па лудујем кад и кад!
Не лудујем што сам луд,
Већ што ми је пуна груд.

Питам Чиву: пошто ј' свет? —
Удовици пружим цвет. —
Нашалим се с лепом Вером,
Понудим је с' тубакером.

Кад играмо коло вито,
Ја подвикнем поносито:
„Благо нама, благо нама,
Дивне слоге — у погама!“

Попадију варам стару
Да сам спао'о на биљ'ару.
Попи тргнем из дубока
Цепа књигу — Paul de Kock-a

Са пијаним полицајем
У збијски се шапут дајем;
Он чајеве плаћа скупе —
(Ја их сипам испод клупе).

Ала волим што сам млад
Па лудујем кад и кад;
Кад ми књига већ додија,
Разведри ме лудорија.

Просим руку жуте Аје. —
Кад ми кажу: нема мајке,
Раскиселим ведро лице:
„Нећу жену без пунице!“

Кад ко чита „Наше Доба“
У нос дигнем ока оба;
Ала волим што сам млад,
Па лудујем кад и кад!

Кад се друштво раскалаши
Ја наздравим — брудер Јаши;
Растрезне се одмах сви —
Јојицакат — иди-ди!

Лепо могу спават' ноћу,
Могу устат' кад год хоћу,
Имам добра апетита,
Према томе и кредита.

Кад ме чардаш играт' зовну
Ја потрчим шпајсалону
Правдајућ' се, да не могу,
Јер сам синоћ скр'о ногу.

Ето, ком је до тог стало,
Лудорија којих мало,
Све, до зоре збро'о не би,
За то велим иш а теби.

Можда вам је песма фад —
Тек ја волим што сам млад.

Г—д—н.

Из школе.

Учитељ: Васо, мењај ми именицу „коњ“.

Ђак: Први падеж коњ, 2. коња, 3. коњу, 4. коњ —

Учитељ. Ја сам вам већ толико пута казао, кад именица мушког рода показује што живо, онда је 4. падеж једнак с другим?

Ђак: Молим господине, ја нисам мислио занатског коња, него од дрвета.

Учитељ: Но Јоцо, шта знаш за овцу?

Ђак: Овца је најкорисније кућевна животиња.

Учитељ: А шта знаш за стоку?

Ђак: За стоку знам, да је чиста.

Учитељ: Како то?

Ђак: Мој отац кад год говори о нашем суседу увек каже „чиста стока.“

Једном ђени-јалном попи.

Је л', попо,
кад хоћеш леба,
Онда, онда. . . .
Народ ти треба ?!

А кад си сит,
па и напит,
тада вичеш:
„Какав народ
Појас и трбу'
стоји на мом грбу.
Какав народ
Ми смо црква
И све и сва!“
Није л' тако,
попо, а?!

Жеравица.

Два беспослена попа.

(Народна прича).

Једном се састане српско-православни и католички попа на разговор — па ће рећи шокачки попа своме колеги: „видиш како су моји парохијани питоми и добри а твоји су тако глупи да би траву је ли!“ и растану се. Српског је попа то пекло, све је мислио како да му прати вило за драго. Домисли се. Преруши се у шокачког калуђера (фратра); узев са собом сламе, те управо попу шокачком. Хваљен Исус! Ето ја сам путник идем чак из Јерусалима, па ћеш ми дозволити да после данашње мисе предикујем. Поп радостно приволи, и кад је време дошло, поче овај говорити: „кршћани и кршћанке! ја долазим управ из Јерусалима и био сам у оној штали у којој се је наш Исукрст родио, те сам донио са собом од исте сламе на којој је Господ лежао. Сваки, који поједе комадић од оте сламе биће му греси опроштени —“ и баци неколико сламки. Побожан, али фратарски изображен народ поче се отимати о сламке и гристи, а он ће на то свом колеги: „гледај; твоји једу сламу а моји богме неће ни отаве“ и оде.

(Како сам чуо онако сам прибележио. Далеко буди каква упреда!)

Србин Босанац.

Пасош.

Дошао Ера бележнику ради пасоша. Како је било блато, а опанци зубом времена испогризани, то није био крив кукавни Ера, што су му се опанци напунили блатом и водом. Кад је Ера дошао до писарнице, отвори врата и уђе, али кад виде пред собом леп ћилим простр, не хтеде, да га упрља и прескочи га, а вода и блато из подераних опанака поприска сву собу.

„Шта ти то учини?“ упита бележник.

„Ето жао ми ћилима, па га прескочи“, рече безбрижно Ера.

„Па за што си дошао?“ упита ће га даље бележник.

„Дошао сам по пасош на коње“, одговори Ера.

„На какви су коњи?“ — „Е, па знаш, какви су коњи у сиромашна човека“. —

„Па говори, какви су!“ — „Па мршави.“

„А каква им је длака?“ — „Никаква!“

„Е, па како то. Мора бити на каква длака!“ — „Па нема длаке!“

„Па где је?“ — „Отпала!“

„А жиг?“ — „И он отпо?“

„Па како ћу писати?“ — „Пиши макар мрквом?“

„Хајде плати!“ — „Шта наопако, па још да платим?“

„Па да!“ — „Па колико, да платим?“

„10 пара!“ — „Е, онда ти на част и коњи!“ —

Жеравица.

Ново обретеније.

У земљи званој Акставрх која је сад обретена и која броји до 2,000.000 становника; у престоници њеној Бергаз која се имена пишу и читају ко турском начину — живи народ који пише ћирилицом и латиницом и који говори једним језиком — али се деле у два имена — у Ебрс и Етаврх. Пошто су Етаврх-и људи који имају захвалити Ебрс-има за много штошта, што имају, за то их мрзе те веле да их нема — па да их се посве реше створили су један закон за школе 4781. године — од ког закона су дале последице овај резултат. Ако завириш у њихове комуналне школе, видиш узорану земљу у коју тежак обрађујући сеје отровна зрна која се у гимназији претварају у класје у вишој школи у чаурице на свеучилишту у зрнца која сазревају, те шире у јавном животу — метеж, тим се у матицу уклачи трудећа у свето Јеролимско друштво — мућеж. — Исти се шаље у књигама младежи Ебрс-а којим се трују.

Земљу одкрио — . . . клас
Закон створио — твој
Wô—n—ci—na.
Palatin.

Хоће да умре као Христос.

Један шаљивчина озбиљно се разболи. Дођу да га посете његова два познаника, два злогласна адвоката. После обичног разговора заноли их он, да стане један с једне стране, други са друге стране кревета.

— „А за што то,“ запитаху га оба адвоката.

— „Хоћу да умрем као Христос“ (међу два разбојника), одговорио им је шаљивчина.

Авакум.

Што јој није пре казао . . .

У Аду умре један шустер. Жена се тако ожалости, да се непрестано два дана све у прса бубала и викала: ајаој штоћу! како ћу кукавица сама у толикој кућерини! Кад сутра дан сарањше мужа, узе калфа један испод руке мајсторицу и поведе кући. Уз пут поче опет запевати шта ће и како ће. Калфа знајући да у мајсторице свашта има, — рече сасвим озбиљно: „ја ћу вас узети, ако ће те моћи за мене.“ Мајсторица на мах заборави на жалост, погледи милокрвно калфу па рече: па што ми то нисте још јуче казали, те се неби два дана у прса бубала.

Ђ.

Разговор.

Тима: Ја се чудим, како може толики свет да иде у назарене!

Сима: А као зашто се ти томе чудиш?

Тима: Помисли само, код нас кад когод умре, ту су звона, рипиде, ту дивни црквени обреди; а код назарена нико и не зна кад кога саране.

Сима: Е мој брајко, и код нас ће то полако да се изгуби.

Тима: Само то неће бити! —

Сима: Ал ево ти доказа. Кад ти когод умре, мораш да платиш — и то одмах у напред — звона, рипиде, барјаке, стихаре, одежде и све чак до најмање маленкости.

Тима: Е па ко може пека плати, ал зато сиротиња не плаћа ништа.

Сима: Чувај да није, ту се не пита има ли пека ли, ко не плати не добије ништа. Баш ово дана су пронели једног мртваца, па попа иђаше без одежде, — а о звоњењу ни помена.

Тима: Е па на тај начин само општина отуђује Србе од прадедовске вере. Сад само да ми је да знам, шта ће та општина онда радити, кад својом шикулацијом растера своје чланове?

Сима: Онда ће бесплатно одзвонити српској свести.

р.

Галантно се извукао.

Двојица се играху карата, и кад се сврши игра, онај који је имао 9 ф. 40 н. да плати, упита свог противника. „Имате ли да ми промените 50 ф.? — „Имам одговори овај.“ — „А стотинарку?“ — „Баше и то.“ — А хиљадарку?“ „Та баш имам и то.“ — „Добро дакле платићу вам сутра.“

р.

Заборавио улогу.

Неки млад и здрав просијак уђе у једну кућу, и затече домаће баш при ручку, поче одмах рукама и очима молакати за милостињу; а домаћица ће рећи слушкињи: „подај овом сиромаху мало купуса и чашу вина — ви'ш да је глухо-нем.“ Док је просијак стајао и чекао на јело, упита ће га домаћин: „а одкад си нем?“ — „Има већ година дана,“ одговори просијак, који је заборавио на своју улогу.

р.

Одговори уредништва.

„Поља вина, пола — млека.“ За то је и испао такав бућкуриш.

Мошнаку. Старе, и сувише познате ствари.

Жеравици. Хвала на прилозима. Истина да све нећемо моћи употребити (са разних узрока) — али то нека вас не одбије од „Старималог.“ Желимо, да нам се и од сада често јавите.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Из живота светих угодника божијих. Свеска II. у Н. Саду, штамп. А. Пајевића 1885 цена 60. новч.

„Mali hrvatski Deklamator“. Zbirka pjesama za mladež. Sastavio i s uvodom o deklamaciji propratio Jos. Milaković. U Zagrebu. Naklada knjižare Mučnjaka i Senftlebena. 1885. — Цена 80. новч.

Никола Милетић, народни добротвор. Написао А. Н. М. — Задар; печатња Виталнани и Јанковић. 1885. — Цена (?).

Јогуница (*Maître de forge*). Роман у два дела. Француски написао Жорж Ове. Превео Бранко Мушицки. I. део. у Н. Саду, издање штампарије А. Пајевића. 1885. Цена 75 н. или 1½ динар.

Смрт и погреб приногорско-брдског митрополита Висарионa Љубише, преминувшег на Цетињу 14 априла 1884 год. саставио Дионисије Миковић. Шиљег, 1885., штам парија Русо и Марић. —

Орао. Недељни лист за просвету, привреду и забаву народу. Цена је листу: На годину 2 фор. на по године 1 фор. на 3. месеца 50 новч. Предплату прима књижара Јована Радака, а са стране уредништво. За огласе плаћа се од ретка са петитним словима 10 новч. и 30 новч. биљегование за свако уврштење. Огласе прима штампарија Јов. Радака и уредништво. Власник и одговорни уредник Арон Удицки. Штампарија Јована Радака у Вел.-Кикинди 1885.

☛ **Све дужнике наше, којима су разаслате нарочите карте и сада уз овај број цедуље нао опомене, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, како би се опростили непрестаних опомена и ми досадног посла.**

Администрација „Старималог.“

ЛИСТОВИ, КОЈЕ УРЕДНИШТВО У ЗАМЕНУ ДОБИЈА:

ЦРНОГОРКА, лист за књижевност и забаву. Уредник Јован Павловић. Излази на Цетињу једаред недељно на целом табаку. Годишња цена 6 фор.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА, лист за политику и књижевност. Излази на Цетињу једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Претплату на оба листа ваља слати поштанском упутницом на Петра Рамадановића у Котор. (Boche di Cattaro).

СРПСКИ ЛИСТ, излази у Задру једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Издавалац и одговорни уредник Саво Бјелановић.

„НЕВЕН“ ЧИКА-ЈОВИН ЛИСТ, уређује власник му Змај-Јован Јовановић, издаље и штампа А. Пајевића, у Новоме Саду. Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 4 фор. или 10 динара годишње. 2 ф. односно 5 динара полугодишње.

ГЛАС ИСТИНЕ“ лист за духовне беседе, животописе и старине, уређује Ђ. Рајковић, издаље и штампа А. Пајевића у Н. Саду Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 2 ф. или 5 динара годишње, 1 ф. или 2½ дин. полугодишње.

„ЈАВОР“, Лист за забаву, поуку и књижевност. Власник Змај-Јован Јовановић уредник г-р. Илија Огњановић Издаље књижаре Луке Јоцића и друга. Излази у Н Саду сваке недеље на читавом табаку. Цена је листу 5 ф. на читаву годину. 2 ф. 50 на пола године. За стране земље 6 фор годишње.

НАШЕ ГОРЕ ЛИСТ, недељни лист за просветне и привредне цељи Излази у Ланчеву једаред недељно на читавом таб ку. Издавалац и одговорни уредник Јован Поповић. Годишња цена 4 фор.

☛ **Још се могу добити сви бројеви „Старималога“ од почетка до данас.**

САРАЈЕВСКИ ЛИСТ, излази у Сарајеву три пута у седмици. Званичан лист земаљске владе. Годишња цена 8 фор. Цео садржај штампа се на порецо латиницом и ћирилицом.

DRAŠKOV RABOŠ, list za svakoga. Izlazi u Spljetu dva puta mjesečno. Godišnja cijena 2 fl. V'asnik-izdavalac i odgovorni urednik Jovo Metličić, kome i preplatu valja upućivati.

NAPREDAK, časopis za učitelje, uzgojitelje i sve prijatelje mladeži. Organ „Hrvatskoga pedagogijsko-književnoga sbora“. Izlazi u Zagrebu svakoga 1. 10 i 20 dana u mjesecu Godišnja ciena 5 fl.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ, издаје санитетско одељење министарства унутрашњих послова, одговорни уредник Др. Владан Ђорђевић. Излази у Београду сваке седмице једаред на читавом табаку, а цена му је годишња 10 динара.

SLOVAN, излази у Љубљани сваке недеље на читавом табаку. Цена годишња 4 фор. Издавалац и власник Иван Хрибар, коме и преплату валља упућивати.

VIENAC zabavi i pouci. Izlazi u Zagrebu svake nedjelje na dva arka. Donosi svaki broj dve lepe slike. Godišnja ciena 7 for. Izdaju i uredjuju V. Klaić i M. Maravić.

СРПСКИ ЗАБАВНИК, издаје и уређује га Душан Ротић. Излази у Загребу сваког 5, 15 и 22 дана у месецу. Годишња цена 4 фор. Рукописи и преплата шаљу се уреднику у Загреб жупанијска улица бр. 4.

САДАШЊОСТ, недељни лист за просвету, привреду и забаву народну. Излази у Вел. Кикинди, куда и претплату валља слати на име сапог уредника г. Паје Петровића. Цена је листу 3 фор. на читаву годину.

БАЧВАНИН, лист за просвету, привреду, трговину и забаву. Излази у Сомбору сваке недеље на целом табаку Одговорни уредник Мита Поповић, издавалац штампарија Мужика и Партлића. Цена је листу: на годину 4 фор. на пола године 2 фор. односно 10 и 5 динара за Србију.

ГОЛУБ, лист за српску младеж. Излази у Сомбору месечно једанпут на читавом табаку. Уредник Јован Благојевић, издавалац књижара Миливоја Караџашевића. Цена је 1 фор. на целу годину, за Србију 2½ динара.

СРПЧЕ лист за српчад. Излази у Београду на читавом табаку два пута месечно Уредник Ј. Миодратовић. издавалац М В. Поповић. Претплатна цена за Аустро-Угарску 3 фор. на целу годину, а за Србију 4 динара.

ОДЈЕК, лист политични, економни и књижевни. Излази у Београду уторником, четвртком и суботом на читавом табаку. Власник и уредник Стојан М. Протић. Годишња цена 24 динара односно 12 фор. у банкама.

СРБОБРАН, лист за политику, народну просвету и привреду. Излази у Загребу уторником, четвртком и недељом. Власник и одговорни уредник П. Јовановић Цијена је листу 10 фор. годишње.

ЗАСТАВА. Излази у Н. Саду средом, петком и недељом на целом табаку, а уторником на пола табака Одговорни уредник Јаша Томић. издавалац српска штампарија дра Светозара Милетића, Цена је листу 14 фор. на читаву годину, односно 35 динара за Србију.

„НОВИ БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК,“ излази у Београду сваки дан на читавом табаку најсвежега формата. Издање и штампа „Задруге штампарских радника.“ Цена 16 фор.

ПРОСВЈЕТА, лист за јавне интересе, народну привреду и забаву. Издавалац и одговорни уредник Јован Видић. Излази у Сарајеву сваког четвртка Годишња цена за наше крајеве 6 фор. за иностранство 7 фор.

БРКА. Излази у Београду редовно сваке недеље са сликама, и по потреби и напредно. Власник-издавалац Љубомир Ј. Бојовић, уредник В. Ђена Годишња цена 5 ф

Прво д. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,
без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се под стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Продавцам и трговцам нрадог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

6—6

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
LE HOUBLON
ФРАНЦУСКЕ ФАБРИКАТ
од C. IVALEY & HENRY у Париzу.
Вилла се чувати од подражавања!
Само је онда овај папир за цигарете „Le Houblon“, ако је на сваком листу отиснут жиг „Le Houblon“ и ако сваки картон има марку потпуног и сигнатуру.
500 FEUILLES
NOTRE MARQUE DE FABRIQUE
Fac-Simile de l'Etiquette
30—36

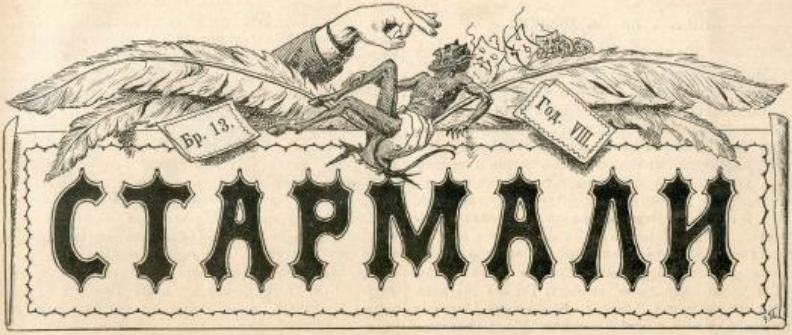

У Новоме Саду 10. маја 1885.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду руковаоци се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг

Краљево колено.

Заболело колено
Од Србије краља; —
Ми колену Милошевом
Сви желимо здравља.

Друга ј' жеља српбиска
Поштенога смера,
А друго су новине
Жидска карактера.

Те новине штикују,
Плету, преду, везу,
Нагађају узрок болу
И патогенезу.

Једне жидске новине
(Бог им име знао)
Нашле брзо узрока:
„Краљ је с коња пао.“

Друге жидске редакције
Дижу себи цену
И пронесе улицом:
Tumor albus genu.

Треће брижно шапућу,
Метастазу веле
(Али дајбог и мету
И стазу промеле!)

Четврта нас Жидовка
Поучава лепо:
Краљ је био у лову,
У лову ј' изеб'о.

Тако разне редакције
Тамо амо луте, —
Само српски листови
О том свему ћуте.

Волео бих чути бар
Шта „Стармали“ јављу, —
Он колену краљевом
Знам да жели здравља.

Крешимир.

(Кад нас силом изазивљеш,
Крешимире, бане,
Рећи ћемо, хајд' и ми
Што од наше стране.

За то мнење имамо
Разлога довољно, —
Не чудимо с' што ј' краљево
Сад колено болно.

Узрок свако наћи ће
Ко ближе загледи:
Уз колено краљево
Гарашанин седи.

Где год Гарша приседне
Ту добра не знани,
И то нам је довољно
Све да растумачи.)

Ст.

Шетња по Карловцима.

I.

Можемо се већ шетати по Карловцима, па да не будемо земљи тешки, јер се и онако спрема неко, да одувуд отпутује. А сад је тамо и иначе весма занимљиво. Занимљиво је најпре то, што нисмо у „нечијој кожи,“ јер и ако је за сад грожње још кисело, „први септембар“ није далеко. А први септембра је дан — бербе, и то дан такве бербе, на којој може имати и „бербер“ посла. А бербер знате већ, подрезује где је предугачко, па неки пута богме обрије и браду.

Ал ви ваљада читате новине, па знате и то, да ће се први септембра држати у Карловцима сабор. До сад је тога морало — не бити. Герман се позивао на то, да је зими увек у Карловцима блато, у лето прашина а у пролеће и јесен рђава калдрма. А у саборском устројству од 1875 год. не стоји знате писано, да се сабор држи при блату, прашини или рђавој калдрми. Међутим је сабор ове године ипак сазван, а пошто је сазван у јесен, то се по себи разуме, да се поправила калдрма, дакле је згодно за — путовање.

Но кад се већ поправила калдрма, онда ћемо се и ми згодно проштетати. И сво шетамо се. Хвала богу православна црква је још увек на свом месту, олтар је окренут према истоку, па где не фали на њојзи ни крст. Кад дође време обрачуну, будите далеке милостиви. Та ако су баш и дирнути светитељи, црквени задови су остали недирнути, а то је свакојако — нешто.

На ено је видите и саборница. У њој је кроз ово три године била затворена наша автономија, као оно Барбара Убрик у краковском манастиру. Чим се отворе саборска врата, ми ћемо и опет видити ту нашу милу и драгу тековину; та дабогме да ћемо је опет видити, јер наш народ тек ваљда неће тамо послати људе слепе, и то слепе код очију.

Да је сасвим по слову и писмену, до сад би била ствар свршена. Саборско устројство прописује, да се наш сабор редовно састаје између Ускрса и Духова. Али овога пута би то било одиста нечовечно. Та за бога, жито је једва плаћало, кукуруз тек што је кидао, па кад је право да сваки побере зло, које је посејао, право је да и у Даљу држи овај жетву, који га је дао сејати. А до првог септембра биће и та жетва свршена; фотографије Германове у пуном орнату већ су готове, све ће дакле бити у потпуном реду, па кад већ мора наступити час растанка, ако се и не растанемо сви с пуним срцем, нека буде некога, који ће се растати бар с пуним џепом.

Кад се већ налазимо у Карловцима, морамо искрено зажалити, што не видимо тамо баш онога духовног пастира, који по своме „имену“ има највише права на то, а то је, пастира — Чобанића. Тај опточава по аркинјецеви стадо, — припрања га знате за духовну клаиницу. Он као мисли: стадо је стадо, а већ свако је стадо по својој судбини па то опредељено, да се у пролеће остриже, а у јесен се може баш и — преклати. Само да се не превари тај реноспи господин, јер има разлике између ч о б а н а и п а с т и р а. Да се не изненади кад чује, где то стадо као из једног грла зазвани: „В у н у д а ј е м, а л к о ж у н е д а ј е м.“

А где, умал нисмо били у Риму. па не видили

ПОДЛИСТАК

Ирижанин.

— **Цртице из живота.** —

Свако ти је Ирижанин оштроуман; као што се по опису Радоњићевом сваки Мољчанин родио паметан — тако је и Ирижанин недостижан у досетама и оштроумљу; штета само што се у Ириту неваље какав Радоњић, па да те врлине Ирижана опише, и на свет изда.

Ирижана има по целом свету, на чак и у Америци; њиђао сам их и у околини Темишвара, где на таљигама трешње продају, а њихова трговина с' кречом на гласу је; отуд је и постала ова песма народна:

Ирижани сваки дан
моле бога и ајдибан,
да се возе, чак до Веча
да продају креча! хеј. —

У сваког Ирижана једна је рука дужа, зашто? то они знају, а свет нека разбира ако хоће да зна, — неки опет тако далеке иду и тарде, да се сваки Ирижанин са кантаром у руци рађа — ал то је мало и сувише!

Црквене тропаре и кондаке знаде сваки на изуст, и то свуда, па и онда, кад по сели кречу продаје, радо и гласно пева, само што и ту непрезбрегава свој уроћени трговачки изглед, него у сред тропара прекида, и виче „креча! креча!“ и за тим опет тропар наставља.

Нема ваљара у Срему, Бачкој и Банату где нећеш наћи Ирижанина, особито на сремским ваљарима — силесија — ма један сандучић еспапа он донесе, разапне шатру, и начини читаву болту; — а прође мало даље, где казанџије свој еспап продају — то су све сами Ирижани, један до другог, пак пошто тај еспап нема велике паваље, то више имају времена да бистре политику и у досетама се надмећу — е ту треба стати па слушати, и чути, што ниси никад чуо!

Њих је тешко надмудрити, а још теже надговорити; само су их једаред Новосађани при продаји њиховог неког знаменитог, комбоста надмудрали, и од ото доба не тргују са том јединствено по њима фабрицирајној деликатеси, — ал ипак зато, за вечиту успомену остала је у народу пословица, кад ко наседне, вели се: „прошо ко и ирижки комбост“

За Баховог времена, било је строго забрањено картање особито на новац; неколико Ирижана свега ну се једног летњег вашара у Ињији, пак пошто су своје послове посвршавали, седну под једну шатру ручати, после ручка прохте им се мало на новце коцкати, ишчу од бирташа карте, — овај вели да несме дати, јер жандари пазе на то, пак ће и њега и њих оглобити.

Госпо му тане, рећиће један од њих, та зар и можемо ми те жандаре надмудрити, па и без карти коцкати се?

Како? запитаће остали?

папу. Та треба ваљада тек отићи и преко пута од карловачке чесме, у двор српских патријарха. Е па зашто да не; тим пре, што је свакојако занимљиво, сад пред изборе, видити његову небираност. Та је небираност данас у чудноватом положају; нема већ ни сама шта више да бира, него куд пукло, пући ће.

А шта ће пући, то се види из ове кратке басне, коју сам шетајући се по Карловцима, нашао у патријаршеској архиви. Ето шта каже басна: „Дошло је једаред време, да сабор буде дуже времена затворен. У њему владаше тишина, а на столу је лежала пантампана књига народних права. У такој прилици изиђе миш из рупе. „Кад је ово овако,“ помисли у себи онда је моја влада . . .“ И он дође до књиге народних права и поче да гризе, гризе, гризе, а зашто и не би, кад не беше никога, да га отера. „Имам зуба па ћу све изгристи“ хвално се. „А и зашто су ми зуби, ако не да гризем.“

Јест, ал шкрипу брава саборске дворане, а миш шуманџеле. Оде некуд без трага, ни своју „негдашњу рупу“ није више погодио. . .“

Но има још неког у Карловцима, на кога смо заборавили. А ко би то и био други до народ. На народ се најлоцније сећамо; он је увек последњи све донде, док сам не каже: „хоћу да будем први.“ На шта ради народ у Карловцима? Он води велику бригу, и окреће важно питање. А ево какво је то питање.

У карловачкој архиви стоји забележено, да се некада пред саборским комесаром морало свечано излазити до карловачке чесме на сусрет. Сад разбирају Карловчани о томе, да ли се мора у извесној прилици и патријарх свечано отпратити до карловачке чесме.

Мишљења су о томе јако подељена. **Ѳ.**

Ево онако: видите ли те силне муве по столу? — сваки пљуни преда се на сто, пак чију пљувачку најпре мува наиђе, оном сваки од нас форинту да плати.

Усвоја се; и игра одпочне.

Муве сваки час напливе, и ту се ништа више нечује, него „добио сам, плаћајте!“

Жандари пролазећи туде, чују грају и вику, „плаћајте, добио сам!“ помисливше одма, овде се карта, упадну изненада и продеру се са убичајеним, „у име закона, новац амо! несмете се картати!“

Какав новац? какве карте? идите ви због, ни се не картамо, него се на свој начин забављамо, и покажу им своју невину забаву. — Ако, веле, у вашем ћитању стоји, да је и ова игра забрањена, онда нас штрафујте.

А одакле сте ви?

Ми смо Пријани.

Е онда престаје разговор. Вас нико не може надмудрити; с вами ни жандари не могу изиђи на крај.

И тако жандари одоше да траже друге тице, које се лакше дају ухватити.

— — — — — — — — — — — —

Ево, како сам ја Пријане сватио са шаљива гледишта. Али кад се баци шала на страну, у Пријана остаје још толико српски и човечански врлина, свести и одпорне снаге, да би се на њи могла угледати по некоја и већа српска места — само нећу да кажем која.

Жмурко.

Уштипци.

Вели се: свако чудо за три дана. То није истина, јер Германова је слика само 24 сата изложена била.

* * *

„Турски Мародˮ у свом уводном чланку каже, да су избори за наш народно-црквени сабор одређени пре него што се сабор састане. По лоњици „Турског Мародаˮ дакле могао би се сабор и пре састати, него што се посланички избори одреде и изврше.

* * *

Новосађани су подигли „Рајачићев садˮ, Вршчани Бранков, Милетићев, Змајев и Јакшићев студенац. Ни Карловчани неће да изостану иза своје браће, те су решили, да једно познато своје брдо поред старог имена оките и овековече још и са Германовим.

* * *

Мађарско позоришно друштво на Печуја хтело је дуже времена остати у Новом Саду, али сад мора отићи, јер га је публици препоручило „Вражје Доба.“

* * *

„Кад не могу ја, нек се други жене,“ помислио је Герман, па је једном већ развенчаном пару допустио, да се поново венча.

* * *

Познати вршачки адвокат Бурназ мрзи све, што је полутански. За то је и тужио учитеља Лазу Весенковића, јер је овај рекао, да из његових — Бурназових — песама вири глава од магарца. Да је рекао, да на тих песама вири цео целцати Бурназ, онда га не би тужио, овако пак не може тако полутанство да поднесе, него хоће судским путем да потражи читаву титулу, која му пристоји.

* * *

Силом честити архимандрит Руварац вели у свом „отвореном писму,“ што је изишло у „Вражјем Добу,“ да се др. Стева Павловић није требао лаћати посла, за који није дорастао, т. ј. да преводи и прерађује Пиковљеву историју. То сад увиђа и сам др. Павловић, јер иначе не би исто „отворено писмо“ штампао у свом листу.

* * *

Јота Грујић прави усред Новог Сада исте експерименте, које је пок. др. Танер у Америци правио, т. ј. гладује, јер му новосадски гостионичари не дају ни јести ни пити. **Вл.**

Из Приједора.

Оглас. Онај дио просвјете и изображења који је наш предсједник Ј. пл. Микулија собом понио, да га онђе пресади, изгубио се негдје на путу, и тако је тај господин сасвијем друго нешто морао овамо донијети. Ако је ко нашао оне лијепе изгубљене ствари, нека слободно задржи за себе, јер г. Микулија и тако за њих не мари. **Баков.**

Ћира. Јеси ли чуо шта возвештава „Турски Мародˮ?

Спира. А шта?

Ћира. Ево шта вели: *„Врло се варају она браћа, која мисле да ће се гласови на народно-црквеном сабору баш бројатиˮ.*

Спира. Него?! ваљда се тек неће мерити на центу! Али ја мислим да ће бар „Наше Доба“ ту претњу исправити.

Ћира. Исправиће, али знаш како? казаће да „бројатиˮ није правилно речено, него треба казати „бројитиˮ.

Спира. Може бити. Али глас др. Стеве Павловића као ни Јоте Г. за цело се више на српском сабору неће ни бројати ни бројити.

Ћира. Јеси ли чуо да је Јов. Ристић дигнут у пензију.

Спира. Та ваљда се не каже „дигнут у пензијуˮ, него: спуштен, или бачен.

Ћира. Ћути, Спиро, знам ја шта говорим. Ристић је у пензију дигнут и то високо дигнут. Јер све европске новине сада о њему више говоре него икад пре. — Ко се у пензију баца, — о томе „Преса“ не пише дугачке уводне чланке.

Пуслице.

□. Бечки (политички) доктори још се нису сложили какав лек да препоруче краљу Милану. За сада само толико вели: Nur keine russische Bäder.

=. Ђура Станковић пита: какве заслуге има Милетићев отац, да му се на гроб неће камен? — На то је бар лако одговорити. Најмања му је заслуга та, што није родио сина, који пискара по „Турском Мароду.“

Ѣ У Берлину је неко онамад своју заручницу пољубио у уво и то тако јако, да је сместа оглувела. (У Берлину биће још више таких пољубаца за друге и неће заручнице.)

Ж Чујемо да ће Анђелић скоро издати енциклику, да се од сада ни једном свецу не сме служити служба, док не покаже сведоџбу да је заиста светац. Изузетак ће се правити само код светог Мамона, и Вартоломије.

□. Наши свештеници увиђају да су заведени, па се враћају к своме народу. — Аха, сад разумемо оне турске вести, да се на сабору гласови неће бројати.

△. Према томе сигурно ће и неке владике изостати са сабора, — кад ће бити без бројања, нека буде и без бројаница.

○. На пештанској изложби има лутака у српском оделу, — и Мађари врло радо гледе Србе, кад им се покажу као лутке. (То нам је познато још са дијете.)

ѕ. Адвокат Бурнас моли бога да га опет когод увреди, — на тај начин бар му неће адвокатска пракса заспати.

Ђука. Знаш ли ти да је Германа двадесетчетири сата висио?

Шука. Та то није могуће! Ја сам га у Карловцима још прекјуче видео, да је жив и здрав.

Ђука. Ето га, како он опет може речи разумева! У излогу новосадског фотографа Рехницера висила је 24 сата Германова слика у потпуном патријаршеском орнату.

Шука. (уздахнувши) Ах тако! А ја сам мислио . . . но па зашто и даље не виси?

Ђука. Не знам управо за што, али све држим, да се фотограф Рехницер боји, е ће све муштерије расплашити, па за то је скинуо Германову слику.

Ђука. Живео управитељ српске гимназије!

Шука. Шта је теби за бога, те тако кличеш?

Ђука. За то, јер је г управитељ преварио Мађаре.

Шука. Како то?

Ђука. Ево овако: Кад је српска виша девојачка школа приредила беседу, управитељ није хтео допустити, да ђимназисте дочекују госте и врше у опште аранжерске и кавалерске дужности, а сад је при прерађивању мађарске такве забаве то допустио.

Шука. На такав поступак ваља осудити а не још управитељу клицати: Живео!

Ђука. Јест' да! Види се, да не разумеш ствар. Управитељ је за то допустио, што је хтео да преварн Мађаре, јер је знао, да ће ђацима метнути мађарске кокарде, а зелена боја може да се ноћу учини човеку и да је плава, те тако су српски ђаци на мађарској забави носили српске кокарде.

Шука. Али све да је и тако, опак није исти ред боја као на српској тробојци. . .

Ђука. Свеједно. Ја намеру хвалим и за то: не бојмо се, док таквих управитеља будемо имали на нашој српској ђимназији.

Вл.

Проба пера.

CXV.

Ћутање.

Ћутањем се може
Многа људост скрити, —
Но то људост у мудрост
Неће претворити.

CXVI.

Нешто о моралу.

Многи народ трпео је
Притисак озгора,
За то: јер је мислио
Да га трпет' мора.

А тирал му плаћао
Подругљивом шалом,
И његово морање
Назв'о је моралом

Неки су се народи
Тим успават' дали;
Друга су показали
Шта је морал прави.

CXVII.

Љубичица и коприва.

Љубичица мирише,
А коприва жеже;
Љубичицу траже људи,
Од коприве беже.

Љубичицо, жежи
И ти твога врага!
А, коприво, и ти буди
Пријатељу драга!

CXVIII.

Рад.

Јест', само на раду
Смемо зидат' наду,
Да ће друштво доћи
Своме Елдораду.

Али најпре мора свако
Изгубити наду,
Да ће моћи благовати
У Елдорадо.

Г—д—н.

Зна шта ће . . .

Покојни чича Саша (Бака) остави након себе сина Ђуру и једну кћер са нешто кућице и мало дуга. Кад га саране, навали сестра на брата, да се кућа прода, па да се прода. Ову жељу подупру још и кредитори, те тако кућицу продаду, и свима дотегне по нешто, само деци ништа.

Једаред запитам ојађеног наследника: Е мој Керча, па шта ћеш сад радити? Шта ћу? шпоркасу преда се а магазин на леђа, па ђа у свет. (Под шпоркасом је разумео кесу за крајцаре, ако би му ко уделио, а под магазином торбу за комаће.) Неко је време и терао тај занат, ал сад се окануо тог посла, и поштено живи на једној пренари (између Аде и Мола) која газде нема.

Ђ.

Допис из Загреба.

Мој драги „Стармали“! Од пре сам ти у стихове сложио немачка презимена загребачких Хрвата. То се онде врло радо читало. Једна ми је замерка што сам у тој листи заборавио на равноправност (или боље рећи на крив о-прав-нос,) те сам изоставио господу Јевреје. И тако сад чим се покажем на улици сви ме питају: „Еда ли што од Назарета?“ — тој општој жељи морам да задоста учиним, узимам дакле опет лиру у руке да напишем имена наших јеврејских Хрвата.

Некоја сам имена подвукао, а ти буди добар па та имена штампај зеленим словима, ако то не може бити а оно бар размакнутим словима. Не питај зашто, — у Загребу ће већ сви знати зашто је то.

Даклем да почнем:

Hönigsberger, Priester, Sitzer,
Alexander, Sissman, Spicer.

Löwy, Kronfeld, Neuman, Sachs,
Heinrich, Moster Berger, Maks.

Rosenberg, Granitz, Büchler,
Heimbach, Mahalup, Reichler.

Lichtenberger, Kaufman, Weiss,
Baumgärtner, Schönwald, Greiss.

Schweinburg, Sauburg, Hacker,
Schönstein, Siebenschein, Weiscker.

Herman, Bachrach, Pulzer, Lank,
Moses, Fanto, Sommer, Frank.

Grünhut, Gizelt, Guthard, Klein,
Kebler, Ungar, Berger, Stein.

Fürst, Blau, Grün, Kell, Maks-Stern, Fain,
Milan Zvezdić (das ist rein).

Hochstäter, Moskovic, Schlang,
Schlezinger, Kornitzer, Lang.

Miternacht, Engelsrat, Hirschl,
Haberfeld, Branschweiger, Fischl.

Hochenberg, Lichtenberg, Zorn,
Borovic, Jakobi, Horn.

Baumgarten, Neuberger,
Lotersberger, Eisenstäter.

Rosenfeld, Brodjovin, Frankl,
Habermann, Rosenthal, Hakl.

Kastner, Oehler, Braun, Kahn,
Maissen, Weichsler, Hartman Kahn.

Blauhorn, Steinhardt, Eperger,
Zu guter Letzt — Strassberger.

Хо! мој, ето ти белаја! понуђаше ми све жице у

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

један мах, као код наши неки песника. Сад моран опет салдумити из појезије у прозу.

Deitsch, Schwarz, Reichl, Hirsch, Kohn, Wolf, Pick, Withe, Singer, Pollak, Grillo, Steiner, Kobi, Arko, Betlheim, Bernstein. . . . . .

Сад нека буде доста. А кад је мени доста да ме већ мучнина попада, како ће бити онима који читају.

Решето (старо).

Честитка Ст. Н—у.

Своје красно име
У књижевном свету
Јако си бламир'о,
Г'де? — у кабинету.

Сад си сиш'о с' моћи
Која није за те;
Од'те, браћо, листом
Да му честитате!

Честитам ти и ја,
И душом и телом,
И не тебе само
Већ и Српству целом.

Па сад бог ти дао
Благослова сваги —
Министеру мрски,
Књижевниче драги!

Бог ти дао много
Година и дања,
Еда б' мог'о опрат' лагу
Свог министровања!

Н.

Једно пола пријатељско, пола љубавно писмо.

Наш колар Гавра добије рецепис с поште, ал' која није у истом селу. Мислећи наш колар Гавра, да су то какви новци, брже-боље узајми 2 фор., па најми кола и оде на пошту. Кад тамо, а писмо неплаћено. Он кукавац плати и то, а к'о за што и не би, кад ће толику суму новаца добити. Узевши писмо к ене се кући, но уз пут изврати се тако, да је поломио два точка, две левче, изгубио шешир и — угануо ногу. Кад је приспео кући, брже-боље потражи писменог човека, који отвори писмо и ово прочита.

„Љубазни пријатељу Гавро!“

Прво поздрављам тебе и пријатељицу стару и пријатељицу Лесосаву и твоју младу и молим за опроштење не знам, како јој је име, ја мислим, да је Даница, али ћути бога ти, била Санда или Манда, твоја ти је драга, даље поздрављам пријатеља Аћима и да рекнем тету Кумрију и деду Ристивоја и компанију Нату и мајстор Сушу и мајстор Влагу и све друге, што су комшије.

Даље ти, пријатељ Гавро, обзнањујем, како је код мене и како ја живим, ја живим, вала богу, како могу, а да.

Код нас је прућина, да све жеже, е, па шта ћемо, да радимо, кад прућије није, па шта ћемо, да радимо.

Сад ти обзнањујем, да ли се удала Боса, ако се није удала, опет ми отпиши, да знам.

Ја сам чуо по мало ништа да шушкају, да ће ме чекати и тако сам радостан, кад сам то чуо, па увек мисли су ми све код ње.

„На не могу, на не могу од радости да спазам,
И кад спавам и кад спавам све о Боси сањам.“

И тако је лепо, слатко и шећерно поздрављам и молим је са свим срцем и душом мојом и свом снагом мојом и телом мојим, па јој тако лепо кажи, кад ме је чекала ово време, нек ме чека још 50 дана, па ће добро бити, ако бог да.

Дико моја сети се на стари наш дивани и пољубац, како је у старо време било, кад смо једно другом грицали леђа.

„Стара шора, дику на сватова ој.“

Драги пријатељу Гавро, молим те а обзнањујем ти, кад писмо приниш и видиш шта у њему лежи и за ким јој срце тежи и труне од бриге и терета ој, па те тако лепо молим, кад ушчиташ, на дозови и моје старо лане с оне гране, па нека и она чује, како ја живим и како је лепо поздрављам из свог срца дубоко, дубоко

„Да већ не мож' дубље бити
Дику поздравити ој!“

Драга моја Боса, тако ми је срце потавнило и пожутило за тобом од' бриге и жалости, душо моја и злато моје и сребро моје, бисеру мој и бели шећеру мој и медени колачу мој, ево већ три године, како се видили писмо, а још већа радост пољубили писмо, а камо ли загрлили писмо

„Капетана три године дана.“

Писмо пишући и вас искрено поздрављајући у кратко. Ко пис'о живио и оженио се и вечито срећан био, а ко чит'о срећан био и на многаја љета живио!

Крај — конец — Амин.
Пис'о твој пријатељ
Аркадије Букин инфантеријст.

Кад је цело писмо наш колар Гавра саслушао, у мал' што није у несвест пао. Та није шала то, узалуд потрошити, 2 фор., платити поштарину пребити два точка, две левче, изгубити шешир и шта ваше — уганути ногу! —

Жеравица.

Из школе.

Учитељ: Стево! „Ти си добио од твог оца 14 нов. па си потрошио 6 нов; колико ти је још остало?“

Ђак. Стоји, мисли — мисли — никако да ње остатак, на једаред се досети на рече: молим господине, ја не смем од моје матере ни крајцаре да потрошим.“

Мали Мита дође из школе и рече своме оцу: „данас је хтео господин да ме туче.“ „А откуда ти то знаш?“ упита га отац. — „Е на опално ме је шаком“. — „На што онда кажеш да је хтео“? — „На да како да је хтео, јер да није хтео не би ме тукао.“ —

р.

На суду.

Позову Косту Тркаловог на суд, што је истукао Шваву. На суду сирома Шваба још увек модар, непрестано моли: право судила! —

Која држи шешир, а у шешир напутра тутњуо десетицу, па како га судац што запита, а он шешир па прему њему управи. —

Овамо-онамо, најпосле ослободе Коју, ради помањкања доказа. Која се поклони судцу па хајд напоље. Кад тамам да изађе из ходника отворе се врата, а г. судац изађе, па стане пред Коју. — О баш вам фала господине, ви сте ме избавили из непријатке. — Хје, — нема фала у шешир, већ из шешира! — Из каквог шешира, примети Која. — Та нечините се невешти! Знате ви добро, како сте шешир окретали, нег дајте ми ону десетицу. — А! — десетицу. Па зар сте ви мене зато ослободили? А ја мислим за то што је Шваба рекао: право судила. — Мој господине, — нисам ја ни мислио, ни на крај памети вас митити, већ знате ко што је данас петак, — најапа, продам ја један кожу за 10 фр. још у јутро. А код нас мајстора каже се, кад се прво парче прода: Прва срећа, пуна срећа па се мете у шешир! Бога ми нисам ја мислио митити.

прип. Ј.

Није све. . .

Није све лепо,
Што није ружно.
Није све весело,
Што није тужно.

Где нема косе
Није све чело,
Није све црно,
Што није бело.

Није све злато
Што ј' жуте боје.
Није све туђе,
Што није моје.

П. Р.

Из Загреба.

Питање. Шта се оно пуши на Марковом тргу у Загребу?

Одговор. Хедер — вари!

Питање. А шта вари?

Одговор. Српски предлог.

Питање. Па дотле ће га варити тако дуго.

Одговор. Док не преваре.

Решето (ново).

— Деца разсуђивање за ужином.

Моје јаје хладно. — Моје такође.

— Но од чега је то? — Свакако је кувано у хладној води.

— „Мати, хоћеш ли опет имати скоро грозницу“? — А зашто ти то питаш? — „Па зато, кад би имала, могла би опет добити тако лепу кутију од пилула.“

— Молитва. Мала Марија, знајући, да се родитељи сутра спремају с' њоме на пут, молећи се богу, пре но што ће деци, заврши молитву овим речима: „Опрости ми Боже, ми одлазимо сутра у Италију.“

— Њежни отац имађаше обичај, да место сина пише његове задатке писмене. Учитељ једним напише на упражњену овакву оцену: „Прекрасно, но слог је већ застарио!“

— Мама, а зашто су људи пре рађали децу?

— Како то, душице?

— Та ето, попа је сам данас читао у цркви, како је Аврам родио Исака, Исак Јакова, и Јаков Јуду!

— Но, дете моје, то нису били људи.

— Него шта?

— Патријарси.

— Мој Пера тако добро памти, да ме вазда потсећа кад ја што заборавим да учиним. Оди овамо Перо, кажи ми, шта сам заборавио да извршим данас?

— Знам, знам, кликује Пера. Ти се ниси још данас свађао с' мамом.

— Учитељ. Кошта ли н. пр. кила јабука 10 новч. и тебе даду 60 новч. колико ћеш јабука моћи купити за све новце? — Да, кад би ми дали 60 новч. одговори ученик. — Но ти представи себи, да ти мама да 60 н. да купиш за њих јабука. — Но, онда ви слабо познајете моју маму.

— Катихета. У св. писму се вели, да је боље давати него узимати. Ко ми може објаснити, у каквом је смислу то казано?

— Један ученик. Ја могу. Дати ћушку, много је боље, него примити је.

— Шта је то хуманост, справедљивост, честитост и т. д. —

Прекрасне речи.

— Каква је разлика између људи и животиња? — Та, што животиња човеком не може бити, а човек скотом може.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Припослано.

Пучки учитељи једне чувене политичне обћине у Срему не жале се на г. г. Начальника и благајника — што их у месецу „Априлу“ хрђаво наплаћују, — прво с' тога што пословица одрешито каже: „Народ што ћмаде — ћздаде“, — а друго с' тога, што је у месецу „Априлу“ слободно шалу збијати!

Али поменути учитељи жале се на ту своју господу, што исти њих и у другим месецима „априлски“ наплаћују, одбијајући их све до друге суботе, те пошто „Стармали“ кад кад и јаку чибучину уза се носи позивљу а дотични учитељи у помоћ!*)

*) Ако је коме злу у чибуку лек, „Стармали“ ће вам врло радо позајмити свој чибук на употребу.

Све дужнике наше, којима су разаслате наручите карте и сада уз овај број цедуље као опомене, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, како би се опростили непрестаних опомена и ми досадног посла.

Администрација „Стармалог.“

Умољавамо да се гласа!

Према расписаној награди ваља да се пресуди која ће хумореска или хумористичан спев у подлистцима „Стармалог“ од бр. 1—12 о. г. добити прву, а која другу награду.

Право на гласање има сваки наш предплатник и уредништва, којима наш лист у замену шаљемо, — на сад молимо свакога да то своје право и употреби. Што више гласача, то праведнија ће бити пресуда.

Оригиналне хумореске или хумор. спевови на које се гласити може, ово су:

1., За што је Занлеталовић у сватовима плакао.
2., Два малера на пољу љубави.
3., Дебели Јанко.
4., Копање блага.
5., Лијек од пушења.
6., Турнир или — Александра.

Вота ваља да се напишу на засебној артијици, на којој ће бити само ово: Прву награду досуђујем хумореску, под насловом „.....“, другу хумореску под насловом: „.....“ А за тим потпис имена гласачева.

Гласење по имену писца неће се уважити.

Ово треба што пре да се пошље Издавачу „Стармалог“ у Нови Сад. Резултат гласања, са именима гласача и како је ко гласао штампаће се у броју 16. И онда ће се уједно и награда дотичнима разаслати.

Издаватељство „Стармалог.“

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ-ЋИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10½ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ВРЛО ПРАКТИЧНО

за оне, који имају што свету да огласе.

Потписана штампарија као наклаћник најраспростањенијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обртнике на анонсовање у истоме календару за г. 1886.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну	. . . . .	фор	24.—
„ ½	„	„	12.—
„ ⅓	„	„	9.—
„ ¼	„	„	6.—
„ ⅛	„	„	4.—
„ ¹/₁₆	„	„	2.—

Огласе са страних језика преводимо **бесплатно.**

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, **колико дојаке још ни један српски календар** и зато је нарочито најподеснији за оне, који имају што свету да огласе. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

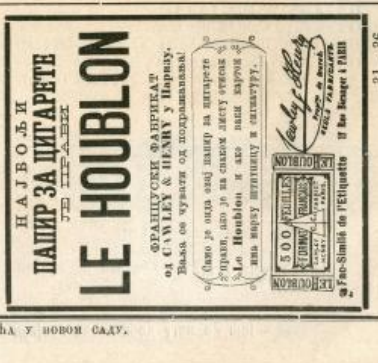

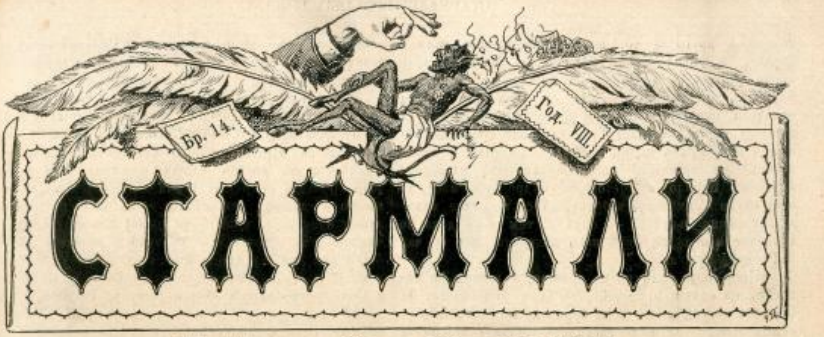

У Новоме Саду 20. маја 1895.

„Стармали“ излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уредништву (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

На збор!

На збор! на збор!
Црна се гуја из трулежа гњила
Около врата нашег обавила,
Отров је њезин на прси нам кан'о —
А ми од срама бол не осећамо.
Цаба му бола, том смо давно вични,
Ал срам нас дави, Срби моји дични!
На збор! На збор!

На збор! На збор!
Који смо прегли једној светој цели,
Одбац'но сада, све што браћу дели.
Збор овај места сваком брату спрема,
Ту места само изајица нема.
Покаж'мо да нас више дух облеће,
А издајнику, — да га нико неће.
На збор! На збор!

На збор! На збор!
Један је часак кадар наћи слогу
И њоме опрат' љагу многу, многу.
Не може л' слога данаске нас слити,
Ја сумњам да ће никада је бити.
Згрлимо с' једном као Срби прави,
Недајмо да нас срамота удави!
На збор! На збор!

На збор! На збор!
На збору неће требат' много речи
— Јер сви ми знамо шта нам душу гњечи;
Само ће рука руку стиснут' јако,
А то ће значит': тако ил никако.
На светим жаром, с поновљеном свести
Слога ће сложне на дело повести.
На збор! На збор! **С.**

Шетња по Вршцу.

XI.

Да је Вршац права српска варош, то се и по томе већ види, што се у њему људи непрестано протеривају, непрестано туже. Мало им је, што су својим парницама окупирали вршачки српски и белопривански судбени сто, него сад мора њихове тужбе расправљати и арадски суд, па чак и наш св. синод. Овог месеца само пред арадском поротом расправљаће се четири пресе парнице, које је подигао адвокат Бурјаз, а кад ће се тек расправљати она тужба, коју је вршачка општина против Германа св. синоду послала, то не може нико жив знати. Него због ове последње тужбе не може нико осудити Вршац и Вршчане. већ ако се ико хоће осуђивати, то се морају осудити остале наше општине, што нису све листом следовале примеру вршачке црквене општине. Кад би све наше општине листом тужиле Германа као расколника и јеретика, то би знатно одлакшало посао нашем будућем сабору и по мом мишљењу знатно би припомогле, да се испуне оне Германове речи: „ако све штраће попуцају — 24,000 фор. годишње ми не гину!“ Но можда наше остале општине мисле: „ако ће се што постићи — то ће се постићи и по тужби једне општине. А ако се не да ништа постићи, то ће онда само једну општину разрешити, а остале ће остати интактне и тако ће наш народ проћи о мање жртава, о мање пређа, који би безусловно морао наступити, кад би више духовна или политичка власт разрешила многе наше општине.“ Тако резоновање свакако је врло разумно, т. ј. много држе, да је разумно, али — није братски. Но на послетку што му драго. Вршчани су тужили Германа, а ако би Герман хтео да им врати љубав, па да њих и њихову општину тужи, то ће Вршчани једва дочекати, прво за то, што ће се дичити, што одмах после Бурјазове тужбе долази Гер-

манова, а друго за то, што им парничење лежи у нарави, па никад лепше прилике, да задовоље своју нарав. Можда су наше остале општине и на то помишљале, па као држе, кад су Вршчани једаред отпочели парницу, они неће донде мировати, док не истерају мачку на оџак. Ту дакле онда вршачкој општини није нужна помоћ осталих општина — посестрима, па ако што постигне ако св. словенски апостоли Ћирило и Методије умудре св. синод, те овај осуди Германову забрану, да се прослави хиљадугодишњица њихова — онда с тим већа дика по Вршчане и онда ни нико неће замерити, што су чак и Германа тужили.

Него то је било па и прошло, а каквих ће све последица одатле проистећи, то ћемо још видети. За Германа се сад много већа бура спрема, него што је тужба против његовог раскола — долазе избори за наш народно-црквени сабор. Белоцрквански државни тужилац, Штефика Николић, већ је почео мутити по белоцрквањском и уљмањском срезу. Хтео би човек да постане посланик, па као вели, ако ми не пође за руком, да се протурим у белоцрквањском, онда ваљда ћу се дочепати мандата за уљмански срез. Штета само, што га људи врло добро познају, што знају, како дише према нашој автономији и како је велики Германов обожавалац, те готово нико ни не мисли, да таквог човека пошље у Карловце на сабор. Да пак до мене стоји, да од мене зависи, ја бих Штефику послао на сабор, јер би тако наши остали посланици у својој средини имали и једног шаљивчину, који би се увек постарао, да их развесели и да их насмеје. Но наши Срачи неће хтети да усвоје такве разлоге, јер им у овим озбиљним и тешким временима није до шале и смеја и тако ће Штефика морати остати код куће, те неће видети ни Германа нити карловачки двор, што ће свакако штета не по народ бити, али по становнике у белоцрквањском „штукхаузу.“

А сад да укратко завршим ову „шетњу!“

Долази нам Видов-дан, када ће се држати велики бирачки збор у Сомбору. Овај збор треба са свим друкчије да буде, него што су она лањски били у Кикинди и по другим нашим местима. Овај велики збор треба да репрезентује читаво овострано Србство, свесно и сложно, као што и треба да буде пред великом опасности, која прети нашој автономији, нашем националном опстанку и културном развитку. Сви у бојни ред, сви сложно и свесно у уставну борбу, а коме је то поље могуће, нека похита на Видов-дан у Сомбор на братски збор и договор. Ту ће се војска причестити братском речи и српском свешћу па онда нема тог Вука, који ће моћи луте српске оклопнике одвести за гору, него ће сви сложно и јуначки загазити у уставну борбу и онда нам је победа сигурна! У то име: срећан вам рад, браћо, на видовданском збору и договору у Сомбору!.

Вл.

Уштипци.

Политички астрономи пророкују, да ће од септембра месеца падати снег у Карловцима. Германа, који је и сад већ слаб на ногама, осврће се за другу резиденцију.

* * *

Исправка. У 39. бр. „Нашег Доба“ стоји: Стева Павловић моли да се још мало стрпе општине, које га питаше кога да бирају у сабор. У место тога тре-

ПОДЛИСТАК

Ципија.

Хумореска Лазе Нанчића.

I.

Једна Смиља непрестано плаче. Са свим је увело и побледело оно бело лепо лице, по којем се пролевала јасна и дивна румен као да се испод провидљиве беле руже одсијава црвена, те изгледа, као да су ту белу и црвену ружу десет лутих мразева скрхали и боју јој са свим промешали; оне сјајне црне очи упале су јој и почеле се гасити као звезде пред зору, па је с тога изгледала, као да ће за који час издахнути. А још пре кратког времена била је пуна бајности, живота и лепих нада на сјајну и слатку будућност! Још пре кратког времена, кадгод је прошла улицом или шеталиштем, мушки су се дивили лепоти и живахности, девојке су јој пак завиделе, што их је све редом својом лепотом у присенак бацила, а сад је напрасно тако опала и увела, те сад нема несретније и јадније девојке на свету од лепе Смиље! Нити изилази куда, нити мари за ништа, нити јој се мили што, већ непрестано седи код куће и у својој големој несрећи осећа се још у неколико сретном, кад је сама, те да се може сита наплакати. Већ су јој и сузе понестале. Није шала, већ неколико дана како непрестано плаче, па није ни чудо што више нема суза. Та и многи извор усахне, кад наступе Илијске прућине и оклада суша, а камо ли неће усахнути извор суза — очи! Уз то није готово ништа јела, па с тога се не може нико чудити, што је још до пре неколико дана пуна и румена Смиља сад са свим ослабила и што је изгледала бледа као сирт.

На за што се лепа Смиља уједаред тако променила, какви су то големи јади и какна је то грдна туга, што су јој скрхали душу и сломили срце?

Погодићете, ако кажете, да се таква напрасна промена на Смиљи догодила са прве њезине судбине, и љубавне несреће.

Одавно се она мило погледа са Милојем Белићем. Милоје је момак на свом месту. И образован је, и вредан је, и леп је, а и солидан, па му нико не налази мане ни у чем, само, само по њеној многих ипак није за женидбу. Сиромо је ћинђалију, па пошто се са материјалних неприлика није могао даље школовати, то се одао на чиновничку струку. Стушио је у порезно звање и ту непрестано није друго шта био, но са свим прост писар. С тога су старији, који су компетентни, да одређују, да ли ко има „квалификацију“ за женидбу или не, и тврдили, да се Милоје не може женити. Млад је, па нек чека. Смиља пак и Милоје нису били тог мишљења, него су били убеђени, да је за

ба да стоји: Општине моле г. Стеву Павловића да се још мало стрпи док га не питају и т. д.

* * *

„Пест. Лојд“ препоручује доцњење нашем црк. сабору да буде **умерен**. Испуњаће му се.

Којом је **мером** Герман **мерио**, оваком ће му сабор **одмерити**. То је са свим у **мери**.

* * *

Државни тужилац предлаже, да суд досуди Нанчићу много латинске среће — **Fortunu**.

* * *

Већина позваних свештеника из архидијецезе није трећи дан Духова отишла ни у Карловце ни Герману на **ручак**. Из тога излази да Герман ни код њих нема **кашике**.

* * *

Лазу Нанчића туже због чланка „Омладини“ на основу § 173. Како је данас у Угарској, може бити задовољан, што га туже само са **сто седамдесет трећим** параграфом, а не туже га са **сто седамдесет и три** параграфа.

* * *

На Видов-дан позива наша нар. слободоумна странка општи народни збор у Сомбору. Уредник „Нашег Доба“ премишља је дуго по календарима, па кад не нађе „**Вуков-дан**“ он је сад против сваког збора.

* * *

Чуди се свет, од куд да Гарашанин узме чивутина за министра финансије у Србији. Ал он га није узео само зато што је чивутин, него и зато, што има историјско име Вукашин.

* * *

Недавно је умрло славни **србобрански** јунак Босњак. Тугу за њим ублажиће нам у неколико то, ако у Босни и од сад буде **србобрана**.

* * *

„Наше Доба“ обећало је у програму, да се лист за то покреће, да утре **пут** јавном збору. Сад кад дође време дељењу, види се да његов пут иде на то, да утре јаван збор. **Ѳ.**

Ћира. Јеси ли чуо, да је у Босни опет један официр убијен?

Спира. Чуо сам. Али повине здраво јако доказују, да није убијен од туђе руке, него да му се пушка одапела сама.

Ћира. А како би се смела пушка — па још у Босни — одапети сама?!

Спира. Но, па можда је била здраво **запета**.

Ћира. Видиш, на то се нисам ни сетио.

Ћира. Даклем Анђелић остаје **сам**.

Спира. Тако се бар у опште држи.

Ћира. А шта вели Тиса на то.

Спира. Он ће рећи: Ако је заиста Анђелић **сам**, akoro vele nem lehet számolni.

Пуслице.

○. Ово неколико дана не излази ми из главе она стара песма: „*Ој, заиграла зора од Сомбора.*“ — Ту је песму сам народ певао. Сад ћемо видити је ли био пророк.

✂. А какву песму црна чета гуди?: „*Мало нас је, али шкода људи!*“

младе људе брак, а кад једном остаре, онда имају само на смрт чекати, не да мисле на рударин и на преле пољупце. У своме убеђењу с тим су се још већма учврстили Милоје и Смиља, што је Милоје после неколико година службовања свога постао најзад и официјалом у пореском звању, дакле би већ могао основати себи породицу. Нико није сад срећнији био од Смиље и Милоја. Смиља се сад није могла друкчије ни замислити, него као певеста у дугачкој белој хаљини, са венцем на глави и дугим велом, а Милоје се сав растапао од жиља и усхићења, цртајући своју будућност најружичастијим бојама. Сад више неће они морати крити своју љубав, неће се морати више тиме задовољити, да Милоје проће поред њеног прозора у извесно доба, те да се виде, поздраве и са милим погледима неколико тренутака разговарају, јер се нису могли увек састајати, већ ће од сад увек заједно бити и живот ће им слатко тећи у вечитом грљењу и љубљењу. Њиховој срећи завидеће читав свет.

О своме наименовању за официјала извесно је Милоје Смиљу код прозора, кад је туда у обично време прошао. Иначе не би ни смео стати код прозора, да га не би спазио строги Смиљин отац, јер онда зло и по њега и по Смиљу. У осталом, тог часа Смиљин отац није ни био код куће, па су се с тога с тим слободније могли разговарати. Најзад се на овом љубавном збору реши, да Милоје сутра дође и да Смиљу званично запроси у оца. За тим су се тешким срцем растали, али са слатким уверењем, да ће сворни вечито своји бити и да се никад растављати неће.

И заиста је сутра са својим наименовањем за официјала у цењу дошао Милоје, да званично запроси Смиљу у оца. Сиромах Милоје није добро ни сложио узрок, ради чега је дошао, а Смиљин се отац на њега осече:

„Шта рече то, младићу?“

„Извините,“ одговори Милоје дрхтећим гласом, „али ја неограничено обожавам и љубим госпођицу Смиљу, па сам тако сретан, да је моја љубав и у њезином срцу нашла одзива, те сам с тога тако слободан, да у вас, поштовани господине, запросим њену руку божанствене госпођице Смиље и молим вас лепо у њезино и моје име за ваш очински благослов. . .“

„Бре обојици вами даћу ја виргава, а не мој очински благослов!“ продера се отац тако ужасно, да мал' што није у несвест пала Смиља, која је у другој соби прислушкивала, те наравно да је све чула. „Где ти њега! Хоће момак да се жени, а овамо је нико и ништа! Вала ћу ја дати моју ћер таквој пропалици, који нигде ништа нема, па да поред њега гладује? Ал знам ја! Ти си бацио око на моје имање, али неће те убости. Док сам ја жив, не дам моју ћер таквој пропалици, па да после моје смрти пропућка све. Ајак! То неће бити.“

Ж. „Лоја“ нам саветује да се држимо среде. Не можемо ни среде, ни петка, — то су посни дани. А ми смо жељни да се омрсимо правдом и правичношћу.

△. Герман већ помишља на пензију од 24.000 фор. — И то је лепа утеха, али ако му и то утече, онда ће бити утека.

✱. Viribus unitis, — то је девиза нашега краља. Па сад ако и ми viribus unitis докажемо да је Анђелић главна препона нашег задовољења, — краљ ће то без сумње чути и уважити.

††. „Наше Доба“ вели да „Стармали“ пише за децу, а деца пишу за њега. — Ми се на ово не би осврнули, кад не би и то био доказ, како је „Н. Д.“ у очи избора изгубило и последњу мрву памети и логике.

Ђука. Јеси-л' читао да „Наше Доба“ назива последњег деспота српског „највећим шпиндлером“ и „незналицом.“

Шука. Па зар се ти чудиш томе?

Ђука. Како се не би чудио, кад је оволико година лежао у тавници за народ а написао је и историју.

Шука. Па у тој историји и лежи чвор, јер да је у њој истасано, да су сви доцнашњи патријарси били небирани, Његова Небираност би га прогласила најмање за мученика.

Θ.

О д а
Кечиги.

Бежите рибе, шарани, смуђи,
Бркати соми, егуље вите;
О кесегама ни зборит' нећу;
А и ви штуке, под рен се скрите.

Моруне беле, јесетре слане,
Та и вас људи достојно хвале,
Ал кад се само кечиге сетим,
Све сте ми друге к'о трунци мале.

Има ли тога цара ил краља,
Кој' не признаје твоје дивоте?
Има ли тога грофа, барона,
Има ли тога владике, проте?

На крстов-дан се водица свети,
Свештенство радо Дунаву ходи,
Није му тешко, јербо се сети,
Кечиго, да си и ти у води.

Ал и ти за то захвална бивши
И благочести у прилог радиш:
Ко никад није постити хтео,
Кечиго, ти му посте осладиш.

Кад би се орден рибама дао,
Ти би га прва добила тупа;
Ордена немаш, — ал скромност твоју
Још боље краси кришка лимуна.

Добра си топла, добра и хладна;
Пред кога дођеш не да те ником,
У хладном стању дивно те гледат',
Где дрхћеш, дрхћеш — твојим леденом.

„Али — промуца Милоје — ја не тражим ништа. Ја хоћу само руку госпођице Смиље и ваш очински благослов, а ја сам у стању, да жену и породицу своју храним, јер ја сам од јуче хвала богу постао официјал у порезном звању. Ето мог декрета!“ и он извади из џепа своје именоване и пружи га Смиљином оцу.

„Задржите ту дрљу. То није ништа. Остајете поред свег тога исак гладница, као што сте и пре били. Покажите ми екстракт из грунтовнице, да имате кућа, земље и виногради, ил покажите ми књижицу из штедионице, да имате уштеђених хиљадица — то за мене важи, а то трице, тај ваш папир можете бацити. Не вреди ни по луле дувана. Ја се препоручујем.“

„Је ли то ваша последња реч?“ запита Милоје таквим гласом, као што би говорио онај човек, који очекује смртну пресуду.

У том из друге собе уђе унутра Смиља, сва уплакана и у највећем очајању.

„Оче, ја га љубим. Ја хоћу да пођем за њега. Ја за другог нећу. Ја ћу се убити. . .“ говорила је она испрекидано и јецајући.

„Језик за зубе, безобразнице једна! Марш одмах у другу собу!“ продера се на њу отац немилостиво. „А ви . . . ви . . . како ћу да вам кажем — окрете се сад разјарени отац према Милоју — торњајте се испред мојих очију и из моје куће, јер ћу вас као каквог дерана ухватити за јаку и избацити на поље. То је моја последња реч — јесте ли ме разумели?“

„Али, молим лепо“ — отпоче Милоје, па и њему ударише сузе, кад виде своју божанствену Смиљу у тако јадном стању.

„На поље, рекох!“ прекиде га отац и руком му показа на врата.

„Оче, смилуј се, немој ме убити!“ завапи Смиља и клече пред оца са склопљеним рукама, а сузе јој непрекидно текоше низ лепе образе.

„И звер би се на такво анђелче смиловала!“ умеша се сад Милоје, те то још већма разјари оца, кога је била Смиљина молба у неколико разблажила.

„Напоље, рекох ти, витков и пропалицо једна!“ продера се он по ново у јарости својој па ухвати Милоја за јаку и избаци га на поље. При том призору изневерила је Смиљу свест са сним и она паде у несвест.

II

Господар Пера Алимпијевић, Смиљин отац, беше врло богат трговац. Припадао је овој врсти наших старијих трговаца, за које се вели, да су грчке или цинцарске крви, па за то су тако штедљиви и тврди.

Господар Пера трговао је са свачим. Продавао је платно и свилу тако исто, као што је и Власима продавао

Кад си печена већ из даљине
Мирис те јавља нашему носу, —
Ал кад од тебе паприкаш створе,
Тад довор плива по твојем сосу.

И баш да ниси по себи дивна,
Дивна би била по твојем дару, —
И ја да писам почео теби,
Мор'о бих певат' твоме зјвару.

Једна ти мана (за сиротана),
Кечиго драга: здраво си скупа;
Скупо ј' и ово винце достојно
Ком се подоба да те окуша.

Кечиго драга, од мене ј' доста,
Ја оду не знам завршит' боље,
Већ оним, што је испосник један
Сто пута клико'о у славље твоје:

„Блажена мрежа која те хита!
Блажена кујна у коју дођеш!
Блажена шерпа у којој цврчиш!
Преблажен гортан кроз који прођеш!“

Иди цркни.

„Ити цркни, старе шена! Ти старе шена треба јетаред цркни!“ И ја јетарет цркни!“ Тако говораше једна Немица старој Сркињи, с којом је заједно живела. Сркиња се мргодила и било јој противно, што ова њој вели, да треба да цркне, јер је стара. Али кад Немица, даље рече: „Ти стара шена, на трепа цркни, пока моли, а ја куфа руча,“ — онда јој постаде јасно, да она њу у цркву тера.

Жеравица.

Натписи.

I.

Новино сунце.

Чујте нежност мајстор Нове:
Своју жену с у н ц е м зове, —
И право вељаше
Јер и она зна да суши,
То јест: пуне чаше.

II.

И пољупци су с трошком скопчани.

Стева Пелу своју љуби
Здраво, здраво.
А то Пели богме није
Увек право,
Јер кад Стева љубне лице
Својој Пели
Мора таки опет с нова
Да с' набели.

III.

Д у г.

Кол'ко косе на глави
Тол'ко дуга има Прока;
Јер му није плаћена
На глави парока.

Шуљ'мац.

суву рибу. Трговао је са марвом и храном, а уз то је терао и економију и обделавао винограде. Поред тога помагао је сиротињу и друге потребне људе, као што су н. пр. чиновници и учитељи, т. ј помогао их је у толико, што им је позајмљивао новаца на нелику камату. Тешко је непрестано новац. Изда једну форинту, пусти је у свет, а ова му се за кратко време врати натраг са још једном другом својом другарицом. У његовој благајни формално су се котиле форинтаче, петице, и десетице, стотинарке и хиладарке. Плодили су се дукати и сребрњаци, а уз то је господар Пера врло штедљиво живео. Никаквав луксуз није терао, на не само то, него није ни издалека живео онако, како би од по муке могао, а да његова благајна не осети никакав губитак. Али онда би се у нешто њиој мери плодили његови дукати и његове банке, а то господар Пера не би могао подпети, то би му можда сирт задало.

У народно позориште, кад је ово дошло у његову варош, није никад одлазио. Само је једанпут био и то кад се „Кир Јања“ представљао. Из позоришта отишао је врло зловољан куће. Услуг је рекао једном свом познанику, да не би био дошао у позориште, да је знао, да је кир Јања тако велика будала и тако грдна расипкуња. За његов пак цинидук карактеристично је ово: кад је остарио и мало отештао није се могао увек пробудити у доба, кад је хтео и кад је потребно било да устане и да оде, да најми надничаре. С тога се дуго борио сам са собом, да ли да купи „векер“ или не. Много му је било, да за такав сат изда неколико форината, па с тога се колебао, хоће ли се бацити у тако огроман трошак, или ће живети по старом. Али нужност, да се у извесно доба у јутру пробуди и устане сваким је даном већа бивала. У том јаду његова оштроумна глава паде на оријгиналну мисао: решио је, да ухвати петла и да га у својој соби веже за ногу од стола, те ће га петао својим кукурекањем пробудити рано у јутру и тако ће себи уштедити трошка, јер неће морати купити „векер“. Што је памислио, то је и учинио и од тог доба увек држи преко ноћ у својој соби везаног петла.

Разуме се по себи, да такав човек мора и у погледу хљина прекомерно штедљив бити. Не иде одрван нити нечисто, али хљине не иђа по неколико година. За хљине узима јаку чоју и кројач му мора ваљано сашити, па често му капут или чакшире толико година трају, колико је нужно, да једна девојка дође на полицу и да је породица и друштво прогласе за удавачу. А његова астраханска капа кад би могла говорити, могла би причати о Книћанину, о Мајерхоферу и свим великим жупанима, који су се за последњих тридесет година измењали у тамишкој жупанији. Можда не мање година броји и његов

Гајдаш варалица.

Неки гајдаш имао је виноград и жену. Виноград је задужио па му га продадоше а жена му се разболи па умре.

Оде гајдаш попи и замоли га, да му жену по хришћанском закону сарани; али попа ниште у напред новце — а гајдаш нема; па шта ће у својој невољи, досети се и обећа попи да ће му дати један члан, само да му жену свечано сарани.

Попа се полакоми и сарани покојницу.

После погреба ево ти гајдаша к попи, и носи му у руци један члан (од прдљке): „Ево, господине, што сам вам обећао!“ (Попа се надао једном члану винограда, ал овај је већ давно био у чивуцким рукама.)

Јелте да то није било лепо од по —, хоћу рећи од гајдаша?!

Шуљ'мац.

Ко ће му докасти?

Год. 1851 у И . . ку дође у суд пред Ш. П. човек, чији је коњ убио крмачу другог суграђанина му.

Судија га запита: „Шта је то било?“

Оптужени ће на то: „Е, па шта је било. К'о на прилику, да простите, господине, ви сте коњ, а ја крмача, па да ја њушкам око ваших ногу, а ви да се ритнете, па да ме убијете.“

„Шта? шта?“ продера се на њега судија, а оптужени ће брже-боље да поправи, па ће рећи: „Није, није, господине. К'о на прилику ви сте крмача, а ја коњ, па да ви, господине, ...“

Судија: „Шта, шта безобразнице? Зар ти тако? Торњај се на поље до сто врага!“

Оптужени сав преплашен рече на изласку: „Е, кад не ћете, да будете ви коњ, ви крмача, ко ће вам доказати?!“

Жеравица.

Под чергом.

„Чуј ме, Гага чуј ме,
Ш:а сам ноћас снио:
Украо сам коња —
Ал је матор био.“

Гага сања њуши
Па му рече: „Рано,
Кад већ крађу сниваш,
Кради што ваљано!“

---

* * *

Мати. Дете моје, а зашто ти не волеш да идеш у школу?

Сокица. А шта ћу у школи?

Мати. У школи се деца уче.

Сокица. Е, дабомеда! Шта могу научити, кад ни наш учитељ не зна ништа.

Мати. Иди с богом; како он не би знао?!

Сокица. Верујмати, он ништа не зна! Он све мора нас да пита. Мене је јуче питао колико је двапут два.

Из школе.

Учитељ. Ево видите, децо, пре неколико година мерили смо још овом мером. Перо; како се звала ова мера?

Пера. Риф.

Учитељ (узме нову меру, на њоме јако мале по ваздуху). Сад се мери овом мером. Стево; како се зове ова мера?

Стева (незна).

Друга деца (дошаптавају му). Метар.

Стева (малко глув). То се зове ветар.

Опет из школе.

Учитељ. Е сад сам вам показао стоногу. Избројалисте јој ноге и уверилисте се, да она нема баш сто ногa.

Деца. На зашто се зове стонога?

Учитељ (ушепртља). Бога ми, децо, то ми не знам казати.

Један ђак. Ја знам. Стоногом зове се за то, јер — јер — јер стоји на ногама.

цилиндар и алавратно прно одело, које облачи свечаним приликама, кад у варош дође министар или који други моћни господин. У кратко, господар Пера има ту једну страст, да гомила благо, али да га не ужива.

Жена му је умрла, а иза ње остало му је само једно једино дете — лепа Сњља, његова једина наследница. И ето ту богату наследницу судило се да запроси голобер Милоје Белић, који нигде ништа нема, па да га још истерају из порезног звања, морао би скапати од глади. На зар за таквог човека да господар Пера да своју јединицу? Никада! Боље да је мртву види, него у наручјама просјака, какви је у очима господар-Перовим био Милоје. Али његова га Сњља тако јако воли, ето се од туге и жалости сва осушила, а господар Пера воли своју ћер, па му је тешко, претешко што му се јединица на очиглед губи и вене. Пропашће, ако тако још дуго устраје, а опет не може ни за главу попустити, не може је дати оном пробисвету.

То је сад господар Перу веће бриге задавало, него продавање сувих риба и згртање блага. Непрестано је о том премишљао, како ће своју ћер спасти, а да је ипак не уда за Милоја. Све је мислио и мислио, док није смислио. „Треба наћи према њој прилику, па је удати. Тако ће она заборавити тог пробисвета, а ја ћу у своје време мирно моћи умрети, с уверењем, да моје мучно благо неће којеко разграбити и растурити, него да ће моје дете поред свог честитог мужа сретно бити.“ Тако је умствовао господар Пера, а у том од једног пријатеља у добри час дође вест, да ће до душе мало постарији али врло богати трговац Коста Златић из Ч. доћи проз који дан да запроси његову Сњљу. Господар Пера врло задовољан таре руке и радује се, што ће се читава ова ствар тако сретно свршити.

(Свршиће се.)

Како ја остајем вечито жедан.

Док порез не платим
Не смем вина пити;
Мислим: после ће ми
Много слађе бити.

А кад порез платим,
Па се пити спремам,
Онда опет, јаој,
Ни парића немам.

Досетке, наивности и др. из дечија света.

(Продужење и увек отворена рубрика)

Мати. Иди, чедо моје, купи три кифле Али кажи пекару да ти не да јучерашње

Мали Јова (отрчи к пекару и рече му): Дај ми три кифле, — али нећу јучерашње, него сутрашње.

Морала мати из кујне да дотрчи, да види што су малу Јелку распалакали.

А шта је било?

Јелкин старији брат донео на баште пуну шаку разна цвећа, па поче Јелки показивати и тумачити: „Ово је шебој; ово је ладолеж; ово је перуника; ово је невен —“

Ту му мала Јелка упаде у реч оштро, примећујући да то није невен.

— То је невен.

— То није невен.

— То је невен.

— Ал то није невен.

Та је њихова препирка трајала дотле, док није Јелка почела од једа плакати: Ја знам, то није невен, — невен има слика.

Мали Стева седи на крилу своме деди, па га свашта запиткује.

— Је ли, деда, зашто ја немам браде и бркова?

— За то, јер си још мали.

Стева се загледа у деду и замисли се па ће онда рећи:

— Деда, а твоје чело није мало, па зашто на њем; нема косе?

Исти Стевица много се забавља са својим дедом; а деда га здраво воле и често га од милоште назива: магаренцом.

Једаред Стевица запита деду: Је ли деда, јеси ли и ти био магаренда, кад си био мали?

Наша деца, Јока, Вдајко и Младен добили жи на зеца, донели га у собу па метнули пред њега у тањирић воде да пије. Зец, пун страа, неће да пије, — а деца се на то једе. То је гледала мала Милка на своје колевке, па куцкајући кажипрстом своје десне руке по длану од леве руке, довикивала је браћи својој ове поучне речи: „Ту није јец воде! — Ту није јец воде!“

З е м љ а.

Јесте ли приметили, да је земља скоро у свима језицима женскога рода? — Шта мислите за што је то? — Незнате!? — Па ја ћу вам казати.

Земља је женскога рода за то, што нико не зна колико јој има година.

*

Доктор. Шта. — даклем умр'о ваш господин муж.

Удовица. Умр'о; јутрос рано у пет сати.

Доктор. А јели имао синоћ јаку грозницу?

Удовица. Није.

Доктор. Хм! хм! Но — то је добар знак.

*

Редитељ позоришта обучаваше војнике, који имађаху да се јаве на сцени у једном народ. команду. „Не вичите од једном ура, већ с малом почивком; н. пр. ура, ура — пауза... Изађоше у вече војници на представу и од једном, почеше се дерати: Ура — пузо! ура пузо! урапузо!...

Вода и вино.

Као што ти вода
Каже твоје лице,
Тако ће ти вино
Казат' — туђе срце.

*

Доктор. Но, сад сте ми све казали; — да, заборавио сам још питати, да ли можете ноћу спавати?

Пацијенат. Никад.

Доктор. А зашто?

Пац. Та знате, ја сам ноћни стражар, па само дању могу да спавам.

*

Нека сентиментална дама питала једног изадог писара, шта воли већма: сунце или месец?

Писар. О, та шта је сунце према месецу. Ја волим месец.

Дама. А за што?

Писар. За што? како то можете питати! — Јер плату примам на месец, — а не на сунце.

прибележио **Живко.**

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Капитал. Приповетка за децу од Фр. Хофмана с немачког превео Жарко Стакић. Вел. Бечкерек 1885. Издање књижаре и штампарије Ј. Гргића. Цена 35 новч.

Илустрована књижица о животињама, намењена одраслој Српчади. Написао М. Вешковић. Издање књижаре и штампарије Ј. Гргића у Вел. Бечкереку. Цена 60 новч.

Говор намењен хиљадугодишњици славенских апостола Кирила и Методија 6. априла 1885. од Уроша Милутиновића протопрезвитера митровачког. Издање „Српске грађанске читаонице у Митровици.“ Браотиском К. Трумића у Митровици.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

НОВА КЊИГА.

БИБЛИЈОТЕКА ОДАВРАНИХ РОМАНА

СВЕСКА ДРУГА.

ЈОГУНИЦА.

(Maître de forge.)

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

ФРАНЦУСКИ НАПИСАО

Жорж Оне.

ПРЕВЕО Бранко Мушицки.

ДРУГИ ДЕО.

Цена је 60 новчића.

Ретко је који књижевник јевропски изишао тако брзо и тако рано на глас као француски писац, чији роман „Maître de forge“ (управо „Власник ударнички“, али ми смо га покрстили, наденувши му име „Јогуница“) доносимо сад у српском преводу. У најновији лепој књижевности светској стоји Жорж Оне на врло угледноме месту. Његови романи сматрају се за класична дела у својој врсти. На ту висину подиже их како то, што им је прича вешто склопљена и састављена, тако и то, што је у њима сама радња оштроумно распредена. Догађаји се ту низку природно и тако живо, да се читаоцу читаво наочиглед збива, што чита, а карактери су тако верно и доследно изведени, да се човек мора дивити, како писац дубоко познаје психологију стране човечије природе. Е и ван моменат у онеовим романима јасно је обележен. Оне је, истина, ђак реалистанске школе, која данас махом превлађује у лепој књижевности свију културних народа, али се опак држи на висини оног идеалног задатка, који му не да, да падне у најнижи слој реализма, те да постане бруталан. Зато је француски песник и освојио на јуриш светску читалачку публику.

Онеови романи успели су као нало које књижевно дело у свету. „Јогуница“ је у оригиналу дочекала до лане 150 издања.

Тај лепи роман спада међу она ретка књижевна дела, која су задахнута правим песништвом, те тако теже за тим да постигну више човечанске цели. Осим тога је онеов роман верно и истинито огледало правога живота и прави приказ сталешке противности и друштвених трвења. А права појезија и истинито цртање правога живота ретко се налазе спојени у делима данашњих романописаца. Онеу је дивно пошло за руком, да у свом роману споји истинито приказивање и племенити песнички осећај у дивну хармоничну целину, која неодољивом силом заноси и осваја ум и срце сваког изображеног човека.

Роман тај преведен је већ на све културне језике. И драматисан је, па и драма је продрла као ретко који позоришни к.мад. У Паризу је приказивана већ преко 300 пута, а наша позорница, па и позорнице у Београду и Загребу имају је такођер у својој реперторији.

„Библиотека одабраних романа“ срачунала је на више књига. Колико ће их бити, стојаће до одзива публике. Што већи одзив, тим већа библиотека.

У трећој и четвртој свесци штампа се роман из руског живота под насловом: „Кумјасинови.“ Карактери су у њему чисто руски, радња врло занимљива, а слог пријатан. Ма да се приказује ту живот „великог света,“ опет се даје роман применити на све људско друштво, тако да га свако чита с правом наслађом и уживањем.

Ко поручи за готов новац ових књига добија 33⅓% рабат. И ручбине нала упућивати

Накладној Штампарији А. Пајевића

у Новоме Саду.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

2—3

ОГЛАСИ.

ВРЛО ПРАКТИЧНО

за оне, који имају што свету да огласе.

Потписана штампарија као накладник најраспрострањенијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво познати п. н. трговце и обртнике на апонсоване у истоме календару за г. 1886.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну	. . . . .	фор	24.—
„ ½	„	„	12.—
„ ⅓	„	„	9.—
„ ¼	„	„	6.—
„ 1/8	„	„	4.—
„ 1/16	„	„	2.—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно.

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, колико до јако још ни један српски календар и зато је нарочито најподеснији за оне, који имају што свету да огласе. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

НАЈБОЉИ

ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ

ТИП LE HOUBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ

од CAWLEY & HENRY у Паризу.

Важа се чувати од подражавања!

Само је онај папир за цигарете прави, који је на сваком листу отиснут „Le Houblon“ и као знак партије има марку пчелицама и сигнатуру.

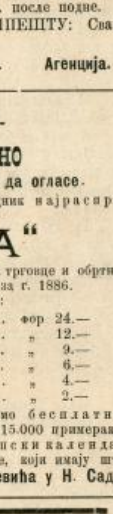

32—36

У Новоме Саду 31. маја 1885.

„Стармали“ излазе сриnут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10, — 5, — 2½ динара или еранка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Виктор Иго.

Умови с' дише, душе се диве,
Срца се диве величини твојој. —
И многи руке ширеh'
Јадикују богу,
Што с' тако велик, па те
Загрлит' не могу.
И ја би да те загрлим и хвалим, —
За то ћу да те претставим малим.

И највећег раста, чемпреса и палме
Семе је мало;
Али шта буде кад земља здрава
У себе прими зрнашце једро,
И чиста роса снагу му кресне,
Шта буде онда? — не питајте мене
Кад сами знате.
Викторе Иго, Викторе Иго,
Ти виси друго већ семе мало, —
Ал то је семе са неба пало.

Данас те земља у крило прима
То тако вишим промислом бива,
А суза целог умнога света
Гроб ти залива.

Ниђи ће мора никуда оно
Што-но је с тобом са неба пало;
Што ретка милост посеје рајска,
То сатрт' не сме нога земаљска.

И кад проклија једнога дана,
Пак се остабли, па се разграна
Сва она љубав, сва она снага,
Сва она тежња крепка и блага,

Пољупци они из вечног вира,
Благодет братства, благослов мира;
Све оне мисли, к'о барјак бео,
Које си собом са неба снео;
Кад све то никне па се разграна,
Свануће зора лепшега дана;
Општа ће срећа у крту свести
Најлепша цвећа венац оплести.
Венац ће овај подарит' — — коме?
Викторе Иго, спомену твоме.

З-Ј. Ј.

Шетња из Вршца у Арад.

XII.

Наумно сам био, да се више не шетам по Вршцу. Додијала ми била већ вршачка калдрма, мрско ми је било и да погледам на Кулу, Ђаков Врх и остале вршачке планине, како равнодушно посматрају недела и безакоња, што се даље у вароши догађају, а неће да се сруше и да зароне читаву владичину резиденцију, као што је по библији господ бог у праведном гњеву своме огњем и сумпором спалио и заронио Содому и Гомору, да им више нема ни трага ни гласа. Али куда да идем? У Белу Цркву нећу. Тамо је државни тужилац и „штуххаус“, па не марим, да се у њиховој близини налазим. У Панчево не могу, које што тамо није још ваздух чист, а које што би ме можда Панчевци истерали из своје вароши. У Земуну је поп-Никола, а у Карловцима Герман, па с тога ни тамо нећу. У Нови Сад да одем, ту бих се само једно, јер можда кад би се сазвао јаван збор, дошло би њих једна педесет грађана, а кад би се рашчуло, да ће какав месечар те исте ноћи на крову човечити, онда би се око те куће искупило бар три стотине грађана, да виде чудо и покор. До душе имали би право, јер збор се може сваки дан сазвати и одржати,

али месечар, како на крову чловн, не може се сваке ноћи видети, но мене би ипак то једило и за то не могу ни у Нови Сад, у српску Атину. Нећу ни у Сомбор, јер још није Видов-дан, али куда ћу? У тој мојој големој муци решим се, да одем у Арад та тамо је живео и дело Сава Текелија, па валда над вароши још облеће његов дух, те мора бити, да је тамо ваздух чист и да су људи добри.

Што наумих, то и учиних. Спаковао сам моје ствари, на хајд' у Арад. Али да сам знао, да ћу тако проћи, остао бих код куће и ма како ми тешко пало, гледао бих са Кулом и Јаковим Врхом и ја равнодушно разна недела и безакоња, што као киша падају на несретне али поштене и слободоумне вршачке становнике. Ја лично нисам рђаво прошао у Араду, нит ико други од честитих људи, шта више, баш је рђаво прошао онај, који је и заслужио. али поред свег тога моје је срце од бола у грудима проплакало, кад сам чуо речи једнога Србина-адвоката, који је пред поротом заступао тужбу Ј. Бурназа против вршачких становника Лазе Весенковића и Стеве Маченка-Акимовића. Хајде што рече исти адвокат, да је бечкеречки програм недојдлан — то је научио од Тоше Бекића; хајде што једном човеку прориче, да ће га будимпештанска порота осудити као велеиздајника — то му је сигурно дошапнуо Бурназов сведок (у извештајима мађарских арадских новина о овој пресној парници, не вели се ништа, да ли су Бурназови сведоци што добили) В. Ј. Гренчарски, а друго, он — тужилац — то жели, па је појмљиво, што се томе и нада, али да се пред поротом одрече свог имена за то, што тако исто име и презиме носи и један честит човек, то је подло и смешно уједно. Ја држим,да су се и сами поротници морали згадити на таквог човека, па је сигурно то много припомогло, што су једногласно ослободили Лазу Весенковића и Стеву Акимовића-Маченка.

Него сад настаје питање, како ће се у будућности звати арадски Мита Николић, јер за његову љубав бечки Мита Николић неће мењати своје поштено име? Ако би хтео мене послушати, ја бих му предложио да од свог имена изостави први, од презимена пак последњи слог, па онда неће никад доћи у неприлику, да се стиди свог имена, јер ће се звати **Та Нико**, а такво име баш и приличи таквом човеку, као што је он. Онда ће се бар моћи рећи: та нико је бранио Бурназа, па за то није ништа ни постигао, него је још порота осудила тужиоца на све трошкове, а уз то, ако кадгод постане племићем, имаће по поротиној пресуди права, да бира ма који од ових предиката: „магарећа глава,“ „луда,“ „човек без срама и стида,“ „стрвина,“ „њубре“ и т. д. Такав предикат нити је ко имао, нити има сад, нити ће имати икад, па с тога ће се Бурназ с правом моћи не само поносити, него ће се моћи показати и великодушан, те један од оних лепих предиката поклонити и свом заступнику — **Та Ником**.

И тако, као што ми може свако веровати. пресела ми шетња из Вршца у Арад и ја сам се покајао, што сам се на пут и кренуо, али кад сам већ у Араду, стегнуо сам срце и хтео сам и даље остати, да видим, како ће се у току јуна месеца свршити и остале три пресе парнице, које је Бурназ подигао против Лазе Напчића, Стеве Маченка и Јосифа Вероњића. Но на моју велику жалост судски ми је председник саопштио, да је Бурназ тргао те парнице натраг, јер вели, да се он — Бурназ — задовољава с оним предикатима, што их је добио при својој првој пресној парници, па с тога није волан, да му порота на грб ставн још више таквих титула и предиката. С тога се морао од-

ПОДЛИСТАК

Ципија.

Хумореска Лазе Напчића.

(Свршетак.)

III.

Милоје очајава. У очајању почео је и више да пије што донде није чинио. Али заман пије, Смиљу ипак не може заборавити. Он је готов и да је отме, али не може ни доћи до Смиље, да јој своју намеру саопшти. Шта ће, него се довиђе и пошље Смиљи тајно писмо, у којем је позива, да бегају и да се тајно венчају, но Смиља му одговори, да се она до душе неће за никог удати, јер ће до гроба Милоја љубити, али против очеве воље неће ништа чинити. Трпиће и венуће, али свог старог оца неће срамотити. Милоје је у крајњем очајању. Јадао се и своме ујаку, дру Бранку Ђурашковићу. Овај га је тешио и препоручио му, да се окане ћорава посла. Рече му, од љубави није још нико умро, па нећеш ни ти, пан ако не полудиш, па се не убијеш.

У том је и онај трговац из Ч. јавио господар Пери да ће на Петров-дан доћи, да види девојку, на ако је сућено, да се и сроди са господар-Пером. Господар-Пера је пун радости и не зна, како ће дочекати госта. Саопштио је ту вест и Смиљи, а она му одговори, да ће пре умрети, него што ће поћи за трговца Косту Платинића, који би јој по годинама могао отац бити. Господар Пера није узео озбиљно оне речи своје ћерке. Мислио је, свака се девојка испочетка противи, а после попусти, па тако ће и код његове Смиље случај бити, те му је с тога једина брига била. како ће дочекати свога госта и будућег зета а да прође о што мање трошка. Смиља пак клечала је у својој соби пред ликом своје матере и молила се топло богу, да је позове к себи, те да се тако опрости мука и свију невоља.

Ту је већ и Петров-дан. Господар-Пера пун је радости и једва чека да му дође гост. Знаће га и на ручак. За ту цел је у очи Петров-дана заклао и прасе. О мање трошка није баш могао проћи, а имао је и тако доста лепих прасића, па што не би једно жртвовао за свог госта и будућег зета? Да купи какво друго печење са пијаце, то би га скупо стало, а овако једно прасе као ниједно. Неће ни осетити. И осванu Петров-дан, али уместо госта, дође од Косте Платинића телеграм, да је непредвиђеним послом спречен и да ће с тога тек кроз три дана моћи доћи. Господар Пери није право, што Платинић одлаже, али на послетку свеједно је. Он ће доћи, али шта ће са

рећи уживања, да још једном слушам дивне речи дивног Србина **Та Никог** и морао сам сам се одштетити из Арада натраг у Вршац, а по што је сад наступила пред избор за наш народно-црквени сабор сезона политичких парница против нас Срба, то ћу се овог месеца шетати само по судницама. Тако ћу се петог јуна одштетити у Белу Цркву, где ће се расправљати политичка парница против дра Ђ. Јовановића, Ђуре Цвејића, Лазе Везенковића, Стеве Акимовића, Ђуре Богдановића, Стеве Токића и Лазе Панчића, осмог пак јуна отићи ћу у Будимпешту, где ће тамошња порота имати да изрече свој суд о писцу „Застављиног“ чланка „Омладини“, а ако би ко помислио, да ћу се ја туда из пасије и личног задовољства шетата, тај би се љуто преварио. Но о свему томе други пут. За сад нека је и оволико доста.

Вл.

Уштипци.

Чујемо, да се деканска општина обратила на Његову Небраност са питањем: По којем канону може администратор њихове парохије, некакав калуђер, имати своју попадију? Герман на то питање још није одговорио.

* * *

Уместо Германа одговара деканска калуђер, да он каноне не верма у ништа, него се једино влада по примеру, којем су га научили Герман, Емилијан Радић и други сатрапи и крупњаци калуђери.

* * *

Вршачки адвокат Ј. Бурназ издао је изјаву, у којој назива сваког аradског поротника „магарећом главом,“ „стрвињом“ и т. д., а адвоката Нахтнебла, бранноца оптужених, назвао је „најкомиснијим љубретом.“ Док су њега други људи „врећали“, није се могао сиомоћи, па сад мисли, да ће се помоћи, ако он друге врећа. Бадава, паметан се човек не мора свећом тражити, већ се и сам покаже.

Вл.

* * *

Уредник „Нашег Доба“ уверава, да није „безобразине.“ Налипина тврдња! Та да није безобразине то сио и без тога знали.

* * *

„Наше Доба“ се обично извињава, како је млад лист. „Јавор“ му је издао чак сведоџбу, да је још у пеленама. Али зашто бар не мења пелене? — питамо ми, јер се овако одиста не може подносити.

* * *

„Застава“ вели: „Ако хоћемо да се избавимо од „лукавога,“ морамо бирати у конгрес људе независне, које неће нико „повести во искушеније.“ Кад је дошло преме да бирамо по „оченашу,“ онда треба бирати људе, који осим тога неће рећи Герману: „да будет воља твоја“ и „хлеб наш насушни дажд нам“...

* * *

У Енглеској има странка, која тражи, да могу и жене ићи на сабор. Наша „средња странка“ држи то за претерано, ал је ипак пронашла „средњи пут.“ Предлаже да бирамо у народно црквени сабор људе, ал да им припашу — кецеље.

* * *

Француска се ово дана измирила с Кином. Ал како ћемо се ми наопако измирити с — отровом.

* * *

У „Наше Доба“ писано је пре две недеље, да ће на соборску конференцију доћи „олош.“ Дуго смо мислили, шта ће то да значи. Кад оно у последњем свом броју кука тај лист, што и његове присталице закланим прасетом? Врућина беше велика, па ће му се усмрдити, ако чека три дана, а да га сад испече и сам поједе. после да опет за Платинића друго прасе закоље — то не иде, то би га врло скупо стало. Срећом је видео како деца у комшилуку међу разне бубе у спиритус, да би се одржале, а читао је такође да се и многе друге ствари и препарати ради одржања међу у спиритус, те се досети, да и он прасе метне у ту течност, па ће тако после три дана моћи свога госта почастити са свежим печењем. Чему се досетио, то је и учинио, па заклано и очишћено прасе метну у велики лонац, а исти напуни спиритусом, па га заклони и остави у комори.

Но после три дана добије господар Пера писмо од Платинића, да не може никако доћи, јер се предомислио и не мисли се никако женити.

Господар-Пера мал' што није од једа полудео, но не толико, што му није дошао будући зет, већ што је за бадава заклао тако лепо прасе. Какво би то дивно назиме било, а сад ено га заклано лежи у спиритусу! То неће Платинићу никад заборавити, па ма још хиљаду година живео. Али шта ће са прасетом? Проваити му не сме. С тога га четвртог дана извади из спиритуса и испече га. Смиља није ни окусила од прасета, јер и иначе је врло слабо јела, а господар Пера које од једа, које што одавно није јео прасећа печења наклони се на прасе и готово га читавог збрише. Но после ручка ухватише га велике муке и савијање на стомаку. Од муке се савијао, а зној га свега пробио, као да је сад баш из воде изишао. За тим га стегнуше грчеви, хватала га несвестица и сиромах господар Пера леже у кревет у највећим болованима и мукама. Смиља се била јако поплашила, да ће јој отац на пречац умрети. Тога се побојао и сам господар Пера, па рече, да пошљу по лекара, што иначе неби чинио, јер је жалио трошка.

Слуга је отишао по лекара, а у тој маленој варошици беше само један једини доктор и то Бранко Ђурашковић. Милојен ујак. Доктор је одмах са слугом пошао господар Перу, а успут је од слуге дознао, да му је господар метнуо у спиритус прасе, које је данас испекао и појео. Према томе је доктор скројио свој план.

* * *

Доктор Ђурашковић испитао је савесно господар-Перину болест и саопштио му је са сам избилно, да ће морати умрети, јер је — отрован. Господар Пера је био усљед тога ван себе.

„Помозите ми, драги господин докторе — завапи он у највећем болу, страху и очајању. — Што год заиштете, све ћу

нису позване на тај збор. Пардон! У томе је дакле била ствар.

* * *

Герман се веома јако огорчио на ово наше доба. Стева Павловић му даје за право, те вели: „Сад видим да је имао право „Стармали“ кад оно рече, да је наше доба — вражје доба.“

* * *

Кад је изашао у „Застави“ чланак: „Герман је сам“, дали су се Јота и Стева Павловић легализирати, да још нису умрли. И сад ће тужити „Заставу“ због протурања лажних гласова

Θ.

* * *

— „Фауст“ је преведен а сад и штампан; ако га преводилац не узмогне и продати, онда се може рећи, да је натрчао на „песницу“.

* * *

— Ономад је био празник Антонија Падованског. Лане, у исти дан, био је у Тителу Теодор Падовански, јер је Миша Димитријевић изабран за посланика.

* * *

— Кажу да Германовци неће да сазову зборове и конференције; они ће, вели, пред сабор да удесе помало митинга.

* * *

— Из Србије јављају да је српски Гарашанин, да би се подигао, закључио неку нову конвенцију. Боже мој! колико је ту морало пасти мађарских гараша. —ца.

Пуслице.

○ „Позор“ зна да Срби у Загребу не мисле сазивати конференције. Е кад он зна наше немисли, онда ми провидимо његове мисли. И хвала му на таком братимству.

□ Зујало се да је у Херцеговини буна. Није истина. У народу нема буне, али у толико више има буникe у главама и радњи неких чиновника.

☽ „Турски Мародˮ прети, да ће многе попове обријати. Можда је то Анђелићев густ, да наши попови буду обријани. То и римпана воли.

$ Но папа је бољи католик него што је Анђелић православник. Папа својим поповима никад не прети, да ће им браду пустити.

= Ми се тврдо надамо да Анђелића нећемо дуго звати: „*Њ. Наименованост*“ — има друга титула, која њему боље доликује. А то ће бити: „*Његова Разименованост.*“

🙏 У Карловцима ће се ове године школски испити раније свршити. Јер друкчије не може бити грозна кортешовања.

✕ Нуто чуда! у Карловцима се родило прасе са четир увета и два репа. Биће тамо још и других наказа, које ће се моћи ухватити и за реп и за уши.

вам дати само не дајте, да моја јадна Смиља остане сирочеˮ!

„Ја вам могу помоћи — одговори му хладно лекар — али нећу, јер ви сте мог нећака Милоја тако јако увредили, да вам се ја морам осветити, а друкчије вам се не могу осветити, него ако вам одречем моју лекарску помоћ. Пустићу вас хладно да умрете, као што сте ви хтели да убијете мог несретног нећака и вашу кукавну ћерку. Због томе!ˮ

„Ох, господин-докторе, не дајте ме! Ево умирем већ!ˮ крештао је господар Пера.

„Умрите. Марим ја. Ја мојем нећаку није боље.ˮ

„Учинићу све само ми помозите!ˮ преклињао је болесник лекара.

„Шта реосете?ˮ запита нагло лекар.

„Ево — једва је говорио болесник, а од болова и грчева све му се лице преокренуло — ево даћу им мој благослов. Нека их ђа—бог благословиˮ! Нека су сретни. И ја ћу поред њих бити. Само да оздравим.ˮ

„Вашу поштену реч, господар Перо, да ћете вашој Смиљи дати свој очински благослов, да неће за мог нећака Милоја, на онда ћу се ја обвезати, да ћу вас од извесне смрти спасти?ˮ

„Ево моје поштене речи, само не дајте да умремˮ, преклињао је болесник и пружи руку.

„Сад сте спасени!ˮ одговори лекар и срдачно се рукова с њиме.

* * *

Сутра-дан је господар Пера био са свим здрав. Лекарије доктора Ђурашковића са свим су га очистиле и прешла су га дејства од прасећег меса, што је три дана у спиритусу лежало. Одрављо би сигурно и без тих лекарија, али онда не би после три недеље дана биле сватови Милојеви и Смиљини. Овако су се после три недеље венчали и постали су најсретнији људи на свету. На сами дан сватова, у вече кад је легао, говорио је господар Пера самом себи: „Ругао си се кир-Јањи, да је он велика будала, што се дао преварити од нотаријуса и Јуде, али ето Перо ни ти ниси боља. И тебе су преварили. Али тако ти и треба, кад хоћеш да једеш прасе из спиритуса. Нек само бог благослови моју децу, па ће опет све добро бити!ˮ

За тим се господар Пера прекрсти и леже. — После тога живео је још дуго, али се никад није покајао, што је своју Смиљу дао за Милоја, а да ју је дао за овог старог трговца из Ч., био би се покајао, јер је тај трговац после кратког времена банкротирао и са свим пропао.

Ћира. Шта велиш кад се поломе кола на којима се досад Герман тако холо возио!

Спира. Е па он ће онда сести на земљу и признаће сам да је раз-колник.

Ћира. Даклем на Видов-дан.

Спира. Јесте, на Видов-дан сви у Сомбор.

Ћира. Али какав је то Видов-дан, кад нема Косова?

Спира. Куд ћеш лепша Косова, него ако покосимо коров оне несложе, који је никао из кикиндског програма.

---

24 сата из живота.....?

I.

Око дванајст сати — разуме се дана —
За подне се тропи зготовљена храна.

Око једног сата већ су друге ствари —
Искаше се задње — гледе календари.

А око два сата тад је права слава,
Ком се мало дреми, тај легне на спава.

Око трећег сата, када буде лење,
Не устају, него сљеди — продужење.

Око четир сата спавање тек мило —
Опет оно, што је и око три било.

Око петог сата, тада скачу горе
Протрљају очи на перу лаворе.

Око шестог часа обично се шета,
Пева са славуји, који је појета.

Око седмог часа из кујне мирише,
Е онда се већ мало боље дише.

Око осмог часа опет пуни црева,
Обично је сухо, па се и залева.

Око девет сати, да речем по души,
Ко не спава нева, пије, грли, пуши.

Већ у десет сати — нека иду бесу! —
Тако хрчу, да се све зидови тресу!

На тороњу старом и једанајест бије,
Све по старом ништ' се променуло није.

Око дванајст сати, али дванајст ноћи,
Промена — сви будни — могу гости доћи.

По поноћи ено опет један туче,
Један вес'о, други на прозору хуче.

Сказаљка је на два, па се даље неће —
— И хркање чини своје продужење.

Око трећег часа свуда тихо, немо,
Тек кадгод се чује: „ох Персо, ох Фемо!“

Четир. Чују, али то је врло рано
Окрену се лепо к зиду полагано

Пети куца, коме? Петру, Павлу, Ђури,
Ал' њима се ни сад устати не жури.

И шести ће скоро — чујни су то људи,
Не ниче се нико, камо л' да се буди.

Избило је седам, ал' то њих не гану,
Преврну се с' десне на леницу страну.

Око осмог часа још би сваки лешко,
Али баш не могу, баш им је претешко.

Око девет сати сви су већ на ногу,
Јели, ракијали. . . . молили се богу.

Око десет сати — то остављам вами,
То вам нећу рећи — погађајте сами!

Од једанајст сати, на ручак се чека. —
На то тако иде од века до века.

М. Ј.

А. Господине, ви сте се хвалили, да сте хтели да ме ћушнуте. Па за што нисте?

Б. Хтео сам. Али кад сам опазио да сте и онако ћушнут, онда сам се предомислио.

Сиам' Мара. Ала су те моје кокошке несносне.
Сиам' Јула. А за што?
Сиам' Мара. Но, па не носе јаја.

Проба пера,

CIX.

У просветном веку.

Вероват' у снове
Срамота ј' голема;
У просветном веку
Тога чуда нема.

За доказ вам дајем
Моју баба Ику;
Не верује она сану —
Него сановнику.

CX.

Мудар савет.

Купала се деца,
Наранѕки, у води;
Река је дубока
Па може да шкоди.

Сом се један диже
И по води прући

Те прозбори деци
Вако мудрујући:

„Ако с' које удаки,
Нек не иде кући,
Јербо ће га изјка
Немилице туђа!“

(Зар то није био
— Реците ми ова —
Савет здраво мудар
И поштен од — сома?)

Ђука. Ди велиш, да ће бити народни збор?

Шука. На у Сомбору.

Ђука. Тако. А шта мислиш, да л' ће тамо бити с в и Сомборци?

Шука. Наравно та они, у првом реду.

Ђука. Али, овај — Јота? Та и он је Сомборац.

Шука. На и њега би тамо д о ч е к а л и.

Ђука. А л и к а к о!

Шука. А како би га тамо поздравили?

Ђука. Ево, т о м о м — штаубмантлу.

Шука. А шта је то.

Ђука. На — опаклија.

Како је у патријаршеском двору?

Има пуно књига о томе, како се у нашем свету треба поклонити, како пољубити у руку, и т. д. Има народа који пред силиницима ударају теменом о патос, грувају се у прса, а турски султани и римске папе дају се љубити у папучу. Само још нико није ни видио, ни читао, ни чуо, о сасвим новом обичају, који влада од неког доба на патријаршеском двору у Карловцима.

Његова Небираност је у последње време ужасно огорчена, узрујана, не да ни једном од својих присталица руке. У сваком од њих види скривеног противника, који му ласка и удвара му се, а овамо издаје његове тајне.

На сваки начин има у многоме право што тако ради, јер иначе ми никад не би знали шта се збивало у двору. А збивало се ево и ово:

Улази једног дана поп П. сасвим скрушен. Његова Небираност, стоји укочено, погледи му севају, лице му натмурено, као да ће из њега пући гром.

„Шта је грешниче? . . Био си и опет у Новом Саду, био си у беса, тумарао си, шуровао си, домунђавао си се. . .“

Поп П. смерао прилази руци. Но Његова Небираност се непомиче. Само кад се одрод свештеник саже да руку пољуби, Његова Небираност повуче руку лагано натраг и метну је на леђа. Уста „грешникова“ пипа су за руком и кад се ова заустави, пољубац — паде.

Иза леђа Његове Небираности зачу се смеј. . . Ту су била још два друга свештеника.

„Е бог вас живио ваша светости,“ рече један од њих, „баш сте му дали да искуси.“

Насмеја се и Његова Небираност. . . Доцно му се тај „н о в и о б и ч а ј“, допало му се, како је „грешника“ понизио.

„Хеј сад ме љубиш. . . љубиш ме и ди се не љуби, јели?

А зар мислиш да ја не знам, зашто си се покорно? Тамо у мом чекмеџету стоји твоја ствар, тамо је залишна „сесија“, па ако је пустим на редован суд, онда си долијао. . . Знаш ти то, врло добро знаш, ал опет шурујеш против мене.“

„Не шурујем бога ми. . . Него би само хтео да изиграм оне тамо. Ја морам сад мудро, као Гледстон.

„Видио сам какав си ти Гледстон, видио сам мало час. Одлази. . . .“

И опет се скрушено приближаваше поп П. руци Његове Небираности, а опет се „света рука“ повлачила натраг, до иза леђа. . . . И опет паде пољубац, паде пољубац „српског Гледстона“

Од ово доба се омиљо овај обичај рукољуба Његовој Небираности. Кажу да се сад Јота ређе виђа у двору, али на другог неког јавног заступника Његове Небираности није тај обичај ни мало застрашавајући дјеловао.

Ова прича у толико није за „Стармали“, што је сувише жалосна, тим пре, што је од речи до речи истинита.

—ом—

А н е г д о т е.

Узрок. „Човече, човече, та ти опет долазиш из бирцуза.“ — На да богме жено. Не могу баш ни тамо нечито остати.

Добар одговор. У Корушкој расправљао је недавно кандидат деснице, за бечки сабор, свој изборни програм. Један сељак му повиче из гомиле: „У нас се „л е в о в о з и“ а десно сврће; ја нисам за вас.“

Шта све човек може учинити за један минут. О томе нас учи ово место из једног романа. Милан дојаши до врта, скочи с коња, провуче се кроз плот, полети у хладњак, где је Аница седила, привуче се к њој и паде пред њом на кољена. Она га радосна подиже, он седе до ње, паде јој на груди и пливаше у мору од блаженства. Све то бијаше дело једнога минута.“

Ала мрзи.

„Ја керове мрзим“
— Тако рече Пера. —
Зато, браћо, увек
Ја и терам кера.

1882. **Божа.**

Низ изворних и преведених анегдота.

I.

(Препорука.) Доктор Н. био је знаменит, с те леле не особине, да му болесници никад не оздрављају. — Један шаљивчина да га болесницима још боље препоручи, прилепи једне ноћи на докторов стан следећу цедуљу:

„Овде станује Dr. Eilzug, — прва штација: гробље!“

* * *

(На адвокатском испиту.) Професор: Узмимо да вам ја, као адвокату, моју парницу предам, шта би на прво и прво радили?“ Кандидат: Прво и прво узео бих од клијента добар предујам.“

* * *

(Како се сачувао од лупежа.) Један сиромах дневничар враћа се после поноћи кући. — Два сокачка лупежа препрече му пут, но он ће их, знајући што хоћеду, запитати:

— „Господо! Будите тако добри позајмите ми до сутра 5 фор!“

Лупежи чувши, да још овај од њих иште новаца, одоше безобзирце.

* * *

(Дали ју љуби?) — „Да ли ме, драги Миливоје баш у истини тако силно љубиш?!“ — запита ће лепа пена свога младожењу.

— „Ама, како те не бих љубио, када још помислим, да има изгледа на мираз од 10.000 фор“ — одговори искрени Миливој.

* * *

(Класичан одговор.) Мали Милан: „Је ли мама! Што је месец тако блед?

Мама: „Зато што много ноћи не спава.“

* * *

(Просијачка гордост.) Господин: „Зар се не стидите?! Што не идете радити?!“ — Просијак: „Још би ми то требало! Зар није доста што сам тако сиромах, те морам да просим, — па још да радим?“

* * *

(Дефиниција.) Жена: „Што лађама обично женска имена надевају?“

Муж: Зато, што се и на њих (т. ј. на лађе) много троши.“

Срдан.

Све јој мало.

Ала има мале руке,
Мале ноге госпа Кате;
Ала су јој ситни зуби,
Мала уста умиљата,
Мален носић, уши мале,
Само језик — од по хвата.

1882.

Божа.

Учитељ. Како се каже немачки тајна!

Ученица (Мисли се дуго, ал не може да се сети)

Учитељ. Но — зар не знате?

Ученица. Знам, господине, знам. Ал ако вам кажем, онда више није тајна.

Све дужнике наше, којима су разаслате наручите карте и сада уз овај број цедуље као опомене, молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмири изволи, како би се опростили непрестаних опомена и ми досаднога посла.

Администрација „Стармалог.“

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је из штампе превод

ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“

ПРВИ ДЕО

и може се добити у овдашњим књижарама по 1 фор. а. вр.

Ко хоће да поручи више примерака, нека се обрати на штампарију А. Пајевића у Новом Саду. Књижарама се даје уобичајени рабат од 33⅓ процената.

Да је било на претплатницима, не би овај превод никад угледао света, јер их се јавило 11, словом и писмом једанаест. Али се надам, да ће проћи овако боље, јер књига говори јасније него сам позив.

У Н. Саду 1. (13.) јуна 1885.

Милан Савић.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме десетом броју за год. 1885. овај садржај: 1. Виктор Иго, † (са насловном сликом.) 2. Јогуница. Приповеда М—тин Ј—ћ. 3. Четир гроба, (песма,) од Милана. 4. Пехар Бесмртности. (Б. Д.“) 5. Ласте и ластиће (песма са сликом.) Ђ. Ст. 6. Туђе перје, (песма са 12 слика.) 7. Ново село. Игра, по мађарском, од Ж. С—ћ. 8. Дужност није обест, цртала Орфелинија (песма са сликом) од К. 9. Шала. 10. На пределу, посвећено једном пријатељу, (песма) од Светислава. 11. Ситнице из повеснице. 12. Мач и плуг. (Милер) песма од Браца Веље. 13. Даштања. 14. Решење даштања. 15. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX. Porcellangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно са читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

НОВА КЊИГА.

БИБЛИЈОТЕКА ОДАВРАНИХ РОМАНА

СВЕСКА ДРУГА.

ЈОГУНИЦА.

(Maître de forge.)

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

ФРАНЦУСКИ НАПИСАО

Жорж Оне.

ПРЕВЕО **Бранко Мушицки.**

ДРУГИ ДЕО.

Цена је 60 новчића.

Ретко је који књижевник јевропски изишао тако брзо и тако рано на глас као француски писац, чији роман „Maître de forge“ (управо „Власник рударника“, али ми смо га покрстили, надевши му име „Јогуница“) доносимо сад у српском преводу. У најновијој лепој књижевности светској стоји Жорж Оне на прво угледноме месту. Његови романи сматрају се за класична дела у својој врсти. На ту висину подиже их како то, што им је прича вешто склопљена и састављена, тако и то, што је у њима сама радња оштроумно распредена. Догађаји се ту нижу природно и тако живо, да се читаоцу читаво пано-чиглед збива, што чита, а карактери су тако верно и доследно изведени, да се човек мора дивити, како писац дубоко познаје психолошку страну човечије природе. Е и чан моменат у оновим романима јасно је обележен. Оне је, истина, ђак реалистичке школе, која данас махом превлађује у лепој књижевности свију културних народа, али се ипак држи на висини оног идеалног задатка, који му ни је да, да падне у најнижи слој реализма, те да постане брутална. Зато је француски песник и осољио на јуриш светску читалачку публику.

Оновим романи успели су као мало које књижевно дело у свету. „Јогуница“ је у оригиналу дочекала до лане 150 издања.

Тај лепи роман свада међу она ретка књижевна дела, која су задахнута правим песништвом, те тако теже за тим да постигну више човечанске цели. Осим тога је оновом роман верно и истинито огледало правога живота и прави прикаи сталешке противности и друштвених трвења. А права појезија и истинито цртање правога живота ретко се налазе спојени у једима данашњих романописаца. Овоју је дивно пошло за руком, да у свом роману споји истинито приказивање и пленећити песнички осећај у дивну хармоничну целину, која неодољивом силом завоси и освија ум и срце сваког изображеног човека.

Роман тај преведен је већ на све културне језике. И драматисан је, па и драма је продрла као ретко који позоришни комад. У Паризу је приказивана већ преко 300 пута, а наша позорница, па и позорнице у Београду и Загребу имају је такође у својој репертоарији.

„Библиотека одабраних романа“ срачуњена је на више књига. Колико ће их бити, стојаће до одзива публике. Што већи одзив, тим већа библиотека.

У трећој и четвртој свесци штампа се роман из руског живота под насловом: „Кумјасинови.“ Карактери су у њему часто руски, радња врло занимљива, а слог пријатан. Ма да се приказује ту живот „великог света,“ опет се даје роман применити на све људско друштво, тако да га свако чита с правом наслађом и уживањем.

Ко поручи за готов новац оних књига добија 33⅓% рабат. Наручбине ваља упућивати

Накладној Штампарији А. Пајевића

у Новоме Саду.

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и ставнице НА ТИ-И: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

3—3 ОГЛАСИ.

ВРЛО ПРАКТИЧНО

за оне, који имају што свету да огласе.

Потписана штампарија као накладник најраспо-страњенијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обрти ке на апонсоване у истоме календару за г. 1886.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну	. . . . .	фор	24.—
„	½ „	„	12.—
„	⅓ „	„	9.—
„	¼ „	„	6.—
„	⅛ „	„	4.—
„	⅛ „	„	2.—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно, „Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, колико досад ни један српски календар и зато је нарочито најподеснији за оне, који имају што свету да огласе. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

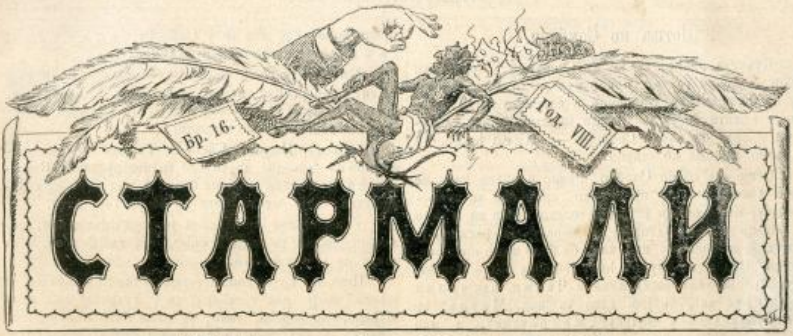

У Новоме Саду 10. јуна 1885.

„Стармали" излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг

ПИТАЈУ НАС . . .

Питају нас: ко сте ви?
Ми смо синци српска рода,
Пријатељи слоге, мира,
Лојалници без ласкања,
Патриоте без визира.
Ми смо свесни својих права,
Ми смо сити многих јада,
А из наших тешких рана
Провирију клице нада.
Ми смо млади топлим чуством;
Ми смо стари са ускуством.

Питају нас: шта сте ви?
Ево ми смо протест живи
Против сваких пута криви.
Ми смо зрачак, који гријe;
Ми смо срце, које бије.
Ми смо даља, која плови
По таласи, на ветрови,
Сиренски јој гласак прети, —
Ал на крми дух је свети.
Ми смо поток бистра врела;
Ми смо израз рода цела.

Питају нас: где сте ви?
Кад не знате: ево ми смо
На бедему своје свести.
Ми смо тамо где нас сваки
Правоцутник може срести.
Ми смо давно на мукама,
Па смо за то на окупу,
Под заставом својом старом,
Течевину бранећ скупу.
Овај час смо баш на збору
Удружени у Сомбору.

Питају нас: шта желимо?
Не желимо ништа туђе.
Ми желимо бити своји.
И од наших права свети
Црна авет да с' не гоји.
Ми ћемо се док смо живи
Опирати чами, тами;
А на пољу чисто нашем,
Ту желимо сејат' сами
И наша ће молба стићи
До престоља престолника:
„Верни смо ти увек били, —
Избави нас издајника!"

У.

Шетња по Сомбору.

Куд сва браћа, ту ће и „Стармали.“ Сомборски одбор за дочек гостију припремио је до душе 40 кола, па би се могли Сомбором и возати, а могли би се баш и молити богу, да услиша молитву наших клерикала, и онда би нас у Сомбору — однео ђаво. Ал ми ћемо најбоље по старом.

Осим нас се по Сомбор данас и онако нико не шета. Сваки то има посла око припреме за конференцију, цео Сомбор је један велики одбор па и сами су облаци у том одбору, те морају да расхлађују ваздух и да поливају пут, како би било мање прашине. Идући Видов-даи проћи ће у Сомбору без — Косова. Истина биће тамо заступљена и Чалма, али чалма ће бити заступљена у личној „Митровици“, а ако узбуде на збору имао „двор“ кашике, то неће бити данашњи патријаршески двор, него Двор костајничког среза. О „Калуђереву“ нећемо ни да говоримо, јер Калуђерево неће бити с данашњим калуђерима . . . Иначе ће Сомбор изгледати сасвим друкчије но до сад. Ви познајете Сомбор са вармеђом, парком, преparандијом, и т. д., али ће на Видовдан бити у Сомбору и Шарен-град и Острово и Гај, и Кула и Бела Црква и Црвена Црква биће Нови Сад, на чак и Река, а тога иначе нема у Сомбору.

Да не би могли сомборском збору да забане, побринуло се и за — забане.

У суботу у вече биће свирање, затиме ће сви ране ући на банкету, а за сутра дан у недељу, заказано је играње. Ту ће учествовати и грађе, јер ће све то бити у башти. Као што видите, све је тачно, да не може боље бити.

Одушевљење свуде у народу врии кључа, те ће према томе оно, што се у Сомбору закључи, да закључа врата сваком даљем злу.

Ми смо уверени, да ће оно неколико људи, који се са сомборским збором не слажу, пробати да слажу, те ће у „Турском Народу“ и „Лажем Добу“ изаћи наслагани овакви извештај:

„Пошто Његова Светлост Герман није ни закључио ни дозволио да се ове године прослави Видовдан, то Видовдана није ни било. А кад није било Видов-дана, није могло бити ни збора тога дана.

У званичном мађарским језиком штампаном, земљопису, налази се само Zombor, а нигде Сомбор, нема дакле ни Сомбора.

Његова преузвишеност министар Тиса задао је једном своју реч у сабору, да у Угарској има само Мађара, те према томе не може бити неке српске странке. А кад нема Срба, нема Сомбора, а ове године није било ни нарочито дозвољеног Видовдана, онда то је јасно, да српско народна слободоумна странка није могла у Сомбору држати о Видову-дну збор Који друкчије вели, ти иду на то, да наш народ слажу и оману.“

Ал да, мал нисам заборавио. Ђурковић је написао у бечкој „Преси“ чланак у коме вели да су конференције у Загребу и Сомбору испале врло питомо. Дакле је била већ и сомборска конференција ! ? Ту је „сомборску конференцију“ одржао на сваки начин Ђурковић дегод у Бечу. Само што закључак те Ђурковиће „Сомборске“ конференције није био баш питом, јер он у истом чланку, позива и угарске и хрватске власти, да стану „српској народној слободоумној странци“ и њеним једномишљеницима на пут.

Боже мој кад би само знали, зашто се г. Ђурковић моли, да му се помоћу жандара изради послани-

ПОДЛИСТАК

Извукао је лутрију.

— Хумореска. —

Од како је света и века увек се људи разликовали један од другог по особинама и другим спољним или унутарњим знацима, а и стара пословица вели: „Колико људи, толико ћуди.“ Дакле људство се дели на категорије. Тако је и данас, на особито данас, кад сви знамо колико имаде силних партија на политичном пољу, а то све с тога, што: Quot capites tot sententiae ! Па те силне навике — неће да их напусте страстима — обузеше све људство.

Сваки без разлике има по коју навику, које се тешко може да опрости. Тако н. пр. један врло радо гледа у таваницу, разуме се са пуном чашом у руци, те тиме зеница своје пратње мишиће; неки ужасно мрзе на револуцију, а особито на ону у трбуху; неки се брзо заљубљују у цвећу или другу коју страшну, хоћу рећи кеца (Ас) а неки, тежећи да лаким начином до новца дођу, сецују на лутрију па шат је „извуку !“

Међу ове пуноважне а празнокесе људе спадао и један ове наше приповечице, мој добар пријатељ и спадало — Опрости! — Созонтије Надрљачки. Није прошао ни један „Ziehung“ а да брат Созонтије није „сецовао.“

Чудновато је то уживање, које само сиромашни људи имају; јер тима треба много новаца „ал ома.“ Богатији ће ретко мећати у лутрију; јер од њих сваки обично вели: „Лутрија је у леји!“

Ал нада, нада, та мами људе на много што шта, док га не обмане !

Немојам дакле ни рећи, дал' је Созонтије богат; јер ће сваки без сумње погодити, да је сирома к'о црквени миш — а леш к'о враг.

Кад би га човек видио, неби дао за њега ни лулу дувана, ал кад проговори, онда се и најозбиљнија уста насмејати морају; а знао је говор збркати тако, да се тешко може ко разазнати.

Осим те слабости да сецује имао је још једну. Као добар забављач у женском друштву, каже се и: „мокер,“ заљубљивао се врло често. Љубавник је био напредан. О својој премилој мислио је и дан и ноћ док јуче изгустира; онда као „благонадеждин“ јуноша тражи другу зграду. Њега се мало или управо ништа није тицало дал и она њега воли; јер вели, пола је готово, ја њу волим, још ми мене на ето ђаво !

Као што ништа није вечито тако и та нарав не-

ко место за карловачки сабор. Та њему бар није тешко да напише чланак у „Преси“, како је одржан српски народни црквени сабор још пре две недеље; да је тај сабор био питом као „сомборска конференција,“ и да је главни јунак и мудрац тог сабора био главом — Ђурковић. **Ѳ.**

Уштипци.

Шта да кажемо у погледу Панчићеве о с у д е? — О суде!

* * *

У парници Панчићевој играла је и мађарска појења улогу. Кад поротници чуше да је оптужник — Рац, они одма направише слик те изрекоше — Вац. Е кад уму људи; шта ћете им.

* * *

Дали о п а д а м о б р о ј н о? По рескрипту било је до сад у Вацу 4 православне душе. Сад има 5. За кратко време умножисмо се дакле у општини са 25 процената. Ако ово „н а г л о н а п р е д о в а њ е“ Срба у Угарској и даље устраје, неће нам бити више свима места, те ћемо се канда морати селити.

* * *

„Наше Горе Лист“ слаже се са сомборским сбором „у главноме.“ Али вели, не слаже се „у узроку.“ Но биће да се оно не слаже у — п о с л е д и ц а м а, т. ј. са верозатним одлукама тога збора.

* * *

Читамо о неком залуталом писму Панте Поповића. Сад да нам је само знати, ко је више залутао: писмо или брат Панта?

* * *

У залуталом писму пита брат Панта: „Може ли бити поп човек?“ Но канда би боље било кад би се питао;“ Може ли човек (као што је он) бити поп?“

* * *

У Угарској су нарачунали, да је и онај лист „дневни“, који излази шест пута недељно. Угарска недеља има дакле 6 дана: понедељник, уторник, среда, четвртак, петак и субота. — **А недела**? Ал већ то се и онако не мора славити.

* * *

Кад се „Застава“ рачуна недеља у 6 дана, молимо да се тако рачуна и њеном затвореном сауреднику. Кад одседи 52 пута по 6 дана у Вацу онда молимо нека га пусте кући. Кад сте позвани господо да делите правду, делите је у свакој прилици једнако.

Т.

* * *

Гледстон даје кад кад писати у француски „Журнал де Деба;“ српски Гледстон (п. П. п. П.) неће да заостане, те пише у Журнал де „Д о б а“.

—ца.

Нешто о женама.

У некоме друштву
Рече неки бена,
Како Турци држе,
Колко хоће жена.

А Гавра ће њему:
Ох, жалим их, мани,
Имам једну — и та
Баш да ме сарани!

М. Ј.

остаде му верна пратилица. Промењено је доцније парам. Наступиште озбиљнији часи за њега. Хоће да се — жени!

Помислио је у себи, сад хоћу да се стално у једну заљубим а ове досадање „под купус.“

Не беше за дуго а његово срце осети љубав где куца на врати и врата јој се широм отворише. Заљубио се смртно!

Али и изабра девојку најлепшу а и богату, а он гола, који слободно може певати:

„Ирош јесам, ирошки се владам,
Ручам шљива, ужинам бундева
А вечерам бареви кромпира.“

Није био кицош — јер није могао. Посао је увек једно одело, као што он вели „из начела.“ Но на част му тако начело, које је из морања, кад:

„У чем слава у том и шпацира;“

а момак тражи најлепшу девојку, та да:

„Кад шпацира девојку избира
Он изабра што најлепше има
А на ружну неће ни да гледи.“

Обично се каже да „најгори медвед најлепшу јабуку поједе,“ тако и он: ал што ти је враголан, ма не био ден ни угледан, опет ће се девојке пре у њега заљубити, него у каквог лепушкатог фиђфирића, који се у друштву не зна наћи. Он беше срећан, волеле су га девојке; но не тако, да су се заљубиле, него што их је забављао својим досеткама; али једна и то учини. Срце је ћаво, не зна куд ће натрчати, она би га зауставила али оно већ беше Созонтијево, а то беше ћерка највећег џинџе у месту Стеве Вртипрашког.

Да је од куд знао баћа-Стева за невину љубав своје миле јединице, знам, да би јој све предње зубе избио. И она је знала, да би тако било али шта ће, отело срце мах, па ни мик даље!

Волели се, љубили се али без паде, док једном не паде на ум Созонтију шта да ради, те рече једном, кад се састадоше на ћошку код Станићевих суваја, Насти: (тако јој беше име)

„Мила моја! Ја видим, да овака љубав не преди ништа без паде, да ће се једном наша срца растати за навек. При садањем стању то никад не би могло бити, него ја сам нешто смислио, па ако то не испадне за руком, онда се само можемо надати да ћемо се тамо горе састати.“ Кад је то рекао, тужно погледи на Насту, а овој се показаше две бисер-сузе у очима.

„А шта си наумио, премили мој?“

„То ти нећу казати, него однах идем да покушам! Збогом голубице!“

*

Ћира. Какви су то људи у Енглеској, што се зову „Тори?“

Спира. То су племићи и конзервативци. Ти су сад дошли на власт.

Ћира. А зашто су баш они дошли на власт?

Спира. На дипломатској њиви сад нема много посла, — за то ће да се та њива мало ђубри, — а Гледстон ће међу тим да се мало одмори.

Ћира. Јеси ли чуо блатну вест из Загреба?

Спира. Какву?

Ћира. Фирму и стан уредништва „Србобрана“ замазали су неки дан блатом.

Спира. Тако ти је то мој Ћиро. Кад су они у невољи онда вичу: „Брат с братом.“ — А кад би нама требало помоћи онда се одзива брат с блатом.

П у с л и ц е.

Ⓨ. Питали једног нотабилитељију хоће ли њи у Сомбор? Он одговори да не може. „А за што?“ — Морам остати код куће, да чувам четврту тачку кикиндског програма.

+. „Турски Мародˇ је досада већ свакога, који му је далеко, назвао пијаницом. А сад, кад би требало да изда једну велику сведоџбу пијанства, сад му нестало бланкета.

△. Има људи, који пију на р а т е. Кад се истроши свака друга р а т а, — онда остаје још само д е с е-р а т а.

✷. „Наше Доба“ хоће баш да натера Абуказема да се лати свога старог пера и старог места. (То је прва пакосна намера, коју смо од „Нашег Доба“ доживили).

⌑ Даклем пештанска порота изабра нашег Лазу Напчића једногласно за посланика у Вац. Тиме се почело изборно кретање. Научимо се и ми нешто од Пештанаца. Бирајмо и ми ваљане људе и то једногласно.

✂. Кад је Анђелић метуо руку на леђа, да је поп Панта онде пољуби, онда је тек поп Панти дунула мисао у главу: „друкчије писам требао никад радити, не требам ни сад, нити ћу требати икад.“

≙. Од како је Ђурковић почео српски писати, ушле су у моду речи: „о л о ш“ и „м и з е р а б и л и т е т.“ Те се речи на примају нигде, за то ће остати залепљене на „Њиховом Добу.“

Милостивост.

М и л о с т и в а г о с п о ђ а. Иди, Андрија, часком у апотеку, па ми купи ону моју помаду, што мажем лице. Апотекар већ зна.

А н д р и ј а А зар то мора баш сад бити! — На пољу је така цича и мећава, да човек ни песто не би истерао.

М и л о с т и в а. О за бога, Андрија, та ти ниси песто.

Руковаше се и растадоше се, а све се осврташе једно за другим.

Она оде кући, размишљајући шта ће Созонтије радити, а унапред се радовала да ће добро бити; јер њему, да не испадне за руком не би ником могло.

Он оде у биртију да попије шољу кафе. После тога крене се у шетњу, но још није добро савио за ћошак а бирташица га више натраг. Врати се натраг а знао је напред шта ће бити.

„Што сте ме викали?“ запита бирташицу.

„Та сто вам ваше терво испало. Ха, ха, ха,“ поче да се смеје.

„Да сам знао, да ме за то вичете, баш се не бих вратио. То сам бар сигуран, да нисам добио. А где сте нашли решконту?“

„Баш овде, где сте ви седели, мора да сте је са рупцем извадили. А зар се тако чувају тако скупоцене ствари?“ смејала се крчмарица.

„Ка'о много вреде, тако се и чувају,“ рече Созонтије чинећи се од свега невешт.

„Кад је „Ziehung“ и где ?“ запита крчмарица. „Ево новина од недеље, ту су нумере од Темишвара.“

„Па и ово је за Темишвар „сецовано“ рече Созонтије, „Хајдете да „густирамо !“

„Немарим, ал не верујем, да ће што бити,“ рече Созонтије.

„Ви читајте из новина, а ја ћу гледати решконту“!

„Добро,“ рече крчмарица. „Слушајте!

38!

„Ни палик,“ повикне Созонтије!

59!

„Једна је ту! Бар ни није жао, једна је изашла.“

48!

„Нема ништа!“

„Чекајте за Бога још су две овде! Чујте само!“

17!

„Е ј гле чуда амбо! Ако ме не варате?“

„А што да вас варам, ево гледајте, али ову ћу пегу да сакријем.“

„Где заиста!“ рече кад је видио!

„Чујте даље!“

74! рече отежући крчмарица.

„Ко бајаги, да се Вељи не сете, да сте ви прво видели решконту, па лако је тако говорити.“

„Нисам, поштења ми; клела се крчмарица. „Ево да видите!“

Уверише се сви!

Е сад можете мислити, како је Созонтије од радости

Шта је чије.

Кад је бог дељо вёк, искупе се све животиње, а пред њима човек, и бог рече човеку: „ти ћеш се звати човек, бићеш краљ на земљи, све ће ти бити потчињено, уживаћеш све красоте и милине земаљске и живићеш тридесет година.“ Човек се размисли у себи па рече: бити краљ, уживати све милине овога света, живити тридесет година — врло је кратко време одмерено.

За човеком дође магарац а бог му рече: „Ти ћеш се звати магарац, целог ћеш века теглити путење, Мёдци ће те спевати, јешћеш чкаљ, дикицу и сув коров, бићеш свима предмет поруге и исмевања; али живи ћеш петдесет година.“

Магарац помисли: дакле целог века никаква добра не доживити, а петдесет година живити — рече: Боже! много си ми века одрисно. Човек ће на то: дај мени, боже, полак, -- и он му по својој милости даде.

За магарцем дође пас. Ти ћеш се звати кёр, целог ћеш века бити човеку веран, не смеш се од куће маћи, мораш га и дању и ноћу чувати и будан бити, мораш и на саму месечеву сенку лајати, јешћеш отрушинцу и глодати кости; а живи ћеш двадесет година. Кер прогунђа: целог века несавати, морати лајати, хтео не хтео, а притом коста глодати — рече: много ми је, боже, двадесет година. Е, кад је њему много, дај мени половину; рече лаком човек, и бог му и то даде.

Сад дође ред на мајмуна. Бог му рече: „Ти ћеш се звати мајмун, би ћеш налик на човека ал ћеш њи на четир поге, и служићеш за подсмех и шалу; живићеш 50 година. Мајмун на то одговори: то је боже, много за мене, а човек брже боље: па дај, боже, мени мало и од његових година, и бог му жељу испуни.

Тако и јесте: до тридесет година живи човек као бубрег у лоју, од тога доба ради као магарац, а после чува право стечено и награђено као кер; кад остари, а он се мајмунише, подети се, и — није ни зашто.

Ђ.

Проба пера.

CXI.

Si duo faciunt idem. . .

Кад двоје исто чине
Није свеједно.
Примером то доказат'
Можда је предно.

Кад попа водом крсти:
Тајна је света.
Кад прчмар водом крсти:
Тајна је клета.

Кад нам куварка кува
Попару — браво!
Кад министар то чини:
Одн'о га ђаво!

Кад мораш сам да с' браниш:
Можда је глупо.
Кад то адвокат чини.
Здраво је скупо.

Кад жена сукњу носи:
Свак радо гледи.
Кад муж то исто чини:
Трагикомедија!

скакао а она се једи сирота, што није прво гледала новине и решконту, па онда, да га је викала. А већ што би он видео решконту, нек завеже.

По целом селу се разгрубио глас, да је Созонтије направио терно на 4 ф. 40 новчића. Добиће неки 19.000 ф. а вр.

Ни о ком другом не беше разговор до о Созонтију. Где год га когод сретне пита га, јел истина, а он само вели: „ове нумере на решконти изашле су.“

Већ је чуо и баћа-Стева, те пошље по Созонтија.

Овај дође! Кад га угледа баћа-Стева а њему срце заиграло од милине те ће рећи:

„Море момче, а што се не даш видети, никад те нема под мене, немој море избегавати друштво, та ти знаш, да ја волем младе људе, па се често и ја с њима подмладим.“

„Право да вам речем увек сам се устручавао, да к вама, као богаташу дођем, та куд сам и пристао ја у друштва?“

„Ко бајаги, ти мислиш, да се није чуло, да си ти добио на лутрији, па си сад најбогатији у месту. Видиш сињко, кад ти је Бог дао срећу сад треба одмах, да се ожениш, јер овако живећи може човек и милијуне страћити; него дед та најн прилику добру, па отвори радњу, па да те види Бог.“

„Напао сам ја већ, али шта ми вреди, кад ју отац неће за мене сиромашка дати?“

„Реци само која је, а ја би волео видети тог оца, који неби хтео своју ћерку усрећити и дати за тако паљаног младића као што си ти?“

„Сњем-ли бити искрен?“ упита радосно Созонтије

„А зашто, да не? Та ја сам свагда пријатељ младим ал ваљаним људима.

„Е па кад је тако, онда сам слободан у вас запросити вашу ћёру ћерку. Искрено да вам кажем, ја је волим.“

„Сињко! Немој да мислиш, да ћу ти је зато обећати, што си добио те пеколке хиљаде, не, него да си и пре дошао и онда би ти ју дао; јер сам поштовалац младих ал ваљаних људи. Нека ти је срећно! Па од сад ми буди што чешћи гост. Буди и данас о ручку мој гост.“

Созонтије се захваљивао, али овај ни да чује, та, да таку прилику не мож' сваки дан наћи.

О ручку се све већ знало шта је. Наста је све играла од радости а баће-Стева све је сукао брке од милине.

О ручку удесише да сватови буду у недељу, да се не би одуговлачила ствар. Добиће „диншпезацију.“ Созонтије је једва дочекао а баћа-Стева је опет радостан што неће Созонтије имати времена за предомишљавање.

Од тог доба је сваки дан одлазио Созонтије Насти.

Дан по дан па ето и недеље. Добили су диншпезацију и тако се венчаше Није скоро било таких сватова. Созонтије се бацио у цри фрак па ко је ко он.

Кад Роза чардаш игра:
Милина ј' глава.
Кад Милка друго не зна.
Јадна јој мати.

Кад змија прахом пузи:
Не уме друкче.
Кад човек исто чини:
Карактер пуче.

Кад прави песник пева.:
Знаш песма да је.
А ја кад песму створим:
Крпарија је.

CXII.

Noscitur ex sociis.

А. С ким се дружиш?
В. „Ни с ким.“
А. Доста ми је, — знам:
Низак си и сам.

CXIII.

„Материно злато.“

Отишао Пера, —
Свима је познато,
Отиш'о да проси
Материно злато.

Али путо јада,
Цинцарица седа
Ђерку би му дала,
Али злато не да.

Г—д—н.

Анегдоте.

Пренагљена здравица. Гроф Х. давао једном свечану вечеру на својем добру, па издао заповест, да се учитељ са својим ђацима постави на двориште, и кад чује кућање чаша, да сва деца узвикну: „И целу породицу!“ На несрећу спотаче се слуга, који је носио чаше — чаше му попадаше на под Гроф разјарен узвикне се на њега: „Нека те ђаво носи?“ Учитељ, мислећи да је здравица изречена, викне са својим: И целу грофову породицу!“

Ако да бог здравља. Купио човек гробницу, те је показује своме пријатељу. Ето надам се, да ћемо и ја и цела моја породица ту оставити кости, само ако нас бог — пожели.

Газда Павко.

— Истефи. —

I.

Газда Павко! куд се журиш тако!
У крчму ћеш? — У крчму да како!
Жена ме је наједила здраво.
Не било је! однео је ђаво!
Срећа њена, што одох од куће!
Да не одох, дошло би до туче,
Језик би јој ишчупао таде,
Јер викати на ме не престаде.

Силеткашити воли му служавка!
Она вели по селу за Павка:
Из куће га овога вечера
Весна жена избаци, отера.

Весеље прође а већ се по селу говорило, како је Созонтије преварио спог пунца и сви се радоваху, што је таког кир-Јању као што је баћа-Стева преварио.

Не потраје за дуго а већ и баћа-Стева знађаше за то, али не хте веровати.

Једнога дана рећи ће своме зету. „Што не подигнеш новац?“

Какав новац? запита Созонтије.

Па то терно што си добио.

Извукао сам ја то терно.

Па где је?

Ено га код куће, где пере кошуље.

Па што си се фалио да си терно добио?

Ја писам, него ви сте ми то говорили, а друго ја сам вам казао да сам сирома; но ви не хтедосте веровати. А у осталом, драги тато, терно је ваљана жена, као што је моја, а новац што ми је донела, тај смо добро употребили и будите уверени, да ћу и вас задовољити. Нећке ваше име не стати, прво унуче мора бити на вас вализ и ваше име мора носити.

Ту се још дуго једно баћа-Стева а Созонтије се опростили и оде.

Дома га дочека Наста. И она је чула за превару, те га упита шта је с лутријом.

Та мани ме због ога и ти, сад сам извукао и од тате лутрију, а ако хоћеш да знаш шта је у ствари ено чуј:

„Онда кад сам ти рекао, да ћу покушати нешто, то је било то; а овако сам урадио: Свако зна да ја „секујем“ и то по више редова, тако да се ништа на решконти неће писе осим бројеви од њине књиге, а тамо где треба да су нумере тамо је остало празно. Ја употребим ту прилику и чим сам видио у новина које су нумере изишле, напишем их на решконту и о доручку изгубим бајаги у кафани „код „златног бокала“ решконту. Крчмарица наће и ту се увери, да су ти бројеви изашли и разгалалила по селу, а твој тата кир Стева чује, па мислећи, да сам постао богатим човеком тебе даде мени и тако сам ја извукао „извукао лутрију“ а и ти си задовољна?“

Јесам, али тата?

„И он мора бити задовољан; обећао сам му три реда око нећке унучади, који ће сви на њега наличити и који ће носити његово име

*

Он је добро прошао; јер се после са тастом измирио, а другом би могло баш пасирати да „извуче лутрију“ — ал на срећу.

У Б. **Иже Мисљетовић.**

II.

Кад је десет ударило сâти,
Газда Панко, што поши, исплатн,
На устаде, кући своју пође.
Тешко жени! зло ли ће да прође! —
Где, врати се, па пред крчму стаде!
Газда Павко! шта ти на ум паде!
Почела је викати ми жена —
Викала је: бија ме бијена;
Отиш'о сам, да не буде горе. —
Не ће Павка видети до зоре!

Не мирује језична служавка!
Сутра дан је велила за Павки:
Од куће је морао отићи,
Јер му жена не даде уснћи.

Ив. М. Поповић.

Са села.

Дошао фиђфирић из вароши у наше село, па је походио газдачку кућу С. Р. — Кад је мало поседно заинта ће

Фиђфирић. А где је госпођица Тинка?

С. Р. Е, бога ми, она је сад у послу.

Фиђфирић. А шта ради?

С. Р. Бани се око музике.

Фиђфирић. Па то је красно. И ја сам љубитељ музике. Па би ли смео и ја бити сведок њене вештине.

С. Р. Ако вам је по вољи — изволите са мном у шталу.

Фиђфирић. У шталу!!!

С. Р. Па да — наша се крава зове Музика, јер се врло лепо даје мусти.

У Новоме Саду . . . !

У Новоме Саду,
Пријатељи моји,
На једноме месту
Написано стоји:

„Чујте људи, ево
Данас нешто ново,
Да сам радњу с киномъ
Баш сада основ'о.

Који жели много
А и чиста киња,
Нек се јави Пери
Од Брзаковића!“

А ја велим, браво Перо,
Ту је лепа надња,
Када коме пргог дања
Већ пропева радња.

М. Ј.

Досуда награда.

Досуђујући награде за хумореске које су биле у подлистку „Стармалог“ од бр. 1—12. гласала су ова гг. и овако:

Г. Васа Лукић у Вршцу: I. Копање блага.“ — II. „Дебели Јанко.“

Г. Свет. Замуровић у В. Кикинди: I. „Два малера на мору љубави.“ — II. Зашто је Заплеталовић у сватовима плакао.“

Г. Перо Борић у Лијевну: I. „Копање блага,“ — II. „Дебели Јанко.“

Г. Лаз. Мариновић у Бетошу: „Копање блага.“

Г. Стев. Алексић у Бихачу: I. „Лек од пушења,“ — II. „Турнир.“

Г. Ђорђе Мариновић у Бугојном: I „Дебели Јанко.“ — II. „Два малера.“

Г. Коста Кавачки: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Лек од пушења.“

Г. Фундук: I. „Дебели Јанко“ — II. За што је Заплеталовић и т. д.“

Г. Веселин Луна: I. „Дебели Јанко.“ — II. Зашто је Заплеталовић и т. д“

Г. Душан Матић у Молу: I. „Дебели Јанко“ — II. „Копање блага.“

Г. Димитр. Вучковић: I. „Два малера“ — II. „Копање блага.“

Г. Владим. пл. Навчић: I. „Два малера.“ — II. „Дебели Јанко.“

Г. Сима Т. Остојић: I. „Дебели Јанко. — II. „Два малера —.“

Г. Жив. Грујић у Башахиду: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Зашто је Заплеталовић —.“

Г. Будисављевић у Осеку: I. Дебели Јанко.“ — II „Турнир.“

Г. Ј. Мирослављевић из Голубинаца: I. „Копање блага.“ — II. „Два малера —.“

Г. Мита Николић: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Копање блага.“

Г. Марија Јојић из Мола: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Два малера —.“

Г. Илија Билбија у Купресу: „Два малера.“

Г. Бранко Токин у Вршцу: I. „Копање блага.“ — II. „Дебели Јанко.“

Г. Стер. Токин у Вршцу: I. „Копање блага.“ — II. „Дебели Јанко.“

Резултат:

Од 21 гласача гласало је седамнаест за шаљиви спев:

„Дебели Јанко.“

Тако овај спев добија прву награду.

После овога највише гласова (9) пало је на хумореску:

„Копање блага,“

тиме је овој хуморески досуђена друга награда.

Издаваштво „Стармалог.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Распис нових награда.

Овим расписујемо нове награде за хумореске и шаљиве спевове, које ће изићи у „Стармалом“ ове год. од бр. 13. до 24-ог.

Прва награда: 25 фр.

Друга награда: 8 фр.

Награде ће досудити претплатници на „Стармали.“

Издаватељство Стармалог.“

Све дужнике наше, којима су разаслате **нарочите карте и сада уз овај број цедуље као опомене**, молимо да **сваки свој дуг у најкраћем року подмири изволи**, како би се опростили непрестаних опомена и ми досадног посла.

Администрација „Стармалог.“

Новије књиге,

послате уредништву на приказ.

Романи Милована Видаковића **Љубомир у Јелисијуму** или Светозар и Драгиња, морална повест. Књига прва. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. 1885. Цена је 1 фор. 20 новч.

Кужне болести, од куда потичу, какве су, како се уклањају и несују, за шире читалачке кругове написао Др. Милан Јовановић. Београд краљевско-српска државна штампарија. 1884. Цена 50 новч.

Илустрована историја српског народа од најстаријих времена до проглашења нове краљевине. За народ и школу Са 120 слика. Издаје Коста Мандровић. У Бечу, 1884—1885. Verlag v. Jos. A. Massanetz & Comp. in Wien. — Свеска 10, 11, 12, 13, 14 и 15. — Овим свескама довршено је ово дело и сада се може набавити. Цена је читавом делу 3 ф. или 7 дин. 50 пара; у платну круто повезано 3 ф. 60 н. или 9 динара. Наручбине прима свака књижара. А могу се и на издавача слати: Коста Мандровић, Wien, Landstrasse, Hauptstrasse № 22.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је из штампе превод

ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“

ПРВИ ДЕО

и може се добити у овдашњим књижарама по 1 фор. а. вр.

Ко хоће да поручи више примерака, нека се обрати на штампарију А. Пајевића у Новом Саду. Књижарама се даје уобичајени рабат од 33⅓ процената.

Да је било на претплатницима, не би овај превод никад угледао света, јер их се јавило 11, словом и писмом једанаест. Али се надам, да ће проћи овако боље, јер књига говори јасније него сам позив.

У Н. Саду 1. (13.) јуна 1885.

Милан Савић.

PALEČEK

ЧЕШКИ ИЛУСТРОВАНИ ХУМОРИСТИЧКИ ЛИСТ

ГОДИНА XIII.

Излази у Прагу недељно једаред. Власници и издаваоци К. Крејчик и В. Pokorny. — Годишња цена 5 фр. — На по год. 2 фр. 50. — На три месеца 1 фр. 25. —

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (теретна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10½ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

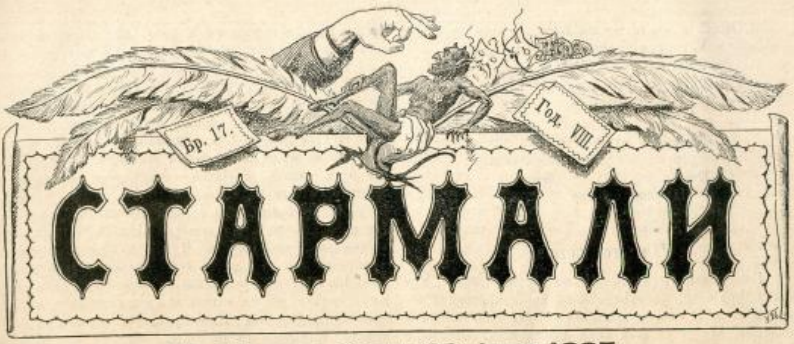

У Новоме Саду 20. јуна 1885.

„Стармали“ излази сваког месеца. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг

ОЧАЈАЊЕ.

Он. Шта се пише по новина,
Ја не могу да их читам,
А баш много и не марим —
Тек онако само питам.

Роб. Новине су чудни створи,
Вашу свјатост гоне речма,
И све јаче, и све ђаче,
И све жешће, и све већма.

Он. Нека, нека! шта ми брига!
Не бојим се ја горчина
Али, робе, сиђи доле
Донеси ми слатка вина!

Он. Чујем неки жагор тмули,
Нешто с' витла и колеба;
Ја не питам од куда је.
Ал канда је од Загреба.

Роб. Јесте, свјатост, у Загребу
Јако с' диже на вас вика,
Ту су Срби стари, млади,
А има и свештеника.

Он. Не тиче ме с' нико, ништа,
Не буни ме вика њина.
Иди, робе, иди брзо,
Донеси ми још'те вина!

Он. Опет чујем нешто тутњи,
Као да се ломи гора,
Ја не питам ко је, шта је,
Ал канда је од Сомбора.

Роб. Јесте, свјатост, јест', тво је,
Збор се стек'о недогледа
Једнодушно, једногласно
Опиру вам с', сви к'о један.

Он. Ја се смејем, — смеј се и ти,
Зар се смејат' ми не знамо!
Ух, ала је то врућина!
Вина носи, вина амо!

Он. Још никако да се стиша,
Још никако да се смири.
Као да се нешто љуља,
Као да се бура шири.

Роб. Јесте, свјатост, опростите,
Ал ми томе нисмо криви.
Цео народ тијевом гори
И куне вас свако живи.

Он. Какав народ?! каква клетва?!
Нек се вичe, нек се пише, —
Умем ваљда и ја клети,
Само вина дај што више!

Он. Вина, робе, вина амо!
Ал куда си пош'о, стани!
Има л' кога да ме штити?
Има л' кога да ме брани?

Роб. Ко вас штити тај се стиди.
Ко вас тепи тај се смеши.
Ко вас брани речи трати,
Чисто б' вол'о руке прати.

Он. Ала ми тај мозак кипи, —
У грудима пако прави —
Вина амо, много вина,
Да ме смири ил — удави!

* * *

Па нос'те му, нос'те вина
Друкче не мож' бес да спава.
Ето, роде, грех се дави,
Надајица очајава . . . .

У место шетње.

Био један Цигањин. И он је радо шетао, али само ноћу, и то: по туђим таванима, хамбаровима собама и т. д. О својим шетњама није до душе писао у новинама, али је за њих ипак дознао свет. Изведоше Цигу пред суд, те му суде. „Ни један не говори паметно; — бога ми ни један“ — уверавао је Цига, кад чу, како говоре господа на суду.

Почеше да му дижу и вешала. „Е баш ћу да видим шта умете“ — вели црни брат, па се онда пљесну рукама. „Та не ради се то тако; не ради се бога ми,“ уверавао је и опет, „море људи будите паметни.“ Јест, ал мог Цигу ипак обесише.

Наша српска „црна браћа“. У својој самртној муци сасвим се понашају као тај Цигањин. „Не говорите паметно, бога ми не говорите паметно,“ викали су они до сад, а кад дође време сомборском збору, сада кукају: „Та не гради се тако програм; верујте не гради се тако; тако нам бога, то нас неће премрзнути. . . .“ Боже мој, како су и жалосни смешни грешници кад виде да им је крај. Они мисле, сад ће их још неко послушати; те ће се обазрети на њихове савете.

Цигањин је уверавао, да треба три горе посећи, те му од тога саградити велико губилиште, јер мање не помаже, а наши душевни Цигани уверавају, да сомборски програм није доста јак, бајаги прекинуће се.

Будите мирни господо; ако се прекине, те вам од њега не буде ништа; наша је штета. Вами то може бити сасвим пријатно, дакле радујте се, а не жестите се тога ради.

Ми не знамо како је овог Цигањина браћно његов адвокат, али наши душевни Цигани узели су себи сасвим достојна адвоката. Чудно име носи тај човек чудно доиста: јер се не зове никако друкчије, него баш: Ђув. Па да видите како је вешт. Кад виде да је њему пала у део та велика и превелика част, да буде бранилац душевних Цигана, он узе да гарави своје начело, а гаравио га је дотле, докле не постаде тако прво, као „Ђаво“ кад упадне у мастило. И такав одвратник узе за часак у своје руке програм сомборског збора те рече:

„Е људи, ово би могло и мени пристати“. Тако рече а при том рачуна: ово што је он имао за часак у рукама и за шта рече да је „добро“, од тога ће се згадити сав честит свет. те ће безобзирце напустити сомборски програм. Но да се овој цигањско адвокатској политици провиде ребра те јој се данас цео свет смеје, на то је тај господин заборавио.

Ово дабогме да није ни од нас лепо, што својим противницима не учинимо бар за часак по вољи. Ал већ „за часак“ — учинићемо. Ево ћемо да им опишемо сомборски збор онако, како су они желили да испадне.

ПОДЛИСТАК

„Друштво љубавне умерености.“

Написао Ст. Радић — Пуктало.

Чика Миша вам је био чудноват човек. Његова кућа била је у комшилуку нашем, те сам као дете тамо више пута одлазио. Ја сам тада — када ова хуморeска почиње — био дете од седам година а чика Миша вам је био мање-више од својих 23—24 година. Био је велики враголан. Сваке недеље по два дана и то среду и петак одлазио је он некуд, и то отишао би у јутру у осам сахата а дошао би у једанаест. После подне отишао би у три а дошао би у шест. Кад год сам у те дневе дошао код чика Мише нисам га затекао код куће. Тада бих запитао фрајлу Мицику — чика Мишину сестру — која ме баш није волела с тога; што сам јој изгубио једно мало књижасто писамце, које сам носио једном великом господину — где је чика Миша? Она би се отресла на мене и одговорила: а шта ја знам. — Ја бих се тада стао по њој питурају те би тако исто одратио: а шта ја знам, те бих фрајли Мицики показао какову шедељицу. Она би се тада јако разљутила, те би ме по своју башти вијала мислећи, да је то онај дистиљ, што сам га пре изгубио. Ја сам то и хтео, да ме фрајла Мицика вија. Јер кад није чика Миша код куће, да нас забавља — неке и нога друга Јовицу чика Мишиног најмлађег брата — онда смо се нас двојица јако сневеселили, те смо гледали, да ма на који начин разљутимо фрајлу Мицику, да нас по башти вија. Иначе кад је чика Миша код куће, онда је она сиротица мирна. Била је прилично лепа. Само сам ја тада још превише млад био, те нисам могао све црте које су је лепом чиниле запамтити. Али ипак сам нешто добро запамтио, а то је, да сам се често ноћу будио од неке свирке, која је долазила до мојих младих ушију испод прозора Мицикина. Тада би се и моја мала сестрица пробудила, те би рекла: блаца! це се удати цека Мица, то су дајде. Али ја то нисам веровао, јер има већ две три недеље, како свирају под прозором као у сватови, па ујутру нема ништа. Ја сам свако јутро одлазио — после такове свирке — чика Мишиној кући у надн, да ћу затећи сватове и гледати, како сикером на дрвљанику секу главе њуранима. Али од свега ништа. Но ипак сам с нечим био начисто. Знао сам да неко доводи те музиканте и да они сви не долазе за љубав фрајли Мицики . . . .

Кад је дакле чика Миша код куће, тада смо ја и Јовица благовали. Он нам је читао о Краљевићу Марку, Муси Арбанузи и Милошу Обилићу, а ми смо у њега гледали као у св. Николу. За тим би остављо књигу, те би почео нешто декламирати. Сећам се и данас неколико

„З`ор се састаје страшно намргођен. Сваки члан стисно још од куће песницу. Питају: „Кога ћемо за председника?“ Један здраво крупан и јаки глас: — „Нека се телеграфише у Русију по каквог анархисту.“ (Опште бурно одобравање.)

Сима Бикар: „Шта, зар вас није срамота? Каква Русија? зар смо ми мачији кашаљ? Зар смо ми горе анархисте од оних. Из наше средине нек се бира председник.“ (Вичу са свију страна: „тако је.“) Јаша Томић: „Не вичите ту толико томе човеку живио, кад нема ни појма о анархизму. Видим ја да од вас никад ништа бити неће. Од куд анархистама председник? Њима не треба ништа, ни председник ни црква, ни школа, ни сунце, ни небо, ни земља.... (Говорнику не дају ни изговорити, но га у одушевљењу носе на рукама.)

Опет онај здраво крупан и јаки глас: „Ког се беса мазите тудер, него дај кажите: Какав ћемо програм?“

Известилац Мита Поповић чита нацрт: I. Анархистична, комунистично-нихилистичко-динамитска странка сакупљена овде о Видов-дану (вичу: не ма Видов-дана. Дан је дан. Један ко други, ту нема разлике.) Известилац: Ако ме ко још једном прекине, зубе ћу му избити. То нек вам је равнања ради. Даље мир језик, на слушајте . . . скупљена овде о Видов-дану закључује, да из своје средине изабере депутацију од најјачих људи и пошље је у Карловце да доведу за уши Германа овамо. . . (Известилац „Нашег Доба“ се задовољно цери. Краљевски комесар распушта збор. По збору велика ларма и граја).

Уредник „Српског Кола:“ „Предлажем да не слушамо тога човека него да дижемо барикаде. Хоћу, да се с места зубима кољемо за своја права. (Бурно одобравање: То је мушка реч: Јесте, зубима да се кољемо за своје право.)

После два сата поклан и позатварани је цео сомборски збор. Ђ. пише у Нашем Добу уводни чланак, који почиње с речима: „Како смо се љуто преварили у нашим радикалима и анархистама. Пророковали смо им да ће их растерати са збора, али сад видимо да их не познавасмо довољно. Јадници су сви позатварани и поубијани. Сад видиш дакле народе, да само с нама можеш радити, управо с нама не можеш радити, јер си ти олош а ми господа, него једино нас и светог, преподобног и великомученичког патријарха Германа треба да љубиш у руку. . .“ То сте хтели, јелте? Такав вам је сомборски збор требао, шта?

Жао нам је господо, ал нисмо могли служити.

Ө.

Уштипци.

Мађарске новине, „Pesti Hirlap“, веле, да је на сомборском збору учествовало тек преко 200 особа. То је сасвим ништава погрешка, јер су заборавили да додаду томе броју — и уштипцу.

* * *

Уредник „Нашег Доба“ хвали се, да његови сарадници пазе на чистоту српског језика, те хоће да искорене германизме. Једва да се и ми с њим у нечем слажемо. И наша је давнашња жеља да искоренимо и да се опростимо Германа и отуд осталих германизма.

* * *

И „Наше Доба“ жали, што брату из Дивош[illegible]

речи: „Седај сунце шта чекаш . . . . . да идем може злату под прозор.“

Тада би постао тако љутит на сунце, да смо ја и Јовица морали утећи у башту, јер смо мислили, да сунце мора пасти. После вечере није чика Миша никад био код куће. Кад год је у поменута два дана долазио кући, увек би донео прилично исписаног папира. Тада би извадио из сандука приличан завежљај такође исписаног папира, те би међу овај тутњао и донешени папир. Тако је чинио сваке среде и петка. У куће нити је ко знао куда он у те дане одлази, нити за садржину исписаног папира. И фрајла Мицика је већ приметила те папире. Не знам да ли је била љубопитљива или није, само знам, да је — кад год је чика Миша донашао те папире — одлазила на његов прозор те гледала, камо чика Миша неће те папире. А када је он отишао куда, онда је улазила у собу, те је отварала све ормане редом; али чика Мишин сандучић никада није могла отворити — била је на њему брава неке шпањолске сорте. То ју је јако једило. Тада је није смео нико дирати,, јер онда зло и наопако Али ја сам се ипак једном осмелио, те сам јој — баш када је излазила из чика Мишине собе показао један листић. Она ме је по свој башти и дворишту вијала, а када је опазила, да ме не може стићи, отишла је мојој сестри, те јој рекла, да сам је ударио бусом. Сестра је моја одма дошла да ме одведе кући. Лепо ме је мамила. Није смела самном руж но поступати, јер ме онда неби ускобила ма имала крила соколова. Домаћи ме на шећер — бомбоне — а ја сиротан мислим: о Боже, каквог добру сестру имам.

Кад дођем до ње, ухватила би ме за уво те одпукла кући. Тада бих се ја окренуо према фрајли Мицики те викнуо: чекај, само, тета Мицо, осветиће ћу се ја теби! А она би на то е видиш ти жабца, још би се и он светио, бубо једна! Тада сам цео дан кројио план, како ћу јој се осветити. Тај дан писам ишао чика Мишиној. Чика Миша се чудно где сам тај дан. А сестра ми је пред неке рекла, да се и фрајла Мицика чуди, како сам се могао уздржати, а да тај дан не дођем. Када сам то чуо, било ми је особито мило. С тога закључих, да не идем тамо још једно два дана — на нек' се фрајла Мица још неђма једи. Јест — ал' не могох се уздржати . . . осветa ме је вукла тамо. Одмах друго јутро одем још у шест сахата. Ја сам имао на уну само какову малу дечију осветy — ал' чему се писам ни сам надао а тако исто и фрајла Мицика, то се догодило. Када сам ушао у двориште, опазим на једној клупици под жалосном врбом чика Мишу где спава. Био је јако црвен. Јовица је већ био устао. А где си ти јуче? запита ме када се састадосмо. Писам хтео дођи за то, што ме је сестра због тета Мицике јако карала, те сам се јако расрдио на њу. И неке је синоћ чукла, што сам је упитао: ко то свира под прозорон. Али за то ће она тргати данас за нама по целој башти. Ми ћемо исконати,

*

нису дали на сомборском збору изговорити. „Ђ. В.“ тумачи бар тако, да би он свој говор завршио с реч ма: живио Герман!

* * *

Христос је казао: „Ко не уђе у „тор овчији“ кроз врата, то је лупеж и хајдук.“ Наш „архипастир“ Герман вели: „Лупежи су они, који хоће да се држе на дондуђеом сабору тих христових речи.“

* * *

Герман преписује и пренаша народно, манастирско имање на своје име. После тог новог насиља морамо већ помислити, е он иде на то, да нагомила толико криваца, како их за његова живота не би могао нико ни покупити, а камоли судити им.

* * *

Ђ. В. је увек водио политику „виле.“ Само има неке „мале“ разлике. За „омладинско доба“ био је толико радикалан, као да ће сваки час очекати за тророгу вилу, а данас ради тако, као да ће сваки час задати трокатну „вилу“ (летњиковац).

Ћира. Јеси ли чуо да наш јединац Радић хоће да остави монашески чин?

Спира. Уф, уф, уф! Баш ми је жао.

Ћира. А шта ти је жао?

Спира. Жао ми је што ту лепу вест не могу тако лако да верујем.

Ћира. Онамад су у Београду све листове конфисцирали.

Спира. Ја би био и с мањим задовољан.

Ћира. С мањим?! А шчиме то?

Спира. Кад би једаред конфисцирали, не све листове, него све лисове.

Ћира. Дакле ће идући сабор за цело имати да збаци Германа и изабере новог патријарха.

Спира. А ко ти то рече?

Ћира. Па ето сам „Турски Марод“ то тврди, а тек он ће то најбоље знати. Ено читај бр. 38. „Из комесарства г. Чеха остало је много шаренних ствари (ту сигурно мисли Германа) . . . јер претстојећи сабор имаће, ако не већи али зацело и не мањи задатак да реши, него што беше то случај са последњим сабором. . . “

Но па зар ти није сад јасно? последњи сабор имао је само бирати патријарха. Овај сабор, има већа задатка, а то значи: мора најпре збацити Германа и онда бирати новог патријарха. Е а то је да богме већи посао.

Спира. И боља. А кад већ и „Турски МароД“ тако суди, онда нека буде по његовом. „Да збудетсја реченоје Јотом пророком.“

Неврећа га.

Рекли свињи лаву — разуме се у дебати — да је магарац, и питала га: да ли га вређа?

А где би нене магарећа реч свињчета вређала! одговори лав.

једну рупу, те ћемо у трчању исту прескочити а тета Мица ће сломити ногу. Хоћемо л' пробудити чика Мишу? Нећемо — рече Јовица — чика је мало пре дошао кући, те се јако дерао. Тета му је рекла. да је опет налио главурду т. ј. да је јако пијан. Чика је тада легао на ту клупу и заспао.

Док смо ми тако разговарали, опазим ја на земљи поред клупе на којој је чика Миша спавао један мали кључић. Имао сам част однах га познати. Био је то кључић од чика Мишиног сандука. Чим сам кључић подигао, већ сам измислио, на који ћу се начин већима осветити фрајла Мицки. Она би дала све што има, када би се дочепала тога кључића, да отвори чика Мишин сандук, те да прочита оне хартије. Ја ћу јој показати кључић — мишљах у себи, али јој га нећу дати а она ће тада пући од једа. Саопштим то Јовици, али сам га пре питао, кога боље воли, да ли чику или тету Мицику? Чику боље волеи рече он — а тету баш не.

Он се слагао са мојим предлогом о освети. — Од радости почесмо скакати и дерати се, те да је чика Миша био трезан морао би се пробудити. Фрајла Мицику опазисмо у башти, где нешто чита. Када је мене опазила рече О млади господичићу! зар сте опет дошли? „Да да сам дошао.“ А знаш ли ти читати? „Да да знам.“ „Па оди прочитај каква је ово књига.“

Када сам опазио да овако лепо самном поступа, било ми је чисто жао, што ћу је за кратко време јако насекирати — хе ал опет сећајући се ноге уна и када помислим, да ја доброта неће дуго трајати, е онда Бога ми није вајде, Пријђем јој ближе а она ми покаже праву страну од књиге и рече ми: да ово крупно читам. „Дон Кихот“ повикнем тријумфирајући.

„Где, где ти баш знаш добро читати, а овај наш буцов сриче.“ Када је рекла Јовици буцов остави ме моја доброта, коју почех осећати према фрајла Мицки када ме је похвалила да добро читам. Решим се дакле да почнем операцију. Извадим из џепа кључић. Одступим неколико корака од тете, те повичем: где тета Мицо! шта сам ја нашао? А шта си нашао? — запита ме направивши весело лице. Нашао сам кључић од чика Мишиног сандучића. А где си га нашао? и при том устане. Тамо где чика Миша спава. Дед молим те да видим, чини ми се да није од његовог сандучића, него од мога. Не дам, не дам, викао сам и почео удешавати ноге за бежање. Она сва поцрвени од једа, баџио г. Дон Кихота у траву да се мало одмара и потрчи замном. Да је имала крила соколова, онда би ме ухватила, ал без њих било је сасвим немогуће. Када је опазила, да ме не може стићи, почне ме са детињастим гласићем молити: Молим те. дај ми тај кључић, те ћу ти дати толико бомбона, да ћеш моћи три месеца дана ранити и себе и твога дората. И даћу ти једну пушку од гумике. Не требам ја ништа, купиће мени и Јовица чика Миша

П у с л и ц е.

Сомборци су дивно показали, да старо српско гостопримство још живи. Ту престаје шала, и мора се казати озбиљно: Х в а л а!

Приликом суђења Лази Нанчићу доказало се, да се „о м л а д и н а“ не преводи на мађарски. Па то је врло лепо — од ње.

Оно место на коме је поп Панта пољубио Германову руку, може се латински назвати и с е с и ј а. Даклем поп Панта је био врло доследан. Он већ одавно љуби с е с и ј у.

Има право „Ллојд“ да ми у Сомбору писмо казали све што нас боли. Али нама је мило кад он то и сам погађа.

Са привилегијама заклапати чаброве м а с т и, — но, то је баш право н а м а с т и р с к о чуваше.

Проба пера.

CXIV.

Малер.

Ево вам малера
Пегазића Мише:
П р а з н а му је глава
Кад хоће да пише.
А кад му је п у н а глава —
Тад мора да спава.

CXV.

Шаљивчина добошар.

Добошао добошар:
„Дођ'те људи на пазар!
Продаје се рухо
Једнога голића;
Продаје се мозак
Једног фићфираћа;
Продаје се куђа
Једног бескућника;
Продаје се слобода
Једног апсеника;
Продаје се јунаштво
Једнога полтрона;
Продају се пчела
Једнога шпијона;
Продаје се коса
Ћелавога Мује;
Продаје се душа
Јотованћа Грује;
Продаје се целибат
Општинскога бика;
Продаје се „светиња“
Једног поганика.“

* * *

Добошар је хтео
И даље да ређа,
Али му се створи
Жандар иза леђа.

CXVI.

Реч и смисао.

Реч је живо дрво
Грања права, крива;
А речи су дрва,
Од њих шума бива.

свеги, што год нам срце зажели, само док му предамо кључић. Тета Мицика је хтела пошто то да дође до кључа. С тога дозове служавку и заповеди јој, да закључа врата од дворишта, да ми неби на сокак утекли. Мало се још одмори а после ме поче поново вијати. Јовица је трчао замном. Изиђа нас из баште у двориште. Ми полетимо на улицу, када дотрчасмо до врата те опазисмо да су ова затворена и да не нас сека Мица сада ухватити, почесмо викати: чика Мишо, чика Мишо! Кључ, кључ, те дотрчимо до чика Мишине кључе. Почнем се вијати око кључе. Ми смо непрестано викали. Који је враг? продере се чика Миша, таквим крупним гласом, да нас је све језа прошла. Тета Мицика одмах утече. А ја са страхом и трепетом извадим кључић из џепа, пружим га чика Миши говорећи: Слатки мој чика Мишо, ево вам ваш кључић од вашег сандучића, ја и Јовица смо га нашли ту на земљи а тета Мицика је тела да га од нас отме. Чика Миша се почео мало љутити а чини ми се, да је нешто и опсовао. А шта би тек радио, да смо дали тети кључић, те да је она дознала за чика Мишине тајне, шта би онда било — помислим у себи.

Чика Миша се брзо одљутио. Потапкао нас по глави, те нам тим лепо захвалио, што смо дали кључа тети Мицики. Е када сте били тако добри, те сте ми вратили кључић, добићете сваки по једну поморанџу. Чика Миша је имао читаво чудо поморанџа. Свако је скоро веће донашао но двадесет — нора да је увек сецоваo. А оћеш ли нам чико свирати у ону сеиу? Хоћу, рече он. Затим ућосмо у собу. Чика Миша нам даде сваком по једну поморанџу. Затим скине са дувара виолину, удеси је и засвира коло. Загрлисмо се ја и Јовица, те почесмо играти. Када је свирка престала, заиита нас чика Миша: а волите ли ви чене? О на још како чико. Ако се будеш још једној тукао са они калфама као онда у недељу — позови само нас, па да видиш вреке и русаја од њих. Чика Миша се само смешио.

Чика Миша је и после тога одлазио некуд' сваке среде и петка. Фрајла Мицика се и даље једила, што не може дознати за чика Мишину тајну. Ја сам и после овог описаног догађаја више пута био псован и жабцем називан. А Јовица је опет и даље примао шибе за рана не вина питања.

— — — — — — — — — — — — — —

Прошло је од то доба четрнаест година. Чика Миша се већ давно оженио а фрајла Мицика удала. Јовица је отишао на једну а ја на другу страну из вароши М. Само кад кад и и то само на два три дана долазили смо у варош М. Било је то дана дванаестог фебруара 1885, када се ја и Јовица састадосмо у вароши М. као гости.

Тај дан је славио чика Миша свој рођен дан. Позвао ме је, да му тај дан будем гост. Ја сам се тога позива драговољно примио. При обеду бејасмо ја, Јовица, чика Миша са својом супругом, фрајла Мицика са својим

По тој шуми смисао се шета
У слободи пуној —
Шета, па се каткад
И изгуби у њој.

CXVII.

Филоксери.

Ух, ала си глупа,
Филоксеро клета,
Што ми гризеш чокот
У цветилу цвета!

Што не чекаш зрела сока
— Име му је вино —
Па да га пијемо,
Па да се частимо.

Подгризати само воли
Сињушна грдоба, —
Ти си, видим, право
Чедо нашег доба.

Г—д—н.

Чујмо шта вели „Наше Горе лист“!

„Наше Горе Лист“ вели: „Много више користи дошло би једном Србству на овој страни кад би нас спољни утицаји нашли здружене у једном табору и на једној беседи“

(Е сад бар знамо разлоге за што Панчево није послало ни једног посланика на збор у Сомбор.)

„Наше Горе лист“ вели: „лањски нападаји и сумњичења уродили су плодом овогодишњег индиферентизма и апатије.“

(Слуга сам покоран! даклем 4. тачка кикиндског програма брањиће се индиферентизмом и апатијом. Срећа што су то латинске речи, па их наш народ не разуме.)

„Наше Горе Лист“ вели: „Све би то друкчије било, кад бисмо ми сами себе познали.“

(Аха! кад се држи општи збор, онда треба свако да остане код куће, — тако ћемо се најбоље познати.)

„Наше Горе Лист“ прориче: „да ће у Сомбору родити исто оно ће као и у Загребу, јер се но вечерњу познаје светац и т. д.“

(Ово је тако српски и братински речено, да ни „Нешт. Лојд“ не би боље умео.)

„Наше Горе Лист“ увиђа: „да Загреб и Сомбор иду полако у Кикинду.“

(Па кад сви идемо у Кикинду, зашто нас и Панчево не прати тамо? Је ли то слоге ради, — или за то, што неки не воле „полако“ иће у Кикинду, него брзо, па врат на нос.

„Наше Горе Лист“ резонира тако, да га нисмо кадри разумети и схватити. Из целога његовога чланка најбоље би разумели овај цитат, који овако гласи: „bomupde bruit pourueamelette“, само кад би знали на ком је то језику речено.

мужем. Фрајла Мицика је често у мене и Јовицу погледала, а при том се увек смешила. Шта вам је госпођо, тако смешно, те се увек смешите кад погледите нас — запитам ју. Смешно ми је, што сам се — гледајући на вас сетила прошлости. Какови сте онда изгледали, а сада..... боже мој и заиста време носи бреме. — Тако је госпођо. Дакле ни се још сећате, како сте нас негда вијали по башти због оног кључића и оног и.. несмедох изговорити, јер сам опазио, да је госпође Мицике десно око заиграло, и како је затим погледала на свога мужа. „Па јесте ли када дознали за тајну чика Мишину?“ Од њега не могох дознати, али сам дознала од мога Јове јер је и он био члан тога друштва. „Даклем на тај начин је него друштво постојало? — запитам окрећући се чика Миши а каково?“ ако смем питати. Сада ми ваљда смете казати? — Смем — јер што сам некада чуло као највећу тајну, сада то неморам чинити, јер сам постигао оно, што ми је срце желило. Постојало је „друштво љубавне умерености“. Као што ти је познато, да многи млад човек од љубави страда. Страдање је то двојако. Младићу каквом, догоди се тај малер. да се заљуби. Љубав му буде љубављу праћена и он постане најсретнији човек на свету. Али љубав није код сваког вечна. Спол — нежнији испочетка навикнуто на привлачну снагу очију свога идеала, љуби га све дотле док не нађе на још јачу привлачиву очију другог. Друга је несрећа ова: Младић какав са усијаном главицом а уз то прилично лепушкаст држи, да је достојан, да га та и та љуби. Она би га може бити и љубила, да нема пред очима каково друго створење, које може бити већ има свој идеал — али то она не мари, јер као створење ове земље равна се по својим осећајима, те радије љуби онога у слици коју себи представља, него овога у нарави. С тога се сложисмо нас дванајсторица као главни фактори за стварање идеала у ово доба, да се осигурамо од свију тих по нас кобних последица, те склописмо друштво љубавне умерености, да би могли један другог, што се тиче љубавних ствари потпомагати а несрећнике тешити, којих је јако мало било, јер кад што ти је познато, бејасмо сви момци да ти око стане. Што се тиче штатута тога друштва и предмета, који су у разним седницама претресивани, чита ћеш из оних хартија које сам онда сваке среде и петка — у те смо дане седнице држали — и које ћу ти одмах донети, читати. За тим чика Миша извади из оног истог сандучића прилично завежљај исписаног папира и предаде ми га. Ја једва чеках, да се обед сврши, те да их прочитам.

(Продужиће се.)

Пријатељска обрана.

У Сомбору
На збору
Многи ме запита:
А камо Полита?

Ја се срећом сетих
Шта да одговарам:
„Будите уверени,
Он није неМаран.“

С.

Патологично.

У нездравом подне — бију пашега доба на турској граници има један болесник који има и свог искључивог доктора; тај је доктор тако поштен, да другима болесницима и не иде, да не би кужну болест даље пренео.

Болесник од нека доба јако осећа опасност свога состојанија, али consilium не сазива (јерту би могао бити само consilium abeundi).

Карловчани — старе шаљивчине — учине се више пута брижни и тужни, па (кроз нос) запитају доктора Вулпу: За име господа бога, шта фали вашем пацијенту?

На така питања др. Вулпа обично одговара: Нешто му фали, али за сада не могу да наћем право име његовој болести.

И оноћа је др. Вулпа тако одговорио седећи пред кафаном. Ту се десно и један странац, који се умеша у разговор желећи да би он погодио право име те болести.

Др. В. На молим да чујем.

Странац. Ја би рекао да се та болест зове: „Insuffizientia mitralis“

Воросовац.

Није га то питао

Професор. Знате ли ви мени казати дефиницију од противусловља и умете л' ми примера навестити?

Јак: Знам госп. професоре. Противусловље је на пример, кад на једној страни новина стоји: не радујемо се туђем злу, па ни наших непријатеља — а на трећој се позива влада да чиновнике противнике збацује.

Професор. Седите, доста је. То вас нисам питао.

Духовна брања!

Јота јаља Герману, да ће тај опасни танаи, кога „Застава“, „Српско коло“ и остали пранорци играју толико штете и несреће цркви, школи и народу нанети, да он (т. ј. Герман) то ни за десетину година оправити и поправити неће моћи — ако га т. ј. тада још устребају.

Брашковић на то подсева! Пуњу игуманс не старај се за манастир.

После Сомборског збора Јота је ово Герману телеграфисао:

„Ви врло добро знате, да на кули народног стр пљења, последњи часи за вас избијају. Ви видите, да ће се из ваших отимачких неморалних и безбожних руку управа над црквом и школом, над црквеним, манастирским и народним имањем да одузме.“

На то му је вели, Герман ово одговорио:

„Сви ви то добро знате, али ви само као гнусни најамници и хоћете да одржавате дражење и узбуђеност у нашем народу.

Блудни синови, куда сте нагли, на што сте смислили? Прилику избора за народно-црквени сабор хоћете да употребите за ваше превратне цели. Изнети људства и сенке од ноћних авети, кога сте ви још заплашити или оборити кадри?!“ и као што се види — добро се познају.

Анђелић и св. Кирил и Метод.

Давно, врло давно било је то када је православна црква признала св. Кирила и Метода за свеце. Па зар је онда чудо кад ко баш и заборави да су они свеци. Истина мало упада у очи, кад који црквени велико(не)достојник то заборави. Већ кад зна да је тако заборављао зашто није одмах чим је ступио на престо патријарски милошћу — Тисином и на невољу народа, написао на свој праг да су признати за свеце, бар би се увек сетно чим би улазио и излазио из своје собе.

Истина, да то није најбољи лек, јер кад стари и млади гавран обија праг на би и то обили. Боље би било кад би у срцу своме носио та света имена. Јест, да, били они пре сетити се да умру, па би и пре хиљадугодишњица се славила; још онда кад није била попуњена празнина срца његова другом особом, која је далеко светија за Његову незабравност од св. Кирила и Метода. „Ко пре девојци тог девојка.“ Ко пре срцу тог срце.

Па онда, да је био ма где забележио ваљда се неби забунио ко онај поп што је рекао: јаљам благочестију вашем, да је сад у четвртак Константин и Јелена, ако знате какво сродство, кумство или пријатељство изволте нам благовремено јавити.

И наш је свет смешан. Непознаје Њ. Н.; јер да га познаје морао би рећи да св. Кирил и Метод нису свеци, сви знамо, да је народ против Германа и Герман против народа, те би Герман рекао да су свеци. На су требали закључивати у својим црквеним скупштинама да се не прослављају а Герман би онда издао налог да се у свима црквама служи и достојна пошта ода светитељима. Онако је обратно.

Еле, шта сам хтео рећи. Да, да, дакле давно је било кад су стављени у ред светаца, онда још није могао бити патријарх без воље народа. Сунце је и онда сјало ко што и данас а и месец беше ноћна светлост.

Једнога лепог дана узбунио се свет те радујући се оплакује жртву, која је пала.

Дакле умрло је! Сирома! Већ се душа кренула на онај свет и запуца на врата рајска, а св. Петар отвори и запита га: шта ће? а он вели: свршио сам дела моје на земљи, па сам дошао да у вечном блаженству проведем вечни живот.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Св. Петар. А имаш ли кога познатог?

Он. Имам.

Св. Петар. Па ко је? Ко ће посведочити какав си живот проводио.

Он. Св. Кирил и Метод.

Кад је њих споменуо, сав је пребледио. Од куд му баш они падоше на ум. Нехтеде њих споменути али се превари.

Св. Петар међутим дозове св. Кирила и Метода и они дођоше и рекоше, какав му је живот био. Напослетку рекну: Ти нас на земљи ниси признао за свеце а ми нећемо тебе овде, иди од нас несрећо народа свог.

Он. Имам још познати, који ће мало друкче рећи о мени.

Св. Петар. Па ко су?

Он. Матори и млади гавран.

Св. Петар. Иди на их уражи они овде нису и затвори врата рајска.

Ето то је кратка прича. Прочитајте још једаред „Дебелога Јанка“! Ту је описан живот његов с тим пузетном да овај наш Јанко није преварно св. Петра.

ый.

Новије књиге,

послате уредништву на преглед.

Извештај о српској великој гимназији у Новом Саду. за школску годину 1884—5. У Новом Саду, штампарија Дра Младена Јојкића 1885.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме једанаестом броју за год. 1885. овај садржај: 1. Како се Хавајци играју с мореи, (са насловном сликом.) 2. Јогуница. Приповеда М—тин Ј—ћ. 3. Поздрав завичају, песма од Браца Веље. 4. Низ корасних чланака. 5. На њољани (песма са сликом) од Чика Буре. 6. Из школе. 7. Лечник и болесник. 8. Сањарија. (Лонгфелов), песма од Ранка. 9. Светлећи плин (гас), (са сликом.) 10. Пчела и кокош. (Басна) песма од И. Мартиновића. 11. Четири језика. 12. Манастир Шишатовац у Фрушкој Гори (са сликом.) 13. Даштања. 14 Решење даштања. 15. Чика Јовина пошта. 16. Новије књиге и листови.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX Porcellangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аусгро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је из штампе превод

ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“

ПРВИ ДЕО

и може се добити у овдашњим књижарама по 1 фор. а. вр.

Ко хоће да поручи више примерака, нека се обрати на штампарију А. Пајевића у Новом Саду. Књижарама се даје уобичајени рабат од 33⅓ процената.

Да је било на претплатницима, не би овај превод никад угледао света, јер их се јавило 11, словом и писмом једанаест. Али се надам, да ће проћи овако боље, јер књига говори јасније него сам позив.

У Н. Саду 1. (13.) јуна 1885.

Милан Савић

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ-СИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

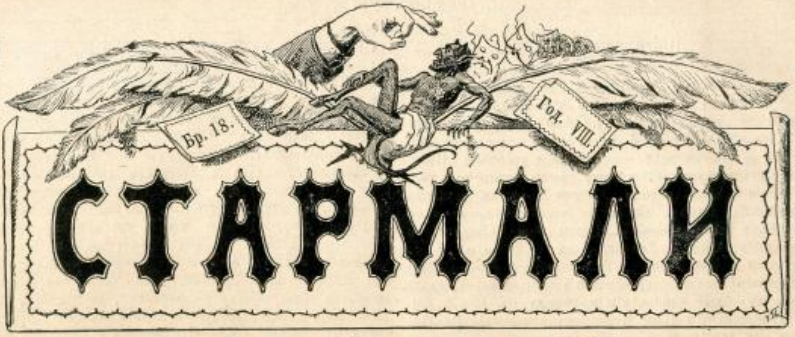

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. јуна 1885.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг

НЕШТО, ШТО ЈОШ НИЈЕ БИЛО.

До сада, кад год се која четврт завршила, „Стармали“ је по лепом старом обичају увек сам вернс своје учтиво позивао на претплату.

Данаске нас је време и те дужности решило. Овим се бројем завршила друга овогод. четврт — настаје ново полгодиње, нова четврт; и уместо нас долази неко други да вас позове на претплату.

Да се претплатите на „Стармали“, зове вас данас Анђелић и читава поворка наклених недеља његових.

Да се претплатите на „Стармали,“ зове вас „Наше Доба,“ које свестном народу даје име олоша, а будним поборницима његовим име мизерабилитета.

Да се претплатите на „Стармали,“ зове вас подземно бушење наших неколико змија и јакрета.

Зову вас напредњаци à la Гарашанин, и натражњаци à la калуђер Кукић.

Зове вас озбиљност времена и смешнопа креатура и карикатура његових.

Зову вас кортеши из Мутибаре и Трошпаре. — Назарени из Невољинапа. — Лозуните из Босне. — Чивутски журнали; њихови ривали, и т. д. и т. д.

А канда вас још понајвећма зове изречена потреба од Загреба; зора од Сомбора и — слога од бога.

После толико и таких позива, ми на овом месту немамо ништа друго рећи, него да цена „Стармалом“ остаје стара. На по године 2 фр. (5 динара), на четврт године 1 фр. (1½ динара.)

Још само једно: Ако чује Герман, да се број „Стармалових“ претплатника удвостручио и утростручио, таки ће пући од једа, — и тако би се најбржим начином решило питање, које нас је тако заталасало.

Уредништво и издаваштво „Стармалог.“

ПИТА ЈЕ САД ОПЕТ УРАДИО!

Из најгушћа блуда,
Из содомских сфера
Извукао блудна
Нестор-калуђера

Не гади се на то
Нечовечно дело,
Мета'о му петрахиљ
На то зверско тело.

Цркву му отвара,
У олтар га мет'о,
Допушта му читат'
Еванђеље свето.

Вратао му путир
У нечисту руку —
Да га из олтара
У тамницу вуку.

Та ту мора призват'
И цигапин црни:
„Герман хоће да нам цркву
И светињу скврни.“

Д.

Шетња по свету.

I.

Право да вам кажем, мени су се биле већ досадиле те многе „шетње по Вршцу.“ Ако узмеш који број „Заставе“ у руке, не фали да ћеш у њој ако не баш допис из Вршца наћи, а оно бар под рубриком „Вести из места и са стране:“ „Пишу нам из Вршца то и то.“ Тако је исто окупило и „Српско Коло“ са дописима из Вршца, а већ „Стармали“ је са својим вршачким шетњама загрдио. Зар је Вршац баш најзнатнија и најлепша варош у Угарској, да се све о њему по српским новинама пише? Та у нашој лепој и слободној Мађарској има много лепших и знатнијих места, дакле су и за шетњу удобнија и примамљивија. Ето н. пр. Будимпешта. До душе Будимпештанци немају Радића, као што га Вршчани имају, али за то имају више каруца, па ту су ти после грдне кућерине и великолепне палате, ту Штајнбрух, ту министру и сабор, ту силна госпоштина, ту многобројна журналистика, ту више Чивута, него што их је икада у Палестини било, ту неброј школа, ту универзитет, ту „фортуна“ — аргорош фортуна! У суботу осмога јуна биле је ту жестока битка. Шетајући се по свету, доспео сам и у „фортуну,“ па сам очевидац био те љуте битке. Ја сам до душе унапред знао, како ће се иста свршити, али тек пак сам дошао, да се уверам, да ли ће се моја претпоставка потврдити. Јер ја сам пророковао мом пријатељу Лази Нанчићу, да ће рђаво проћи, пошто кад смо се нас двојица пред његов полазак у суд опраштали, он је био у авлији, а ја сам стајао код прозора са катрана и кроз катре пружио сам му руку. Тек по што смо се руковали, увидео сам, шта сам учинио и рекох: „Е брате Лазо, ја ти сваку срећу желим, али „фортуна“ те мимоићи неће, јер катре нису добар знак.“ Он се само насмејао на моју бајаги „предрасуду,“ па чак није хтео ни своју тетку послушати, кад га је саветовала, да ступи у судницу са десном ногом и да на леђа метне десну руку онако, као што је метнуо Анђелић, кад га је пољубио онај поп тамо, где није хтео и где пољупцу места нема, јер је исто н. пр. код непослушне деце резервисано за виргајз. Али за то је тако и прошао. — Кад сам се с њим опростио, ја сам се за тим и сам дитао, па сам отишао у „фортуну“, да видим, хоће ли се моје „предсказање“ испунити. Ако се испуни, одмах ћу писати браћи Поповићима и понудићу им моју сарадњу за њихове многобројне календаре.

И заиста се испунило! Не знам како коме, али мени је био најсмешнији Нанчићев бранилац. Он рече, да је дошао не само да брани обтуженог, него и мађарски закон и мађарско право. Чисто не могу да верујем, да је тај човек баш тако јако ограничен. Хоће да брани мађарски закон и мађарско право! Ма човече, куд си забасао? Какво право, какви закон у данашњем цивилизованом и уставном добу? Него на то су му најбоље одговорили сами поротници. Дванаест поротника (једном Јудином разговора) једногласно изрекли, да је Нанчић крив, те му је суд услед тога за сваког поротника досудио по један месец

ПОЛЛИСТАК

„Друштво љубавне умерености.“

Написао Ст. Радић — Пуктало.

(Наставак.)

Дошавши у свој кварир жељно размотам хартију, и почнем читати следеће:

Сједница I.

Присутни г.г. Јанко Милочашић, Вујо Дивитовић, Васо Проколић, Пајо Дудовић. Врка Празнобоцић и т. д. Члан Јанко Милочашић држи говор, у коме разјашњује члановима, зашто су се састали. Предлаже избор председника, перовођу и благајника. За председника буде изабран Васо Проколић за перовођу Пајо Дудовић а за благајника Врка Празнобоцић. — Изабрани се примају свога чина.

Затим поднесе г. председник Васо Проколић састављене штатуте за друштво за опште одобрење.

Штатути.

§ 1. Сваки члан друштва „љубавне умерености“ дужан је при ступању у исто платити уписнину од 2 ф. а вр: а после тога сваког месеца улагати у благајну друштва по 1 ф. 50 н. а. вр. који ће се новац употребљавати за давање „штентхена“ разним госпођицама.

§ 2. Чланови морају изван ове собе бити немн и никоме ништа неговорити о овоме друштву. Који би се упротивио извршењу овога параграфа, тај ће бити прво добро пропуштен кроз шаке осталих чланова, а после искључен из друштва.

§ 3. Сваки је члан дужан изказати пред свима осталим члановима, коју љуби и на који јој је начин љубав исказао и да ли га дотична љуби, да се знаду остали чланови равнати.

§ 4. Ако који члан већ има своју љубавну те опази, да он почима занимљиве бинати и љубавци другога, то се мора од дотичне уклањати и на сваки начин гледати, да дотичној опрзне, да неби због њега други дешперирао.

§ 5. У опште не сме се ни један члан двема особама улагивати.

§ 6. Сваки онај, који се сретно ожени — и сретно му да Бог да и било — престаје бити члан одсега друштва — не тражећи од друштва својих улога — који би случајно претекли од прилога за давање „штентхена“ дотичној, коју је дотични члан љубио.

Ови штатути буду једногласно примљени, записник потписан, затим председник закључи скупштину и закаже другу на 16-ти мај 1871 год.

Сједница II.

Председник г. Васо Проколић узима реч. — Штована господо! Прође већ неколико дана како смо се на овоме месту састали и ово спасоносно друштво основали. Увидио сам господо! да сте се сви најстрожије придржавали § 2. будући нико жив не зна, да у овом месту ово друштво постоји. Будућност ће господо показати, да ли ћемо и остале параграфе тако тачно и како верно испуњавати. Г. Вују Дивитовића позивам, да нам овде укратко изкаже,

дана, а мени да је у власти, ја бих и Панчићевог браниоца, осудио бар на две године, па да тако у затвору има довољно времена, да преиначља о мађарском закону и мађарском праву.

Али шалу на страну! Ја да сам н. пр. на Панчићевом месту, ја се не бих нимало једно нити би тужио за слободом, већ бих се на против баш веома радовао. Јер човеку затвореном а момку не може паспарати малер, да се ожени, а то би по мом мишљењу гора робија била, него што је пријатна усамљеност у „Фортуни“ и Вацу. Осим тога, у затвору се може много уштедити, што је слободном човеку немогуће. Тако на пр. затворен човек не може отићи у госпоју, па тамо се картати и пити, не може се куглати, не може терати кера, не могу му свирати цигани или гајдаш, те да овима баца форинте и петице; за тим не мора трошити толико на одело, не дере толико џипела нити баца свој новац на којекакве друге ситније и крупније потребе, нити мора ићи на беседе, игранке, соареје, пикнике и друге забаве, што све слободан човек хтео не хтео мора чинити, па по томе, ко хоће да се обогати, за тога је најбоље, да што дуже пробави у затвору. Уз то не мора у затвору бадавадисати, него ако је н. пр. несвршен правник или медицинар, може се за љубав Ђурковићу на тенани спремати за испит, на кад изиђе на слободу, а он чисто ни сам неће знати, како се то догодило, да он уједаред постане доктором права или медицине. А кад се у затвору од дугог и мучног студирања умори, онда може усести на Пегаза и полетети горе на Парнас, па своја мисли и осећања у лакој песми дати израза. А може и иначе писати што му је год драго, само не може „шетње по свету“, као што ми ово ја пишем. То може само слободан човек чинити, али на ото тешко да ће ми ико завидети, па ако још шетајући се по свету наиђем и на своју сућешицу, на коју не бих наишао, да сам мирно код куће седио, те се и оженим, онда ће ме свако морати жалити, што сам своју слободу злоупотребио, а да сам затворен био, тај ми се малер не би могао догодити.

И тако, ја завидим мом пријатељу Лази и с тога ћу и ја скорим морати учинити какво добро и честито дело, па да по мађарској правди допаднем и ја затвора, а док тога не буде, шетаћу се по беломе свету и писаћу о тој шетњи нашем драгом „Стармалом.“ А да допаднем затвора ни крив ни дужан, то је бар лака ствар у нашој благословеној Мађарској. Ето неки човек, а именом Михајло Кетелеш, био је као убијца осуђен од свију судова на двадесет година, па је девет пуних година лежао на тешкој робији, а сад, кад му се парница обновила, изрекла је краљевска табла, да тај човек није крив и да се има одмах пустити на слободу. Мучили су га, кињили су га, свега су испребијали, девет година је робовао, па сад га као невиног отпуштају — о, благословена турска владавино, где си, да нас спасеш од овакве уставне благодети?!

За сада морам да завршим, јер и перо ми се буни против таквог ужаса, па неће више да пише. До скора виђења!

Милисав.

на какав је начин изјавио љубав ђци Вени, и како је она ту изјаву примила. Господу члановс, који још немају смелости, да онима које љубе изкажу љубав, опомињем на што већу позорност, јер г. Вујо је као плашљив и неискусан инак имао толико куража, да изјави љубав тако олој ђци, као што је ђица Вема. Ја сам и сам јако љубопитљив, а ви ћете се моћи научити из његових речи, како те — у осталом лаке ствари — иду.

Г. Вујо Дивитовић узима реч.

Штовано друштво! Има већ скоро годиница дана, како се познадох са ђицом Вемом. На први поглед не може се она баш тако допасти, да човек полуди. Али слушајући господо дуже времена њен звонки глас, који са небесном вештином изводја тако јасне, пуне умиљатости — речи. Гледајући и са блажени осећајима грејати се на величанственом жару њених очију. Осећајући топлоту њених погледа, пратећи њен лаки вилински ход, посматрајући њен витки стас, гледајући оне сићушне као бисер зубиће, а при најмањем узбуђењу, њене запламтеле бујне образчиће. Господо! човек престаје бити човеком те уображава себи, да није створ ове земље, него да је неко више биће, које на анђеоским крилима лети — носећи у наручју ону вилу земаљску — лети према сунцу, да овај створ с њиме успореди. Подлегне осећајима, која су те дражи, што красе ту вилу земаљску изазвале, те паниће на небеса: без ње ми нема живота. У самоћи сам више пута — створивши пред очима њен лик — викао, та ја те љубим. У сну сам се више пута са мојим уснама дотакао њених усница, шапутао сам јој: „ах, та ми ћемо бити срећни.“ Превидјао сам увек самог себе, што сам тако бојажљив, јер већ прође скоро година дана, а ја се не усудих исказати јој оно, што према њој тако дуго осећам. — А сада сам увидио, да сам то могао давно учинити, јер сам опазио да ме — ако баш не обожава, а оно бар љуби. Но шта сам чинио? Избегавао сам је више пута, само да се с њом не састанем. После сам се зато три дана кајао, од лутине сам чупкао ово мало брадице — а томе се господо може сваки уверити, који је моју брадицу пре моје љубави познавао. На ни данас, господо, не би ја био овако срећан као што сам, да се није десио један случај, који ме је приморао, да јој што пре изјавим љубав; и коме имам захвалити на срећи, коју данас уживам. Опазио сам пре неколико дана, да је око ђице Веме почео обилазити г. Бука Ништић, код кога нема охлађала са изјавом љубавних осећања. Тај вам се поклони, назове „добро јутро“ или „љубим руке“, а отпоздравили га која госпођица, и ступи ли с њим у разговор, онда му је седма реч: ја вас љубим, ја вас обожавам. Било је у недељу на вече. Опазим г. Ништића, где се у башти шеће са ђицом Вемом. Нешто јој је живо говорио. Нисам се могао уздржати, а да им се не приближим. Читао сам у књигама, а чуо од паметних људи, да сретни пар — после изјаве љубавних осећаја — остаје најмање по сахата привлачасте боје, с тога застадох код баштенских врата, да их мало посматрам. Буде ли већ изјавио љубав — мишљах у себи, онда ме више ђице Вемо нећеш видети. Са неком зебњом у срцу чекао сам господо, да се приближе вратима баштенским. Већ су на сред баште; још само неколико корака, па ћу им угледати лица. „Не дрвене се“ викнем прилично гласно

Уштипци.

Данас је питање о нашој автономији. Герман је нашао реч, која треба нас Србе да намами, али да уједно и Немцима разјасни ствар. Увек се позива бајаги на каноне, али је та реч другима миг, и значи: „kann ohne.“

* * *

Баш смо ми Срби злобни; — не дамо један другом напред. Видио поп Пантин брат, чаковачки пароx, где се Панта „прославио,“ па дај брже и он денунцирај чаковачко певачко друштво.

* * *

Изгледа, да „Стармали“ није ове године бадава променуо насловну слику, а у опакоm облику. Јер мал те неће ове године црни враг добити звичку, и то тако замашну, да ће одма пасти.

* * *

Дакле Наше — Добаши изјавише, да се слажу с видовданским програмом. Но, то се заиста зове слагати.

* * *

Чивути присвајају све. Њима је Хорације Флакус био Флекелес. Још ће рећи да је и Немања био Чивутин и звао се Neumann.

* * *

Чујемо, чим је Лаза Нанчић дошао у Вац, одмах су га стражари познали, јер су рекли: А-Лазатош. (Alázatos.)

* * *

Ово последњих дана новине много говоре о неком наступу. Па дабоме, наступило је друго полугође.

* * *

У Будапешти се и опет састаје нека српска конференција. Једина је срећа још то, што та господа не могу никако да нам се доближе ближе од Пеште.

* * *

Ђурковић кад је био на тој конференцији отсео је у шугар-ут-у (Sugár-út).

* * *

На будапештанској конференцији се види очигледно како се развија извесна врста људи. Испрва буду ко Ђурић, па онда већ као потпун Ђура (Вукичевић) а за тим се развије — Ђурковић. Пита се само шта мисли Ђурђевић?!

Ништа није без узрока.

А. Сваки пиринџија понесе по једну шанту на пут. Ако му пукне шина, да му се у невољи нађе.

Б. Аха! Зато даклем треба и Герману Шанта (Поповић), — јер види ја му шине на точковима почињу пуцати.

А. То је лепо и красно; али канда ће му мало каснити, — јер је много натоварио.

К. А.

— али ме они ипак нису чули — када ни изближе смотрих лица. И за цело нису се ни најмање зачудили, елем био сам на чисто, да се нисам закаснио. Веселим лицем ступим пред њих. Вема се моме доласку није ни најмање зачудила. Шта више. изгледаше као да јој је мој долазак особито мио. Шетасмо се сви троје неко време, затим г. Ништић извинивши се са неким важним послом — оде. При растанку запита га ђица Вема — из учтивости —: када ће им опет доћи? „Прекосутра“ рече он, „јер сутра одлазим с неким важним послом у Печуј.“ Када се г. Ништић удалио, рече ми г. Вема, да ће сутра у четири сата са својом тетком, стрином, ђицом Милевом и г. Пиштиком ићи преко Дунава у „Uj vilag“. „Ако је дакле по вољи г. Празнобоцињу можете и ви с нама.“ „О на служби ђице, лепа вам хвала на позиву, а милостиви Бог ће не задржати у животу, да дочекам тај срећни час; када ћемо се кренути.“ Затим је отпратим до мале баштице, која се простираше испред кућњег трема. Дошавши тамо, повиче ђица Вема служавци: „чашу воде, умрећу од жеђи.“ Када чух реч „умрећу“, подигнем руке к небу, те повичем: „Милостиви творче! спаси ову душу, да не спасне од жеђи, док служавка воду не донесе.“ „Ах г. Празнобоцињ! та не прети баш тако велика опасност — како сте добри. Зар се ви тако плашите за мене?“ За нас ђице, за вас би и Дунав препливао, за вас би са месеца песка донео.“ И би господо у том моменту био у стању извршити свих дванаест чудеса Праклијеви. После тога сам се растао са ђицом Веном, и не сврћући ни само поглед у свој стан. Када сам то вече одмарао у кревету моје тело, пустио сам машту, нека се врзе око моје Веме. Размишљавао сам, шта да радим. Ништић ће прекосутра доћи; па добије ли парницу ради које је отишао — а парница је за неких 9000 ф. — то ће још с кода када буде поред Веме пролазио викати: ђице! добио сам парницу, ја вас љубим, ја вас обожавам. Дуго сам мислио и најзад закључим у себи: да сутра, ма печене штуке падале, ма се Дунав изсушио, ма се цео свет тубе окренуо, морам јој рећи, да ју љубим, да без ње немогу ни воде пити. Хтео сам још о њој будан мислити, али сам увидио да сам заспао, то се предомислим, те почнем сневати. Ја сам дакле спавао и спавао сам до зоре. Сневао сам о Веми. Сневао сам, да сам јој изказао моје осећаје према њој, она ми је обавила своје нежне ручице око врата, почела ме љубити тако страсно, да сам чисто добио дрхтавицу — те сам се морао хтео не хтео пробудити, јер сам љубопитљив био, да ли је то на јави. („Е видите да не ваља љубопитљив бити“ — упаде му у реч председник, „може бити, да би још који пољубац више добили.“) Пробудио сам се. Пре него што сам се почео облачити, провирим кроз прозор да видим, да ли је ведро. Небо без облачка. Сунце је почело помаљати своју сјајну главицу на хоризонту. Учинило ми се, да је прве погледе које је упрло на овај конак земље, које је почело осветљавати, упрамило на мене. И чикаше ми се као да говори: теби за љубав створе земаљски разгоних облаке, јер нећу да ти за данас уништим срећу, буди одважан. Обукао сам се, попио сам кафу без млека, да не би баш у овом моменту када будем љубав изјављивао — задрвао. Цело до подне шетао сам се по вароши. Ни нашто нисам мислио, до ли на ђицу Вему. Прошавши кроз пијану,

Ћира. Што јесте, јесте; то се мора признати! „Наше Доба“ напредује у своме правцу. До сада су му дописници били **зли**.

Спира. А сада?

Ћира. Сад су **и горе** (Игори).

Ћира. Јеси ли чуо шта булазни „Турски Мародер.“ Вели: ако је карловачка богословија пала, томе није крив патријар, него народни сабор, под кога богословија подпада.

Спира. Аха, ударили су у мало тању, али у врло смешну ноту. Дабогме, сабор је крив, што се за толико година није дао од Германа сазвати.

Пуслице.

Чујемо да се Герман љуто вајка, што је негда неком поклонио она четир правца. (Нека се тоши, — до манастира се може и пешке путовати.)

С болом смо опазили да међу сазивачима на новосадски петровдански збор нема никог, који би требао бити међу првима. Али он се сад ни у што не меша (зато и иде испод руке са попом Немешом).

Митрополит Сава силази са своје столице. Од његова карактера надамо се да ће имати толико храбрости, па ће пред целим народом исповедити, за што је то морао учинити.

Ђурковић вели да је сваком нотабилитету осигуран избор за наш сабор, — који год то хоће. — Богме је то велика сигурност у нашој домовини. Мора бити да се полицајска и жандарски апарат јако умножио.

„Наше Доба“ заверило се, да о калуђеру Кукињу ни речи не прозбори. Јер тај човек не спада међу „олош“ и „мизерабилитет.“

Да је у Србији болесно стање, то се свуда признаје. Зато се ниже и Стросмајер, да том болесном стању носи понуде.

Проба пера.

CXVIII.

У берберници.

Гледам млада бербера, —
Шиш'о је и брију'о;
Запитах га: где се
Тако извештио?

Насмеја се берберче, —
Одговор ће дат':

срушио сам трима пиљарица крушке, које продаваху и које сам тродуло, на рачун моје среће морао платити, јер је много отишла у џепак. Код соларе мало ме нису једна кола погазила. Ишао сам као махнит, док наједаном не нађох се на оној страни Дунава. Како сам преко дошао, не знам ни данас. Погледао сам око себе, мислећи да сневам. Опипам земљу, коње и кола што ту стајаху и чекаху на комшу, која ће их преко превести. Хтедох запитати кмановша од комше, да ли сам ја за цело на оној страни Дунава. Али да не би он о мени као паметном човеку мислио, да сам скренуо са друма — уздржах се. Дође друга комша. Кмановш исте био је мој познаник. „А шта ви ту радите г. Вујо?“ запита ме. „Чудно сам се, када сам вас опазио на оној страни, где улазите у комшу. Нисам ни добар дан, а ја сам баш близу седио. Превртули сте једној жени корпу са шутром, који је донела из пијека. Сада вас чека на оној страни, да јој изволите платити 30 новч. за указани путар. Хоћете ли се дуго овде задржавати?“ запита ме.“ — „Извините господо, што вам приповедам све ове ситнице а не прелазим на саму ствар — ја вам морам све приповедити. „О изволите само г. Вујо,“ рече председник данас је цело после подне вама посвећено, изволите само говорити.“ — „Међу се овде ни најмање задржавати, него ћу одмах преко. Када сам дошао на ону страну, стајала је она женска на ћуприји. Мислила је, да ћу јој утећи. Ја јој исплатим тридесет новчића, те пођем кући. Путем сам пролазио, поред многих пријатеља али их нисам поздрављао, једнако сам измишљавао начин, којим ћу јој изказати, да без ње не може у мојој башти ни багрем цветати. Једва сам чекао, да мине подне. Слушао сам, да је човек много куражнији, када окуси мало појевог сока. С тога после обеда одем к „Ђурки“ бирташу на печарац. Ваш је начео десетакињу. Понијем неколико чаша — у сласт. Када сам осетио, да је печарац почео по мени циркулирати, устанем и пођем на горњу скелу, где је био уговорен састанак. Ишао сам поред Дунава и непрестано сам гледао у воду. Чињаше ми се, да из сваког талашћића вири по једна Вемина главица са напређеним усницама, а те усне, чињаше ми се, да чекају на моје пољубац. Мислио сам, да све воденице на Дунаву клепећи изговарају реч Вема, Вема. Комарац ми један долети на руку и поче сисати крв. Ја сам неки земан чекао да се напије, затим сам га погубио — и као да сам му чуо последњи уздах и чињаше ми се, да је и он изговорио реч: Вема. Погледавши на ону страну Дунава опазио сам „фатаморгану“ али од самих слика Веминих. Посматрајући тако слике и прилике, дођем до горње скеле. Све главице из таласа дунавских изчезоше и створише се у једну лепу — за мене најлепшу — главицу, која у нарави стајаше предамном. Да је зацело ту, био сам на чисто тек онда, када сам се дотакао њене њежне ручице. — И за цело они већ беху дошли. Чекали су на мене. Поседамо у чаиџе, те се превеземо у „Uj Vilag“ (нови свет — лепо шеталиште преко Дунава у варошки М-чу). Мајка и тетка Вемина остану у башти а нас четворо ја и Вема Милева и Пиштика — пођемо у оближњу шумицу. Милева и Пиштика отрче напред. Срце ми је играло у грудима од милина, када сам опазио, како Пиштика и Милева иду испод руке, пак се често једно другом нагињу-

„Е па мој је отац
Био — адвокат.“

CXIX.

Тук на лук.

Оj Јелена, Јело,
Љубав'о би ти чело,
Али знам за цело
Остало б' ми на брковма
Рајспулферство бело.

„Оj чикане, чико,
Препотопска дико,
И моје ми чело
Тог пољупца плаши, —
Остала б' му црна боја
Од бркова ваши.“

CXX.

Газда Перин Јоцко
Дика j' целој кући,
Ево сада већем
И мађарски учи:

Miatyám: оченаш.
Alamizsna: дарак.
Uraság: господство.
A töpörtö: чварак.

Pénz: новац. Bor: вино.
Jog: право. Viz: вода.
Fülemüle: славуј.
Szabadság: слобода —

На то Пера скочи,
Ћушну га на дода:
„Друго је Szabadság,
А друго слобода.“

Г—д—н.

Цигина мајсторија.

Била цича зима, а један цига нађе се са неким својим „кумом“ на вашару, који баш беше купио нов капут и опушкао га, али је опет дрхтао од зиме. Цигин је капут био сав издеран, ал' опет се цига ни једним знаком није хтео показати, да му је зима.

„Зар теби, куме, није зима?“ — рече „кум“ цигн.

Цига показа руком на једну издртину на рече:

„Видиш куме, на ово уђе зима, а на ову оде рупу изађе“ — и потом му цига покаже другу издртину на свом капуту.

„Куму“ се цигин капут допао што у њему није зима, па рече:

„Знаш шта, куме! Ајх' да се мењамо капута, зашт' ја ћу се у овом смрзнути.“

Цига се учини као да неће, па се бајаги мислио. Ал' „кум“ навалио на њега, и тако цига пристане.

Они скину капуте, и цига обуче „кумов,“ а „кум“ опет цигин, и затим се растадоше. Цига је све трчао по вашару, се јер бојао да се „кум“ не предомисли.

И ја ћу тако кроз неколико минута помислим у себи. Не знам о чему смо испочетка разговарали, кад наједном опазисмо, како се Пиштика сагнуо, подигао једну шкољчицу, те се бацио на Милеву. Она то исто учини, почну се вијати, стигну једно друго и Бога ми, ако се не варам — пољубише се. Живом пажњом посматрала је Вема игру њихову. Затим ме запита: „Како вам се допада игра њихова.“ Мени се ћуџе јако допада. — Хтедох узданути, али истину да вам кажем не умем лепо, те се нехтедох пред ћуџом бламирати. „Они су срећни“ рекох. А зар ви нисте срећни? Ко вама стоји на путу да не будете срећни? Неколико сам минута премишљао: ићу л' сад? Нећу док не дођем до оног храста. Затим јој рекох: неко у нечем своју срећу ужива. Ја се осећам срећан, када сам у овако красном месту, посматрајући дела Божија. Гледећи на дрва, цвеће, рибе и птице, срећан сам а још постанем срећнији, када са тих лепих створова подигнем мало више од земље очи те погледам на најдивнији и најсавршенији створ Божији, а то сте ви госпођице. „О зацело је човек најдивније и најсавршеније створење Божије“ — рече Вема. Да ли сваки човек ћуџе? Наравно — као човек, разлику праве само срца човечија. „А да ли ваше срце ћуџе прави какову разлику између каквог створења и осталих? Она место одговора ударн ме рубцем по очима. Ја се на то сагнем, те подигнем прилично велику шкољку — па шта мислите господо, куда сам је погодио? (чујућ се гласови: у главу у главу) не, не у главу, у срце, браћо драга.

Чекао сам неће ли почети бежати — да је вијам, да е ухватим, да следујем примеру Пиштикином. Али она не побеже, него се баци на мене. Почнем ја бежати осврћући се, да ли ће она замном — наравно, да бих се дао одмах ухватити. Потрчи два три корака — даље није могла — имала је знате тесне ципелице; само ми је попрскала својом нежном ручицом. Дођем натраг у нади е ће ми се светити. Ухватити ме на пример својом ручицом за уво или ме потапкати по образчићу. Свега тога није учинила, само ме је невесело погледала и рекла: осветићу се ја вама, само док нађем на какову велику шкољку. Ћутали смо неко време, затим јој рекох: госпођице! Ви сте ми дужни један одговор на моје питање. Да ли ваше срце прави разлике. . . „Одговорите ви најпре на то питање,“ онда ћу ја — рече Вема. „Е Вујо! сад или никад“ — помислим у себи и ставим се пред њу гледећи јој управо у очи. „Ох прави, прави. Прави моје срце госпођице велику разлику између вас и осталог света. Сав свет — на ако је нужно и ја с њим — нек' пропадне, само ви останите, да после сами као драги камен красите овај свет. Ја вас Вемо љубим — љубим. . . страсно.“ Она се на ову изјаву — као што сам већ напред знао није ни најмање изненадила и пажда је мислила: требао си то још раније учинити лудаче а не толико ме патити. — Мало је поџвренила. Да се тој изјави надала, дознао сам из њена одговора. На моју изјаву рече — а од узбуђења није могла више ништа ни рећи до ли — „е да“. Затим сам јој са узбуђеним гласом и даље говорио о осећајима, која према њој осећам. — Већ ју хтедох примити на груди — ал' се показа иза једног делелог раста Милева са Пиштиком. Пољупци и загрљаји за сутра мислим у себи, узмем „дрхћућу“ Вему испод руке

Да' „кум“ није мислио на то. Он је ишао по вашару лагано а са тим блаженим уверењем, да је преварио цигу и да му сад није зима. Љ. Л.

Дописчић.

Ја сам био на збору у Сомбору, понео сам и своје наочари, али ја тамо нашедобеског „Игора“ исто тако нисам видео, као што на пр. нисам видео ни др. Ђ. Вукићевића, ни његове наочари. Но он је све чуо од свога брата Јоте (који је кроз плот гледао), дакле може писати о збору сомборском, баш као да је и сам био на њему.

Игор описује сомборски збор. Потребно му је било да се за нешто ухвати, — ухватио се за неке строфе из „Стармалог“, али и те су му се у руци прекр'але. Н. пр. он радо и по двапут цитира ово:

„Ми смо лађа која плови
По таласи, на ветрови —“

до душе у оригиналу стоји још и ово:

„Сиренски јој гласак прети,
Ал на крми дух је свети“

то је та половина, што се прекр'ала, јер Игор бежи од духа светог, као и Ђ—В— од крста.

А има ли што год о самом збору. Има да богме.

Јову зове мудрим, — Јашу назива лудим, — на Мишу се срди што у Пешти ћути, — на Ђоку се једи што се у Вршцу адвокатски влада, — Илија му је Вук и трн у оку што „жње“ и „је“ (а неће њему да остави), — о „Чика“ Јови (да би и деца знала кога мисли) вели, да је у Сомбор дошао на чашу добра вина, — Змај му се не разуме у политици, — брат Мита му није песник, — е па ко сад смеје рећи да тиме није лепо, живо и верно описан цео ток сомборског збора.

То сам хтео да кажем и сад би могао прекинути. Али ајде да се ухватим и ја за нешто:

Игор признаје да је у Сомбору на збору било:

1., И клерикала.
2., И анархиста.
3., И сваковрсних људи.
4., И таквих који су државноправна опозиција, и који су гласали при последњем избору за владине кандидате.
5., И који су за Хрватску нагодбу, и који су против ње.
6., И пуритана Бечкеречана.
7., И Кикиндјана, и т. д.

Тако разноврсни људи. Игоре, је ли! Па инак је једногласно донесен закључак, према коме Герман сад само у нину налази храбрости.

То је даклем био о п ш т и збор. И то је ово што вас боли, што би радо прећутали, али сте се неотиме изланули.

— h.

Баћа Климента ишао батргајући се кући, па му случајно пао шешир с главе.

Пошто је неко време безуспешно покушавао да га подигне, рекн ће:

„Ако подигнем шешир, ја ћу пасти, и онда он неће мене подићи, нека дакле, остане где је“ — и он оде гологлав кући. Љ. Л.

А. добро накресан иде по басамцима у свој стан, на монологише:

„Ала кад би нешто имао ко сад да ми каже, на ком спрату управо станујем ја! !“ Љ. Л.

те пођемо Дунаву. — „А да ли је она вама рекла, да вас љуби или тако шта да би се могло из њена одговора разумети?“ упита председник — јер само реч „е да“ није довољно.“

„Мени се чини господо! да је рекла тако нешто. А најпосле шта ће да ми говори, када ми је при растанку стисла руку већма но икада. А да би председника још боље уверио да ме она љуби, морам вам укратко рећи, шта ми се јуче догодило. По чему сам се уверио, да је сада увек тужна, када писам код ње. Када сам јуче дошао њици Веми, те забављајући се неки земан рекох јој, да морам ићи до г. Ђ. кр. јавног бележника. Видио сам јој на лицу, да јој је неправо што одлазим. „Не верујем да одлазите к г. бележнику. Ваљда сте обећали којој госпођици састанак.“ Када ми је то рекла, умало јој не рекох истину. Хтедох јој рећи да одлазим у сједницу. Али сећајући се § 2. прекутах. Попово јој рекох, да сам истину говорио, те се удалим. (Председник: немојте се ни шалити, боље вам је који пут и не доћи у сједницу него давати прилике запиткивањима.) Када сам у ходник изишао, чуо сам где Вема поче певати ову песницу:

„А куда хиташ миљено злато!
„Остани овде на срцу мом;
„Ово је жељно одмора дужа,
„Одмора само на срцу твом.

„Кад си од мене злато далеко;
„Срце ми с' тада са жељом бори!
„Жељно је јадно да тебе види. —
„Жељећи дуго, од жеље гори. —

„Остани дакле миљено злато!
„Одмора подај срдашцу мом?
„Ово је жељно одмора дужа!
„Одмора само, на срцу твом.“

„Како ми је било, када сам застанши на прагу слушао ту песницу, коју је извијало грлашце Вемино? Хтедох се вратити. . . ал' бојећи се запиткивања а сећајући се § 2. прикупим сву снагу пођем и дођем међу вас брађо. Јел' вам то јасан доказ г. председниче? Председник: Могао би бити јасан, само када би било на чисто, да ли је госпођица певала ту песницу само зато, што је жеља била, да ви останете код ње, или је певајући мислила на кога другог? Налажем вам дакле, да се што пре о томе уверите. Свеповао бих вам још — будући сам опазио, да сте опет постали мекушац, а тако нећете никад госпођицу довести до тога, да вам каже да вас љуби — да се још једном напијете печварца, те да покушате срећу. Затим председник закључи сједницу а заказе будућу за петак.

(Свршиће се)

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Полицај један баш онда зграбио неког пекарског шегрта за перчин, кад је овај машио се био, да подере једну званичну објаву са зида.

„Та, питкову један“ — продера се полицај — „како смеш дерати званичне огласе? А, научићу ја тебе памети“ — и затим га добро шчепа за уво.

„Јао, јао, јао,“ — поче се шегра дерати. „Та ја сам само хтео да видим има ли и с оне стране папира што написано.“

Љ. Л.

Истражни судац оптуженоме:

„Зашто сте украли капут овога господина овде?“

Оптужени (показивајући свој стари поабани капут): „Та ваљда видите, да у овом више нисам могао ићи.“

Љ. Л.

Кредитор затече једног свог дужника у кафани, где пије вина.

„Тако!? Дакле можете пити, а мени не можете вратити дуг!?“

„Да пијем и да умем пити, то видите; а да ли и платити знам, то ће те тек после видети.“

Љ. Л.

„Господине докторе, та ти ваши нови зуби чине мени таке исте болове као и они стари“ — рече једна госпа доктору, који јој је повађене зубе заменуо металнима.

„Том сте, госпо, ви сами криви; унели сте се, да баш исти истакни буду к'о и они стари.“

Љ. Л.

„Како ми се, Јуло, чини, ти више не носиш ону сребрну гривну, што сам ти је о твом имен-дану поклонила.“

„Опрости те, тетка, у очи божића лила сам из ње олово, да видим, хоћу ли се скоро удати.“

Љ. Л.

Истражни судац (оптуженоме): „Како сте дошли до толиких лоповских кључева?“

Оптужени: „То ми је наслеђство од оца.“

Љ. Л.

Два чиновничка послужитеља састану се на улици.

А.: „Како то, да ти од нека доба увек код Спасића узимаш салаше, кад је то врло згодно за тебе а и ближе где би могао наћи.“

Б.: „Знаш мом се господину не допада спасићева салама, па је мени да, да је појдем.“

Љ. Л.

„Келнер! Да платим!“

„Шта имате?“

„Једну чашу пива и седам земичака.“

„То је свега 20 новч. Ал' други пут кад будете били тако жедни идите пекару, на тамо пијте пива!“

Знања ради.

Некоја г. г. претплатници послали су нам после рока своје гласање ради награде најбоље хумореске. Њихово закашњено гласање не може се више у обзир узети (а неби ни изменило ништа у ствари). Но ми ћемо ипак овде штампати како је ко гласао.

В. Јовановић у Старој Пазови: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Копање блага“.

Др. Паво Ивановић у Бају: I. „Дебели Јанко“. — II. „Два малера на пољу љубави.“

Јока Ракић: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Копање блага“.

Јован Стојановић у Митровици: I. „Два малера на пољу љубави.“ — II. „Дебели Јанко.“

Јока К. Поповић у Таминшвару: I. Турнир — или Александра“. — II. „Копање блага“.

Стеван Палачачки у Н. Саду: I. „Дебели Јанко“. — II. „Турнир — или Александра“.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ-: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

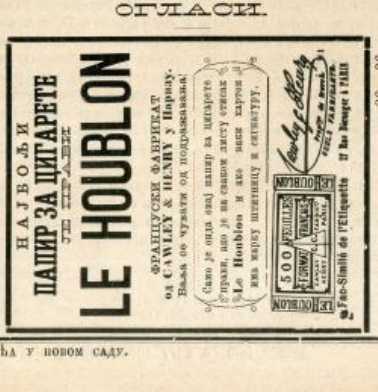

ШТАМПАРИЈА А. ЈАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

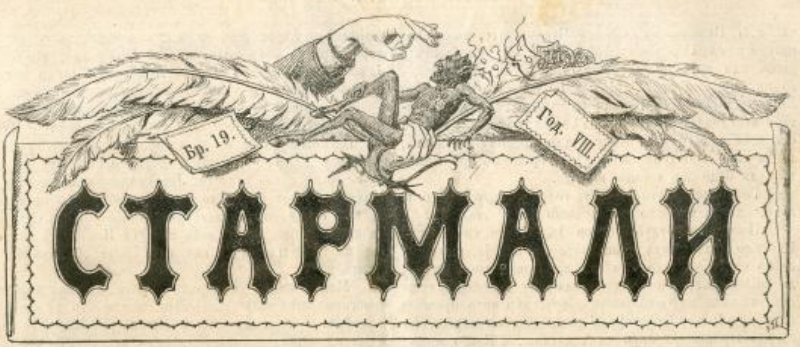

У Новоме Саду 10. јула 1895.

„Стармали“ излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или еквива. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду руковиси се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Преплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Опет о њему.

У свакоме српском срцу
Што болује од срамоте,
Ничу, дижу с' и бујају
Ове речи: мрзимо те!

Шта се чује у близини?
Шта се чује у даљинам?
Опет речи иста бола:
Мрзак си нам, гнусан си нам!

И на дому и у збору
И у хладу цркве свете,
Са молитвом најтоплијом
Отме нам се: нећемо те!

У жилама свака капка,
Свака суза што потече,
Тебе кори, теби збори:
Нисрбине, нечовече!

Кад би гробља гледат' могла
Шта нам твоја рука спрема,
И ова би једногласно
Повекала: Анатема!

И што мајка српска љуља
У колевци нежно дете,
Кад дорасте, па разуме
И у гробу проклеће те.

И ти јоште оружај се
Да с народом бијеш војне,
И ти јоште не силазиш
Са висине недостојне.

Ал ми ћемо дочекати,
Пријатељи да ће твоји,
Они моћи, стрешћеду те
Као блато с ногу своји.

Крешимир.

Шетња по свету.

II.

Из дугог времена човек много што шта уради, што му не би иначе ни на памет пало. Тако н. пр. прочита из новина чак и „списак путника“ и огласе. Ако никоме другоме, а оно је мени бар то пасирало ових дана. Шта ћу? Видим сад и сам, да је потпуно истинита наша пословица: „беспослен поп и јарање крсти.“ Но поред такве лектире може се човек бацити и на умствовање, па онда брже пролази време. Шта ти ту једно за другим не долази? Права збрка. Тако читајући у „Заставином“ једном огласу, где се јавља, да је г. Мита Савић обновио своју гостиону и умножио је добрим шталама — узех за тим „Пестер Лоја“ и у списку домаћих путника наиђем одмах на — Seine Heiligkeit German Angyelics, Patriarch? До ђавола! Добре шпале и — Seine Heiligkeit! Какву то комедију тера судбина са мном? И нехотице сам почео премишљати, да ли може у икаквој свези стојати шпала и — Његова Свјатост, па у том паде ми поглед и на остала имена у списку домаћих путника и ту се заблисташе имена неколико српских посланика из Срема, који да богме да нису били у Сомбору. Али сад тек наступи још већа збрка: Његова Свјатост. шпала, српски посланици — шта ту има заједничког?

Ето, то ми је дало „шпофа“ за премишљање, па сам тиме до душе себи скратио време, али не нађох објашњења. Тек сутра дан читао сам опет у „Пестер Лоју,“ да су српски „нотабилитети,“ у које рачуна

чак и Ђ. Вукичевића дошли у Будимпешту, да се споразумеју са Германом Анђелићем. Сад ми је ствар јасна, али која ће од обеју страна ући у шталу — то ми није још јасно. Можда ће обе, јер у „Пестер Лојду“ стоји, да се Герман са самозваним неким „потабилитетима“ споразумео и да ће услед тога заједнички отпочети одлучну и жестоку акцију против радикалаца, те да тако у будући сабор уђу Германови пријатељи, т. ј. да буде бар већина њихова.

Господине Мито Савићу, гостионичару код „беле лађе,“ хвала ти, што си умножио твоје штале!..

Него наш будући сабор је узбудио читав свет. Ви тамо доле можда и не знате то, али ја, шегајући се по свету, дознао сам из врло поузданог извора, да се министар Тиса спрема, да због велеиздаје тужи све учеснике на сомборском збору, нарочито председника дра Јована Суботића. Јер председник загребачког збора завршио је скуп са ускликом: „Живео краљ! Живео бан!“ а председник сомборског збора са: „Живео краљ! живела домовина!“ но нити је он, нити који други учесник збора усклинуо: „Живео Тиса!“ То је очевидна велеиздаја и розење против мађарске државне идеје, јер кад се могло хрватском бану усклинути „живео,“ морало се и угарском министру председнику. И за то ће Тиса због велеиздаје тужити све учеснике сомборског збора, а тужбу ће му заступати — вршачки адвокат Јован Бурназ. По томе је даље са свим извесно, да ће паринцу и добити. Ја му бар од свег срца желим, да паринцу добије, јер ако је хрватски бан заслужио и једно само „живео,“ то је онда Коломан Тиса заслужио зацело три. Suum cuique.

На то: сваком своје! зацело је помишљао и брат Јаша, кад је на сомборском банкету наздравио — Герману Анђелићу. То је лепо и ја сам уверен, да се читав народ српски богу моли, да се испуни оно, што брат Јаша Томић жели Герману Анђелићу. Макар мало и мање, тек да се у главном испуни оно што му жели!

У прошлој мојој „шетњи“ рекао сам, да је женидба гора робија него што је она у Мункачу и Илави. То можда нису многи веровали, али да су моје речи поред свег тога ипак потпуно истините — на то се може свако заклети. Јер сто, зар нам дични др. Михајло Полит не би дошао на сомборски збор и зар се не би примио кандидатуре са варош Нови Сад — да се није баш у то доба женио? Но ништа за то. Он није н е м а р а н, као што рече „Стармали“ и ништа више...

Међу тим ми се морамо борати, да, ако баш не умногомемо што више извојевати, а оно бар да сачувамо образ и одржимо нашем потомству оно, што смо и ми од наших старијих добили у наслеђе. То можемо од по муке, само — ако хоћемо, а да хоћемо одиста — то су најјасније показали народни зборови у Загребу и Сомбору. Кад је народ тако сложан и ваљан, да чува своја права и свој образ, онда се не треба бојати, што ова или она прељашња одлична снага не налази за нужно, да и она у општем покрету и раду учествује. Народ ће се спасти сам.

Али време је већ, да завршам ову „шетњу,“ јер бих врло далеко отишао и врло би дубоко морао засећи, кад би тим путем даље ишао. С тога је крајње време, да завршим, али пре нег што то учиним не могу, а да се не захвалим г. Мити Савићу, гостионичару код „беле лађе,“ што је збиљењем и умношењем своје гостионе дао миг, где треба да се одржи четврта конференција гробара наше автономије. Сам гостионичар да богме да би се већ постарао да „конференцијашти“

ПОЛИТИСТАК

„Друштво љубавне умерености.“

Написао Ст. Радић — Пуктало.

(Свршетак.)

Седница III.

Председник позива г. Јанка Милочашића, да им разјасни, како стоји са његовом ствари. Милочашић узима реч: Штована господо! Неку ноћ легнем спавати. Још писам право ни заспао, кад наједном осетим, да сам јако ожедњио. Хтедох устати, да се напијем воде, али је већ касно било, јер сам у томе моменту заспао и почео спевати о ћници С. Сан је био диван. Замислите себи једне руске саонице — и то баш од оних, што су биле на прошлој бечкој изложби изложене. — Цича зима, пут од самог снега утрвен а нас двоје т. ј. ја и ћница С. у саоницама летимо на месец, поред силних звезда. Целога пута — на месец — уверавао сам ју да је љубим . . . . . Сутра дан, када сам се пробудио, обучен се и одем код ћнице С. те јој саопштим сан. Она је на ту моју изјаву ућутнула и рекла: ах Боже! кад би то било на јави. Ја сам јој на то рекао: о чему човек сања о томе и мисли, као баба о ушћицима. Она ми тада падне на груди, ја ју загрлим, загрлим своју срећу. И данас сам срећан. Само бих замолио г. председника, да забрани г. Паји Дудовићу, да се не меша у моју ствар, јер сам јој пре њега љубав изјавио. — Председник забрани г. Дудовићу свако опћење са ћницом С. Затим г. председник упита г. Вују, да ли је покушао дознати, ради кога је ћница Вема певала ону песну. Вуја: за сада још писам ништа постигао, јер је г. Ништић опет почео долазити, а писам рад да се састанемо, јер би било свашта, а ћница Вема је јако нервозна, те писам рад да се разболе.

„Хрђав знак,“ рече председник и закључи скупштину. Тако је текло и даље. Састајали су се сваке среде и петка. Извештавали су један другог, саветовали се, из скупљеног новца давали „штендхене“ и т. д. А како се осећале ћнице? Да ли су осетиле какову промену, од како се то друштво установило? Да ли им је било по вољи? — то описује чика Миша овако:

На три недеље после установљења нашега друштва „љубавне умерености“ постанем јако љубопитљив, те сам гледао, да на на који начин дознам, како се ћнице осећају. Дошавши једном из сједнице, дочујем од мога малог брата Јовице, да су до шест ћница дошле данас у посету код моје сестре Мицине. Од детињства сам уживао у прислушкивању женских разговора. Одем с тога у другу собу, одакле сам могао лепо чути њихов разговор. Слушао сам скоро једну четвртину сахата а чуо сам ово: Аннце, рече моја сестра једној госпођици — да ли ти још прави друштво г. Марко? „Наравно — премда ми је постао већ несносан — али шта ћу, боље ико него нико. Бар је ућтив, уме прилично и забављати, а и не обзире се баш много и на то, ако који пут звенем. Не знам шта је онима другима. Као да се срде на мене. Неће ни један ни да ме поздрави. Не чудим се никоме као твоме брату Миши. Пре је био јако ућудан, увек ме је лепо забављао, али шта му је сада то не знам. Толико знам, да га писам никада увредила. Ови ће је морао и са другима омрзнути

не пофале пут, као што је то једном учинио Јота Грујић, него да оду управо у департмае, који су за њих спремљени.

Милосав.

Уштипци.

Дакле архимандрит Бранковић постаће српски, православни владика, јер зна добро — мађарски. На кад се већ од српског владике иште знање мађарског језика, онда ће се још искати од српског патријарха, да буде рођен Мађар.

* * *

Тиса нас је већ пиљао у Америку. Наша писма, која су упућена у сремску Ињију, шиљу у Азију. То је баш африкански.

* * *

У Бечу увијају са сликом Германовом — бомбоне. Сад да вам је знати: у шта увијају ти људи тамо — сир?

* * *

Стева Павловић патура се у шеснаест срезова за кандидата. Кад би му у свих тих шеснаест срезова био Јота Грујић протукандидат, можда би и победио у — једном.

* * *

„Вражје Доба“ каже, да Герман седи сасвим сигурно на патријаршеској столици. . . . . — А то се најбоље види из његовог тргкарања по Пешти и Бечу; — јелте?

* * *

Трећа будапештанска конференција Германоваца донела је закључак, да се кроз две недеље сазове у Будимпешти и четврта конференција. Та ће четврта конференција решити, да се са трећом потпуно слаже, и народ може онда до пете будапештанске конференције мирно спавати.

* * *

Један господин је у Будапешти изјавио, да се он ни из шната придружио Герману. А зашто тај господин из шната није скочио у бунар, него ломи врат српском народу?!

* * *

Герман прети да неће да попусти ни јоте од свог права. И ми не попуштамо ни јоте, осим Јоте. (Грујића.)

* * *

У Србији су напредњаци сасвим обесно и отворено збацили митрополита Михајла. У Босни митрополит Сава сам даје оставку. — Ето ју чему се може видити разлика између источне обести, и нашег — просвећења. **Ѳ.**

Ћира. Митрополит Сава рекао је где треба поштену реч: „*Ја нисам Анђелић.*“

Спира. И за то је пао.

Ћира. А Анђелић уверава: „*Ја нисам Сава.*“

Спира. За то се још мало и држи — зубима за ветар.

Ћира. Шта велиш ти о оној гадној „Просвети,“ што ју неке кукавице у Сарајеву издају?

Спира. А шта ћу да велим. Уредник тога назо-

те сада пролазе поред мене као дивљаци, ни „помоз Бог.“ Сећам се када сам у прошли четвртак била на мајалосу, да сам хотимице испустила сунцобран у нади, да ће мимо пролазећи г. Миша имати толико учтивости према мени, да ће га подићи. Један је корак учинио, али чим је опазио да долази г. Марко — који му је ако се не варам довикнуо о неком § — оде као опарен, а ја опет као лутка чекајући на г. Марка. Цело после подне забављала сам се са г. Марком. Господин Вуја сам више пута срела и запиткивала којешта, неби ли га увукла у разговор — али он и не слушаше. Баш вам је то, да човек скочи у Дунав од једа.“ „Ја не знам шта да речем о данашњем стању: Као да је — за ове три недеље — ушао у њих дух Бог с нама — ђаво, рече ђица В. . . . Јоца Глодић пре нам је био редован гост. Он нам је и рођак — не баш од прве руке — али као такав увек је био у нашој кући прихваћен. С њиме сам се најрадије забављала; али од када поче долазити к нама г. Рада — кога баш никада лепо не гледим, а и ко би оног' жабца гледао — од тада престаде он долазити. Ја сам му једном и писала, упитавши га за узрок недолажења, јер сам мислила, да с тога не долази, што ми је тај Рада почео куристати. Али он ме нађе за вредно, да ми одговори. Када би се с њиме састала на шеталишту, ве га лепо погледала, тада би се тако неучтиви показао, да бих била у стању на сав век окренути на њега. Напрћно би усне, подигао обрве у небо, очи направио тако, да је изгледао као зрикав, те би сне дотле тако страшан изгледао, докле год мене из вида изгубио неби. Па ме само он, већ су и остали такови.“

„Али слушај молим те како сам ја опет са твојим Радом награисала“ рече ђица Б. „Кад год сам га у шетњи видела самог где се као кип прислонио на каково дрво, бејаше ми га жао, те сам га увек позивала, да се самном шеће. Он је тај позив увек са радошћу примао. Тако јуче — шетајући се са г. Младеном, опазим где седи на једној клупици, те са штапићем шара по песку. Запитах га: г. Радо! зар ви немате воље за шетњу? На шта миелиге, шта ми је одговорио? „А шта се то вас тиче.“ Шта им је, Бог ће их знати.

На то устаде ђица Рокса — међу свима најпаметнија и најстарија те поче говорити свечаним гласом:

„Драге пријатељице! Ја вам велим, а то је сушта истина, да међу њима постоји неки договор. Они су нас између себе поделили. Пре — наравно — док су били — лепо се јављаху, куришали су редом, било је промене. А данас сваког по један, те мораш слушати увек једног те исто. Тај г. К. што не сваки дан забавља, највише говори о времену, затим пређе на звезде, а већ знам шта мисли, те се удалим, пошаљем тетку да га забавља. Тако нам је чини ми се свима. Вема ми је већ трипут говорила, како се се њен улагивач г. Вујо сваки час моли Богу за њу, да је Бог пожини, док служавка воде не донесе и т. д. Лудорија. Али она је инак срећна. Само сада долази г. Ништић — који се као паметан човек и нама свима лепо јавља (бар да их је таквих једно по туцета, неби морале молити те Химаљаје — рече ђица С.) Договор неки постоји и ми неби биле достојне наше прамајке Еве, када неби дознале за тај њихов договор. На да их научимо памети. Оно бар да су гледали на хармонију срдања, те Соки послали г. В. а Мици г. Т. неће оне балаше ха, ха, ха. — — Једине су сретне Јула и Евица — још шта више, њима

ни-српског листа зове се Видић, — али ако се ко за њим поводи, тај може бити само Жмурић.

Ћира. У „Нашем Добу“ булазни неки Ћаскало, како ће у Хрватској све сами Анђелићевци бити изабрани за наш сабор.

Спира. Читао сам.

Ћира. А уредник под звездицом моли, да му се шаљу такви извештаји и са других страна.

Спира. Аха! Њему није доста да му се само лаже, него наручује и како да му се лаже.

Пуслице.

△. Никоји министар није још имао тако мекан фотељ, као Салисбери. Јер он седи на јастуку милости свога предходника (и наследника) Гледстона.

═. У Шпанији калаше колеру, желећи да је истребе са овог света. И на нас неки калаше разне каламитете, — кад то моначки прекулено, онда ће нам се здравље осигурати.

🙰. Чивутски журнали много говоре о нашем „изборном кретању“ али би им милије било кад би могли говорити о нашем изборном спавању.

✱. Даклем Дамаскин зна мађарски, ergo он мора бити изабран за владику. А би ли се из те ротке могла исцедити она логика: Германи не зна мађарски, даклем доле с њиме!

⊙ Али верујте, нису се чивутске новине залубиле у лепо име Дамаскиново, — њима се боље допада његово презиме: Бранковић. Радост би им највећа била, кад би у синоду нашем седили све сами Бранковићи. (Али ваљда још писмо дотле дошли да нам Чивути бирају владике).

⁂ „Наше Доба“ денунцира свештеницима Србина кројача, што је био у Сомбору на збору, који збор хоће да сруши патријарха — а с којим се збором „Наше Доба“ „потпуно слаже.“ — Опрости им боже, јер Нашедонци баш не знају шта говоре.

5. Кад је Анђелић мењао своје новце у карловачку штедионицу, говорио је: чувам беле паре за црне дане.

А сад беле паре
Лете на све стране;
Ми му поздрављамо
Даклем — црне дане.

Ⓜ Наш једнчац мислио је до сада да је његово име (Емилијан) најлепше на свету. А сада би се много већма волео звати Дамаскин, или Нектарије.

❦ И у Кикинди ће бити велики састанак на основу сомборских видовданских закључака. Али за то „Наше Горе Листу“ остаје слободно и даље тврдити, да Сомбор и Загреб полако иду у Кикинду.

Укинута је чаковачка певачка дружина.

Кад немамо српске песме,
То се кама чине грејп.
Та зар плача треба „нашој“
Државној идеји!

К—з.

је то особито мило, што њихова „битинмајући“ несмеду опћити са другима.“

Више нисам ништа чуо, јер сам се морао удалити — будући сам кроз кључаницу опазио, да ми сестра намерава изаћи ради „заузна.“ Сутра дан је био састанак поново и то код моје сестре. — Поново су се почеле световати, шта ће да раде. Ђица Мара (данашња супутница чика Мишина) показала се тај дан најбоље. Она је својим другарицама рекла следеће: Ми — рече — ни од кога не можемо дознати за тајну њихову, до ли од њих самих. Наравно ићи ће тешко, јер њуте као заливени кад их човек запита куда одлазе средом и петком. Ал' чини ми се, да би најбоље могли дознати од г. Вује, који изгледа као прељати Јевреи. Он изгледа, као најмекши од свију и није тако мргодаст као остали Вему ће моћи наговорити да га пресели, да јој исприча тајну, па макар је коштало сто пољубаца. Примате ли мој предлог? Примамо, примамо — одговорише једногласно. Сутра ћемо се даље састати код ђце Веће, да ју спремимо за тај посао. Како су текле ствари код ђце Веће дознао сам тек касније, које овде додајем. Кад су се сутра дан састале код ђце Веће, почеше одмах разговор о главном предмету Ђица Рокса је држала подужи говор — рекавши између осталога, да се ово стање не може више подносити. Ти Вемо — премда знам да га не љубиш, од како је г. Ништић његово место заузео — нораш нам то учинити. На који начин, о томе ти не морам упутства давати, јер си и ти већ прилично „префригана“ као и ми остале. „Ја се признам у које рече Вема — Вуја ће данас доћи, то сам сигурна, те можемо још данас ствар свршити. Када опазимо где долази, онда ћете се ви склонити у другу собу, али да ми се нисте цериле, кад почнем улогу одигравати. Када чујете да је већ изговорио, можете све ући „случајно“ унутра.“ Затим оде ђица Вема у кухињу, те рече служавци: да чим опази г. Вују да долази, нека им с места јави.

Биле су у најживљем разговору, кад им служавка јави, да предмет њиховог разговора долази. С места поскакаше ђице, те се удалише у оближњу собу. Вема узевши неку књигу седе на диван. Изгледаше јако замишљена. Када се је Вуја на пратима указао, пусти она једна примећујући усклик: „Зар тако доцкан г. Вујо?“ Нисам могао пре стићи ђице! имао сам важних послова. „Ви увек имате важних послова онда, кад би требали, да ме походите.“ Ах нерујте ми ђице, да бих најрадије срећу уживао, када бих могао увек уз вас бити. Та ви сте ми ђице, све и сва на свету. За тим ју је са склопљеним рукама молио, да му покаже две речи: ја те Вујо љубим. Она изочетка обори очи, за тим ју подиже румен, скочи са дивана, загрли Вују и обасне га пољупцима. Вујо је у томе моменту изгледао као луд. Тек кад је мало дошао себи, почне он ђицу Вему обасипати пољупцима тако, да се је одјек истих чуо чак на улици Вема га је почела тужно погледати, затим јој кануше две сузице низ бело лице. „Шта ти је, злато моје, запита ју Вуја — кајеш ли се?“ Она место одговора маћу главом, а то је био знак да се „горко“ каје. Нисн ваљда уверена да те љубим „срце моје“. Нисам Вујо! а имам и узрока да сумњам. Вујо је био тако занесен, да није ни чуо тихо кикотање, које је долазило из друге собе. Вема је чула, те се малко намргодила. „Вујо! рече она — сада знаш да те љубим, да те обожавам. Више је пута долазио тренут, у ком' ти хтедох на груди пасти, хтедох ти рећи, да ми без тебе нема живота

Ђука. На пештанској конференцији ишло је све тако тајанствено, као да су тамо господа банке правила. Нигди не можеш читати говоре, који су држани, нигди нису извешене на јавност одлуке.

Шука. Баш си смешан. Кад се састају лисице, зар је нужно да их још питаш шта су радиле? Где пуж змија, можеш унапред знати, какав јој је траг. . .

Ђука. На шта мислиш?

Шука. Нека су чинили ма шта: тек један другом нису повадили зубе. То је јасно, дакле чувајмо се!

Ђука. А зашто нека господа данас одричу, да су учествовала на будимпештанској конференцији зеленаш, да су гледали бајаги само изложбу?

Шука. Па и то је јасно. Сваки волиће да призна, како је гледао изложбу, но да се сам **излаже**.

Ђука. Тако дакле. Нису хтели да се излажу, па су покушали да се изл а ж у. Добро кад знамо.

Ѳ.

Комшија Тима и Гавра.

Комшија Тима читао свом комшији Гаври „четврти одломак косовске песме.“ Кад је дошао на ово: „Сву господу за софру седоше“, а Гавра тек узвикну: „о мај, колики је тек морао бити тај Сопра, кад су сва господа могла иза њега сести?“

Љ. Л.

Проба пера.

CXXI.

Поучно.

Једанпут је стеница
У каранфил пала,
Нашла га девојчица,
Па га мирисала.

Од тог доба та девојка
Доказ је, тврди,
Да каранфил смрди.

Али зато каранфил
Још нигде не нрзе. —
Са пресудом, девојке,
Не будите брзе!

CXXII.

Ја ћу служит' богу. . .

Ја ћу служит' богу,
Колко грешан могу;
А ђаволу нећу
Никад палит' свећу;

Раће би му послао
Читаву бакљаду,
И то тако близу,
Да опржи браду.

CXXIII.

Необорив закон.

Има један закон,
Који заповеда:

— и једва сам се тешком муком уздржавала. Данас то учинити не могох. Нека ми сумња поче још од пре три недеље душу парати, када сам приметила, да ти сваке среде и петка некуда одлазиш (Вуја поче наметати „лугне“ на кошуљи) сигурно којој другој на састанак. Ја сам твоја. Али те прекинем живим Богом, реци ми праву истину, куда одлазиш? Ако одлазиш другој, кажи ми, ја ти праштам, будеш ли изнијао што друго, нека знаш, да ћу од сумње слиснути. Вуја је почео шепрдати. Вема је почела уздисати. Вуја сузе пуца; казао би, али му лебди пред очима § 2. Најпосле љубав надалада. Вуја изкаже све и — издаде „друштво љубавне уневерености“. Све јој је појединости говорио. Када јој је говорио напамет друштвене штатуте са највећим узбуђењем говорио је о § 2. — Када је све свршио, врата се од оближње собе отворише и ћуце уђоше унутра Вема се чинљаше јако изненађена том посетом. Вуја погледи у њу питајућим погледом. „Добар дан Вемо! Клањамо се господине Вујо; извините што смо биле тако слободне. Пошле смо Веми у визите и не слутећи, да ће но је узнемарити у тако пријатној забави! Када смо дошле до врата, чусмо неки занимљив разговор. Ви нете г. Вујо опростити, што смо биле тако слободне, те смо прислушкивале, јер нас се та комедија свиј тајне.“ Вуја се од чуда упрепастио. Није ни сањао, да ко други слуша његов разговор осим ћуце Веме. Знао је да га љуби, те је био сигуран, да ће она — жалећи њега — чувати од осталих чланова и да га неће издати. Али када је дознао, да су све ћуце чуле, језа га прође те поче у себи понављати § 2. а рече: биће пропуштен кроз шаке осталих чланова, рече скоро на глас. Прекљињало је и молио је све редом, да га не издају. Јер ако ме издате рече скоро кроз плач — ти ћеду ме аламани поштено изтући Вема је с презирањем гледала у њ'. „Небојте се г. Вујо рекоше, ево вам наших руку.“ Он поче редом стискивати руке ћуцама и са натрешим речима стаде се захваљивати. Затим се опрости са ћуцама и оде. Када се је он удалио, поче поново расправка о „друштву“.

„Јесам ли вам казала — рече ћуца Мара — да ће нам „преблаги“ Вуја све изказати. Сирома, како се трепао.“ „Кукавица“ рече Вема. „То ми је момак. Љубити се зна — ни још како лепо. А када се треба показати као одважан човек ту је кукавица. Ви сте мене на тапак лед навеле. Тај ће се сада фалити, да га љуби. Дочуће и г. Ништић — па ето ти мени јада.“ „Но баш си луцкаста,“ рећи ће јој на то Мицика. „Напиши му писамце, па му реци, да је он мало тврђег срца као Срби, па да неће за маленкости на још пред женскима плакати и наведи, да колико си га пре љубила, да га сада толико мрзиш — као мекушца на готов посао.“ Казуј ми! рече Вема узевши тинту и перо. Дакле пиши рече Мицика:

„Штовани господине!

Пре неколико часова љубљах Вас сваи жаром срца мога; јер мишљах да сте човек, а не кукавица, какав сте се данас показали. Плакати пред женскима од страха што ћете бити мало пропуштени . . . то је кукавички и то је само у стању кукавица, а не човек од карактера учинити. Ја Вас од данас презирем, као највећег кукавицу на овом свету. Немојте ми више на очи излазити. Но иначе да бих Вас бар с нечим утешила то Вам обећавам у име моје и у име мојих пријатељица, да Вас ми нећемо издати, јер нисмо таковог карактера као Ви

С поштовањем В. . . . . .

Напред! или натраг!
Стојати се не да.

Ко мисли да стоји,
Вара с' овог света.
Свако иде напред,
Их се натраг крета.

CXIV.

Течност.

Аjде што се не да
Разуметя вечност;
Ал ево не могу
Да поњам ни течност:

Неком не мож' да нађи
Ни најдебљи клин,
Други мртав падне, кад га
„Ударио“ тек „кап“.

Г—д—н.

Богослов Мита.

Богослов Мита отишао једанпут „накресан“ на предавање. Па, као што обично на сваког човека у том стању, паће и на њега неки дремеж. Бадава је он крутио главу да стоји управо, бадава је он бечно очи, да се не заклапају, кад га дремеж сасвим онхрвао, и глава његова изгуби равнотежу и груну о скамију, а очи се сведоше и Мита заспа. Но на да је спавао, пнак је он имао ту врлину, да је и кроз сан чуо све, што се у школи збива.

Професор прозвао другога богослова, да говори задату лекцију. Богослов је врло лепо говорио о промислу и старању божијем за сваку па и најмању тварку, и затим рече цитат, којим нас свето п“смо упућује, да видимо, да је заиста тако. „Возрите на птице небесниja“ — рече богослов — „иже ни сіејут ни жнут, но отец небесни питајет их.“

Кад је прозвани богослов свршио овај цитат, а Мита се тек промиголи на свом месту, па тек онако дремован возгласи:

„Та јест, јест! Птице ни сіејут ни жнут, ал' онако и чепркајут!“

Љ. Л.

Тринајст салвета.

Шегрт Мита био је врло лаком, и што-год је само могао, то је украо и поручкао.

Једанпут га пошаље његова мајсторица да иде код друге мајсторице, да донесе од ње дванајст салвета. Мита оде, а целим је путем мислио: шта су то салвети, јер он дотле никад ни име то није чуо. Напослетку помисли, да се салвети једу, па кад оде истој мајсторици, а он јој онако шегртски откреше:

„Сека Пело, послала ме моја мајторица, да јој дате тринајст салвета, нужни су јој.“

„Ја јој могу дати“ — рече сека Пела — „али само дванајст, јер немам више. Ја се чудим, откуд она и да ште тринајст, кад зна, да само дванајст имам.“

Затим сека Пела оде, изнесе салвете и почне их бројати Мити: „један — два — три — — —“

„На зар су то салвети!?“ — повиче Мита шегрт, ког изглед салвета ни најмање није задовољно, јер нису били, по његовом очекивању, за јело. „А ја мислио, да се оне једу, па сам зато искао тринајст, да један поједем, а дванајст да однесем мајсторици!“

Љ. Л.

Писмо је било готово, запечаћено и послато Вуји. Затим поседаше да се посаветују, шта даље да чине. Попишу све ђфе, те их почну проучавати. „Ала су их саставили да не може боље бити“ — рече ђница Рокса. „§ 5-ти ми се баш допада. Али само онда, када се будем удала. Онда нека се мој мужић — ох дај га Боже скоро — само мени удвара а другом никоме. Сада наравно овај § нема толике вредности, као што би га онда имао. На и § 1-ви ми се допада. Ал' само § 2 је јако суров. Шта мислите да надамо Вују, боме би тај изукао батина.“ „Дед их молим те прочитај још једном на глас,“ рече ђница Мицика. Госпођица Рокса прочита све § редом.

„Ја сам се већ досетила, како ћемо ми стати за врат рече Мицика. А у томе ће нам помоћи највише § 1. Они ће се страшно посвађати само ако не и потуће, па ће се растути. По § 1-вом види се, да они сав новац, који у месечним оброцима улажу у друштвену касу, употребљују за давање „штендхена.“ А ми смо се осведочиле, да сио до данас по неком реду добијале „штендхене“. Сваки наш улагивач заљубљен је у сваку поједину до ушију. Учиниће сваки својој, што год захтеваће будемо. Сутра ће држати скупштину или врази ни знали сједницу. Ми ћемо сутра свака од свога захтевати „штендхен“. Они ће сваки искати повећа из благајне и сваки ће хтети, да својој задовоји, те ће захтевати, да се њој даје првенство, па ће се посвађати. Састанак — као што нам је Вују приповедно — држе у лончарском сокаку у кући старога деда Тодора. Тодора ћемо потплатити, да нас пусти у другу собу, те ћемо слушати њихову расправу. Господина Ништића ћемо замолити, да доведе тамбураше, јер ће нам и они требати.“ Живила! повикаше другарице, када је фрајла Мицика свршила свој предлог. То ће бити лепо — само ако се не потуку. Немај бриге, неће им ништа бити, рече Мицика. Оне се затим разиђу. Сутра дан пре подне, захтевала је свака од свога драгог „штендхен“ уз пркос тима и тима. Сваки је тврдо обећао. . . . . .

Да не би кога изненадно са владањем Вујимим на сједници „страшнога дана“ морам — више чика Миша — овоме додати следеће. Када је Вуја дошао кући, сео је онако узбуњен на диван. Пред очима му се створише чланови „друштва“ са својим предсједником. Чињаше му се као да чује глас предсједников где говори Господо? када ово друштво основасмо, нисмо то чинили из обести, него да се у братском потпомагању очувано зних посљедица, које доноша љубав. Између нас нашао се један, који је хтео с тим, да нас омаловажи да нас исмеје. Предлажен дакле, да се на њему изврши казна, коју прописује § 2. Вуја се чисто тргао. Али на једном те слике изчезоше испред њега, и замену их слика Вемина. У томе моменту заборави Вуја и на чланове друштва и на § 5. У тима мислима затекла га је служавка, која му је донела писамце Вемино.

Када је писмо прочитао, скочи са дивана као бесан и почне страшно трдити. „Ја плашљивац, ја кукавица! Ох та може л' то бити, да сам ја пред њима плакао.“ Затим је нешто промишљао. „Ха, сад знам“ — рече после кратког мишљења, „зашто си ми обавила те твоје рученде „место ручице“ око врата. Сада знам зашто су оне „баиигуше“ случајно дошле. Знам све. Али будите утешене слатке моје птичице, није ни Вуја баш врабчев кашаљ, да се тако страшно боји § 2. та и њега су написали синовци људи.“ После тога повиче: „Кадар је и Вуја мрнти, кадар је за-

Тек што није запевао овако:

Ао Дању,
Мој претешки мању!
Бело Брдо
И ти си ми тврдо!
А Борово,
И тебе би псово!
Жђво баро,
Добро моје старо,
Ено плачем,
На у тебе — скачем.

„Отњудуже помошч идет.“

Богослов Мита оде једном са неколико својих другова, да, опет једном свом другу, честитају имендан. Тај је друг изнео пред „братију“ мало „мученице — батргаре,“ ал' од све „братије“ Мита се повајпре мало боље „насвиро,“ и по обичају своме лего на кревет, па ту и — задремо. У том дође богослов „Бата,“ па ће рећи: „Дошао сам, браћо, да вас умолим за савет, шта да радим. Данас сам позват на два места на ручак. Прво је место код Г., где сам већ више пута био позиван на ручак, и који ми је — као што знате — често пута у нужди помогао, а друго је место код К., где сам сад први пут позван. Дакле, шта мислите, куда да идем?“ — Сва се „братија“ уозбиљи и ућута. Сваки је премишљао, шта ће да саветује свом другу. Напослетку сви почеше говорити и једногласно су предлагали, да „Бата“ иде на ово друго место, где је сад први пут позван. Богослов Мита је и кроз дремеж чуо „батино совјетомолебствије,“ па одједанпут скочи са кревета и набусито рече својим друговима: „Та шта трабујеше ту вазда!? Грађани ти Бато, тамо, отњудуже помошч идет.“

Сва „братија“ прсну на ову у смех, али се одма и сложила с Митом, и тако Бата оде на прво место „отњудуже помошч идет.“ Љ. Л.

Једна ситница из наше школе.

Учитељ. Перо, де реци ми шта си ти.

Ученик. Ја сам ђак.

Учитељ. Иди напиши ми то на табли.

Ученик (напише: ја сам ђак).

Учитељ. Врло добро. Иди на место.

Ово није здраво смешно, али је жалосно, јер се заиста догодило.

Ђ. Сарајлија.

Ћир-Јоса.

Поп Пери у М. било презиме Јанковић. У том истом месту био је црквењак Ћир Јоса, који се такође звао Јанковић. Поп Пера је имао једног коња, а и Ћир-Јоса једног. Једном ће Ћир Јоса рећи попи:

„А где, оче попо, да се зовеш Јанковић, а ти Јанковић; да имам једног коња, ти једног. Два Јанковића, два коња!“ Љ. Л.

боравити на злато, а баш ако вам је по вољи ђипце Вемо и у другу се залубити. Видиш ли ти најсторице, како ме је превварила. Али ипак сам јој се нешто осветио, полубио сам јој неколико пута оне образине — све да звони.“ — Ту је ноћ ипак мирно сванао а када се јутру пробудио, премишљао је, како ће се владати у сутрашњој седници. Захваљене се као члан, те живити по своју драгој вољи. Курисати којој он буде хтео и пркосити Веми.

„Дан туге и жалости, радости и весеља.“ Освануо је дванајсти јуни 1871 године. У чика Мишином записнику стоји следеће: Једва сам чекао да изиђе два сахата, да одем у седницу. Моја Мара ми је рекла, да јој доведем тамбуране, да иркоси ђипци 3. Обећах јој. Једва једном изиђе два сахата и ја се најем у сали скупштинској. Како сам после дознао, ђипце са г. Ништићем и са тамбурашима бејаху већ у другој соби. Чланови се сви искупише. Председник заузе своје место. Вуја је изгледао јако озбиљан. Мени је то пало у очи, али не хтедох пред другима приметбе правити. Председник отвори седницу. Запита: има ли когод какав предлог? Десет гла у један глас повикаше: Г. председниче, молим четир форинта од мојих улога и тамбураше! Председник се нашао у чуду. Мислио је да су сви полудили. „Шта шта?“ попови. И попово повикаше десет гла: молим четир форинта од мојих улога и тамбураше. Ви сте сви господо пијани. Молим вас госп. Мишо! кажите најпре ви, шта желите?

„Желим, да довече дадем „штендхен“ мојој Мари.“ Добро, дајем вам, а остали ће редом после, рече председник. „Шта?“ повиче из последње клупе Дудовић, „зар твоја Мара са оним грдним младежом на образу заслужује пре „штендхен“, него „моја“ Ева. То нећу допустити, па макар ме главе стало.“ „Чујеш, немој ми вређати Маре, јер Бога ми. . . . .“

У другој су соби не дишући слушали разговор. Та не ћеш ни ти давати оној твојој . . повиче неки из ћеја Дудовићева, зар је она заслужнија од ђипце Т. Ха, ха, ха, че се смејати трећи, чудне ми мустре . . . . . Председник назад устаде. Господо! ваљда исте деца. Кад баш оћете сви довече да дајете штендхене, а оно учинимо ово ко: сваки нека поведе по једног тамбураша. Ви г. Дудовићу узмите „бегем“. „Шта, ја „бегеш“ да поведем, то би боље било да ви учините, јер не изгледате ни ви боље од „бегеша.“ Посвађаше се поново. Почели су један другога гурати напоље. Чим би који излетио, тамбураши би му засвирали какав марш да може брже петљати. Последњи је изишао Вуја. Господиће беху изишле из собе. Као какав краљ изишао је Вуја са уздигнутом главом и прошао поред ђипца, као мислећи: уверите се, да је Вуја јунак. Када су се чланови разишли, уђу господиће са г. Ништићем у салу, те почеше играти у славу разсудн „друштва љубавне умерености“. Није прошло ни ', сахата, ал' почеше долазити татиће и мамиће да виде шта је свршено. И чланови се за мало почеше враћати, те заборављени на § почеше играти са ђипцама — бејаше сваки слободан. На свршетку држао је председник говор, у коме је разрешио чланове од обвезе. Благајник на сред сале преда рачун Новац би сместа на „благотробиће“ потрошен. У највећем весељу друштво се разишло. Само се не зна, да ли су чланови били расположени или ђипце. . . . . И тако се укину „друштво М—ких младића“.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Американска практичност.

Бадава, Американац свуда и на сваком кораку има корист пред очима, па не зазире у томе ни као поротник, а да не сазна од окривљеника оно, што му треба. Приликом парнице због неког убиства у В. дошли на ред, да убица тачно одлази, кад стиже и кад полази параброд. „Означите тачно час, кад стиже параброд у Чикаго“, прекида га један поротник „Равно у 7 сати.“ „А да ли се креће редовно у исто време?“ „Са свим редовно.“ „Може ли се јести на параброду?“ „Како кад.“ „Молим, не моје шеврдати.“ Овде прекиде поротника судија речима: „Али, господине, те појединости не вреде ништа.“ „Варате се, господине судијо, ја за који дан морам да путујем тамо, па хоћу да употребим ову прилику, да дознам све шта је и како је.“

Ко је крив.

Отац. Ејмој синко! ја трошим толике новце на тебе — на гле шта би, — пропао си на матури.

Син. Па нисам ја томе крив.

Отац. А да ко?

Син. Криви су професори. Ама баш ни један да ме запита оно, на што би знао одговорити.

Измирење.

Фетер Ханз. Господин потер, господин потер та фам кажим нешто нофо.

Бележник. Да чујем, Фетер Ханз.

Фетер Ханз. Луче сам се измирила са моја комшија Гавра.

Бележник. А како сте се то измирили? којим начином?

Фетер Ханз. Лепо. — Допустила сам му да не ћуши. Па сад је, како што си каше, мирна Пачка.

Бележник. Е честитам, честитам, Фетер Ханз, што се ваша ћаћевица тако лепо спршила.

Лепи гости.

Дошла три — већ добро накресана — ћака пред зору у кавану, па ће тек:

први: Келнер! донесите ми пива.

други: Келнер! донесите ми ракије.

трећи. Келнер! однесите ме кући.

Панта Зупски.

Из школе.

Дошао инспектор у село, да надгледи школу, прозове једно дете, а учитељ му прође, па шапне: „Ваше благородије! нисте га требали прозвати, јер он не зна ништ.“

„Сведено“ — одговори инспектор, па се окрене мало и рече му — „видиш, дете моје, г. учитељ се тужи на тебе, да не знаш ништ.“

„Па не знате ни Ви све“, одговори му малиша.

„Па питај ме шта“ рекне му инспектор.

„Па ја пример колко је пилићи излегла наша кокошка?“ запита га мали.

Инспектор се ћаће у забуни, али ипак мораде нешто рећи: „па . . па . . ваљда — петнаест.“

„Тек што није!“ повиче — му дете. „ми ни немамо кокошке.“

И тако је дете доскочило инспектору.

Панта Зупски.

☞ Овај број шаљемо свима дојакошњим претплатницима, па и онима, од којих нам до овога часа још није претплата стигла, молећи их, да се пожуре са пошиљком нове претплате, како би им лист и даље непрекидно шиљати могли.

Пријатеље овога листа молимо, да „Стармали“ препоруче свима онима, који га још немају, а могли би га држати.

Штампарија А. Пајевића,
Издавалац „Стармалог“

Књижевни оглас.

„Шта још каже „Застава“ против Германа Анђелића“. Књига **„Застава“ против Германа Анђелића“** штампана у 6.000 примерка, разграбљена је са свим . . . Шта више, стигло је до сад на 3.000 комада нових поручбина. Издавач се на основу тога решио, да даде у штампу другу књигу, под насловом: **„Шта још каже „Застава“ против Германа Анђелића“**. У тој књизи ући ће осим два већ штампана чланка из књиге „Застава“ против Германа Анђелића“, још осам нових чланака „Заставиних“. Пошто ће се та књига штампати у **10.000 примерака**, те ући у свет као можда ни једна српска књига до сад, издавач ће штампати уз то „Одлуке сомборског збора“, као и оне привилегије и законе, на које се те одлуке позивају. Књига ће најдуже кроз 8 дана бити готова, изнеће 4 штампана табака, а стајаће 5 новч. комад, или 4 фор. стотина. Поручбине ваља слати за времена, експедицији „Заставе“.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

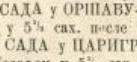

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10½ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 20. Год. VIII.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. јула 1885.

„Стармали“ излазе сваког месеца. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. на жиг.

Политика.

Политика, она има
За сваки случај својих врата.
Политика, она уме
Различних заната.

Политика уме кувати,
Политика уме варити,
Политика уме гасити,
Политика уме палити.

Политика уме играти,
И на разне ноте свирати,
Она уме балансирати,
Електромагнетизирати.

Политика уме ловити,
Уме вешто словословити,
Уме с' вити и довити,
Водом јахати, сувим пловити.

Политика уме копати,
Домаћ, гуљиш, сећи, цепати;
Политика уме претити,
Уме гладити, уме тепати.

Уме крпити, уме парати,
Уме ткати, плести, вести,
Уме скочити и доскочити,
Али уме и — насести.

Ст.

Шетња по свету.

III.

У чудноватом добу живимо. Налази се још по који окорели оптимиста и идеалиста, који га назива „напредним добом гвоздених путова, телеграфских жица“ и т. д., али та се фраза са свим отрцала. Постали смо много реалнији, те се данашње доба може с потпуним правом назвати доба проневера, крађа и насиља. Треба човек само пажљиво да прати извештаје о манипулацији многих општинских, судских и жупанијских чиновника, па ће се потпуно уверити, да је тако, као што сам рекао. Али, хвала богу, сад смо један велики корак учинили унапред. Све те многобројне дефраудације и проневере беху пређаве и ниске; ни један зрачак идеализма није их обасјавао, те их се човек морао гадити и гнушати, јер су им мотиви лежали у себичности и грамзивости. Сад су се и у том погледу окренуле ствари на боље, па кад човек после извештаја о силним проневерама и крађама у баршкој жупанији прочита, да је из хрватске земаљске архиве нестало некаких 18,000 списа — онда мора радосно усликнути: Хвалим и величам те, господе боже, што је идеализам обасјао и оне, који — узимају туђе ствари! Јер очевидно неће моћи добити ни за један спис ни чашу пива, нити ће моћи купити хаљине, већ су те списе једино узели из — љубави према књижевности и књижевним старинама!

Ово ме подсећа на арапског калифу Омара. — Кад су Арапи освојили Александрију и запитали свога калифу Омара, шта да раде са богатом птоломејском библиотеком, онда је овај одговорио: „Ако у тим књигама у библиотеци има, што у корану пише, онда нису нужне; ако пак нема, онда су описне по коран — спалите их!“ Тако је сигурно и министар Тиса рекао своме бану: „Ако у тим списима има,

што у најарском државном праву пише, онда нису нужне; ако пак нема, онда су по то право опасне — — узми их!“ И бан их је узео. . . . Хрвати се на то дабогме љуте, али кад би нами Србима тако што узели, ми се не би смо нимало љутили, јер ми смо се већ навикли, да нам узимају — привилеђије. Шта више, ми би смо се од срца радовали, кад би господа своје „узимање“ наставили, па кад би нам н. пр. узели Германа и његове приношетље. А за то им се сада пружа најлепша прилика. Не морају се трудити чак до Карловаца, као што су се потрудили до Загреба, да одатле „узму“ историјске списе, него могу то учинити баш у самој Будимпешти. Јер као што новине јављају, одржаће Герман са „потабилитети“ 22. јула у Будимпешти конференцију, која ће истаћи и кандидате за наш народно-црквени сабор. Ту Тиса треба само да пружи руку, па да на један мах „узме“ и Германа и његове „људе“. Може их шаком покупити, јер их много нема, а не треба се бојати, да ће упрљати своје руке. Сад их може само прати, јер их је доста упрљао, док је Германа спровео за патријарха и док је „узимао“ списе на хрватске земаљске архиве. Сад би већ време било, да их почне прати — црним сапуном!

Али веле, да краља не опра нико. Хајде видећемо.

Него ако нам људи не помогну, а оно ће се њалда небо смиловати, те нам у походе послати господњу колеру, која ће нас ослободити од наших колера, јер, као што је познато, клин се клином тера. Ето н. пр. читао сам у новинама, да су у општини Монтенегудо у Шпанији ужасна недеља и безаконља чинили кнез, општинари и попови, а једна општина никако да се спасе од тих зликоваца, Залуд се тужила вишој власти, залуд се обраћала на владу и на самог краља — ништа јој не поможе, јер кнез, попови и општинари терали су и даље са свим слободно своја недела и безаконља. Сирота општина већ је хтела са свим пропасти, но у том почне у Шпанији беснити колера и једног дана помреше кнез, попови и општинари сви до једног, те се кукавна општина спасла од својих злотвора и упропастителя.

Ако дакле господња азијатска колера мисли, да нас својим путем и својим начином усрећи, онда нам је добродошла. Иначе далеко јој лепа кућа. Ми и тако имамо доста посла и муке са нашим домаћим колерама, па није нужно, да нам се још и азијатска попне на главу, но ако нам баш и дође у госте, она ће њалда знати, да јој се њала владати по оној пословици: „куд ће чума него у свој род?“ Ако се те пословице буде држала, онда ће већ знати, куда јој ваља отаћи, па да у свој красни род дође. Наћи ће красно друштво а с наше стране моћи ће с истим одмах отпутовати, куда јој драго. Наш ће је благослов зацело пратити, а нека буде уверена, да ће је и свети словенски апостоли Ћирило и Методије благословати, што јој до сад зацело није још пасирало.

У осталом, ја не верујем, да ће азијатска колера нас посетити, јер зна, да су наше домаће колере тако опаке и да је са њих такви јад овладао, да се мора бојати, да би она у овој земљи тако исто рђаво прошла, као оно црни ђаво у бунару, кад је са пакости зле жене у полак побелио, па је онда од срамоте побегао, кад је само начуо, да се издалека та жена приближује. Особито сад, откако је заведен нов занатлијски закон, могла би љуто пострадати, јер ће

ПОДЛИСТАК

Турчин Усо кауроки шиљбот.

У оно доба кад су бјесни мујо и грозна му сеја азијатска куга по тужној Босни харач побирали, дође на пошту (стражу) на кордону и наш каплар Стојан Србиновић са пет својих момака, а међу њима бише и његов кум Миладин Граничаревић.

Сутра дан за рано обиђе пошту поручник Војниковић, нађе све у реду и отиђе; а Миладин ће каплару рећи:

„Чујеш капларе, куме Столе! Ти знаш, да ће ми се данас њеначати јединица сека Јека, а ја тужан ево на пошти; отац те моју поздравио, да ме за данас пустиш, па знаш, неће ти бадава бити, омастићеш пошteно и ти брк.“

„Та мани се, куме Миладине, њорава посла, враг зна, тко од куда извркнути може, па не нађе све солдате, куд би онда ја?“

„Та њалда неће нико пиште, кад је ето лајћман вижитира, а ја ћу сутра рано, прије него њевци запевају туј бити.“

„Не могу куме, мото би ме и који солдата одати.“

„Не бој се тога куме, сви су ми рекли, да ће радо за ме шиљботати, само нека с пира празини процаљином не дођем.“

Војници радо присташе, па се и заклеше, да одати неће.

„Е, па кад је јунаци тако, а ти ајде куме, знам да секи на пир не дођеш, прогна би ме твој отац кум Ћиро, само морам сутра прије рујне зоре ође бити. А ви јунаци пристаните воду за палењу, вучиј дигните на под, па ако тко вижитирати дође, рећемо, да смо једнога с пучијом по воду одправили.“

Сви у један глас: „Тако је капларе!“

Тек што је Миладин преко брда замака, чује се прео граче (међе) из шикаре звати: „О солде!“

Један се од њих јави: „О — е!“

„Који је каплара сад туј?!“ — „Ево ја!“ — „А ко си ти?“ — „Стојан Србиновић!“ — „Требаш ли духана коњшијо?!“ — „Баш не имам, донеси!“ — Ето ти Усе, запртао се с пуном коњозобицом духана. — „Поноз бог!“ — „Здраво коњшијо! Је ли дуван добар?“ — „Е, ово знаш бено капларе таман баш добар.“ — „Колико та је?“ — „Три плећа.“ — „Па што кошта?“ — „Ко теби знаш 6 гроша.“ — „Добро — доћ, о Усо! Сједи да дуван пробано, а и палента се вари па ћемо ручати.“ — „Таман бива, али с чим ћеш палу запинити?“ — „Та маслом, кад си ти.“ — „Тако. тако, знаш болан, како коран?“ — „Знам, знам, не требаш казивати, та коњшије сио.“ — „Тако, тако!“ — Истом они луле напунише, а стражар викну: „Капларе!“ — „Шта је!“ — „Ето мајора!“ — „Што наопако?!“ — „Јест бог

је наше домаће колере могле оптужити и осудити, што — пфуњује, кад нема права и „Gewerbeschein“ на занат, којег оне (домаће колере) одавно терају.

Али нека нас благи бог сачува и једне и других. Нека све оду у свој род, а нека нас оставе с миром, да живимо и да се мучимо, како знамо и умемо. Ми друго шта и не тражимо. **Милисав.**

Уштипци.

Од кад се „Наше Доба“ успужало на врхунац суровости, штампа свој лист на механој, врло „згодној“ хартији Врашки се досетило, јер ће на тај начин удешавајући према садржини и хартију, можда и опет сачувати понеког претплатника.

* * *

Дакле злогласни Бугарски још се непрестано бије с мирним људима. Он мисли да ће му пред судом помоћи што, ако му неки и неки дају сведочбу, да је миран и благ, управо ко пилс.

* * *

Неко се разговарао с уредником „Наше Доба“ о румском збору. „Тамо ће отићи сви обешењаци,“ рече Павловић. „Ах тако, а ја видите слушам одавна, да ћете ви бити тамо,“ рече онај неко. — „Да ме бог сачува,“ одврати г. Павловић, ал је било већ доцкан.

* * *

Герман је свима општинама архидијецезе, послао обавештај о дану саборских избора умрлих у архипастирску посланицу од 1882 г. У тој посланици стоји да треба пратити — непријатељина. Бадава је сад сво превијање, јер је народ већ решио да се држи оних светих речи: „Требите куколь из корена!“

* * *

Радић је долазио ово дана у Карловце, не биће се и опет додворио Герману. Све улизице се позивају, да се пожуре са својим улагивањем. Последњи је рок 1. септембар.

* * *

Чудна је ова наша политичка бура. У Загребу се наоблачило, у Сомбору је севнула муња а гром је пукао у Руми. Сад остаје још да се у Карловцима зачује: „јао“, а у Крушедолу ће наступити тек мир, мир испоснички.

* * *

Стева Павловић позива државну власт, да затвори његове противнике, као велеиздајнике. Ми опет с наше стране молимо новосадске лекаре да га прегледају. Крајње је време.

* * *

Пошто су се појавиле опет врућице, скрећемо пажњу одбора за одржавање чистоте на — „Наше Доба.“ **Ѳ.**

Гусле и лира.

Хе — друго су гусле,
А друго је лира.
И саловска лира
Зна лепо да свира;

Ал гуслама дајте
У простоти мира, —
Њима душу гњечи,
Ко их политира.

(1880) **З-Ј. Ј.**

ме, ено где ађутанта Јунаковића на бјелцу.“ — „Зло! наопако и у зочас Миладина пусти.“

Војник Раде:

„Лако је за Миладина, та рекли смо, да ћемо рећи, да је по воду отишла, али што ћеш од Усе!“

Усо: „Ја бижим капларе!“ — „Богмене бјежиш сада, ти знаш, да код вас куга мори, па да види мајор, ће ти преко грабе бјежиш, свих би нас помушкета и спалио.“

„Зашто то капларе?“

„Бојим се, да ћемо ми кугу разнијети.“

„А да што ћу ја болан капларе?“

„Ја не знам ни сам.“

„Е, капларе, онда ће махор мене убити и спалити.“

„Онда ће и нас све, него ајде ти на шиљбот.“

„Каков шиљбот болан?“

„Не бој се, тебе мајор неће ништа питати, па да те што и упита, не смијеш му за живу главу одговорити, јер шиљбот ником не одговара, па да га лијепо сам цар што упита.“

„Нејнам ја болан од шиљбота ништа.“

„Ништа зато, или тако, или сно сви сад пропали.“

„Миланко! мећи бржикоље миладиново ремење и пушку на Усу, па мјењај Максима. „Срећа, што је ето Усо обучен као и рекрут Максим, па ако ме мајор што за шиљбота упита, рећу да је и он рекрут. А ти Усо држи пушку овако, па кад мајор к ономе камену приспије, викни само „Weraus,“ увучи се и издрећи се у мајора, па ни мукајет.“

Усо неће на шиљботу, а мајор до камена приспијо, те ће Усо мјесто „Gewehr heraus“ или назнаног „Weraus“: које уплитно није разкривити се: „Ајао!“

Мајор шваба стаде, а мој ће каплар јасно гласовито

„Господин мајор! понизно јављам, не има ништа новога!“

„Била госпон лајтнант јутра ту?“

„Јест господин мајор, и све у реду наша.“

„Добро, добро; фрага та шилдњахе ради фелика ока на мене?“

Каплар ће на то:

„Такова је рода господин мајор; ја му познам оца и браћу, стрице и стричевиће, па сви ти нијају ко во велике и избуљене очи, на тко их не позна. мислио би, да ћете сад прождрјети, а он је баш рекрут и ово му је прва стража.

„А — рекрут?! Добро — добро, ви корпорал њега, учила, мала ока радила.“

„Оћу господин мајор.“

„Учила наша луди пер гренце у турки куги verschleppen?“ Каплар га није разумио, те ће га упитати: „Молим господин мајор.“ — „Was sagt er?“ Ађутант: „Er hat den Herrn Majoren nicht verstanden.“ — „Also sagen Sie ihm die Pestsverhaltungsmassregeln.“ Ађутант мајору салутира

Ћира. Герман се сигурно покајао, што је ухванио два светитеља, Ћирила и Методија.

Спира. Е?

Ћира. Па сад ође то да попарави, — ође да створи нових четрдесет мученика.

Спира. А можели он то?

Ћира. Дабогме да може. Он само тури руку у џеп; извади четири Hund-ертера, даде их др-у Стеви Павловићу, Павловић пише мајору Рашићу. Рашић пађе у горњ. крајини 40 поштени безазлени душа, које су жељне српске духовне ране. Њима се пошље „Наше Доба.“ Они читају (мислећи да је то заиста српски лист). Простота невине душе њихове осети као да су је бацили у жаварену пећ. И тако се створе нових четрдесет мученика.

Спира. Е, алал му вера турска (или унијатска) кад и то уме. — Али тица, која му над кровом кука, вели: да му ни то неће помоћи.

Ћира. Ђурђевић је недавно свечано рекао, да ће и последњи атом његов остати Србин. А сад чујем, да се Анђелић, спадајући с хата и за њега хвата. Па сад верујеш ли ти у таке атоме?

Спира. Е брате, ту онда може бити атома српству верни: али може бити и а**Тома** неверни.

Ћира. Ја писам рад да увредимо српске атоме.

Спира. А ја опет писам рад да се успављу српске Томе.

Ћира. Зато да причекамо мало. А од Ђурђевића ће много поштеније бити, ако таки као Анђелићев кандидат стуни, него ако ће ла Бранковић на једна врата уђе, а на друга изиђе.

Мрвице.

Ви ћете се можда чудити овом нашем наслову, аз' немојте, јер, знате, ми смо у потпуном смислу православни, па смо наслов са сним према православном посту удесили, премда неки греси, које износимо, нису ни према мрсу.

А сад, молим вас, да чујете наше „мрвице.“

— Ми знамо да вама није познато, који је свештеник најбољи „пастир.“ Ево ми ћемо вам казати. Једно је поп-Ђића, који „шестоперцем“ а друго је поп-Ђења, који „палицом“ онако чобански, хтедосмо рећи „пастирски,“ своје парохијане части.

— Чули смо четиће, где неко другом пребацује, да не зна, да разликује ц р н о од б е л о г а. Аз' ми знамо једног попа, који п р л о д о б р о р а з л и к у ј е, шта је ц р н о, а шта је б е л о. А то је поп-Ђића, јер он у г а љ, што га из цркве шмугљује однесе прали, а б р а ш н о, које је такођер ескамотирао однесе „бичофтерки.“

— Попа чурушког Светозара прати свуда једнака срећа. Ено у Срему је био изабран ј е д н о г л а с н о за посланика на црк. народ. сабор, а пре кратког времена изабран је за проту бечкеречког једногласно т. ј. о ј е д н и м г л а с о м, али само ће Борота на место њега фунгирати.

(Продужиће се.)

па ће каплару: „Капларе! Ти знаш да у Турској кућа мори, па ти господин мајор каже, да наши не смију преко граде, ако који од онуда амо посегне и грабу прекорачи, па био он турчин или наш, да ти је рођени отац или брат, мораш га убити и не смије нико за живу главу близо њега прићи, јер би мога кућу од њега добити, него мораш одмах кордонс-команди јавити, па ћемо ми наше моће одправити, да га спале. Је си ли сад разумио?“

„Је сам господин лајтман.“

Усо чувши ту придику, поблиједи као крпа и још се јаче издречи. Мајор и ађутант одоше и тек што су се само нешто одмакли, а мој ће Усо:

„Миња ме коњиџа.“

„Нека — нека Усо, док мајор мало замакне.“

„Ја болан не издура.“

„Причекај малко, мого би се мајор окренути и опазити, да те тако брзо мјењам, а видио је, пад је амо ишо, да сам те на шиљбот поставио, па би се мога повратити и зло учинити, јер шиљбот мора 2 уре одшиљботати.“

„Уф! Тужан Хусо, ја тога не издржа.“

„Ођеш, ођеш, неће ти ништа бити.“

„Пуштај ме болан ја пуче!“

„Ма шта ти је?“

„Овај ме твој крст од каиша прео прси удари.“

„Кад нас солдате не удари, ваљда неће ни тебе.“

„Али болан, пророкова вира то не подноша.“

„Мучи бено! Не стоји тај крст на пророковој пјери, неће на теби, а ти си чојк, на ћеш претрпити.“

„А ма пуштај, ја одо!“

„Чекај, чекај, ено баш сад мајор залази, иђе Милошу промјени Усу, јер ће пркнути од страх.“ Милош приступи, узе Уси пушку и ремење, а мој Усо, чим се тога курталиса, скочи ко поманан и нагну к међи бјежати, а каплар њему довикнути:

„Стој Усо!“

Усо мислећи, да ће нањ пуцати, стаде и разкриви се:

„Ајао капларе! Не мој тако ти твоје липе вире!“

„Не бој се Усо, врати се, па ћемо ручати и дуван ћу ти платити.“

„Та даба ти на ручку и духану, овај се више жив не враћа на шиљботање!“

Усо опет окери, дочека се грабе и прескочи ју ко крилат. Каплар и дружина му ударише у смех, а Усо избављен од смртнога страха, оде весело у свој завичај, те приповедаше свађе и свакоме, како је он на каурског стражи јуначки шиљбота, сву каурску стражу од смрти спасио и махора преварио.

(Продужиће се.)

Пуслице.

Шта раде у Бечу са оним бомбонима, на којима је слика Анђелићева? — Оно што је слатко поједу, а Анђелића на земљу.

Један честит народњак, који мало и у гатања верује, држи да је то добро предсказаније за народну ствар, што се и у Загребу и у Сомбору градоначелници зову Хофман. Даклем надање са свију страна.

Волео би знати, да ли администратор спајдлука Даљског за то пуца на људе, што је свештеник, или за то што је Анђелићев брат.

У Темишвару не излази никакав Witzblatt, за то „Temesvarer Zeitung“ мора каткад да се, ради увеселенија публике своје премете преко главе. И онамад је такав један пурцијам направила, а уједно је рекла да је покојни патријарх Иванковић био омладинац, (требао га је назвати и нихилистом, — то име мртвом човеку још боље доликује).

У „Турском Мароду“ Германовом листу пише сад неки „Брица“. — Даклем већ се купе берберi око Германа. И то нешто значи.

Од десет чланака, који у разним листовима пишу славу Анђелићеву, бар девет је написао Ђурковић. Та је слава заиста јединствена.

Бечке новине опомад доносе глас како је пуница убила свога зета. „Боље је и то, него да му сиса крв на памук“ — рече на то „Кикирики.“

Биметализам.

Гарашанова клада окомила се на све, што год је поштено и независно. Сад хоће и Српску банку да поруши; па не знајући боља начина намеће јој и довикује Биметализам.

Биметализам!

А знате ли како „Стармали“ ту реч чита? — онако:

Би ме? та лис сам!

„Позору.“

Врло је лепо, драги „Позору“, што нас уверавaш, да би нас у нашој данашњој борби радо потпомагао, али теби као политичном листу не подоба „сађи на црквено хвалиште.“

То је красно, — само што ми се чини да си ти и сувише „политичан лист,“ — јер Лојду, Аграмерки, Немзету, Пресн, Еђетиртшу и стотинама других листова, којима политичност њихова допушта да се здраво често сплазе на наше црквено Хвалиште.

Таке смо ми среће, ко нам је непријатељ, тај сме да говори, а ко би нам радо хтео да нам буде пријатељ, тај мора да ћути, — јер је политичан. — Бележимо у рабош.

Проба пера.

CXV.

Нужда и закон.

„Нужда закон мења“ —
То ј' истина жива.
Ал би боље било
Да обратно бива.

CXVI.

Нешто из књиге љубави.

Амора са стрелом
И са крили нали
Цртали су негда
И у њ веровали.

А сад је то басна,
Митолошка тама,
Сад се Амор не помиње,
Баш ни у песмама.

Амор се раздув'о
Као прамен дима —
А морске љубави
Још и данас има.

CXVII.

Објасненије.

Мој комшија Жарко
Сит је светске лажи,
Па за то се од'о
Да истину тражи.

У вину је истина
Лепо сакривена;
Она ј' даклем јеагро —
Вино ј' луска њена.

Елем кона Жарко,
Кад год му се стушти:
Чисто јеагро хоће, —
За то вино љушти.

CXVIII.

Моја ситна исповест.

Циганке су црне,
— Па таке су феле —
И ја им се клањам
Што с' никад не беле.

Ја би раће пољубио
Овога минута,
Ја би раће пољубио,
Ма и десет пута

Младу, цвету, природну,
Веселу цигањку,
Него ману помодну
Набељену Аику.

Г—д—н.

Говорка се,

Говорка се: да је четврта пештанска конференција већ једном снела јаје. Али још не смеду да га метну народу под нос, јер се и из далека осећа, да је — муњак.

Говорка се: да је бан Хедервари издао важне хрватске документе само за то, да охрабри Анђелића, да и он наше привилегије премести у Пешту. (Њаво не спава.)

Говорка се: да ће се „Турски Мародˮ спојити са „Нашим Добомˮ, јер је много два листа за једног лиса.

Говорка се да многа српска села зову народно позориште к себи, макар само на једну представу, и то да им се представи Трифковићев „Школски надзорникˮ. Јер многа српска села још нису никад видели школског надзорника.

Дијалог.

Једам карловачанин:

Берберине Перо,
Тако ти Сијона,
Зашт' је тебе Герман
Мет'о за патрона?

Берберин Перо:

Не знам ни сам, али
Нетаћам му смера:
— Његова се брада
Боји од бербера.

Ц.

Моји снови.

Од неколико дана овамо, онда кад буде ноћ, море не свакојаки снови. Снивам ја како шетам, управо правим шетње за — „Стармали“, па идем, идем, кад ето мене где дођо и зашо у царство будапештанских конференција. И замислите само, снивао сам о свима конференцијама редом.

Прва будапештанска конференција је већ прилично у година госпођа. Носи се лепо одевена, а у лицу носи упола болан, упола пакостан израз. За њено срце кажу да је сломљено, јер је дуго и дуго живила у уверењу, да ће је узети мађарски министар Тиса. Ал отуд не би ништа. Господин се венчао као што је познато са госпођом мађаризацијом.

Ја сам у сну врло учтив, нарочито са госпођама, па . . . ал но, не кажем да сам се пред њом будапештанском конференцијом поклонио, или је пољубио у руку, ал тек нисам јој почео пребацивати и корети је. „Госпођо, а смем ли питати где су ваше госпођице сестре?“ — „Моје сестре нису овде“ — рече. „Моја друга сестра налази се у служби код министра Тисе, она трећа је опет отишла за „виршафтерку“ код Германа Анђелића.“ — „А четврта?“ — питао сам. „Знате о њој се сад врло много говори код нас.“ — „За ту питате . . . ено је видите баш сад у башти.“ — „Куку госпођо, а каква вам је то башта?“ — „Ето видите пуна је „лудих печурака.“ Моја их сестра баш сад бере, хоће да их носи у народ на продају.“ — „Шта напако, а зар наш народ купује и тога?“ — „Слаби су, врло слаби пазари господине, али тек протури се бар по дикоја.“

— „А имате ли још сестара госпођо?“ — „Имам господине, ал те ми нису рођене. Знате од другог су оца; друго име носе.“ — „А смем ли знати за то часно име?“ — „Зашто не, кад то бар није тајна. Оне се зову: „монголке. . .“ — „Шта напако ако узмине, да неће у Монголију на договор.“ — „Разуме се, ал као што и сами додајете; ако узмине. Но слаба нада. Знате шкрофулозне су, јако су болешљиве.“ — „А могу ли имати несрећу да се састанем с њима?“ — „Овде не, јер су у пензијонату код Ђурковића и Павловића. Они воде о њима бригу.“

Можете мислити, да ми такве речи нису ни у сну пријатно пале. Отишао сам нагло даље, па шпао, шпао, а и не гледао куда. Дође јендек, ја га прескочим, дође бара, ја је прегазим. Тако сам зашетао, управо зашпао у некакво блато и мочваре. То је стан совуљага. Две грдосије тих чудовишта стоје на се кључу. „Моје је доба“, крешти једна; „моје је првенство, јер сам старија,“ пишти друга И онда се пуштају, те свако чудовиште крешти гадно, срамно, ужасно. . . Уз њих стоји велики човек у белој бради и мантији, те слуша. Он ће да пресуди која је совуљага злобнија и грђа, и она која победи, тој ће пружити комад меса. Та борба совуљага је тако срамна, да је не могох даље посматрати. Тешко онима који то морају, ал ја сам отишао.

Идем тако, идем, идем, док не зађо у царство нумера. Снивати нумере, то је свакојако нешто, може их човек бар метнути у лутрију. Зграбим руком међу њих те извучем три: 1. 9. 1885. Куку, та то се не може метати у лутрију. „Остани само то није за тебе,“ рече ми један глас. „Други ће извући ту лутрију.“

И одиста 1. 1885. значи 1. септембар 1885. год. дакле дан отварања сабора . . . Тако дакле, то је нешто друго.

Ѳ.

Кикиндски програм,

како су га неки нотабилитета тако разумели, и како се сада после године дана потврђује.

Прва тачка —
Квачка.
Друга —
Трице чачка.
Прва, друга, трећа тачка —
Играчка је плачка.
А четврта тачка —
То је права мачка.
То јест хтела бити,
Хтела покте крити;
Сад је добро што се знамо,
Знано па с' не дано.

Брадић.

Председник суда и конштаблер.

У некој повећој варошн догодило се ово дана, да неки велики господин прође мимо конштаблера, који је стајао на једном ћошку. Кад се велики онај неколико корака већ одмакао окрене се на један мах конштаблеру и запита га: „Зашто ме нисте поздравили; зар ме не познајете?“ Конштаблер: „Не господине, не познајем вас.“ Велики господин: „Ја сам председник суда.“ Конштаблер: „А ја сам опет конштаблер Н. Н.“ За тим велики господин оде својим путем, а конштаблер остаде и даље на ћошку да пази на ред. **В.**

Сетио се, . .

Картао се једном
Мој пријатељ Ђока,
Ако се не варам
Јесте! — баш дарока.
Одједаред шта је
Та сваки се чуди:
Наш најбољи карташ
Ђока губи. . . губи. . .
На од бол љута
Окрене се рече:
Кадгод с' жене сетим
Таке сам вам среће.

У Сомбору 1885. **Налим.**

У крчми.

Ја у крчми, — а пред-а мном
Чаше, флаше и сифони;
Правим пробу: да л' баш вино
Може бригу да разгони.
И заиста: ја сам бригу,
Стару бригу разгонио, —
Ал се роди брига нова:
Ко ће платит' што сам пио?

(„Fl. Bl.“)

Једном се бавио Виктор Иго у јужној Француској, и тада га преставе некоји господи овако:

„Овом човеку имамо да захвалимо за Notre Dame de Paris. (дело).“

„За Бога! — повиче госпођа — зар тај стари архитект још живи?“ **Панта Зупски.**

Мати (слушкињи): Роза! донеси госпођи капетаници чашу воде; али немој заборавити да донесеш на тањиру.

Мали сничић. Је ли, мамице, зар госпођа капетаница није воду из тањира, као наши пилићи!?

Госпођа. Аіде погодите, господине докторе, колико имам година.

Доктор. Ви, — ви, — ви можете бити од прилике, — од прилике: пет година старији него што сте били пре десет година.

Мали Тона: Виш тата, овде (показује на порезано звање) мора да су здраво хрђави људи.

Тата: А откуд ти то мислиш?

Тона. Па отуд, што им је на прозор метнут гитер они сигурно уједају. **П. Зупски.**

Све дужнике наше, којима су разаслате наручите карте и сада уз овај број цедуље као опомене, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, како би се опростили не престаних опомена и ми досадиога посла.

Администрација „Стармалог.“

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

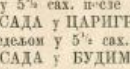

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

	ф.	н.
Књиге за школу:		
Буквар са сликама за српске основне школе, ново издање	—	16
Упутство уз буквар за основне школе	—	10
Црквено-словенски буквар са читанком ново издање	—	16
Читанка за други разред српске основне школе	—	24
„ „ трећи „ „ „ „	—	28
„ „ четврти „ „ „ „	—	34
Граматика за I. и II. разред нижих гимназијских школа	—	90
Правописне за Историју свега света, по Херцогу превео Вл. Красић. *Стари век.* Ово је дело добило награду од „Матице Српске“ књига је тврдо укорицена	—	80
Рачунски примери за ученике 3-ког разр. основ. шк.	—	8
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	—	8
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	—	10
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	—	8
Зоологија за учитељске и више девојачке школе, израдио Владан Арсенијевић, професор учитељске школе у Горњем Карловцу, цена је књизи	—	80
Велика натовација од Вука Петровића, катихете на уч. шк.	1.	—
Мала натовација од Поповића пароха	—	20
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.	—
Одабране народне песме за ученике на изуст у срп.основним школама, друго издање	—	10
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	—	10
Наставни план за срп. нар. учитеље	—	20
Нове метарске мере	—	10
Књиге за школу и народ:		
ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА.	ф.	н
1. *О чистоћи уопће у природне науке*, написао Т. Х. Хекели, превод др. Лазе Пачуа	—	50
2. *Земља* од Х. К. Роское, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана Б. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укорицена	—	50
3. *Физика* од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана Б. Поповића школ. референта. Са 48 слика укорицена	—	50
4. *Физичана географија* од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Пачуа, са 20 слика, укорицена	—	50
5. *Геологија* од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Л. Пачуа, са 47 слика, укорицена	—	50
6. *Зоологија* од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорицена	—	50
7. *Астрономија* од Н. Локиера, члана крал. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натошевића глав. школ. референта. Са 47 слика, укорицена.	ф.	н.
8. *Ботаника* од Х. А. де Бара и професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, профес. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорицена	—	50
9 *Физиологија*, од М. Форстера, превод др. Лазе Пачуа, са сликама	—	60
10. *Минералогија*, од К. Петерса. Са 46 слика у тексту. Превод И. М. Дунђиновића. тврдо укорицена.	—	50
11. *Како се чува и негује здравље човечије и мале деце* од др. Љ. Радивојевића	—	20
12. *Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође*, од И. В. Поповића, цена	—	30
Најновији проналасци у XIX. веку. Написао Стеван Б. Поповић нар. шк. референт. Са 40 слика. Цена је књизи	1.	—
Збрка и народне наше деце“, за народ написао Др. Милан Јовановић-Батут	—	60
О дијететичној пропадоли за српске мајке написао др. Н. Огњановић	—	20
Ерол Ардов од Тенисна, превод Лаз.-Јована Јовановића	—	50

Библиотека одабраних романа: *Јогунчо* I. и II. св. свака по 75 н. *Нумадионеи* III. и IV. св. свака по 75 н.

	ф.	н.
Из српског живота приповетке Стевана В. Поповића	1.	—
О телесном одгајају деце	—	20
Народни лечник од М. Јовановића књ. I.—VIII. св. а	2.	—
Бабљак дарак доброј деци од Чика Стеве	—	25
„Радован.“ 4 свеска у тврдим корицама	1.	—
„Невен“ чика Јовин лист за 1880 тврдо укорицен	2.	—
— Исти у џепот-корицама	2.	60
„Невен“ чика Јовин лист за 1882 тврдо укорицен	4.	—
— Исти у џепот-корицама	4.	60
„Невен“ чика Јовин лист за 1883 тврдо укорицен	4.	—
— Исти у џепот корицама	4.	60
„Невен“ чика Јовин лист за 1884 тврдо укорицен	4.	—
— Исти у џепот корицама	4.	60
Срп. Плутарх. Ново за 1881 1—12 бр. у џепот-корицама	4.	—
„ „ „ „ 1882 13—36 бр. „ „	8.	—
„ „ „ „ 1881—1882: 1—36 „ „	12.	—
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Илкутиновић	—	20
Русија и балканско питање	—	40
Српске народне здравице о славама, крсном имену и др.	—	20
Женидбе у српском српских нар. песама. прибрао и приредио С. В. Н. књига броји 338 страна.	—	60
Ревизор од Н. Гогоља	—	50
Збирка Босанског гласника приповјетака од И. Доситоновића, цена	—	20
Мала библиотека свеска I.	—	10
„ „ „ II.	—	10
„ „ „ III. „Новина“ I.	—	60
„ „ „ IV. „Новина“ II.	—	80
„Изустровања ратна хроника“ седам свезака 29 таблица са 104 слике, у меком повезу	3.	—
Мала Лазарица, песме за народ I. и II. свеска.	—	20
Перунићко Зимовиште народне и поп-Богдан Зимовић, са верним ликом поп-Богдана	—	20
Ново листак, приповетка од Јакова Игњатовића.	—	50
За слободу. Слике из херцеговачке и црногорске војне 1876. Књига I. и II.	1.	40
Словенска слика или руска војна 1877—8. од М. Шобајића	—	50
„Страна“, књига за науку, књижевност и друштвени живот за 1878—1879, шест књига	6.	—
„Стармали“ за годину 1878	2.	—
Даље свака друга година до данас по	4.	—
„Глас народа,“ за 1874	2.	—
Мученства или ослобођење Србије од Ј. Поповића	—	40
Херцеговачке робље од Черчика више слика	—	40
Приповетке мојој кћери I. и II. свеска	1.	20
Оцвеи и деца роман И. С. Тургењева	1.	—
Велики свет. Новела Грофа Вл. Ал. Соллогуба	—	40
Стари и нови мајстори, роман од Јаше Игњатовића.	1.	—
„Природа“ економски лист за 1880, тврдо укорицен	1.	20
Успомене из горње крајине, путне белешке из год. 1880. написао Владимир Красић	—	40
Какво нам треба подизати економске школе написао Јован Живановић, професор	—	10
Загреб, џепот-издање са 68 лепих слика разних места јавно у тексту, од професора др Фрање Рачића	—	60
Савети мојој кћери, од Ј. Н. Буље, превод с фран. I.и II.	1.	20
Дивљи заклиник човека, од И. Тургењева	—	30
О моду, написао Ђ. Гавриловић	—	30
Из живота светих уговника божјих	—	60
Из живота светих уговника божјих I. и II. св.	1.	20
Библиотека одабраних романа I. и II. део *Јогунчо*	1.	35
„ „ „ I. и II. део *Нумадионеи*	1.	50
Повишград, прича Жид-Верна	—	60
О филоксери, написао прос. И. Петровић	—	20
Карактеристика књига Милоша Обреновића у прилог. из цетиног живота и још неке приче из 1848.	—	50

Бр. 21. Год. VIII

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. јула 1895.

„Стармали“ излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Најевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Најевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг.

ТЕЛЕГРАМ.

Из Ст. Бечеја. Ноћас су код нас похарали пошту, и осим тога само још шест дућана, све у најжишљим улицама, — два су дућана у солгабировом стану. Лопови су украли и полицију, али су се уплашили од њена слатка хркања, те су је само понели на упутили.

Цвајундцванциг — фуч!

Како вели стара пословица:
„Колко дана, толко кобасица.“
Ал данас се друкче пише
С горњих страна:
„Кобасица има више
Него дана.“

Двадесетдругог јула
(Позивом заната)
Састала се у Пешти
Двадесетдва брата.
Али путо: месец јул
Има више дана,
А још више кобасица има
Комесарска страна.
И тако ће остат много
Залиш' кобасица
С Тисина астала, —
Јер су на част дошла само
Двадесетдвојица —
(Милом богу хвала!)

Но кад би ми и ви хтели
Чути две-три речи,

Један слух би мог'о
Ране да залечи;
Све те кобасице
Ћурковићу дајте,
А ви се покајте,
— На нас не варајте!

У Напредности.

Стари младожења. *)

*) Ову песму, т. ј. завршетак пеш, бог и вера не би примили, бојећи се да не будемо сметња. Но би је примили, да нам је дошла из Загреба, Сомбора, П. Сада, Руме, или па са које друге стране, — али кад је из Напредности, онда вам се не може замерити. ур.

Шетња по свету.

IV.

Министар Тиса се вратио из Остенде и одмах се за тим у Будимпешти одржала конференција српских „нотабилитета“. Без кума не могу бити сватови, без Тисе се не може одржати конференција српских „нотабилитета“. Оно до душе ту је било кумовски момак — Јекелфалушија — али тек кум је глава, а сватови су скромни и учтиви, па би умели чак и „шенити“, кад би им то кум заповедно. То су неки од тих сватова и тако доста пута пред министарским вратима чинили, па им та „ђимнастика“ сада неби тешко пала. Да су пак господа добри ђимнастичари, то су са својим „одлукама“ доказали. Тој њиховој вештини сви се дивимо, бар ја не могу да се доста начудим н. пр. вештини г. Стојачковића. Био је 1848 г. уз колено патријарху Рајачићу, за тим је постао Мајерхофов чиновник и најжешћи поборник Бахове системе; кад је ова пала, видимо га као патрепог српског националисту и поборника српског вођодства, но кад дође мађарско министарство, он скочи из српске вођодине у мађарску државну идеју, па ни лук јео ни лук ми-

рисао, већ постаде велики мађарски чиновник. Никаква промена није њему шкодила; он је умео сваку промену да прескочи и знао се у променљним околностима „наћи.“ Ђимнастика дакле није само по здравље корисна, него и по — каријеру.

Неко се време г. Стојачковић владао пасивно, но пошто су ђимнастичари другог реда спремили за њега земљиште, то је ето он по ново ступио у циркус са својим кловном — са Ђурковићем и осталим комичарима. Ја сам до душе знао, да је он виртуоз, али да ће тако далеко дотерати у својој вештини — томе се нисам надао. Политички ђимнастичари показивали су нам и пре њега своју вештину, како се из Бечкерека скаче у Кикинду, али из Будимпеште скочити у Загреб и Сомбор — то не би ни они могли. То су учинили Стојачковић, Ђурковић и други подобни политички ђимнастичари, јер ето у својим одлукама веле, да су закључили загребачке и сомборске конференције плод њиховог делања.

Па добро, господо! Кад је тако, онда се лако можемо погодити. Ниште зато морали одржавати засебну конференцију, ниште се морали потрудити чак у Будимпешту, та ви за бога и тако друго шта нећете, него што је хтела загребачка и сомборска конференција. То је лепо и види се, да вам је стало до слоге. С тога стегните срце и немојте се паметати, немојте позивати политичку власт у помоћ, да ова чини на бираче притисак и немојте митити бираче новцем и пићем, као што то неки од вас намеравају чинити, већ оставите самим срезовима ствар, па ако вас ови истакну за кандидате и ако вас централни одбор препоручи, онда ћете и бити изабрани за посланике. Чистој ствари нису нужна нечиста и ниска средства.

Али ту пече! Неће нико ни Стојачковића да бира, а камоли Ђурковића, или чак Стеву Павловића и Вукичевића, па с тога господа стегнуше „јуначко“ срце, те да би народу премазали очи, изрекоше у својим „одлукама“, да ће радити на томе, да се „у будуће“ законом осигура слободан избор патријарха, али богме и на том, да се данашње црквене, школске и фундационалне установе промене — наравно у духу „напреднома“, као што је то већ г. Вукичевић у својим чланцима у „Вражјем Добу“ наговестио. „Мани ти народе Германа на миру, а ми ћемо се већ постарати, да ти више никад ни на памет не падне, да се тужиш на повреду некаквих својих права“ — то је смисао прави најновијих „одлука“ будимпештанске конференције.

Народ то врло добро зна и за то ће бити узалудни труди будимпештанских политичких ђимнастичара. Али они тврде да је народ уз њих, а „Пестер Лојд“ са поносом вели, да су на будимпештанску конференцију стигли „многобројни“ писмени и телеграфски поздрави из средине српског народа. Ја држим, да „Вражје Доба“ неће те „многобројне“ поздраве штампати, јер — неће да се хвали! А да би наш свет отприлике дознао, какви су ти „многобројни“ поздрави, ево вам за пример једног: „Турски Бечеј. — Данас сам у великом броју конфисковао брошуру: „Шта још каже „Застава“ против Германа.“ — Емил Талијан, бечејски солга.“ Ако је још који поздрав био, ја сам уверен, да није друкчије садржине, него што је овај мало час наведени. Сигурно их је поздравно

ПОДЛИСТАК

Турчин Усо каурски шиљбот.

(Продужење.)

Капларов кум Миладин одржа беседу баш момачки, јер прије него што пјевци дан поздравише бану и он међу дружину с пуним бисазима, те сви баш поштено брк оиастише.

А Усо?! Усо дође са својим шиљботањем код Турака на глас као мудар и јуначан, те постаде код заштија бољукбаша.

Од дана тога усина шиљботања минуле су већ пуне три године, а каплар и Усо нигда се кашње видили нису.

Једнога дана прије зоре покуца неко на пенџеру каплара Столе, он се сбуди и упита:

„Ко је!“

„Ја сам.“

„Ко си ти?!“

„Та твој кум Радоња.“

„Па шта те тако рано носи?“

„Богме куме, зло и наопако.“

„Ма шта је чоче говори?!“

„Богме куме Столе, одгнјало воле.“

(Волови су били прћија капларове жене Смиље и код кума Радоње на изору.)

„Шта наопако?!“

„Јест богме куме.“

Столе и Смиљ скочише из постеље ко поманни. Столе се бржибоље обуче и за подпашу двије леденице и хаџар зађену, а шару дољу о раме објеси, па ко виловит ван на врата суну, а Смиља стаде нарицати:

„Јој рудоња мој!“

„Јој гароња мој!“

„Ала злотворе, давори боже, све ти се скаменило!“

„Јој тужна Смиљо моја!“

Нарицање ово пробуди јој старица свекра у велико ј соби, који к њој долети и упита ју:

„Што је снашо, за бога милога?!“

„Јој ћаћо премили!“

„Ма шта је говори?!“

„Јој ћаћо мој!“

„Да се није што Столи припетило?“

„Јој није, још и горе!“

„Та кажу, ако бога знаш!“

„Одгнјало Рудоњу и Гароњу“

„А ће је Столе?“

„Одлети с кумом у поћеру.“

„Зло и наопако, ако сам стигне ајдуке, мога би и погинути.“

Старац скочи у велику собу зовући још своја три сокола:

„Чуј Милошу, Радивоју и Миливоју!“

„Шта је ћаћо?!“

„Чујте дјецо брже! Одгнјало је сиашине волове,

и католички кикиндски прота, који рече, да ни и српских архијереја, који држе, да треба источна и западна црква да се споје, али на све те поздраве ми нисмо имали радознали, само дајте, господо „Бражедобошка“, да видимо те „многобројне“ поздраве, што сте их из средине српског народа добили! Као велику и ретку чудноватост могли би сте их послати на земаљску изложбу, та и тако туларате непрестано по Будимпешти, а имате и високих заштитника, те би могли заслужити златну диплому, јер до мандата и тако нећете доћи, па да имате бар нешто, чиме би сте се могли пред вашом децом похвалити. Надзорник окелијанума нећше вам на руку, јер и тако вам чини велике услуге код уредништва „Пестер Ллојд“ и „Ељегертеша,“ те ће вам зацело и при наканадном излагању ваших „реткости“ бити при руци. У осталом чувајте се министра финанције, јер ова може ударити порезу на измишљотине и лажи, па би онда постали ви најсиромашнији и могли би доспети чак и у горњи дом, јер ви би плаћали највећу порезу. Онда. . . онда бих вас и ја поздравно, а донде остајте ми како ко (не велим ни здраво ни болесно) и спремите се, да опет путујете у Будимпешту, али никад у Карловце као народни посланици.

Милисав.

Уф, кијавице! И ко те је! . . . Кашљем, кијам, промукао сам, врео сам, по глави ми се мотају сами бумбари, тако ми је, као да се сто пуница мувају око мене! — па сад да путујем по свету. Још да претплатници „Стармалог“ зажеле, да обиђем свет за оних познатих 80 дана, та искиао бих душу тамо гдегод у „Инђији“ и вратио бих се као осушен ребарак, да из њега створи какав бог Еву, те да ме онда нестане са свим са овог света. . . . Не марим, бар не бих имао кијавицу! Да знам каквог лека против ње! Доктор Владан је некад препоручио лек против кијавице; али га не знам више, толико се сећам, да је налик на онај против зубобоље. Узме се воде у уста, седне на огњиште, и кад вода у устима почне врити, онда нема више ни зубобоље. Од прилике такав је лек и против кијавице.

Али шта знам радити! пуговати се мора, управо шетати; али то је свеједно. Како може човек да пограбуси кад се с кијавицом шета, то ћу да вам сад приповедам.

Прво и прво заборавио сам „шнуфтихлу“ код куће. То је ужасан малер; још које како, кад писам у друштву, али кад сам у сред лепше половине људског рода — онда, ех, онда је малер готов.

Судба ме панела на мартинов брег у Будиму, где су се „усрећитељи“ нашег народа скупили, да Герману продуже небиране дане.

У прочељу седи домаћин на ћутњ. Око њега знаменити људи и не говоре ништа.

„Хаци!“ зачује се са „птичије перспективе“.

„То је добар знак, што је неко кино,“ рече домаћин.

Остали се згледаше — није кино ни један: „Ја писам.“ — „Нисам ни ја.“ — „Ни ја“. „Ни ја“.

„На ко кија?“ запита домаћин.

Сви наставише своје ћутање. Онда ће домаћин почети:

„Господо! Наша данашња конферен —“

„Цихa!“ записка опет од горе.

Столе одлети сам с несретним кумом Радовом, па ако стигне ајдуке убиће га сама.“

Милош ће:

„На ноге браћо, погинућемо нам браћо!“

Сва три скочише ко три лава, наоружаше се до зуба, и код кумове куће стигоше Столу и кума, ће траг избијају, куд су волови отишли.

Милош ће:

„Ма куме шта се то догоди?“

„Е — куме, ето тако. Тешко је било, а кошара малена, па сам волове у приторак пустио. Ја сам лежа ено оње, а мрчај, мрки га вук однио, баш код лесе. Волови су лежали ево оће близо мене и лепо прежимали. Ја сам ти три луле испушио, само сам зажмирио, луле ми испаде, ја скочи, али волова не има. Мрчаја, вук га мрки ујо, ма ни регно није, дакле видиш куме, да ајдуци не само чојка — него и пса очарати знаду.“

„Јест, јест куме, та знаш, да Станко Њевић најљућега пса у нарамку носи.“

„Ја се бојим, да је и ово Станково масло, јер је синоћ долазно к мени лулу дуњана тражити, на је ваљда загледа, како приторак стоји, а мрчај на њ ни регно није.“

Столе:

„Ајдемо јунаци к Станку, да видимо је ли код куће, а и волови су мимо његове куће отишли, јер је ено трње одграђено.“

Милош:

„Ако је код куће, узећемо и њега са собом, а ако није, онда је он с воловима.“

Столе:

„Нетребамо га, ми ћемо сви скупо до Тривина гроба, онда ћеш ти брате Милошу с кумом на пошту мали Ј. а ти браћа Радивоју с Миливојем на пошту велики Ј: јавте пошти и поздравте капурале, да су моји волови украдени, нека с вами форпасују, неће им бадава бити. А ја идем прео грабе к побратиму Давидару, он или зет његов Мујага знаће за волове, ако су онамо минули.“

Зора свиће, а Столе на међу стиже, огледа се наоколо на тмрд пресо међе, кана му паде, он ју диже, али и траг од волова спази, стаде, разгледа и уздану:

„Е, дакле, овуда су мој Рудоња и Гаровља у проклету земљу замакли.“

Крене даље у шуму, седне на камен, огледа оружје, направи чапиће, напуни лулу, укреше ватру, запали лулу, па хајд даље.

Долазећи на крај Бугара, чује неки разговор, стане и заклони се, да види, можда хајдуци његове волове гоне, али опази четири заптије. ступи пред њих и каже им тко је и што је, и пошто иде.

Један од њих чалму на очи намакну и рече:

„Коњиџо! Ако су ти волови амо пришли, стигнућу ја њих; стој ти ту, док ја мојима моћима пришапћем, ће ћемо волове потражити.“

„Фала вам јунаци!“

*

„То ће бити рајска душица,“ примети један знаменита и уважена особа.

Сви се најпре у чуду. „Рајска душица? Од куд ње овде?“ мумлаху остали.

„Та да, њојзи овде нема места,“ рече домаћин.

„Да није то дух из Карловаца, који нас облеће!“ примети друга знаменита и уважена особа.

Сви скочише на ноге лагане те почеше уврtати уснa, и њима шарати по ваздуху, не би нашли на руку тог духа, па да је целивају.

Руке међу тим није било. Одличан збор почео се опет да прибира.

„Ви знате сви, славна господо,“ поче опет домаћин, „да нам је главни предмет кандид —“

„Аџиха?“ зачује се по трећи пут.

Сви пребледише — чудна је ствар кад се која а не зна се ко управо која.

„Мени нешто није добро,“ рећи ће трећа знаменита и уважена особа, „морам кући!“

„Моја жена је била болесна, кад сам већ пошао амо,“ рече четврта знаменита и уважена особа.

„Хаци!“ „Хаци!“

У соби не беше више никог. Домаћин се с накострешеном косом подвукао под кревет. Остале знамените и уважене особе стругнуше куд која.

Остао сам дакле сам, али не дуго. Чудни задаци — биће сумпор — отераше и мене са „птичије перспективе“ и ја се вратим у редакцију да прибележим овај чудноватн случај о мојој шетњи. Овако сам свршио своју белешку:

Није ми жао, што имам књавицу, и то први пут у животу не жалим. Само ме једи те, што су ме држали за карловачког духа, а овамо је један нарично казао, да сам рајска душица. То се двоје не слаже никако. Још сам се нашао и увређен. Свим знаменитим и уваженим Мартинима (из Загреба) желим — књавицу.

Е.

Уштипци.

У шематизму стоји и Герман; али не стоји ни да је изабран ни именован. Како је, врагу, онда добио ту — столицу.

* * *

Међу будимпештанским кандидатима за српски сабор читамо и Кукића; да богме, како би њега изоставили, кад је par excellence назадњак.

* * *

У Србији би већ пропао исти Кукић, јер неће с владом, није напредњак.

* * *

Уредник „Нашег Доба“ ревносно бележи сваког, ко добије какво „одличије,“ какав орден. Дај' ће, боже, скоро забележити и себе!?!

* * *

Међу будимпештанским кандидатима читамо све славне делије кикиндског програма. При читању где-којег имена уздахнуо сам тешко.

* * *

Пасија је бити поштен,
Здрав, уважен, богат, чио;
Пасија је бити уман
И народу своме мио.

Заптије се к њему повратише, а буљукбаша ће му рећи:

„Ево ти духана, пуни лулу.“

Столе узе дуван и поче лулу пунити, али га изненада двије заптије за руке ногрибше, трећи лисице извади и свеза го, а буљукбаша оружје одузе.

„Што ћете јунаци самном?! Ја сам царски каурал, поштен човјек, не идем харати, већ идем муку моју тражити.“

„Бре ђауре! по царевој земљи не иде се тако; нисмо ни харамије нити волове крадемо, него си ти ано преша, да наше волове украдеш.“

„Ни јесам јунаци и коњиџе ја зато преша, та можда ме који и позна, ја сам каплар Столе Србиновић и побратим вашега Давидара, водите ме к њему.“

Буљукбаша одјече:

„Њути ђауре! на колац ћу те жива набити, а ако будеш миран, ханџаром ћу ти главу одрубити, да се дуго не мучиш.“

„Не можте јунаци губити душе, ја имам троје нејаке дјечице.“

„Јами, неговори! — И дицу би ти сасикли, само да вас је мање.“

„Не можте јунаци, ја имам три брата и они су у пољера, па ако се мени што догоди, они ће се осветити и многа ће и недужна турска глава за ме полетити.“

„Јами не говори! Не бојимо се ми све твоје ћесаровине, а камо ли твоје браће.“

„Не можте јунаци.“

„Водите га на врило чатрњу, нека се умије и воде напије, да жедан не оде.“

Столе обори главу и помисли, да му је одвонило. Дођоше до извора чатрње, стадоше а буљукбаша ће рећи:

„Ђауре! Волиш ли од ханџара погинути, или да те жива на колац набијем?“

„Неволим никако, него поручите Дивидару, да к моме оцу оде, он ће ме са дукатима одкупити.“

„Не требамо ми дукати, већ главу твоју, сва те ћесаровина откупити не може; бирај ђауре, како волиш умрити, јер ја нећу да с тобом више дангубим, можда данас још кога ђавра укебрим.“

Столе мисли како би се извука, па ће рећи:

„Кад већ ни крив ни дужан погинути морам, а ви ме одвежите и низ ово поље пустите, па на сто корачаја ништа не ме ко на зеца, да бар ко јунак од пушке погинем.“

„Бре ђауре, нећемо ми на те барут трошити, погни главу, да виђо, је ли ми јатаган још оштар.“

„Не погињем главе, већ удри крволоче, кад си баш моје крви жедан. Али знај, да ће се браћа моја осветити.“

Буљукбашин јатаган жвижди и Столи капа с главе фрци, али глава здрава остаде; он погледа преко рамена, а буљукбаша се на њ кеси.

(Свршиће се.)

Али бити Нашедобац
И Германов делија, . . .
То тек мора бити права
И ваљана пасија!

* * *

„Наше Доба“ почиње хвалити већ и поштене људе. Чули смо, да ће ти људи подићи парницу против „Нашег Доба,“ и то због увреде части.

* * *

Бечки ћурковић, тај матадор Нашедобаца, добио је пре неког времена подозриво писмо; од тог се тако уплашио, да су одмах — — по њему назвали нов извор будимске горке воде.

* * *

Као што смо на сатурно извештени из Сијона, знају тамо гости боље терати кера, него — коња.

Е.

Сила (т. ј. она без права).

Једанпут је сила клекла
Молећ бога на висини:
„Дај ми, боже, патенат,
Бар на сто година!
Да се осигура
Крепост моме рогу.“
А бог јој поручи:
То дати не могу.

Ту поруку донели јој
Многи сиви соколи;
Од тог доба — док смо нек' смо —
Сила бога не моли.

Ст.

Ћира. Знаш ли ти ону пословицу: „was man isst das ist man“?

Спира. То ваљда значи: „од чега сит, од тога и дебео.“

Ћира. Није са свим тако; (јер ето н. пр. ми смо Анђелића сити, — ал од тога још нисмо дебели). Него то значи, да јело, којим се раније прелази у нос и опредељује какви ћемо и шта ћемо и шта ћемо бити. Верујеш ли ти то?

Спира. Ја баш са свим не верујем.

Ћира. Верујем брате, — јер то и Анђелић верује. И уверићеш се да је тако. Ако пође народна кардинална права, он ће таки постати кардиналом.

Ћира. Даклем архимандрит Демаскин, хоћу рећи Дамаскин, издао фабрику каје на 20 година унапред. Сад се још само чека да то Анђелић потврди.

Спира. Не брини се, само кад је издајство, он ће већ потврдити.

Ћира. Е брате, може им бити, па нека раде. Фабрику каје су издали, ал кад им се отвори фабрика кајања, да видиш муке и невоље.

Да дивних сватова!

„Видело“ се жени;
„Просвета“ му нева;
„Наше Доба“ кумује;
„Турски Народ“ пева.

Њиховог весеља
Простиру се звуци, —
„Већ из густог луга —“
И тако даље . . .

Палилулац.

Пуслице.

Тиса је бржи од Калајја. Калајн је само у Босни, даклем није допао ни до среде истока, а Тиса је већ на крају истока (Ostende). Па ипак Тисина морска окупација може бити здравија, — од оне друге морске окупације.

Би ли бан Хедервари смео издати оних 18.000 коморских списа, кад не би знао да ће му његови мамелуци све одобрити? — Не би! — Даклем сад ће се видити, јесу ли хрватско српски мамелуци мустра свију мамелука, или само од обичне сорте.

У место што нам „Наше Доба“ набраја своје кандидате, — боље би било да нам изброји своје бираче. Мање би се артије потрошило.

Међу своје кандидате метли су н. пр. и Тону Хаџића, Влајка Мајинског, Ристу Михајловића и др. — Артија свашта трпи, — не знамо само, хоће ли ова господа ту лађу ћутке отрпети.

„Блажен человјек иже не ходит' на собор нечестивих“. — Анђелић није отишао на Мартиново брдо, — ал зато се ипак не осећа блаженим.

Штадлер и Буцоњић тако жале за митрополитом Косанићем, да три дана ништа друго не пију, само читају „Просвјету“ Видићеву.

„Правни континуитет“! Ала је то лепа реч. Штета само, господо, што је ниште онда истакли на свој барјачић, кад је пок. Ивачковић био приморан, да тај континуитет прекине.

Проба пера.

CXIX.

Краљево око.

Чит'о сам неко да је 'вако рек'о:
„Краљево око види далеко.“

— То јест видело би
Да није лоше коби;
Да високи није људи
И намера њиних худи,
Што пред њега стану
Као прошће неко,
Баш онда, кад треба поглед
Да баци далеко.

CXX.

Из искуства.

Чаша пива пријa,
Ствара добре воље;
Ал д в е чаше, брате мој —
Пријају још боље.

CXXI.

Поштење.

Нећу рећи глупо.
Даклем ево шта је:
Поштење је скупо, —
Ал и треба да је.
И мора толико
У цени поскупит',
Да га никад нико
Нигде не мож' купит'.

CXXII

Над и — кад.

„Бог ће дати, пак ће добро бити.“
Тако вели над.
А колена изувиру
Питајући: кад?

Г—д—н.

Ескулапијаде.

(По белешкама нечији и тубим.)

Л е ч и н и к. Е брајко, ова стаклена шприца не ваља, ти треба да купиш другу шприцу, од м е т а л а.

Сељак. Ал од каквих м е т а л а, господине, — од сирковних, или од брезових.

Око поноћи пробуде доктора Н, да брзо дође једном болеснику. Доктор се брзо обуче и оде. Чим опази болесника доктор хтеде да једу своме даде израза, али се брзо трже, па рече домаћима: Ово је ствар тана, да треба што пре послати по свештеника.

— Шта наопако, зар је дотле дошло?

— Не говорите много, него шаљите брзо по свештеника.

После четврт сата ево и свештеника. И он поче болесника да загледа, па онда приступи доктору и рече: Domine spectabilis, та овоме човеку не фали ништа, само је пијан. Па што сте мене звали?

Д о к т о р. Што смо вас звали?! Само за то да не будем ја сам луда, кога у поноћи будашта узнемирују.

Кад се у М. бирао варошки физикус, то су мес то тражили доктор Вредић и доктор Theuermann.

Кад се о томе почело дебатовати, устане један општинар па рече: „Господо моја, ја препоручујем да изберемо доктора Вредића за нашег правог физикуса, а доктор Theuermann нека буде х о н о р а р а н физикус.

Доктор Theuermann, који се лично ту десно, сав позелени од једа, и зашта предлагача, из каквих разлога он тако предаже.

Предлагач се накашље и рече: Ја држим да вама најбоље кипири титула х о н о р а р а н, јер је опште познато, да ви здраво волите х о н о р а р е.

Опште смејање и — пропаст Theuermannова.

Мајстор Перина жена тужила се да је стомак боли и да нема апетита. Лечник јој рече да покаже језик.

Мајсторица помоли само врх од језика. На то се мајстор Пера продере.

„А шта се ту цифраш пред доктором. Пружи ту језичину, као што је умеш пружити кад смо сами код куће.

Игуман Р. патио је од костобоље. Дозове свога пријатеља, доктора Л. (познатог шаљивчину) и замоли га, да му да какву м а с т против тих болова.

Доктор му рече, да му не сме жељу испунити.

— А зашто?

— Из религиозних разлога.

— А каквих то.

— Ја, — тебе калуђеру — на велики четвртак да дам м а с т! — куд би ми душа отишла!

Две шале о Бранку.

(Истинити догађај.)

1.

Кад је оно преминуо Бранко на Стражилово, био је на свечаности и један Србин сељак. Дошло се брату каква је то лепа свечаност, па тај свет; па ће тек сам себи, ал гласно: Ej, да је жив Бранко, па да види како га лепо прекопавају!“

2.

Кад сам отишао после тог, да обиђем песников гроб запита ме кочијаш, који ме је возио:

„А Бога вам господине, шта је био тај Бранко?“

„Песник“ — одговорим му ја.

„О мај, а ја мислим да је био шумар, кад су га у шуми сахранили.“

Панта Зупски.

Како је здравије . . . . .

У Ади умре један човек и пре него што га сахране, поведе се у једном друштву разговор о томе, како ће га сарањити у кустурницу или у раку. Покојников рођак одговори: „та у раку морамо, јер радно је доба, па неможемо ни мајсторе да добијемо“. Домаћица се брже боље ућуче у разговор и сасма озбиљно мало кроз нос рече: „та молим вас, па ако

ће мо на што, и јесте у земљи за мртваца млого здравије него у кустурници.“

Ђ.

Кога љуби.

Стављали су питање
Више пута Станку,
Кога већма воли
Јулу или Анку?

Досади се већем
Питање то Станку,
Окрену се па рече:
Ја љубим — Јул-Анку.

У Сомбору 1885. **Налим.**

Расејаности.

Старија сестра: Збиља Анка, хоћеш и ове године бити светосавска беседа о св. Сави?

Млађа сестра (Анка): Још нисмо добили програм, па не знам за цело, ал канда хоће.

* * *

У једном лепом друштву повела се реч о празницима а тек ће неко: „О гле, Ускрс и ове године, ко и лане пада у недељу.“ А други ће братац: „Е, ал мој деда памти, да су четир Ускрса падала у недељу, једне године за другом.“ (Па истину је рекô, само с' тим изузетком, што то „чудо“ искуси, свако дете, које је навршило четврту годишњицу свог живота).

* * *

А. Само кад Лазарева субота не би падала у суботу, Јер баш у суботу имам посла, па . . .

Б. Па чекај, узећемо календар, можда баш пада у други који дан — (Ово је све истина, ко не верује, нек не верује).

Панта Зупски.

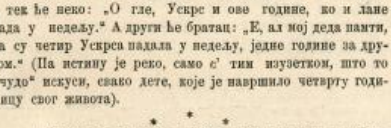

Добро је и то.

На овоме свету добро је још и то,
Што ни смрт ни ђаво не примају мито.

Иначе би многи сиромашак лако
Место каквог богаташа отиш'о у пако.

Гост у купатилу (човеку, који је терао магарце): „Море пријане, колко имаш магараца?“

Човек: „Е, то не могу знати, јер није увек једнако, ми се владамо по гостима. Што више гостију, то имамо више магараца.“

Васпитачица (свом ђаку): „Кажите ми Олгице, које ви све домаће животиње знате?“

Олгица: „Коњ, крава, магарац. . . “

Васпитачица: „А тице.“

Олгица: „Патка, гуска, ћурка.“

Васпитачица: „Ал кажите ми још једну животињу, која нам ноћу не да мира да спавамо, а у соби је, и има четир ноге.“

Олгица (не размишљајући): „Па гласовир.“

Неко што на велоципеду први пут, па како је мало час било гадно време, склизне и падне у брљу.

У том проће један странац и запита га:

„Ви господине сигурно идете данас први пут, кад сте пали тако незгодно.“

„И последњи пут,“ — одговори му господин устајући.

Новије књиге и листови

које уредништво примау замену:

Зора, лист за књижевност и науку. Уредник Ф. Ј. Ковачевић. Излази на Цетињу, недељно једанпут; годишња цена 4 фр. (Овај лист добијају у накнаду претплатници „Црногорке“, која је престала излазити.)

Опис манастира Ораховице. Од Влад. Красића. У Н. Саду. Српска штампарија дра Свет. Милетића. 1885.

Pjesme Milke Pogačičeve. U Zagrebu, knjigotiskara C. Albrechta. 1885. Цена 80. новч. — Може се добити у књижари Мучњака и Сенфтлебена.

Гласник Српск. Ученог друштва. Књига 62. (са 2 слике.) У Београду 1885. Штампарија краљевине Србије. Цена 2 фор.

Зборник позоришних дела, свеска осамнаеста. **Сулама** жалосна игра у пет чинова, написао Фрања Кајм, превео Благоје Бранчић. У Н. Саду, трошком књижаре Браће М. Поповића, 1885. Цена 40 новч.

Vierter Jahresbericht über die vom Vereine zur Förderung der gewerblichen und commerciellen Unterrichtes gegründete und erhaltene Neusatzer Gewerbe- und Handelsschule für das Schuljahr 1884-5. Herausgegeben vom Verein. Neusatz 1885. Druck von A. Pajević.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта

1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

	ф. н.
Буквар са сликама за српске основне школе, ново издање	—.16
Упутство уз буквар за основне школе	—.10
Црквено-словенски буквар са читанком ново издање	—.16
Читанка за други разред српске основне школе	—.24
„ „ трећи „ „ „ „ „	—.28
„ „ четврти „ „ „ „ „	—.34
Читанка за I. и II. разред виших занатлијских школа	—.90
Приповетке из Историје свега света, за Херцегу приредио Вл. Красић. *Стари кмет.* Ово је дело добило награду од „Матице Српске“ књига је тврдо укоричена	—.80
Рачуница примерак за ученике 3-ког разр. основ. шк.	—. 8
„ „ „ 4-ог „ „ „ „	—. 8
„ „ „ 5-ог „ „ „ „	—.10
„ „ „ 6-ог „ „ „ „	—. 8
Зоологија за учитељске и више девојачке школе, израдио Владан Арсенијевић, професор учитељске школе у Горњем Карловцу, цена је књиги	—.80
Велики катихизис од Фоке Петровића, катихете у уч. шк.	1.—
Мала катихизија од Поповића пароха	—.20
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—
Одабране народне песме за ученье на иност у срп.основним школама, друго издање	—.10
Дисциплинарна правила за учителе срп. основних школа	—.10
Наставни план за срп. пар. учитеље	—.20
Нове метарске мере	—.10

Књиге за школу и народ:

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА.

	ф. н.
1. *О чему учи у природне науке*, написао Т. Х. Хекели, превод др Лазе Пачуа	—.50
2. *Земља* од К. Роске, професора хемије у Мајнцеру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укорицена	—.50
3. *Физика* од Балтура Стеварта, професора физике у Мајнцеру. Српски превод од Стевана В. Поповића школ. референта. Са 48 слика укорицена	—.50
4. *Физичка географија* од А. Гејкије професора геологије, Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Пачуа. са 20 слика, укорицена	—.50
5. *Геологија* од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Л. Пачуа, са 47 слика, укорицена	—.50
6. *Зоологија* од О. Сиита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорицена	—.50
7. *Астрономија* од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натошевића глав. школ. референта. Са 47 слика, укорицена	—.50
8. *Ботаника* од Х. А. де Бари професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорицена	—.50
9. *Физиологија*, од М. Форстера, превод др. Лазе Пачуа, са сликама	—.40
10. *Минералогија*. Од К. Потера. Са 46 слика у тексту. Превод И. М. Дунђанића. тврдо укорицена	—.50
11. *Како се чува и негује здравље мексшпа и мале деце* од др. Ђ. Радивојевића	—.20
12. *Поглед у нужде и опасности дом лекар на ђубе*, од Н. В. Поповића, цена	—.30
Најзанимија проналасци у XIX. веку. Написао Стеван В. Поповић школ. реф. Са 40 слика. Цена је књиги	1.—
Здравље и напредак наше деце“, за народ написао Др. Милан Јовановић-Батут	—.60
О дифтеритичној протадали за српске мајке написао др. И. Остојановић	—.20
Ерих Ардан од Тенасиа, превод Змај-Јована Јовановића	—.50

Библиотека одабраних романа: *Јолантија* I. и II. св. свака по 60 н. *Кумпанинови* III. и IV. св. свака по 75 н.

	ф. н.
Из српскога живота приповетке Стевана В. Поповића	1.—
О телесном одгајању деце	—.20
Народни лечник од др М. Јовановића књ. I—VIII. св.	2.—
Бадњак дарак доброј деци од Чика Стеве	—.25
„Радован,“ 4 свеске у тврдих корицах	1.—
„Невен“ чика Јовин лист за 1880 тврдо укорицен	2.—
— Исти у дивот-корицама	2.60
„Невен“ чика Јовин лист за 1881 тврдо укорицен	4.—
— Исти у дивот-корицама	4.60
„Невен“ чика Јовин лист за 1882 тврдо укорицен	4.—
— Исти у дивот-корицама	4.60
„Невен“ чика Јовин лист за 1883 тврдо укорицен	4.—
— Исти у дивот корицама	4.60
„Невен“ чика Јовин лист за 1884 тврдо укорицен	4.—
— Исти у дивот корицама	4.60
Срп. Илустр. Новине за 1881 1—12 бр. у дивот-корицама	8.—
„ „ „ „ 1882 13—36 бр. „ „	8.—
„ „ „ „ 1881—1882: 1—36 „ „	12.—
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Милутиновић	—.20
Русија и балканско питање	—.40
Српска народне здравице о сланама, крсном имену и др.	—.20
Женидбе у јужанима српским нар. песмама. приброо и прочитао Ст. В. Ш. књига броји 338 страна.	—.60
Ревизор од Н. Гогола	—.50
Завичај Наставну градиви Босанска приповетка од П. Деспотовића, цена	—.20
Мала библиотека свеска I.	—.10
„ „ „ II.	—.10
„ „ „ III. „Новине“ I.	—.80
„ „ „ IV. „Новине“ II.	—.80
„Мајсторска рамна кровина“ седам свезака 29 табака са 104 слике, у меком повезу	3.—
Мала Лазарица, песме за нарад I. и II. свеска.	—.20
Поразњено Зимовник народне и поп-Богдан Зимовић, са верним ликом поп-Богдана	—.20
Усео листак, приповетке од Јакова Игњатовића.	—.50
За слободу. Слике из херцеговачке и црногорске војне 1876. Књига I. и II.	1.40
Српенска слава или рата 1877—8. од М. Шобајића	—.50
„Спорска“, књига за шкуку, књижевност и друштвени живот за 1878—1879. шест књига	6.—
„Стармали“ за годину 1878	2.—
Даље сваке друге године до данас по	4.—
„Глас народа,“ за 1874	2.—
Милошева или ослобођење Србије од Ј. Новића	—.40
Херцеговачко робље од Чермака мање слике	—.40
Приповетке мојој кћери I. и II. свески	1.20
Оцвеће и Вида роман И. С. Тургењева	1.—
Велики свет. Повеска Гроза Вл. Ал. Солоугуба	—.40
Стари и нови мајстори, роман од Јаше Игњатовића.	1.—
„Приповедач“ економски лист за 1880, тврдо укорицен	1.20
Успомене из горње крајине, путне белешке из год. 1880. написао Владимир Красић	—.40
Какве нам мала подигнута економска школе написао Јован Живановић, професор	—.10
Загода, дивот-издање са 68 лепих слика разних песта јагода у тексту, од професора др Ђорђа Радића	—.60
Савети мојој кћери, од А. Н. Куџо, превод с орил. I.и II.	1.20
Дивични галшина чоека, од И. Тургењева	—.30
О кому, написао В. Гарбињски	—.30
Из живота светих уздника божих I. и II. св.	—.60
Из живота светих уздника божих I. и II. св.	1.20
Библиотека одабраних романа I. и II. део *Јолантија*	1.35
„ „ „ „ I. и II. део *Кумпанинови*	1.50
Пловград, прича Жил-Верна	—.60
О филозофији, написао проф. М. Петровић	—.20
Карактеристична лица Михаила Обреновића у прилог. из његовог живота и још неке приче из 1848.	—.50

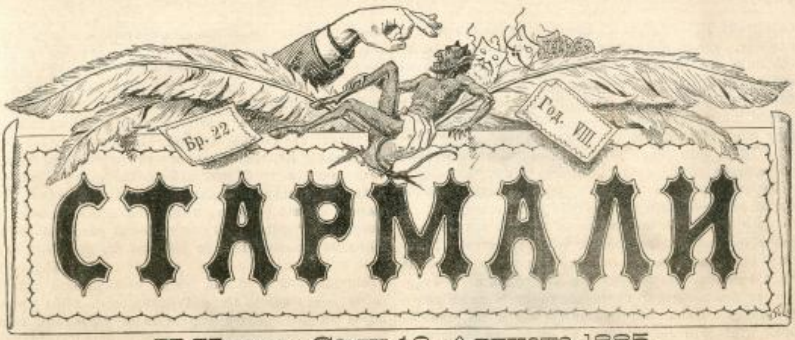

У Новоме Саду 10. Августа 1885.

„Стармали“ излази сваког петнаестог у месецу. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 6. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Ево нас пред изборомъ.

Треба л' ти рећи народе мој:
Сутра те чека преважан бој.

Где је та правда, која нам треба,
Хоће л' из земље доћи ил' с неба,
То нико не зна, тајна је божа,
Који је судац свију великога.
Ал тебе правда пита
И питат' ће,
Да ли ћеш слогом бити
Достојан ње.

Сети се само пре четир лета,
Оног памета.
И тад је било у твојој руци
Да нас мимоћу садањи хуци.
Десетак људи не хтеше слогу,
То нашем праву подмету ногу.
А да си биро све чиста зрна,
Не би нам судба сад била црна.

Сад опет стоји у руци твојој,
Да бираш лека невољи својој;
Да не даш кукољ у чисто жито
Јер сто видиш шта од тог бива,
Још имаш доста челик синова,
А кукољ нек се пред тобом скрива.

Треба л' ти рећи, народе мој:
Сутра те чека преважан бој —
Српски се држи, јуначки стој.

—h.

Шетња по свету.

V.

Толико већ тумарам по Будимпешти, да ми већ и самом изгледа, као да сам и сам постао „нотабилитет,“ а још ни на изложби нисам био? Срамота ме је, али шта ћу? Истину морам рећи, па макар ми иста натерала и румен стида на лице. То до душе нисам научно на нотабилитетској конференцији, јер тим се људима одавно следила кра, па је никаква сила не може откравити и на образ натерати, те ни образ — боже опрости ми грехе, а ви, господо естетичари и проналазачи бар нечега „лепог“ у најновијем будимпештанском програму, опростите ми неестетички израз — изгледа као да та је табак или варга учинио. Кад би се и жили образи на изложби излагали, онда би изложбена порота имала крашка посла, да савесно пресуди по је многе изложене образе учинио: да ли варга или табак? Штета, што се и тако што не излаже, јер по томе могли би наши потомци најбоље да пресуде, у каквом смо ми моралном добу живели.

Него са изложбом мора рђаво да стоји, као и са нашом господом нотабилитетима. Долазе гости из Ческе, из далеке Француске и из свију других земаља, али нема гостију из саме земље. Што највише новаца од гостију из земље ваше, то тамам достигне, да се покрију трошкови око дочека и угошћења страних гостију, а откуда да се покрију други огромни трошкови? Али приређивачи изложбе су врло досетљиви људи. Они се знају не само показивати као чешки пријатељи, не умеју само кокетирати са аустријским Немцима и бечким филистрима, не умеју само варати наивног старца Лесепса и друге Французе, како су они — Мађари — врло слободоуми, мал' не сви од реда рођени и сушти републиканци, него умеју се и довити, како да народ плати трошкове господског „сло-

бодоумља“ и „гостољубља.“ Тако је председник земаљске изложбе, државни секретар Матлековић, (по имену већ види се, да води своје порекло од Арнада још) послао на све српске и окружне бележнике распис, у којем апелује на њихов патриотизам и позива их да у својим општинама пораде „својим начином“, да би што више света дошло на изложбу!

То је врло лепо, што председник изложбе хоће посредством нотароша да „обавести“ свет, али с друге стране мора свако признати, да доста једно стоји изложба, кад није кадра сама по себи да привлачи свет, него морају патриотични нотароши зајн од куће до куће као у очи избора. У осталом, то је средство у Угарској опробано, па кад помаже при изборима, ваљда ће и земаљску изложбу извући из дефицита. У Угарској се без званичног кортешовања не може ни камен са камена помаћи. Кортешовање је све и сва, само не може отклонити — дефицит, из за то сам ја потпуно уверен, да чак ни патриотични нотароши неће моћи земаљску изложбу спасти од блаважке. То јој је суђено, па тако мора бити!

Кад се већ дефицит не даје отклонити — тако мисле меродавни кругови — а оно дај да отклонимо, т. ј. одложимо — српски сабор! Разлог се за то може врло лако наћи, само кад се хоће. Ето, у то доба, када се требао отворити сабор, доћиће у Пожегу наш краљ, па га Герман мора по дужности поздравити, те с тога не може присуствовати при сабору и с тога се и исти мора одложити. А ја велим, да би сабор могао заборисати и без Германа, а друго с тим боље, што ће краљ у то доба бити у Пожеги, бар би тако могао на најближе близине дознати, шта српски народ хоће и шта га тишти. Али баш то као да се неће

У осталом, кад се једном одгоди сабор, онда ће се лако наћи узрок за друго и треће одгођење, па да се тако набрани посланици ни не сакупе, као што нису заборисали посланици ни оног сабор, који је после Германовог именовања распуштен и „одгођен.“ Јер ето сада мора Герман у Пожегу, па с тога не може сабора бити. За тим ће се отворити угарски сабор, те се не може никако допустити, да у исто доба и српски сабор заборише. За тим наступа зима, па се из здравствених обзира не може дозволити, да се људи из Горње Крајине, Баната и Бачке потруде чак у Карловце, јер могу путем наседнути и запасти какву љуту болест, од које могу чак и умрети, а то био крајњи варваризам од стране Тисине и Германове. Назад кад опет наступи пролеће, онда ће „меродавни“ рећи: кад није до сад било сабора, не треба ни од сад. Нами је добро и без сабора, а коме није добро нек се сели у Америку или нек оде Ћирилу и Методију на небо. На земљи не може бити српског сабора — док је Тисе и Германа, т. ј. догод српски народ не узбуде хтео бирати такве посланике, какве им они са будимпештанских конференција препоручују.

Но народ је вечит. Претурио је преко своје главе и веће још беде и напасти, па ће се једном опростити и ове данашње, а дао би бог да ја не будем злогласник и да се наш сабор још ове године састане. Ја бар сумњам, а радовао бих се, кад ми се сумња не би обистинила.

Поред свег тога ми се ипак можемо поносити, јер сад видимо, да нас се боје! Докле још нас нису прегазили, још морају о нама рачуна водити, па ако се тако увек будемо и даље држали, онда нам је победа извесна.

Него ја сам се јако одмакао од главне ствари. Почео сам с изложбом, а прешао сам на — одложење нашег сабора! Сад бих требао опет прећи на изложбу, али пошто би тиме запремио и сувише места у овом листу, то остављам то за други пут.

Милосав.

ПОДЛИСТАК

Турчин Усо каурски шиљбот.

(Свршетак.)

„Што ме тако мучиш?“

„Познаш ли ме капларе?“

„Не познам.“

„Јеси ли се болан препануо?“

„Да боме, не умире се радо.“

„Ја сам ти Усо, твој онај шиљбот.“

„Ма јеси ли ти то Усо, по богу брате?!“

„Јесам! одвежите га!“

„Ја те нисам ногу у тоне сјајноме одијелу познати, а и турбан си на очи намака, па и брк ти је пуно већи.“

„Хе, онда сам још мален брк има, кад си ме на шиљботу држа. Онај твој шиљбот, кога сам, што ве, баш јуначки одшиљбота, помоћа ми је, што сам сада ево ово.“

„Ми смо се онда сви твоме јунаштву дивили и свакоме приповједали.“

„Чујете ми ви момци, што каплар каже?“

„Чујемо буљукбаша, а видили смо већ и ми, да си прави јунак.“

„Чујеш ли капларе, што момци веле?“

„Чујем Усо, баш си и код нас на гласу; али зашто си мене тако мучио, кад си кроз шиљботање ово на глас дошао?“

„Зато, што си и ти мене онда на шиљботу мучио.“

„Нисам ја тебе мучио, већ је онако бити морало; та знаш, да сам онда једнога солдата кући пустио, а тебе да је мајор на пошти затека, био би тебе и све нас ради куге помушкета и спалио.“

„Јест, јест! али кад је мајор отишао, писи ме хтио одмах промиути. Ја сам онда млад био, па сам мислио оде глава; ти си се самном онда крупно шалио, а ја тебе ево сада одшалио, докле шило за огњило.“

„Е, Усо! крупнија је твоја шала била.“

„Чини ти се, и мени је до грла било.“

„Ти онда ниси бар пуно кварова, само нешто дувана, а ја кроз твоју шалу ваљда два пола, јер да ме ти ухансно писи, можда би моје волове већ био стигао.“

„Небригај се за волове, кад су само ако прешли.“

Усо се окрене на заптије и заповиди:

Уштипци.

Герман укида наш стари лепи обичај, знамење. Он је дабогме против тога да све добије одма своје име, јер ако станемо сваку ствар својим именом звати, најгоре би било по — Германа.

* * *

Архимандрит Дучић, при читању „Стражилова“ рећи ће: А какво је **страшилово**!

* * *

Сад ће он написати другу студију, у којој ће доказати да је **он** наследник пећке патријаршије. Ту мисао зацело није напао у другог, јер тако што ником и неће пасти на ум.

* * *

Да л' је, боже, уредник „Ујединка“, частећи се у српском манастиру, бар једаред рекао, да не мрзи Србе.

* * *

У Беочину се угњездио јунак велосипедиста.

* * *

Шта би рекао Цампи, кад би му калуђери изнели за вечеру мало свете мошчи?

Е.

Кад немаш новаца.

Кад ко нема новаца
Он се може шетат';
Кад ко нема новаца,
Он може ћеретат';
Та кад немаш новаца,
Сваштa може бити,
Само једно никада: —
Руменике пити.

У Сомбору 1885.

Налим.

Ћира. Чујеш ли како се новац просипа.

Спира. Чујем. Анђелић хоће да се покаже леп пред паством.

Ћира. Шта? Пред паством?

Спира. Зар сам тако рекао. Па добро, ни то не порицем.

Ћира. Даклем за који дан па ће се у Кремзиру састати Гирс, Калноки, Таф и Тисин заменик. Да ли ће ти људи заиста бити репрезентанти дугог мира.

Спира. То ти нико извесно не може казати. Али да ће они бити репрезентанти 217 милиона дефицита, — то се и без врачаре зна.

У Беочину.

Сред клостера Беочина
Славно часте славног сина,
Уредника „Ујединка“,
Све ринфлајшом од паприка,
И нелипавзом од буника.

Ал' то њему није доста:
„Шта мислите 'ваког госта!
С женом, с децом дођох само,
Да се мало наситимо,
Изхранимо, изгојимо!“

„Зар је ово света дворба!
Паучина и клин-чорба!
И код куће имам тога:
Дед прасета дебелога,
Па и вина сремачкога.“

„Дедер ти, Хасане, иди одмах к Дивидару и реци му, да његов побро каплар Столе тражи своје волове, и да је код мене, нека и он к нами одмах дође. А ти Јусуфе, иди Мујаги, кажи му за капларове волове, а ти Мехмеде, иди к Омеру, па га питај за волове, и да сте ми прије залазка сунца с воловима ође.“

„Евала ти, Усо! кад се тако за моје волове брињиш.“

„Е, болан, како не би? Иди ти самном на ручак, небригај се за волове, догна ће њих моје делије.“

Столе и Усо одоше кући усиној, па кад су доручали и чибуке запалили, рећи ће Усо:

„Капларе! Добио сам сина, настрижи га, да се иза наших шала покумимо, јер знаш болан, да наша служба треба, преко трабе добра знанца, побру или кума имати, да један другоме што у служби помогнемо.“

„Драге воље, мили Усо.“

„Е, па добро, идем — знаш мојој Миљи казати.“

„Што ти је жени име Миља?“

„Да.“

„Ето видиш чуда!“

„Зашто?“

„И мојој је Смиља, дакле су имењаче, па ће ако бог да и добре куме бити.“

„Боже дај.“

Усо оде и одмах се врати.

„Она те радо за кума прима, јер сам јој ја пуно пута о теби казивао.“

„Живила!“

Столе упита: „Како ћемо име дати?“

„Е, знаш болан име једино, који је први јунак на крајини био.“

„А како му је име било?“

„Алија — бива!“

„Живио и унук Алија, дао бог, те и он јунак био!“

„Евала ти!“

„Баш је чудо, и ја имам сина Алију.“

„Не говори, та то је име наше турско.“

„Знам, знам. али ми каури зовемо Алексу — Алија, није ли то све једно?“

„Таман болан, баш тако бива!“

Ето ти и Дивидара, поздрави по турски буљукбашу, а побри Столи руку стисну и сав се од радости тресе, те ће рећи:

*

„Пожурте се, брже боље,
Нећу добро, већ најбоље,
Дедер шунку сада славу,
И ракију замедљаву,
Јер ћу рећи све Герману“

„Ја сам човек соја чиста,
Па и велоципедиста,
Пишем чланке поред лампи',
Господар сам нашој штампи,
А зовем се дилбер-Џапи.“

Калуђери на врат на нос,
Као да их шчеп'о запос,
Отворише све подруме,
Па и шпајзе и лагуне,
Да с' отресу таке чуме.

Трајало је тако стање,
Пировање, бекријање,
Три недеље на и више,
Док шпајзове испразнише,
И подруме осушише.

Тада Џапи, као вампир р);
Испи зејтин свакој лампи,
На ноге је своје стао,
Још се мало пољулао,
Онда мало накашљао:

„То баш беше динуи-данон!
Хвалићу вас пред Германом;
Овде бити, јести, пити,
И вадраце изгрдити,
— Одмах ћу се утојити!“

„Послушајте мене сада!
(Јер сте блиzу Ново-Сада.)
Шта вам преди ваша миса!
Зна и Герман, зна и Тиса, —
Ја ћу доћи опет — vissza.“

Е.

Ђука. Кажи ми, Шуко, морамо ли ми данас што год казати?

Шука. Та кад немамо што рећи, можемо и ћутати.

Ђука. Кад је тако, а оно хајдмо кући.

Е.

Пуслице.

Ето сад се чује да на Мартиновом брду нису била ни двадесеторица, већ само њих о с а м. Тим се бројем најбоље доказује њихова о с а м а.

У Тузли је допустила власт да наједаред представљају два позоришта — јер само тако може публика остати без и једног позоришта.

Кажу да ће доћи велика депутација из Босне да у Пожеги поздрави краља. Наравно, они ће доћи на лепим каруцама. Но краљ је можда већ дознао праву истину од оних, који му у Бечу пешке долазе.

Бан Хедервари зна шта ради. Најпре је обрао бостан туђ, па онда ће свој.

Кес, куме Анђелићу, бацај повце! Тако вичу нека неваљала деца. — Кес, куме, кес! Изгори куме кеса!

„Е, буљукбаша и побре Столе, волови су нађени.“

„А ће су?“

„Ено их код Чатрње чувају буљукбашини момци.“

„Е, онда ми вили побре живио!“

Усо донесе сина, Столе га настриже, те се пред Дивидаром покумише.

Кад се сунце на гору навило, кренуше се сва три на Чатрњу, ће најпре заптије и волове.

Усо ће рећи:

„Чујеш куме Столе?!“

„Чујем!“

Сви ћемо те до међе пратити јер знам болан, ова шума нигда сама није.“

„Е, на добро, вала ти!“

Заптије гоне волове, а Столе, Усо и Дивидар застадоше луле пушећи; али из грла неко загрми:

„Стој! Не мичи се!“

Заптије се окамењше, а Столе упознаде глас и викну:

„Милошу, ево ме!“

„Хвала богу!“

Сви се састадоше, а Столе ће Уси:

„Ето видиш вили куме, ово су ти браћа моја.“

„Лино, лино. Па куд сте пошли?“

„Брата тражити.“

„Па да га сада нисте нашли?“

„Е, онда би град Тржац прије поноћи сав у пламену и под мачем био.“

„Е болан, али вас је мало.“

„Док би се смркло, петдесет наших прелази амо, и Тржац би готов био.“

„Казали ја тебе куме, да би се браћа осветила?“

„Виђо, виђо, баш су момци од ока, али сад ћемо се онди разстати, не бојим се, да ће ти се што догодити, кад су ти такова браћа ту.“

„Е, дакле вили куме Усо, вала ти на свему, неш више код мене шиљботати.“

„Вре, куме и не желим, али неш ни ти на потрагу волова заборавити.“

„Не бој се, то ћу памтити док сам жив.“

„Тако, тако!“

„С богом вили куме Усо и побре Дивидару!“

„Сретно пошо!“

М. Љ.... братовић.

Даклем Аћељић сада већ путује поред Земуна инкогнито. За то му није одата почаст од Земунаца. — Лажеш „Наше Доба“ — ми не вређамо оног кога непознајемо, већ оног кога и сувише зло познајемо.

Проба пера.

CXXIII.

Данашњи малер.

Мисли лете као комарци
Око моје главе,
И љуљашку себи праве
Од косе ми плаве.

Задирну ме, заштипну ме
— Ха, ево је, ту је!
У тај часак даље прну,
Па опет дозује.

Ево већем четврт сата
Ловим их и вребам —
Ал не могу баш ни једну
За брк да укебам.

CXXIV.

Молитвица.

Сачувај нас, боже,
Од јагњеће коже
(Коју лис обуче.
Да с' у тор увуче!)

CXXV.

Је л' тако?

Ко ј' написо „Мекбета“,
„Хамлета“ и „Лира“? —
Треба л' за то Бакона
Славит', ил Шекспира?

Ја нам на то могу
Рећи као свето:
Њима је свеједно,
А и нама detto.

Ко срцем и душом
Велеумност чита
Тај не има каде
Да за име пита.

Критичари писличари
Са троношког тропа
Неће створит' ни Шекспира,
Ни нова Бакона.

CXXVI.

Младост — лудост.

Кад сам био мален
— Пре буквара, штипце —
Љубиле ме девојке,
А ја брис'о лице.

Сад се тога сећам
Као кроз неко грање; —
Пољупци су били луди
— Још луђе брисање.

Г—д—н.

Политички и неполитички речник*)

За „Стармали“ пише Жеравица.

Герман. То је термометар, који само ваља ставити коме близу срца, па ћемо тако видити, је л' нам тај пријатељ или непријатељ.

Германија. То је управо једна држава, — али боље би било да је Германова жена, па да га у своју Даљину од нас одвуче.

Рен. Посластица, коју калуђери по скуп новце купују, да нам је под нос натрч. Ал кад им се отме тренипа, онда ће сами мирисати.

Коњовић. Човек који се труди да подели Сомбор на две поле. Једна би пола била бор, а она друга би пола био он са његовом партијицом.

Цеп. У неких новинара нешто тако дубоко, да ту могу стрпати и нове новце и свој стари карактер.

Пошта. Институт, где се проба званично поштење.

Русија. За неке министре болест, од које беже чак у Остенде.

Ђурковић. Ритер, који би хтео Србе да преведе жедне преко воде. — Али на срећу Срби нису жедни, бар нису жедни његове воде.

Месија. Од кога људи чекају спасење. Поп Панта оставља нама Месију, а за себе задржава сесију.

Посесија. Поп Панта вели: не би ми ништа вредила цела сесија, кад неби имао посесије.

Празна воденица. „Наше Доба.“ Макар да се често пуни карловачким млином.

Сремски судови. Ко их не зна скупо би их платио.

*) Овај је речник без азбучнога реда. А зашто? — Јер је и намењен онима који све раде без реда и преко реда.

Кувеждин. Завод за издржање неких „напреднијих“ душица и голубица.

Народни фондови. Види Анђелићева каса.

Бекић. Путник, који путује за пакрачки декрет за Кушевића и Ђурковића.

Крај. Како коме. И како кад. Али моме речнику још није.

(Продужиће се.)

Моја дика.

Љубио сам анђеоче,
Бела лика, свилени власи,
За њим' само летили су,
Тешки моји сви уздаси.

Плавокоса — горки јаде —
За љубав ми није знала,
Нељубљену своју руку,
Другоме је она дала.

Завол'о сам црнооку,
Вита стаса, лица чедна;
Али и њу изгуби ми
Моја душа давно бедна.

Гаравуша, није чудо,
Као сваки ђаво мали,
Љубила је — али како?
Љубила ме ј' тек у шали,

Ал' сад имам једну дику,
К'о зора је у облику,
За њу и' само срце мари,
А тај дика: шиљер стари.

У Сомбору 7. Априла 1885.

Ранко.

Досетке и наивности из дечијег света.

Скупио их Љ. Л.

Мала Ката једном окашљавила од тоцильања, па је цело вече кашљала.

„Јеси видела“ — рече јој мати — „како пролази онај, ко старије не слуша. Да си ме послушала, па да се писи толико тоцильала, сад неби кашљала.“

Ката је мислила, да се само од тоцильања окашљаи, јер она дотле никад није кашљала.

Једанпут затече она свог деду, који је врло стар био, где се јако закашљао.

„Аха, деда“ — рече Ката — „ћеш да се тоцильаш!“

Једанпут, кад је највећа врућина била, седео је мали Славко пред кућом на басамцима. На глави је, као што обично сва деца у оним местима где има пожарника, имао пожарничку капу, која је за њега малог (био је тек у четвртој години) доста била тешка. Зраци сунчани упрли су у њега, и које тешка капа, које топли зраци учинише, да је све знојем цурио уз његово лице. Но био је тако наиван, да није знао себи да помогне, да устане са сунца и да оде у лад, него је, седећи на сунцу, безазлено погледао на небо, а уснице његове шапатале су: „дај боже да буде жима, (зима) дај боже да буде жима.“

Дуго би још био седео тако и чекао „жиму“, да га мати, која је иза њега стајала, не узе за руку и не одведе у лад.

Мала Милка пробудила се једно јутро рано, па кад је погледала кроз прозор, видела је она први пут у свом животу снег, који је преко ноћ нападао и покрио земљу.

Она се зачуди шта је то, па запита своју матер: „Ста је то, мама, тато бело на сотату?“

Мати јој се насмали и рече: „То је, рано, бога просо перје по земљи.“

У том се промоли на прозору један чива, па рече: „Домаћице, имаш перје на продај?“

Мати му рече да нема, и чива оде својим путем.

Тек што је он отишао, а мала Милка рече матери: „А сто он, мама, исте да тупи пелја, тад ето мозе са сотата забадава натупити?“

Отац поведе једном малу Дару са собом у В. у госте. Кад су отишли тамо, домаћин их врло лепо дочека, и отац дарин и домаћини упустише се у разговор, а за малу Дару сасвим и заборавише. Она је међутим стала на један ћошак пећи, а на другом ћошку стајао је мало већи домаћинов син, па је звецкао дугмади, а баш је било пролеће, доба, кад се деца играју с дугмадима. Деца су се погледала, а ни једно не хтеде да отпочне дипломатске разговоре дечије.

Домаћин се обазре пећи, па кад виде, како се деца погледају, а ништа не говоре, а он рече своме сину:

„А што се ти, Бранисаве, не играш са малом гошћом?“

„Е, кад нема дугмади“ — одговори Бранислав, па погледа испод обрва малу гошћу.

Отац малога Душка дошао једном кући касно у вече, па седе, да вечера. Баш је било кокошијег паприкаша. Мали се Душко непрестано врзао око њега и искао је да му да да једе. Кад је год Душко запазио, отац му је мењао кокошију ногу у тањир. Душко би узео ногу и метуо опет натраг у чанак, а ништа није говорио. Ал' кад је отац на искање његово четир-пет пута све му ногу давао, а он расрђено рече:

„Та што ми све патканну руку дајеш?“

„Тата! — рећи ће мала Зорка своме оцу — „наш деда пошо увек придикује из придикаонице, па

што и ти не направиш мами придикаонициу, кад све кажеш, да ова придикује?“

Избило два сата после подне. Учитељ ушао у школу. Сви ученици ућутали ко муве, али је један од ученика тако вриштао, да је учитељ зацело држао, да га је фрас ухватио. Затим брзо потражи тога што плаче, и нађе малог Ђоку, где се све купа у сузама.

„Шта је, Ђоко, теби?“ — рече учитељ.

„Молим, господине, пуко ми свитњак“ — одговори Ђока још кроз већи врисак.

При богослужењу у цркви многи су ученици били јако немирни. Кад се богослужење свршило и кад су се ученици вратили у школу, учитељ је све оне, који су били немирни, казнио. Ови су се дерали, а ни то мали Милан пришапну своме другу:

„Ковач кује, далеко се чује.“

„Кога ти Милка све волеш?“ — запита мати малу Милку.

Милка поче рећати,

„Волем тату, мајку, маму и сећел и бонбоне.“

Мали Влада од све и мушке и женске деце највољио малу Вукицу; а и она је њега од све деце највећма волила.

Једном ће се неко нашалити и рећи Влади:

„Море, Владо, тебе Вукица више неволи. Сад воле једног шваба.“

„Е, а ја ћу ју ћушити“ — одговори Влада набусито.

Дакле и међу децом има осветe за неверност.

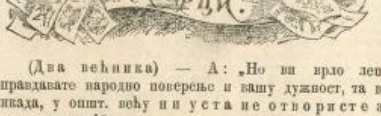

(Два већника) — А: „Но ви врло лепо оправдавате народно поверење и вашу дужност, та ви никада, у општ. већу ни уста не отвористе за општу корист!“

Б: „Ко каже да ја не отварам уста, тако на пр. кад ви говорите ја увек зевам.“

* * *

(Славољубље.) Два странца гледају мрамор плочу, узидану на кући, где се славан песник родио.

— „Дали ће, кад ја умрем, и на мојем стану бити што написано?“ — запитаће један.

— „Дабогме“ — одговори други, „биће написано: „Ова је кућа за издавање.“

* * *

(Добар савет) А: „Пријатељу! растужен сам јако!“

Б: „А зашто?“

А: „Отац ми одлучно забрањује, да узмем моју дивну Милицу за жену.“

Б: „Да сам на твоме месту, ја бих је баш зато узео.“

А: „Зар без очеве дозволе??!“

Б: „Па дабогме, није ни он тебе питао, када је узимао, твоју матер за жену!“

* * *

(Познаник) У једној њемачкој вароши уђе крвник (фрајмун) у гостионицу, ту виде неког подозривог човека, коме — после дужег посматрања — опиша врат е' речима:

— „Хо мај, та ви сте ми јако познати, писам ли вас ја кадгода већ обесио.

* * *

(Питање без одговора) Колико треба марвени лекар да пије, да његови пацијенти приметe е је пијан? ?

Срдан.

РЕБУС.

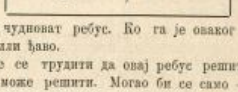

Ово је чудноват ребус. Ко га је оваког сложио то зна бог — или ђаво.

Немојте се трудити да овај ребус решите. Он се у опште и не може решити. Могао би се само — пресећи.

Новије књиге и листови

које уредништво прима у намену:

Српска народна епопеја два јунака предавала Митана С. Ђуричића. У Београду штампарија напредне странке 1885. Цена 50 н. дин.

Архијепископ Данило II. **Српска књижевност** пре половине XIV-ог века написао Милан С. Ђуричић. У Београду штампарија напредне странке. 1885. Цена 1 динар.

Србинова записница. Записује Србин-Милош Грабовачки. Излази једанпут месечно. Претплата на целу годину 60 новч или динар и по. Појединн бројеви стају 5 н. На 100 комада 40% раб. Бр. 12.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта

1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа-уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

	ф. н.
Књиге за школу:	
Буквар са сликама за српске основне школе, ново издање	—.16
Упутство уз буквар за основне школе	—.10
Црквено-словенски буквар са читанком ново издање	—.16
Читанка за други разред српске основне школе	—.24
„ „ трећи „ „ „ „	—.28
„ „ четврти „ „ „ „	—.34
Читанка за I. и II. разред нижих гимназијских школа	—.30
Приповетке из Историје свега света, по Херцогу превео Кл. Красић. *Стари свет.* Ово је дело добило награду од „Матице Српске“ књига је тврдо укоричена	—.80
Рачунски примери за ученике 3-Бег разр. основ. шк.	—. 8
„ „ „ 4-ог „ „ „ „	—. 8
„ „ „ 5-ог „ „ „ „	—.10
„ „ „ 6-ог „ „ „ „	—. 8
Зоологија за учитељске и више девојачке школе, израђио Владан Арсенијевић, професор учитељске школе у Горњем Карловцу, цена је књиги	—.80
Велика читанчица од Вуке Петровића, катихете нау. шк.	1.—
Мала читанчица од Поповића пароха	—.20
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—
Одабране народне песме за ученике на науку у српскоосновним школама, друго издање	—.10
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	—.10
Настамни план за срп. пар. учитеље	—.10
Ново читанке	

Књиге за школу и народ:

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА.

	ф. н.
1. *О општи увод у природне науке*, написао Т. Х. Хексли, превод. др. Лаза Пачуа	—.50
2. *Земља* од К. К. Роское, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена	—.50
3. *Физика* од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића Ва школ. референта. Са 48 слика укорична	—.50
4. *Физичка географија* од А. Гејкија, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Пачуа, са 20 слика, укорична	—.50
5. *Геологија* од А. Гејкија, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Л. Пачуа, са 47 слика, укорична	—.50
4. *Зоологија* од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика. укорична	—.50
7. *Астрономија* од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натошевића шаш. школ. референта. Са 47 слика, укорична.	—.50
8. *Ботаника* од А. де Бари професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора срп. учит. школе у Г. Карловцу, Са 45 слика, укорична	—.50
9. *Физиологија*, од М. Форстера, превод др. Лазе Пачуа, са сликама	—.60
10. *Минералогија*. Од К. Петерса. Са 46 слика у тексту. Превод И. М. Душмановића, тврдо укорична.	—.50
11. *Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце* од др. Љ. Радивојевића	—.20
12. *Помоћ у кући и опасности дом живар не дође*, од Н. В. Поповића, цена	—.30
Чудотворне проналасци у XIX. веку. Написао Стеван В. Поповић сшар. шк. референт, са 40 слика. Цена је књиги	1.—
Збрдање и напредак наше деце“, за народ написао Др. Милан Јовановић-Батут	—.60
О дифтеритичној грлобољи за српске матере написао др. Н. Оташевић	—.20
Емил Адлер од Тешнена, превод Змај-Јовина Јовановића	—.30

	ф. н.
Из српског живота приповетке Стевана В. Поповића	1.—
О телесном одгајању деце	—.20
Народни лечник од др М. Јовановића кн. I.—VIII. св.	2.—
Бадњак дарак доброј деци од Чика Теше	—.25
„*Радован*.“ 4 свеске у тврдим корицама	1.—
„*Невен*“ чика Јовин лист од 1880 те до укоричен	2.—
— Исти у дипот-корицама	2.40
„*Невен*“ чика Јовин лист од 188: тврдо укоричен	4.—
— Исти у дипот-корицама	4.60
„*Невен*“ чика Јовин лист од 1882 тврдо укоричен	4.—
— Исти у дипот-корицама	4.60
„*Невен*“ чика Јовин лист за 1883 тврдо укоричен	4.—
— Исти у дипот-корицама	4.60
„*Невен*“ чика Јовин лист за 1884 тврдо укоричен	4.—
— Исти у дипот корицама	4.60
Срп. Клуготр. Новине за 1881 1—12 бр. у дипот-корицама	4.—
„ „ „ „ 1882 13—36 бр. „ „	8.—
„ „ „ „ 1881—1882: 1—36 „ „	12.—
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Илкутиновић	—.20
Русија и балканско питање	—.40
Српске народне здравице о славама, крсном имену и др.	—.20
Женидба у јуначким српским нар. песмама, приказо и пропратио С. В. Н. књига броји 338 страна.	—.60
Ревизор од Н. Гоголя	—.50
Зборник Народној градини Босанска приповиједака од Д. Деспотовића, цена	—.20
Мала библиотека свеска I. „ „ „ II. „ „ „ III. „Новина“ I. „ „ „ IV. „Новина“ II.	—.10 —.10 —.60 —.80
„Изустовљена ратна хроника“ седам свезака 29 табака са 104 слике, у једном повезу	3.—
Мала Лазарица, песме за народ I. и II. свеска.	—.20
Парајевско Зимоњић порекднје и пеш-Богдан Зимоњић, са верним ликом пеш-Богдана	—.20
Уско пистаљ, приповетка од Јакова Игнатовића.	—.50
За слободу. Слике из херцеговачке и црногорске војне 1876. Књига I. и II.	1.40
Словенска слога или руска војна 1877—8. од М. Шобајића	—.50
„Страна“, књига за науку, књижевност и друштвени живот за 1878—1879. шест књига	6.—
„Стармали“ за годину 1878	2.—
Дале сваке друге године до данас по	4.—
„Глас народа,“ за 1874	2.—
Милошеви или ослобођење Србије од Ј. Новића	—.40
Херцеговачке робље од Черкеза мале слике	—.40
Приповетке мојој кћери I. и II. свеска	1.20
Очеви и деца роман И. С. Тургењева	1.—
Велики свет. Новела Гроза Вл. Ал. Солоугуба	—.40
Стари и нови мајстори, роман од Јаше Игнатовића.	1.—
„Природа“ економски лист за 1880. тврдо укоричен	1.20
Успомене из горње крајине, путне белешке из год. 1880. написао Владимир Красић	—.40
Какве нам вала подизати економске школе написао Јован Живановић, професор	—.10
Јагода, дипот-издање са 68 лепих слика разних врста јагода у тексту, од професора др Ђорђа Радића	—.60
Савети мојој кћери, од Ј. Н. Бугл, превео с фран. I.и II.	1.20
Дневник залишног човека, од И. Тургењева	—.30
О кому, написао Ђ. Гарбовски	—.30
Из живота светих угодника божјих I. и II. св.	—.60
Из живота светих угодника божјих I. и II. св.	1.20
Библиотечка одабраних романа I. и II. део *Јастуџа*	1.35
„ „ „ „ I. и II. део *Кумјасинова*	1.50
Плоћград, прича Жил-Верна	—.60
О фиксосеру, написао проф. М. Петровић	—.20
Карактеристична књига Милоша Обреновића у приповедању његове живота и још неке приче из 1848.	—.50

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

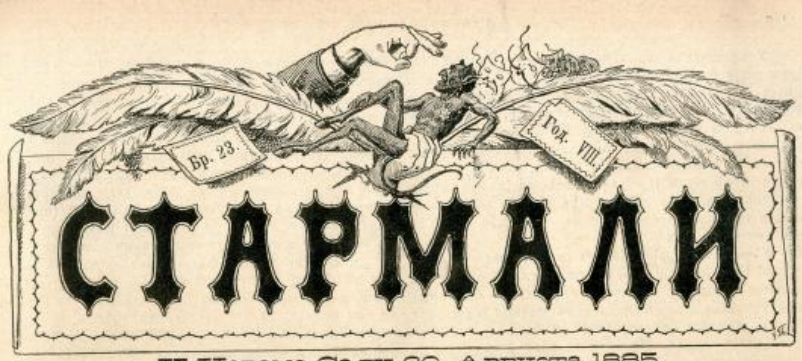

У Новоме Саду 20. Августа 1885.

„Стармали“ излази сваког месеца. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 3, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда. слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Свршетак почетка.

Народ је рек'о, и то тако јасно,
Народ је рек'о, и то народ цео;
Народ је рек'о, и то тако гласно,
Да мора чути и ко не би хтео.

Народ показа, да кад право брани
Не жаца с' мука, не боји се претња;
Народ показа, да у важни дани
Слога му јача од ма који сметња.

Народ показа своју верност стару
Имајућ нада у закрилца свога;
Народ показа мирноћу у жару
Не дав' се свргнут' с пута законога.

Народ показа да завичај љуби
Желећи свима и среће и мира,
И да је лажно све, што подлост труби,
И да је манит ко у живац дира.

Народ је прего чисто и одважно
Презревши ронце, што му воду муте;
Народ је пош'о верно али снажно,
Утр'о је оне коровњаке путе.

Народ је спрао љагу од неата
Народ је диг'о заставу од свести,
Народ је крен'о кодо сложних брата,
— И достојан је нове благовести.

Што народ мога — и учини тога.
Сад стоји ведра, ал озбиљна лика;
Над му се пење, — чека продужење
Од својих дика, својих избраника.

— и —

Шетња по свету.

V.

Откад су Французи дошли на нашу земаљску изложбу, постали су Мађари прави републиканци, до душе републиканци у оном смислу, какви су били они баденски немачки ратари, којих је депутација захтевала од владе: „eine erbliche Republik mit dem verstorbenen Grossherzoge an der Spitze“, али тек републиканци. Свуде по пештанским, сегединским и т. д. гостионама, банкетима и јавним местима свирају Цигани марсељезу, па чак и званичне особе, поздрављајући своје француске госте, свршују свој поздрав са речима: „Живела слобода, једнакост и братство!“ те чисто човек да помисли, да су се код нас обновила француско-јакобинска времена од 1793. Француске је госте такав сјајни дочек изненадио. Није шала: само од Сентеша до Сегедина пало је 250 здравица, а где су сад сјајни банкети и красне ките цвећа, са којима су мађарске жене и девојке обасипали Французе? Чујем, да је један француски гост свом новом пријатељу Мађару рекао: „Ако је ваш народ тако производан и вешт у индустријској радњи, као што је у здравицама, онда мора да је ваша садашња изложба куд и камо надмашила некадању лондонску, париску, бечку и филаделфијску.“

Него од свесрдног дочека, сјајних банкета и дених здравица нису могли Французи честито да виде изложбу, а домаћини нису се баш ни толико кидали, да госте воде по изложби, већ су их брзо послали, да путују по провинцији. Пут по провинцији и званичан дочек удешен је тако, да француски гости морају добити уверење, да у Угарској осим Мађара и нема других народности. Бар кад би министар финанције према том удесио и плаћање порезе, те да не узима новац и од неугарских народности! Но то су већ грађанске дужности, а у томе морамо сви једнаки бити. Само у правима не морамо једнако бити.

У престоници пак самој дочекали су браћа Мађари своје француске госте да не може боље бити. Дочек је био сјајан, како кад су гости приспели из Француске у престоницу наше домовине, тако исто и кад су се из провинције вратили опет натраг у Будимпешту. Водили су их по позориштима и операма, частили их и наздрављали им, и тако, кад оду господа Французи опет у своју земљу, моћиће својим земљацима вазда причати, како су их браћа Мађари дивно дочекали и својски угостили, али — о валожби слабо ће шта умети причати!

У осталом, браћа Мађари све што раде, раде — весело! Ето, сад скорим ће се држати главна скупштина познатог ердељског „културног друштва,“ на намењу силних тачака дневног реда само једна је о договору и раду, а остале се све односе на банкете, забаве и друга разна весеља. Мени се то врло допада, јер је врло корисно, пошто се тако култура неосетно и пријатно шири. Нико ни не помишља, да је учињено велико културно дело, чим је узео виљушку, да из чиније извади парче меса. Нико ни не примећује, да је науком и просветом озарио свет, чим је метнуо прсте на чашу и искапио је — у Тисино здравље. Други се народи муче свакојако, да културу по свом народу шире или у други који народ унесу. Неки то чине бајонетима и освајањем туђих земаља, пролевајући немилице крв деце своје и крв „некултурног“ народа, али тек браћа су Мађари пронашли најугоднији и најпријатнији нач.н. Том начину неће моћи противстати ни ердељски Романи ни ердељски Саси, већ ће, хтели не хтели, једног дана видети, да су „окултурени.“ Не помаже ту, што се они тој „култури“ противе. Чаша и чинија уништиће њихову противност према „култури“ — бар тако мисле браћа Мађари. Начин ширења „културе“ још је нов, па се с тога не може рећи, да ли ће успети, т. ј. да ли ће ердељски Романи и Саси хтети из исте чиније да једу и из исте чаше да пију заједно са мађарским „културним“ друштвом, али ми Срби могли бисмо им то најтоплије препоручити, пошто ето наши потабилитети и наш Герман (црквени канони се буне и веле, да није наш) једу одавно већ на те чиније и пију из те чаше, па им ништа не фали, те зацело неће ништа фалити ни Романима ни та Сасима. Једите из културне чиније и пијте из културне чаше, а ако вам поали, ни брисе вас није јер Герман ће вам помоћи, са — „културним“ реном из манастира Крушедола! Рен је тај особито љут, јер би иначе јефтин био, а не би тако скупо стао српски народ, као што се то из калуђерских рачуна може видети. Него кад је већ реч о рену, ја се надам, да ће и српски сабор умети натрти Герману под нос рена, а надати се је, да ће тај рен тако љут бити, да ће његовој небирапости пресести и да ће се од тада у опште оканути, да једе скупог рена из — манастира Крушедола. Отићиће гдегод у свет, где се незна ни за рен, али богме ни за канове ни за православље а пека буде уверен, да се ничије око неће за њим заплакати. У народу ће се обновити радосно стара пословица: „Путуј, игумане, не старај се за манастир!“

Милисав.

ПОДЛИСТАК

Глиша и Миша.

Из шегртског живота.

Славно ли ти је место К. са својих шегрта. Толико шегрта ваљда ни у једном месту нема. Кад се сутон почне хватати, онда је њима влада у К. А има у К. шегрта, да им ни броја не мож' знати. Ту су ти: ковачки, коларски, кројачки, браварски, берберски и још и још многи други шегрти. Но сви, сви! Ал' пекарски и обућарски, то су тек права спадала. Од седам до девет сахата у вече све прве по сокаци, а читава грађа од њих. Један пева, други звиждн, трећи продукцира гавранско грактање, четврти жабије крекетање и сваки од њих има по нешто, што он најбоље уме, па се тим и поноси.

Свако вече у 9 сати састану се они сви око крста на пијаци, па скупа чине, што који уме. Онда настане тек права грађа. Напослетку, пошто је сваки наларио своје, обично се потуку, и пошто би се њих неколико од боја добро проврлукали, разиђу се сваки своме стану, а код крста на пијаци обично би остала њих двојица као победиоци. Сва шегртија је добро знала ко су та двојица. То су били Глиша и Миша, најслављији к-ски шегрти у ово доба.

А, јел' те, ни би волели чути какви су били Глиша и Миша?

На сво ћу да вам кажем. Само мало будите стрпљиви.

И Глиша и Миша, баш се тако десило, обојица су учили обућарски занат. Радионице њихових мајстора биле су баш преко пута једна од друге и из једне се морало видети у другу. Глиша је био мало старији. А живели су се они као браћа. У радионицама тако су седили, да су увек били једно другом на логледу. Ако је Глиша крпио какве старе чизме, то би сваки час бацао погледе на Мишу, а ако је опет Миша тегљио кожу, то би сваки час погледао на Глишу. Кад је чији мајстор слао ког куда, то су онда обојица знали.

А лепо су се они договорили.

Како Глиша треба куда да иде, а он тек погледа на Мишу, па се пало почеше по глави. Миша већ зна шта му Глиша јавља, па одма и он стане се искати од свог мајстора, да иде сад овим сад оним послом. И самом мајстору би се напослетку свидело да је што нужно, па би га одпустио. Миша не чека да му мајстор двапут каже, него одма трч' из радионице, па управо на ћошак код „белога крста,“ где га Глиша већ чека.

То је било место, где су се они увек састајали. Одатле би се заједно кренули, па би Глиша прво своје послове посвршавао, па би онда пшао с Мишом, да и он сврши његове.

Тако су они увек јављали једно другом кад су куд' требали ићи, и увек је онај, који први из радионице изађе, отишао на ћошак код „белога крста“, па је чекао, док и други неби дошао.

Уштипци.

Избори за наш народни црквени сабор испадоше тако, да је Герман *побледио*. Види се да нема (л) дакле „људи,“ он би *победио* а не побледио.

* * *

У „Застави“ и „Српској Колу“ сила је недавно штампарска погрешка. Тамо стоји да је уредник „Нашег Доба“ Стева Павловић при изборима „*срамно пропао*,“ а треба да стоји „*славно пропао*“ — што се овим исправља.

* * *

Г. Ђ(ура) В(укичевић) писао је у „Нашем Добу,“ да синод треба да *именује* један део посланика у сабор. Наш народ по својој доброти није хтео да, можда у доцнијим временима, спречи именовање г. Вукичевића, па га сад није ни изабрао.

* * *

Герман је при последњем, изборном сабору, имао 11 посланика. Сад ће имати пола толико. Дакле у место *посланика* имаће *посла* — а Ника (Максимовић) није ни тако изабран.

* * *

Синодски операт прође ће сад као Герман у Карловцима; Герман у Карловцима прошао је као Мађари на Сенти, Мађари на Сенти прошли су као Стева Павловић у Шајкашкој.

* * *

Аустро-угарске дипломате и опет помишљају на *анексију*. Добро би било кад би мало више помишљали и на Алексију, хоће рећи Александра, на макар то био и Александар III.

* * *

У Србији је Гарашанинова влада и опет дотерала до нечег напредног, хоће рећи до напредног стања. Само то напредно стање као да постаје већ нешто сасвим — редовно.

* * *

Сабор је дакле одиста одгођен за 10 дана. То је јасна слика како се утопљеник хвата за сламку. Кад четири године несаборисања нису могле да одрже Германа, неће га одржати баш ни још неколико ноћи, које ће и тако провести у неспавању.

* * *

Говоре за некога, да је запао у такав положај, у коме се не може да једе, него само да пије.

Ѳ.

Ћира. Јеси ли чуо да је Авџељићев стра прикупио жандаре око себе, кад је неки дан у Крушедолу пшао под *небом*?

Спира. Чуо сам. Ал ја то онда не би назвао *небом*. Јер под небом не треба да се човек боји.

Ћира. Да како би ти то онда назвао? — *Литијом*, како ли?

Спира. Ту је најприличнији назив *балдахин*.

Ћира. Аха, bald dahin. — Имаш право.

Ако је чији мајстор послао ког противно правду „белога крста,“ то би они и по три сокака обилазили, и опет би се нашли на своме ћошку.

А доста пути су они и настрадали због тога.

Па ево да вам испричам једно.

Једанпут мајстор слао некуда Мишу. Миша својим путем и начином јани то Глиши и затим оде на њихов ћошак да га чека. Глиша је разумео, што му Миша јавља, и одма се поче искати *од* свог мајстора сад овамо, сад онамо. Мајстор му је за све одговарао да се мане, ал' на послетку уви̇ди и он сам, да је нешто нужно што му је Глиша рекао, и одпусти га. Глиша сав радостан, што ће се састати с Мишом, таман ухватио за кључаницу да пође, а из кујне се зачу глас његове мајсторице:

„Ао! — тако је било име глишином мајстору — пошли ми мало Глишу.“

— „Ја иди, Глишо, да видиш шта те зове,“ рече му мајстор.

Сирома Глиша! С тужним срцем пође у кујну, и, како отвори врата, набаса на неки шавољ с крпуљинама. Нико му није требао казати шта тај шавољ значи, знао је он и сам.

Но мајсторица му опет рече:

„Иди, Глишо, донеси у овај шавољ воде, па ћеш да рибаш собу.“

Мајстор Аћа добро је чуо ову заповест своје Маце, али јој ништа не смеде рећи, јер се бојао ње.

А шта је тек сирома Глиша знао радити! Противити се није смео. О, једа и жалости његове! Миша га чека већ, а он мора да риба собу! Но он срдито зграби шавоље, напуни га водом, и док је мајсторица тек нешто мало проодала по кући, а он јој већ јавља:

„Мајсторице, готов сам. Могу ли сад ићи послом?“

Госпођа Маца уђе у собу да му прегледа рад. Кад тамо, има шта и видети. Глиша само мало покваснио патос.

„Та, бећару један, зар се тако риба соба?“ — продера се мајсторица и шћена га за перчин. „Зар ти не знаш како ја хоћу? Таки да си се торњао с тим шавољом, и да си донео чисте воде, док те нисам измлатала њиме! Наново ћеш, уљо, рибати, кад први пут ниси хтео лепо.“

Пошто је мајсторица добро прочупала Глишу, пустила га је, и он оде с шавољом на бунар напуни га водом и наново мораде рибати собу. Све му је срце плакало од жалости. Та неби њему било жао све да га је мајсторица трипут већма прочупала, ал' само да га је пустила да иде. Та знао је он, да га Миша још чека.

И доиста! Миша је непрестано стајао на ћошку код „белога крста“ и изгледао је одкуд ће се Глиша помолити. Ал' бадава! Глише ни одкуда. Но он опет није хтео ићи. Та знао је он, да ће Глиша доћи, да мора доћи. И гле, једва једном дође Глиша. Очи му све упалкане. Ту се он изјада Миши што се тако дуго задржао. Миша га са неколико речи утеши и затим Глиша опет постаде весео и они одоше заједно да посвршавају своје послове, а затим пући.

Ћира. Шта мислиш, са којим ће се послаником Германија на сабору најбоље слагати?

Спира. Ја мислим, да ће се његово Расколништво најбоље слагати с латинским послаником.

Ћира. Шта зар ће бити и латински посланика на српском православном сабору?!

Спира. Но, па да шта је Ђурковић? — Зар он није Слатински посланик.

Ћира. Ал кажи ти мени, зашто је мајор Рашић ударио мирног српског свештеника штапом по глави. Је ли тиме хтео, да докаже своју клерикалну свест?

Спира. Можда је и за то. Али ја знам и друга узрока.

Ћира. Да чујем.

Спира. Мајор Рашић је за то ударио свештеника по глави штапом, да му докаже да је Stabs-Officier.

Dictum factum.

„А шта ће ми бубељар
Кад немам новаца!“
Тако рече Аца —
Па бубељар баца.

У то доће писмоноша
Донесе му двеста гроша,
— Шаље деда Тоша,
Из Мартоноша.

Тада опет Аца рече:
„А шта ће ми пустих пара,
Када немам бубељара!
Ајдмо, браћо, до крчмара;
Ново буре нек отвара,
Па да будем чист! —“
И тако и би.

Шолим.

Пуслице.

Лаже се у Скерњевићи утврдио вечити мир. Ове године у Кромјерижу. Где ће до године?

„Преса“ вели, да су од у Черењака изабрани све сами генерали; а од народне странке само прости војници. (Кад би баш и тако било — боље је имати војску без генерала, него генерале без војске.)

Ја сам врло љубопитљив да видим како ће ићи у униформи изгледати: генерал Исаковић, генерал Стајевић и т. д. — Да ли ће, боже, у близини бити и каква генералица!

Чујемо да ће на призивању св. духа г. Коњовић читати апостол. Јер он врло лепо чита.

Ово је чудно код „Нашег Доба.“ Уредник прима новце (од предплате) — а поп Панта пише Quittung. (Quid tunc).

Мишу је мајстор добро промиловао што се тако дуго задржао. Мишу је то болело, па и прошло. Та за Глишу је он то претрпео. А шта неби он учинио за Глишу! Та и живот би свој жртвовао за њега

Ал' нису они имали само о о једно страдање. Било је ту и више, но они су све то јуначки подносили

Ала су вам они и били шегрти! Таких шегрта никад више! Били су прави ауторитети међу к-ским шегртима. Нико није смео ни да дирне у ког, јер ту је одма други Боме су они кат-кад и по ког калфића пропустили кроз шаке.

Ала су се и живели лепо! Сваја сложни к'о браћа. Увек су ишли заједно Што год су имали, то су делили. Ако је Глиша добио „трингелда“ од кога, то је он поделио с Мишом. А ако је опет Миша добио, то је он делио с Глишом. Тако су увек радили.

У гостионици код „Јелена“ и „Венца“ нико од других шегрта није смео ићи да купи парчад од цигара само Глиша и Миша Остали шегртима они су то забранили. А ако се који усудио, да прекрши запонест њихову, коју су сви шегрти знали, тај нека се добро чува од Глише и Мише. А онако они и јесу пушили све најлепша дувана. А није ни чудо! Та све права господа иду у те две гостионице, па само по полак цигаре попуше, а ону другу полу баце. То је глишино и мишино! Кад би покупили су парчад, склонили би се на сигурно место и тамо би требили, дуван од папира. Готово свако парче су знали ко га је попушио. Тако су се већ увежбали. Кад би све истребили онда би дуван поделили и сваки је оставио свој део, који му је доста био на један дан. Још су и другима давали од тог дувана.

Но ауторитету њином међу шегртима највише је припомогла њима виспреност. Ала су нам и била виспрени! Кад какав од верглаша одсвира какву нову песму, то прво науче Глиша и Миша, па тек ако од њих научи који други шегрт. Ако какав немачки или чешки компониста компонује какав „walzer“, или какав мађарски какве elegáns — csárdas“-е, то прво и прво одсвира „мадмоазела“ А. на свом гласовиру, а одма за њом Глиша и Миша — одзвижде. Дотле су трчкали око њених отворених прозора, док напослетку нису свецбали. Кад њих двоје иду у вече, па тек одзвижде, што су од „мадмоазеле“ А. научили, то онда сва шегртија зна, да су то Глиша и Миша. Па и „пловила је по мору галија“ и то су они прво научили. Миша тек почне то звиждати на све везе, а Глиша му опет звиждањем секундира. Па зато су и били најзнатнији међу к-ским шегртима. Јер ауторитет међу шегртима се мери по јачини, ал' тек, тек по — вештину и звиждању!

И увек су они били сложни. Ако је Глиша што предложио Миши, то је Миша без примедаба усвајао. А ако је опет Миша што предложио Глиши, Глиша томе није био противан.

Недељом после подне — и то само онда, кад ни глишина ни мишина мајсторица није никог имала у коленци, а тог су боме често имале — ишли су они кад је лето да се купају, а зими су проводили време у радионици, где

Ако сваки њихов „генерал“ узима од три рога шешир, — онак ће бити врло мало рогова.

До сада смо имали једну Небираност у Карловцима, — а сада, после избора имамо више небираности, које су остале код куће. И на то се ни мало не једимо.

Ала су то сличне ријечи: „Брег св. Мартина“, „Рашићева баштина“ и „Јурковићева Слатина“. — Сад видимо где су мизерабилитети.

Да ли су се сад Дру Владану отворише очи, да може познати Видело у правој светлости његовој!

„Наше Доба“ прича како би им давно добили Хан, — али се онда Милетић „усиљио.“ — На коне ли је Јубрету Стева Павловић ту лепу реч нашао, да је баш на Милетића примени!

Бука. „Пре је Герман имао 11 посланика; сад кажу да има пола толико. А зар је могуће да буде за њега 5½ људи?

Шука. „Ех мој брате, а зар си заборавио да ћемо на сабору има ти и полутана.“

Бука. „Е, онда је друго што.

Бука. „Шта мислиш да ће радити полутани на оном сабору?“

Шука. „То је тешко унапред рећи. Нашли су полутани полутани, па их може још свуда бити.“

Ѳ.

Проба пера.

CXXVII.

А молим те . . .

А молим те, искусни
Стари спете бели,
Реци-дер ми, ко иде
Лепше својој цели:

Из маркинче четвороножно
Којем леђа туку,
Из створење двоножно,
Које за нос вуку? —

CXXVIII.

Сигуран знак.

Кад се почну мушице
Купит око вина,
Нешто, нешто значи
Та навала њина;

То ће вино, брате,
— Ако знао киси —
Ускиснути скоро
Или — већем киси.

се обично искупило више шегрта и ту се пушило, звиждало и певало. А сваки је шегрт улагивао им се, и чувао се, да не падне у немилост код Глише и Мише.

Највећа им је радост била кад дође плодна јесен, јер онда се са свих страна стичу воћари у К. и ту продају све најлепше воће. Ту су ти јабуке, шљиве, грожђе, брескве, врежа и др. Ал' од снега они су највољели лубенице. А има у К. лубеница тма божија. У једном шору од велика сокака готово сама врежа. А није да су то лепе лубенице и дивље, него ти све зазубиће расту кад их виднш.

За чудо, да ни Глиша ни Миша нису марили за дивље. Ал' од лубенице су већ обојица били добри мајстори.

Свако јутро редовно ишли су и Глиша и Миша са котарицама на руци за својим мајсторицама по пијаци к-ској. Мајсторице би што-шта куповале и мењале би у котарице, што опет Глиша и Миша имају куће да носе.

Кад би тако покуповале све што им је нужно, казале би им да однесу то кући, а оне би отишле да виде како иде пазар, јер сваке су недеље носили еспап на пијацу.

На да л' су Глиша и Миша одма отишли с котарицама кући? Боже сачувај! Они су се састали на своме ћошку код „белога крста“, па су се одатле увутили оним шором поред — лубеница.

Ту би разгледали и разгледали, па би их уједанпут видео, како се са својим котарицама укинили Глиша на једном, а Миша на другом точку каквих кола, па разгледају лубенице. Затим би сваки узео по једну од најлепших и држао би је.

„Пошто ова?“ — пита Глиша.

„Пошто ова?“ — пита Миша.

Бостанџија би им одговорио пошто је, па би онда гледао и другу муштерију.

Како би Глиша видео, да се бостанџија обрнуо, одма би стр'о своју лубеницу у Мишину котарицу. Миша би се свшао с точка, па загребао „белом крсту“, а Глиша би још по-коју разгледао, па би и он за Мишом. А Миша већ стоји на њиовом ћошку. Котарицу мет'о на земљу, а лубеницу стиск'о међу ноге, па слуша, да л' пршти. После је и Глиша стискава, стискава, па и он слуша. Затим би весело одскакутали до порте, тамо би је браћки поделили и — поручали.

И свако јутро „спапчили“ би они по коју. А она им је баш добро долазила, јер су им мајсторице тек само толико хлеба давале, да се не каже, да баш ништа не дају. Оцеку комад широк и велик, а можеш кроз њега видети цело небо. На зар да то буде доста једном гладном шегрту, који би и десет пута толико хлеба могао појести?!

Зато су баш они морали гледати, да како год дођу до лубенице.

Кад би тако смирили лубеницу, онда би обично одлазили с котарицама кући.

А није то ништа дуго трајало. Док, штоно реч, длан о длан, они су лубеницу украли, појели и пошли се код куће.

CXXIX.

Tertium non datur.

Ко ће хтео да пуца
На муву из топа,
Боји с' е ће му се
Смејат Европа.

Е па шта да ради?
Ту се треће не да, —
Ил се мора манут'
Топа и торпеда,
Ил мора начинит'
Од муве медведа.
Ту се треће не да.

Г—д—н.

Политични речник.

За „Стармали“ пише Жеравица.

(Продужење.)

Чивутин. Овај који приповеда обрезаније наше автономије.

Труо кромпир. (Види благодјејаније).

Земун. Варош која бана Хедервариј све донде није изабрала за почасног грађанина, док овај није издао земаљске списе.

Кушевић. Мирођија, које се на разне чорбе истрошила, те за сабор српски ни мало је није остало.

Посланички програм. Мућак, који се таки разбије, чим се са Мартинова брда скотрља.

Кетелеши. Човек, који није Србин, па ипак за то не види правде.

Чудић. Делија, коме је слободно да се чуди што није изабран.

Посник. Богослов.

Испосник. Калуђер, који је већ испостно (док је још у благодејанију био,) — па сад може са благословом мрсити.

Попинарска кауција. Барометер, који се диже за време избора и пред сабор. (Ниже се уједно мери и бара неких слепаца).

Динамитлије Људи и нељуди, који раде око распитавања сабора.

Солга. Поремећена Слога.

Слога. Поремећен солга.

Парасит. Продан новинар, који никад није пара сит

Шапом се зове она рука, која не уме да рукује народним добром, него служи шта јој страст шапне.

Демагогија. Нешто што може здраво шкодити (нарочито кад се људи о томе препиру у невреме и без потребе).

Копрена. Вала је бацити на прошлости, — али тек онда кад се осигура будућност.

Жеравица. Идеал моје маленкости. А зашто? Јер жеравица може пријатеља да огреје а непријатеља да опече.

(*Могло би се и продужити.*)

У вече опет увек су ишли Јови, берберском шегрту, ког је официна била на великом сокаку, баш у том шору где и лубенице.

Ту су имали један дугачак канал, који је на једном крају имао два крака, а за сваки крак био је привезан по један велики клин. Глиша и Миша узму тај крај ди су клинови, па ајд лубеницама, а бербер Јова опет седне на праг од официне, па држи други крај канала у руци.

Вече је, сутон, дакле не види се у сокаку ништа само што код лубеница тијо гори лојана свећа.

Глиша и Миша оду с каналом у руци, па разгледају лубенице.

Обично Миша после узме канал с клинови, и, док Глиша пиљара или пиљарицу заговара, дотле он забоде клинове у коју лубеницу, тргне мало канал, што Јови берберу толико значи, да вуче. А Јова опет разуме то, па лагано, лагано и довуче лубеницу у официну, куд после и Глиша и Миша оду, и с Јовом бербером слатко је поручкају.

Но једанпут им ово није баш најбоље пошло за руком.

(Свршиће се.)

На квартиљу.

У селу С. у Бачкој живео је неки гајдаш Баба, који је био на једно око дрљан и који је због нерода, али и нерада врло осиромашио тако, да је имао кућицу и у њој једну клупицу, на којој би Баба по читав дан лешкао. Срећом је имао богате синовце, који су му бар храну давали. Једног дана дође му неки војник и рекне: „Ја сам газда, код тебе на квартиљу.“ Кад то чу Баба, скочи с клупице, огрну своју стару опаклију, па војнику рекне: „Баш ти хвала синко, кад ћеш ме одменити, већ ми се досади ове задње чувати,“ те оставив јадног војника оде својим синовцима, а војник видећи, да нема ту ни кучета ни мачета, оде од куд је и дошао.

Жеравица.

Мучи (ћути).

Дошао Србин пред судију Хрвата, па ће рећи: „Ала, молићу, погдавати господине, није истина, . . .“

Судија: Мучи!

Србин: Немојте, милостиви господине!

Судија опет: Мучи!

Србин: Молим вас, господине, немојте!

Судија: Та мучи . . . . !

Србин: Е, па кад мораш, онда: *му—у—у*!

Жеравица.

Украли буђу . . . .

Вальда се још сећају читаоци „Стармалог“ како је она Падежинка нарицала над буђом „ко ће краве одсад чувати“ и т. д. но је ли то била истина, не знам, ал да се ова запевка пре буне чула — то је што наши кажу „бога ми.“

У Молу је живио неки чобан, који је полак Срема обишао док је њему по вољи „дреновац“ нашао, у олово га оковао и поносито с' њиме за овцама корачао. Тај Сима — тако се звао чобан — обично се од жене „господарем“ дао титулирати упозна се са неким из Карлова Јером, коме се та буђа тако допадне, да је пребао прилику пошто по то да је анектира. Сима се осети и пазио је „ао на очи у глави.

Дође Сими једном земан да сметом промени, те да се и са буђом растане. Јера чује од неког Мите Чуке да је Сима умро, те намисли да од жене ако узможе буђу измандари. Кад дође у Мóле, упути се управо Симиној кући. Жена баш отишла да мужа огласи, а буђу заборавила из кујне уклонити, а и што би је уклањала, кад се и сама дичила с' њоме. Јера уђе унутра, затече две бабе и Славу бирташицу, — приђе ближе Сими, прикрсти се, целива га, па пошто мало поседи — опрости се. Чим у кујну, а он буђу под кабаницу па „њâ.“

Кад жена кући дође, донесе из дућана „Флор“ да деци око мишице веже и једно парче на буђу. Кад опази да буђе нема — надне се над Симу, и поче из гласа запевати: „А јаој Симо господару, тебе још ни из куће не изнеше, а буђу ти украдоше!!! А јаој буђо!!!

Ђ.

Тутор црквени.

Отишао црк. тутор на славу са иконом, да скупи прилога на цркву. Тутор отишао, и никад га. На то оде попа, да га потражи. Дошавши тамо не виде ни тутора, ни иконе. Нашао се у чуду, па запита, где је тутор. На то ће му неко одговорити: „Па ено га у колу, где игра.“ И доиста је тутор — већ прилично накресан — играо, а икону завргао у торбицу на леђа, па чим поскочи, а икона се до полак из торбе промоли. Попа ће на то: „Море, туторе, е да л' што год“ (разумевајући под тим. да л' је што скупио за цркву), а тутор ће му: „Та једва нешто на трошак ми.“

Жеравица.

Из дечијег живота.

Мати пошље малу Дамњанку у дућан да купи за две крајцаре ситна бибера. Дамњанка оде и донесе крупна бибера. Кад мати опази, — рече: то чедо не ваља, иштиће ситна бибера. Дете однесе и путем баци, а кад у дућан уђе рече трговцу: дајте ми мени ситна бибера а не крупна. Трговац заиште ситни бибер натраг, а дете одговори: „па мама је казала да не ваља, па сам бацила.“

Ђ

Згодан поздрав.

Пауновић, Соколовић, Пачић, Коњевић, Магарашевић и Керчевић пребацивали су своме другу Ђури, правнику, да је врло неколегијалан, што их, кад их сретне (а увек су ишли заједно), не поздрави све редом, него тек једног из' другог. Ђура, који је био велики обожавалац, предухне да ни овом приликом доскочи: и једног дана, кад му сви улицом на сусрет иђаху са највећом радозналошћу (особито се Магарашевић узврпољио), како ће их Ђура згодно поздравити, повикне им овај: Здраво — и и н а ж е р и ј о!

Жеравица.

Ово мора и „Стармали“ прибележити.

Познато је, да славни делија Мишкатовић не би дошао на хрв. сабор, да га нису Срби изабрали. А Срби га не би изабрали, да нису послушали савет г. Васе Ђур Јевића.

Мишкатовић је архивар загребачке библиотеке. А ми Срби ваља да ставимо у нашу архиву ове три изјаве тога славног мужа и српског изборника.

25. Јула пише Мишкатовић ову изјаву:

„Није било нити један час, нити је сада разлога, да земља буде забрањута гледе списа. У земљи нема нико, који не би осјећао и знао, да сви живимо под одговором закона.“

1. Августа пише исти Мишкатовић ову изјаву:

„Закон о архиву не дозвољује бану да може затрти и отуђити архивска писма, управ као што римски закон није дозвољавао синовима да могу убити оца. И сама помисао, и далека сумња о томе, да би бан могао злоупотребити своју власт, те архив осакатити, била би наказна, а то је апсолутно искључено.“

5. Августа пише тај исти Мишкатовић ову изјаву:

„Дознајемо, да је Њ. Преузвишенст, уверив се о непобитном праву властништва, надаље о том, да повратку тих списа не стоји на путу никоја начелна или техничка потешкоћа, одредио, да се иста у Б.-Пешту пренесу. У ту стрху одаслана су та писма и т. д.“

(Госп. Ђурђевић неће нам замерити, што од сада његове савете, нећемо слепо слушати, — јер су се већ и нама очи отвориле.)

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Новије књиге и листови

које уредништво прима у замену:

Разни путеви приповетка Милана Савића. Ово је дело наградила „Матица српска“. У Новом Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића. 1885. 16-ва, стр. 264 — Приповетка ова нашег ваљаног приповедача изишла је најпре у овд. књижевном листу „Стражилову“.

Библиотека одабраних романа. Свеска четврта. **Кумјасинови.** Роман у два дела. Написао Анри Гревил. Превео Бранко Мушицки. Други део. У Новом Саду, издање и штампа А. Пајевића 1885. Цена 75 нов. или 1 и по дин.

Библиотека одабраних романа. Свеска пета. **Делија-девојка.** Роман. Написао Лудовик Алеви. Превео Бранко Мушицки. У Новом Саду, издање и штампа А. Пајевића 1885. Цена 60 нов. или 1 дин 20 н. дин.

НОВЕ КЊИГЕ.

Сад су баш изишле и могу се у подписаној штампарији добити следеће нове књиге:

I.

Библиотека одабраних романа.

СВЕСКА ЧЕТВРТА.

КУМЈАСИНОВИ.

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

Написао Анри Гревил

Превео Бранко Мушицки.

Други део. Страна 260. Цена 75 нов. или 1 и по дин.

II.

ДЕЛИЈА ДЕВОЈКА.

РОМАН.

Написао Лудовик Алеви.

Превео Бранко Мушицки.

Страна 172. Цена 60 новчића или 1 дин. 20 н. д.

Што Француји могу, не може ни један други народ. У најновијој белетристици њиховој има више песника који су, како се помодили на књижевном пољу, тако постали звезде прве величине и дела им успела, како може бити, само у Француза. Један од оних књижевника јест *Лудовик Алеви*, књижевни новајлија, но већ стари мајстор на перу. Из пера му не искачу варинце, али оно ипак остаља светао траг. Њега не читаш недахнимице, па опет не можеш да га оставиш из руке. Алевијево дело, што га ево износимо на српски читаћи сто, штампано је за врло кратко време преко 60 пута. У оригиналу име му је Abbé Constantin (Жупник Костантин), но ми мислимо, да то није згодан назив. Очевидно је, да поп Коста није главни јунак у роману, него Бетика Персивалова, девојка, не по мишици делија, већ по моралној снази и душевној врлини, пошто се истиче више обичних, свакидашњих погледа и жеља, па маша идеала. Алевијева *„Делија-девојка“* није у строгом смислу роман, јер нема особине, које се све иштују за ту књижевну врсту, и многи је у то не рачунају; но ми се ипак не устручавамо, да је уврстимо у „библиотеку одабраних романа.“

III.

НОВО ИЗДАЊЕ

МАЛЕ КАТАВАСИЈЕ

која је допуњена, а сто и као и до јако само 20 новч. Ко узме на 100 ком. добија једнако по 12 новч. На мање дајемо умјерен рабат 25%.

Наруџбине на све три књиге нека се шаљу:

Штампарији А. Пајевића,

у Нови Сад.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Рачунски примери за уч. 3.-њег разр. осн. шк.	8 „
„ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Историја Угарске, са уводом у историју света, за више разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 н.
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш у штампи и за кратко време угледаће света: **Читанка за четврти разред српске основне школе одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 новч.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосопствено лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

1—6

Бр. 24 Год. VIII

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. Августа 1885.

„Стармали“ излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду руковиси се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

ПОЗДРАВ КРАЉУ.

Добро нам дошла наша светла круно
У ове крајеве, где топлота зебе!
Доласком Твојим као да си ун'о
У брижне душе, што им давно требе.
Срце је наше осећања пуно
К'о чиста жита, што голуби требе.
Шта си се пута Ти удао у нас, —
Зато се смејо сад уздат' у Тебе.

„Добро нам дош'о!“ — То је поздрав кратак,
Србин га не зна искитити већма.
Српско је срце просто али стално,
— Српска се верност не казује речма.

Дош'о си, краљу, да видиш маневар.
Ал ако когод пред висину Твоју
Изнети дрске нискости злопаке; —
Ако Ти рекну да су златни дани
Свима и сваком у крајев'ма овим; —
Ако се коме проткане да мути
Пред Тобом прело поштеног нам смера; —
Ако Ти кажу, да већ нигде нема
Бола ни јада, горких уздисаја; —
Ако ти кажу да је све у реду,
Свуда и свима тече мед и млеко,
Ничије право не стење под тиском,
Светиња свача поштује се широм — —
Ох онда, онда
Запитај, краљу, је л' и то маневар,
Или, може бити, нешто друго — превар.

М. П.

Тро-торо-то.

I.

Доста је већ било и мога, — то јест ћутања.

Као год што мајстор-Тиса и шегрт-Миња имају једну девизу (која гласи: док смо нек смо), тако свираљка и ћуталка имају једно опште правило: „треба посвирати (односно поћутати) па и за појас заденути.“ — Ја ћу ћутање моје да заденем за појас: али пошто немам свог рођеног појаса, послужићу се са туђим појасевима, који су згодни за задевање (а најлостојнији су црвени, јер нас сећају на црва, који нас са високе подригива).

Зашто сам заћутао био, то не спада под наслов „Тро-торо-то“, — ја моје ћутање предајем историји, нека она о томе — ћути. Али ако баш хоћете, могу вам доказати, да сам ја у непрекидном континуитету остао са „Стармалим“, јер као год што г. Г'—д—н у „Стармалом“ „проба (своје) перо“, тако сам ја у „Стармалом“ пробао своје ћутање, — даклем ипак сам био ту.

Из овога изгледа као да смо ми (т. ј. ја и читаоци) неки стари познаници. Можда јесмо, — можда и нисмо; можда смо само из далека, — а можда и из близа, — можда, можда, можда, — али поред свиј ти можданова ми нећемо један другог смождити, јер имамо друга посла, то јест са оним, који су већ изможђени.

Изгледа и то, као да се ја извињавам ради мога ћутања; али то већ за то не стоји, јер би то био рђав увод: *из вина у вод*, (много је боље из воде ступити у вино).

Што се тиче наслова: „Тро-торо то“, тај сам прво и право изабрао за то, што се под тим насловом досада још нико није обесмртио, (даклем наслов сам по себи није досадан) а друго и друго, што је неотрцан наслов најбољи пут до бесмртија. — Што се пак тиче имена којим ћу се потписивати, то је сасвим свеједно, јер моје чланке и тако неће нико до краја прочитати, као што ни ја не читам до краја све шаљиве чланке у „Нашем Добу“, „Турском Народу“ и т. д.

Даклем ово је било увод, — а оно даље биће још уводније.

Елем свршило се изборно кретање; још се само по неким новинарским барицама и ритовима (где ћ. В. у карабе свира и поп Панта јарићке крсти) чује изборно крекетање зелених и краставих жа(а)ба. Можда и поп Кука прави мало вика, за дока да још није сасвим нестало кукавица.

Ово истина злогуци су нешто погодили, кад су пре избора говорили да слободоумна, аутономска народна странка прави рачун без бирташа. Али ево и то се види да противницима до сада нису помогли ни сви бирташи ни огромни биргашки рачуни.

Анђелић ће до душе (и до верификације) имати своја два три човека на признавању св. духа, — али како стоји са њиховим изобром? Ето на пример Бурковић је изабран у Слатини, али ни сам не верује да му је избор правилан, зато води са собом и једног бирача (попа Бирача), — јер у друштву се лепше путује и у Карловце и из Карловаца.

По поред свих красних избора ми сада још дубље осећамо, да је наша аутономија узета, и ако сабор сади отворено и мушки не прозбори, онда је та болест дорасла до праве немоће. — Зато ћу вам приповедати што сам опомад читао. У Немачкој била једна жена којој беху узете и руке и ноге, шта више није могла ни да говори. Једаред се небо наоблачи, загрми, и гром се очеше о жену, која се тим драстичним средством потресе, проговори и оздрави.

О боже, боже, имаш ли још таких лековитих громова!! Ако имаш, не штеди их од нас!

Тамбурић.

Уштипци.

Шта значи то, кад изнутра, на јакама наших капута пише: Шајтелес или „Јајтелес?“

* * *

У нашој цркви, говоре се већ мађарске придике. То је јасан новац, да почнемо браћи једном Мађаре за духовнике. Хоћеш вам се то допасти господо?!

* * *

Шта су нас толико окупили са саборским трошковима, и брину се о новцима, кад сви изгледи говоре за то, да ће баш овог сабора изнући неко — лутрију.

* * *

Зашто Герман путује у Пожегу онако „испод рита,“ да га нико не позна. — То је зато, што зна, да га већ сувише добро познајемо.

* * *

Много и непрестано путовање Германово канда показује то, да ће одиста да путује.

ПОДЛИСТАК

Глиша и Миша.

Из шегртског живота.

(Свршетак.)

Глиша и Миша опет једно вече отишли Јови, па му дадоше један крај од канапа, а они одоше с другим крајем, да улове једну лубеницу.

Лубенице је баш некако пека здрава људина продавао. Глиша је заговарао пиљара, а Миша је већ био забо оба клина у лубеницу и дао Јови знак да вуче. Јова повуче, ал' како је та лубеница стајала сасвим доле у гроници, то, како је Јова повукао, стропоштила се цела громила. Човек скочи да види шта је Глиша и Миша, не слутећи добра, одма стругнуше, а сирома Јова, пишта и незнајући, само је вукао лубеницу. Човек, виде, да неко вуче једну лубеницу, погледа боље, и виде канап, који је управо ишао у оџицину. Лубеница се усељед вучења лагано котрљала, и кад је све ближе оџицини, где је Јова берберу већ незно на њу зубе. Човек се учини невешт и лагано заиђе са стране, па, тамам да Јова дигне лубеницу, шчепа га за перчин и тако га је извоштио, да је сирома Јова готово изван себе дошао.

Глиша и Миша су из далека гледали шта ће бити, па кад видеше, да нико код лубеница нема, лагано се одвуку, и сваки узе по једну.

Кад се пиљар сит набио Јове, нануо га је и отиш но својим лубеницама, а Глиша и Миша са својим лубеницама у оџицину, да виде шта им Јова ради

Јова се још превијао и још је запомагао. Они га понуде сл лубеницама, али њему сиротом није било до њих.

Кад Глиша и Миша видеше ово, жао им би и смислише освету против пиљара, јер који се шегрт не уме осветити, то није права шегрт.

Узеше сваки с ову лубеницу, заиђоше лагано пиљару за леђа и у један мах заукаше обе лубенице и тако ударише њима пиљара, да се свака лубеница на десет парчади расцопала.

Пиљар скочи, али су они већ се „очистили“

Ето, то је била њина освета за јовино „страдање.“

Но сиротом Јови берберу слабо је користила та њина освета, јер он је тек после три дана сасвим дошао себи.

Страст је рђав друг. Кога каква страст обузме, тај се онда лако не искобеља из њених канџа.

И Глишу и Мишу је обузела страст за лубеницама. Само ако у видели где, да могу до њих доћи, ту се нису бојали никакве опасности се излагати, само су је поштo по то морали „спанчити.“

Једанпут они пођи да се купају, на баш пролазили оним крајем, где су виногради. У виноград једном била расцепљена врата, па се могло видети унутра. Баш близу врата био је бунар, а одма до њега једно парче засађено врежом. Кад су поред тог винограда пролазили, баци Глиша случајно поглед кроз врата и што му прво у њему у очи паде

* * *

„Наше Доба“ сад може с пуним правом променути наслов и звати се: „Прошло — Доба.“

* * *

Уредник „Нашег Доба“ назиньује пропаст своје „двојце-троје“ тиме, што вели: Не вреде ништа ни 100 ока памети, кад човек нема драм среће. Требао је рећи, не вреди ни 100 ока памети, кад их човек нема.

* * *

Сирома наш једињац! Како мајушан изгледа он сад са својих само 6 фунти мозга, према онима, што имају 100 ока памети.

* * *

Кад сам чуо, где се диже читава хука по Европи, због „каролинских острва“ мислио сам, да је то због кринолинских острова, т. ј. због турнира. А штета што није тако.

* * *

Народ прича: Кад је св. Сава дошао у Базјаш, био је холуј и он се окрете ветру и рече: „Баш занјаш.“ Отуда се и зове манастир Базјан. А да шта би рекао св. Сава, да је тео чук оног калуђера у Базјашу, придиковати маћарски! Знате има ствари где и свеци изгубе стрпљење. —

Ѳ.

Вачено.

(Ко хоће може дигнути.)

Слободи се дају границе. Тиме вала хоће да се накади оно, што се граници нису давале слободе.

* —— *

Који народ сувише много говори о своме особитом богу, тај ћутке признаје да има и свог особитог ђавола.

* —— *

Једна је то светлост, која се губи уз тавност (или боље рећи: уставност).

* —— *

Увек је добро кад је воља владина уједно и воља народа; али зло и наопако где је владина воља народна невоља.

* —— *

Кад правда спава, онда дабогме жандари морају бити будни (па ма и пијани били). **Л.**

Ћира. Зашто се одложио опет наш сабор?

Спира. То је израдила Анђелијева самовоља.

Ћира. Како то?

Спира. Он има вољу да сам иде и Пожегу.

Ћира. Је си ли ти чуо да је радикалац поп Милан Ђурић хтео да скочи кроз прозор из таванице своје?

Спира. Чуо сам.

Ћира. Па шта велиш на то?

Спира. Ја не верујем да је хтео скочити. Али кад једанпут јаве да је заиста скочио, онда ћу већ нешто више веровати.

била је једна велика лубеница баш поред бунара. Како је Глиша виде, а он дрвене Мишу за капут.

„Та где, где, Мишо, молим те! Види само ту лубеницу како је лепа! Шта мислиш, да нам је откуд после купања?!“

Миша погледа тамо куд му Глиша показа, па кад виде лубеницу чисто му зазубиде порастиште.

„Знаш шта, Глишо! Хајд' да је украдемо.“

„Та хоћу ја“ — вели Глиша — „само незнам како би.“

„Па знаш како? Ево ја сам већ смислио. Ући ћемо унутра, бојаги да нијемо воде, па ако нас нико не види, ми ћемо је украсти, па беж! А ако кога буде било унутра, ја ћу их заговарати, а ти ограби лубеницу па — стружи. Ја ћу за тобом.“

Глиша се мало замисли, па рече:

„Но, то је, Мишо, врло добро смишљено. Па ајдмо сад на посао.“

Затим Глиша ухвати за кључаницу ал' врата закључана. Проба још једанпут, двапут, ал' врата закључана, па никако да се отворе.

„Но, још боље, Мишо,“ — позвиче он у радости. „Та овде никога нема код куће. Ходи ме подигни, па ћу преко зида ући унутра, а ти ћеш седити на зиду, па ћеш је прихватити.“

Миша одма прихвати глишин план, и Глиша је већ био на зиду, па пружио руку да и Мишу подигне на зид, јер је био висок, па се ни један није могао сам успети.

Наскоро је и Миша био на зиду и Глиша се скиде доле у виноград, узабра лубеницу, и додаде је Мишу.

Миша прихвати лубеницу и једва се скиде са зида. Угрувало је мало и себе и лубеницу, ал' не чини ништа! Пробаће већ то! Само кад је лубеница ту.

Како се спишао, а он залева, к'о што је умео:

„Пловила је по хору галија“ — — —

Ал' шта је то? Глиша нешто пиче у винограду.

Миша застаде песком и ослушнуо је мало. Испочетка му се учинило као да му Глиша секундира, ал' мало после сасвим је чисто разабрао глишино „јао — — јао — — јао — —.“

Како је он ово чуо, одма остави лубеницу, и поче се пењати уз зид, да види, шта је то с Глишом. Ал' задава се он напрезао, кад је зид био висок, па се никако није могао уз-а-ић успети.

Кад је видео, да му је сав труд, да се уз зид успне, узалудан, оде на врата, да бар кроз њих од све жеље види, шта му Глиша ради. Кад тамо, има шта видети! Глиша трчи по винограду, а све се прави са њим. За њим се упусти један човек с неком удрол на га виђа. Кад је Миша видео, да је Глиша слободан, од радости се чисто засмејао. Та знао је он, да нема тога, ко би Глишу ухватио, кад он подеже гаће, па онако својски бежи. Ала га и литра Глиша! Ко ђаволибан!

Он је трчао све дубље и дубље у виноград, а кад је дошао близу на крај, а он тек одједанпут изгледа па беж' натраг.

Пуслице.

▽ Колонијална политика постаје права болест. Чим ко отме неколико острва, тако се остриви, да после све нова и нова острва тражи. Има ли какног Швајнингера да Бисмарка од те болести излечи?

🙌 У Београду дизао се неки г. Беде на своме балону у ваздух. Шта, зар у Србији већ више за беде нема места у низини, већ морају и горе да иду!

⊙ „Видело“ се у себи једи, што је у Карловцима изабран баш Обреновић; али, да богме, свој јед не сме да изрази. Даклем право има „Наше Доба“ — нама случај помаже.

□ У Бечу је ономад умр'о славан молер, који се звао Канон. Сад ће наши клерикалци казати, да то није истина, јер канони не могу умрети.

△ Сад ће „Турски Народ“ овако казати: У сабор су изабрани све скитнице, бекрије и ноћници, — јер солидни људи седе код своје куће.

♂ Јашу Томића назива „Н. Д.“ „похититељем“ Заставе. (Би ли се могло казати за др. Стеву Павловића да је „поспоритељ“ нашег доба! То би било за њега велика почаст.)

Ђука. „Види, види, канда ће још да се зарате Немци и Шпанољци.“

Шука. „А који им бес неда мира?“

Ђука. „Кажу, преширу се због неког каролинског питања.“

Шука. „Па онда су Немци у праву, јер ја знам да је Немац увек гинуо за Каролине.“

Ђука. Чујем да и Бизмарк не зна ништа друго да наведе у обрану Немаца доли то, што си ти сад казао.“

Ѳ.

Проба пера.

CXXX.

Једном дечку.

Чедо моје драго
Од трињај'ст година,
Чит'о сам ти песму
— Штампана је била.

Публика већ зна де
Да ти умеш писат';
Сад је крајње време
Да с' научиш — брисат'.

CXXXI.

У екстази.

„Ох, ово је прасе
Румено, на реш.
Куварицо, ти се
Поносити смеш!

Миша све то види, па се здао у бригу шта ће сад сирома Глиша кад је зид висок, а врата закључана. Он погледа кроз рупу на кључаници, а кључ био с оне стране у брави.

Још Глиша није ни дошао бливу вратима, а Миша се продера:

„Кључ је у вратима, кључ је у вратима!“

Пудар се био уморио, па остао читаву дуж иза Глише, и није ни могао чути ово викање мишино.

Но Миша није ни тражио, да га пудар разуме. Само кад га је Глиша разумео.

Глиша је све брже и брже трчао вратима, а кад је дошао до њих, откључа их, извади кључ и мете га са сокака у браву. Затим уђе у виноград и узбере још једну лубеницу, па он узе једну, а Миша другу и обојица стане на отворена врата и подигоше сваки своју лубеницу у вис.

Пудар је још доста подалеко био од врата, ал' кад је видео ово, разјари се к'о помаман и са удпострученом снагом потрча вратима. Но Глиша их брзо закључа и кључ маче у брави са сокака, а он и Миша сваки с по једном лубеницом, „папке на у лединe.“ Та није да га стружу, него се читав облак прашине подиг'о за њима.

Док је пудар отишао по лествице, и док је онако уморан прешао преко зида и откључао врата, дотле су Глиша и Миша толико одмакли, да се нису морали бојати, да ће их пудар стићи.

Ал' кад је пудар видео, да их никако не може стићи, све је скакао од једа. Та однели му две најлепше лубенице!

„Ал' напослетку“ — мисли он — „ђаво и за лубеницама! Ал' што ме то псето само тако умори? Алз, да сам га био сад по други пут уватио, свог би га на комаде растргао. . . .“

Још је дуго морао пудар одмарати се, док је сасвим дошао у свој стари колосек.

Међутим, док се он одмарао, Глиша и Миша су се већ бричали у води. Лубенице су скрили, да им буде после купања.

Кад су се сити накупали, изваде лубенице из њиног сокровишта и сваки узме по једну, и тако су их лепо поручкали, да је само кора и семе остало.

Кад су појели лубенице, пођу кући.

Уз пут ће рећи Миша:

„Море, Глишо, мени се све чини, да си ти у винограду јаукао?“

„Баш добро, Мишо, кад си ми напоменуо, ево ћу да ти испричам, шта је било самном у винограду. Елем, кад си се ти свишао са лубеницом са зида, потрчим ја оном луду што стоји поред зида, јер сам видео, да само по њему и његовим гранама, које је пустио преко зида на сокак, могу изаћи на поље. Како сам журно трчао луду, а ја прећем преко неког шипрага од шимшира од чега ли. Кад тамо, а ја набасам на нешто. Погледим доле, а ја стао пудару, који је у том шипрагу спавао, на нос. Пудар се

Да си у ком двору
Већ би орден стекла;
Мора бити да си
На сунцу та пекла!“

Тако рече намесник
Куварици Рози.
(Па зар ово није
језија у прози!)

CXXXII.

Само констатирам да је тако.

Једнима су дани први,
Другима и ноћи беле.
— Ето вите, и боје се
Неправично деле.

Али зато правда вели:
„Нека, нека, нека!“ —
А то човек чује
И — до смрти чека.

CXXXIII.

Загонетка са одгонетком.

Има једно царство,
Пуно је динара;
Али за то ипак вели:
„Немам, брате, пара!“

Има једно царство,
Пуно је дуката;
Али зато ипак вели:
„Немам трунка злата.“

Цинцилинцилинци:
Осамдесет на сто!
Цинцилинцилинци —
То вам је *цинцарство*.

Г—д—н.

Писмо из Пожеге.

Драги „Стармали“!

Могу ти писати само „на брзу руку“, или правије рећи „из брзе руке“. Та ти и не знаш како је сад овде лепо. Има свега, па и попова с брадама и без браде; има ти Србина, Немца, Хрвата, Мађара, Турчина, па је ту и — — — Арнаут. Мал' нисам казао буди бог с нама, ал то нисам казао за то, што морам бити кратак.

Даборме да нико није овамо пао с неба. Неко дошао, неко се довезао, неко био од пре ту. Да је вожење било разно, то знаш. Ал нико није прошао, као наш Небирани. Он је путовао „испод жита“, а дигди и „испод рита“. У Броду га је дочекао црквењак, а свештеник није хтео изаћи пред њега. На другом неком месту дочекао га је опет свештеник, а црквењак није хтео изаћи. Иначе по путевима, нарочито испод рита, знате како је. Нађе човек на гомиле . . . дивљих патака, вивака, подигди се види и нешто четвороножно, ал то не сиђа у дочек.

Овде је Његово Величанство примало депутације. Било је и Германа (Немаца) али се показало, да сви Германи из средњег века скупа, нису могли бити тако силовити и халовити као по богу наш један — Герман. Кад је изашао пред Његово Величанство, и то

трже к'о опарен, па онако бунован зграби ме за јаку, па удри! Та није да ме је неколико пута одранио са неким штапом, него су ми све кости пуцале. Затим ме онако својски шћена за уво и повуче пратима. Ја писам смео да се јогуним, него сам све трчао за њим. Та уво је моје било међу његовим прстима. Кад смо били већ близу врата, а он се продера на мене: „Шта ћеш овде, лопову један?“ и затим узману, па ме тако ћушну, да сам одма лупио главом о врата, а све су светлаци летили пред-а-мном. Није да ме је то болело, него сам мислио, да ћу одма скапати. Но он је тако узмануо, да му је иначе мојом потом патерала крв одма почела цурити из носа. Он се мало сагне, а ја се отмем и онако расрђен, узманем и ћушим га, па онда загребем дубље у виноград. . . Остало си, Мишо, већ видео. Ал' боме ни сад писам читан од оне једне ћушке, што ми је пришао. А имам и неколико маснића. Ал' бар ми је сада лакше, кад сам му се осветио.“

„Ала си баш момак“ — рече Миша „Та знао сам ја, да ћеш се ти њему осветити! Та да! Шта би рекла други шегрти, над би чули, да се писи осветио. Ено Јергл, који је готово пајслабији међу шегртима, па на сред пијаце ћушно баба Лену, кад га је чупала, што је крао јабуке од ње. Овако си сад осветлао образ. . . .“

Наскоро стигоше обојица кући, и мајсторице су им већ уклониле посла у руке. Глиша је ћуштво кромпир за вечеру, а Миша је тук'о со.

Сутра-дан су опет седили једно према другом у радионицама, само је Глиша уздисао и често се мигољио на својој столици. Ал' јест! Те проклете маснице баш су га здраво болеле.

После су се састали опет на њином ћошку, и заједно су ишли у гостионицу код „Јелена“ и „Венца“ по свој дневни приход, по парчад од цигара. Пошто су поделили дуван, изјада се Глиша Миши како га болу маснице, и затим се склонили на сигурно место где се Глиша скукао, а Миша је прегледао маснице и наш'о их је неких седам на броју. Но опет је сасвим докторским гласом тешио га, да ће га скоро проћи.

И доиста! Глишу су за неколико дана сасвим прошле маснице, и он је сасвим и заборавио, да их је кад им'о. Ал' није заборавио онај виноград, и никад више није ни прошао поред њега. Ал' и пудар, тешко да је још кад спавао у шимширу.

Још су много пута они настрадали због лубеница, али зато њина слава међу шегртима никад није спала, јер су се увек јуначки понашали, а били су момци, који су кадри стићи и утећи, и на страшном месту постојати.

Ето, таки су били Глиша и Миша!

Таких шегрта никад више! . .

Љ. Лотић.

нашао на челу спештенства, на челу епископа, он поче у фигури да копа очи своме народу. Све су депутације молиле Његово Величанство за милост, само га је Герман молио да не буде милостив, него да поништи и сатре смерове нашег народа.

Не стојим добар, али чујем да је Његово Величанство чујући овакве речи, помислило, да му то говори војна арнаутске депутације.

Герман је можда мислио, да ће га Његово Величанство одмах именовити за фелдмаршала, и дати му једну пуковнију војника, с којом после да поништи и народ и смерове српског народа, али се преварио. Није добио ништа више, него неколико милостивих речи, које Његово Величанство у свакој прилици има у приправности.

Дакле се Небирани нашао у небираном грежњу, и враћа се онако исто, као што је и отишао. А сад може слободно најмити телала, да пек више од јутра до мрака: „Имад да ко дочека Германа?!“ На опет: — нма. Дочека ће га сабор, и то онако, како је заслужио. **Ѳ.**

Чудни људи.

Чудни су вам, чудни људи ти Французи,
Узмеш их под пазухе, узмеш их по г . . .

Ми тек само келнеру говоримо Жан;
Ал Французи цео народ називају жан.

Да је крава, крава, зна у нас и мали;
Али да је гуска крава, то су они истесали.

На пристојност од ваљада ја много полажем
За то, како сестру зову, не смем ни да кажем.

Мајмуницу Геном зову. Да чудне ли моде.
Тако се тек гдекоји људи зову овде.

Чудно им је много, чудно је и то,
Што је у Француза свако тело: во.

Мора да су ломни, — свак је Француз лом.
А за чудо дивно, терет им је ском.

Србин каже ред, Француз вели: тур:
Кад по туру одатреду, није баш у реду.

Е.

Морско старије и неморско новије.

Ко у Будимпешти хоће да буде келнер, тај мађарски знати мора.

Е то је морска одредба.

— — — —

Ко Текелијину стипендију хоће да добије, тај српски знати не мора.

Е то је неморска новина.

— — — —

Ми сад питамо наше читаоце, чему се већма клањају: или пештанској моралности, или пештанској неморалности.

Ст.

Писмохер доно ајмокац!

Ко прочита овакав наслов, на узгражи из љубопитства, у реченицама, ма и у онима најприпозватијима, ове речи да сазна значај њихов, заман ће тражити, јер нису нигде штампане; а зашто нису штампане, запитаће ко, е велим с' тога, што су те речи сасвим нове, и што је те речи пронашао, наш деда Ђука, а он није писмен човек, да те речи у каком речнику обесмрти с' тога долазе у „Стармали.“

Једне ноћи око поноћи, зазвони неко на кући господар Периној, где је деда Ђука у служби, и записка да му се врата отворе, но деда Ђука није баш тако брз на отварању, јер му је строго забрањено, па с тога оде до врата и запита срдито, јер није то баш пријатно устајати из најбољег сна: „ко је то звонио?“ на које доби одговор „Брифтрегер.“ Ово деда Ђука већ није разумео шта је, па запита: „па шта оћеш?“ „Дође сам господару „Експрес“, одговори напољу стојећи писмоноша. Ово деда Ђука ни толико није разумео, али ипак по дужности оде господару који је на спрату становао да јави, па да не заборави, пењући се уз степенице говорио је у себи, пфтрогер доно сепрес, пфтрогер доно сепрес. И тако све до врата, од господареве собе.

Међутим и господар Пера се пробудио, па чувши преко степеница кораке деда Ђукине, баш отвори собна врата на запита опоро: „Но Ђука, ко је то звонио?“ а сирома деда Ђука се збуни па одговори: „господару! молим писмохер доно ајмокац!“ „Матори дедаче, какав писмохер и какав ајмокац,“ на пресу у смеј, „ал већ знам шта је, кажи му да дође у јутру.“

По деда Ђукином причању прибележио

С. Аврам.

Низ оригиналних и преведених анегдота.

(Практичан савет) Пешчик: „Само да ми је знати начина, како би за мој рад заслужено признање и славу што пре задобио. — Реалиста: На то је просто, умри већ једном!

* * *

(Искрени лекар) Пацијенат: Ала г. докторе, кажите ми молим вас, шта сте чинили, да тако свежи и снажни у својој 56 години изгледате? — Лекар: Па ништа друго, млади пријатељу, нисам себи никада ни један рецепт преписао.

* * *

(Паметност) „Где само Софија, ову лепу слику: Адам и Ева.“

Софија: „Па које од њих Адам?“ Ујак: Па зар не можеш да их разликујеш?“

Софија: Али, драги ујаче, ко би их могао разликовати? кад нису обучени!“

* * *

(Из школе) Учитељ: Је ли, Миливоје, што је Адам загризао у забрањену јабуку?

Миливој: Јер није имао ножа

* * *

(Може га лако познати) Гост: Келнер! када дође г. Мачковић реците му да га у стану очекујем. — Келнер: Молим, али ја г. Гренчарског непознајнам.

Гост: Невознајете оног суноњавог, смеђег човека?

Келнер: Извините, али долазе много суноњави, смеђи људи —

Гост: Но по овим ће те га ваљда тек познати: Он има један орден али га не носи.“

* * *

(Предосторожност) Барон (к новом слуги): Даклем но тим би већ сада били погођени, осим ако ви још какав услов имате. — Слуга: Да, ја би имао још једно питање. — Барон: А то би било? Слуга: Да ли г. барон игра не берзи. — Барон: Па ако играм? — Слуга: Е онда бих волио напред плату.

* * *

(Једна мушторија добивена) Берберин: Добро јутро желим, изволите унутра! Господин: Шта хоћете? — Берберин: Па да вас бријем. — Господин: Та ви нисте мој берберин. — Берберин: Извините, молим покорно, ја сам се јуче с' вашим бербером картао, па када је све пошло наопако, мешао је своје мушторије на визу, па ја сам вас добио.

* * *

(Уштипак) Господичић: Госпођице, дали сте много играли на Чкој „Беседи“?

Госпођица: У почетку нисам имала за игру воље, но при крају играла сам много.

Господичић: Да, да, онда када су женске бирале! **Срдан**

Молимо да се гласа!

Од 12-ог до 24-ог бр. овог листа било је у подлистку пет хумореска, које су послате на расписану награду.

Хумореске су ове:

„Ципија“.

„Извукао је лутрију“

„Друштво љубавне умерености“.

„Турчин Усо“.

„Глиша и Миша“.

Молимо сваког претплатника да нам до 20. сент. јави којој хумореским досуђује прву, а којој другу награду. Резултат ће се објавити у 27. бр. „Стармалог“.

Гласови нека се пошљу на издаваштељство „Стармалог“ у Нови Сад. Ако ко пошље на уредника у Беч, то се неће моћи уважити, јер уредник за неко време одсуствоваће од куће.

Издаваштељство „Стармалог.“

Новије књиге и листови

које уредништво прима у замену:

Вршљан. Лист за забаву, поуку и књижевност. Власник, издавалац и уредник Ђ. Рајковић. Излази у П. Сиду двапут месечно. Годишња цена 2 фор. на по год. 1 фор.

Hrvatska omladina. List zabavi i pouci. Уређује Јосип Милаковић. Излази у Загребу једаред месечно на два арка. Годишња цена 3 фор. (за ђаке 2 фор.)

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. Књига 143. (1885. свеска III.) У Нов. Сиду, срп. штампарија дра Св. Милетића 1885. Цена 70 нов.

Солидност књиж. рада г. архимандрита Дучића. — Написао В. С. Д. — У П. Сиду, срп. штампарија дра Св. Милетића 1885.

Опис манастира Ораховице. Од Влад. Красића. — У П. Сиду, српска штампарија дра Св. Милетића.

Цариник. Година I. Излази у Београду у месечним свескама. Власници, издаваоци и уредници Алекса Миловановић и Јован Алексијевић. Годишња цена 10 динара.

НОВЕ КЊИГЕ.

Сад су баш изишле и могу се у подписаној штампарији добити следеће нове књиге:

I.

Библиотека одабраних романа.

СВЕСКА ЧЕТВРТА.

КУМЈАСИНОВИ.

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

Написао Анри Гревил.

Превео Бранко Мушицки.

Други део. Страна 260. Цена 75 нов. или 1 и по дин.

II.

СВЕСКА ПЕТА.

ДЕЛИЈА ДЕВОЈКА.

РОМАН.

Написао Лудовик Алеви.

Превео Бранко Мушицки.

Страна 172. Цена 60 новчића или 1 дин. 20 н. д.

Што Француза могу, не може ни један други народ у најновијој белетристици њиховој има више песника који су, како се помолили на књижевном пољу, таки постали звезде прве величине и дела им успела, како може бити, сано у Француза. Један од отих књижевника јест *Лудовик Алеви*, књижевни новајлија, но већ стари мајстор на перу. Из пера му не искаху варнице, али оно нпак остаља светао траг. Њега не читаш недахнијеће, ма опет не можеш да га оставиш из руке. Алевијево дело, што га ево износимо на српски читаћи сто, штампано је за прло кратко време преко 60 пута. У оригиналу оне му је Abbé Constantin (Жупник Костантин), но ми мислимо, да то није згодан назив. Очевидно је, да поп Коста није главни јунак у роману, него Ветика Персивалова, девојка, не по мишици делија, већ по моралној спази и душевној црлини, пошто се навлаш суе више обичних, свакидашњих погледа и жела, па лаша идејала. Алевијева „*Делија-девојка*“ није у строгом смислу роман, јер нема особине, које се сне иштују за у књижевну врсту, и многи је у то не рачунају; но ми се нпак не устручавамо, да је упрстимо у „библиотеку одабраних романа.“

III.

НОВО ИЗДАЊЕ

МАЛЕ КАТАВАСИЈЕ

која је допуњена, а сто;и као и до јако сало 20 новч. Ко узме на 100 ком. добија комад по 12 новч. На мање дајемо уобичајени рабат 25%.

Наруџбине на сне три књиге нека се шаљу:

Штампарији А. Пајевића,

у Нови Сад.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16	н.
Упутство уз буквар за основне школе	10	„
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16	„
Читанка за други разред српске осн. школе	24	„
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28	„
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34	„
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90	„
Рачунски примери за уч. 3.-ег разр. осн. шк.	8	„
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8	„
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10	„
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8	„
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80	„
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60	„
„ II.	60	„
Велика катавасија	1.—	„
Мала катавасија	20	„
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—	„
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10	„
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10	„
Наставни план за срп. нар. учитеље	20	„
Нове метарске мере	10	„

Ко даље жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати поднисатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се оне књиго добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш у штампи и за кратко време угледаће света: **Читанка за четврти разред српске основне школе одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 новч.**

РЕД ПЛОВИДБЕ.

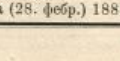

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа-уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10½ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби исгодан је за самосвојно лаковање патоса. Себе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стоваришше у Н. Саду код Љ. Стефановића.

2—6

ЛОЗ
ИНКА МОЈА ОВА ЈЕ:

„Незнатна заслуга, солидна израда, ваљана каквоћа, савесно и тачно попиљање, смогућавају и чини ОГРОМАН ПРОМЕТ.“

Најмање налог довољан је, да се сваки о каквоћи и солидној изради увери, да би ме сваки могао савесно свом пријатељу и познанику топло препоручити.

Кошуља од енглеског ширтинга без оглице са манж. 90 н. ф. 1.— 1.25 а са оглицом 1,50.

Кошуља од шифона, брилијантне израде 1,75—2.—2.25—2.50

Кошуље од ирлендер и Rumburger-платна 2.75 3.— 3.50 4.— 5.—

Кошуље за децу у разној боји и величини —.75 до 1.25.

Гаће од Ризен-платна са свитњаком 65 н. 80 н. 95 н. 1.— од платна ф. 1.50.

Гаће од енглеског Сёрег-а француски крој с дугметима 1.50 1.75 до 3.—

Rumburger гаће франц. фасон 1.75, 2 —, 2.50, 3.—

Кошуље од фланела у разној боји 2.50 3.— 3.50 4.—

Крогнова 4-ростручни најновији фасона ¼ туц. 90 н. 1.— 1.25. 1.50.

Манжетне 4-ростручне елегантног фасона ½ туц. 1.25 1,50 2.— 2.50 3.—

Пошта за исечене пруслуке 30 н. 35 н. 40 н. 45 н. до 1.50. Поше за високе пруслуке од 20. 30. 40. 50. 60. 70. до 1.50.

Игле са имитираним камењем од 15. 20. 25. 30. 40 н. Из злата 6. кар. 1.50 2.— до 3.—

По туц. џепни марама оруб.ене и ошране 70 н. 90 н. ф. 1.— 1.25. кончане: по туц. 1.50 1.90 2.— до 4.— Кончане уткани бордира по туц. 2.50 3.— 3.50 до 6.— Исте с монограми по туц. 3 — 3.50 4.— 4.50.

Чараше за господу, пругасте ил у боји по туц. 2.80 3.— 4 — 5.—

Чараше Американске по туц. 1.50 2 — 2.50. Fil чараше 90 н. до ф. 1.50.

Рукавица најбољих и најновији фасона за господу салонских 90 н. 1 20 1.50 1.90. Зимьи 1,80 2.— 2.50. Постављени кожни 1.10 1 80 до 3.50.

Умољавам да се при нарубини тачно обележи мера врата, дужина рукава, дужина гаћа од појаса доле. Рекламације на чисто оџрнато и неповређено рубље примам на измену. Налоге ваља слати искључиво на адресу:

Wäsche Atelier des Th. Wezilits Surov Wien

1—3 I Schwertgasse № 4.

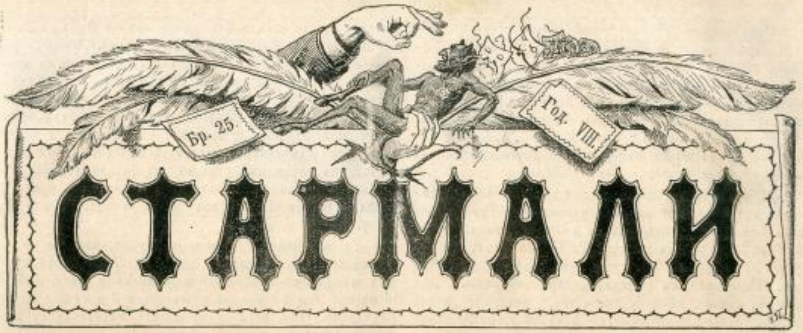

У Новоме Саду 10. Септембра 1885.

„Стармали“ излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Из Сијона.

Походи смо Сијон српски,
Гледали га на све стране,
Видели смо свежим духом
Задахнуте карловчане.

Видели смо цркву свету, —
Био крeч је са ње скоро;
Е тако би све нам било,
Кад би Германи ту остао.

Видели смо комесара
— Он је некад српски знао —
Рад утехе српском роду,
Сад је само напарао.

Видели смо и војнике
Под пушкама стојећ тио, —
Видели смо Аџу Зуба, —
Још се већма угојио.

Видели смо и Германа,
Не у сану, већ на јави, —
И деца су шапутала:
„Ко му очи закрвави?!“

Ал виде смо још'те нешто,
А то нам је данас главно:
Видели смо посланике
Изабране сложно, славно.

Њино око није сузно,
Споразум им с чела блиста;
На лицу им мирна збиља
— Као кад је савест чиста.

Реч се још'те није чула,
Она, што се мора чути,
Што је у њих усадио
Цео народ забринути.

Ал та реч је већ на усти
Ова реч је право наше,
Кад би натраг у нас пала,
Живот би нам отровала.

Видели смо све то лепо,
Па чему се надат' смемо?
Причекајте који часак, —
Видећемо, видећемо.

— н —

Карловачке занимљивости.

Истина да ја нисам посланик, али сам опет зато заједно са посланицама чекао два сата на карловачкој пијаци, кад се требао отворити сабор. Но и на пијаци се могло видити: „на чему смо.“ Око патријаршеског двора лежи грдна гомила ђубрета; торањ цркве је пао; сат стао, у опште је било некакво велико: „јао.“ Посланик Његован, ратар из Лике, загледао се у све то, маше главом и вели: „Брате, по кући и реду ћеш најбоље познати газду.“ У овај пар је баш Германи Анђелић провирио кроз прозор. „Па ми смо се и скупили онде на мобу, да оправљамо“ — вели му Симо Радуловић, „јер су и са осталих црквених ствари попадали торњеви исто као и са карловачке цркве.“

Гомиле света бивале су све гушће и гушће. Толико народа има у Карловцима само онда, кад се патријарх поставља, или онда, кад се мисли, да би требало да — и д е. „Зашто се посланицима не отвара саборница“ — питају са свих страна. „Кад се прочитало именоване Германово, он је онда бацио саборске кључе у бунар,“ вели један. „А, дакле се зато г ворн да му не остаје ништа друго, но да иде у бунар,“ вели други.

Међутим се чекало све дуже и дуже. Незадовољство међу посланицима и народом растило је. Нит се јављала хоћел бити собра, нит се дворана отварз. Попошила се она стара песма: „Та Срби кини, кини и чека. . . .“ На опет беху три речи довољне да умире свет. Изговорио их је један „стари саборлија.“ „Доjуче сте викали како су свакојаки,“ рече он, „а где сад, тражите од њих да буду људи. Зар нисте упанред знали, с ким имате посла.“ И посланици и свет насмејане се, па се онда умирише.

Напослетку се једва једанпут десило оно, што беше прописано, и ако мало друкчије. Собор је отворен 10. септембра, и то га је отворио — привезњак. Управо 10. септембра беше отварање саборске дворане, а собор је тек сутра дан отворен.

Ал да, 10 септембра беше још нешто. Изашао беше Герман да „чека“ краљевског комесара. Ми кажемо: да „чека“ а не да „дочека,“ јер га је „чекао“ на улици и под капијом по сата. Народ је опет чекао друго што, на кад виде Германа, он га је дочекао са њутањем. Боже мој како је то страшно кад народ у неким приликама мисли само и њуги, а ки ко ли ће тек бити онда, кад — проговори.

Три владике стојале су под капијом саборске дворане и чекале. Најпре епископ Герман, „незабрани патријарх,“ до њега епископ Стојковић, „избрани патријарх, и напослетку епископ Василијан, ни бирани ни изабрани. Свет, који је пролазио испод качаје и излазио у саборску дворану, пролазио је поред Германа шеширом на глави, кад дође до „изабраног патријарха“ Стојковића, скидао је шешир и љубио га у руку, а поред епископа Василијана метао је опет шешир на главу.

Ту под капијом, држао је Герман, како се то у господском свету вели — „церкл.“ Први му је пречао жандарски наредник и целивао га у руку. Добио је најпре б л а г о с л о в, па затим б л а г о слово Германово. Они, који су пролазили, похватали су ове непрекидане речи на тог разговора:

„Мора да буде сиде. . . .“

„Ја њу им показати. . . .“

„Какав су ме именовали. . . .“

„Проклета свегина, гура, гура. . .“

Сад тек, кад исписасмо ове речи, у великој смо неприлици. Ми смо мислили да је те речи, говорио Герман, па писмо ни питали, ал ето видимо с је могуће, да их је говорио и жандар. Но напослетку то ваљда и није тако важно да се зна.

После жандара пречао је Герману и Аца Зуб. Но Герман је Зуба кадгд узео бло на зуб; бар се није на њега одвише смешкао. Али се у опште није

ПОДЛИСТАК

По сата у полицији.

Хумореска. Написао В. М.

Имао сам да наплатим један акт из варошке полиције. Да не бих морао плаћати за преписивање, дошао сам, да тај потребни ми акт сам препишем. Варошки потручник није имао против тога ништа, него ми изда дотично писмено и понуди ме, да у његовој писарници за једним маленим столом у ћошку сваштом свој посао.

Беше већ девет сати дакле званично се доба већ отпочело. Сео сам за сто и отпочех преписивање, а полицајни потпоручник седе опет за свој сто, испарио се на столици, те у тој строго званичној позитури као да очекиваше, да му почну долазити разне „партеје.“ И заиста, не потраја дуго, а пандур пријави једног Романа — аргатина, од којих по разних околних села пређе много њих с пролећа у варош долазе, да би ту посла и заслуге нашли. Потпоручник рече пандуру, да пусти Романа унутра.

„Но, сад ће се комедија отпочети,“ рече потпоручник полугласно, накашља се и стави се још у круљу и званичнију позитуру. Од мог стола могло се све видети. Могао сам посматрати потпоручика и оне, што улазе унутра.

Роман је ушао унутра са сруженим лицем. Капу је оставио на пољу на штагу.

„Шта желиш?“ осече се на њега потпоручик, а он се трже, баци летимичан и узеремен поглед по соби, па отпоче муцајући: „Дошао сам, милостиви господине, да се потужим на ужасну неправду. . .“ И потпоручик и тужилац говорили су романским језиком. Потпоручик није га ни питао, да ли зна српски, јер зна, да Роман неће друкчије но романски говорити, па ма да баш и зна други који језик.

„Шта је било?“ запита потпоручик истим гласом као и пре.

„Много је било. Нећете ми веровати, милостиви господине, али тако ми бога и светог евангеља баш све је истина. Ја сам не само до Дунава био, него сам прешао и Тису. . . . био сам у Бачкој, али овакна чуда још не видех.“

„Немој ти мени ту поздан говорити,“ осече се на њега још оштрији гласом потпоручик, који је иначе суштa доброљудност, али из праксе зна, да мора с многим људима оштрије поступати, ако хоће, да њихова ствар до краја дође. Иначе речима и тужаљу никад краја. „Кажи укратко, за што си дошао амо, или ћу те истерати на поље. Можда и затворити.“

„Опростите, милостиви господине, али ако овде не нађем правде, ја ћу и на самог цара терати ствар. . .“

„Говори брзо!“

„Дакле: ми сиромаси као сиромаси не можемо да „фруштукујемо“ белу кафу, него мало киселих краставаца, сувих риба, пивија, или што се иначе нађе.“

„Немој околишати и вазда ту говорити, јер —“

„Молим, молим,“ прекиде га тужилац. „Дакле: Мени се данас прокрело да „фруштукујем“ пивија. Дођем на

имао смишкати. Чекао је под капијом, чекао и чекао, да је већ и њојзи било, т е ш к о. Да ли се „т е ш к о“ што га оставише толико да чека, то ће он знати. Напослетку дође и краљевски повереник. Он дође, да оног дана ке дође у сабор. Шта сам сутра дан видео и шта ћу још видети у Карловцима то Вете ни видити у идућем броју „Стармалог.“

Ѳ.

У ш т и п ц и.

Краљевски повереник држи у **српско** народно црквеном сабору говоре на мађарском језику. Још ће доћи време, да посланици тога сабора морају ићи у Бају, да слушају мађарске курсове.

* * *

Сутра, 12. септембра пада св. А в т о н о м и ј а. Герман ће издати налог, да се има тај дан избрисати из календара.

* * *

Неколико корачи од карловачког двора лежи на три стотине кола ђубрета. Герман чека да се накупи пет стотина кола, па ће онда дати однети.

* * *

Но ако се скорим извесу на самог двора једна једина кола, онда ће на брзо бити све и чисто и почишћено.

* * *

Карловачка црква личи, гомили рушевина. Баш као да ју је Герман благословио.

* * *

Браћа Бугари изведоше револуцију без крви. Сад је на ново проглашено напредно стање у Србији — да неће тамо бити опет крви без револуције.

* * *

Београдске званичне новине уређују се всома тромо. Тек у последњем броју јављају да је у Србији опште описано стање. Међутим то стање траја већ од четир године.

* * *

Бугари баш показаше, да воде б у г а р с к у а не бугерску политику.

Ѳ.

Пуштула привлачи.

Пре неколико година, кад је Ч-ски учитељ дурбином посматрао поплављену Границу, рећи ће му неки обешењаковић, кога сви под именом „Гуравог Стевана“ познаваху: „Ала господине, шта ви то радите?“ На то му учитељ одговори: „Та ето гледим, како је потопљена Граница!“ А „Гурави Стеван“ ће га даље запитати: Како то може бити, кад је то тако далеко?! Учитељ му одговори: „Ово је пуштула, на привлачи!“ „О, господине,“ рече му на то Стеван, „окрените ту пуштулу горе, па видите, је ли близу успе?“ Учитељ му одговори: „Богме, није!“ На то Стеван: „А ви будите тако добри, па га — п р и в у ц и т е, јер досади ми се овај дуги пост!“

Жеравица.

нијану и купим од баба-Мартe таљир питија. Седнем на земљу, извадим из торбе хлеб и иза паса бритву, па тако сам јео. Појео сам прво дрхтавицу, а за тим и месо, но кад сам хтео баш да сладим, а баба-Марта истрже ми таљир и изручи га псету своме, и ето за то је тужим.“

„Па бог с тобом човече, за што да је тужиш? Појео си дрхтавицу, појео си и месо, па шта ћеш више? Она је узела таљир, јер је то њезина својина и ти немаш шта више да тражиш.“

„Јест“, али није ми дала да олижем кости, него их је бацила њезином псету, а ја сам поштено платио десет новчића за таљир питије, па није право, што ми није дала да засладим доручак.“

Потпоручик мал' што није пренуо у смеј, али се ипак сладно и строго званичним гласом одговори тужиоцу:

„Иди сад лепо кући, а ја ћу већ дозвати бабу-Марту и строго је казнити, што ти није дала, да олижеш кости.“

„По сто пута вам хвала, милостиви господине, али молим вас лепо, немојте је осудити на затвор, него нека ми да на бидиња још један таљир питије, па ћемо бити измирени.“

„То је већ моја ствар, а сад одлази,“ и чувилац за тим оде, непрестано се захваљујући, а потпоручик се окрете према мени и запита ме: „Шта велиш на ово? Овакве тужбе морам сваког дана расправљати, а при том не смем ни званичне позитуре изићи. Кажем ти, полицајни је чиновник прави мученик.“

„Ако је, бар је весео,“ додадох ја и наставих преписивање, а неју тим уђе унутра у канцеларију једна постарија жена-паорка.

„Но, ево још једне вечите тужитељке!“ прошапута, потпоручик.

„Завеса се дигла, друга радња комичне игре отпочиње. Благо теби, бар сваког дана уживаш у позоришту, у којем се увек представљају оригинална дела!“ приметих му ја.

„Но, које ми добро доносиш, сека-Јело?“ запита је потпоручик.

„Да је добро, не бих овамо дошла, господине, али је зло, напасно зло. Дошло је време, да човек свргли руке па да жив легне у гроб, само да не гледа чуда и покоре, што данас људи чине.“

„Наопако, сека-Јело, да није дошао већ сваки свет?“

„Богме је ту већ. Али шта ћу ја јадна, кад нам власт не вала? Да сам ја капетан, ја бих већ знала да направим реда, али овако горе је него у Турској. Да бог сачува, каква су сад времена наступила.“

„Па шта ти се то тако страшно догодило, сека-Јело?“

„Зар још ниси чуо?“

„Нисам.“

„Но, и то ми је лепа власт! Поред тебе могли би зликовци по варошки покрасти и поклати, а ти господине још не би ништа знао. Ја не знам, за што наш капетан држи толике пандуре, кад нису ни за шта. Хеј! кад је био мој покојни у служби — ти га знаш, господине? Таквог пандура не добије више наша варош.“

Знам, знам, сека-Јело. Ко се не би јако сећао покојног Марка? Него мањимо се тога, већ реците, за што сте

Ћира. Даклем Анђелић је рекао проти Беговићу „не будите Жирондисте!“

Спира. Прота Беговић баш није жирондиста, пре би му се могло рећи да је јакобинац.

Ћира. Аха, — он-ко-би-нац.

Спира. Зашто није прота, — хоћу рећи владика Бранковић дошао на сабор.

Спира. Кажу да је болестан. Има рану на табану.

Ћира. Боље би било да је пре три године имао рану на „табану, а сада да ју нема он, него владика, — хоћу рећи прота Беговић.

Пуслице.

□ Кнез бугарски сад тек види да има добре поданике. Уједињили се за по дана.

= Каква је разлика данас између Срба и Бугара? — Бугаре благосиља уједињење, а нама грози унија.

△ Анђелић ове године није ишао никуд у бербу — јер та га реч сећа на бербера.

✱ „Удов прота жалостива нота.“ — Ту сам нову пословицу чуо оних дана у Карловцима.

▭. Посланици су у Карловцима пре свега морали дуго чекати на отварање. То је знак рђава времена. Али у чекању смо се ипак извежбали. Даклем ако узмогне бити, — знаћемо чекати и дочекати и боље време.

✕. Напредњаци су тако далеко одвели Србију, да ће се после њих морати натрашке поћи, да би се дошло куд треба.

=. Ништа зато што нам је комесар мађарски говорио, — ми зато ипак ваља да му одговоримо — српски.

*** „Наше Доба“ док је кефкало, кефкало, а сад већ и уједа. То су сасвим конзеквентне пасије.

δ Знате ли како Ђурковић мисли о санирању повреда? — Он мисли да треба Анђелићу викати Осана! — па је онда искупљено обећање четврте тачке кикиндске.

⚖ Два су мнења у публици, једни мисле да ће се сабор наш, као сваки цвет, сам из себе развити, — а други мисле да ће га комесар развијати. Даклем развијања ће бити свакако, само је питање да ли оналког или оваког.

потрудила довде. Време је кратко, а ти знаш, да ја и других партаја имам, па не могу с тобом непрестано говорити?“

„Знам, знам, господине. Нека те бог поживи са твојом женом и — а имаш ли и деце?“

„Мани се тога, јер ако одмах не прећеш на ствар, ја ћу те морати отпустити.“ рече потпоручик оштријим гласом.

„Но, но, немој се одмах љутити, господине Ја сам хтела само да зажелим здравља и свако добро твојој деци, ако их то јест имаш.“

„Хвала лепо! А сад на ствар,“ наложи јој потпоручик врло озбиљним и строгим гласом.

„Лепа ствар до душе! Него ево шта је: Имала сам петла, каквог ни владика није имао. Велики на жут као злато, а перје му лепше, него што је на шеширу, кад се иде војнички доктор упаради. Перје му није зелено било, али онако сјајно, китњасто и коврчасто не би могао направити ни какав Немац мајстор, а Немци могу баш све. А што је био певац — о боже, та да је човек био, могао би за певницом појати! Кад ноћу почне ударати својим крилима и кад својим гласом наговести зору — ех онда га је било милина слушати и ја држим, да ни славуј не би могао лепше кукурекати. Тај петао био је дика и понос моје куће, а читав ми комшилук завидео И ето, господине, том петлу дошли су моји душмани главе.“

„А знаш ли, ко му је дошао главе?“

„Да богме да знам. Сиромах тај петао спавао је у авлији на багрему, но једне ноћи довукле су се оне лоле и бадаваџије из другог шора, онај Перa Дивов, за тим Сима Којин и Алекса Гурин, па су мог петла са дрвета украли, однели својој кући, тамо заклали и појели и сад, макар што су ми прии као смрт, те не марим ни да их видим, они ми се још подсмевају и чим ме виде на улици, а они заиком кукуречу.“

Ја писам могао писати, већ сам се сав тресао од смеја а и потпоручик се није могао уздржати, него и он удари у смеј.

„Дакле ти држиш — рече јој потпоручик угушујући силом смеј — да су твог петла украли и заклали Перa Дивљаков, Сима Којин и Алекса Гурин?“

„Тако је, господине. Нико други, већ баш ти бангалози, јер кад сам ја сутра дан почела кукати за мојим петлом, а они су стали код моје тарабе и довикивали ми „Кукуреку, сека Јело! А где ти је петао?“ Аџе што су га украли и појели, али за што да ми се подсмевају и да свуде за мном кукуречу, те ме већ и деца узела у славу. За то сам дошла, да се тужим, а ако овде не нађем правду, онда ћу тужити читав ваш магистрат, јер заклања лопове и бангалозе “

„Ни брига те није, сека Јело. Сад ћу ја те лоле научити памети. Седи тамо само на диван,“ и потпоручик завони, а пандур уђе унутра. „Иди — рече пандуру — и одмах ми дозови Алексу Гурина, Симу Којина и Перу Дивљака. Познајеш ли их?“

„Познајем, господине,“ и пандур оде, да изврши заповест, а сека Јула седе на диван. У том уђе и један занатлија унутра.

„А ви сте дошли због оне украдене славине,“ рече потпаворучик.

Још приде попа Гргеча!

Дошао и-шки начелник Ј. Хрват на румски избор за срп. нар. црквени сабор, да кортешује. Видевши га један од свесније Румљана (Т. Б.) рече му: „А шта ћете ви овде, та ви знате, да је ово чисто српски избор!“ Начелник ће на то одговорити, да он зна, какав је то избор и да је дошао, да за германовог кандидата кортешује Србенда Румљанин чувши то рече: „Е па знате шта, господине! Дајте ви нама вашег Штросмајера, а ми ћемо вама дати Германа и ако хоћете уз то још приде попа Гргеча!“ Начелник оде на то као поливен врућом водом не рад ваљда тражити с нама.

Жеравица.

Проба пера.

CXXXIV.

Слово и дело.

„Сваки човек, пре ил после,
Мора испит' горку чашу.“
Тако често поп Андрија
Придикује пастви своју

Ал то нису празне речи,
Та наука није лажна,
Јер поп Андра како учи
Он и ради увек тако.

Он пред подне једнодневно
Гри-Васиној болти хита, —
Спусти чашу енглиш-бит'ра,
— Ради бољег апетита.

CXXXV.

Ad vocem: „лој.“

Чивут Хајман био је
Лиферант у боју,
И онда је живео
К'о бубрег у лоју.

Владао се баш како
Доликује Крезу,
И кад год је виждао,
Била ј' химна кнезу.

Али кад се доказало,
Да је вар'о јако,
Онда су га повијали,
А он је све скак'о.

Продали му спајдилук
У накнаду штета —
Тад нестаде лоја
— И лојалитета.

CXXXVI.

Из мог детинства.

На дуд сам се пењ'о
Двеста-триста пута.
Многи су ме вид'ли, —
Ал о том се ћута.

„Да,“ одговори занатлија.

„Одмах ћу довести ствар у ред,“ и потпоручик опет зазвони, а унутра уђе други пандур. „Доведи ми из затвора Анту Белина, којег смо јуче због пијанства и изгреда затворили и код кога се нашла славина од месинта.“ Пандур оде, а сека Јела устаде узбуђено са дивана. Неки велики немир је њоме овладао, а ја, посматрајући је, чудио сам откуд се тако изненадно променила. Међу тим потпоручик рече мени: „Тај Анта Белин има обичај, да одлази у приватне куће и бајаги иште флашицу вина за пробу, јер има винског трговца, који је намеран да купи већу количину вина. Док газда натегачом вади вино, он донде прегледа подрум и чим спази славину од „месинга“, збрише је и прода је после за два три форинта. То му је болест.“

У том уђе Анта унутра.

„Дакле Анто — отпоче потпоручик — признајеш ли, да си овом господару украо славину.“

„Нисам, господине, тако ми бога!“

„Па како се створила славина у тебе?“

„Не знам ни сам. Био сам пијан, па не знам ништа.“

„Кад си био пијан, за што ниси загризао у обруч, него си узео славину?“

„Ја не знам ништа. Знам само, да су ме пијаног овамо дотерали ни крива ни дужна.“

„Како сте ви приметили, да вам нестаде славина?“ запита потпоручик занатлију.

„На један сат — одговори занатлија — пошто сам Анти дао пробу, хтео сам да отачем вино, али не могох наћи славину и ако сам је видео, кад сам први пут био у подруму. Посумњао сам одмах на Анту, те за њим у потеру. Нађем га у оближњем бирту, али је био већ пијан. Заиштем од њега славину, али он са мном да се потуче. У том на срећу прођоше туда пандури и за тим отераше Анту пијаног овамо у варошку кућу.“

„Ето — прихвати Анта — и он сам каже, да сам пијан био.“

„Па ја ти све опраштам, Анто, само да добијем моју славину натраг рече занатлија.“

„Узми је с милим богом,“ одговори Анта.

„Молим ти се лепо, господине, опрости Анти. Видиш, да је био пијан, па није знао, шта ради,“ умеша се сад у разговор и сека-Јела, а глас јој је необично дрхтао.

„А откуд ти да молиш за Анту?“ запита је потпоручик.

„Та опрости му само — одговори сека-Јела стидљиво — па ћемо те позвати у наше сватове.“

„Но кад је тако — говорио је потпоручик смешећи — нека му је просто, јер већ му казни не треба, него што ће тебе узети. — Али шта ћемо с оним бангалозима, што кукуречу за тобом?“

„Кад ти Анти опрашташ, ево ја и њима праштам,“ одговори она, па оде с Антом на поље. За њима је отишао и занатлија са славином, а ја сам могао довршити преписивање дотичног акта. Преписивање могао сам свршити за неколико минута, а трајало је по сата.

А само једанпут
Сипо сам са дуда. —
Е, о томе у селу
Причало се свуда.

Г—д—н.

И тако су помрли.

Било је то у револуцији. Три сина погинула у једној породици. Сви су били тужни. И мала Ленка и она се спуждила, па ће на једном онако у тузи рећи: „А што је та револуција сад била?! За што није била пре, па да су погинули они стари — и онако су помрли!“ **Жеравица.**

Из гимназије.

Професор М. Г. предаје филозофију на једном сата непрестано је нешто булавшо о бесмртности душе. Има, рече, у нашем народу и пословица о души н. пр. „Нема ни петка за душом;“ — зна л' ко још какву? Један брзоплет рече одма; ја знам: „Трла баба лан да јој прође (сат) дан.“ Па ди је ту душа? пољути се Г. — У баби — одговори брзоплет.

Гиган.

Грожђе.

Пародија песме „Гвожђе“ од З-Ј. Ј.

Кад је Боже земљу ствар'о
Није хтео да је празна;
Рекао је да се по њој
Разливају пића разна.

Аз' ево ти сузним оком
Један анђо к њему дође,
Молио га, преклињ'о га,
Да не ствара земљи грожђе.

„Не дај, боже, земљи грожђа,
Од грожђа се вино гради,
А са вином знаде човек
Од неволе, шта да ради.“

„Шиће вина до год ноже
Па још уз то: Многа лета!
И дотле ће пит' и певат',
Док не падне крај бурета.“

„Па да човек, слика твоја,
То проклето вино пије,
Од паметног луд постане —
Онда боље да га није!“

„Не брини се“, бог му рече —
Заболет' га неће глава,
Кад с' оније, кад год усхте,
Он ће моћи да с' испава.“

„А мамурлук кад га снађе,
Не ће требат' твоје молбе,
Као лек ће он од греха
Себи скуват' грешне — чорбе.“

Срола.

Преводи са страних језика.

Do, dedi, dabo. — Одо'о деду даба.

Audaces fortuna juvat. — Ау, даће фортуна јуве.

Se nem szőke, se nem barna. — Ниш је сека, ниш је барна.

Jetzt ist Alles neugierig. — Јецн је свенов Ириг.

Dominus vobiscum. — Домин је ваш кум.

Et cum spiritu tuo. Ej куме, је л' то твој шпиритус.

Itt a szó, hol a tett. — Ево со, ди је тета?

Гиган.

Изреке једног женомрзца.

Љубомора оно тражи, што није рада да нађе.

*

Познавао сам жену, која да не заборави заклетву верности, привеза чвор на својој марами.

*

Кад жена нема лепе зубе, онда се с очима смеје.

*

Тешко је стање удовичко: девојачку постоја пост треба да прикаже, а без искуства девојачког.

*

Што се тишије заљубљеници разговарају, тим се боље разуму.

*

Нема вернијег робиње и немилосрдијег тирана од жене.

*

Жена памгуша је прави ветроказ, само се онда не окреће, када захрђа.

*

Љубавна страст у накао вуче, али преко ржа.

*

О којој жени много говоре, зацело је хрђава, — о којој ћуте, зацело је — гадна.

*

Када човек изгуби главу, жена нађе напучу.

*

Деколетажа више показује, нег' што је слободно а више нег' што би хтела.

*

Када би жене крепирале какву банку, брзо би их постигао „крах“, јер би оне сваки пољуб и наклон за готов новац узимале.

*

На сто становника пада 1 тврдица, 5 пијаница, 1 научењак, 4 паметна, 1 луда и — 46 заљубљених!

*

Свака честита жена има једног кућњег пријатеља, свог мужа. — Остали кућњи пријатељи су кућњи непријатељи.

Превео **Срдан.**

Опроштај нежне мајке са својом дечицом.

Збогом остај, слатки Којо, —
Како су ти сузе очи!
Чувај ми га, добра дојо,
Немој заспат' до поноћи.

А ти Лело, прљо моја,
Окупај се, субота је.
Буде ли ти дуго време,
Ено куце, нек ти лаје.

Ти, Јокице, миран буди,
Видиш да је кењкав Бата:
Не плаши га с гусеницом,
Знаш да од тог фрас га хвата.

А ти, Бато, рђио лези,
Грозницу си јуче имо;
Немој ништа вечерати,
Да доктора не трудимо.

Теби, Перо, немам каде
Сада пропис да напишртам.
Е па сад је све у реду —
А ја идем да се картам.

С.

Извинио се.

Имао један официр форшицу, који му је уз остали посао свако после подне још и крпу кафу кувати морао. Једног дана поквари се решетка за цеђење каве и официр се није ни надао кави. Ал' кад он после подне куће дође, а форшица кафу, на пред њега. На то ће он зачуђено запитати: „А на чему си тако ти бога, процедио кафу?!“ „Па на обојак!“ одговорише форшица. Официр се на то разљути и стане га грдити, што је процедио на обојак кафу, а форшица, да се извини, брже боље одговори: „Та писам, господине, на чист обојак, већ — на прљав!“

Жеравица.

Баба и кожух.

После револуције остало је све босо и наго у једној српској породици. Само отац — кога су звали иначе „бабом“ — имао је кожух, а они сви други били су без зимњег одела, те се нису усуђивали изаћи на хладноћу, па су с тога непрестано бабу слали које куд, јер је имао кожух. „Иди, бабо, донеси сламе, ти имаш кожух!“ „Наложи, бабо, ватру, ти имаш кожух!“ „Донеси воде, бабо, ти имаш кожух!“ Говорили су тако непрестано „бабини“, а баба их је слушао. Најпосле пошљу бабу да купи ракије. Баба оде и купи је, но тек што је донео и метнуо ју на сто, сви као из једног грла повикаше: „Иди, бабо, наденај дрва, ти имаш кожух!“ Док је кукавни баба наденао дрва и унео унутра, дотле су његови поцопили ракију, па чим уђе рекоше му: „Е, бабо, иди донеси другу ракију, ако хоћеш, да пијеш, јер ми смо попили сву ракију.“ Оде бѣба и донесе и другу ракију, но тек што је донео и ону, пошљу га опет некуд, па док се баба повратио, попише и другу ракију. А кад бѣба то виде, разљути се, скиде кожух, па пӯ с њим у ње̄. „Ето сад немам ни ја више кожуха,“ рече баба, „па не ћете ме више слати које куде, јер имам кожух. Аратос и кожуха.“ И тако се баба стресао и кожуха и — беде.

Жеравица.

Из чивутског света.

Шахкоф: Шта ти је, што се дереш ко луд?

Перлграу: Како неби плакао, кад је г. рабинуш данас придиковао, да ћемо прахом и пепелом постати?!

Шахкоф: Ја зато плачем! Да сам од злата, могао би плакати, јер би онда изгубио 100 процент!!

Сусмаул: Шта си ручао?

Ганефкроген: Нисам ништа!

Сусмаул: А вечерао?

Ганефкроген: Погрејао сам ручак.

Коби: (будећи свога друга војника) Давиде устај! Добијо!

Давид: (скочивши из сна) остави ме нећу лицитирати.

Кракселхубер: Шта? Тхи и суботом прадеш Давиде?!

Давид: Ја писам артхадокс.

Бимзенштајн: Да ли пушите господине?

Сонепланц: Дакако. Пушим.

Бимзенштајн: Но на дајте ми једну цигару

Шиалцфлекелес: Грозно! Ужасно!

Гришпан: Шта се догодило?...

Шиалцфлекелес: Гедалјех Блаудуфт фалзифицирао „пеклу“!!...

Гришпан: Тако си ме уплашио, већ сам помислио да је јео слапине.

Срдан.

Новије књиге и листови

послато уредништву на приказ.

Апостоли и еванђеља у празничке и недељне дане преко целе године с преводом српским и са више одабраних слика из св. писма од епископа Платона. За школску и домаћу потребу. Текст исправљен а превод на ново прегледан и дотеран. У Новом Саду издање српске књижаре браће М. Поповића. Штампарија дра Светозара Милетића. 1885. Цена 80 новч.

Јавни зборови, Србомаћедонаца и Старосрба, држани у Београду, Нишу и Врању у фебруару и марту 1885 г. као и састанак београдских великошколаца од 10. марта 1885. о бугарским тежњама на Маћедонију. У Београду штампарија народне странке 1885.

Парница Лазе Нанчића за чланак „Омладини.“ Од С—д—на. У Вршцу 1885. Штампарија Ветла и Вероњића.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16	н.
Упутство уз буквар за основне школе	10	„
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16	„
Читанка за други разред српске осн. школе	24	„
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28	„
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34	„
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90	„
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8	„
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8	„
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10	„
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8	„
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80	„
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60	„
„ II.	60	„
Велика катавасија	1.—	„
Мала катавасија	20	„
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—	„
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10	„
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10	„
Наставни план за срп. нар. учитеље	20	„
Нове метарске мере	10	„

Ко даље жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш у штампи и за кратко време угледаће света: **Читанка за четврти разред српске основне школе одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 новч.**

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа-уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и ставиће НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творичар празног блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

3—6

ЛОЗ
ИНКА МОЈА ОВА ЈЕ:

„Незнатна заслуга, солидна израда, велика важноћа, савесно и тачно пошиљање омогућавају и чини ОГРОМАН ПРОМЕТ.“

Најмањи налог довољан је, да се сваки о важноћи и солидној изради увери, да би не само могао савесно своме пријатељу и познанику топло препоручити.

Кошуља од енглеског ширтинга без огрлице са манж. 90 н. ф. 1.— 1.25 а са огрлицом 1.50.

Кошуља од шифона, брилијантне израде 1.75—2.— 2.25—2.50

Кошуље од ирландер и Rumburger-платна 2.75 3.— 3.50 4.— 5.—

Кошуље за доњу у разној боји и величини —.75 до 1.25.

Гаће од Ризен-платна са свитњаком 65 н. 80 н. 95 н. 1.— од платна ф. 1.50.

Гаће од енглеског Сбрег-а француски број с дугметима 1.50 1.75 до 3.—

Rumburger гаће франц. фасон 1.75, 2 —. 2.50, 3.—

Кошуље од фланела у разној боји 2.50 3.— 3.50 4.—

Крогнова 4-ростручни најновији фасона ¾ туц. 90 н. 1.— 1.25. 1.50.

Манжетне 4-ростручне елегантног фасона ¾ туц. 1.25 1.50 2.— 2.50 3.—

Пошта за исечене прслуке 30 н. 35 н. 40 н. 45 н. до 1.50. Поше за високе прслуке од 20. 30. 40. 50. 60. 70. до 1.50.

Изгс са инитираним камењем од 15. 20. 25. 30. 40 н. Из злата 6. кар. 1.50 2.— до 3.—

По туц. цепни марама орубљене и опране 70 н. 90 н. ф. 1.— 1.25. кончане: по туц. 1.50 1.90 2.— до 4.— Кончане уткани бордира по туц. 2.50 3.— 3.50 до 6.— Исте с монограми по туц. 3 — 3.50 4.— 4.50.

Чаране за господу, пругасте из у боји по туц. 2.80 3.— 4 — 5.—

Чаране Американске по туц. 1.50 2 — 2.50. Fil чаране 90 н. до ф. 1.50.

Рукавица најбољих и најновија фасона за господу салонских 90 н. 1 20 1.50 1.90. Зимски 1,80 2.— 2.50. Постављени кожни 1.10 1 80 до 3.50.

Умољавам да се при наручбини тачно обележи мера врата, дужина рукава, дужина гаћа од појаса доле. Рекламације на чисто одржато и неповређено рубље примам на измену. Налоге ваља слати искључиво на адресу:

Wäsche Atelier des Th. Wezilits Surov Wien

2—3 I. Schwertgasse № 4.

Бр. 26. Год. VIII.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. Септембра 1885.

„Стармали“ излази сриут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге краје: 10, — 5, — 2½ динара или еронка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 50 новч. за жиг.

Адреса.

Да је сада оно време
За које су стари звали,
Анђелића по сто пута
Већ би каменали.

То би онда брзо
Учинио свако;
Историја б' рекла;
Морали су тако.

Ал камење данас
Много више вреди;
И народ је милостив
На камење штеди.

Камење нам треба
И горе и доле,
Да зидамо цркве,
Да дижемо школе;

Да дижемо оно
Што нам годи души,
Да зидамо оно
Што Анђелић руши.

Нова се времена
Другим средством служе;
Друкчија времена,
Друкчије оруже.

Данашње се види
— Сад ће свако знати,
Да се и с адресом
Може каменати.

— и —

Карловачке занимљивости.

II.

Није било опасније разгледати битку на Кенигсгреду и Плевни, но разгледати карловачке занимљивости. Кад вас нанесе пут поред карловачке гимназије, морате уздрктати па да је у вами срце Обилића, јер се трошни и ниски задови гимназије могу сваки час на вас сурвати. Па то би се још дало поднети. Али каква вам опасност и несрећа прети у Српском Сијону, уверићете се тек онда, кад вам кажем, да ни на једном кораку нисте сигурни, да не патрапате на Германа Анђелића, то да вас — благосиља.

О ситнијим неприликама нећу ни да говорим. Српски орден св. Саве можете видити где блиста на прсима — Ђурковића; а пуна три дана могли сте гледати поп Пашту, где стоји на сред пијаце, те се хвали, да је он највећи — радикал. Признаће те, да треба добар стомак, па да се то издржи.

У самој саборници било је такође занимљивости. Тако н. пр.: Саборска адреса примљена је са свима гласовима, противу по гласа. Тога нигди до сад било није; изгледа и немогуће, али је опет тако. Кад је потпредседник питао: „Ко је за адресу“ — одговорили су сви са да; само Ђурковић побледе, те полугласно одговори: „ја не.“ Ту полугласност Ђурковићеву нису увели у записник, али су требали учинити. Мени се опште саборски записници не допадају. А не допадају ми се зато, што не бележе све оне речи, које у сабору падају. Тако су из записника изоставили Јовановићеве речи, да је Герман „комесар у мантији.“ А он је баш казао: „комесар у мантији,“ а не „комесар у пана-камилавци,“ или „комесар у митри.“ Тако нема у записнику ни то забележено, да је Герман дошао први дан у саборницу са подвадувеним оком, па коме су се видиле маснице.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Колике штете може да буде што се не воде тачно записници, види се отуда, што су из записника изостале и ове речи једног посланика: „Шта нам вреди да сејемо по полу наше автономије, кад дође кобац (Герман Анђелић) па то семе поједе.“ Досадања зоологија, (наука о животињама) знаде само за оне врсте кобаца, које једу меса, а биље и семење не једе ни један. Сад сто кобца, о коме један добар познавалац наших прилика тврди, да једе семења. И кад се чак и такве ствари неће да уводе у записник, е онда то бива на штету зоологије а то није ни право ни лепо. Ако ћете ми опростити, могу вам јавити и то, да је Германов дешњак угањо ногу. То је било оног дана, кад се у сабору примала адреса. Герман је дао упрегнути; Ђурковића је узео пуза се; па терај и у град генералу, и у Н. Сад жупану и опет натраг у Карловце комесару. То је све ишло тако жустро и оштро, да је дешњак угањо ногу, а Герман промукао. Опет зато све је било „всуе,“ нико не хте Германа да чује.

Сад још једну анегдоту. „Дакле опет је Бем краљевски повереник“ — пита један. „Та није Бем, него Чех.“ — А тако, а ја сам знао да је нека „нација.“

Ова анегдота потсећа на бившег игумана Купусаревића. Неко дошао да га посети. „А јел ту г. Кромпировић“ — пита. — „Какав Кромпировић,“ вели му, „ваљда хтедосте рећи Купусаревић.“ — Јес, јес, Купусаревић, а ја сам знао, да је нека — цуцпајз.

Ѳ.

Уштипци.

Неко је рекао у сабору, да је Герман „комесар у мантији.“ Но сад тек не знамо шта је хтео рећи. Да ли то, да је Герман „комесар“, или да је — „к'о месар.“

* * *

Неко је из публике повикао на сабору: „Живио Ђурковић!“ „Наше Доба“ доноси то. Само је заборавило напоменути, да је то било баш оне седнице, кад Ђурковић није ништа говорио.

* * *

Српска се војска спрема за — Косово. Новац јој на ту цел даје, вечно јеврејска „лендербанка.“ Може ли отуда бити чега доброга?

* * *

Јота доказује, да је наш сабор безбожнички. Вели: „Обично се с мала почиње, а с великим свршава.“ Па кад је сабор у својој адреси ударио јуче на „Анђелића,“ сутра ће већ ударити на — анђела.

* * *

Герману су до сад поотпадали многи зуби, и то га је болело. Ал данас кад већ од њега отпада и „Аца зуб,“ е ту се види, да му је близу крај.

* * *

Неки су донде ровили, док нису умировили босанског митрополита. Но уверићемо се кад тад, да би боље било да су мирили, на таме умирили босански народ.

* * *

Хрватски бан има обичај, да све што му се допадне, пошље у Пешту, Тиси. Тако је послао Тиси „хрватска акта.“ Да нам је нешто он донео за саборског комесара, бар би послао Тиси и — Германа.

Ѳ.

ПОДЛИСТАК

Зашто ја не носим сат?

Какав малициозан читалац, кад прочита горњи наслов, врло би лако могао утући сва моја разглагољствија, с којима хоћу да пред вама изађдам јаде своје и да вам кажем зашто не носим сат; могао би својим брзоплетим одговором: „зато, што је заложен“ одузети ми свако право, да још даље отворим књигу својих јада, и да нам прочитам из ње моје најкаљаније, што га једном имах са својим сатом.

Но нека ми такав читалац — ако га има — опрости, што ћу одмах да му приметим, да није истина, да је мој сат заложен, а то из тог великог узрока што га и — немам. Али пато ваљда неће нико предпоставити, да у опште никада нисам ни имао сата. Не, господо моја; имао сам ја некад тако леп и диван сат, какви се ретко дају видети. Био је то ремонтоар сат од чистога злата са петнајст рубина, казаљком за секунде, — такав сат, на који ми је свако завидео.

Покојни мој отац донео ми је тај сат управо са париске изложбе, и учинио ме је њиме за најсретнијег човека у целој варошi К. . . Ова је варош између осталога била и зато знатна, што су јој сати на торњима ишли онако, како ветар дува, те се тако догодило, да је мој сат, који је увек најтачније ишао, био прави ауторитет међу К-ским сатовима. Како се ко састао самном, први му је посао био, да упреч свој сат но моме, а затим би увек бацио по који занимљив поглед на мој гордо изваљени сат. Па баш тај сат, тај мој лепи и добри сат, уби ми доцније срећу мојУ, разнесе ми моје љубавне снове.

Чујте само, како се то догодило.

Био сам тада адвокатски помоћник, једна двадесет и четир година, пун лепих нада у будућност. Истина да је мој принципал имао врло мало парница, али је имао лепо добро, што му је остало иза покојне његове жене, а најлепше имање његово била је јединица кћерка Анђа, којој је једва могло бити 16 година.

Можете мислити, да један млад адвокатски помоћник, који још неколико корака има да учини, па да постане испитан адвокат; који је још као правник имао прилике, да изобрази своју душу сасвим естетичним укусом, када је се видео у близини таког лепог створења, као што је Анђа, — можете мислити, да није био спрам ње равнодушан, да није могао бити хладнокрван спрам њених очију тог дивног девојчета. А уз то да вам још и то кажем, да је дивна Анђа имала у изгледу још поштен број дивних хиљада, а и то када „доста“ може да утиче, да се девојка допадне.

И после свега овога ваљда нико неће бити чудно,

Ћира. Ја сам за цело држао да ће калуђер Герман бити обријан.

Спира. А по чему си то тако највесво држао?

Ћира. Видео сам, где се г.г. посланици у празним часовима и играју калабријаса, — дакле вероватно су се у калабријању.

Спира. Е на ништа, — ако није још обријан, он је за сада бар добро — насапуњен.

Ћира. Видиш, како и наше новине нису добро извештене.

Спира. Како?

Ћира. У „Србобрану“ стоји да је посланик Ј. „изео реч,“ а то није истина, — то није био посланик Ј. него посланик Ђурковић, и није реч изео, него је прогутао.

Пуслице.

Мени се чини, да би у Србији сада мобилизација министарства више вредила, него мобилизација војске.

Ако је та мобилизација само за то, да се на лен начин може Босни окренути леђа, онда је то тек велика пристрасност на српском телу, на коме и онако има доста пристрева.

Мени се из целога сабора најбоље допада реч „ограда.“ Само ако буде тако висока да је наш расколник не може прескочити.

Молим, молим, има право посланик П. Ј. Има кобаца који и семе једу. — али не зато што им прија, већ за то да не изникне.

Оно истина да су Томић, Касапиновић и Ђурђевић из сабора изашли. Али si tres faciunt Идем“ — онда ипак сваки на другу страну иде.

Чулисмо да је и сам комесар признао да се са Анђелићем не може ништа радити. Е па то нам толико исто вреди, као да је и г. комесар адресу потписао.

„Турски Мародер“ вели да г. комесара ваља казнити. А ми мислимо да је довољно кажњен што је до сад тај шугави лист читао.

Из школе.

Учитељ: Кад ти, Милане, добијем за 1 повчић 3 јабуке, колико ћеш добити за 5 повчића?

Ђак: Шестнаест.

Учитељ: Како то? Кад је тринут пет . . . . .

Ђак: (брзо) Е, аз' једну ћу добити од баба Јуде радош.

Лордовић.

што сам се до ушију заљубио у Анђу. Разуме се, да сам по кат-кад пишао пачина и прилике да то и њој онако из далека дим докучити. И — о, моје среће! приметио сам да и она спрам мене није хладнокрвна, срце ми је моје шаптало, да ће ући одзива у ње.

Када је после подне — као обично — мој принципал на морфејови крили тражио одмора преподнашњем бесконичарењу, а ја без икаквих послова, затио бих се тестерисања врата, а кроз њих би се помолила анђеоска црна главица, а два црна ока, к'о две стреле, била би управљена на мене.

— Господине Савићу, молим вас да ми дате једно перо, пишем неко писмо, а моје невала, све је искречено.

— Опростите, госпођице Анђо, ви сигурно пишете какво љубавно писмо, а ја вам на ту цељ нећемо дати пера ни под коју цену, — одговорио бих ја елегичним гласом и дубоком сентименталношћу бих је при том погледао, чему би то била последица, да је Мара отрчала у своју собу, донела писмо писано пријатељици и тиме би ме разуверила, да је то љубавно писмо. Е, кад ми је тако показала пријатељичино писмо, наравно, да сам јој морао дати перо. Но опет сам се зато постарао, да јој дам какво рђаво перо које се брзо квари, како би доцније опет дошла по перо. Али ако баш није јој требало перо, тад' јој је био нуждан папир, мастило, црвени восак, једном речи све, што се у канцеларије налазило.

На кад је и искала што од мене, увек сам тако удешавао, да је по читав сат морала чекати, док сам јој искану ствар у руке дао, па, шта више, и кад бих јој већ предао био, и онда сам гледао да нађем пачина, како да је што дуже задржим у писарници. А она се никад не успротиви тоне. И баш то ме је уверавало, да није без наклоности спрам мене. Но ја ипак не смедох одлучно изаћи са мојим осећајима пред њу, но сам полако, ал' промишљено ишао према истакнутој цељи.

Пре свега сам хтео да запрти мозак том прапурастом несташку, а после тога, — што је много теже од првога — да задобијем потпуно задовољство од мога принципала.

Прво је лако ишло, али, да би и друго постигао, морао сам се одрећи свих ужинања и удовољстава, и почео сам напредно свестан, солидан, и уредан живот проводити. Ни један једини канцеларијски час не хтедох за живу главу пропустити; предујма за месец никада не искох, — речју: ја постадох узор свесним, прилежним и паљаним младићем.

И тако се догодило, да сам набрзо постао љубимац моме принципалу, и тако рећи, без мене није ни жив био. И ту је мој сат играо велику улогу, јер сви принципалови сати и цепни и за зид били су према моме удешавани: шта више, и сам његов свакидашњи цепни сат — који је, узгред буди речено, врло матор био, — морао се скоро

*

Ђука. „Јеси ли читао саборску адресу?“

Шука. „Нисам читао ал сам је видио. Износи читаву страну у „Застави.“ Сад да ми је знати, кад је тако дугачка „а д р е с а,“ да колики ће велики бити „коверт“ онога писма, на коме ће „бити“ та адреса написана.“

Ђука. „О мај човече, ни то не знаш. Та „коверт“ мора бити тако велики, да се у њему може стрпати и послати Герман Анђелић.“

Шука. „Е гле, баш се тај сабор лепо досетио.“

Ѳ.

Проба пера.

CXXXVII.

Из књиге (туђег) искуства.

Често бива 'нако,
(Стари људи кажу,
А неуци, млади
У стихове слажу.)

Госпођа Ен-ен-ка
Горопад је права,
Па и Јерку своју
Тако аспидава *)

Ипак Јерка њена,
Удавача млада,

*) „Аспидава“, то је штампарска погрешка, у место: одевава. Али овакве погрешке не кваре смисао, па се баш не морају ни исправити.

Голубица ј' права, —
Бар тако се влада.

У сваком јој року
Видиш ч е д н о с т саму —
Еле, једном речи,
Ни налик на маму.

Али путо чуда, —
Не смем рећи, стра ми:
Чим се чедност удоми,
Таки се п о м а м и.

Г – д – н.

Ала разуме.

К једном господину дође његов пријатељ, баш кад је ручао. Да бо'ме као госта позову га у друштво, но гост не хтеде изговарајући се да је ручао. Нудили су га и нудили, но све бадава. Најпосле донесе госпођа ладне шунке и понуди опет госта, но овај немогући да одбије, те да би лепше изгледало, одго ори пола српски пола немачки: „Љубим руке, не могу, das wäre beladen.“ „Јест, бога ми, ладна одговори промућурна домаћица, која не знађаше немачки, „изволите само пробати“.

Лордовић.

На балу.

Он: Молим Вас, госпођице, за једну четворку (кадриљ).

Она: Извините господине, немам у ситно код себе (а у крупно се није трефило), будите уверени, да би вам за цело дала, да имам.

Лордовић.

сваки дан стидећи пред својим модерним унуком, ког сам а у поседу имао.

На моју највећу радост дошао сам напослетку до тог уверења, да, ако отворим своје срце пред Анђом и оцем њеним, да ћу бар добити такав одговор, који ће ми неговати срце моје у нади. Још је само требала да ми се нода прилика, да да најпре будем на чисто са Анђом, а после тога би закуцао и на очеви врата.

И жељена ми се прилика и указивала.

* * *

Никада нећу заборавити тај дан. Био је 30. јули: Анђин имендан. Велики је тај датум, на никоме неће бити чудно, што ја, и поред највећег премишљања не нађох више у цену до тридесет и седам повчића Ej. моје несреће! Прилика ми се тако лепо подаје а ја да је због сиромаштва немогу да употребим. Прилика ми иде у сусрет, да ми помогне да прођем кроз одлучни прелом судбе, а ја писам погодан за прилику.

Већ сам стојао на рубу најмањег очајања. За тај дан би ми требала лепа свештица цвећа, накудрована коса, без замерке везана пошла, ципеле од лака, а ја све то да купим за тридесет и седам повчића!? . . Та ни од пољског цвећа неби за ту суму добио свештица а камо ли од дивног баштенског, а то је најглавније, без чега неби вредило ни да чекам тај по мене судбоносни дан.

У очајном премишљању уједном ми суну кроз главу: ха, сат!!

Јест', сат! И ја се одлучим, да дам сат ко прног на васпитање, т. ј. у залог, на — мирна Бачка, слободно ће моћи дочекати анђин имендан.

Ућуткао сам глас савести, која ми овај поступак није одобравала, и рано зајутра трупио сам у завод за залагање, који је већ толико њима учинио услуге, на — укратко заложио сам сат.

Тајанственим страховањем посматрао сам оно мало парче папира, које су ми дали као потврду, да је мој сат код њих, и које је требало за неколико дана да замени мој сат. А пребацивања савести старао сам се, да усплемени хумором претрпам. Правим цинизмом сам узео оно парче папира у руке, продерем му један крај, обесим га о сатни ланац, који је без сата изгледао као какво сироче и метем га у џеп од прслука. Затим сам се кренуо, да набавим нужне ствари.

Купио сам дивну свештицу цвећа, и узбуђеним срцем улетио сам у писарницу, па сам пукет сакрио у кошар међу артију.

Тек што седох на столицу, отворила се врата, и црним витицама украшена анђеоска глава помоли се на њима.

— Господине Савићу!

— Извол'те, госпођице Анђо!

Њему се само чини.

Једаред повезе ја пут неки паор из Срема једног фићфирића, који је хтео да се покаже пред паором високоученим, те у путу запали цигару, стаде пушити, окрене се паору и рече: „Видиш, пријане, ви прости људи сад мислите, да ја пушим, но то се вама само чини, а у ствари није.“ Сремац је вртио главом неверујући, те и он запали своју лулу.

Тако је фићфирић непрестано тумачио паору, како се све што год ради, њему само чини. Кад дођу до бунара сиђе се фићфирић и напи се воде, почне опет своју стару песму: „да се њему само чини“ То ти се мом Сремцу досади, сиђе с кола, извади буру и поче свог филозофа макљати, да је све пуцало. Фићфирић се нађе у чуду, и видећи да се онај не шали, него баш макља, стаде молити: „Та мани се, чико, молим те, шта ти би од једаред, те ме тучеш?“ „Та не тучем ја тебе, чапече,“ говораше Сремац мажући, „то се теби само чини“ и настави свој посао до миле воље. За тим седе на кола и опшину коње, а свога ти фићфирића остави, да размишља, како је паметан.

Лордовић.

Васа: А бога ти, Спасо, а што ти чивути продају свој еспап тако јефтино?

Спаса: Е па за то, јер им је лакше, кад их повитлају, повести новце, него еспап.

Лордовић.

Стеко још две ноге . . .

Дошао Молац у Аду на пијацу, па ће свратити по обичају и у крчму да мало срче. Ту затече једног Ађанина свог познаника (па му се одрадује као мати мртвом детету.) Ту су пили све до подне, и на послетку понуди Молац Ађанина — испрашки флашу — па рече: Та пиј то вино, шта си успијо, кад знам, да би попијо и Бога! Ађанин коме је већ било доста, одговори: „Та пијо би брате још те како, ал бојим се изгубићу поге.“ О мај, како то? Ја кад пијем много, ја још две стечем, те идем четвороношке.

Ђ.

Падејац.

После буне украде један Падејац три гуске уАди, али га ухвате и затворе. Сутра-дан обесе му гуске о врат, даду му једног ешкута да га са добошаром кроз сред Аде прати (другима за пример) и да вичe: „Овако треба сваког брата, који туђе гуске краде.“

Кад су дошли на прво раскршће, а добошар добује, добује, а кад сврши, дође ред на „Хрћањанина“ да свој „текст“ изговори. Падејац (ко и други-отворен (кад зине) поче онако по банацки: „Овако треба сваки брат да ради, кад туђе гуске на сокаку нађе.“ И опет се зачује: друм, друм друм.

Ђ

— Отац ме је послао, да вас позовем данас к нама. на ручак! . . .

— На ручак!? . . О, божанствене среће за мене!.. на ручак! . . . на се надам, да ћу, госпођице, поред вас седети за столом. Јер видите, мала Анђо — за тим је особитом свечаношћу ухватим за малену ручицу и полако сам је водио према кошару потпуно несвесно. Она се није противила, а кад дођосмо среди собе, мене обузме љубавни осећаји. Застао сам.

— Јест, Анђо, ја о ручку непосредно хоћу до вас да седим, јер. . . јер. . . ја вас јако, врло јако. . . љубим. Не одвлачите од мене, слушајте ме. Већ одавна вас љубим ја, на сад већ не могох утицати своје осећаје, већ ево на колених, о вашем имендану хоћу да вам исповедим, да. . .

У том се и опет отворише врата, само сам толико времена уграбио, да одскочим од застиделога девојчета, а зачујем глас мога принципала у дубоком снажном басу који се разлегнуо као моћна труба страшнога суда:

— Domine spectabilis, quota hora? . . . мој сат стао.

Нехотично, као изван себе, машим се пепа од прслука, и истргох из њега цедуљу заложну, која је на ланцу климала.

— Ха! ха! ха! — разлегну се поругљив смех са анђелих усана, и у том трепутку, док се ја још не освестих, већ је тај омиљени папир био у њени руку, а одатле пак, пошто му је садржину прочитала, спаде на земљу, а она страховито узвикну. Са земље дохвате руку принципалових, који је такође пресао летом преко садржине му, а затим ми га је предао натрат, а при том ме је са највећим презрењем и понижењем погледао.

У другом одмах трепутку истина, да је заложна цедуља била у џепу, али сам ја с џепом и цедуљом заједно већ био изван оне куће, у којој сам још пре по сата видао зграду среће моје, у којој сам се с пуним срцем надао сигурној победи.

Ручак фућ! . . . Невеста фућ! . . Цветна свечица веће у кошару међу папири, а моје наде луњају у бескрај као и разлупана лађа по површини узбуњена и запенушена мора.

Ко зна, како се овакви малери, као овај мој, брзо распрсну по варошици, тај се неће чудити, што сам одмах тај дан престао бити сиромашник адвоката Јоцића, па и становник к—ски, и отишао сам у тачу околину, у којој људи не дишу таким предрасудама сирам завода за залагање као у К.

Но тако сам примио онај случај срцу, да сам одмах продао ону мрску заложну цедуљу, која ми је таку несрећу нанела, и од то доба — и због тога — не носим више сат, па ни онда га нећу носити, ако постанем и — милионар.

По мађарском

Љубомир Лотић.

Саборски миш.

Кад Немац хоће за пеног да каже, да нема ни толико новаца у џепу, колико Германа поверења у народу, он онда вели: „Сирома је као канцеларијски миш.“ И одиста, канцеларијски мишеви горе живе, но српски учитељи у пакрачкој дијецези. Канцеларијски миш то вам је пролетаријат међу мишевима. Он ни из сам Божић не једе меса; под столом не падају мрвице, а многи и умре, а да и не види чабрицу масти, као што умре многи сиротан међу људима, а и не види зготовљеног фазана или флашу шампањера.

Па кад тако једно пролазе канцеларијски мишеви, можете мислити, како је тек худо живио онај миш, коме беше суђено да проводи век у гнезду, испод патоса карловачког сабора. Куку, та само у обично доба, кад сабор не сабориште нема ни хартија.

Кад сам вас упознао са чудним приликама под којим је битисао саборски миш, готово је излишно да вам га опишем. Био је мали и кржљав; длака му беше тавна и без икакве светлости; кроз кожу му се провиде ребра, а реп, управо да опростите, реп је почео већ да му се суши. Једном речи, том је мишу из очију вирила глад.

Да не живино у Угарској и то под тисаном владавином, ја не знам шта би било од тог миша, јер нако смо добили саборско устројство, које наређује сваке треће године саборске састанке, куд би се део сиротан, кад би га поред његове остале невоље наши сабори и посланици тако често узнемиривали. Е ал срећом је ту Тиса, па је више пути пролазило три године, а од сабора ни трага. И баш та околност што је саборски миш могао без многог узнемиривања од стране саборских посланика, да проводи своје дане, узрок је, те се кукавац у опште одржао. Бадава, миран живот много чини.

Почетком септембра месеца ове године, дођоше по саборског миша зли дани. Саборска дворана се кречила и рибала; сваки час су у њу улазили људи са метлама и „портицијама.“ По вечерњу се познаје светац, а по рибању саборске дворане — сабор.

Саборски миш бацио се био у велику бригу. Ма да се иначе не меша у политику, сад је већ почео и с њом да разбија главу. Њему се и нехотице наметаше питање: хоће ли наступајући сабор бити дуга или кратка века; хоће ли на сабору бити много партија и много ларми, или ће владати мир и тишина? Е ал од куд ће он то да зна, кад је сирома па не може да држи новине, а није ни свештеник, па да му натурују „Наше Доба“ и „Турски Народ бесплатно.

Ја немам обичај да вређам ни муву, а камо ли миша, али ћете ми већ допустити да посумњам, како тај миш можда и није знао читати. Та на нашим саборима је било тако мало речи о школи и настави, да се човек морао сумњати, како стоји са читањем и код других а камо ли код миша.

Но дође већ и отварање сабора. Кад су оно десетог септембра посланици чекали два сата у саборској дворани а нико им не јави хоће ли бити седнице или не, попашали су се они тако мирно и кротко, да је мишу пао сиви терет са срца. Одмах је видио да неће бити буке и ларме, те ће моћи мирно битисати. То се и десило. Само се једном кукавац жестоко преплашио, кад чу у сабору реч „к о б а ц“. Задрхта се сиротан чак до на врх репа, али је срећом чуо и то, да тај кобац тамани усеве, а не једе жабе и мишеве као остали кобци.

Но ви и не знате да је тај миш данас већ међу покојнима. На опет је то тако, и баш зато, што је то тако, узео сам да вам напишем његов некролог. Сирот саборског миша десила се овако. Било је то у суботу 21. септембра, када се бирао одбор.

За одбор се гласало цедуљама, а на једној цедуљи беше исписано и име — Ђурковић. Кад се гласање свршило и посланици се разишли кућама, спала је случајно баш та цедуља на земљу. У саборници је владала тишина; са опале карловачке цркве ударило је баш поноћ. Миш је баш изашао из руше те се попео на сто, да се напије из председниковог дивита мало мастила. Кад спазна на патосу цедуљу. М..ш ко миш, дотрча до ње, те је стаде грицкати. Он изеде овај крај, на коме је писало Ђ, и не би му ништа.

Изеде затим још једно писмо, у, на онда р. У његовом стомаку поче да се комеша некакав необичан и неопредељени осећај Ђур . . . . . Куку њему шта ли ће сада доћи. Хоће ли доћи „иђ,“ „Јевић“ или „ковић.“ Он зажмури те поједе и остали крај. На том крају је писало: ковић. Дакле „Ђ у р к о в и ћ.“

Сиротан, ни да је цикнуо — ци, . . . ци . . . ци . . . Погибе као оно ципи Аранин у народној песми; ни земља га жива не дочека. Како би му било, да је на цедуљи писало друго што, бог ће га знати, тек овако је зло прошао. Сутра дан га је црквењак, кад дође да отвори саборницу, нашао мртва, те бацио на оно велико, велико ђубре што смрди бившу патријарева двора.

Ето, то вам је хисторија саборског миша. О ви господо посланици! Кад се други пут хтеднете да шалите, не шалите се са сваким. Или се бар најпре добро промислите, дали вреди, да због њега угине ма само и — миш.

Ѳ.

Са вршачког избора.

При избору посланика за карловачки сабор у Вршцу догодио се овај случај, који ћемо у нашем шаљивом „Стармалом“ да саопштимо.

Народна странка да би сваког часа знала, колико има гласова наш кандидат, добијала је из изборне дворане именик бирача који су на нашег, а који на противничког кандидата гласали. Да би се брзо разпознало, где је који бирач гласао мешао се код противничких бирача знак крста (†) а наших су били без знака. Познати „надри јунак“ вршачки Бурнас гласао је на

противничког кандидата а поверенници наше странке метули пуз његово име, знак — ништа.

Неможе се описати смех кад добисмо нету листу из дворане; — мађер се и у озбиљном послу нашао шаљивчина. **И.**

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Романи Милована Видаковића Љубомир у Јелисеуму или Светозар и Драгиња моралне повест Милована Видаковића. Књига друга. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду 1885. Штампарија А. Фукса.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1886. годину

Сад је баш изашао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1886.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886. ГОДИНУ,

који је богато уређен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1886. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме седамнајстом броју за год. 1885. овај садржај. 1. Ђурђе Колчицки (са сликом). 2. Добра омаћеха. 3. Река, песма од Драге Степановићеве. 4. Саксонија и Србија. 5. Ђукино страдање (са 15. слика.) 6. Пабирци (по књизи Љ. Ненадовића „о црногорцима“) од брата-Радована. 7. Повратак из пустиње, песма од В. Бичанске. 8. Како се шума успављује. 9. Овејана зрнца. 10. Из књиге живота, песма од А. М. Н. 11. Решења даштања. 12. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX. Porcellangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно са читавом забаву. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

НОВЕ КЊИГЕ.

Сад су баш изишле и могу се у подписаној штампарији добити следеће нове књиге:

I.

Библиотека одабраних романа.

СВЕСКА ЧЕТВРТА.

КУМЈАСИНОВИ.

РОМАН У ДВА ДЕЛА.

Написао Анри Гревил.

Превео Бранко Мушицки.

Други део. Страна 260. Цена 75 нов. или 1 и по дин.

II.

СВЕСКА ПЕТА.

ДЕЛИЈА ДЕВОЈКА.

РОМАН.

Написао Лудовик Алеви.

Превео Бранко Мушицки.

Страна 172. Цена 60 новчића или 1 дин. 20 н. д.

Што Француски могу, не може ни један други народ у најновијој белетристици њиховој има више песника, који су, како се помолили на књижевном пољу, таки постали звезде прве величине и дела им успела, како може бити, само у Француза. Један од отих књижевника јест *Лудовик Алеви*, књижевни повјалија, но већ стари мајстор на перу. Из пера му не искаху варнице, али оно пак оставаља светао траг. Њега не читаш недокинице, ма опет не можеш да га оставиш из руке. Алевијево дело, што га ево износимо на српски читаћи сто, штампано је за врло кратко време преко 60 пута. У оригиналу име му је Abbé Constantin (Жупник Костантин), но ми мислимо, да то није згодан назив. Очевидно је, да поп Коста није главни јунак у роману, него Бетика Персивалова, девојка, не по мишљи дејања, већ по моралној снази и душевној врлини, пошто се изнесује више обичних, свакидашњих погледа и жеља, па маша идеала. Алевијева „*Делија девојка*“ није у строгом смислу роман, јер нема особине, које се све иштују за ту књижевну врсту, и многи је у то не рачунају; но ми се пак не устручавамо, да је увртимо у „библиотеку одабраних романа.“

III.

НОВО ИЗДАЊЕ

МАЛЕ КАТАВАСИЈЕ

која је допуњена, а стоји као и до јако само 20 новч. Ко узме на 100 ком. добија комад по 12 новч. На мање дајемо уобичајени рабат 25%.

Наручбине на све три књиге нека се шаљу:

Штампарији А. Пајевића,

у Новом Сад.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читаником ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског га превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко даље жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш у штампи и за кратко време угледаће света: **Читанка за четврти разред српске основне школе одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 новч.**

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта — 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа-уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. февр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и траја је.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творитељ правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

4—6

ЛОЗ
ИНКА МОЈА ОВА ЈЕ:

„Познатна заслуга, солидна израда, њајна накнада, ганење и тачно пошиљање омогућава и чини ОГРОМАН ПРОМЕТ.“

Најмањи налог довољан је, да се сваки о накнади и солидној изради увери, да би не сваки могао савесно своме пријатељу и познаницу топло препоручити.

Кошуља од енглеског ширтинга без огрнуће са манж. 90 н. ф. 1.— 1.25 а са огрнућем 1.50.

Кошуља од шифона, брилијантне израде 1.75—2.—2.25—2.50

Кошуље од ирленџер и Rumburger-платна 2.75 3.— 3.50 4.— 5.—

Кошуље за децу у разној боји и величини —.75 до 1.25.

Гаће од Ризен-платна са сантиљком 65 н. 80 н. 95 н. 1.— од платна ф. 1.50.

Гаће од енглеског Сöper-а француски крој с дугметима 1.50 1.75 до 3.—

Rumburger гаће франц. фасон 1.75, 2.—, 2.50, 3.—

Кошуље од фланела у разној боји 2.50 3.— 3.50 4.—

Кругпова 4-стручни најновији фасона ¼ туц. 90 н. 1.— 1.25. 1.50.

Манжетне 4-стручне елегантног фасона ½ туц. 1.25 1.50 2.— 2.50 3.—

Поша за иесчане пруслуке 30 н. 35 н. 40 н. 45 н. до 1.50.

Поше за високе пруслуке од 20. 30. 40. 50. 60. 70. до 1.50.

Игле са имитираним камењем од 15. 20. 25. 30. 40 н. Из злата 6. кар. 1.50 2.— до 3.—

По туц. цени мараза орубљене и опране 70 н. 90 н. ф. 1.— 1.25, кончане: по туц. 1.50 1.90 2.— до 4.— Кончане ткани бордира по туц. 2.50 3.— 3.50 до 6.— Исте с монограми по туц. 3 — 3.50 4.— 4.50.

Чараше за господу, пругасте или у боји по туц. 2.80 3.— 4 — 5.—

Чараше Американске по туц. 1.50 2 — 2.50. Fil чараше 90 н. до ф. 1.50.

Рукавица најбољих и најновији фасона за господу салонских 90 н. 1 20 1.50 1.90. Замши 1.80 2.— 2.50. Постављени пожни 1.10 1 80 до 3.50.

Умољавам да се при наручбани тачно обележи мера врата, дужина рукава, дужина гаћа од појаса доле. Рекламације на чисто одржато и исповрећено рубље примам на измену. Налоге ваља слати искључиво на адресу:

Wäsche Atelier des Th. Wezilits Surov Wien

3—3 I. Schwertgasse № 4.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

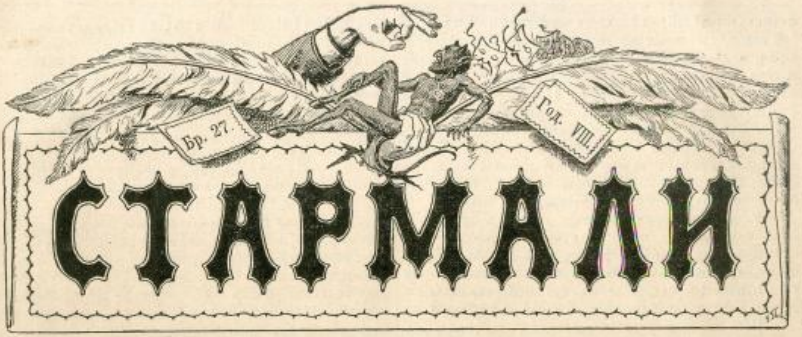

У Новоме Саду 30. Септембра 1885.

„Стармали“ излази сриnут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду У рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг-

Српска ј' војска оружана. . .

Српска ј' војска оружана,
Ено је на путу;
Српска срца заиграна
У пејасном слуху.

Куда иде? — куд се креће? —
Где јој мета крајња?
Куд ће? — Шта ће? — На кога ће?
То је још тајна.

Хоће л' части? — где ће части
Онај метак први? —
Има, има доста јада
Који ништу крви.

Српска ј' војска оружана,
Већ минуте броји;
Осећа се старе славе,
Жртва се не боји.

Сури орли лешинари
По ваздуху круже, —
Благослови, боже вишњи,
Србинско оруже!

Води, брани, вишњи боже,
Ове храбре сине,
Нек им чиста српска мисо
На застави сине.

Сачувај их од ужаса,
Невидовна страда,
Од пероне, од заблуде,
Од зла изненада.

Сачувај их, вишњи боже,
Од дажда тинади,
И од магле, и од мрака,
Од жеђи и глади.

Сачувај их, вишњи боже,
Од свакога звера, —
А највише — од себичних,
Лукавих суфлера!

Шетња по свету.

VII.

Откад сам узео штап у руке и пут под ноге, те пошао у шетњу по свету, од тог доба читао сам врло често у страним и познатим нашим новинама, како се по српском народу шире неки безбожници, анархисте и велеиздајници, па отривају народу крв и срч, а мирним и добалним људима не дају спавати. Ја то писам могао никако веровати. У мојој наивности држао сам, да је то једна од оних многобројних љубазности, са којима нас пештанске и бечке новине тако често обасипљу и часте. Али кад сам прочитао извештај о раду нашег народно-црквеног сабора, увидео сам, да сам се у мом мишљењу јако варао. Јер ако не више, а оно се сад са свим јасно доказало, да бар један безбожник и анархиста у српском народу живи и свој безбожни занат тера. Ето н. пр. г. пл. Ђурковић нити плаћа парохијал, нити усљед тога може бити бирач, још мање пак изабран, али он се не обзире на закон, јер му тако прописују његова анархистичка начела, те отуда га видимо, да се „пропмугловао,“ па је у карловачком сабору седио као „народни“ посланик, који се брине за бољитак наших свештеника, а овамо сам не плаћа парохијал. То је већ више „анархизам“

и „нихилизам“. Као анархиста не сме поштовати никакав закон, још мање као безбожник сме плаћати парохијал, а да би закон са свим немејао, за то су му његови протектори помогли, да дође до посланичког мандата и ако није бирач, те тако су се и сами ти протектори декларисали као потајне анархисте и нихилисте. Као пак доследни нихилиста мора порицати све, па за то је сигурно и порицао српском народу свест, а да би му се за тај лепи комплименат достојно захвалило, српски га је сабор верификовао и ако су га требали бар свештеници посланици истерати на поље.

У осталом морам признати, да сам ја лично потпуно задовољан с овим закључком верификационог одбора, односно сабора, јер се сада са свим јасно показало какви је племенити, неизербилитетски образ у г. Ђурковића, кад је могао као небирач седити у сабору и тамо говорити као — народни посланик! . .

Него не слазим се ја само с тим закључком, већ и с оним, у којем се изрекло, да ће наш народноцрквени сабор радити и под — Германовим председништвом. Већина нашег сабора владала се у том случају као онај ратар, кога је спахија позвао на ручак и пред кога су изнели печење од дивљачи.

„Али ово смрди да бог сачува!“ рече ратар.

„Дивљач мора смрдити,“ обавештавао га спахија.

„Па добро,“ одговори ратар. „Кад мора смрдити, нек смрди, али га ја не морам јести.“

Тако и саборска већина. Зна шта смрди и где запиње, али за то је исак сматрала за своју дужност, да и под таквим околностима р а д и, а због могућег неуспеха нек падне још већи грех на душу црног грешника. Ако Герман баш м о р а остати патријарх и против воље целог српског народа, нек остане, али га ми не морамо — не јести! Боже нас сахрани од таквих канибалских намера! — признавати и као таквом одавати почаст! Нек остане и надаље патријарх и саборски председник по Тисиној вољи, али српски нити је био нити ће икада бити А ако у Угарској постоји још и само сенка уставности, закона и правде онда ће се скорим морати остварити речи народног песника из Сусека, брата ратара, Милана Ђерановића, који је Герману овако певао:

„Доле, доле! Скидај злато, свилу,
Иди пани, па умри у Риму.
Склањај руке од крста и свеће,
Када видаш, да те народ неће!“

Питање је само, да ли ћемо то постићи пре тиме. што смо као онај ратар отишли спахији на ручак, да тамо констатујемо, да његово јело смрди, или би се пре постигло, или би се бар сачувала од неуспешног рада када не бисмо наше органе за мирисање ни излагали — смраду. У осталом, свако мора признати, да је наш сабор потпуно своју дужност учинио и народ задовољно, а хоће ли бити успеха или не, то је питање, које ће будућност решити, тек једно је и сад још извесно, да српски народ неће никад јести она јела, што заударају на — Германов синодални операт! То ће хтео не хтео морати прогутати Стева Павловић са друштвом, а да ли ће при том срећници бити од „Стармалиног“ саборског миша — о том нећу да разбијам главу. Тек Герман би требао на чим да обдари своје верне. како би се и по својој спољашности већ разликовали од „кужних“ и „безбожних“ народњака и како би их тако цео свет одмах на први поглед могао познати. За тај случај могао би завести нарочита „одликована“, нарочите одеже. Најпростији би начин био, кад би за своје верне завео таква „одликована“, с каквима су н. пр. стари учитељи разликовали ђаке од добрих. Али тако што не би било ништа ново и оригинално, нити би са свим јасно обележ вало

ПОДЛИСТАК

Како да дођемо до новаца?

— Хумореска. —

Село *** — пардон — варошица *** може се с правом рачунати међу најлепша места китњастог нашег Срема. На главном је друму, промет је добар и жив, а што је главно и најлепше трговине су све у српским рукама, у *** није још ни један Чивутин прокопсао, а и где би — молим вас — само да вам причам један случај.

Банкротирао Чива неки у Бачкој, скупио оно „бофла,“ што му остало, дошао у *** па отворио грдну радњу. Фирма велика, врата сва исписана, по дућана изнео у излог и наполе на све исписао цене. Неје њему још ни то доста, већ, кад је била нијаца, а он узео добошара, да добује на сваком раскршћу, како је код њега све невероватно јефтино. Кад то чуо наш трговац Сава, а он пошље свог шегрта да виче за добошарем, како је код његовог господара све и боље и јефтиније. Неје прошло ни три-четир месеца а Чива одс, не од куд је и дошао, јер му тамо више нико не верује, него оде некуд у границу бившу, тамо их још нема толико много.

Еле као што сте из тога могли видети становници места *** људи су на свом месту. Оно истина Бог н а - р ч а д и су и они неколико пута, али — боже мој — коме то не „пасира“ па још у ј е с е н по оним брдима, они се исак заустављи, исправили и били и остали онако исто постојани као и пре.

У тај *** дакле дође од некуд пре једно две до три године „машамода“ — госпођица Луца, она је истина већ била из оних година, у којима се вели, да су „цвет младости“ али је исак била — госпођица, на што је зуб немилостиве природе од њених спољашњих драži одгризао, то је она надокнађала из спог — духана. На да видите, догађа се то чешће код наших — госпођица, а да се ником не замери — и код госпођа!

Гђца Луца отвори дакле своју радњу, коју је уредила са свим по „најновијем, бечком журналу.“ Истина бог, да има каква „стручна комисија“ и за те ствари, па да је дошла да прегледи ту радњу, не знам баш, какав би суд изрекла, али безазлени ***-ни они су — веровали . Свашта вам је било у том дућану. Шешира, венаца, панталика, цеша, дугмади, игала,

моралност Германову и његове четнице. За то, да би им се цркавна свест, моралност и богоугодност већ с „одличија“ могла прочитати, не би згорег било, кад би Герман завео ордене св. Куке и св. Виће, па их подарио шачици својих верних. Орден св. Саве не би протестовао против тога, што је у друштву с орденима св. Куке и св. Виће, јер се већ напкао, да блиста на недостојним грудима. И Христос је био разапет између два разбојника, па што не би се и св. Сава блистао између св. Куке и св. Виће?!

Тако искићену и наордењену господу уступили би смо драге воље аустро-угарској влади. Нека ради с њоме што хоће, само да се нами скине с врата. А у замену за толику госпоштину и толике „капацитете“ не тражимо више, већ само — умировљеног босанског митрополита Саву Косановића. За једног митрополита Саву дајемо ми Германа и сву његову чету, дакле владе у Аустро-Угарској очевидно би профитирале. Но можда би их онда послали у несретну Босну и Херцеговину, а то би по тамошњи српски народ и од саме окупације већа несрећа била. За то би најбоље било, да их пошљу, да се по свету шетају. По жаркој Африци, Аустралији и Азији има католичких, протестантских и других мисионара, једино православних нема, и сто ту би могао Герман са својим Јотом, Павловићем, Ђурковићем, поп Нестором, поп Вићом и другима да развије своју делатност у корист православља. Да би тамошњим дивљацима што већма импоновао, нек поведе собом и племића Радића. Онда ће бар сигуран бити, да ће православље надкрилити и католицизам, и протестантизам и све друге верозаконе. Тако би му можда бог опростио грехе и можда би га идућа поколења — разуме се, дивљачких народа у Африци, Азији и Аустралији — славила као свеца, а овде за њега нема спаса и он сиромах може тражити овде утехе и наслаће само у — бокалу! Но сад је већ крајње време да завршим ову шетњу, јер ми се хита у Србију и Румелију, да видим, шта се тамо догађа. До виђења дакле!

Милисав.

У ш т и п ц и.

На Балкану се озбиљно к о м е ш а. Да нам је само још знати: „к о м е ш а?“

* * *

У Француској се политичке странке играју карата. Реакцијонари „и ш т у к р а љ а.“ Јест, кад не би било — кеца.

* * *

У Хрватској се препиру: Да ли су посланици играли бана из сабора, или је сам утекао. Ту дабоме има разлике. Ал ако бана из Хрватске изгурају, или сам утекне, то ће бити све све једно.

* * *

Штета од наше земаљске п л о ж б е износи милијон и по форината. Да се то у банкама изложило (у фурун) могло би још неког з а г р е ј а т и; онако нас је то јако р а з л а д и л о.

* * *

Герман је поздравио сабор са беседом, али се није од сабора опростио. А боље би било да се опростио; јер ће се тешко више видити.

* * *

Сабор је дипломатисао. Казао је да прекида са седницама, а овамо је прекинуо с Германом.

* * *

Аца Зуб часи, управо „ч а ш и“ по српским манастирима. Само се дакле гради велика част. А коме на „част“? питамо.

мидера, турнира, рукавица, курјука, порока, брошева, минђуша, стакланди мали и велики са тајанственим садржајем, једном речи свакојаких којекаквих — „украса.“ Збиља, у новије доба може се добити и помада Ане Чилаг, од које и женске могу добити — браду!

Осим тог сталног „еспана“ у дућану долазиле су ту по кад и кад по гдекоје госпођице ***-ке — на разговор. Па за бога, у тако малом месту куд ће, ако неће тако где на разговор, а под гђице Луце дивно се „унтерхалтују,“ јер прво и прво, што вам гђица Луца зна да приповеда, то ваше не роди — све слади а била по свету и много знала и видела, друго и друго долазе и господичићи или им требају рукавице или дугме или ма што. Скупе се тако, заседну на никад — краја. Једном речи права благодет, што дође та „машамода“ у варошицу.

Најбоља и најсталнија муштерија гђице Луце био је господин Влајко. Да вам га представим! Био вам је то детић од својих 28 до 30 год. висок — можда мало и суваше — пун, зарастао у браду, наочаре — пардон, „цвикер“ — редовно на носу, па све мота кад иде. Иначе је био врло живе и веселе нарави, у друштву су га радо трпели. По занимању био је или боље да се изразим, није био — ништа. Свршио је неколико гимназија, па је ступио у „канцеларију.“ Замерати му дакле нико неће смео, што је на посетним картама стојало „општински чиновник.“

Као што вам рекох он је врло често долетао гђи Луци т. ј. управо у њен дућан. Овамо, онамо „усљед асоцијације и атракције ахибујућих се полова“ они се тако зближили једно другом, да је већ и бледи месец — о жубору потока да и не говорим — имао посла. Заклели се, да ће до гроба бити једно другом верни.

Она је истина била самостална и независна а и њему су биле одрешене руке, она се неје имала бојати свекрве а ни он пунице, на шпак — — но једва сам вас довео до трагичног момента њихове велике љубави. Да, да и они се уверали о истинитости Дарвинове тврдње, и код њих се појавило питање о „борби за опстанак.“

Он је био у њу страсно и страшно заљубљен, идеално до ушију али је шпак био толико — материјалиста, да је морао доћи до жалосног уверења, да се од љубави не живи. Како би то лепо било, да тако може бити, сигурно би и сл. конзисторија онда много мање посла имала!....

*

* * *

„Пут у Цариград води преко Бечa,“ рекао је један руски војсковођа. Само се јако сумњамо, да је мислио, е тај пут води преко „бечке лендербанке.“

* * *

Кад читам „вести са Балкана,“ видим да се једна с другом ни мало не слаже. Из тога се може сигурно закључити бар то, да се на Балкану у опште не слажу.

Ћира. Није добро што карловачка саборница има двоја врата.

Спира. За што?

Ћира. Да су само једна врата, онда не би ни један посланик изишао из сабора. Касапиновић и Ђурђевић, не би хтели изићи на она иста врата, на која је изишао Томић и Јојкић, — а бога ми, и Томић и Јојкић, не би изишли на она врата, кроз која изиђоше Касапиновић и Ђурђевић.

Спира. Добро кажеш. Али ја би ипак волео да саборница има још једна излазна врата, — т. ј. за Ђурковића и попа Протића.

Ћира. Није потребно. Они би већ могли и кроз пенцер излетити.

Ћира. До сада се Анђелић (кроз свој „Турски“ орган) ругао Сими Радуловићу, као да не зна писати. Ал сво је брат Сима доказао да уме.

Спира. Сад би се Сима са већим правом могао ругати Анђелићу, јер овај је показао да не уме ни најјасније адресу потписати.

Ћира. Тако је. Није умео да је потпише, — али није умео ни да је избрише.

Пуслице.

□. Српска војска још ни сада не зна куда је шаљу, — само толико види, да иде све даље и даље од Босне и Херцеговине.

□. „Стармали“, као добар Србин, волео би и Приштину имати, — али не би волео тамо приштинују бити.

✕. А да није то Бизмарков „штос“, — и то, што-но веле билијарџије „пер мопс.“

▲. Можда се и Гарашанину проктело да игра билијара, — али он на томе није зна правити само „гиксере.“ (Кад би он играо на свој рачун, не бисмо ни мало страховали.)

***. Равнотежа је поремећена, — али са Лендербанкнотама не даду се купити они прави гевихтови, који би то поправили.

⛷. Наш је сабор имао девет седница. Анђелић их до душе није бројао; он само осећа неко деветање

— „Ја те љубим!“ понављао би по хиљадити пут г. Влајко.

— „Ох, и ја тебе, голубе мој!“ гукала је гђца Јуца.

После ти налива, које би г. Влајко зачинио својим изворним песмама, које је он и штампао у „Фрушкој гори,“ потрали су они питање о будућности. Овако се не може надржати, они ће морати подлећи очајној борби и толиком искушењу.

Господин Влајко био је као луд, није знао шта ради. Одлазио је редовно у „званије“ али му посао није ишао од руке, све је радио натрашке. Место концепта бацао је преписана акта у пећ, сваки час турао је жеравицу од цигаре у уста; она обична забуна, да место песком посне мастилом писмо, била је њему сувише обична, он је једном хтео воде да пије па место чаше узео је стакло с мастилом, те у намери да проспе стару воду из чаше, проспе све мастило кроз прозор на г. начелника, баш кад је овај у „гали“ пошао да честита попу Нови крсно име. Дакле ако што видите стање ужасно, да доведе човека до лудила.

Мало је радио у „званију“, а и што, кад му се не миле, а господи — и већој од њега — не жури се тако здраво. Скоро увек држао је главу у рукама наслоњеним лактом на сто, па или није ништа мислио, тада би стварао песме, или су му све мисли биле концентрисане око питања: „како да дођемо до новаца!“

Једном је тако седео и промене ради махао је ногама а по папиру пред собом дрљао је којешта, удешавао свој потпис па кад му је и то досадило а он је почео да црта, наравно не из каквих злих намера, да надмаши Рафајела и друге, него само тек да се ради. Цртао је тако неко време, па онда у један мах скочи као махнит, зграби шешир и полети на сокак. Јурио је а није ни приметио, да је у папучама, да је у оном зеленом писаћем капуту, њега се цео свет није тицао, он је јурнуо у радњу ђце Јуце.

Ђца Јуца се сирота тако поплашила, да је морала и себе и њега пошкропити пачули-водицом. Кад се тако мало опоравио и ђца Јуца дошла себи поче он још сав задуван:

— „Нашао сам. . . решио сам! То нам мора помоћи, ми ћемо бити срећни! Дивна мисао, божанствена. Ох! Јуцо, анђеле мој, та Влајко је паметан човек!“

— „Драги мој, по овоме што говориш, не бих

+. Ђурковић је на сабору обећао, да ће добити пакрачки декрет. (Кад би тако што добили, ми би тај леп дар поклонили његовом патрији ру Герману — он и тако од стране народа нема никаква декрета.)

Један карловачки бербер вели, да би попа Протића могао обријати за по минута, — тако му је мала брада. (За то му није ни сметала, кад је дошаптавао тајне из клуба.)

Ђука. „Да ли ти знаш шта је то „пророкова застава.“ Слушам да је врло стара и да јако помаже Турцима.“

Шука. На то онда и није ништа друго, но глоба и неспоразум балканских народа.

Проба пера.

CXXXVIII.

Може му бити, па бира.

Кад је газда Моја
Хтео женит' сина,
Намерка девојку
Од шеснајст година.

Повуци, потегни
С углађеном фразом, —
Напокон запита:
А како ј' с миразом?

„Колико година,
Толико њада.“
На то Моја рече:
Здраво ми је млада.

CXXXIX.

После гозбе.

У гостима бех,
И претурих сретно;
Друштво беше вољно,
Вино ексцелентно.

Ексцелентно вино
Беше здраво јако,
А домаћин воде
Не даде никако.

Још да није било
Воденог здравица,
Ја би данас био
Мамурног лица.

CXL.

Растанак.

Због ом прајза Вемо,
Ми се растајемо!

На пет миља даљине
Од сад ћемо дисат', —
Питање је ко ће
Коме прво писат'

Пишите ми, s' il vous plait,
Ако се удате;

баш рекла. Али шта је, говори брзо, шта си решио! Немој ме мучити!“

— „Та чуј, измислио сам, решио сам — нашао сам барем за сад одговор на оно питање, „како да дођемо до новаца?“. . . .

— „Ах!“ — и пачули-водица опет је имала посла.

— „Седео сам у „канцеларији“ беспослен, па сам пустио мислима на вољу, забављао сам се нашом будућношћу. Најпосле нисам знао шта да почнем, трудио сам се да ништа не мислим, па сам почео да дрљам и сликам. Нисам никад имао воље на сликање али опет. . . и ја сам сликао наше сељанке — младе...“

— „Али шта то има свезе са оним? Говори брзо!“

— „Та ћути и пусти ме да говорим. Цртам ја тако, па кад сам био готов а ја задовољно погледам на целу слику. Само ми је глава изгледала мало ћулава. На венчању и боже помози, има млада венац, али после утегне сву косу у мараму, или убрадач, или како ли се то зове“ . . .

— „Та да, да — убрадач, али даље шта је даље!“

— „Опет ти! . . . Дакле то ми се неје допало, и помислим, ту ми паде сретна, божанствена мисао, у главу. Ти си „машамода,“ тебе се верује, што ти продајеш, то се носи. Зар се не би могли — ево овако — натрапати какви цветови, венчићи, злато — али талми — или ма што тако на какву капу, што све не би морало много коштати, онда ће мо издену ти ма какво име, којим ћемо то чудо крстити и — видећеш ја се нећу преварити.“

— „Дивно, божанствен доказ твоје неизмерне љубави према мени, то ми даје повода да верујем, да ти имаш будућности у измишљању моде. Ох! ми ћемо бити још сретни!“

Речи су умукле и ви ми нећете ни најмање замерити, ако вам истини за љубав речем да су за тим само пољубци говорили, они беху потпун израз љубави и осећања сретног пара.

* * *

После недељу-две дана, могли сте у колу — на чак и у цркви — видети неке чуда на главама наши млада. Оне саме несу о том чуду ништа више знале, него да му је име „кофир“ и да се сад „носи.“ Њихови очеви — они су већ више знали. Њима је та мода у ова зла времена — дозлогрдила . . . .

Да видите има у овом, што сам вам причао и појезије, али има доста и — истине.

Н.—о—ћ.

Ако се ја оженим,
Писаћу, да знате.

Али ако не нађемо
Ни ја ни ви пара,
— За то неће проплакати
Европа стара.

Г—д—н.

Та јес' ти Лука?

Баба Мада из Падеја (покојна) оде у Сенту код своје неке рођаке у посету. Ова је била доста имућна жена — па поче се фалити час с' овим час с' оним, и водити „фишљанку“ из једне собе у другу. Гледи баба па чисто очима не верује, те се заустави најпосле код једне слике (а ово је било домаћиново портре) и запита домаћицу: „а јел бога ти Насто! а каква ти је ово икона“? Та бог с' тобом Мада, та зар не познајеш мог Луку? „Гле! А ја помислих у први ма' да је Лала Ника, што се из Аде доселио у наше село. Па јес' ти Лука, о часни те потро, па што ми се не јавиш?“

Ђ.

Песма без теме.

Ниг су руже мирисале
Орошене свежом росом,
Ниг се славуј надневав'о
Са умилном тицом косом.

Ниг се бледи месец крио,
Црвенио и бледио,
Ниг је жубор - поточићу
По каменју жуборио.

Ниг је киша и мећава
Завејала стазе, пута
Ниг се нав'о какав путник
У шумама да залута.

Ниг је пастир уз фрулицу
Извијао песме мале,
Ниг се разби лађа каква
О пучине и о вале.

Ниг се двоје заљубљених
Заклињали и јадали,
Ниг се какав љубоморник
Стиснио десном пожић мали

Ниг је — е, па шта је било? —
Да л' је јава, ил сам снево:
Нашли мајку с чедом мртву
— Па ко би још о том пев'о?!

—o—

Прић-Манојло.

Сатиричке збиља нашег доба.

Дал познајете мога прић-Манојла? — Шта, не познајете га?! Невероватно је невероватно је њега не познавати! Приповедаћу нешто из живота му и познаћете га.

Мој прић-Манојло сушта вам је доброта. За род свој, живот би радо жртвовао са тек шта мислите за „њежни пол?“ За њ сишао би и у сами пак'о! Бадава би у по бела дана свећом равна му тражили. То вам је човек пун поштења и осећаја; добродушан, родо-и прадољубив је до безкрајности. Он је био црк. тутор, претседник црк. општине и невачке дружине, општински кнез, изасланик и много друго шта. Поред свег тога ипак има људи који о мом прић-Манојлу зло говоре. Вид'те, то су вам завидљивци и назлобрковићи, — ал не дам ја мога прић-Манојла ни за — пуну капу шљива!

Мој прић-Манојло не носи ни сада чалму на глави, али сада је он ага и спахија. Раја његова одвећ се не благодарно спрам њега понаша, и вид'те, то њега, као човека пуна части и осећаја јако боли, с тога је у последње доба одвећ туробан. Изгледа речено, он је на сву меру — сујеверан. То му је једина једина мана, јер много полаже на рођендане и печити календар, а највише вере има у баба-Кати врачари; ништа важнијег почети неће док до ње не оде.

Једног дана јадао ми се, као пријатељу, како га јако боли што раја његова хрђаве гласове о њему проноси. Знајући да свако зашто мора своје за то имати, упитах га: знали узрок зашто раја тако чини? Одговори ми: „не знам!“ а после мале починке дода, да само баба-Ката може прави узрок знати, те с тога да не чиним друго већ да скупа одемо до ње; одвраћах га од тога, ал он ни да чује; напоследак одох с' њиме к' баба-Кати. Баба-Ката, као права врачара, своје куће нема, већ стањује у једној крчми Дебели крчмар је поштује, јер она муштерије привлачи. Чим у крчму приспесмо мој прић-Манојло шаљу крчмару нешто у уво, на што му исти нека врата показа. Отворисмо их и видесмо баба-Кату на клупици седећи, назвасмо јој бога а прић-Манојло рече јој ради чега дођосмо. У то дође и крчмар са пуном боцом и стављши ју пред баба-Кату удали се.

На боцу показујући рече мој прић-Манојло: „Ни баба-Като! ја сам исао пина“. „Знам ја ној голубе да си ти исао пина, ал баба-Ката никад не иде кад ради!“ Уз то стаде вршити своје обичне церемоније и кад готова би рече: „Мој синко, ти ниси уречен, теби мора нешто друго да фали, да видим шта ће карте казати!“

„Мој соколе! Ево видиш, карте веле да си грдну штету претрпео. Ова црвена дама вели изгубио си част и поштење. — Скини са очију те прозоре да ти из очију још нешто кажем. Тако, добро је. Ју, божја мајко и света Параскевијо, — буди Бог с нама! Овако шта још не виђо. Мој брајко, страшно си нагазио, из очију твоја видим да су у тебе ушли неки зли демони. Пружи длан да из њега читам где си нагазио. Ето, кажем ја, човек кад је несрећан и на правом путу страда! Мој голубе, ти си у Пешти на великом вашару нагазио. Већ на путу уђе у тебе демон славољубља — јер ти се даде од твога скутоноше као . . . . . чки Пургермештер представити. На великом

вашару продао си, оном великом господину, савест, душу, углед, част, поштење и овима сличне робе и тада ујоше у тебе демони сребролубља, родоиздајства и рохат-живоваља. Реци баба-Кати није ли то истина?“

„Истина је, но кумим те богом и св. Јованом, помози ми и истерај из мене те зле демоне. Лакше зборн јер по некад и зидови уши имају“ „Сада те још не могу излечити, пре свега поврати Јудине сребрњаце и покај се искрено, онда се већ можеш леку надати, а сада чуј даље. Видиш мој соколе! прса твоја красн одличије неко, ја знам и то, како си до њега дошао, но о томе нико ништа неће рећи. Као човек паметан и мудар, одавна си увидео да ти среће неће Србима нема, а ниси рад да због њи, као твој дед пропећи када оно, — чини ми се због унијаћења — јеванђељем у цркви, оног владику по сред тиске луци. те услед тога мораде сирома чак у Русију бегати. Ти би највољео остатак твога века у Пешти као tiszta magyarember међу великом господом провести. Само за то, а не за неке хиљаде као што безумни говоре, продао си твоју робу, ушцу се обвезавши, да ћеш са твога спахилука рају пошто по то растерати и возљубљене Чангове населити. Тај твој умишљај достојан је признања а ти похвале. Само што ти луди Раци неће још да се селе, као да су они господари а не ти. Будале, заборавили су колико су њихови дедови с' Турци се због тог поља клали и секли, што год је било, бише и опет! Као човек правдољубив и добродушан рад си их за времена уклонити од напасти, ал они неће да уиђе да им ти искрено добра желиш и тако грех на њиу душу. — Где, где! Какви је ово пред у којем сте ти и твој догласник руке замочили? Где и неки пластови сена, фалови дрва и . . .“

„Опанила баба-Като! језик за зубе! Зар није доста што већ и слепац Лука славу моју по вашари пева, већ рада си ваљда, да и тамбураши почну о мени певати. Тако ми Бога, како си се захукала, још би сне исторокала, но само би још то требало, онда због њих насељбино, због Чангова, због оговање и ви драге хиљаде. . . .!

Познајете ли сада мога прић-Манојла? — Ја мислим да га познајете.

Трнокоп.

Модерни предмети — значе на српски.

1.	Мода	Сатана у новом руву
2.	Луксус	Обест
3.	Турнир	Седло
4.	Фазон	Накарада
5.	Кринолин	Шатра (лицидерска)
6.	Мидер	Сува болест
7.	Вал	Застирач женског лукавства
8.	Штехер	Палило
9.	Рајзшлфер	Обмана
10.	Нец	Мередов

Ефендија.

У ствари гласања.

До сада су врло мало њих гласали, коме да се досуде **награде за најбоље хумореске**. За то продужујемо рок гласању, још на неколико дана, — а резултат ћемо објавити у идућем броју.

Молимо да нам се што више гласача јаве, — а са наше стране обраћамо пажњу на лепу хумореску „**Турчин Усо, каурски шиљбот.**“ — ми држимо да овај састав заслужује награду, а желили би да писац и од сада остане нашем листу веран.

Уредништво и издаватељство „Стармалог.“

ОВИМ

расписујемо нове награде за две најбоље хумореске које ће изићи у подлистку ов. листа до краја ове године.

Прва награда 25 фр.
Друга награда 8 фр.

Издаватељство „Стармалог.“

Позив на претплату.

С овим данашњим двадесет-седмим бројем истиче претплата свима онима, који су се претплатили само до краја Септембра о. г. А како је највећи број таких претплатника, то у напред молимо исте да се за времена, непосредно нама или сваки у своме месту код познатих скупљача са даљом претплатом обратити изволи, како би им и даље лист непрекидно слати могли.

Молимо такође и **све дужнике** наше, који нам дугују за прошле три четврти године, или за поједину четврт; да свој дуг у најкраћем року подмирити изволе, јер ваља да знају да је пересија највећи душманин сваком листу. Ми чинимо савесно своју дужност издавајући лист, па нека тако савесно и тачно плаћају они који га читају, те ће тако и читаоци с нама и ми с њима задовољни бити.

НАКЛАДА „СТАРМАЛОГ.“

НОВА КЊИГА.

НОВО ИЗДАЊЕ

МАЛЕ КАТАВАСИЈЕ

која је допуњена, а стоји као и до јако само 20 новч. Ко узме на 100 ком. добија комад по 12 новч. На више дајемо уобичајени рабат 25%.

Наручбине на све три књиге нека се шаљу:

Штампарији А. Пајевића,

у Нови Сад.

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Црна кућа приповетка написали Ерман-Шатријан превео Мил. Ђ. Гликић. Београд. књижар и издавач Петар Ђурчић. Цена 50 нов. или 1 динар.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1886. годину

Сад је баш изашао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1886.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886. ГОДИНУ,

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1886. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада назад бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Цариħа.“

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈКВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16	н.
Упутство уз буквар за основне школе	10	„
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16	„
Читанка за други разред српске осн. школе	24	„
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28	„
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34	„
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90	„
Рачунски примери за уч. 3.-ег разр. осн. шк.	8	„
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8	„
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10	„
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8	„
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80	„
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибарић, с мађарског превео проф.		
Милан А. Јовановић. Свеска I.	60	„
„ II.	60	„
Велика катавасија	1.—	„
Мала катавасија	20	„
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—	„
Одабране народне песме за ученье на изуст у срп. основним школама друго издање	10	„
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10	„
Наставни план за срп. нар. учитеље	20	„
Нове метарске мере	10	„

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш изашла и може се добити: **Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.**

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творитељ правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

5—6

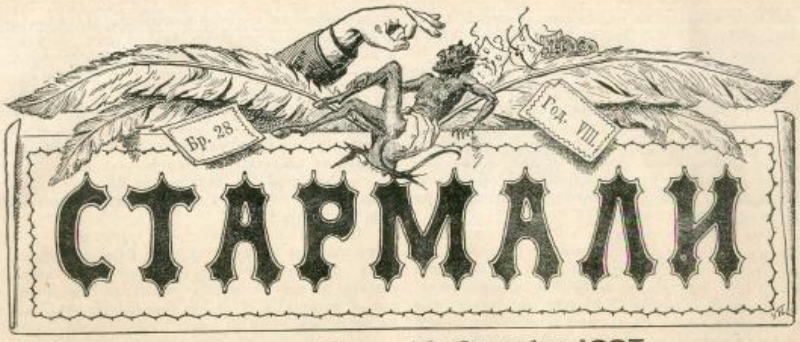

У Новоме Саду 10. Октобра 1885.

„Стармали“ излази сриут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — за 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellaugasse. 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и свака пут 30 новч. за жиг.

О ПРЕНАШАЊУ КОСТИЈУ ЉУДЕВИТА ГАЈА И ВРЛИХ МУ ДРУГОВА.

Лети, песмо моја, хрватскоме крају;
Ако немаш крила, ти на уздисају.

Отварају с' раке што другове деле,
Њине дичне кости здружити се жеље.

Потомство се жељам' покојника клања,
Здружује им кости под сводом штовања.

Будилници свести и намере красне,
Носиоци мисли тако гоностасне.

Ви сте сада мртви, — време напред хуји,
А ми изложени вихару, олуји.

Над здруженим гробом ту стојимо немо,
Ту стојимо немо, само уздишемо.

Ох здружени гробе, сини зраком попом,
Обасни нас топлим својим благословом;

Причај старо доба, да се ојачамо;
Научи нас оном, оном — што не знамо.

Ј.

К ситуацији.

Европски мир. Тако ми вере,
Ја се не разнасам.
Ко се то дере?
Не могу да спавам.

Стармали. Молим понизно,
Не дерем се ја.
Евр. мир. Да ко се дере?
Треба да се зна.

Стармали. Морам ли ја баш казат'?
Евр. мир. Nur heraus! Hervor!
Стармали. Ја би реко да се дере
Берлински уговор.

Н.

У место шетње.

Митрополит Сава морао је да се у к л о н и; српска војска је о т и ш л а на границу, трговина је с т а л а; сабор се р а з и ш а о; Германј је почео да м у т и; европска политика л у т а, само о никоме не читате да се шета. И одиста, по отом злом времену и није никоме до шетње.

„Мади“ је почео био пре неког времена, да пише по „Стармалом“ „разглаголствија“ у место шетње обећа чак да ће наставити, па ту и тутило. Ја сам дуго мислио, зашто је он то учинио, па сам напослетку смислио, да су томе суданси дивљаци узрок. Јер баш у оно време, кад се „Мади“ појавио у „Стармалом.“ убише Суданца „Мадија.“ Писац „разглаголствија“ кад прочита ту вест, пљесну се рукама од радости, те узвикну: Баш добро што ме убише. Мрган човек не мора држати реч, па тако нећу ни ја морати да пишем у „Стармали. Ето, такви су ва[illegible]ли.

У опште је пошло све на горе [illegible] прошлог

саборског заседања, преварио је народну странку прота (Бранковић) а овога сабора почели су већ и протић и да је варају.

Но да одете и на угарски сабор, не би ни тамо видили никаква добра. Пре неки дан су баш изишли „буџет“ пред посланике. Оно последње слово уметнуо је министар финанције, мора бити зато да заметне траг. Ал казао он буџе или буџет, ја мислим кад дође до разрачунавања, једнако ће нас болети. Жалостива је нота тај наш буџет, још жалостивија, него удов прота. О та нота се почиње са стихом: „Дуг нам је веран друг.“

Ово дана је изнешен и буџет Босне и Херцеговине. Дај боже да је „изнешен,“ јер ако га још дуго буду нама браћа порала носити, неће далеко доћи. Скоро 8 пута више издаје тамо држава на жандаре, него на просвету. У осталом, тај рачун није сасвим тачан, јер се на просвету више троши но што у буџету пише. Министар финанције је заборавио навести, колико стаје она „Просвета“ коју уређује Јова Видић, и која излази мислим трипут недељно, а напада на све оно што је честито и српско.

У осталом, кад је о просвети реч, морама напоменути, да се у Београду јако обрађује историја. Нарочито се прерђу листови бугарске историје, па се поучава народ, шта су нам Бугари пре толико и толико стотина година све нашкодили. „Повадили су нашим владарима очи; — „њихов Симеон је опустошио Србију“ вели се и т. д. и т. д. Тешко је погодити одкуд толика жеђ за преврћањем по историји Неки мисле да то долази отуда, што је садања султан врло побожан човек, те се сваки дан моли алаху: „Не сједини боже кауре.“

„Ал шта Радић ради? — питаће неко. А то може питати тек пре, што је пре неки дан долазио један од братије манастира Војловице у Карловце Гермалу.

„Ваша светлост молимо се покорно, да учините какав расположај и с оцем Емилијаном. Не знамо шта ћемо с њим. Све нам изеде, тако да једе „по чину“, а ми и не знамо управо какав му је чин.“

— „Шта ради по цео дан,“ пита Герман.

„Броји дедовину и учи мађарски. Уложио повац, који му остаде од деде у неке папире, па час њих расматра, час се вечба у неким мађарским деклама цијама. Он мисли ако има поваца и научи мађарски, не фали му владичанство. Баш је — луд.“

— „Није он луд, него сте ви. Шта му не дате каква посла?“ — вели Герман. „Нек пеца рибу, ако нема друго шта.“

Из овога се отприлике види како стоји ствар. Наши калуђери ће и без курса у Бају научити мађарски. Па није још што уче мађарски да постану владике, ал шта ће им зато новаца, то баш не разумем. У осталом могу се још происплити. Можда ће ми преко ноћ пасти на памет.

— ом.

Уштипци.

Све новине пишу, да краљ Милан мисли на Софију. „Софија је грчка реч, а значи српска: мудрост. И ако краљ Милан одиста на то мисли, онда сигурно неће бити рата с Бугарском.

* * *

Кад данашњи српски државници обарају заједницу Бугара; колико ће времена проћи, док стану градити заједницу између Бугара и Срба?

* * *

У Србији потрошиће већ дивит мастила бранећи берлински уговор. А негда се мислило да тамо неће жалити ни море крви, само да се тај уговор обори.

* * *

Цео се Балкан комеша; све источне државице пишу

ПОДЛИСТАК

Маскнбал.

Било је то у великој вароши Г. На пољу и по сокаци падао је снег, да је изгледало, као да је вечни творац наумио поново да казни грешну земљу. Како је Ноју обећао, да више никада неће потопа изићати на земљу а како је снег сад још много гори него пре потопа, то је свако морао доћи до тог уверења. е је свевишњи, да би и реч своју одржао а опак да би грешно човечанство казнио, наумио, да га претрпа дебелим снегом. Као што из тога можете видети, снег је грозио и непрекидно падао,“а зима је била — још неколико гради па да се и жива сирене (а онда би могли све термометре до врата бацити). Ја сам на тој цачи зими седео код своје куће. Многи ми можда завиди, али нема на чему, јер ја сам — ђак. Седео сам снуђен и замишљен у хладној собици својој — али ово „својој“ онако под знаком питања — бројећи најпрсте, колико дана још има до проћетог првог и с болом у срцу констатовао сам, да су још пуна четир дана. Четир дана! Читава вечност! Изгледало ми је да ћу пре и страшни суд дочекати него тај несретни први у месецу. Из тих мојих рачунских проблема пробуди ме немила али верна гошћа — зима. Полако се почела пењати с ногу на више и ја и нехотице бацим плачевни поглед на хладну међ а из груди ми се оте болан уздах. Да бежим од куће? Али куда? Уз то питање сетим се увек на неку пословицу, која се свршује са „зао друг.“ Зато само мудро и јуначно, очајавати не смем. И ја писам очајавао, брзо се досетим шта ћу.

Свучем ципеле, метнем столицу пред постељу, — капут зимски био је и дотле на мени — па завучем ноге под јорган; један јастук метнем преда себе, на њега физиљу, руке у џеп па сам тако учио. Па још шта сам учио? како се све добија топлота? Боже мој, да чудне проније!

Еле тако сам ја седео. Збиља врата су била закључана а ако хоћете да знате зашто, ено чујте ову причицу онако уз гред па — „ем вам кажем, ем не кажем, само вам се каже.“ . . .

Могло је бити девет сати у јутру, ја сам још лежао у постељи, та у њој је тако топло. У један пут куцну неко на врати. Ја ћутим а неко опет куца. Ја не дишем а тај неко опет куца. Кад му је досадило већ а он узе метлу, која је обично у дворатку стајала, и поче да чисти. Одахнуо сам! То је била моја послужавка, па је

и траже нешто, само Црна Гора гледи брке. Е баш се види, да још није време — узимању.

* * *

У новембру славиће Тиса десетогодишњицу своје истрајне в л а д е. Тада могу ако хоће и народи Угарске славити десетогодишњицу своје истрајне — н а д е.

* * *

Од затвореног песника Крашевског тражи немачка влада да призна да је крив, па да га помилује. „Ниште ме миловали ни онда, кад сам говорио да сам прав,“ одговорио им је Крашевски, „па не треба ни друкчије.“

* * *

У названом турско-кањишком, али управо српском срезу, изабран је ово дана једногласно за посланика Мађар, и то још владин човек. Ко ће ко ми ?! Лако би било изабрати тамо Србина, народњака, али изабрати Мађара, владиновца, то је баш био кунст.

* * *

Један Мађар је написао књигу у којој вели, да треба помађарити Балкан. А да није хтео рећи — Валкањ.

* * *

По тој књизи, требали би Мађари поделити Балкан на 7 војводина. А зашто Балкан ?! Ако је Мађарима до „војводине“ могу је и овде створити.

Ваљда за то.

У друштву када је, зашто увек Миле,
Када се напије, жену кући ш и љ е ?
Знате л' одкуд бива, знате ли му смера ?
Ш и љ а њ е му долази
Ваљда од — ш и љ е р а.

Налим.

Ћира. Не питај ме сада ништа о Србији — хоћу рећи о Гарашанину.

Спира. А зашто ?

Ћира. Ако ме на то наведеш, могу ти што рећи.

Спира. Па ако ми рекнеш шта — је онда ?

Ћира. Онда ми нећеш веровати.

Спира. Ал ако ти узверујем ?

Ћира. Онда, — онда ћу те испребијати овом песницом.

Спира. Е кад је тако, онда боље да ћутимо.

Ћира. Да ћутимо !

Ћира. (ћути.)

Спира. (Још гледа ћути.)

Ћира. Ја знам шта ти мислиш.

Спира. Ја не знам шта ти не мислиш.

Ћира Ајде опет да ћутимо !

Спира. Ајде да ћутимо !

П у с л и ц е.

□. Сад имамо „Б р а н и к“ а имамо и „Заставу.“ — Ко нам може забранити да не стојимо са заставом на бранику.

***. Српска влада није хтела ни да чује поруку од Г р е к о в а. (Ова ко вели: грекова имамо доста, шта ће нам још и овај из Бугарске.)

ваљда заборавила кључ, а ја нећ мислио, да је какав од — оних. Време је да устанем. Изборијм: један, два, три, зажмурим и скочим из постеље. Отворим да пустим послужавку и — о небо — преданком је стајао мој кројач са метлом и рачуном у руци . . . . Као што видите имао сам разлога да се закључам и будем „предосторожан.“

Тек сам се најбоље наместио, кад неко: куц, куц. Тишина мртва. Опет: куц, куц, куц! И наука би чуо да преде. Сад нећ: бу, бу, бу.

„Та отварај, кога се врага бојиш!“

„Ах, ти си, Милане! Није да си ме уплашио него ми ни крајцаре није остало у „џепу.“

„Ако је тако, то је мене неко давно нећ морао уплашити. Него дед отварај брзо, сирзох се овде.“

„Но код мене ћеш се сигурно угрејати!“

„Та опет је боље него у мојој соби над капијом!“

„Против тога се ја оградјујем. Последај брале, балконска врата па дере, да ми ноге однесе.“

„Онда ћу ја под јорган.“

Нисам имао кад ни да га задржим, он се нећ изуо и био под јорганом. Ја сам се ставио у стару позицију и ћутао сам. Хтео сам да учим, али нисам могао, занимао ме мој Милан. І а носу сам му познао, да би нешто да ми прича, што год важно, али ја сам се чинио и невешт, јер сам знао, да га то грозно једи.

Него да вам га представим. Милан Спасић, Фил. Новисок, врло младолик, рекао бих да је ћосав, али би га то грозно увредило, јер он се нећ брије, премда ми никад писмо знали, кад је обријан а кад није. Иначе је добар друг, несео и — шаљивчина. Био је пун оригиналних видова, непадајшан је био у претеривању. Е сад га доста знате . . .

Мешколи се он под јорганом, па нећ кад није могао да издржи а он ће:

„Ти немаш новаца?“

„Да ми је толико позитивних, колико имам негативних, дао бих ти одмах пет фор.“

„То је малер. Како ћемо на крај изаћи ја сам не знам. Апсунџионо сам нећ све могуће стриче, деде, мајке и ујаке. Прошли су и инен-дани, немам коме ни да честитам а — „маскибали“ су у најбољем јеку.“

Ја сам ћутао, одао сам се тужним мислима, он је по свом старом обичају грозно покте, нарочито је то чинио кад га што мучи.

„Слушај! Имам један божанствен предлог. Хајдемо довече на „лудачку вечер.“

*

□. У Угарској ће скоро судије до бити у н и ф о р м у. То је лепо, али ми би још већма волели какву р е ф о р м у.

×. Даклем Ристић је био пуђен да у Србији састави ново министарство. Али он ко вели, ко је кувао попару, нека је и покуса.

□. Чујемо да ће онај српски официр, који је рекао да је Србија седамнаести кор аустријске војске, — да ће тај предводити кад се покрене „Rückzug in Ehren.“ (То је са свим у ред.)

×. Само не знам, хоћеду ли се неки људи и онда звати н а п р е д њ а ц и, кад пођу са целом војском натраг.

□. Али шта ћемо у томе случају са одушевљењем. То се не да јелним салветом угушити.

×. Ја знам да би неки пријатељи Србији радо дали Т р н, — али не онај који она мисли.

Проба пера.

CXLI.

Зато ли је.

Да се не забрази
Терајући кера, —
За то ј' филоксера.

Да се благостање
Српско установи, —
За то су Чипгови.

Да би могла сова
Увек бити јака, —
За то има мрака.

Да калуђер лакше иде
Путем целибета, —
За то му је Ката.

Да се смрдљив купус
На ћубре не баци, —
Sunt благодејанја.

Да се не би учитељ
Угојно (глађу), —
За то има плаћу.

Да се не би сваки ђаво
У шампањском купо, —
За ото је скупо.

Да се луда глава
Са памети мери, —
За то су фризери.

Да се не би судац
Без начела скит'о, —
За ото је мито.

Да се чистом вину
Што год мутно дода, —
За ото је вода.

Да се прашна истина
Окупа у шали, —
За то је „Стармали.“

Да се не би туга
Чула у сред мира, —
За то банда свира.

Ех, то је већ ужас! Још и то! Баш ми је дошло, да запитам оном дебелом физиком, па да му запушим уста, да никад не проговори.

„Је си ли ти дошао да ме једиш или не знаш, шта говориш? Какво „лудачко вече,“ лудаче! Ако поседим још који час у овој леденици, не да ћу полудети — побеснићу.“

„Само полако. Ја се не шалим. Облачи се па хајде самном.“

Е, тако категоричној, озбиљној заповести, нисам се могао противити. За час сам био готов. Изађосмо на поље и он ми сад тек рече, да хоће Ивану, ја од њега узајмимо новаца. Бадава, наметан је тај Милан инак. Сад би ми већ жао било, да сам га физиком мало загрејао. Иван Данић има новаца увек, мора нам дати, па ма нас главе стало.

Већ смо на врати, но шта је ово опет? На врати забодено перетом парче хартије, на којој великим словима пише: „Само Срби напред! Друге не познајем.“ Јаој напопако, то је рђав знак! Али — напред! „Отварај!“

„Јесте ли ви то? Ево одмах! Само брзо унутра, јер као што видите ја писам код куће.“

Тек што је отворио и закључао опет, а ми удесисмо милогласно у дуџету: „Имаш ли новаца?“

„Шта је вама, јесте ли изгубили календар или нисте читали оно на врати?“

„Данас је „маскибал“ — то знаш; српство мора бити заступљено на њему — и то знаш, а како ће, то је — твоја брига.“

„Али верујте, људи, немам баш ни паре. Сваки дан чекам новце. Ишао бих и сам, али . . .“ У место сваког одговора удеси сад Милан сам песму: „Док је нама, док је нама нашег ода Мурка.“

„Ха, каква месао!“ Повичем ја, али се брзо тргох и с богом притиснем руку на срце, али не можда, да га умирим, него да опипам оне празнине по којима се некад ширио сахат.

„Чиме да умилостивимо ода Мурка?“ питао сам ја.

„Ти немаш ништа, немам ни ја ништа, али има Иван и социјална питања су данас на дневном реду,“ филозофира Милан.

Јест, али се Иван не да ни осолити. „Оно истина — —, али — —.“ „Нема ту, али — —.“ Овамо, онамо једва најпосле попусти, кад смо га уверили, како ми сутра добијемо „маглу,“ *) како ћемо одмах сахат извадити и

*) добити „маглу“ — примити новце. „Продавати маглу“ — говорити коме — лагати коме.

Да се не би могла
Видети даљина, —
За то је прашина.

Да се не би плаћали
Ти фрајмони клети, —
За то су салфети.

Да се не би знале
Многе фине тајне, —
За то су колајне.

Г—д—н.

Какво су му наденули име?

То је стара ствар, да Молци свакоме поред правог имена још по које надену, и то тако пасенд, мислиш е се то име родило с' њиме; између многи и многи, наводим овде неколико: Боцкало, Чаракало, Лулало, Звонцом, Грча, Пружало, Попара, Насипало, Сукало, Намицкало, Галтоц, Клоцало, Кртог, Тунарало, Крканац, Клопом, Муњак, Паук, Врага, Силај, Шодров, Увала, Мраз, Вашар, Цицко, Мамаљуга, Цигурација, Врабац, Мојта, Мргода, Звекан, Патак, Копун, Ларма, Цмоља, Рутоња, Гргеч, Шљапан, Фркец, Сврдлар, Ланда, Кеља, Кајафа, Агрифа, Ферцерунг, Филоксера и т. д.

Једнон ће пок. прота М—ћ доћи у визиту Молцима, а они му зготове сјајан обед. После ручка рекне прота: „Благочестиви христијани! Ја сам чуо, да ви свакоме наденете име, па да чујем, како сте мени име дали?“ Један се у другину промиголи на рече: готов си и ти, а други дода: Маковски кец.

Ђ.

Мрзи „цивила“

У варошти нашој
Има једна вила
Која никад неће
Да гледа „цивила.“

Ал тај попос њезин
Бива тек од беде,
Јербо ти цивили
Неће њу да гледе.*).

Налим.

*) Хм! Неће да је гледе! Ал зато је се иван сеђиј и о њој неке пишу!!
Сплагач.

Гле, шта вели Neue freie Presse!

Bezüglich Serbiens scheint es sicher, dass von dieser Seite her in nächster Zeit kein die Cirkel der Diplomatie störender Zwischenfall zu besorgen steht. Die Dinge reifen langsam einer Lösung entgegen, die Serbien einen Rückzug in vollen Ehren gestatten würde.

Те новине мисле да је Србија лутка бечка, која се по њеву даје на дроту напред гурати и натраг вући.

Даклем Виделовцима остаје још та надежда, да ће се „Mit Ehren“ стриговлавити.

Грешни путник.

Санка тражи, санка нема,
Немирна му душа грешна:
Судбина му казну спрема
Коб га чека неизбежна.

Теке што је очи свео,
Тек да грехе заборави,

↓

каквих ту још товарења није било. Иван даје напослетку сахат, али неће сам да га носи. С тим ћемо лако. Милан ће учинити услугу и каквој госпођици и неће — Мурку!

У том се већ и смркавало, време поласку. Ја и Иван шетамо горе доле. а Милан израђује код Мурка. Чекамо ми и чекамо па нам напосле и досаде. Шта је, где је? Нема га. Вре тај нас лепо насади! Освета беше прва мисао, која нам обојици паде на памет. Само док му одемо. Јест али како ћемо улазнину да платимо! Ја бих се у свом веку и насмејао, јер знам ценити духовите досетке, али Иван — јадни Иван — он моралише, очајава.

„Куд сте се вас двојица замислили?“ Прекиде нас у том глас из мрака. Одмах сам га познао. То је — Мита. Ухватим га па му испричам цео догађај са катастрофом. Кад је већ прешла свака опасност, да ће пући од смеја, поче Мита: „Е сад, шта је, ту је. Ево вам моја каса на расположењу. Читали сте ваљда онај допис из Бугарске у јучерашњем броју овдашњег листа. Дали су ми за њега 8 фор. Хајдемо на бал!“

Наравно да смо пристали, али опет нисам ја био са свим задовољан, морам се осветити Милану. Морамо га насадити, говорио сам ја као за себе. Само како, како? „Ха, ђенијална мисао! Чујеш, Мито, кад је већ шпорт а оно нека буде потпун. Та ће се „магла“ и онако разићи у недоглеђене даљине коју̌ечних џепова, хајде да насадимо Милана.“

„Та само реци како, за друго се не брини.“

„Е онда хајдмо у Hartig-gasse. Ти си онако доста виђаст па ћеш се обући у женско одело. Замолићемо још газдарицу моју, да ти буде гарде-дама, а друго је све моја брига.“

„Проницателни дух“ Митин, као да је одмах проникао и најтање нијансе мога колосалног плана.

После једно по сахата, ушла је у лепо осветљену салу за играње једна старија намаскирана госпа водећи испод руке — сигурно њер своју — младу једну „лепу маску“. За њима ушли смо Мита, Иван и ја.

Брзо смо нашли Милана. Ух, ала се злобно смешкао Та мора насести. Прво сам га изгрдио, после му слажемо да смо узајмили од газдарице новаца и напосле је наговорили да с нама дође. Милан је давно бацио око на њерку моје газдарице, али из далека само те се сад радовао лепој прилици. Одмах се бацио на опчарavање. Кћи се стиди, мало говори и то све тихо, но толико више говорила је стара мајка газдарица, којој се та грађа врло допала. Нас троје се најпосле уклонимо, старица се загледала у несташне

Прошлости се даље вео,
Ње се грози у тој страви.

Грешна му се даље рука
И ножа се оштра лаћа,
Да га спасе грозних мука
— Ал огрешност још је јача.

Цео свет га давно куне,
Клетвом куне старо младо,
Ал' њему су груди пуне,
Осете би он још радо.

Сустигли га греси стари
Савест му се стреса, дрема,
Будећи се сан му кнари —
Санка тражи, санка нема . . .

Лажу лаже пријатељи,
Харамбашу слога теше
На блажећи бол му вељи —
Руке тару, мукло с' смеше.

Ал' већ су му додијали,
Од себе их даље шаље,
Лисичићи долијали
А он бежи даље, даље . . .

Лутао је, тумар'о је
„Од немила до недрага“
У неполи дошло му је
Да обратими прна врага.

Славољубљем занео се
Осветом му срце гори — —
Кад од једном аин он се
Пред п е ш т е р ом неком створи.

И у њу је унишао,
Да одмори кости трудне
И тек што је на тле пао
А он зачу гласе чудне:

„У п е ш т е р и тражиш спаса
Презирући савест, бога;
Ал' народњег бој се гласа
Осветника, дива тога!“

—o—

Баш његови зуби.....

Покојни поп Васа из Сомбора споречка се са својим сапарохом у олтару. Око чега су се свађали — не тиче нас се, доста тога, да је „по христје“ брат поп Вáсу тако по усти звиан'о, да му је одна два предња зуба напоље избио. Поп Васа викне очајно: „Иду абије јего писоко-преосвјашченству да те тужим.“ Иди ако ћеш самом Богу на тужбу, одговара овај.

Сутра дан спреми се поп Васа, мете она два зуба у аргају, па хајд владици на тужбу. Но сабрат кад се нало разисли шта је урадио, — не сиди му се стиар, седне, напише на пок. поп Лукића у Лалиће писмо (јер је знао, да ће ту бити поп Васин Абшитај-квартир) и јави Лукићу целу ствар и умоли га, да га одговори од намере његове; преда писмо поп Васином кочијашу потајно, и наложи му, да поп Васа ништа не дозна, а напојница не фали. У вече стигне поп Васа код попе Лукића; овај га рало прими, те уђе у шталу да кочијашу покаже, како ће коње сместити. Кочијаш улучи прилику, и писмо преда Лукићу, који га прочита и мете у џеп чинећи се и невешт. За вечером поче поп Васа тужити се на сабрата, па покаже и зубе које му је избио сабрат.

Поп Лукић се из петњи жила упне да поп Васу од говори, ал бадава све. На том се сврши, и легну спавати. Дуго се поп Лукић мислио и довијао, на послетку свиће се

играче, те тако се Милан једва осети сам са својим идеалом. Он је и ако доста велика небрига и прилично српски оригинална, радо се забављао у женском друштву. Данас је особито галантан, све он наручује и плаћа Гледино га. На почетку плашљиво говори, после се примиче, постаје повељивији, ено је већ у поетском заносу. Ми се полако примичемо, не би ли и коју реч из тог занимљивог дијалога чули.

„Та ви би постали невера своме пријатељу!“ Муца гђца „он.“

„Ах, госпођице“ — дакле: „ах“ — немоћте ме мучити. Верујте. он нас обмањује! Кад би ви знали — —“

Добру је жицу погодио. Госпођица је љубоморна. Ено је из очајања искалила већ неколико чаша.

„Кад би ви знали, какав је он! Неверујте његовим лажним речима, које он сваки дан другој поиања.“

— Ао, лоло једна! Та тај би мене лепо насадио! Али овако — видећемо, ко ће боље прећи.

Да вам причам, како је госпођица „он“ јуначки одбијала нападаје подмуклог стратега, који ниште није видео, шта се око њега догађа, па како је најпосле госпођица подлегла празнећи у грозничавом очајању чашу за чашом, мислим да је излишно. Доста је да вам кажем, да је Милан био ван себе од силне среће, коју му донесе данашњи дан он је тријумфовао.

Напослетку приступимо и ми. Он је задовољно трљао руке а чинио се и неписту, само би по кад и кад бацао значајан, сирнсен поглед на госпођицу — Миту. Трудно се да даде разговору значај свесним равнодушан, само је избацио по коју ласкаву фразу госпођици — он. Најпосле се усуди и замоли је да скине наску. Заклиње и мене па и ћу м а т е р, да и она свој уплив употреби, те тако морале г о с п о ђ и ц а к њ и — попустити.

О, да сте видели кад год, како грозно изгледа лице у пуноиадежног универзитетлије, кад исчекује новце на ни универзитетској табли не види исписано своје име; или да сте га видели, како изгледа, кад му се прочита сентенција, да му ни „рег мајорес“ није помогло! Све то да сте видели тек би онда приближна појма имали о изразу лица милановог. Болно је удареио, а још тужније погледао је на цедуљицу, на којој беше исписан рачун, кога је мало час келнеру са богатим „трингелтом“ исплатио.

Н—o—h.

лагано с' кревета, поче цуљати по мантији док зубе не нађе; изиђе за тим напоље, попипе зубе баци, а два коњска зуба замота у артију, што је слуга једва у праку напшао. Уђе затим у собу, спусти артију у џеп па опет легне. Поп Васа се зором пробуди, па не хтеде ни вруштуковати, само на слугу да „абије“ преже. Кад слуга јави да је готов — опрости се са свима старац и оде у Нови Сад. Чим се мало дотера, терај владики. У неколико речи изјави тужбу; па одма из џепа зубе уклони владики у руку.

Владика размота, и видећи да то нису човечији зуби те рече: „Оче Василије, ово не могу бити ваши зуби.“ Поп Васа дода кроз нос: ал баш моји Ваше високопреосвештенство! Ево одавде ми је избило бездељник.

„Ал за бога шта говорите као дете, ево видите какви су то зуби!“ Поп Васа узе натрат, па сасвим зловољно рече: ја и наки кажем да су моји! А кад виде колики су, спуждн се и замоли за опроштење, ал не пропусти приметити: то је поп Лукићево месо, тамо њему ово и оно!

Владика се слатко насмеје, а поп Васу с' благословом отпусти.

Ђ.

Вубнуотека.

Телеграм С. Ц. у Ф. . . .

Живот је век.
У твојој кући живот је био свет.
Изгубљени гости — ваздухом слеп.
Ми осећајући се на твој лепи стан,
још никад не заборави смо на твој дан.
Прица, Миша, Јоца, Глиша
да те поздраве у твој нови стан;
Мати и сестре у округ стран —
сви те здраве на твој лепи дан,
У име свијух — кумашин надеран.

Досуда награда.

Досуђујући награде за хумореске, које су биле у подлистку „Стармалога“ од броја 13—24. гласала су ова г. г. и овако:

Г. Илија Билбија: „Турчин Усо.“

Г. Др. Паја Иванович: I. „Глиша и Миша;“ II. „Цинција.“

Г. Сима Остојић: I. „Глиша и Миша;“ II. „Цинција.“

Г. Ђорђе Хаџић: I. „Глиша и Миша; II. „Цинција.“

Г. Мита Николић: „Турчин Усо“

Г. Филакт Буковала: „Извукао лутрију.“

Гђа Марија Костић: „Турчин Усо.“

Г. Лаз. Поповић мерник: I „Турчин Усо;“ II. „Извукао лутрију.“

Г. Ника Теодоровић: I. „Извукао лутрију;“ II. „Турчин Усо.“

Г. Пера Раписављевић: Извукао лутрију.“

Г. Стев. К. Бошковић: „Извукао лутрију.“

Г. Ј. Мирослављевић књиговођа: I. „Турчин Усо“ II. „Цинција.“

Г. Коста Кавачки: I. „Извукао лутрију;“ II „Глиша и Миша.“

Г. Алекс. Којић (хотел Пастирка.) „Извукао лутрију.“

Г. Миша Филиповић: I. „Глиша и Миша;“ II. „Извукао лутрију.“

Гђа Марија Јојић: I. „Цинција;“ II „Извукао лутрију.“

(Глас г. Милоша Бондића, који је гласао у име Мартоношке читаонице писмо могли уважити, јер није доказано да је то мишљење већине читаоничких чланова).

Резултат:

Од 16 гласача гласали су десеторица за хумореску:

„Извукао лутрију.“

Тако ова хумореска добија прву награду.

После овога највише гласова (6.) добила је хумореска:

„Турчин Усо.“

Тиме је овој хумореси досуђена друга награда.

Издаватељство „Стармалог.“

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Литургика за српске школе и народ. Написао Н. Вегонић. У Београду краљ.-српска штампарија. 1885. Цена?

Од Загреба до Сомбора. Прибрао и исписао Икснон. 1885. Штампарија Ф. Фишера и др. у Загребу. Цена ?

Подвала. Комедија у 5. чинова. Написао Милован Ђ. Глишић (Награда Матице Српске.) У Београду 1885. Штампарија напр. странке. Цена 1 динар.

Браник. Излази у Н. Саду (уместо „Срп. Кола,“ које је престало) трипут недељно. Власник и издавалац Миша Димитријевић. Уредник Ник. Јоксимовић. Цена годишња 12 фр. на три месеца 3 фор.

Arkiv za Salu i Satiru. Излази у Загребу сваких 15 дана. Стоји до краја год. 1 фор. Појединн бројеви 20 новч. — Власник и одг. уредник Јулије Рорауер.

Драматски списи М. Ђорђевића Призренца. књига II. („Златна гривна“ позор. игра — „Динамет,“ шаљива игра:) у Загребу 1885. Цена?

Српске нар. пјесме из Лике и Баније. Скупио Ник. Беговић; књига I. — Загребу 1885. — Цена!

Јавни зборови Србомаћедонаца и Старосрба. У Београду 1885. — Цена?

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16	н.
Упутство уз буквар за основне школе	10	„
Црквено слов. буквар са читаником ново издање	16	„
Читанка за други разред српске осн. школе	24	„
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28	„
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34	„
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90	„

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8	„
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8	„
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10	„
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8	„
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80	„
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платова, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80	„
Наука из светог писма (за писање и на изуст ученє) у основној школи — — — — — —	10	н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30	„
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референт — — — — — —	16	„
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутвер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референт са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о тлобусу и мапама — — —	25	„
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2	„
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибарић, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60	„
„ II.	60	„
Велика катавасија	1.—	„
Мала катавасија	20	„
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—	„
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10	„
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10	„
Наставни план за срп. нар. учитеље	20	„
Нове метарске мере	10	„

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Сад је баш изашла и може се добити: **Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.**

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1886. годину

Сад је баш изашао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1886.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886. ГОДИНУ,

који је богато уређен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносно.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1886. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим добакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 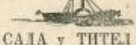 1885. до

од 15. марта даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10½ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и насне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Услед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Произвађач и творничар правог блештавог лака за под.

Стоваришће у Н. Саду код Љ. Стефановића.

6—6

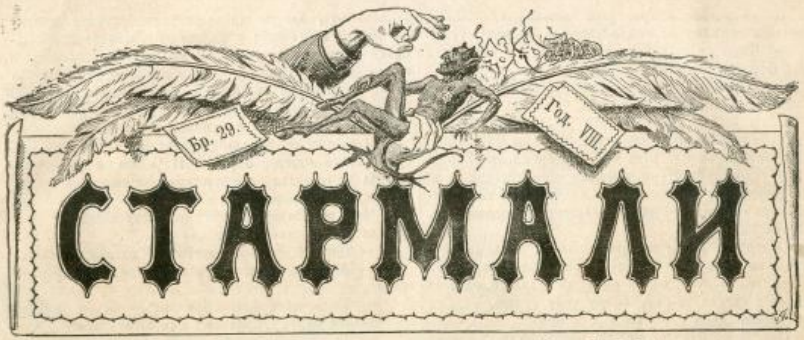

У Новоме Саду 20. Октобра 1885.

„Стармалик“ излази сриjут месечно. Годишња цена 4 ф.— погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или оронака. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг.

Хај! Хај!

Сад се опет о'вако
Зуца и бенета:
„Српијанска пушка
За то је зашета,
Јербо треба краљ-Милану
Популаритета.

Та ово је лудо, —
Али боли јако,
А ако је истина
Онда ј' наопако.

Јест пуне су пушке
Са обадве стране —
(Ал у пушкам' не мора
За то бити тане).

Могу пушке пуцат'
И наше и њине,
Али пуцат горе
У плаве висине,

Па да братац брата
Раном не дарива,
А мис'о нам општа
Да остане жива

Хај, па да одјекне
То балканско стење:
Ове пушке зваче
Слогу и здружење!

(А ком братска слога
И држање смета,
Тај нек тражи — где далеко
Популаритета).

Крешимир.

Тро-торо-то

II.

Ономад сам био у III-кој читаоници. Истина да сам ту пио врућа пива и дадне кафе, — али ми није жао, јер сам познао мајстор Зарију, који се одликује од других чланова тиме, што донде не иде кући, док све новине не прочита (међу тим му жена код куће увелико захрче, а он то хркање радије слуша него кад би дошао раније кући, па да му жена каку лекцију чита).

Но мајстор Зарија има још једно својство, и то је тако јако, да се ја, као неки сурадник „Стармалов“ могу за то ухватити, а да не паднем у бару пустословија (или ако паднем да нијак останем жив). А то је, што је мајстор Зарија читао новине са особајем. Ко га је из далека посматрао, могао је по њему познати које новине и шта из њих чита.

Ми смо седили у другој соби. За мојим столом било је више млади весели људи. Зарија је седио у другој соби где је била права читаоница само смо му видили главу и потрсје. Један ми ђаволан рече: ај хоћете ли мало да посматрамо мајстој Зарију; нећете се кајати. Ми увек негледуш погодимо шта чита.

Зарија је навадно из цена плаву мараму на је брисао зној.

— Сад је прочитао „Пештански Лојд“ рече онај враголан. Онда се увек озноји. Један од нас скочи, оде и уверн се да је заиста тако.

После неколико тренутака опазимо где Зарија откопчава огрљицу од кошуље, као да га нешто гуши.

— Знате ли шта сад чита? Сиеи се опкладити о пет фор., да сад чита „Видело“. —

Хтео сам да се уверим, одем сам у другу собу, завирим му иза леђа, — заиста читао је „Видело“ (и то баш уводни чланак у коме се доказује да више вреди рат са Бугарима него онај луди балкански совет).

Док смо ми одиграли три партије пикета, Зарија је био у другој позитури, смешкао се, а пруетима десне руке добовао је по столу. — Сад чита „Заставу“ рекоше ми тројица у једанпут. Одосмо и уверисмо се, — тако је.

Одиграсмо још три партије пикета, па онда опет погледасмо у Зарију. У лицу је био блед! повукао би два-трипут из луле па би онда дим далеко од себе отпирио а за тим је само дољу усну гризао. — Сад чита „Наше Доба“. — Тако је и било.

Одиграсмо још две партије пикета. Али наједаред се зачу јако кашљање. Мајстор Зарија кашље, грца, пљује, лице му је као паприка црвено, од тешка кашља удариле му сузе на очи. „Е господо моја“ рекох ја „сад би и ја могао погодити, шта мајстор Зарија чита, за цело „Турски Народ“. Наравски да сам погодио.

Ми смо се после тога шетали по улицама, а пролазили смо више пути поред читаонице. Прозори су ниски и увек смо кроз њи видели Мајстор Зарију. А они млади ђаволани увек су погодили кад је читао „Јавор“, кад „Стражилово“, кад „Забавник“ и т. д. — (то већ не знам по чему су погађали).

После дуге шетње дођемо опет у читаоницу (у надежди да се мало тим пивом охладимо а кафа угрејала.) Мајстор Зарија седи још на своме месту, — као да је мало љут, али је здраво озбиљан, метнуо је руку на чело и гледа себи у колено. Де, шта је сада? запитам ја моје млало друштво. — Добијем одговор и на то: Сад је Зарија у каквом забавном листу нашао какву загонетку и за дужност своју сматра донде се промучити, док је не реши. Али ајде да га мало узнемиримо, — одите да вас упознамо с њим.

Одведоше ме ђаволани и упознаше ме са њиховим оригиналним мајстор Заријом. И ја сам се после уверио да је то један од оних стари поштени душа, један од оних стари народњака.

Мајстор Зарија, ви сте сад неку загонетку решавали: рече један из мог друштва.

— Бога ми је то загонетка, — одговори Зарија.

— А какве су вам то новине, што сте их у руци савили.

— То је први број „Бранника“.

— Па зар у „Бранику“ има загонетака.

— Ја не знам треба ли да буде, — али што загонетка, загонетка.

— Па јесте ли је решили?

— Ви знате, децо, ја лако загонетке решавам, али са овом се мучим по сата и неверујем да ћу је решити. Иначе ми се „Браник“ допада, и радо ћу га читати, — али само та загонетка, та ме мучи.

— Па де-те прочитајте је и нама, можда ћемо ми бити срећнији.

Мајстор Захарија метну своје наочаре, разави први број „Бранника“ и велегласно нам прочита ово:

„Питамо сада ми има ли сабор те силе, имали српски народ те силе, да изгони г. Ашђелића на столице, у коју га је угарска влада наместила.

Те силе сабор, српски народ нема — **а да је и има уверени смо да је употребио не би — никада.**“

ПОДЛИСТАК

Нема пријатеља.

— Хумореска —

Во времја оно, приде Милета во степените дома својот, и сеј пиесан невајшче:

„Јер цео живот цео свет,
Санак је само, санак леп.“

Лулу у собу, а књиге ћошкан о патос, да се одмах свети Никола на дуварју задрмао.

— Ал тебе, тебе њиног крвава! Дерво се, па дохвати мађарску Штилистику, те ју још онако сепаратно луни о патос да се одмах утроба од корица одвојила, Разјарио ти се брате, на лула, виче, дере се, да све малтер отпада.

— А најпосле види Бог! Тешко се Милета, а и да шта ће мора човек, кад га неће нико други. А и зашто да се печали, бугер за народ! За народ! Та шта се још за народ не може учинити; други људи жртвују и свој живот, а он да не пожртује, или да не посвети један православни: бугер.

Док је Милета као монолог своје одиграо, дотле је за столом седео тек прави јунак ове приповетке. Заиста је то трагичан призор. Овај онде луна књиге прво све у опште а доцније онако шпецијално редом, онај тамо за столом подбочио се, коса му разбарушена, те очајнички гледа у писмо које је лежало на столу, мало даље опет издерана артија на најситније атоме. Обојици је нешто напсело. Тугу и бол осећају обојица, само што ју сваки другчије изражава. Милета виче и дере се, а Аца седи па само уздише, и кад год би само промрмљао речи: Немам пријатеља!

Какви пријатеља? Да га нису можда изденетали, кад се на те речи позива.

Ниje. Но данас је пун месец, па за то он тако говори. Он и ако није био месечар, то је ипак месец на-њ утицао. Т. ј. кад је пун месец он би се дерао: Немам пријатеља! Па имао не имао, доста то да му је била то фикса идеја. На што је тако тужан? И то ће ипати свог узрока, по свој прилици да је оно писмо на столу узрок туге и жалости.

Адреса је гласила:

Аци Миленковићу

Loco.

Па ни титуле! А овамо из места, то већ није липсбриф, јер би бар адреса друкче гласила, н. пр. Благонадежном младићу, или, Високоумном јуноши и. т. д. Него то мора да је што густо, да видимо даље тај густиж.

Писмо је гласило:

Ето то вам је та загонетка, коју ја баш за то не могу да решим што сам је нашао у „Бранику“.

Око тога се развила читава дебата; ми (заједно са мајстор Заријом) одосмо преко у гостионицу. И ту решавасмо ову загонетку, и пре вина, и уз вино, али — загонетка оста нерешена.

То нас је коштало целе те вечери, и писмо могли да се разћеретамо, док ја писам свечано обећао да ћу путем „Стармалог“ пријатељски замолити уредништво „Бранка“ да нам оно само ту загонетку реши. И ево данас овим ту задану реч искупљујем.

После тога се друштво разћеретало и добри мајстор Зарија приповедао нам је много из стари (управо из млади) своји времена. Занимљиво би било да вам и то прибележим, — али то може бити и други пут.

Тамбурић.

Уштипци.

Српска влада хоће, да се успостави на Балкану „старо стање.“ То хоће и народ, само са малим дометком. „Старо стање“ — одпре косовске битке.

* * *

Герман се „свети.“ Ал се не „свети“ да се посвети, него се свети, да га свет омрзне.

* * *

Митрополиту Сави не дају у Босни ни живити. Па дали још да им верујемо, како би му допустили да тамо митрополиште.

* * *

Ово дана дигнут је у Бечу „босански“ зајам. Е баш се живо ради на томе, да се тамо створи, прави бос-народ.

* * *

Треба напречно објавити, да Босанци треба да врате само нов зајам. Јер ако стану враћати све, штогод им је учињено, биће нам много.

* * *

Из Загреба јављају, да ће хрватски бан загрепсти. Многи листови тумаче то тако, као да ће отићи, па се не вратити. Ал ми се бојимо, да је у овом случају „загрепски“ само ублажен израз од задерати.

* * *

Славенски уметник Верешчагин насликао је протест противу смртне казни. Само такве слике могу задахнути сликарство новим животом.

* * *

Цариградска конференција кува европски мир. Само да при том кувању не падне и опет жеравица онамо где не треба, те упали цео исток.

* * *

Говори се, да будна политичка свест не да ни уметности да се успава. То је чуло и наше народно позориште, те оде у Сомбор да види је ли то тако.

* * *

„Пестер Лојд“ пише, да је краљ Милан превукао славенским плановима дебелу „штрихлу“ преко рачуна. То може бити на папиру (н. пр. на оном на коме се новине штампају) ал ита ћемо с оним рачуном, кога Славени рачунају у глави?

Ни мање ни више.

Наш министар војни направио је рачун, да му за идућу годину треба напаћа, ни мање ни више, него управо 113. милијона. На то „B. SZ. Janko:“ ово примећује „Познато је да је 13 несретан број. — али они 100, још је несретније.“

Господине!

Не могу да себи претставим, каквом сте се смелошћу усудили, те да ми поднесете оно скрнаво писмо и ону песму. Срам вас било! а добро се чувајте у будуће, јер вас може чудновато стање наћи.

В. В.

Тако је дакле гласило то лаконско, кратко па језгровито писмо. Незна тужан шта ће да ради, та возео би се он ма и са Милетиним болом мењати. Тужно је души његовој до сврти па мора да трпи. А да шта ће, трпен спасен, па мирна бачка.

* * *

Аца вам је био по своме занимању мајстор ћак и то јунош од својих седамнаест годиница. Поред своје главне дужности, као ћак, био је он и песник. Дакле тим је доста речено. И то још какав песник, љубавник, холеријер, ватрењак, његове узвишене мисли, његова љубав тако је снажна да јој и највеће препоне не могу на пут стати, то му сведочи један стих, који лако зуји:

Нек с' тресе васелена!
Нек пупа стење!
И опет ћу те ја љубити.
Анђелу мој!
Ој! Ој!

Мари нам он ма се цео свет тумбе окренуо, тек он ћу мора љубити. Најрадије је писао песме: тугованке. То су вам тек песме, пуне мисли, пуне нежних осећаја пуне бајомира и миомириса. Пуне новосковиних речи, да би се читав речник могао саставити.

Што се тиче његова спољашња изгледа био је доста пропорционисан. Као песник, наравно посло је научаре; истина да су му доста сметале, јер је увек гледао преко њих, али шта ће кад хоће опет до врага да је женијалан.

Као песник био је жалубљен, но то писам морао ни спомињати, јер: Песник бити, а не бити жалубљен“! То је код нашег Аце највећа глупост и апсурдум. О вакацији кад је био код куће, жалубио се у неку Анђелију и наравно да су све песме биле њој посвећене, и онда би највише певао о анђелима, па и саме песме је тим именом крстио н. пр: Анђелијаде и т. д. и т. д.

Милета је био сасвим противност од Аце. Прво и прво није заболовао од: Немам пријатеља!, није био ни песник, а није ни — што вели Аца — сухопарни прозаиста, у тим је стварима био неутралан. Он је био, по посматрању неких госпођица, лепушкасто дериште, те су му доста женске и нагињале — али која пађа кад се он не да ни осолити од љубави, он се увек држао своје девизе: дугачка коса, кратка памет. Али ипак је он неког љубио, он је страсно жалубљен у госпођицу — салаксију. Волио је он видети румењике сјај, него румене обрашњике какве

Ћира. У опште се признаје да је српско оружје добро. Пушке су добре.

Спира. То ми је мило. Треба ће.

Ћира. Сабље су добре.

Спира. Радујем се. Треба ће.

Ћира. Џебана је добра.

Спира. Тако, тако. Није на одмет.

Ћира. Само се о српској артиљерији нешто рђаво говори.

Спира. Е брате, како ће и да ваља кад је Гарашанин артиљериски обрштар.

Пред бировом.

Чича Касијану уиу плаћаши коње и кола са кукурузом и дотерају у варошку кућу. Он се истина одговарао а најпосле и молио, али га нико и не слуша, те куд ће шта ће: упути се варошкој кући јавити, да су му са његове њиве кола и коње отели. Кад тамо а потреви баш на бировођа па га запита:

„А што си ми коње затворио“?

Биров се осече на њега: „Још смеш да питаш! А ко ти је дозволио да береш кукуруз? Плати онде десет форинти за штроф па можеш коње и кола кући отеварати.“

— Тако? А ко је сејао и копао тај кукуруз? Ја теби немам одкуд платити, па ма они у затвору поцркали; а ја већ видим, да си наумио да ми поједнеш коње; тако си ми лане оног шугавог појео, па сад и ова два хоћеш, ал' ништа, можда ће дати Бог па ти неће бити баш на здравље. —

Милитарац.

Ђука. „Читам у нашим листовима да српска влада хоће „status quo ante.“ Шта ли јој значи то?“

Шука. „Не може се то сасвим добро казати на српски.“

Ђука. „Е, онда и није за нас.“

Проба пера.

CXLII.

Човечије срце.

Човечије срце
Не види се ди је, —
А када га видиш,
Онда живо није.

Срце даклем само
Анатоми знају,
Сви остали људи
Ње га не познају.

CXLIII.

Опет о томе.

Човечије срце
Мора да се једи
Што му у суседству
Баш желудац седи.

Али оно мало
Што ужива права,
То је за то, што му ј'
Подалеко глава.

господиице. Осим тога био је страстан дуванџија. Само дувана, на све у крај. Кадгод кад ућемо који од ђака у собу му, мислиш да си пао у народски диницак, покуља дим као са каковог жртвеника. Он је живео, као што сам вели као мали бог. Та није ни она изрека за бадава: „Ђаковање, царовање.“

Ал дошло је често и до тога, да се стихови измењивали, особито кад је морао да остане преко подне, е' оне стране браће, и тад би они стихови, бар по њега више важили: „Ђаковање,
Робовање.“

Но то се није баш тако често догађало. Двапут трипут у години дана, тако н. пр. није био затворен још од есенаске, кад је био о Митрову-дну код Пере на свечари.

Ево чујте, шта је било.

Био је о Митрову-дану Пера Примитостић свечар. Био је то ђак гостољубив, као што му и само презиме звони. Дакле оду њих неколико или краће речено читав разред, к Пери на вечеру. Ту'је дакле и Милета, Јура, Сава и т. д. па и господин Аца. Има их дакле сваке врсте.

Није време дуго потрајало ал већ се пуши вечера на столу. Дочепала ти се браће раја, на није да се то једе, већ све пуцају шаушњаци. Папреп паприкаш, па хоће и вина, а било га је хвала Богу. Баш су ти ти ђаци ђаволи, помислиће један или други. Ал, шта ће за бога, та није ео код своје газдарице вала паприкаша већ и не памти па мора човек и да се свети. Једе се и није се, све је у свом најбољем току на ево већ и по ноће: Многаја лета

Било је ту и мушких и женских, једни за једним столом а други за другим. То Аци није ишло у рачун, те је непрестано шпекулирао како да се сједине, те да би могао показати и женском свету које он! и шта је он!

Не да му ђаво мира те стога предложи, да се здруже и да сви за један сто поседају.

Предлог би усвојен тек после дужег опирања. Први опозиционар био је Милета, он се свом снагом одупирао, али бадава, већина решава, морао се дакле покорити вишој сили

Дакле сад је Аци било срце пуно радости. Одмах се упусти у курисање, та није да говори и рукама и ногама, већ се сав запенушио. Ласкао им је, боже, већ само се тако може. А оне већ све ужижају. Аца је најбоље облетао са своји песнички крили око Вукосаве Видићеве. Док се он ту око женскиња занимао, дотле је остала братија ударала у сва звона: Многа лета! Милета све незе, а добро је већ и подухватио на клизи, брате.

— Да бог пожини нашег домаћина! отпоче Милета, па му наздрави онако српско-ђачки, а они удри у: Многаја лета! Аца је њутао и исмевао би своје другове, ал чекај се, господине песниче, мислио је Милета, који је то приметио, наместићу ја већ теби леђа.

(Наставиће се.)

CXLIV.

И опет о томе.

Човечије срце
Гриже жеља врућа;
Уздисати не зна, —
То је пос'о плућа.

Плућа уздишеду, —
Препукнут' не знаду, —
Тај привилегијум
Срцу остављаду.

CXLV.

Извињење.

Гле, шта ја написах!
Три песме у молу,
(Као да се и ја
Разумевам болу).

Опрости ми греху.
Опрости, Стармали!
Ако песме примиш,
Прими их у шпеји.

Ја сам хтео писат'
Нешто много луће;
Али су ми перо
Подметули туће.
(Перо бђ господар,
А ја бих оруће).

Опрости ми даклем,
Молим те испаки,
Јер ка' што ћеш видет'
Поправићу с' таки.

CXLVI.

Догађај у кафани.

У кафани једној
Десило се ово:
(У ствари је старо,
У песми је ново).

Кафа беше млака, —
Срдио је неко;
Да је била врела,
Он би се опеко.

Г—д—н.

Добар одговор.

У Тителу у бившој Шајкашкој упарадио је капетан своје новаке, да их прикаже ђенералу, који ће доћи да држи смотру. Дође ђенерал, и дивећи се узрасту и чистоћи новака, запита ће једног: „Момче, колко година служиш?“ „Осам, господин ђенералу“ рећи ће момак. На то ће прећи капетан и обрецнув се на новака запита ће га: „Откуд осам година, кад си тек ступио у службу?“ „Служио сам код господара Пере пет година, и код попе две године и пол, па сад рачувајте колико је свега“ одговори новак оббиљно.

Штрика.

Досљедност!

После оне саборске седнице, у којој се о адреси гласало, искупио се беше силан свет са посланици на карловачку пијацу. Разговор се водио скоро свуда један — о судбини сабора. Међу посланике затумарао се поп Панта, по свој прилици да свом шефу још једну услугу у судбоносном часу учини, неби ли им како испао план за руком, да посланици положе своје мандате; а шта би после било, то би они већ удесили.

У тој намери тражио је и поп Панта од саборских посланика „досљедност,“ са речима, ето, викали сте по новинама једно, а сад радите друго, — ди је ту досљедност?

Посланици су пустили поп Панту да се разиђе по карловачкој пијаци са његовим разлозима. Међутим пошто је поп Панта све посланике обиграо и свуда на ладнокрвност наишао, нехотећи се нико с њиме о предмету досљедности дискутати, дође он на послетку и до брата Симе Радуловића. Кад је и њега за „досљедност“ запитао, одговори Сима: Е господине, а ди је ваша досљедност? и ви сте некад с нама заједно били, па зашто и сад нисте?

— Немогу ја шта салом, рече поп Панта.

Добро, ако немогосте ту ништа ал има где можеге па опет нећете. На пример оно ваше старо перо није више наше.

— Није да! рече љутито поп Панта, пишем ја и сад, радим гдегод могу.

Јесте, јесте господине, рече Сима, ви пишете ал у противничком листу.

— Лист није мој, доскочи поп Панта.

Е мој господине попо, знамо ми вас врло добро; знали смо вас прије још и боље са ваших ваљаних дела; па куд дедосте бога вам оно ваше лепо име, које смо ми некад тако рађо спомињали!? верујте господине оно ваше негдашње име, ваше је вредило од оне петровоселске сесије за коју сте се толико процесовали и ваше име њом укаљали.

Поп Панта направи linksum те некако исчезну из пред Симе. „Досљедност“ је тражио и како што видимо и нашао је.

Прибележио **Ефендија.**

Какви су изгледи код нас.

Кад се погледи са једне стране, овакви су:

Крађа. —
Расипање. —
Аконтирање. —
Халовито гутање пореза. —

Али сваку ствар ваља погледати и са друге стране. Онда су опет изгледи овакви:

Мађарски жирК. —
Шовенистички ЧиР. —
Правда глувА. —
Народносни уздаХ. —

Два питања.

Шта чека Србија ?
Чека конференцију.

А шта чека конференција ?
Чека да Србија потроши оне новце што их је од Лендербанке узајмила.

Како Цинцар Сима својој деци тепа.

Као, — злато,
Катице, златице.
Мој Зафиру,
Мој талиру,
Перко, — бисерко.

Васиџо, касиџо.
Стевиџо, — векслиџо.
Ђиро, — жиро.
Анко, — банко,
Аниџе, банчиџе.

прибележио
Обушко.

Кострешь.

Има чопор напредно питоми голубова. Међу њима је један вран као сатана, и дивљак чистог соја. Сви моји голубови нису додуше крштени, али како ког по имену викнем, сваки је ту. Надиђу се, који ће пре да ми на раме стане, кад поћеш да их наранш: само та црна пчет никако неће да се препитоми, никако неће да се благодарним укаже, за ону храну коју му пружам. Све се кострешн, све хоће да је више нешто од прочи голубова. На што мене као свог ранитеља никако не слуша ни по чуда — јер у ланашњем свету и код људи тако бива; — али што ни проче голубове никако не трпи, то ми је непојмљиво. Он ти на сваког голуба мучки насрће. Мало, мало, па по неког „клуп“ у главу. На спрам голубице опет, кочопери се, и свакој без разлике хтео би да се додвори; свакој оће да је госа; нити он има свога пара, нити мисли да се кадгод снари. Наравно да је стога непријатељство свију голубова, и презреће свију голубица на себе навукао. Док прочи голубови своје голубиће хране, он се по крову као манит кочопери, и као бесомучан гуче.

Ово његово луђовање трпили су прочи голубови доникле, а кад им је већ доста било, које стога што их непрекидно узнемирује, и кућевни им мир нарушава; које са своје охолости и надутости толику је мржњу голубова и голубица на себе натоварио, да су га једног лепог дана тако исчерупали, да се незна више, дал је вран, грворост или шарен. Груди су му том приликом тако осакаћене, е се незна, дал су ордени, или ране од исчупаног перја.

За дивно чудо, тај голуб је још кад је полетарац био добио име „Емилијан.“ Не сећам се ко му је то име наденуо, не знам ни зашто је то учинио, — али мора бити да је имао узрока.

Штрика.

Жандарска мудрост.

Познато је да и жандари имају неке испите полагати, пре него што им се повери ова власт и право којим се одликују од других људи.

При тим (као и при сваким другим) испитима, дешава се каткад по нешто, што је вредно да и „Стармали“ чује.

Ево једне белешке са тога испита:

Командант. Шта би ти радио, кад би имао да пратиш две скитнице у оближњу варош, па један од њих на путу, у њољани, или у шуми нагне да бежи. Шта би радио онда?

Кандидат жандарски (Мисли се).

Командант. Но, шта би радио?

Канд. жандарски. Ја би прво убио онога, који не бежи, па би онда вијао онога другог.

(Не знам какву је ноту добио, и је ли у жандаре примљен).

Штрика.

Ево зашто.

Не љубим те ради твога
лица бела и румена,
нит' те љубим ради тога
што још нисн загрљена,
нит рад новца пуста блага
што ти тата нагомиле,
ти с' и без тог свима драга
свакоме си чедо мило.
Нит' рад твога силног знања
о бадету и о моди,
нит рад твога васпитања
странштине што т' односи:
нит рад твојих слатких жеља
што т' из срца проницују,
та ти имаш пријатеља
што у звезде тебе кују
па ти жеље испуњују.
Нити зато, моје злато
што си пуна дивних фраза,
већ једино, злато, зато —
не љубим те — што си наша.

Гиган.

Баба Сокина приповедка.

У једном малом сеоцету М. . . . . дође баба Сока код попадије, да јој среће реклиј. Тако у раду и из дужег говора почне баба Сока приповедати попадији, вели како су прошле недеље нашим сокаком прошли неколико Цигана са медведима, па кад ти узе Циганштина буду на удри по медведу, а медвед ти се усправи на ногама (случајно уђе и поп на врата) па велики као господин поп. На то се поп и попадија стрелнуше на у смеј: — а баба Сока видећи да је пофалила хтеде брж најбрж да се поправи, па рече: није тако велики, ал је тако крупан као господин.

Саопштио
З. Ш.

Шљиве за брашно.

Једна лепо одевен и брижљиво углађен човек, дође у једну гостиону, па седе ручати. Кад је себе прилично снабдео са јелом и пићем, зовне келнера те му рече: да би имао нешто са гостионичаром разговарати. Дође гостионичар, а гост ће овако почети: „Господине, ја сам добро ручао. Једо беше изврстно, а и пићу не могох наћи мане. Дочек је у вашој гостиони према приликама ове вароши и госта ласкајућ, па и послуга заслужује сваку хвалу. Јам сам верујте ми усхићен и не могу вам доста благодарати бити, што сте знали и умели у сваком обзиру, таку спрему показати. Ја вам се завештавам, да ћу од сад бити наш редован гост, и само ће још од једне околности зависити, чућу моју реч одржати. Видите. Ја сам данас у новчаној неприлици, па би гас лепо молио, кад би мој данашњи трошак прибележити изволели. Сутра кад опет дођем, платићу вам поштено.“ На то гостионичар: „Радујем се, да сте задовољни били, и ја ћу тако слободан бити, да вам рачун и ваше име овде на табли прибележим.“ По што гостионичар дознаде име свога госта, записа га са великим писменима на табли, па ће онда рећи: „Да неби вас упредио тиме, што сам вам име јавно обележио, молим лепо за нашу мараму огртачу да таблу покријем, да не би у наше тајне непосвећени људи, завирити могли.“

Штрика.

Службитељска тачност.

„Маце, однеси моје чизме чизмару да их искрпи, рећи ће госа своју служавки. После неколико дана, наћиће госа своје чизме на истом месту, где су пре стајале па ће запитати девојку, шта је са чизмама? „Али, милостиви господине. Код чизмара леже обично чизме по три дана док их закрпи. Лежале оне овде или тамо; пре три дана нећемо их добити.

Штрика.

Може тако нешто и бити.

— А што плачеш Соко девојко?

— Како не би плакала; кад ми је отишао заручник у далеку земљу.

— Ал ја чујем да ће се он вратити за неколико месеци. Не буди луда. Утеши се. Неколико месеци није век.

— Јест. Ал за што време може мене ко други примамити.

Вандровчево изкуство.

Вандровац. Уделите ми, господине, коју крајцару; здраво сам гладан.

Господин. Гладан си!? — Ал ти тако млад и здрав требало би да што радиш.

Вандровац. Пробао сам, господине, и то; али кад радим онда још већма огладним.

Критичарка.

А. Јеси ли била у концерту?

Б. Та јесам.

А. Па како ти се допада?

Б. Иди збогом! То је прави мамињовац. Певају по четворица напеданпут, — само да пре свршс.

Ето га на.

*. Зар ти није срамота, пити цео дан?!

**. Па пијем ја и ноћу.

Из брачног живота.

Она. Драгутине, душо моја, волеш ли ти мене?

Он. О триста му пука! Зар ти нисам већ сто пута казао да те волем, — па што си заопућала једнако питати.

Накнадно, у ствари гласања.

Касно су нам стигли још два гласа. И то су ови: Г. Будисављевић досуђује прву награду хумореску: „Турчин Усо;“ а другу хумореску „Извукао је лутрију.“

Г. Марко Јеремић досуђује прву награду хумореску: „Турчин Усо;“ а другу хумореску „Извукао је лутрију.“

Но да нам је ово и на време стигло нпак не би изменуло резултат, који је у прошлом броју објављен.

Издаватељство „Стармалог.“

Књижевне вести.

Још се може добити брошира

ПАРНИЦА ЛАЗЕ НАНЧИЋА

за чланак „Омладини“

од СРДАНА.

Цена је брошири 15 новчића а наручбине се шаљу штампарији Вечла и Вероннћа у Вршац или књижари Луке Јоцића и др. у Н. Сад. —

РЕД ПЛОВИДБЕ.

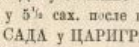

Пошт. лађа од 15. марта 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторнпном, средом, петком и недељом у 5½ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885. **Агенција.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1886.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ДВАНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово једанаест година распростр у више од 150,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године на лепој, углађеној артији брзотиском што штампа нарочито слике. —

Календарски део „Орла“ уредно је највештији зналац овога посла у нас проф. **Александар Сандић** Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, пасхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, винарски календар уз то **чисто изрубрицирано листове за бележење.**

„Орао“ доноси и у овоме своме дванаестом лету за год. 1886. богат и одабран садржај урешен уметнички израђеним сликама.

Забавно-поучни садржај

„Орла“ за годину 1886. грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: **Животописи и завештаји**: а) Мајор-Миша Анастасијевић, б) Атанасије Петров син Герески. од С. В. П. 2. ПРИПОВЕТКА ИЗ СРПСКОГ ЖИВОТА: **Цртоточина**, од С. В. П. 3. НАРОДНО ЗДРАВЉЕ: а) **Алкохолизам**, седми чланак од Драгођрђа Натошевића. б) **Правила за очување здравља**, од **. 4. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) **Орлићева кошница**, од Јована Живановића. б) **О гајењу пиће.** в) **Вртарске поуке**, од Б. 5. ПРАВНЕ ПОУКЕ: **Закон о разрешењу граничарских задруга у Угарској**, од Б. Д. 6. НАРОДНА НАСТАВА: а) **Кућа је први бранич народности**, од С. В. П. б) **Оснујмо „Народно-црквену библиотеку и музеј српске митрополије и патријаршије,“** од С. В. П. в) **О дацијама или како се обогати?** г) **Шта могу местни школски управитељи?** д) **Спасавајмо наше народне школе**, од С. В. П. е) **Спасавања на земаљској изложби у Будимпешти**, од С. В. П. 7. БЕЛЕШКЕ. 8. УЗ НАШЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ. Уз овај садржај иду **Вашари** и **Огласи.**

Илустрације

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1886. доноси ове слике:

I. **Насловну слику**: 1. Вук Стефановић Караџић. II. **Ликове**: 2. Мајор-Миша Анастасијевић. 3. Атанасије Петров син Герески. 4. Димитрије Матић. 5. Димитрије Ружић. 6. Влахо Буковац. 7. Никола Атанасијев Плашић. 8. Јово Митрићевић. 7. Савка дра Ј. Суботића. 10. Виктор Иго. III. **Слике из наших крајева**: 11. Велика школа београдска. 12. Сељачка кућа у Лици. 13. Црногорка. 14. Хајдук на одмору. 15. Кореница. 16. Срце. 17. Циганка. IV. **Слике из Русије**: 18. Кавкаска цура. V. **Слике из словенских крајева**: 19. Златни Праг у Чешкој. VI. **Слике из Арапске**: 20. Пошта у пустињи. 21. Бедуини на молитви. VII. **Са угарске земаљске изложбе**: 22. Српске црквене старине I. 23. Српске црквене старине II. VIII. **Слике народних светитеља**: 24.Ћирил и Методије, слов. апост. и просветитељи.

„Орао“ за год. 1886 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница **Велимира Валожића** у Београду која рабатује 20—25%. **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „**ЦАРИЋ**“ мали календар са сликама за год. 1886. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 20-ог Октобра 1885.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду,
издавалац „Орла“ и „Царића.“

Бр. 30. Год. VIII.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. Октобра 1895.

„Стармали“ излази сваког месеца. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Можда се већ бију.

Можда се већ бију
Два народа млада, —
А душман се смеје,
Јер се ћару пада.

Можда бурно лети
Дажда од куршума, —
Тамо где је требе,
Много споразума.

Можда већем мајке
Грозне сузе лију,
А јунац'ма мртвим
Вране очи вију.

Можда с обе стране
Уздах к небу хита,
А рањеник шапће:
„Је л' морало бити!“

Је л' морало бити?
То Гаргаран зваде,
И за то ће скоро
Да нам рачун даде.

—ш.—

Шетња по свету.

VIII.

Хтели не хтели, морамо признати, да су Мађари најправичнији људи на свету. Но не само најправичнији, него и највеликодушнији. Јер затражи ли човек што од њих, они не само да му то дају, већ му пружају и двоструко и осмоструко. Ето н. пр. ми смо Срби некада тражили само једну војводину, а сад нам Мађари дају осам! Можда ми то неће нико веровати, као што нисам испочетка ни сам веровао, али о том се може сва о уверити из књиге, коју је пре неки дан на свет издао неки Коломан Секељешић, а по свој прилици да нема Мађара, који не би бар у основи, у „принципу“ слагао са назорима, што су у истој књизи изложени. Можда је то успех политике наших „нотабилитета“, можда и г. Стојачковић писац „Черти народа српског у Угарској“ и именовани вршачки посланик, у Јекелфалушијевом бироу задовољно таре руке и са Ацом Зубом мило се смеши, што му је тако изванредно добро испао „штрајк“ за руком, тек ми се Срби морамо радовати, јер се можемо с правом надати општој потпори од стране мађарског народа, те да срећно што пре до тих осам војводина дођемо. У место једне уједаред осам — то је заиста нечувен успех и неизмерна добит! . . .

Али да би се и весели читаоци шаљивог „Стармалог“ упознали са „срећом“, коју су нам браћа Мађари намонили, ево ме, да о том две три рекнем.

Исти Секељешић предлаже, да Аустра-Угарска поседне Србију, Црну Гору, Стару Србију и Бугарску до Софије, — Босна и Херцеговина и тако је заузета — јер само ће се тако мађарски интереси на истоку моћи очувати. Ове земље треба поделити на осам војводина, а док се сасвим не помађаре, нека управљају с њима мађарски магнати као спахије, т. ј. да мађарски магнати постану господари над животом и над земљом српског народа.

То није баш тако ни рђав план, бар не за врло многе мађарске магнате. Јер како су овде прошли, како су им у благословеном Мађарорсагу прешле земље у чивутске руке, то им не би нимало шкодило, кад би за „компензацију“ добили плодне земље на истоку и кад би за њих издирале вредне и свазне српске руке. Него то је ђаво, што те руке знају осим мотике и чим другим владати, и ту онда престаје шала

Онда би сигурно и ти сами мађарски магнати волели по сто пута већма, да слушају, како им пред кућом луна добош и да гледају, како магнатско добро прелази у чивутске руке, него да им и за један само час слободан Црногорац буде — мужик. Сигурно би већма волели, да на читаног света покуне све Чивуте, па да их помађарују, или да овај њих почивтују, него да и само једног херцеговачког горштака, „дивљег“ Шумадинца или „варварског“ Арнаутина обуку у атилу и да му уфитиље бркове. А мени би то несома жао било. Јер ја бих се радовао, кад би ми се дала прилика да видим, како би мађарски магнати „културу“ по балканском полуострову ширили. Прва би штета била, кад аустро-угарски меродавни кругови не би усвојили Секрељешев предлог. Ми Срби бар могли бисмо онда потпуно задовољни бити, јер и ако ми с ове стране не би добили војводину, могли би смо се ипак тешити, да Срби с оне стране имају не једну већ осам војводина! На сјајном сунцу среће наше једнокрвне браће с оне стране Дунава, и Саве и Уне могли би смо се ми јадници сунчати, а за све то имали би смо да захвалимо нашој браћи Мађарима, из чије је средине тако племенит предлог поникао.

Него за једно их морамо склопљеним рукама молити и преклињати. Кад већ хоће да носе „културу“ на исток, нека им је богом просто, али собом нека не поведу и Германа, већ нека га нама оставе. На први поглед изгледа чудновато, што се ми сад уједаред тако заузимамо за Германа и не дамо, да нам га узму, као да нам је од срца отпао, а овамо до сад нам је као смрт пра бло. Али ми не знамо и не можемо друкчије указати љубав нашој прекодунавској, прекосавској и прекоуншој браћи, већ само тиме, ако не дамо, да им „културтрегери“ поред других благослова однесу и Германа на врат. Кад се већ неможе спречити ширење културе поњоју нашана и мамуза, а оно дај бар да спречимо, да се у толиковековном гробу не преврну кости првог српског патријарха, кад Германова нога ступи на Душанову земљу. Кад будете са развијеним заставама пошли на исток, да ширите „културу“ и да пропале мађарске магнате ухљебите, нашли ћемо испред вас, као што је царица Милица изишла пред цара Лазара и молићемо вас не да нам оставите брата од заклетве, већ да нам оставите — Германа! Кад дајете нашој браћи на балканском полуострву осам војводина, оставите нами бар једног Германа, да се и ми можемо поднчити племенитим даром вашим. Кад већ ко страдати мора, нек страдамо ми, а нека бар наша друга браћа срећна буду; нек на њих, ако баш мора бити, нађе и европска „култура“ и азијатска колера, само нека буду поштеђени од — Германа! . . .

У осталом, жао ми је, што од овог читавог плана неће бити ништа, јер Секрељешева је књига само наговештилац, да ће идуће фашанге у Угарској врло весело тећи, пошто се већ сада показују — политички пајаци. Најзад, могућност није са свим искључена, да ће наше дипломате прихватити Секрељешев предлог, јер су и они душевно сродни са споменутим Секрељешем. У нашој дипломацији влада вечити карневал. За то су и трошкови тодики велики. За то народ мора непрестано постати, да би господа што удобније могла карњевализати. Нема другог спаса, него се и за ту господу мора наредити велики пост, да би се тако и народ могао једном омрсити. Само да се уместо о м р с и још већма не з а м р с и, па онда те-

ПОДЛИСТАК

Нема пријатеља.

— Хумореска —

(Наставак.)

Забава је и даље текла све у свом реду. Пило се пametно; прво једна чаша, па о н д а друга. И већ су сви били накресани.

Сад Аца устане и понуди госпођице да се што играју, а оне наравно учтиве, одмах пристадоше, на наговоре некако и остале мушке; шта ће но: „Ја се срдим на тебе.“

Куд сви Турци, ту и Муја (ма не био ћелав), дакле морао је и Милета.

Игра се отпочне. Прво баци Аца мараму и то наравно оној госпођици, која му се по најбоље допала, дакле Вукосави.

— Ја се срдим на тебе!

— Зашто?

— Зато што си ти као анђео небески.

— То те се ништа не тиче; те баци сад мараму Милети:

— Ја се срдим на тебе.

— Зашто?

— Што си пијан.

— То није ништа ново; па хтеде бацити даље мараму, али по опомени осталих мораде дати фоту, јер се није владао по прописаној формули. Требао је рећи: то се тебе ништа не тиче! Шта ће човек кад је почетник, без муке нема науке! Морао је нешто дати, шта ће него бубњар, који се даје као хармоника разваљи, и опет стиљити, дакле знак да је празан.

Тако се игра опет даље продужала. Било је ту сва којаких израза и отрцаних фраза. Аца је добио прилично порцију оних атрибута, који се још неком због велико и високо ушеса придевају.

Кад се прилично фота накупило, тад ће да наступе смрне пресуде. Аца је било досуђено да пише тестаменат. Седне на столицу, а један иза леђа му, вешба се у пристима па показује разне фигуре, које пропрати са речима: коме ово остављаш? А он возврати н. пр. себи, госпођици Вукосави, госпођици Перси и т. д.

Доста то да је госпођица Вукосава добила црвену паприку.

Наравно да је одмах молио и за опроштај. Други је опет тућао бибер, трећи опет што друго и тако су сви редом своје одужили.

Па онда се опет латише боца и вина. Аца је пак остао при свом старом. Сео код госпођице Вуке па јој доказује да је љубав једна од најлепших појава, да је љубав у песника снажна као у јунака реч, још само да је био пун месец, па онда би се тек показао.

шко да ће нко моћи, да наше заплетене ствари о д м р с и. Но хајда ћемо видети и то чудо, а донде остајмо здрави и будимо весели!

Милисав.

У ш т и п ц и.

Времена се мењају, па и народне пословице: Пре је било: „Брату брат, а Турчину рат“ Данас се говори: „Брату рат, а Турчину брат.“

* * *

Пре смо читали, да се установила чета Бугаркиња. Хоћемо ли дочекати да се измири, те да опет читамо: тета Бугаркиња?“

* * *

„Тиса-Калман-фалва,“ прозвали као алва. (Све га је мање и мање.)

* * *

Хоћели се збиља десити оно, што говоре браћа Шајкаши, да се на рушевинама „Тиса-Калман-фалве“ подигне — Милетићевац?

* * *

Београдски суд, оптужиће споменик кнеза Михаила, јер указује руком на Босну и Херцеговину.

* * *

Митрополит Сава није отишао у Беч, него у Цариград. У прошлом броју „Стармалог“ јавили смо погрешно, ал тек толико смо опет погодили, да ће ићи међу — браћом.

* * *

У Сомбору се склопа нова странка. Она хоће да покаже, да се у позорните не иде због ложа.

* * *

Кад се Мађари јашу чак и од шегрчади, кад певају песму: „Хеј Словани,“ шта би тек радили, да вашу на — мајоторе.

* * *

Министар Калајн је јавно, да је у Босни и Херцеговини све у реду. Е па кад је тако, онда се изволите господо окупатори селити. Тако вам бар нареди берлински уговор. Ө

Ћира. Сад се родило ново питање: Хоће ли бан Хедервариј на Живковићеву или на Суботићеву интерпелацију —

Спира. Па то је свеједно. Суботић је питао онамад оно исто, што је Живковић питао јане.

Ћира. Не трчи ми у реч. Знам за то врло добро; зато и велим: хоће ли бан Хедервариј на Живковићеву или на Суботићеву интерпелацију остати —

Спира. Аха! Мислиш хоће ли и даље остати бан.

Ћира. Опет ов! Та пусти ме, човече, да изговорим. Хоће ли бан Хедервариј на Живковићеву или на Суботићеву интерпелацију остати —

Спира. Остати одговором дужан.

Ћира. Но, једва си једаред погодио.

Ћира. Даклем „Видело“ вели (а „Наше Доба“ препштампава), да ми, који се не одушевљавамо за борбу између Срба и Бугара, вели да ми нисмо Срби, него смо Руси и Бугари.

Братија је опет своје терала, певали су већ све што се само сетити могоше, било је ту и: бацала Тода јабуку, и ил ме љуби ил ме се окани, а било је богме и: Нек е блиста у чаши рубенике сјај!

Но дође доба да се иде и дома. Милета ће да захвали на дочеку. Ту нису знао ни реча ни ушију. Прво је почео са светим Димитријем, затим је прешао на сарму, и свом снагом убеђивао је сваког, да је сарма најбоље јело што га постоји, а завршио је са тим уверењем присутних, да му је покојни дедо — бог да му душу прости — био прави хришћанин. Као што видите, прао бућкурише или помије. А цео овај говор таким је одушевљењем говорио да су сви скоро задремали.

Сад отпевају још једно: Многаја лета! Опросте се на пољу сви кући. Аца се најпонизније клањао пред госпођицом Вуком, на онда узевши последњи поздрав, одоше сви кући певајући. Сви су били „весели“, особито Милета, ал он је нешто и попушао; и Аца је био пијан, али не од вина, већ од љубави.

Аци не да ђаво мира, те кад су прошли поред баба-Јецине баште, предложи да оду преко, па да поједу шаргарепу.

Овај предлог би једногласно усвојен. Човече, тако племенита зависо!

Одмах дакле на посао; почеше се пењати као неке авети преко прошћа, неког је срећа послужила да падне у коприве, које су около прошћа изникле, тај се до зла бога изжегао.

Милета је открио леју шаргарепе, као некад Колумб Америку. Сви нагрну на леју, на чукај, па једи, да све пуца

— Ал је нешто танка! рећи ће један.

— Та млада, човече! одговори онај до њега.

Док су ови ту јели и сву леју скоро већ и обрстили, дотле је Аца с' оне стране прошћа тешко за већини успехом, те напућа баба Јециног гаџова, на дошљаке у башти, а сам он пак оде брзо кући, чинећи се спену том и невешт.

Да је коме било чути и видети, кад ти залаја гаџа на појури у башту, није да ти се ту бежи, све стрмоглавце. Само кад се који дочепа и попне на прошће тај се не силази, већ се даде у наручје нељубе приљачке снаге.

Падају брате као бунђеве, само је Милета остао да дели мегдан са гаџом, који је био по возрасту као повеће теле. Бадава су га викали над не иде, ноге се укочиле, глава заноси, ни мачи се не може, а рад је човек да понесе који струк шаргарепе и кући. Једна се некако докотурао до прошћа, на већ покупа и да се попне да јест, ту се створи гаџов, па вау! вау! на Милету за кацут. Кад су видили остали, да је Милета у опасности, појоше да му помогну; једни су забављали и заговарали гаџова, а други су опет певали Милету преко прошћа. Једва се некако извуку и оду одатле.

*

Спира. Допуштам да се наше србовање не мери виделовским аршином, — али како можемо бити у један мах и Бугари и Руси, сада кад су Русија и Бугарска у највећој противности!

Ћира. Не заборави да то „Видело“ вели, а „Видело“ је сву своју логику утрошило у обрану берлинкога уговора.

Пуслице.

□. Конференција цариградска једва се једном састала; али је заборавила најпре држати призивање светог духа (зато канда спети дух неће ни слетити над њу).

⁂. У Ниш је дошао нов посланик турски, а зове се Зија-паша. (Али на његово зијање канда се неће нико осврнати.)

○. Кад је митрополит Косановић полазио из Сарајева, власт није допустила да му се даје бакљада. (Врло паметно, — с ватром се не ваља играти.)

⁂. Неки се радују, да ће на Косановићево место доћи арх. Милаш, — какве ће хасне имати српски народ од њега то не знамо, али „Турски Народ“ ће бар имати онда две музаре.

△. Наша државна иљожба завршила се са дефицитом, — али то се прикрива, — тиме се не пуца као са оним шампањом, којег су Французи могли код своје куће много јефтиније пити.

=. Кад је Анђелић био у Бечу, „Нова Преса“ јавила је да је стигао „Herr Germ. Angyelics Mitropolit von Czernovitz“. — (Наравно, то је штампарска погрешка, — али много би нам милије било да је истина.)

‡. У 85. броју „Нашег Доба“ пише неко из Петриње овако: *Ми Срби из Петриње смо с неким задовољством пратили рад црк. сабора, јер смо у напред знали, да од тог сабора неће ништа бити*“. — Ох, ала су красни родољуби, ти дописници „Н. Доба“. — Гле само шта њима чини задовољства! ! !

Бука: „Шта мислиш Шука, да сам нешто изложио ову моју опанклију на Будапештанској изложби?“

Шука: „Иди човече, баш си враг. Та искали би данас од тебе бар три товара блага.“

Бука: „Но, онда би баш заслужили да добију ево и ову моју батину.*)

*) Па и то би био „ручни рад.“

Пр. слагачева.

Радо иде.

„Радо иде Србин у војнике,
Где зелене бере ловорике.“
Тако песма вели,
Али ми би хтели
Лаворика зрели.

Д.

Путем је било доста тегобе са Милетом, неће да иде кући и једва га некако на силу, тирански, одуконе.

— Лаку ноћ! Лаку ноћ!

Одоше сви кући.

Милету је дочекао Аца код куће смејући се. Ал чекај се, претио му је Милета, покашћу ја теби, како се зајам враћа. Легне и он за тим. Није време дуго потрајало, ал ево ти наступи време, да се баба Јецин зајам враћа. Сва му се соба окретала, глава запоси, у стомаку поче да се нешто комеша. Као подземна тутњава при земљотресу, све се превршу према, наједаред — — — — — — — али ово кораблекушење нисам у стању, а нисам ни вољан да описујем.

Тако прође ова најпре ведра а после мутна и црна ноћ. Кад се Милета у јутру пробудио имао је шта и видети. Место шпаргарепе, што ју је метуо у џеп, кад је полазио кући, напао је три-четири струка першуна, — (даклем першун су јели а не шпаргарепу, — и то је морао бити неки морски першун, кад је морску болест проузроконао), а кад хтеде да капут обуче, мал се није скаменио, цела стражња пола беше искинута. Гаја му је узео у фершац. Шта ће сад; не може човек у школу, нема друга капута а у овом полу капуту опет не може. Морао је остати код куће.

Није прошло неколико дана, кад ал ево ти баба-Јеце у гимназију, нарогушила се, а језик је доста наоштрила, па је сигурна да ће моћи што год и израдити. У десној руци носи неку чоју, и то баш ону половину из Милетиног капута.

— Ај наопако! мислио је Милета, даклe није било доста што сам штетовао читав капут, него још и да ме тужи

Баба Јеца их је тужила, а управитељ је казну изрекао и то два дана с' оне стране браве.

То је први пут што је те године био затворен.

Као честит Србин није хето да изда братију, ал ови опет да се покажу да су у потпуном смислу ђаци, изиђу, лицем на јавност, и тако је Милета имао друштва, које га је тешило.

Само је Аца остао изрод, он није јео першун на није био ни затворен. Често је спомињао Милети успомену од Митрова-дана, а он би само рекао, доћи ће време кад ћу моћи вратити, мило за драго.

Време је и даље текло као и дотле. Аца се тек сад одао песништву. Сад није било више Анђелијада, него све Вукијаде. Сад му је Вукосава била све и сва. Она му је била идеал, она му је била узор и патрон, њу је обожавао као никог досад. И сад се наравно морало брисати име са теке у којој су биле песме посвећене „Анђелији“, и наново писати „Вукосави“. Анђелију је изгустирао, та није човек волио монотонију, те је тражио промене. Он је сад

Проба пера.

CXLVII.

Зашт' се ђаво не жени?

Зашт' се ђаво не жени?
Премишљао Шиша.
Ал се брзо сетио:
Боји се шупица.

CXLVIII.

Из ноћног дневника једног благодејанца.

На мом столу, браћо,
Салама ј' голема.
То јест то сам снио, —
Ал кад сам се пробудио,
А саламе нема.

Још сам и то снио
Да сам гладан био.
Ал кад сам се пробудио —
Још сам већма огладнио.

Даклем тако, свете,
Гњездо судбе клете!
Салама се само снива, —
А глад не избива.

CXLIX.

Si tres faciunt idem, non est idem.

Кад је баба љута —
Уклони се с пута.

Кад се жена љути —
А ти само ћути.

Кад се љути цура млада,
Реци ка' у шали:
Фрајлице, голубице,
Ви л' се ви удали?

убио Вукосаву и никог више, још кад је једног дана био писмо са адресом:

Велештованом господину
Аци Миленковићу
слушаоцу ..... разреда срп. вел. гимназије
у Месту.

Унутри је писало:

Драги господине Ацо!

Не могох срцу одолети, а да вам не откријем највећу ињу, а та је тајна љубав. Ја вас љубим свим срцем и дуом. Ја вас обожавам — господине Ацо! Ја би најсретнија ла, кад би се вашом љубои назвати могла.

Остајем љубећи вас

Вукосава Видић
до гроба.

Дал је било сретнијег човека на овом свету. Та свако писмо тријут пољубио. Сад су наступили дани радости. ад је тек певао, сад јој је тек посвећивао песме. Одмах ј хтеде и одписати, али не! И онако су скоро, кроз дан а беседе и балови, па ће јој он усмено да рекне, што срце осећа.

(Свршиће се.)

L.

Ч и к.

Који гледа све на свету
С реалног гледишта,
Нек ми каже, шта је дебље:
Никад — или *никита*.

Који хоће све на свету
На вагу да баца,
Нек ми каже: колко броји
Цента пољубаца.

Г—д—и.

Наивности, досетке и др. из дечијег света.

(Увек отворена рубрика.)

„Видиш, Тошо“, рекох ја, „ти си већ на пијаци и уз пут појео неколико трешања, а сад хоћеш да добијеш толико исто, колико и твој старији брат, и још бираш себи све најкрупније. Мети руку на срце, па реци: ј е л и т о п р а в о.“

Мали Тоша ме враголасто погледа, и рече: „Па м е н и је право.“

Мала наша Госпава, кад је први пут видела месец п о с л е п о д н е, окрете се матери и рече: Гле, гле, мати, месец је већ изишао; он сигурно мисли да је сад ноћ.

Н. Љ. М.

Показали малом Гаји портре покојног му деде, на коме је овај (као што се обично портрети сликају,) насликан био од главе до појаса. Онда ће Гаја запитати оца: „Па зар покојни деда није имао ногу?“

М а т и. Је-ли, Љубице, би ли волела да добијеш малу сестрицу?

Љ у б и ц а. Волела би, — ал да не буде лепша од мене.

Гајица са својом матером гледе кроз прозор на улицу како пада бујна киша.

— Је ли, мама, за што пада киша?

— За то, чедо моје, да боље расте и ниче пасуљ, грашак, лук и друго зеље, које ти радо једеш.

— Али за што пада на улицу, — та онде не ниче зеље.

Возили смо се из Н. Сада у Карловце ја и моја Ленка. Ленка опази у Мајуру на пољани лепу велику кућу, на којој је био натпис: УЧIONA. — Ленка ме запита:

— Је ли тата, каква је то кућа?

— На то је школа, — одговорим ја. Ето видиш да пише УЧIONA.

Ленка се мало замисли па онда као за себе прошапута: то је заиста женска школа.

— А по чему ти судиш да је то женска школа?

— Па за то, што пише у ч и о н а. — Да је мушка школа онда би писало у ч и о н.

Мали Паја је увек „при добром апетиту“ (али и види се на њему).

Једног јутра дође он својој тетка Анки, која га је здраво волела, — а у једној су кући живили. — Чим Пајица уђе, виде да се ту доручкује, па још са врата повика:

— Тетка Анка, ја сам сит; ја сам већ код куће фуштукао.

— Па добро Пајице, кад си сит.

— Ал ја могу још једаред фуштукати.

Ја и песма.

Ево сад на пример,
Кад бих ја запев'о,
И кад бих у стиху
Писати почео
— Шта бих све ту треб'о?

Прво ваљда дара?
— Ах! боже саклони,
Од куда ће пример
Онда пишу они
— Водени песници?

Поћда ваљда мисли?
— То би било лако:
Бледи месец, руже,
Радости и пак'о
— Ил ма што год тако!

Можда осећања?
— Неће ни то бити
Јер се данас песме
Могу набавити
— И за лепе новце.

Народ, идеали?
— Ах! за бога, нам'те
Зар ви баш још ни то
Наопако не знате?
— То није реално!

А ти шибај мане!
— О! хвала на кажи,
Зар ви још незнате?
Такав у нас важи
— Као и буниија!

Грех је данас рећи
Истину у очи,
Издајник је онај
Што с' за правду боћи
— — Ал где ипак песма.

—о—

Тук на луи.

Споречкали се у кафани два господина. **А.** и **Б.**

А. Па молим, ко сте управо ви, и шта сте?

Б. Ја сам списатељ. А шта сте ви?

А. Ја сам барон.

Б. Трц! Па то сте били и кад сте се родили. Зар од тога доба нисте ништа авансовали.

Из војничке школе.

О ф и ц и р: Који официр има већи чин од поручника?

В о ј н и к. Капетан.

О ф и ц и р. Добро. — А ко је над капетаном, — ко њему заповеда?

В о ј н и к. Госпођа капетаница.

Пријатељство.

Ј о ц а. Збогом, драги Стеване; ја путујем у Америку. Онде ћу се настанити. Збогом брате, — ни се када више никад нећемо видети.

С т е в а. Шта?! Нећемо се никад више видити!! — Е, онда учини роду глас, па ми узајми 10 форината.

Чему се највећма чуди.

Један фићфирић био у Бечу, па су га ту водили и у звездарницу; кад се вратио кући много је приповедао о напретцима астрономије и увек је паражавао своје чуђење: — „није ми,“ вели, „чудо што се и најмање звездице виде; није ми ни то чудо, што ми прорачунају даљину, — ал ми је чудновато, од куда да дознају за њихова имена.

У кафани.

К а ф е ц и ј а. Како вам се допада моја кафа?

Г о с т. Хм, хм! Морам је и похвалити и покудити. Похвалити морам, што у овој шољи није било цигурије. А покудити морам опет, што у њој није било ни мало кафе.

Аветиња.

— Које добро? запита попа свога парохијана, који му рано у јутру дође.

— Зло, господине! Синоћ сам ишао поред гробља, па ме је видала нека аветиња.

— А како је изгледала та аветиња?

— Па била је велика, велика, као какав магарац.

— Ћути, не говори ником ништа. Та то је био твој сен, од кога си се тако уплашио.

прир. **Срдан.**

Доказ поштења.

Дође слуга на госпођа Н. и понуди јој се да га прими у службу.

— А имате ли путни лист и какве сведодбе?

— О, ја имам нешто боље од обичних сведодба.

— А шта је то?

— На ево пресуда од окружног суда, којом ме проглашују за невина, због покушаја убиства. А ево још две одлуке, којом ме ослобађају од оптужбе због крађе.

У невољи.

Благодејанац Совра био је баш здраво гладан, па од муке узе неки стари лист да чита. Нађе на ову белешку: „Тристотине милијона килограма хартије утроше годишње попане“ — — —

Совра се почеше иза увета и завапи гласом вељим: ух, боже, да ми је сада тај сир и те кобасице, које би се у тај папир завати могле!

Како се добијају пацијенти.

А. Ко је ваш кућевни лечник?

В. Доктор Розенбергер:

А. А где најосте тога шарлатана.

Б. Сад ћу вам казати како је то било. Једаред се моја жена у друштву, где је био и др. Розенбергер, тужила како су јој ноге увек хладне. На то ће јој Розенбергер рећи: Милостива, то је сасвим природно; ваше су ноге веома мале, па не може у њих да стане довољна количина крви“. Од тога доба моја жена неће другог доктора, него Розенбергера.

Из кујне.

Госпођа (својој куварици). Шта радиш Лизо! ко је то видио у десет сати пре подне прати ноге.

Лиза. О за бога, госпођа, та знате да треба данас да се фотографирам. Ваљда се нећу са прљавим ногама фотографисрати!!

Још једна промућурна куварица.

Куварица. Дајте ми две фунте купуса.

Пиларица. Килу, килу, — сад се тако каже.

Куварица (прти се). Но, у тој вароши, свакојака чуда бивају. Сад се више не зове „кућус“, него „кила“!

Писмо у хитости.

Опомад је неко од свога пријатеља добио овако писмо:

Драги пријатељу: Баш сад ми је жена родила близанце: Други пут више. — твој Гавра.

Исправке

У 29. бр. овог листа, поткрале се неке погрешке, које кваре смисао.

У последњој строфи прве песме уместо „држава“ исправи „здружење.“

На другој страни у првом ступцу врста седма од горе стоји „балкански савет,“ — исправи: „балканski савез.“

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — — —	10 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним новорима израдио Стеван В. Поповић епарх. школски референат — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду

Сад је баш изашла и може се добити:

Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1886.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ДВАНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најсјајнији а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово једанаест година распростр у више од 150,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године на лепој, углађеној артији и брзотиском што штампа нарочито слике. —

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. **Александар Сандић** Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, пасхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима уређеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, винарски календар уз то **чисто изрубрициране листове за бележење.**

„Орао“ доноси и у овоме своме дванаестом лету за год. 1886. богат и одабран садржај уређен уметничким израђеним сликама.

Забавно-поучни садржај

„Орла“ за годину 1886. грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: **Животописи и завештаји**: а) Мајор-Миша Анастасијевић, б) Атанасије Петров син Герески. од С. В. П. 2. ПРИПОВЕТКА ИЗ СРПСКОГ ЖИВОТА: **Црвоточина**, од С. В. П. 3. НАРОДНО ЗДРАВЉЕ: а) **Алкохолизам**, седми чланак од Дра Ђорђа Натошевића. б) **Правила за очување здравља**, од **. 4. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) **Орлићева кошни ца**, од Јована Живановића. б) **О гајењу пиће**. в) **Вртарске поуке**, од Б. 5. ПРАВНЕ ПОУКЕ: **Закон о разрешењу граничарских задруга у Угарској**, од Б. Д. 6. НАРОДНА НАСТАВА: а) **Кућа је први бранич народности**, од С. В. П. б) **Оснујмо „Народно-црквену библиотеку и музеј српске митрополије и патријаршије,“** од С. В. П. в) **О дацијама или како се обогати?** г) **Шта могу местни школски управитељи?** д) **Спасавајмо наше народне школе**, од С. В. П. е) **Српска рађа на земаљској изложби у Будимпешти**, од С. В. П. 7. БЕЛЕШКЕ. 8. УЗ НАШЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ. Уз овај садржај иду **Вашари** и **Огласи.**

Илустрације

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1886. доноси ове слике:

I. **Насловну слику**: 1. Вук Стефановић Караџић. II. **Ликове**: 2. Мајор-Миша Анастасијевић. 3. Атанасије Петров син Герески. 4. Димитрије Матић. 5. Димитрије Ружић. 6. Влахо Буковац. 7. Никола Атанасијев Плавшић. 8. Јово Митрићевић. 7. Савка дра Ј. Суботића. 10. Виктор Иго. III. **Слике из наших крајева**: 11. Велика школа београдска. 12. Сеоачка кућа у Лици. 13. Пројторка. 14. Хајдук на одмору. 15. Кореница. 16. Срне. 17. Читанка. IV. **Слике из Русије**: 18. Кавкаска цура. V. **Слике из словенских крајева**: 19. Златни Праг у Чешкој. VI. **Слике из Арапске**: 20. Пошта у пустињи. 21. Бедујин на молитви. VII. **Са угарске земаљске изложбе**: 22. Српске црквене старине I. 23. Српске црквене старине II. VIII. **Слике народних светитеља**: 24. Ћирил и Методије, слов. апост. и просветитељи.

„Орао“ за год. 1886 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница **Велимира Валожића** у Београду која рабатује 20—25%. **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је **„ЦАРИЋ“** мали календар са сликама за год. 1886. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 20-ог Октобра 1885.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду,
издавалац „Орла“ и „Царића.“

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

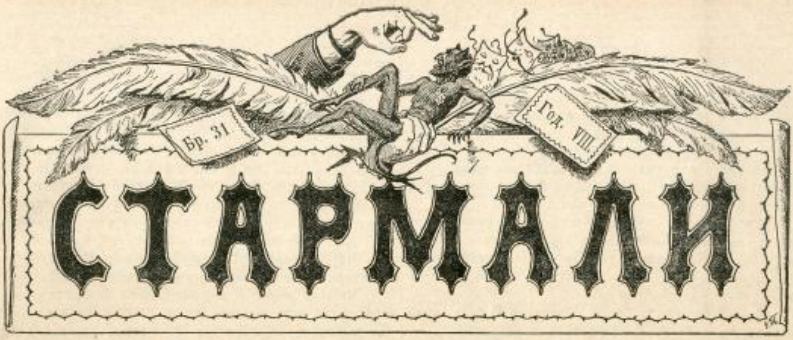

У Новоме Саду 20. новембра 1885.

„Стармали“ излази сриљут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Éljen.

Кад су стигли први гласи
Што јављаше: ево рата!
Јесте л' чули оно „Éljen!“
Од мађарских делегата?

Чули сте га, та дабоме,
С новинарског трубалишта,
И мишљасте: е на шта је!
Једно „Éljen!“ није ништа.

Кад је оно виша мисо
Била гесло борба наша,
Тад су они плаћали
Мач посили Муктар-паши.

Године се низом нижу.
Стара пакост бива јача,
Место људи, злаку мења —
Сад је „Eljen!“ место мача.

Ко је онда српској срећи
Тек здравицу смео рећи
Тог је с места Вацка хала
Ердегатски прогутала.

А сад ево усхићења
— Ко би старог лиса позн'о! —
Јесте л' чули оно „Éljen!,“
То је „Eljen!“ омиљено.

„Éljen!“ рату — ради рата;
„Éljen!“ јаду — ради јада;
„Éljen!“ крви — рад пролића;
„Éljen!“ пушкам' — рад убића.

Све је ово поцвари
Што ја танким пером пишем,
Инак дад'те оно „Éljen!“
Да га српски анализнем.

Анализа груди стеже;
Анализа жиле кочи;
Анализа живац дира —
Ал отвара сузне очи.

И сад видиш где-по чачи
Лешинар на стени, —
А то „Éljen!“ просто значи:
Туц'те се, Словени!

Стегне л' Србин Бугарина,
„Éljen!“ ће се опет викнут';
Стегне л' Бугар Србина,
„Éljen!“ ће се опет кликнут'.

Деси ли се — можно ј' и то —
Да обоје борба скучи,
Е онда ће „Éljen!“ тај
Да се устостручи.

Кр—.

Тро-торо-то!

III.

Има дана и недељица, које би човек волео преспавати, јер сан је лажа, а јава и жалосни телеграми пре или после бивају истина.

Да ми није дужност шарнију чијати, ја би се завукао као јеж у рупу да преспавам ову зиму, завукао би се тамо, где ми не може брифтрогер новина донети. Јер шта се пазари у тим новинама?

Ено је руски цар са бугарскога кнеза скинуо ордење, — ал не за то да их краљу Милану или бар Гарашану даде. Даклем не стоји она пословица, која вели: један точак у блато а други из блата; него се наши точкови једнако заглибљују.

Ено Лендербанки нема новаца, а Србија нема других пријатеља до Лендербанкиних патрона.

Ено слободне Француске, како на Србију мрко погледа.

Ено старог пријатеља Гледстона, који не верује да су то ти Срби, за које се он нигда тако живо заузимао.

Ено Султан гледи браду, јер је дочекао да се балкански народи о његово пријатељство надмећу.

Ено Чеси поклањају, ако и не материјалну помоћ, а оно симпатије своје Бугарима и то само Бугарима, као да само ми њи тучемо, а не и они нас.

Ено Хрвати скачу седам и по стопа у вис, кад чују, да су се Бугари заклели Србе пијати — до Ниша? — не, још даље, „до уништења“. — А ја не смем да им кажем: то није лепо! — јер ће таки да ме питају: а да шта је лепо!

Ено хиљадама зароблених Бугара, а ено опет хиљадама зароблених Срба. Па чело робовања може да се радује, а па чело слободе и уједињења кобни се жигови ударају.

Ено се мртви оплакују, — а рањеницима ено чијамо шарнију.

Ено три дана Срби браће лоборику а Бугари чемерику, — дођоше друга три дана и ловорика паде у део њима а чемерика нама. И кад би тако наизменце потрајало још месец дана, не би било више војске ни српске ни бугарске, на гробу јунака остала би само чемерна-ловорика приповедајући наметнијим народима жалосну басну са врло поучним правоучењем.

Али тако ваљда бити неће.

Чијајмо шарнију! Чијајмо шарнију! Раде су многе и велике. Раде су луте, јер нису морале бити.

Чијајмо шарнију! а молимо бога да српски народ што пре и што светлије изведе из овог рата, а после да га спасе од глупавих самоважаца и забанделучених несрећника, да господ бог ту кугу са њега стресе, ако народ не уме да је стресе сам.

Чијајмо шарнију! Рођена су браћа наша која на бојишту рањена леже. Ово је крв наша, — не дајмо јој ту да се излије — она има светија задатка.

Чијајте шарнију, милосне и свесне сестре Српкиње. Шаљимо рањеницима српским мелема и покуде, да нам што пре оздраве.

Тамбурић.

Шетња по свету.

IX.

Познато ће бити и нашем свету, да је приликом закључка будимпештанске изложбе мађарски министар Сечењи полубио у руку нашег престолонаследника О

ПОДЛИСТАК

Нема пријатеља.

— Хумореска —

(Сирметак.)

Још дан два на на бал. Ада је једва чекао тај дан, на већ је у напред у својој машти уображавао, како са њом игра, како јој песму даје и како јој љубав изјављује.

Све је у свом реду, још се три дана у напред бринуо, та није то ни шала, нема човек хаљина, а онамо ће на бал! Е на како ће на бал? Ни бриге вас! Вештица, ars! Зна он и за овај стих, ма да није његов: треба хтети, треба смети, па да видиш куд се лети!

Чакшире и пруслук добио је од једног Јака, а Милета му је дао капут, ал немојте мислити, ваљда успомену од Митрова-дана. Купио је Милета себи за светосавску беседу нов капут, па зашто неби човеку помогао, та ина он с које страше риба сирди. Зино је он и за линебриф, па и како да не зна, кад га је он сам и написао. Зино је он, да ће се Ада познакомити као и он некад на шпргарену. Чуди се само како му није познао рукопис, ал зато је он усиитио на шарпо свако писмо, надао се он томе козачу, на је знао и да доскочи.

Осванu и тај дан, на дође ће и вече. Ада купио у књижари ружичасте артије да напише на њој коју строфу, из песама, које су биле посвећене пред Ањелија, па сад их даје Вукосави. На исправно да и овај стих није смео фалити:

Нек с' тресе васелена!
I ек пуца стење!
И опет ћу те ја љубити!
Оj! Оj!
Ањеле мој!

Та то му је један од најлепших стихова, много је то речено у тој строфи.

Још око два сата после подне почео се спремати, па да није још у то доба почео мождa би се још и задоцнио, јер није то шала чакшире дуже но што треба, пруслук комотан, капут потешњи, једна се мога удесити. Е дође доба да се иде и на бал; узе ону ружичасту артију, метну је у конверту па оиђа у цеп.

— А шта ти је то? питао је Милета, ма да је знао шта је у ствари.

— Теби ћу казати и више ником. Пре два три дана добих од моје Вукосаве ово, писмо, ево најпосле прочитај га. Милета је морао читати ово писмо, које је сам својом руком писао.

— Е, на сад имаш прилику да вратиш мило за драго. Данас јој можеш твоју љубав открити.

— Та то ја и мислим. То и јесте главна цељ, што данас идем на бал

том чину још и сада непрестано говоре мађарске новине. Једне осуђују, а друге бране и правдају министра Сечења. Ја се пак заиста морам чудити томе, што је неким Мађарима криво, што један човек у свом патриотском заносу пољуби другог човека у руку. То смо ми Срби са свим другчији људи. Наш један поп пољубио је Германа тамо, где не треба, па ми за то не дигосмо ларму, већ остависмо човека да ужива у ономе, што му годи.

Ал тако ти је то: Мађари су у свему чудновати људи. Ништа им није право. Криво им је и кад се ко буни и кад ко мирно пева. Не допада им се ни лојалност нити нелојалност. Крију су им и словачки мирни певачи и румуњске предсетисте. Једино, што им се допада, то су — словачке девојке. Чак и старом-Кошуту запело је око за њима, те по што-по сам није више за љубљење и миловање, то хоће од њих — од девојака — да створи пропагаторску чету, која ће љубављу ширити — мађарску државну идеју и мађарски језик. Ово, ту мисију могле би на себе узети мађарске ватрене девојке, које се налазе не само сугде у словачкој варошки и варошици по пространој Угарској, него их човек може у многим домовима у Србији, Румуњској, Бугарској и Турској (а биће их сигурно и по Босни и Херцеговини, јер где је култура, ту су и оне) наћи, али стари Кошут сигурно држи, да не приличи своме, да своје хвали и уноси. За то предлаже, да мађарске имућне породице узимљу у службу словачке девојке, да их образују у мађарском духу и да им за тим дају нешто мираза, па да их повазданају по словачким селима, где ће онда словачке неве ширити мађарски језик и мађарску државну идеју. Ово је свакако врло добра идеја. Кад могу Бугари имати своју чету Аизонака, за што не би Мађари имали своју чету удавача, које неће гошењем и танцима, већ љубавним погледима, топлим загрљајима и врелим пољупцима ширити мађарску државну идеју, те тако ону осладити свим немађарским народностима? Ја сам баш тврд и по неки пут врло опак човек, али тешко да не бих и сам капитулирао на мирисавим грудима какве лепојке, а камо ли неће то учинити мирни и меки Словаци.

Него то је зло, што су данас тако рђава времена наступила, да свако као ђаво од крста бега од — женидбе, те мађарско-словачке удаваче могу плести седе, ако се т. ј. неби убрзо падала наредба, да се и католички попови и српски калуђери морају женити. У каквом чудноватом времену живимо, можда ћемо и то дочекати, али онда морамо спремни бити и на ужасне протесте од стране разних куварица, прала, па можда и ђенералица. Онда ће Кошутов предлог изгледати к'о шут, јер ће га та страшна женска армада тако ужасно очерупати, да на њему ништа друго неће остати, него само за старца Кошута карактеристична пословица: Мартин у Загреб, Мартин из Загреба.

Међу тим, кад је баш реч о Загребу, морам рећи, да ћу скорим и тамо у шетњу отићи, те да видим, како може ко бити и госпођица и супруга покојног једног српског уметника, дакле и девојка и удовица у један мах. Тако је бар стојало у нашем честитом „Србобрану“ у једној белешци, у којој се јавило, да се госпођица — удова Марија Рајковића удала за г. Димитријевића. . . .

Хтео сам вам још о многом другом чем писати: о аустро-угарским делегацијама и о лажи и паралажи, о

— То је врло паметно! а сад лаку ноћ! жури се да се не задоцним.

Свет је тумарао тамо и амо, фијакери јуре, довели госте на иду по друге. Тако и наш Аца, кад је дошао до дворане извади новац на карту, а добровољне прилоге није имао обичај да подарује, не знам и коме, та он нема пријатеља!

— Гостију хвала богу доста! тешили се касири на каси, а и Аца се тешио што му је ту анђео. Одмах дакле на посло неће на госпођици, девом ногом струже, а лицем се клања, као какав дресиран рвач у циркусу. И није дуго било, ал ти се мој Аца упрегао са госпођицом Вуком, на весу по сали — шетају се.

— Како вам се допада програм? отвори Аца.

— Врло добро! а овамо та није ни прочитала, међу тим га је Аца знао целог на памет.

Све је живо и весело, нови гости долазе, претстављају се и. пр. господин Паја Цврчић (не)свршени правник.

— Госпођица Вукосава Видић! Особито ми је мило! Имам част! Такође! и шта ти ја све ту знам.

Проће ли пак који с' њим Аца не жени баш у љубави, тог ће скроз и скроз искритисати.

— Прва игра је на реду: Коло Тако и вала на српском балу.

Већ се и виолине удешавају, сад ће да се почне. Музика засвира. Коло се вије и све се таласа. Аца са Вукосавом, та није да га заплеће, та није да га води, истина да је умео да стане и коне на жуљ, али за што је бог дао реч: пардон!

Кад игра престане, онда, ако се размаженој дами допада игра тапше и рукама и ногама, вапије на сво грло, на ново! репете! Па онда хвали игру, да је то пајпевања, најукуснија и т. д. Оде ли после са другом дамом да ту исту игру игра, па ако сењој не допадне, он као изображен младић мора бити њен једномишљеник, па мора ону исту игру коју је мало час хвалио и у звезде ковао, морао је сад на сва уста да се дере, како је то проста, груба, неспосна и мизерабна игра.

Таке је и Аца ерсће био. Прво се дерао: на ново! а после је онако песнички морао да омаловажава.

Ко игра са Вукосавом, до Аца на Аца. Сирома Алекса, та он је баш мислио да она њега љуби. Та добио је „лиспбриф,“ то тек не може лагати. Јест', добио лиспбриф од Милете!

— Имам госпођице нешто важно да вам предам. То је био увод следећем делу.

— О молим, у свако доба! али само се претрните до кадриља.

Дође време и томе кадрилу. Аца је једва утрабио своју Вукосаву, а њој самој било је већ несносно, непрестано са Ацом на Аџом; нећеш ваше мислила је у себи, али ипак доста се лепо показала спрам Аце, та она је изображена!

*

Тисином јубилеју и о паклених мукама угарских држављана, о пештанској изложби и о скупом шампањцу, о култури и о вештањима у Босни, која су тамо са свим обична ствар, као што сам „Сарајевски Лист“ искрено признаје, у кратко, хтео сам вам још врло много писати, али сад баш добих телеграфску вест, да је Србија огласила Бугарској рат!

То ми је убило сву вољу за даље писање и разговило ми сав хумор, ако га т. ј. у опште имам, и ја морам из рањеног срца у овом шаљивом листу болно завапити: Боже, не дај, да после ове друге Струме дође друго Косово!!!

Нека би из братске крви, што сад тече, никла братска слога и заједница за вечита времена, а нека би се у тој крви угушили сви они, који неће да су браћа! . .

Милисав.

У ш т и п ц и

Има ли славе у томе, кад цело Славенство данас говори: „Срби су — п р е ш л и б р а т с к у г р а н и ц у.“

* * *

Краљ Милан је дочекао да победоносно уђе у Цариброд. Само нек зна и то, да се тим путем не броди царству.

* * *

Српска влада тражи, да Србија најмање добије. Три. А зар она не мисли да би то било вечит т р и у здрављу ногу.

* * *

Досад нико није знао, зашто се Сливница тако зове. То није велика штета. Али ће бити штета ако потоња нараштаји почну с проклетством приповедати да је то с тога, што се код С л и в н и ц е е л и л а толика братска крв.

* * *

Гарашанин се уопште постарао за краљеву географију У место „драгоманског клапца,“ знаће се то место „д р а г о м а н с к а к л а н и ц а.“ Само ће на жалост све, што се иначе звало драго, постати не-драго.

* * *

И Грци мисле на — Софију. Т. ј у њиховом језику значи Софија: м у д р о с т, а „иди м у д р о“ значи: — „не погини лудо.“

* * *

Јевреји прилажу по Пешти на српске рањенике. Ако устреба доцније што више сандука, прилагаће још радије.

* * *

Наши министри хоће да уведу порезу на неожењене момке. Ући ће до душе и отуд у благајну новаца, али ми мислимо, да би од пореза на рђаве министре, још више ушло. **Ѳ.**

П у с л и ц е.

△. Чивутско-бечке и чивутско-пештанске новине праве од својих симпатија опаклије, да је лакше могу према ветру обртати.

Говори се, да је кнез бугарски р а њ е н. Ал ја мислим да је ипак краљ Милан р а њ е н и ј и од њега.

Кад јој сад хтеде да преда песму, она одлагаше на крај игре. Трпео спасен!

Једва је чекао крај, да се онај грлати аранжер продере:

— Шасе! Красе!

Аца је добио мало трему, истина не џокоње зуби, али ипак му је око срца лакше, а гефрорепеса ове ноћи још није ни видио.

Ево и краја. Сад се Аца величанствено поклони, па извади из џепа судбоносну артију и преда је Вукосави пропративши песму са неколико лубавних фраза, а он сам оде онда да не буде у присуству, кад ну буде песму читала, оде у један бућак да посматра призор.

Вукосава отвори коверту и прочита песму, која је њој била посвећена, па још кад је прочитала лубавно писмо што га је Аца написао, поцрвени већма но она ружичаста артија; хтеде да баци Аци натраг, ал јест њега чека и она га баци под ноге, па још за тим је био чардаш на реду. Опоро би писмо изгледало, да није Аца видео шта се збива. Појури као бесомучан, да спасе још земне остатке своје песме. Кад је стигао до надераног писма, свиче се да га подигне, гурне га неко из љља да је на клизавом патосу пао колико је дугачак на сред сале.

— Пардон!

Може сад, кад је овај већ изукао џиџиџиванџиг, на трпа!

Смеју није било краја. Ај, да је сад било Милети да види Ацу, како је подигао жртву туђих ћонова, метнуо у џеп, па терај одакле си и дошао.

Отишао је кући плакајући. Све посрће пугем. Кад је дошао кући, дочекао га Милета, са речима:

— Као чпаде!

— Зло! зло! вајкао се Аца.

Та волео би да се у мору удави, него што мора овај срам да трпи. Дошло му је било већ да се убије. Милета му је препоручивао да скаче у Дунав, предлог пропада.

— Па шта је било?

— Ђубе је знао! опасно ниште линебриф, а кад јој одговорих и још тако красну песму дадох, она баци под ноге и изгази писмо на сред сале.

— Какав линебриф, па то сам писмо ја писао теби, зар ниси познао руконис?

— Немам пријатеља! уздане Аца као у заносу.

— Е то је за шаргарепу завршн говор Милета.

Сутра дан добије Аца оно писмо без титуле.

Од јако се мајуо песништва, побегле су од њега муве, лира зарђала, а тудало намазано сланином.

Месец је пун, а Аца се дере на сво грло:

Немам пријатеља!

Срола.

***. Даклем Гарашанин је сада пр мно па се (или пода се) и војно министарство. На пека. Са две столице се брже пада.

⊙. О Грчкој се још не зна је ли мушко, или женско, или средње. Али толико грческе мудрости има, да се грчевито не хвата за онај дерин берлински уговор.

⚒. Ово истина: у нужди се пријатељи пробају. Али ипак за то без нужде пробу правити није благоразумно.

↕ Ни „Турски Мародˮ не одобрава данашњу Србијанску политику, и тиме се разликује од „Нашег Доба,ˮ као што се разликује субвенција од несубвенције.

□. Нека господа у Сомбору једе се, што су у позоришту ложе тако мале, кад десеторо уђу, једанаести мора кроз врата да пири.

⚖. Даклем Анђелић је био две недеље дана у Бечу, али није са великом капиком ручао. Препоручујемо „Нашем Добуˮ, да из овога какав лугачак уводни чланак напише.

Ћира. Даклем магла је помогла Бугарима да српску војску узбију.

Спира. Магла брате, магла.

Ћира. А од куд те магле?

Спира. Ја мислим да је то екстракт „Видела“ и виделовске политике. Да не би „Видела“ и Виделоваца, не би ни ове магле било.

Ћира. Море, Спаро, ми смо у овим бурним данима и заборавили да треба господину Тиси честитати.

Спира. Ал како ћемо, кад он не зна српски, а ми још не знамо мађарски?

Ћира. Е, знам ја једну реч пештанску, коју сам толико пута чуо од пештанских Ђака. Могли би ту реч употребити.

Спира. А каква је то реч?

Ћира. „А б ц у г!“

Мајер

Једно се мој пријатељ Сава
Што му стари амбрел прокисава.
Покисла му на кошуљи
И златo и свила,
Баш ка да је у Пешти
На изложби била.

Л. М.

Ћука. „Сад ће увести порезу и на нежењене момке.“

Шука. „И још?“

Ћука. Ваљда после на неудате девојке.“

Шука. „И још?“

Ћука. „Можда на оне, који остаре а не постану — деде.“

Шука. „И још.“

Ћука. „Е после ће ваљда на сабор, који је тако паметан те све дозвољава.“

Проба пера.

CLI.

Адвокат Н. Н.

Има један адвокат
— Незнатиц велија —
Ал процесе добија,
Даклем ипак дели ја.

Делијом га и зову,
Јер, ка' што се вели:
Што с партија одере,
То са судом дели.

CLII.

Комплименат.

Госпођица Јела
Бела је пребела;

Бела је од снега
Најстуденијега;

Бела је од млека
Најкиселијега;

Бела је од крпа
Немиришљивога, —

Само није бела
Од белила свога.

CLIII.

Романцујак.

У тамбуру, у тамбуру,
У тамбуру, ој.
Свирао је, свирао је
Млади бербер мој.

Свирао је на дубине
Осећаја сви;
Свирао је да га чује
Његов vis à-vis.

Свирао је од зорице,
Кад је румен зрак,
Свирао је до вечери,
Кад се спушта мрак.

Свиђ'о ј' драгој, да бар један
Поглед добије — —
И за ово пије доњ'о
Да ме обриђе.

Г—д—и.

Добар војак.

Покојни Струња док је млад био крио се од солдачине, а кад је већ постао човеком напесе га ђало да се врбује. Јео је, пио је и весело се неколико дана, ал кад је требало „паруковати,“ — а он терај у пећ и сакрије се. Онамо онамо пађу га и извуку напоље, одадру му неколико пресо леђа па хајд с' њим у Н. Сад. Био је баш четвртак кад су га однели, и док се ту дипломатисало, — дође заповест да иде сваки својој кући. Струња упрти торбу на леђа па хајд кући, и стигне у пече недеље доцне па лући у прозор. Жена узнерено упре очи онамо и запита: ко си? Ја сам, одговори Струња, отвори врата! И ју часни те крст потро, а кад брж' ти натраг, та писи ни комуљу запрљао? Та само кад сам се жено опростио, није то за нене, овде познајестору можеш казати шта ћеш, а тамо пред једним капетаном мораш ћутати.

Кад се тако сит налаго жени шта је све видио, чуо и радио за три дана — легну спавати. Ујутру обуче се на хајд варошкој кући да се пријави да је дошао, а кад тамо, а бирова још нема. Док није биров дошао, налаго се онима у гонгу варошкој до миле воље. Дође и биров и уђе унутра, а Струња за њим те по солдачки испреси се и салутира, ал шешира не скида доле. Биров разрогачи очи па зачуђено упита: А кад брже ти дошлеја натраг?!

Та, онај, пустили су нас куће знате преко зиме.

На ди ти је пасош, запита биров?

Ено, рече Струња, и извади експласуш-шији из пруслука. Узе биров но здрав читав окрене натрашке па поче, озбиљно прелетати очима пис мено и рече: боме, овде баш не каже најлепше за тебе, — а онамо нема ни српски читати, а камо ли немачки. Е та није то то, рече Струња, то је знате извадила жена билету на клусе да може у риту пасти, а ово је знате остало у другом џепу. Па што ми тако не кажеш рекне биров, већ не овако матерог мучаш! Ја видим шта је да је, само за тебе не гласи добро. Ајд што му драго, седи стручо синко! Фала, тато, солдат је научио стајати.

Ђ.

Радост дедина.

Уз'о деда свог унука
Мет'о га на крил'о,
Па га пита: Знаш ли шта је
На Косову било?

Добро ђаче даде чути
Свој гласак умилни:
„Nagy-apókám, hát te nem tudsz
Magyarúl beszélni!?“

— и —

Маштарија.

Кад би нешто место кише
Све падале банке.
Десетице, хиљадарке
Лепе, нове, танке;
Ала би се то купило
Дању и по враку,
По варошн и по селу,
Њиву и сокаку.
Ја се не би ни сагнуо
За то благо клето,
На главу би корпу мет'о
Па би тако шет'о.
Отшет'о би баш онамо
Где се порез кући,
Просуо би оне банке
По широкој клупи.
За сву српску сиротињу
„Ево порез дајем,
Јер ја њине горке јаде
Одавна познајем.
Па сад ако још добошар
Дође њивој кући,
Ову ћу му корпетину
На главу натући!“

Гиган.

Зашто?

А. „Знаш ли ти да у Ледницима лежи већ од 5 дана човек, а тамошњи свештеник неће да га сарани?“

Б. „— Зашто?“

А. „Просто зато што још није — умр'о.“

Госпођици Насти.

Госпођице Насто,
Чедо ђаволасто,
И приземљасто!
Ко камени угаљ црна ти је коса,
Црн ти младеж лепо стоји испод носа;
Рукавица црна на твојојзи руци,
Стоји као љуска на врелој јабуци;
Тако т' исто стоји и црно одело
Уз гиздаво тело;
Обрвице црне, црне трепавице,
А мраморно бело и румено лице,
Црне су ти очи жар све из њи пуши
Ал ти с' боме црне још и врат и — уши.
Бело лице а црн врат —
То пасује акурат.

Гиган.

„Да“ и „кад“.

Да имаде мачка
Само једно крило
Не би ни по вранца
У ваздуху било. —

Кад би нешто место више
Карловачки шилер пад'о,
Сломили би сте амбреле,
Покисн'о би свако радо.

Гиган.

Хм!

Што се више ради,
Све је више глади.
Домовина ј' вама
Зато пуак сита.
А чега је сита?
Сита ј' — дефицита.

А. М.

Одговори уредништва.

„Воскресеније из мертвих.“ Ево садржаја ваше хумореске: Богослов Јова није већ знао како ће друкчије да од сиромака оца свог измами новаца, него подговори телеграфиста, да му оцу телеграфира е је Јова умрло, зато нека пошље новаца за погреб. Новци дођу — али други дан ујутру дође и отац и слатког сина не нађе мртва, — него пијана. Кад би ми то као хумореску изнели, наши би се читаоци заплакали, што такав један син није одиста умрло. Но како наш задатак није да читаоце расплакавамо то смо ову вашу „хумореску“ предали пламену, који ју је врло радо примио. Надамо се, да ћете нам за то захвалити, — ако не таки, а оно после неколико година. Иначе, ви сте нам до сада слали прилога, које смо радо примали, таке ћемо и од сада радо примати.

„Од луда попа луда и молитва“. Оно што је Гапра звонар казао попи Матеју, — то примите и ви као одговор од нас.

С — и у К. То ми не знамо. Питајте њега самог. У прочем „ваша жеља нашој жељи чисто одговара.“

М-к-н. Нема тога српског листа, коме би се ми жалили што преговорити над зато довољно повода имамо. Али ваш чланак, у коме се тако оштро чешете о „Бранику,“ не можемо примити. Ми поштујемо људе к'и на „Бранику“ ј'тује. А што нам „Браник“ није хтео разјаснити ову загонетку, за то он сигурно разлога има — можда му дерогира одговарати „Стармалом“. А можда ће то и учинити, само још није доспео. За то му нећемо објавити рат, јер би онда мађарска делегација и нама викала: éljen!

„Звонарина Љља.“ Хвала на лепој хуморески. Али пошто е подужа, па је не би могли изнети целу до краја ове године, то ћемо је почети у првом броју 1886.

Новије књиге и листови

које уредништво добија у замену:

Мало више светлости или извештај о извештају одбора панчевачке срп. црк. општине. Написао: Један за многе.

Tvics. List za šalu i satiru. Izlazi u Zagrebu 1. i 16. svakog mjeseca. Vlasnik i nakladnik Ivan Krajač. Urednik Fr. Miloševič. Tiskom dra D. Starčevića i druga. Predplata do konca ove god. 1. forinta.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читаником ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Евађеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — — —	10 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референт — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарск г превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити најнећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Сад је баш изашла и може се добити:
Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1886.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ДВАНАЕСТА.

Овај најбољи, најбољи, најјефтинији српски календар, који је за ово једанаест година распростр у више од 150,000 комада по свима крајевима где год има Срба, шт мнан је и ове године на л е п о ј, у г л а ђ е н о ј а р т и ј и братском што штампа нарочито с л и к е. —

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. **Александар Сандић** Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, пасхалију, небеске знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима уређеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предсказке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, виварски календар уз то **чисто изрубрициране листове за бележење.**

„Орао“ доноси и у овоме своме дванаестом лету за год. 1886. богат и одабран садржај уређен уметничким израђеним сликама.

Забавно-поучни садржај

„Орла“ за годину 1886. грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: **Животописи и завештаји**: а) Мајор-Миша Анастасијевић, б) Атанасије Петров син Герески. од С. В. П. 2. ПРИПОВЕТКА ИЗ СРПСКОГ ЖИВОТА: **Цвоточина**, од С. Б. П. 3. НАРОДНО ЗДРАВЉЕ: в) **Алкохолизам**, седми чланак од Дра Ђорђа Натошевића. б) **Правила за очување здравља**, од **. 4. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) **Орлићева кошница**, од Јована Живановића. б) **О гајењу пиће**. в) **Вртарске поуке**, од Б. 5. ПРАВНЕ ПОУКЕ: **Закон о разрешењу граничарских задруга у Угарској**, од Б. Д. 6. НАРОДНА НАСТАВА: в) **Кућа је први бранич народности**, од С. В. П. б) **Оснујмо „Народно-црквену библиотеку и музеј српске митрополије и патријаршије,“** од С. В. П. в) **О дацијама или како се обогати?** г) **Шта могу местни школски управитељи?** д) **Спасавајмо наше народне школе**, од С. В. П. е) **Српска раља на земаљској изложби у Будимпешти**, од С. В. П. 7. БЕЛЕШКЕ. 8. УЗ НАШЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ. Уз овај садржај иду **Вашари** и **Огласи**.

Илустрације

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1886. доноси ове слике:

I. **Насловну слику**: 1. Вук Стефановић Караџић. II. **Ликове**: 2. Мајор-Миша Ана тасијевић. 3. Атанасије Петров син Гереска. 4. Димитрије Матић. 5. Димитрије Ружић. 6. Влахо Буковац. 7. Никола Атанасијев Плашић. 8. Јово Митрићевић. 7. Слика дра Ј. Суботића. 10. Виктор Иго. III. **Слике из наших крајева**: 11. Велика школа београдска. 12. Сеоачка кућа у Лици. 13. Црногорка. 14. Хајдук на одмору. 15. Кореница. 16. Сремац. 17. Циганка. IV. **Слике из Русије**: 18. Кавказка цура. V. **Слике из словенских крајева**: 19. Златни Праг у Чешкој. VI. **Слике из Арапске**: 20. Пошта у пустињи. 21. Бедујин на молитви. VII. **Са угарске земаљске изложбе**: 22. Српске црквене старине I. 23. Српске црквене старине II. VIII. **Слике народних светитеља**: 24. Ћирил и Методије, слов. апост. и просветитеља.

„Орао“ за год. 1886 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница **Велимира Валожића** у Београду која рабатује 20—25%. **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и куцима за готово дајемо најбољи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „ЋАРИЋ“ мали календар са сликама за год. 1886. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 20-ог Октобра 1885.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду,
издавалаца „Орла“ и „Ћарића.“

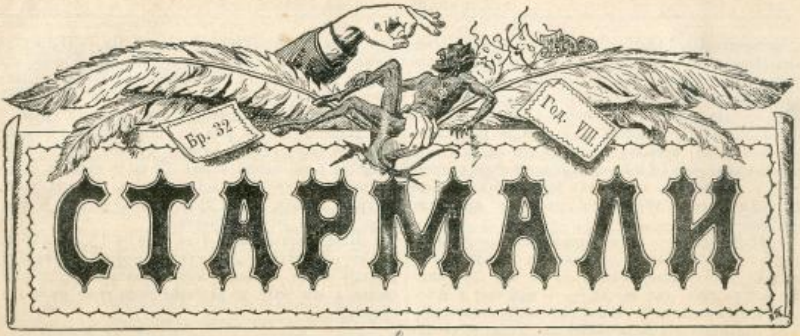

У Новоме Саду 30. новембра 1885.

„Стармали“ излази сваког месеца. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Живј-Јован Јованомић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse. 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Па шта сад?

Ој Србијо, земљо млада,
Пуна туге, пуна јада,
Ја те љубим очајничкi,
Данас већма нег икада.

Није тебе обрвала
Та сливничка магла, тама;
Твоју снагу ломе, гњече,
Море, трују годинама.

Дизало се у весиву
Свако пашче, свако звере,
А лозинка била им је:
Убијајмо карактере!

Младом лоту — салом крила.
Живљој крви — пут пагнања.
Здравој мисли — сто жандара,
Ведром челу — жиг издања.

Себичњашто, шарлатанство,
Пустоловље, крвопсиље.
Ајка, јуриш, бес на с в о ј е,
Подли прихват жеље туђе.

То је семе, што се смело
Сејат' широм на све стране.
Смеш ли рећи: Није тако!
Смеш ли рећи, краљ-Милане?

То је семе, из којег су
Данас никле прве гране.
Смеш ли рећи: Није тако!
Смеш ли рећи: краљ-Милане?

А под чијим пустим крилом
Дочекасмо ове дане?
Питаће те правда божја,
Питаће те, краљ-Милане!

Божја правда споро суди,
Али дође из пенада, —
Смели ли бити, сме л' се хтета
Да за кривце народ страда?

Где год жандар глас не дави
Виче ти се од-а-свуда:
Силази се с в о ј е в о љ н о, —
Ил још чекаш горих чуда!

—o—.

У место шетње.

Нађе неки пут шалњиво доба, н. пр. кад се Грчка спрема за рат, ил Кошут пише озбиљна писма о помађарисању Словакиња. Али кад падне кри, изволте отуда онда месити шалу. Да сам српски генерал, ја бих можда то могао учинити, јер су српски генерали узели овај рат бар испочетка, одиста као неку шалу. После те шале, шалњиво је данас можда још једино то, што у општте излазе шаљиви листови.

Па још изволте писати шетњу. Од кад се прохтело краљу Милану да се отшета у Софију, те изађе толико зло, од тог доба мора човек б е г а т и од шетње. Но може канда исто толико зло изаћи и од стојања. Ако н. пр. бугарски кнез узбуде хтео дуго „стајати“ и постојати у Пироту, може отуда да се р а с п и р и по њега пре шпет(њ)а него шетња.

Но већ ми, који живимо у Угарској, требали би да смо доста хладнокрвни према губитцима. Србија је н. пр. овог рата изгубила 6—8.000 држављана, али ми у Угарској губимо сваке године далеко више. Ето

се лане одселило 14.000 а ове године 16.000 угарских држављана у Америку. То је по нас исто тако пропало, као горњи губитци по Србију. Само што наша влада отпрема људе сама у „други свет“, а српска влади су зато нужни — Бугари.

Код нас је у Угарској дакле вечити рат. Сваки час нам оде по нека жртва, сваки дан видиш где је опустило ново село. Дабогме, да је наша влада напреднија од српске, јер не троши барут. Иначе наше „жртвице“ гута Америка, а српске је прогутала Бугарска.

Ми у Угарској иначе прегоревамо доста лако „губитке“. Шта више, ово дана смо славили десетогодишњу Тисину владу. Значи, да ће нам бити мило ако и даље узиде као до сад — — наш свет у Америку. Но Гарашанин се каиза сам постарао за своју славу. Он влада тек пола толико као Тиса, те се постарао, да на његову петогодишњу прославу — пуцају чак и — топови.

Чудан смо ми свет! Да је Гарашанин доченао своју петогодишњицу у „миру“, ми би му сви жедили ово, што је заслужио. Већина би рекла, да тај човек цео целцат не вреди, ни метак барута. Ал кад је послао толики свет на кланицу, само да може славити своју петогодишњицу у Софији, многи од нас хоће да промукну славећи га.

Но дабогме! Велике грехове, која допиру до неба, не виде мали људи. Већина нас виче много жешће кад се на неправди затвори човек, но кад се на неправди упропашћују народи.

Међутим српски краљ као да схваћа ту ствар с друге стране. Он је мислио народ ће му заборавити на онолике упропашћене Србе, ако „придобије“ отприлике толико исто Бугара.

Много се говорило у последње време, где се то бавио краљ, па нико не уме рећи. Неки су листови већ писали да се убио, па су то после опровргли. А ја бих одиста рекао, да се он доиста убио, и ако сад преговара с министрима у Нишу. Он у Нишу да богме и опет нишани на некога, само је сувише разрок политичар, те се јако бојимо да не нишани опет на једне, а да не погоди друге. У осталом он кад и нишани, не нишани на онога, на кога треба.

Најновије му је дело то, што је оборио војеног министра. То је добро учинио, јер пог, ешка војеног министра беше одиста велика. Та тај је кукавац радио све оно, што му је заповедао — краљ. За њим дакле не треба жалити. Он је крив, само се вели да је онај прав, који га је — искривио.

Није дакле никакво чудо, што је 15. септембра, кад су оно падале „звезде“, говорио наш народ: „Падају звезде затонице у море; грнота им је, да нам светле, а још мало, па нас неће више хтети ни сунце грејати.“ **Ѳ.**

Уштипци.

„Стармали“ части кривце обично с „уштипцима“, о Божићу их части са „орашчићима,“ о Ускрсу „црвеним јајима,“ а у овом ратном добу, требао би их канда частити — „куршумима.“

* * *

Има људи који никако не могу да одвоје српски народ од краља Милана. Али да то може бити, најбоље је показао сам краљ, јер се он давно одвојио од народа.

* * *

У Србији нико не зна, где је данас краљ Милан. Камо среће да се не зна ни какав је.

* * *

Све читам, како се ради на томе, да Аустро-Угарска упадне у Србију. Но мени се непрестано чини, е се ради на томе, да Србија „упадне“ у Аустро-Угарску.

* * *

Угарска влада је довела међу нас Чангове, да

ПОДЛИСТАК

Дипломатски.

Хумореска од Драге Гавриловићеве нар. учитељице.

Госпођа Чигрићка данашња је удовица. Од мужа јој остаде за издржавање тек мала трговиница, кућица, нешто земљице и умиљата ћерка Даница.

Да је Чигрићка вредна и поштена удовица, заклеће се цело село Х. Но било је нешто што су јој неки и замерали. Замерали су јој на пример, што нема одрасла сина, него тек ћерку на удају, па опет сваки-час „вика“ и прича у кућу сву сеоску нежењену мушкадију; неки су јој опет замерали чак и то, што за женски „писмен свет“ немари ни да чује, а од мушкадије бира опет и „чествује“ све писменије од писменијих. . .

Али госпођа Чигрићка је промућурна жена, па и не хаје за то. Зна она, да се не може наместити колача целоме свету; а она је пуа то сирота удовица, на коју свака ђаво насрће. . . Неда се богме она у својој намери ни чим спасти — ко хоће боље, широко му поље; а она добро знаде, да је данас тешко и „мушкој глави“ „усрећити“ женско дете, кад нема мираза; а ди ли њојзи, сиротој удовици! Свој „залогај хлеба“ не може тек зету дати уз ћерку: а будно око њезино давно је увидело да је оно „суђено“ опразна реч, па није хтела „да чека срећу“ скрштених руку. . .

„Прилика нас чини и крадљивцем“, умиривала је она; па што не би познанство одвело доброј партији а без мираза?! . . .

Разуме се, да су ову намеру њезину брзо проникле сеоске бабе, те критизирању и сплеткарењу не беше краја. Но Чигрићка је све то одбијала кочијашком изреком: „за добрим се коњем бат чује!“ Или: „Тако оћу, на пуктум! Познаје ја свет; док девојку један узме, треба хиљади да се допадне. . .“

„Паметна женскиња“, говорили су на то неки; други су опет вртећи главом шапутали: „Сирото дете изаћи ће на глас и пропаће, са луде матере!“

Госпођица Даница изађе међу тим заиста на глас — особито код мушког света — као најлепша девојка, не само у селу, него у читавој жупи њи. . .

нас они науче, како треба љубити домовину. Кад тамо Чангови оно дана дигоше буну, јер им је велика — пореза. Шта ћемо сад господо с „учитељима„ ?!

* * *

Слава Тисине десетогодишње владе, сирушила се за један дан. Ми се јако бојимо, да ће у своје време, оплакивање те десетогодишње владе трајати годинама.

* * *

Посланик Олах интепелисао је нашег министра финанције због тога, што је пољубио престолонаследника у руку. Но да је отац Панта био на карловачком сабору, каква би то тек била интерпелација. (Та зна се где је он пољубио Германа.)

* * *

Немци у Ђерђамошу жале се, што код њих помађарисање иде врло споро. Дакле зло по шовене. Они, који хоће да се мађаре, не могу да науче мађарски, а они који би имали памети да науче мађарски, ти опет имају памети и зато да се не мађаре.

Θ.

Ћира. Ја мислим да се књаз Александар мора задовољити тиме, кад му Србија жртвује оно, што јој је најскупље.

Спира. А шта је то?

Ћира. На — краљ Милан.

Спира. Али ако се не задовољи тиме?

Ћира. Е, онда ће Србија знати шта ће радити, јер онда ће повратити опет себи симпатије целог словенства.

Ћира. Зашто је Уредник „Наш. Доба“ рекао и написао: „Хвала богу. Данулисмо душом!“ и то баш у онај дан, кад су сви други Срби јаукнули из дубине душе.

Спира. Он је тога дана добио четврту рату субвенције, о којој је мислио да је више неће ни добити.

Ћира. Е, даклем он није слагао. Он је заиста дануо душом.

Ћира. Зашто се краљ Милан за две године дана није ако крунисати?

Спира. Ја ти то не знам казати. Питај његове жалосне доглавнике.

Ћира Знаш, брате ја би волео да је он био у своје време миропомазан, него што је сад, на велику жалост и срамоту нашу — ратопомазан.

Пуслице.

△. Краљ Милан је увек говорио: Не питам ја никога (т. ј. из народа свога), јер ја са моје висине даље видим него ико други. (Али мени се ипак чини, да ће се њему очи отворити тек онда, кад се опет у низину врати.)

⊕. Краљ Милан је у ратној прокламацији својој говорио о „традиционалној политици своје породице„ и о неким „виших интересима“. Криво схваћену традиционалну политику може сад са собом понети, али „виши интереси (лендербанкини)“ остају на грбачи народа.

○. Најсрећнији су сада читаоци „Нашег Доба.“ — Они ће можда тек после 14 дана чути да је и Пирот пао, а донде већ може бити братска споразума и заједничке акције између књаза бугарског и краља српског (али наравно, тај неће смети бити противник начела уједињења).

Кад је Чигрњака то чула, пливала је у радости.

Но где је срећа ту је и несрећа! Удварача беше око Данице, по балском пазару, више пег' „.....“. Даница је опет девојка са финим укусом, па се не задовољаваше ма чиме. Четње јој и радије на пример заставјаше око на поносите лињану и мирисавом карамфилу, него на другом грубљем цвету и корову. . . То сам само примера ради навела.

То су њезини удварачи брзо увидели, па како се улога „корова“ нигоме не свиди, почеше се са ласкањем још више надметати. Надметало се и удварало „јуначки“. док се та борба неколицини не досади, те неки са осмејом резигнације а неки са злобним церекањем напустише кућу госпође Чигрњке, оставивши поље другим срећнијим или бар истрајнијим јуначинама.

„Јесам ли ти казала (или казао) да ће тако бити. Ето тај и тај више је и не гледи. . . Не долази јој више ни у кућу; чекај само још који дан па ће и њезином царовању кућути час. — Изаћи ће сасим из моде. . . Чудим се само како је још пре нису напустили!“ чуло се сад опет по селу.

Но сад се већ мало забринула и госпођа Чигрњка, и строго наложила ћерди, да пази шта ради, па да не прави много разлике међу удварачима. . .

Али јест, хоћеш! — Даница је истина била добра девојка и најпослушнија ћерка, али срце није машина, да се даде увек по напоји вољи управљати, па и њојзи струјаше крв јаче срцу и против воље, кад год је г. Милан Машић, овдашњи ваљани али тек привремени учитељ гледао, него онда кад је гледаше цело туце осталих удварача. . .

То јој је скоро све удвараче распудило и ласкање им речи у отровне стреле против ње претворило. И Чигрњка беше као громом поражена. Није шала; за ћерком јој већ свашта говоре, па онда — тај „голаћ“ да јој буде зет! Не, то она не може допустити; ако та не потврде. после ваљда она да га рани. Па онда зашто је и трпила да свет „испира уста“ са ћерком јој и њезином кућом?! . . .

С тога науми, да учини свему крај. Између заостали ћерних удварача најбоље јој се допадаше Иван Јовић, овдашњи прилично имућни трговац. Њему рече она даном приликом: „Ја вас почитујем, к'о ваљана момка и пријатеља, али моја кћи излази због вас на глас. Ако вам је

□. Ја сам Србин, и не могу никада бранити онога с киме Срби ратују. Али кад сам чуо да гори Видин, помислио сам: боље би било да смо запалили Виделo.

---

†‡. „Наше Доба“ тако доноси ратне вести, као онај, који је чуо да нешто звони. Звони, брате, звони. Гарашанину је већ одзвонило, — али звоно се још није уморило.

▲. У Грчкој је неко изумео барут, који не пуца. Влада је тај барут купила и сада другог нема. Ако грчкој војсци пушке зар'ђају, а мећутим потреба позове на бој, „Стармали“ ће им морати послати неколико кутија пуц-пуцерa.

✱. Будући историчар краља Милана највише се у неприлици; неће знати шта ће пре писати, или „de bello“ или „de pace“.

---

‡. О краљу Милану говорите што хоћете, — не марим (он је све заслужио), — али у част српске војске ми не дирајте. Она је показала старо јуначтво. Њу нису Бугари надјачали, него ово, што дај боже да више никад не буде.

А има ли што ново из Босне?

Има брате, има. Отвори само „Сарајевски Лист“ па ћеш и сам видети. Босна хоће, не само да се пропева, него и да се епроиграа.

Прва је новост „**Певачко друштво.**“ А ко га покреће? Зидар г. Ванцаш. (Босанци још нису изумели инсектенпулфер, данком Ванцошима може бити до певања). У прочем то може и за уроћенике да буде добро, јер кад чују рођаци Ванцошеви из бела света, да се у Босни пева, они ће рећи: Wo man singt, da lass dich ruhig nieder“ — и тако ће да порасте, ако не босанско коло, а оно бар босанска кола низанција.

Друга је новост „**Позориште у Сарајеву.**“ А, то је лепа грана уметности. Позориште је, наравски, немачко, јер Немци се најбоље знају свуда уметнути. Глава је томе позоришту неки г. Шулц. Али за успех позоришном подузећу није довољна само мала глава, тутребан дугачак реп. А реп је публика. Но пошто се Босанци још нису одлучили да буду реп-публика, то ће канда глава тога позоришта заглавити и вратити се у Осек, од куд је и дошао. — То ће можда бити голема штета по цивилизацију Босне, јер г. Шулц је већ прилепио на сваки ћошак веселе плакате, да ће давати: „модерне оперете, шаљиве игре и разне лакрдије“ — (али огрешиће се о свети задатак цивилизације, ако непросвећеном народу не покаже и како се канкан игра.)

Ово су за сада све новости из Босне.

Можда ће ко запитати: „На шта вели „Стармали“ на то?“

Немојте ни питати шта „Стармали“ на то вели, него аџде да прочитамо шта на то вели „Сарајевски Лист.“

„Сарајевски Лист“ вели:

„**Радујемо се доласку овог позоришта.**“

За овако печење то је достојна салата.

Wünsche wohl gespeist zu haben! — Gute Nacht!*

*) На то ћу ја отписати нешто мађарски:
„Nem kell nekem soldta.
Hiszszut a kè bajdlta — jój de fájt!“

Слагач.

дакле девојка у воли, узмите је, или — или ми више не долазите у кућу.“

Момак се застидио, па како не беше према девојци сасвим равнодушан, одмах је онако у забуни и записао.

Кад је Јовић отишао, полети она ћерци у собу, да јој радосну вест јави. На вратима дочека је Даница, и дрхћућом руком предаде јој писмо од г. Машића, што га је донело дете баш сад за госпођу.

Срдито и нагло узе писмо и отвори га. У писму је молио и Машић за руку Даничину.

„Треба ми тај „гоља“! Инам ја за тебе и боље прилике.“ Узвикнула је, па стаде ћери расчлањавати, како је и г. Јовић искао, и да ће скорим бити „претен“.

Даница јој паде на груди плачући; молила је преклињала, да је даде Милану, јер воли и она њега. Али госпођа остаде при своме. — Ко би се још осврнуо и на луде жеље и суве девојачке! . . .

Још истога дана раширо се глас о удадби Даничиној по селу као мућа, помоћу саме ће Чигрићке.

То је чуо и Машић, па дошао да се о томе лично извести. Чигрићка му рече лукаво и снишљено, да јој је врло жао што га мора одбити јер је на своју велику жалост Даницу још пре обећала Јовићу.

Он је ту лукаву учтивост одмах прозрео, па у првој ватри и свом увређеном поносу изазва је, да му се покаже у правом свом облику. И то даде повода да падне изнеђених и оштријих речи.

После овога настадоше по сироту Даницу праве муке.

До сада се још и надала, да ће јој се мати окренути, а сада јој више нико не може!

По заповести материној морала се показивати пред светом весела, а сваке хоће да јој пукне. Не дајмо да до тога дође, читаоци мили, — и ја ћу се трудити да тако буде.

II.

Једнога дана не беше Чигрићка код куће. Даница даде сроу на вољу, те стаде горко плакати — та то је начин оних што не могу да се помогну, а слабо се уздају у људску помоћ. . .

У томе кућну неко на врати. Она се трже и отре сузе. У собу ступи повисоко девојче пријатна изгледа.

„Иванка!“ викну Даница и паде јој око врата.

Верни преводи са српског на немачки.

Лицем на огњену Марију претеновала се госпођица Милка.

Ћира нек се боље покрије ушима, јер ће набелајисати, ако га Паја извесе на пазар.

Мирку је родио виноград, па зато сад сваком пуца под нос.

Госпођица Мара дошла је ове године на полицу.

Мињко изгледа, да не зна ни две у накрст, а пун је натучен ђавола.

Јова је у бирту извукао батина, али се на то ни не осврће.

Није ми ни на крај памети, да просим памигушу Персу.

Код мене нема пет на девет, већ ја сваком истину у брк кажем.

Марко је велика буцибатина.

Тек што се сутоњ почео хватати, а чика је Пера већ насиран.

Још ни зора није пукла, а ја ударио већ у ракију.

Ој месече, врло ми је криво!
Сунце седе, тама паде.
Народ је сав листом устао на оружје против изелица.

Сунце је већ далеко одскочило, кад се Јулка тргла из сна.

Светао ти образ на српском дивану!

Алекса је једну девојчицу узео за душу.

Пера је Паји скинуо шешир, али се Паја прави и невешт.

Бранко се налио до грла, па је из друштва очистио чуства.

Миленков је син пљунут отац.

Милан је одувао својих десет година робије, па се сад влада као банов слободњак.

Mit dem Gesichte auf der feuerigen Maria hat sich Fräulein Milka geringt.

Cyrill sollte sich besser mit Ohren zudecken, denn er wird erweissen, wenn ihn der Paja auf den Markt hinausträgt.

Dem Mirko hat der Weingarten geboren und desshalb schiesst er jetzt einem Jeden vor die Nase.

Fräulein Mara ist dieses Jahr auf die Stellen gekommen.

Miljko scheint, dass er nicht einmal zwei kreuz und quer weiss, ist aber voll überschlagen mit den Teufeln.

Der Jova hat im Wirthshause Stöcke gezogen, aber er kehrt sich darnach nicht einmal um.

Es ist mir nicht einmal am Ende des Verstandes, die Blinzlerin Persa zu betteln.

Bei mir giebt es nicht fünf auf neune, sondern ich sage einem Jeden die Wahrheit im Schnurrbart.

Marko ist ein grosser Zichstock.

Die Abenddämmerung hat sich erst angefangen zu fangen, der Onkel Pera ist aber schon einmasicirt.

Nicht einmal die Morgenröthe hat geschossen, ich aber habe schon im Branntwein eingeschlagen.

O Mond, es ist mir sehr krumm!

Die Sonne setzte sich, die Finsterniss fiel.

Das Volk ist ganz mit dem Blatte gegen die Fresser auf die Waffen aufgestanden.

Die Sonne war schon weit abgesprungen, als sich die Julka aus dem Schlafe gezogen hat.

Es sei Dir das Gesicht glänzend auf der serbischen Sopha.

Aleka nahm ein kleines Mädchen für die Seele.

Peter hat dem Paul den Hut heruntergenommen, aber Paul macht sich ungeschickt.

Branko hat sich bis zur Kehle aufgegossen und hat aus der Gesellschaft die Gefühle gesäubert.

Milenko's Sohn ist der gespuckte Vater.

Milan hat seine zehn Jahren Kerker weggeblasen und regiert sich jetzt wie ein freier Mann des Banus.

„Чекала сам те као озебао сунце“, наставн грлећи је, „а ти једна сад.“

„Обичај је да верници прво посећују; може им по нечија посета и у невреме доћи. . .“ шалила се Иванка, госпоџе и синовица богатога трговца Јашића, а најискренија другарица Даничина, па скиде шешир и огртач. Но ту јој паде поглед на другаричино уплакано лице, те је упита за узрок.

Даница је повуче за собом на канабе и стаде причати искрено своје јаде.

У Иванчином оку заблистала се одмах у почетку суза. Да је отера, узе са стола неки „албум“ са пештанске изложбе. Замишљено је превртала листове тамо амо. Са сврштком другаричине приповести, нагло га остави на сто, а преко лица јој прелити лак ал' принетан осмеј.

Даница је прекорно погледа. „Теби је до смеја, кад се мени срце цепа!“

„Опрости! овај албум покрену у мени мисао, која би можда и теби вратила г. Милана, па се морадох и нехотице насмејати.“

„Мисао једна, да мени Милана врати! Говори, говори!“ викну Даница. „Ја сам те и онако хтела молити, да говориш матери. Тебе је она увек радо слушала.“

Mit dem Gesichte auf der feuerigen Maria hat sich Fräulein Milka geringt.

Cyrill sollte sich besser mit Ohren zudecken, denn er wird erweissen, wenn ihn der Paja auf den Markt hinausträgt.

Dem Mirko hat der Weingarten geboren und desshalb schiesst er jetzt einem Jeden vor die Nase.

Fräulein Mara ist dieses Jahr auf die Stellen gekommen.

Miljko scheint, dass er nicht einmal zwei kreuz und quer weiss, ist aber voll überschlagen mit den Teufeln.

Der Jova hat im Wirthshause Stöcke gezogen, aber er kehrt sich darnach nicht einmal um.

Es ist mir nicht einmal am Ende des Verstandes, die Blinzlerin Persa zu betteln.

Bei mir giebt es nicht fünf auf neune, sondern ich sage einem Jeden die Wahrheit im Schnurrbart.

Marko ist ein grosser Zichstock.

Die Abenddämmerung hat sich erst angefangen zu fangen, der Onkel Pera ist aber schon einmasicirt.

Nicht einmal die Morgenröthe hat geschossen, ich aber habe schon im Branntwein eingeschlagen.

O Mond, es ist mir sehr krumm!

Die Sonne setzte sich, die Finsterniss fiel.

Das Volk ist ganz mit dem Blatte gegen die Fresser auf die Waffen aufgestanden.

Die Sonne war schon weit abgesprungen, als sich die Julka aus dem Schlafe gezogen hat.

Es sei Dir das Gesicht glänzend auf der serbischen Sopha.

Aleka nahm ein kleines Mädchen für die Seele.

Peter hat dem Paul den Hut heruntergenommen, aber Paul macht sich ungeschickt.

Branko hat sich bis zur Kehle aufgegossen und hat aus der Gesellschaft die Gefühle gesäubert.

Milenko's Sohn ist der gespuckte Vater.

Milan hat seine zehn Jahren Kerker weggeblasen und regiert sich jetzt wie ein freier Mann des Banus.

„Дабоме кад сам јој у сваћен мисли одобравала. . . . Не Данице, путем молбе и разлагања не ћемо у твоје материнштва успети. Сада се морамо латити другог средства Него кажи ти мени искрено, волиш ли ти Матића тако јако, да би њиме срећнија била и у најдрвем сиромаштву, него са вереником ти у злобљу?“

„Ох, волим га, волим! — та волим га већма но своју душу! . . .“

„Добро! А сад ми још реци, би ли те он и сад узео, кад би те мати хтела дати?“

Даница поруменн. „Ја сам уверена да ме он љуби; а ја га писам уверила, на што да ме не узме?!“

„Тако је. А хоћемо ли успети, то стоји до случаја.“

„До случаја!“ попови тужно Даница и обори главу.

„Употребићу све што се може, да ти помогнем“ храбрила је Иванка; „само ти буди опрезна, па немој да се одаш. Ни мати твоја не сме знати, да сам ја данас овде била, ни да сам у опште с тобом говорила, од кад си ти верена. А сад збогом! Морам још размишљати, како ћу отпочети; још писам на чисто, а бојим се и да ме твоја мати овде не затече.“

После четврт часа дошла је дома и Чигрићка, али већ

У очи светог Илије извадио се Мирко за калфу.

Ката се натукла у нове хаљине.

Јуче је ускочила Милева за Милутином, а била је с другим момком већ под прстеном.

Даница је изишла на глас.

In den Augen des heiligen Elias hat sich Mirko für einen Gesellen herausgenommen.

Die Kata hat sich in neuen Kleidern überschlagen.

Gestern ist Mileva nach Milutin eingesprungen und war doch mit einem anderen Jünglinge schon unter dem Ringe!

Die Danica ist an die Stimme herausgekommen.

Милисав.

Голубија ћуд.

Ја би дао сваком своје,
свакоме би реко, што је,
какав имам суд:
не бојим се галерије;
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко Шимазури,
кад се, наво разузури,
да је збиља луд;
да у њега мозга није:
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћу.

Ја би реко и баруну,
и његовом новом чуну,
„у таман ти труд,
и све твоје срмажије;“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја б' у брке реко Фрању,
црноточне бачве врању,
„пздаје те суд,
зар не видиш да већ гиније?“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

И Чиви би смио рећи,
а с мегдана не утећи:
„А Jud bleibt a Jud,
ко још с тобом ићи смије?“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко „мој Давиде,
нек те кољу бубе гњиде,
кад си пуст и луд;
теби треба силенције:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

На Пику би сав с' изврзо,
„ето си се цио смрзо,
ладан ти је куг;
тражи мандат, да те згрије:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би црном калајџији:
„на ибру си ти нужнији,
па срећан ти пут,
гди се траже калај — лије:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко моме Јози:
„јост ти сена треба кози,
кад зашкрипи студ;
чувај луку bonnhiv — није:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би Васи реко добро,
да је давно бостан обро,
пошао на привуд:
па сад заман ноге крије —
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би јасно реко Јови,
сад на глави да ачлови,
као полац круг;
у њег' више пере није:
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би блатеком: „драги брате,
већ си клопао, није за те
надзупански скут;
држ' с' и даље штипендије.“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

застаде Даницу сему. Главу је тужно оборила, у рукама је држала изложбени албум, на уснама лепршо се горак осмејак — но из очију је опет пирио врачак обновљене наде.

III.

Госпођица Иванка беше у великој неприлици. Добро срце њезино желило је свом снагом, да другарици помогне у несрећи, а урођена досетљивост и жива машта њезина створила је одмах и план за то. Друго је дабоме питање, ко ће га и како ће се он извести. — Она у првом свом одушевљењу није ни промерила све тешкоће — и то јој сад задаваше бриге.

Изложбени албум сетно је срећака што се продаваше по форинту комад овога пролећа и по њиховом селу. Такову срећку узео је зацело и г. Машић. А баш и да није, шта то чини! Даница га воли, и он је ваљан момак. Па што неби немилостиву госпођу мамицу и обманули! . . . мислила је она. Требало је дакле госпођи Чигрићки онако случајно, но из поуздана извора пустити у уши, да је Машић са таковом срећком добио десет хиљада форината, а остало би Чигричка својом проницљивошћу и сама у ред довела . . .

То беше њезин план. Но у извађању беше чвор! Требало је наћи овај „поуздани извор,“ а то баш није лако. — И Чигричка је истина, створење женскога пола и „жена од речи,“ али увек по себи суди, па јавно исповеда, да женама не треба увек веровати. Мушки су, вели, тек мушки, па им човек може пре веровати, нег' женским торокушама...

Шта ћемо! Свако суди по своме искуству и уверењу, па тако и госпођа Чигрићка! . . .

„Поуздани извор“ мора дакле бити свакако мушка глава, и то глава особита и карактерна човека. И то даде госпођици Иванку у бригу.

„Лако би ми било замолити у шали каквога шарлатана или бар шаљивчину, да ми учини ту услугу. Али особита човека за то наћи тешко је.“ Да замоли свог стрица, исповедо би је поштено. . . Ни друге старије људе није смела да замоли; а од млађих је опет тек он. . .

И ту порумени. „Не, то никако! Ваљда још да помисли да —“

И ту опет порумени и застаде.

(Продужиће се).

Ја би реко патлиџану:
„сад одбијај бисер-грану,
док је нон калут;
пристрањуј се што раније:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија њуд.

Ја би реко српском клубу:
„јер ти носиш туђу шубу,
то је јадна скут;
за другог те она грије:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија њуд.

Ја би дао сваком своје,
свакоме би реко што је,
какав имам суд;
не бојим се галерије:
ал не могу, јербо ми је —
голубија њуд.

Само, само, ма ни зеру,
не би реко ја „шпицеру:“
јербо писам луј;
јер ми нарав за то није;
јер не могу; јербо ми је —
голубија њуд.

У Загребу, новембра. 1885.

Станко.

Проба пера.

CLIV.

Не даде ми се.

Хтедох писат' нешто
Ситно, фино, сјајно,
Нешто љубословно,
Нешто уздисајно.

Хтедох писат' како љубав
Вечним жаром дише;
И поч'о сам писат',
Ал ме забунише.

Збунише ме моји
Нови сусеђани:
Баш се сад потукли —
Ономад венчани.

CLV.

Где се Чивут помађари —

Где се Чивут помађари
Ту се п о н о с ј ави —
(Познаје му с' и п о н о с у,
Да је Мађар прави.)

Г—д—н.

Искрено признање.

Госпођа Н. Господине професору, што се не одлучите већ једном да се ожените. Та као гимназијски професор ваљда тек можете жену ранити.

Професор. Ово истина; што се тиче ране, ранити би је могао. Али одевати, одевати — ту је чвор.

Расејаност.

Астроном. М удубио се у рачунање када ће се та комета опет појавити.

У то уђе газдарица, која га је послуживала и запита: Господине, у које време да донесем ручак на сто?

— Двадесетседмог Септембра 1915. године — одговори расејани астроном, мислећи још једнако на своју комету.

Ајао!

На швајцарским брдима запитаће неки туриста (путник) једног сељана, да ли ће моћи у његовој колиби преноћити.

— Можете дањ у; — поћу м и у њој спавамо.

Из суднице.

Судија. Ви носите врло скупоцен сат. Реците ми шта је коштао?

Оптужени. Извините, — не могу вас послужити. Заборавио сам сајџију за то запитати.

прив. Срдан.

Одговори уредништва.

Л. Тешићу. Две прве строфе прилично сте истесали, али на овом осталом одвише јако се види да је скрпљено силом и натегом.

„Ратоборној браћи.“ Да је пре десетак дана дошло, радо бисмо штампали. Намера је добра, и спољни облик је глатак и удесан, али то је сад касно говорити.

„Даља на бурном мору љубави“. Погодили сте да неће бити за наш подлистак. Враћено вам, по жељи натраг, јер сте послали и адресовану куверту и марке поштанске.

Новије књиге и листови

које уредништво добија у замену:

Годишњак са библиотеком за народ. Велики српски народни илустровани календар за просту годину 1886 која има 365 дана, година 35. Властник и уредник Александар Сандић. Издање српске књижаре браће М. Поповића, у Новом Саду српска штампарија дра Светозара Милетића. 1885. Цена је са уметнутим листовима за приход и расход 50 новчића.

Мали ратарски календар за просту годину 1886. која има 365 дана, са разним белешкама за пољску привреду цена је 20 новч. и

Ружица најстарији српски народни календар са најодабранијим српским народним песмама и приповеткама и разним другим поучним стварима за просту годину 1886. која има 365 дана, излази 58 година. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. Цена је 20 новч.

Сад је баш довршено, ново дело за учење мађарског језика по методи Тузен-Лангеншајта: **Настава за темељно учење мађарског језика** од Адолфа Родера, српски од Стевана Коњовића учитеља.

Учење страних језика је по овој методи најлакше, сваки који може мало труда положи око учења, може за кратко време подпуно научити мађарски језик; с тога се особито препоручује свима онима, којима је мађарски језик било у службеном положају или иначе у приватном живо-

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ту потребан да набаве ово дело, које је подељено у 20 писама са 60 лекција, а стаје сложено у кутији 5 фор. и може се добити у свакој српској књижарници.

Поручиоци који више примерака поруче добиће пристојан рабат, а ко поручи или пошље у напред подписаној књижарници 5. фор. а. вр. добиће цело дело с наплаћеном поштарином. У Сомбору 19. (31.) октобра 1885. Накладна књижарница Мил. Каракашевића у Сомбору.

☞ Све дужнике наше, којима са данашњим бројем шаљемо уз ознаку колико који дугује, учтиво молимо да сваки свој дуг подмири у НАЈКРАЋЕМ ВРЕМЕНУ. Нека сваки помисли да је издавање новина скопча но са великим, разноврсним трошковима, па кад ми ове кад и кад на штету своју морамо да подмирујемо, право је да нама плати сваки, који новине прима и чита. Иначе мораћемо у листу јавно поименце свакога позвати, који то не учини у року од 14 дана. Не желимо бруке, али мораћемо учинити, ако дотични не ће да своју дужност учине Зато поновљено молимо свакога ко данас у своме листу цедуљу нађе да исту пажљиво прочита и свој дуг пошље.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ“.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

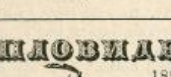

Пошт. лађа од 1. децембра 1885. до даље наредбе.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД-ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, 1½ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Суботом 1½ сах. после подне.

Н. Сад. 18. (30.) новембра. 1885.

Агенција.

ИЗИШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

☞ ГОДИНА ДВАНАЕСТА ☜

Цена 50 новч. или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

ЛИСТОВИ, КОЈЕ УРЕДНИШТВО У ЗАМЕНУ ДОБИЈА.

ЗЕТА, лист за књижевност и забаву. Уредник Јован Павловић. Излази на Цетињу једаред недељно на целом табаку. Годишња цена 6 фор.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА, лист за политику и књижевност. Излази на Цетињу једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Претплату на оба листа ваља слати поштанском упутницом на Петра Рамадановића у Котор. (Boche di Cattaro).

СРПСКИ ЛИСТ, излази у Задру једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Издавалац и одговорни уредник Сава Бјелановић.

„НЕВЕН“ ЧИКА-ЈОВИН ЛИСТ, уређује власник му Змај-Јован Јовановић, издање и штампа А. Пајевића, у Новоме Саду. Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 4 фор. или 10 динара годишње. 2 ф. односно 5 динара полугодишње.

„ГЛАС ИСТИНЕ“ лист за духовне беседе, животописе и старине, уређује С. Петровић, издање и штампа А. Пајевића у Н. Саду Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 2 ф. или 5 динара годишње, 1. ф. или 2½ дин. полугодишње.

„ЈАВОР“, Лист за забаву, поуку и књижевност. Власник Змај-Јован Јовановић уредник гр. Илија Огњановић. Издање књижаре Луке Јоцића и друга. Излази у Н Саду сваке недеље на читавом табаку. Цена је листу 5 ф. на читаву годину, 2 ф. 50 на пола године. За стране земље 6 фор. годишње.

ПАНЧЕВАЦ, недељни лист за просветне и привредне циљи Излази у Панчеву једаред недељно на читавом таб ку. Издавалац и одговорни уредник Никола М. Косанић. Годишња цена 4 фор.

ДРАШКОВ РАБОШ, лист за сваког. Излази у Сплету два пута месечно. Годишња цена 2 фор. Власник, издавалац и одговорни уредник Јово Метлинчић, коме и претплату ваља упућивати.

САДАШЊОСТ, недељни лист за просвету, привреду и забаву народну. Излази у Вел. Кикинди, куда и претплату ваља слати на име самог уредника г. Паје Петровића. Цена је листу 3 фор. на читаву годину.

БАЧВАНИН, лист за просвету, привреду, трговину и забаву. Излази у Сомбору сваке недеље на целом табаку Одговорни уредник Мата Поповић, издавалац штампарија Мужика и Партлића. Цена је листу: на годину 4 фор. на пола године 2 ф. односно 10 и 5 динара за Србију.

ГОЛУБ, лист за српску младеж. Излази у Сомбору месечно једанпут на читавом табаку. Уредник Јован Благојевић, издавалац књижара Милиноја Каракашевића. Цена је 1 фор. на целу годину, за Србију 2½ динара.

СРПЧЕ, лист за српчад. Излази у Београду на читавом табаку два пута месечно. Уредник Ј. Миодраговић, издавалац М В. Поповић. Претплатна цена за Аустро-Угарску 3 фор. на целу годину, а за Србију 4 динара.

СРБОБРАН, лист за политику, народну просвету и привреду. Излази у Загребу уторником, четвртком и недељом. Власник и одговорни уредник П. Јовановић. Цијена је листу 10 фор. годишње.

ЗАСТАВА. Излази у Н. Саду средом, петком и недељом на целом табаку, а уторником на пола табака Одговорни уредник Јаша Томић, издавалац српска штампарија дра Светозара Милетића, Цена је листу 14 фор. на читаву годину, односно 35 динара за Србију.

БРАНИК, лист за политику и т. д. излази уторником, четвртком и суботом на читавом табаку. Одговорни уредник Никола Јоксимовић, власник издавалац Миша Дамитријевић. Цена 12. фор. На целу годину, односно 6. на пола и 3. фор. за четврт године. За Србију цена 30 динара.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. новембра 1885.

„Стармали“ излази сриједу мјесечно. Годишња цијена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 мјесеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Два анђела.

Састала се два анђела
Врх Балканског оног шира:
Гарашанин — анђ'о рата,
Кефенхидер — анђ'о мира.

Гарашанин — анђ'о рата
Само ј' „servus!“ рећи знао;
Кефенхидер — анђ'о мира,
Одговора само „чао!“

Даљег збора није било,
(Осим можда у погледу)
А и шшто много речи —
Анђели се разумеду.

С

Тро-торо-то!

IV.

Ма да су календари са писане своја шарлатанства нама, лаковерним људима предовештавали, да ће ова зима бити строга, то се ипак јавно мњење (на жалост дрвара и њурчија) уверило, да је ова зима врло блага. Хоће ли зимина благајница још дуго моћи издурати у томе правцу, или ће окренути опаклију према ветру, или ветар према опаклија, — то је питање, које ће свакако изићи на видело, али можда тек онда кад „Видела“ ви е не буде.

Ослањајући се на пророчаство календарско, мислили смо да ће сад бити најљућа цича, да ће лед пуцати, да ће ћорава Анђелија завејати — и т. д. а оно се мало друкчије догодило: уместо цича било је цике, — лед није пуцало, али су пуцали топови, — ћорава Анђелија не завејава, али слепи Анђелић завева (пред Тисом, да га опет прими под буњу милости своје, која је тако лепо постављена кожом курјачом, лисичијом и не знам још чијом).

Ова је зима тако мека, да се у Србији није нашло, не само овогодишњег, него ни ланског леда, којим би се утишали врели болови многих рањеника. Или су можда напредна господа знала како су народу омрзнути, па су мислили да ће се њихова замр — и омрзнутост моћи метати на народње раме уместо леда. И то би доста помогло, али се до данас на то још нису сетили.

Но ова зима још није прошла, — снега још може бити, бар толико, да се велика господа одсањају тамо, где су „сигурнија него у својој отаџбини“.

Што се тиче кнеза бугарског Александра, на њега би се имао угледати краљ Милан у многом погледу, — па већ и зато ми од срца желимо, да се кнез Александер што пре из Србије исели; иначе бога ми, Срби су у много прилика, кад им је дошло до густа, умели врло енергично кнежевима, показати пут, — али паравно то бива са народним, а не са званичним одушевљењем.

Има нешто што је календар сасвим „на длаку“ погодио, а то је да ће овога месеца бити дани врло кратки. Тек што ти кажу: добро јутро! а ти одмах, да ручаш, тек што си се наручао, а већ ти кажу лаку ноћ! — Ту краткоћу ових дана опажамо и ми мали људи, — како ли је тек морају опажати са своје висине људи велики и дебели. Но ни њима нису дани баш тако кратки, да их не би могли избројити. — Али дана нису свугди једнаки, — ено у Београду на пример (где осим сунца још и „Видело“ по мало светлуца), ту мора бити да су дани мало дужи, јер иначе не би могла славна полиција дванут на дан „Устаност“ (лист) конфисцирати и тек је то трећи пут чистим (т. ј. празним) образом публици на прочитање пропустити. Али кажу људи да се публика у

Србији врло навештила, па сад на једног празног листа „Уставности“ може више да пичита, него из оних других листова, који су значичним чланцима пуни натучени и затучени.

Ако ко не верује да су у Србији дани дужи него на другом месту, о томе се може лако уверити. Нека само сазове велику народну скупштину, па нека јој не да више термина само један дан, и тај ће дан показати свету колико је дуг — т. ј. колики је дуг, што га Србија дугује пустоломима својим; али не само да би скупштина ту дужину показала, него би им се и поштено одужила, — све за један дан, све за један кратак, новемберски дан.

Шетња по свету.

X.

Министар Тиса мора да је потпуно задовољан са прославом своје десетогодишњице, јер не само што му је честитало седамдесетседам градова, већ богме и Германија у име српског народа и свештенства. Тиса се на Германову честитку сетно опе приче, како једна баба сама самцита иде за литијом, а овамо све вичe: „Не гурај се, народе!“ да би тако поп помислио, е се силан народ за њим слегао. У осталом, Германи може с потпуним правом рећи: „Не гурај се народе!“ али да је то рекао, Тиса се не би ни насмејао, већ се насмејао, што Германи рече, да му честита у име народа. Најзад, ако хоћемо истину признати, ми и не можемо ништа против тога имати, јер при честитању обично се вели: „нека ти бог да све оно, што ти желим.“ Па ето тако и Тиси и Герману нека би благи бог дао све оно, што им желимо.

Него Тиса није само за то задовољан, што му је Германи у име српског народа честитао, већ и за то, што је из српских новина дознао, да његовој политици у будућности не и сти бог зна каква опасност, јер ће се над истом само „прекрхати сламка,“ као што се то у једном уводном чланку у нашем „Бранику“ рекло. Ја до душе не знам, шта ће се у будућности догодити, али толико знам, да се у садашности не крхају сламке, већ штапови над чијом главом, политиком или судбином. Но над може у садашности кобац јести семења, за што се у будућности не би могла сламка крхати? Ми идемо све у напред, све смо ућудинији и суптилнији, па је са свим појмљиво, да наши синови и унуци неће бити тако сурови радикалци, као што смо ми, те да над чијом главом или политиком крхају штапове, већ ће у својој нежности чинити нешто, што је нами непознато: крхаће сламке. Онда ће сигурно и сламке друкчије бити, него што су данас, па ће се моћи као лоза преко колена прекрхати, али богме и онда морамо жалити наше кукавне потомке, јер ће оседити и умрети, а неће прекрхати све сламке, што су пикле из Тисине главе, т. ј. политике. Ираклијево чишћење Аугијеве штале мачији је кашаљ према крхању сламка из толиких силних Тисиних камара.

Но било како му драго: скрхао се штап или сламка над Тисином главом, односно над његовом политиком, тек морам признати, да сам се и ја ушуњао међу госте, те тако се не само ваш новосадски Барић, него и ја барио на Тисиној слави. Хтео сам

ПОДЛИСТАК.

Дипломатски.

Хумореска од Драге Гавриловићеве нар. учитељице.

(Продужење.)

Јест, тако је! свако има свој укус и суди по своме уверењу, па зато и госпођица Иванци беше тек он — онданшни лекар Петровић — озбиљан и карактеран човек, ал била је поносита да му се са холбом приближи . . . .

Господин Петровић је истина њезин поштозач. Али мушки су сви једнога кова; много даге женском свету и онда кад не морају . . . . То му је она дала познати, па су од неког доба — као што се клоштарски [и високо образоване женскиње већином изражавају — „фаше“ . . . Он прође поред њихове куће, па и не гледа на прозоре. Кад се на улици сретну, клања јој се опет љутељки, са видном збиљом на лицу и страхопоштовањем у покрету, баш као да је она бог зна ко, а не обична лев јка и његова познаница . . .

То је сад њу, разуме се, вређало, па му сад и она враћа поздрав са достојанством и леденом збиљом суводарне етикетије. Неколико пута је, и то баш у последње време хотимице и превидила његов поздрав, па сад да му се приближи прво она! . . . хм, то је мучан посао.

Грдна је то била жртва за њезину поноситу природу. Озбиљно се кајала, што је онако не разишљено обећала другарици помоћ. Но сада већ не беше времена кајању, па да одржи задату реч и другарици помогне реши се и на то

„Нисмо се ми на послетку ни посвађали“, тешила се. „А колико је женскиња што моле своје познанике и за озбиљније услуге; па што не би и ја њега замолила?! Не мора он одмах у томе назирати капитулацију — или не знам шта још . . .“

Сутра дан радила је госпођица Иванка читав дан при отвореном прозору. Дан је био леп, па је могло подпети. Пред вече нанесе случај њеном улицом и доктора Петровића. Угледала га је из далека, и кри јој у жилама застаде. Брзо се за тим прибра, па „случајно“ изиђе на улицу . . .

Учтив и хладан поздрав докторов сукоби се са њеним погледом.

„Зар имате и у овој улици болесника, господине доторе?“ промуца збуњено у место отпоздрава.

Он застаде као укопан.

„Имам“ рече кратко, а пола изненађен, пола поносит поглед паде на збуњено девојче.

Она поруменн до ушију, и обори очи; но одмах подиже опет главу, па управљивши на њега свој смели поглед, отпоче својим уређеним слободно-поноситим тоном:

„Рђаво сам отпочела; моја радозналост није умесна. Знајте дакле, да сам вас задржала, што имам нешто да вас молим.“

да видим, да ли ће се ко у том големом одушевљењу тако занети, па да пређе Тисиној руци, а у својој побожности држао сам, да ће се он — Тиса — том приликом владати у неколико као свети Петар, т. ј. кад су хтели светог Петра распети, а он је рекао: „Не прилични ми, да ме распнете, као нашега спаса Исуса Христа, већ мене распните наопако: главу доле, ноге горе.“ Тако сам ја мислио, да ће и Тиса рећи ономе, ко му буде пружао руку: „Не прилични, да ме пољубиш у руку, као што је мој кољега Сечењи нашег краљевића, већ ме пољуби у ноге, леђа и т. д.“ У оној гунгули за тим писам могао све видети и чути, али кад сам ја Германом изашао на поље, примећено сам, да је скупио уста. За што је то чинио, то ће га свети бог знати. То би нам је ни поп-Панта могао протумачити. До душе, он није био присутан, али он све зна, па би нам сигурно могао и то објаснити и протумачити, од њега добија човек рђав „шмок“ те мора уста скупити, као да је у нешто опоро загризо.

Разуме се, да сам био и на Тисином банкету, али ту сам се више једио, него што сам ужи вао. Једило ме, што сви гости добијаху по једну порцију, а новосадски „депутирци“ по две. Често сам помислио, да сам постао Емилијан Радић, па завидим другим људима, што добијају више да једу. Стишао сам се тек кад ми се протумачило, да то за то бива, што су Новосађани Тиси двапут честитали: пролетос и сад, па је и право, да добију по две порције. У осталом, ја држим, да ни народ не би против тога ништа имао, кад би само Тисини гости били почаствовани са порцијом и порцијама, али то је баш право, што Тисини гости једу порцију, а порција опет једе народ. Најзад можда ће се међусобно извести, те неће бити ни порције, али богме ни народа.

Него баш није тако ни жалосно у Угарској, као што се то нама чини. Код нас се званични кругови и званична тела старају, да нам разбију браге и да нас наљеју. Не мислим овде лугошки суд, који је конфисковао код једног скромног и лојалног берберина слику, на којој се види Романија, него мислим баш сам наш земаљски сабор. Јер до чим се н. пр. у хрватском сабору посланици туку, протеривају и један другом довикују л не речи, као: „питкови,“ „лоле“ и т. д., дотле у угарском сабору влада највећи „гемитлиџкајт.“ Тако је посланик Олај интерпеловао министра Сечења, да ли је он — Сечењи — као министар или као приватан човек пољубио краљевића у руку?

Ако хоће Сечењи на то Олајево питање тачно да одговори, морао би пре свега да докаже, да има двоје уста, те може да љуби како год хоће: час министарском, час приватним устима. То би дабоме било нешто са свим ново, јер ми н. пр. знамо, да многе женскиње имају два и више језика, али се до сад није знало, да ко може и више од једна уста имати. На послетку, кад у данашњем добу могу бити министри и без главе, за што онда не би могли имати и двоје уста? Само да ми је знати, где им онда та уста стоје, кад немају главе?

На то питање могло би најбоље да одговори уредништво „Нашег Дома,“ јер ни оно — нема главе, а ако би ипак дошло у тесњац, те не би умело одговорити, нека се само обрати на данашње српске министре, па ће безглавцем одговори падати као киша.

„Мене!“ узвикну доктор пронирно. „Откуда то?“

„Отуда што су сви други лептири и шарлатани, па само у вама имам поверења!...“ омаче се њој, као у извину са усана. Али се одмах трже, па обори очи и у највећој забуни окрете нагло прстен на прсту...

Њему јурну крв у лице, па некаквим меким гласом и са топлим погледом само рече:

„За нас ћу, госпођице, све учинити; само заповедајте!“

„Хвала!“ рече она, и тек сад диже очи. „Хтела сам да вас молим, да још данас или бар сутра, опако „случајно“ и без икакве намере однесете глас госпођи Чигрићки, да је господин Машић добио згодитак од десет хиљада форината са пештанском изложбеном срећком.“

„Ха! — Ха! та Машић и нема среће.“

„Могуће је. Ја то незнам. Али да он добије Даницу и да буду обоје сретни, нужно је да Чигрићка тај глас чује“ смејала се сад она.

Он је за часак не разумевајући изненађено посматраше.

„Разумем“, рече за тим; „Чигрићка ће све остало сама у ред довести...“ па се слатко засмеја. „Но ту треба добра доза лукавства и смотрености, па шта ће бити моја плата?...

„Плата? И та ће бити велика — т. ј. ако ствар срећно испадне, Даничина и Машићева благодарност.“

„То је од њих, али од вас — од вас госпођице...“

Она се трже, па га оштро и испитујући погледа. „Па назначите је сами“, прошапута узурјано за тим.

„Не тражи много; само признајте, да и ми мушки писмо баш од реда сви једнаки....“

„То се по себи разуме! свуда има изузетака“ смејала се она, па с обореним очима и неком одлучношћу пружи му руку.

Он је ту руку у обе своје примио и нежно је стиснуо. И тако се опет растадоше као добри познаници и пријатељи.

IV.

Други дан добила је Даница потајно цедуљеву од Иванке. Га њојзи је само стојало: „Надај се, па ради смишљено!“

Око подне сврну у дућанчић ђе Чигрићке доктор Петровић. Даница је била у кући, те њеје Чигрићка, да послужи муштерију. Доктор је са необичном збиљом поздрави и заиска цигаре.

Аргусовско Чикрићкино око одмах је опазило ту промену на иначе веселоме доктору, па је конкаше, да дозна шта му се догодило...

„Ваљда опет имате много опасно болесних пацијената?, питаше радознало жмиркајући очима.

„Немам,“ рече кратко али полако, дубоко замишљени доктор, па се у својој расејаности маши у место кутије палидрвца госпођина клупчета од плетива, да са њиме запали цигару...

„Пардон!“ рече пола љут то пола осрамоћено, метнувши га опет на тезгу.

Али крајње је време да запршим већ, јер говорећи о безглавним министрима, који су у тако голему несрећу бацали српски народ, бојим се да ћу и сам изгубити главу, а то не бих сам ни по што рад био.

Милисав.

Уштипци

Нова велесила умешала се, и направила између Србије и Бугарске примирје. Та је велесила — мећава.

* * *

Прошло примирије направио је гроф Кевенхилер-Меч, а ако и сад није доста, онда ће треће примирје направити — мач.

* * *

У ствари каролинских острва, направио је мир између Немачке и Шпаније папа. Тиса предлаже да између Србије и Бугарске посредује Анђелић. Та он и тако нагиње — унији.

* * *

Гарашанин види и сам, да би било мало, кад би дао само он оставку. Зато је остао и даље на влади. Можемо се дакле надати већој паради.

* * *

До сад су бечки Чивути измислили само бомбоне с Анђелићевом сликом. Сад имају рачуна да сликају на бомбонима и Гарашанина. Краља Милана могу оставити на миру, јер им је он сладак и без шећера.

* * *

У „Нашем Добу“ има чланак, под насловом „Чувајте образ.“ Познавајући писца тог чланка, можемо и ми наслов чланка препоручити, јер писац тог наслова зна најбоље, како је то јадно, кад се не чува образ.

Ѳ.

Бука: „Хоћеш ли и ти Шука у добровољце?“

Шука: „Кад би се одобровољио, зашто не.“

Бука: „А кад би се ти одобровољио?“

Шука: „Онда кад би се овај рат српски водио.“

Бука: „А кад би се рат српски водио?“

Шука: „Онда, кад чивутима не би годио.

Кад краљ Милан не би по Бечу ходио, и кад би се народ с новом владом препородио.“

Ѳ.

„Барута је било мало“
Тако нам се доглашива; —
Али томе није
Српска војска крива.

Но за то је било
Доста екстра-пива —
Јој! — зл се с пивом
Бојак не добива.

П.

„Та шта је то с вама господин-докторе? Ви сте необично расејани!“ узвикну Чигрићка, тресући се од смеја.

„Манте ме, молим вас; чисто бих пуцао на себе, тако се љутим,“ рече доктор, а ви да се насмешно.

„А зашто, господине? — Та то нора да нам се што грозно десило?“ — питаше сад уозбиљено и са сауешћеш она.

„Неби требало управо да се љутим. Тако је случај хтео;“ поче сад доктор, све већма дрожећи радозналост Чигрићкину. „Али шта ћу, врага, кад сам већ такав! Љути ме ма каква маленкост.“

„Па наравно,“ Одобравала је по своме начину Чигрићка, и незнајући шта. „Али шта вам се то десило?“

„Ви ће те се сећати,“ настави доктор да су пролетос продавали неки шпекуланти пештанске изложбене среће. Узмите господине, напао ме један од њих; имам још само две, па можда ће вам баш оне донети срећу; број је тај и тај. И ту ми каза број. Но ја — ви знате — мрзим на карту и коцку, па ништо не хтедох ни срећку узети. После сам дознао, да је Машић обе узео. Разуме се да сам му се смејао, а сад — сад хоћу чисто да полудим . . .“

Ту застаде. Госпођа Чигрићка чисто не дисаше и слушаше са запетошћу мачијом, кад вреба миша. С тога се мораде и опокрепути, да отресе пепео са цигаре . . .

„Помислите,“ настави затим прашњим тоном, са свим озбиљно; „баш сад читам у немачким новинама, да је та и та срећка учинила „трефер“ од десет хиљада, а иста је срећка једна од мени пудених срећака и сада је у Машића.“

„У Машића“ узвикну Чигрићка, па пљесну рукама. „Ко би се томе надао!“

„Дабоме да је тако. Да је ко други добио, небих се толико ни љутио, али тај уображени Аполо — неће сад никога ни погледати .. Него моји болесници чекају — Клањам се!“

Чигрићка остаде као Лотоза жена; после брзо притвори дућан и отрча ћерци у кујну.

„Молим-те, слушај само! — Машић добио на лутрији, овај, са том врашком срећком десет хиљада.“

Даница је само погледа и не рече ништа.

Чигрићка погледа ћерку крадимице, па кад виде да је збуњена, уздахну, и као кривац, кад хоће да се извини прошапута:

„Ко би се врага томе надао?!“

Даница брзину у плач. Речено јој је, да смишљено ради, а њој се и мисли заједно са срцем давно следиле, па се тај лед сада и против њезине воље на мах поче у сузама топити . . .

Јецала је и плакала да би се и камен разтужио, а камо ли Чигрићкино меко и „чадољубиво“ срце . . .

Ћутећи уђе дакле у собу и тек онда изађе, кад се Даница стишала и јецање се више чуло.

„Шта си узела толико плакати. Ниси се с Јовићем још ни венчала, па ко нам брани да узмемо реч натраг!“ рече гладећи ћерци косу са чела.

Ћира. Је ли истина да су у Нишу стрељани неки војници, за које се вели да су сами себе ранили.

Спира. Може бити. Само не знам какву ће награду добити они војници, који нису сами себе, него Србију ранили.

Ћира. Ко зна боље, — Турци или Мађари?

Спира. Па ајде ти кажи.

Ћира. Турци, видим, да не умеју тако као Мађари. И Турци шаљу у Румелију комесаре, а међу њима некога „Гадбана“.

Спира. Доста, доста, разумем те. Мађари у Хрватску не пошаље гад-бана, него најгаднијега бана.

Ћира. Али султанов Гадбан није се спасао у Румелији.

Спира. То је само за то, што онде не има дичних карактера, који гадбанство бране.

Ћира. А зар има и таких карактера, који гад бране?

Спира. Ето ти га на! Ти би хтео да ти ја све кажем. Питај штогод и господина Стеву Поповића Вацког.

Суврeмено питање.

Кад се за једну панцир-кошуљу, која само тело чува, плаћа 600 фор. — шта би се платило за панцир-кошуљу, која би се могла навући на моралну (или неморалну) одговорност? ? ? ?

Ћерка је изненађено погледа:

„Дабоме да је тако. Нисам још ни престановата, па —“

„Јест, ал' шта ће рећи свет, па Јовић ?“ зајеца поново Даница и паде јој на груди.

„Брите ми је за свет; а и до Јовића мало ми је стало. Тако му и треба. Да га ја нисам изазвала, и тако рећи натерала, зар би те искао! . . .“

Даница се нагло исправи.

„Он њега навели да ме пите ?!“ узвикну са зажареним обрвама и поносом у очима. „Е онда је боље и на овај начин! —“

Но ту заћута на нах, и погледа устрашено у матер.

„Дабоме да сам га изазвала,“ говораше Чигрићка са неким поносом; „ти мислиш, печене шеве лете саме у уста! Јест' хоћеш! требало је ту повући и потегнути. Па онда ме још неслушаш и лутиш“ . . .

„Али ако не буде истина да је Машић толико добио? Можда је то проста измишљотина торокљива света,“ рече дрхтљивим гласом Даница.

Чигрићка се трже.

„Е да, истина је то“ рече за тим одлучно; „доктор ми је казао: Па да си га само видила како се љути, што он није узео ту лут . . . овај, лозу. Каже, њему су баш ту исту нудили.“

(Свршиће се.)

Проба пера.

CLVI.

После кише — (ал није јапуније).

Написо сам шест песама
С мојом шадри-шалом,
Па их пођох носити
Пријану „Стармалом.“

Здраво сам се журио
Бојећ' се облака,
Ал ме ипак на улици
Стиже киша јака.

Убрзај кораке, —
Потегни, повуци, —
Ал су ипак прокисле
Песме ми у руци.

Кад сам стиг'о к „Стармалом“
— У суво из буре —
Ал из мојих песама
Млази воде цуре.

Узверисмо очима
И ја и „Стармали“ —
П'онда смо се подуго
Ћутећки смејали . . . .

CLVII.

Relata refero.

Знате л' шта је рекао
Покојни грк-Мата:
„Може човек богат бити
Без сребра и злата.

Човек може имати
И среће и мира
И без једног дуката,
Без једног талира.

Без тог свега може имат'
Уживања свака;
Разуме се — ако има
Довољно банака.“

Не знам колко ј' истине
У речима грк-Мате;
Господо банкери,
Ви то боље знате.

Г—д—н.

Не може се преставити.

„Ух, ала је сладак пекмез, Перо,“ рече сека Јула своме мужу, „н е м о ж е с е п р е с т а в и т и, како је добар.“ То чула нала Јелка, па рече: „Да како се скувао, кад с е н е м о ж е п р е с т а в и т и.“

прибележио **Жеравица.**

Пуслице.

□ У српској цркви моли се да нас бог сачува од „Огња, Мача, нашедствија иноплеменикова и междусобније брани“. Од „огња“ нас бог није сачувао и од Мача (Кефенилера), — сад бар само да нас сачува од оног осталог.

*** Сад су већ и све велесиле дигле маказе да берлински уговор пресеку. Само се још једини краљ Милан ухватио за тај уговор и о њему се љуља. Ако то није мудрост, онда је јунаштво, ако није ни јунаштво онда је нешто треће, — ал је свакако за приповест.

Ж. Даклем Черњајев је вратио таковски орден. (Боље би било да су га вратили неки бечки јувелири, — или да га нису ни добили).

⊙. Кажу да српски војници десет дана нису јели кувања, пре него што ће ударати на Сливницу. И то је нека дијета — ал незнам по чијем рецепту.

С. Има у Београду још по неко званично перче; које нам долазује, да ми овде писмо Срби, јер не умемо бити весели кад нам је до плача (кад доје кого до крајњег безумља, онда паравно да не познаје ни себе ни пријатеље своје).

Љубав има границе.

Љубав има границе
До извесне тачке.
Ако волеш тичице, —
Не смеш волет' мачке.

*

За време француске револуције требало је држави много новаца. Од свакога грађанина тражило се као патриотична дужност, да даде четврти део свога имања. Ко није хтео да дâ милом, од тога су узели силом. Кад је дошла екзекуција једном ожењеном човеку он рече: „Ја ћу се показати патриотичнији од ма кога другога; ви имате четврти део, — а ја ћу вам дати моју половину,“ — рече и гурну своју жену пред њих.

*

Мали Јак. Чуј деда, нама је учитељ приповедао да људи имају мозга у глави.

Деда. Па тако је.

Мали Јак. Ал ти имаш памука у глави.

Деда. По чему судиш.

Мали Јак. Па ето ти памук вири из ува.

Из женског васпиталишта.

Мадама. Ја сам вам јуче говорила нешто о бојама, шта која значи. Госпођице Аурелија, да чујем јесте ли добро схватили?

Гђца Аурелија. Плава боја значи верност; црвена боја значи љубав; зелена боја значи надежду; жута боја значи љубоморност.

Мадама. Но, а шта значи бела боја?

Гђца Аурелија. Не могу да се сетим Ко би могао све запамтити.

*

Жена. Где шта сам нашла у црној кави, — буву.

Муж. Је ли жива?

Жена. Није.

Муж. То је срећа. Јер жива бува, која се напије кафе не би заспала целу ноћ. Имала би кубуре с њоме.

*

Кредитор. Господине, ја вас данас последњи пут опоменем, да ми дуг платите.

Дужник. Последњи пут! — Но хвала милом богу. Јер су ми ваше опомене већ додијале.

Очев савет сину.

Ти се зајкаш, што се, шпди
Твоји бришу и јалове.
Ти се тужиш што не можеш
Да оствариш своје снове.

На то с' тужиш', чедо моје,
То је лудо и најлуђе, —
За чим тежиш, то је твоје;
Што постигнеш, то је туђе.

(Fl. Bl.)

*

Господин. Циганине, од куд ветар душе?

Циган. Дај ми, господине једну цигару да запалим, пак ћу ти таки казати по диму.

*

Један свештеник у неком малом сеоцету у Америци, добивши бољу парнију овако се опростио са својим парохијанима: „Ви говорили Хришћани. Ја одлазим од вас, а растанак ми није баш тако тежак. Зашто? у вама нема љубави ни према мени а нехате љубави ни међу собом, а ни бог нема љубави према вами. — Да сте ме већма љубили, чешће би се венчавали и ја би имао више венчаница. А да је господ бог вас љубио, чешће би вас к себи призивао и ја би имао више опела и парастоса. За то ми не пуца срце што од вас одлазим.“

„Ни нама, попо, ни нама!“ Одговорише једногласно парохијани.

(Ако нису лепо, — ал бар су се искрено растали).

*

Швигарица. Слатка мамице, ти баш нећеш да ме водиш на бал. А зар ти ниси ишла на бал, кад си била млада?

Мати, Ишла сам, дабогме. Али сам се уверила да је то лудост.

Швигарица. Па пусти да се и ја уверим да је то лудост.

Запевка.

У неких родитеља, који су имали три кћери, умре најстарија, а најмлађа ће ларицати: „„Ој, сестро, мати увек вели: „имам три луде,“ а сад умре једна, па ћемо остати само нас две, ајој! Све вели: узеће те касир, а касир узео другу, па сад не можеш ни за њега поћи, куку теби!““

прибележио **Жеравица.**

Одговори уредништва.

Абу-Казему Бошњаку. Три хумореске и четири песме — наједаред. Али на жалост не можемо ни словца употребити. Штета је да шаљете марке, ради повратка тога рукописа, — будите уверени, да то ни један лист неће примити.

Ј. М. у С. Што сте за „Стармали“ послали употребићемо већим делом. О овом другом добићете одговор у „Невену.“

Непотписаној. — **У Нови Сад.** Ви нам јављате ово: „Германи је српским новосадским задругарима по своме ћуди, дао рећи, да не може и нема дати прилога за српске рањенике, пошто је много потрошио за Тисин јубилеј. — А „Ништа бачи“ је скупљачицама прилога за српске рањенике (наравно) мађарски одговорио, да се његово милосрђе диже побудити само мађарским језиком.“ — Ми ово не можемо у „Стармалом“ употребити, просто за то, што се ниште потписали. Иначе би смо рекли и ми штогод. На пример: „Од Анђелићевих новаца не падамо се нигде срећни, — а Ништа бачино милосрђе може остати до век замрзнуто, јер српски рањеници ретке кад викну и „јао!“ — а камо ли „Јај!“ — То бисмо рекли, а можда још и више, ал свако не имамо повода. — И овом прилином молимо, ко нам што хоће да јави, нека не прије имена свога. Умемо и ми мушке главе, тајну чувати.

Исправак.

Прошла два броја „Стармалог“ погрешно су означена, на име бр. 31. са 20. Новембром (а треба да стоји 10. Новембар) и 32. бр. изишао је са: 30. Новембар (а треба да стоји 20. Новембар), које молимо да сваки за себе исправи и да ји не буне те погрешке, јер бројеви су један за другим сви у реду и на броју.

Администрација „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима са данашњим бројем цедуље шаљемо уз ознаку колико који дугује, учтиво молимо да сваки свој дуг подмири у НАЈКРАЋЕМ ВРЕМЕНУ. Нека сваки помисли да је издавање новина скопчано са великим, разноврсним трошковима, па кад ми ове кад и кад на штету своју морамо да подмирујемо, право је да нама плати сваки, који новине прима и чита. Иначе мораћемо у листу јавно поименце сваког позвати, који то не учини у року од 14 дана. Не желимо бруке, али мораћемо учинити, ако дотични не ће да своју дужност учине Зато поновљено молимо сваког ко данас у своме листу цедуљу наће да исту пажљиво прочита и свој дуг пошље.

Администрација „Стармалог.“

ИЗИШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

Цена 30 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.**

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме двадесетпрвом броју за год. 1885. овај садржај. 1. Антигона и исмена, (са сликом). 2. Два путника, — од Свет. Н. Тодоровића. — 3. Има, песма (са сликом). 4. Слике из повеснице света, 1. Леонида, шпартански краљ, од Радојице. 5. Молитва у јутру, песма од Озрева Суботића. 6. Нешто о шоколади. 7. Српске црквене старине (са 2 слике). 8. Тужни путник, песма од Златоја. 9. Златан пехар. (Бајка) од Милана. 10. Порука тетина, песма (са сликом) од —h. 11. Поток, песма од Браца Веље. 12. Писмо својој сестри, песма од Свет. Н. Тодоровића. 13. Даштања. 14. Решење даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX. Porcelangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампаније А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

сво су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Цриквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст ученье) у основној школи — — — — — —	10 н.
Изъ Часослова отпражнiй съ чтенiй церковныхъ книгъ ихъ отпотребленiе ихъ нар. отчищаючихъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима састанио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима нарадио Стеван В. Поповић спархијски школски референт — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић спарх. школ. референт са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовзиновић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за ученье на изуст у срп. основним школама другог издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко даље жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити најевћи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш изашла и може се добити:
Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.

ЛИСТОВИ, КОЈЕ УРЕДНИШТВО У ЗАМЕНУ ДОБИЈА.

ЗЕТА, лист за књижевност и забаву. Уредник Јован Павловић. Излази на Цетињу једаред недељно на целом табаку. Годишња цена 6 фор.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА, лист за политику и књижевност. Излази на Цетињу једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Претплату на оба листа ваља слати поштанском упутницом на Петра Рамадановића у Котор. (Bocche di Cattaro).

СРПСКИ ЛИСТ, излази у Задру једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Издавалац и одговорни уредник Сава Вулановић.

„ПЕВЕН“ ЧИКА-ЈОВИН ЛИСТ, уређује власник му Змај-Јован Јовановић, издаље и штампа А. Пајевића, у Новоме Саду. Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 4 фор. или 10 динара годишње. 2 ф. односно 5 динара полугодишње.

„ГЛАС ИСТИНЕ“ лист за духовне беседе, животописе и старине, уређује С. Петровић, издаље и штампа А. Пајевића у Н. Саду Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 2 ф. или 5 динара годишње, 1. ф. или 2½ дин. полугодишње.

„ЈАВОР“, Лист за забаву, поуку и књижевност. Власник Змај-Јован Јовановић уредник гр. Илија Огњановић. Издаље књижаре Луке Јоцића и друга. Излази у Н Саду сваке недеље на читавом табаку. Цена је листу 5 ф. на читаву годину, 2 ф. 50 на пола године. За стране земље 6 фор. годишње.

ПАНЧЕВАЦ, недељни лист за просвету и привредне цели Излази у Панчеву једаред недељно на читавом таб ку. Издавалац и одговорни уредник Никола М. Косанић. Годишња цена 4 фор.

ДРАШКОВ РАБОШ, лист за економ. Излази у Сиљету два пута месечно. Годишња цена 2 фор. Власник, издавалац и одговорни уредник Јово Метличић, коме и претплату ваља упућивати.

САДАШЊОСТ, недељни лист за просвету, привреду и забаву народну. Излази у Вел. Кикинди, куда и претплату ваља слати на име самог уредника г. Паје Петровића. Цена је листу 3 фор. на читаву годину.

БАЧВАНИН, лист за просвету, привреду, трговину и забаву. Излази у Сомбору сваке недеље на целом табаку Одговорни уредник Мита Поповић, издавалац штампарија Мужика и Партлића. Цена је листу: на годину 4 фор. на пола године 2 ф. односно 10 и 5 динара за Србију.

ГОЛУБ, лист за српску младеж. Излази у Сомбору месечно једанпут на читавом табаку. Уредник Јован Благојевић, издавалац књижара Миливоја Каракашевића. Цена је 1 фор. на целу годину, за Србију 2½ динара.

СРИЧЕ, лист за сричаљ. Излази у Београду на читавом табаку два пута месечно. Уредник Ј. Миодраговић. издавалац М В. Поповић. Претплатна цена за Аустро-Угарску 3 фор. на целу годину, а за Србију 4 динара.

СРВОБРАН, лист за политику, народну просвету и привреду. Излази у Загребу уторником, четвртком и недељом. Власник и одговорни уредник П. Јовановић. Цијена је листу 10 фор. годишње.

ЗАСТАВА. Излази у Н. Саду средом, петком и недељом на целом табаку. а уторником на пола табака Одговорни уредник Јаша Томић, издавалац српска штампарија дра Светозара Милетића, Цена је листу 14 фор. на читаву годину, односно 35 динара за Србију.

БРАНИК, лист за политику и т. д. излази уторником, четвртком и суботом на читавом табаку. Одговорни уредник Никола Јоксимовић, власник издавалац Миша Дамитрјевић. Цена 12. фор. На целу годину, односно 6. на пола и 3. фор. за четврт године. За Србију цена 30 динара.

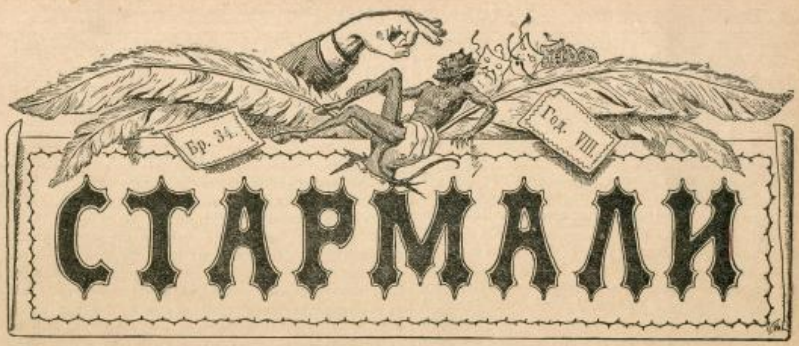

У Новоме Саду 10. децембра 1895.

„Стармали“ излази сриjут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или еронка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Најевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Најевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг.

НЕ ТАКО, НЕЧЕСТИВИ, НЕ ТАКО!

Креатуре неке јадне
Дигле на ме ајку бесну.
Кад би њима говет' хтео
Мор'о б' певат' 'ваку песму:

„Чуј ме, свете, чуј ме, вече,
„Краљ је Милан соко сиви,
„А његови доглавари
„Најмудрији цини, диви.

„Њина мудрост велика је
„Какву боже ретко ствара;
„Врлина им неизмерна,
„Поштењу им нема пара.

„Та сваки је станац камен
„О ког би се гром расцеп'о, —
„То су звезде нашег неба,
„Хајд' за њима, хајдмо слепо!

„У њих нема трунка злости,
„Ни кривуда, ни пакости,
„У њих нема гадних страсти,
„Нема подле себичности.

„Досад Србин није знао
„Шта је понос, шта је дика, —
„У њима је српска мисо
„Нашла правих поборника.

„Благослов је увек стиз'о
„Траге дела њихових разни;
„Руке су им тако чисте,
„А џепови тако празни.

„Да имају сто живота
„Све би дали своме роду
„Да га дигну у висину,
„Да га дигну у слободу.

„У свакоп су искушењу
„Своју душу спасти знали;
„Све је дивно, благодетно
„Што су досад посејали.

„Туђе мреже они деру,
„Туђе замке знају стрести,
„Врли сивци, заточници
„Српског бола, српске свести.

„Да л' је који народ ик'о
„Таких људи у злих дана!
„Напусте л' нас они сада,
„Пропали смо до тамана.

„То су људи, то су духи,
„То су цини, то су диви,
„А краљ Милан, што их сабр'о,
„А краљ Милан соко сиви.

„Не питајмо куд нас воде,
„Коме крају, којој страни, —
„Ти су људи опробани,
„Ти су људи богодани. . .“

Кад би дужност српска звала,
Ја би и те речи дао,
Рекао би, — рекао би —
(Ал прежавет' не би знао).

Ако дужност српска иште,
Ја ћу и то рећи знати,
Ја ћу рећи — ја ћу рећи —
Ал ко ће ми веровати?!?

— 0 —

Телеграм са оног света.

Од Наполеона III-ег. — Милану I-ом.

Mon Frère!

Ја Вас љубим; јер Ви сте се учили у Француској за времена Мога грасирања. За то хоћу да Вас поутешим и посаветујем.

Ви сте сада игуман у Србији, а ја сам био игуман у Француској. Моме игу и мојој игуманији дође крај баш онда, над се најљући рат водио. И Вашем игу и Вашој игуманији и Вама ће се можда данас сутра рећи: Adieu!

Ја сам мислио да без мене француска земља не може опстати а камо ли напредовати, — и Ви драги брате, тако мислите о Србији. Ја сам се преварио. А Ви, драги брате, не морате се ни вратити, јер српски народ има стару пословицу, за коју ја нисам ни знао, али Французи су је употребили. Та пословица гласи: „*Пуцај, Игумане, не старај се за манастир!*“

Ваше доба не осуђује Француске, што им је требала једна асура да се њоме огрну и од злих ветрова спасу, — а та је асура била баш под мојим ногама, те они изукоше асуру испод мојих ногу. Ваше доба то не осуђује. Али „Наше Доба“ има обрнути пословицу, која гласи: Пропадај манастиру, не брини се за игумана.“

Но мени није помогло Ваше доба, а Вама неће помоћи „Наше Доба.“ За то сиђите лепо са крваве тога народа, који нити схвата Вашу величину, нити може да носи Вашу дебљину, нити уме да благосиља Вашу околину.

Историја ће бити праведна и Мени и Вама, она ће рећи „њиним падом, народ живину надом“. На зар то није лепо!

То је још доста лепо, — јер историја уме и много горе да напише.

Луј.

Шетња по свету.

XI.

Мађарски сабор пошао је врло лепим и добрим путем, но не ваља за то, што је закључио, да се штеде кесе владиних кандидата и да се не излажу солге и други званичници често потпоштском штрапацу, на да морају од села до села путовати, растеривати опозиционе зборове, затварати и злостављати своје политичке противнике, час претити батинама, час их частити чивутским паприкашем и пивом и вином и т. д. И то је до душе лепо и хумано дело, јер ће се те патриотске муке од сад у место сваке треће обнављати сваке пете године пошто је сабор закључио, да се посланички мандат од три на пет година продужи; али то ни издалека није тако лепо, као што је била интерпелација посланика Хермана о „фарблу“.

„Фарбл“ је сад уједаред стекао светског значаја. Ово, наш један велики песник одавна је згодном једном приликом импровизирао овај стих:

„Свет је овај „фарбл“ мали.
Час те дигне, час те свали.
На седамнајст славних спеца,
А цикињељ на три кеца,“

али тада, осим самог песника, није могао можда нико знати, да у тим речима лежи велико пророчанство; нико није могао веровати, да је „фарбл“ одиста од светског значаја. Али то се ето сад доказало Хермановом интерпелацијом, коју је на министра правде ставио поводом пресуде највишег угарског суда, који изрече, да „фарбл“ није хазардна игра. Напослетку,

ПОДЛИСТАК.

Дипломатски.

Хумореска од Драге Гавриловићеве пар. учитељице.

(Свршетак.)

Даница се лако осмехну.

„Па да видиш како је злобан,“ смејаше се сад госпођа. „Вели, неби му тако чудо било, да је други добио, ал' тај Аполон неће сад никога ни погледати. Знам, то се односило на тебе . . . Видила сам одма куд' шиба. Ал' показаћу ја и њему и свима да —“

„Шта ће те показати?“

„Да ће Машић и опет тебе узети!“ довршн енергично Чигрићка.

„Ко зна, хоће ли ме сад хтети;“ промуца њерка. „Сад је богат, а ви сте га и упредили . . .“

„Упредила, страшна ми посла! — И он је мени доста казао . . . . А ако те је волео к'о сирома, треба и сад да те воле . . . Него ми немамо много дангубити. Он мора мислити, да ми још ништа не знамо о његовој срећи . . . Знаћу га одмах овамо, а доктор је тек мало прочитао у новинама, па не може мислити да ми већ знамо.“

„Радите како хоћете“

„Та нећу тебе ни питати!“

С тиме оде у башту по слушкињу, да је пошље по господин-Машића.

„Чујеш! Реци му, да не чини другачије, већ да дође одмах с тобом,“ викнула је за девојком још једаред, кад је она већ изишла на улицу . . .

После неколико тренутака врати се и слушкиња и рече, да ће господин одма доћи.

„Кажем ја да се он ја то неће срдити. Та ваљан је он момак био увек од кад га знам;“ рече на то Чигрићка . . .

У тим дође и Машић. Хтео је да не дође, али радозналост, шта ће сад опет стара лија и жудња да види Даницу, одржа превагу. Уђе дакле у собу са поноситим држањем и погледом.

У соби беше Чигрићка сама.

„Звала сам вас, сиико,“ — поче Чигрићка са материнским достојанством, чим је отворио врата; „да вам кажем, да сам се предомислила. Чини ми се да би био грех да вам недам Даницу, кад видим, да је тако волете. Узмите је дакле и будите срећни!“

И ту викну њерку из друге собе.

Кроз отворена врата зачу се сада Даничино гласно јецање.

„Ено луде, опет плаче,“ насмеши се Чигричка; идите

није то главна ствар, да ли је „фарбл“ хазардна игра или не, ја шта више сложно бих се са славном куријом и новосадским госпама, да ни „фриште фире“ нису нит хазардна нит неморална игра, јер облагороћавају наш женски свет и моћно су средство за васпитање и неговање нашег подмлатка, али главна је ствар то, што се посланици сад у опште могу мешати у судске пресуде. Јер кад се може интерпелисати због тричавог „варбла“ за што се не би могло онда, кад би на пр. судови једног невиног човека због „велензаџије“ на пет година робије осудили? Таквим приликама могле би лепе ствари изаћи на видело. Могло би чак и то на видело изаћи, како наши судови затварају из политичких обзира невине људе, држе их у притвору неко време, а после их пуштају на слободу, па суд нит лук јео нит лук мирисао. Нити се води даља истрага, нити долази до коначне расправе, већ се преко свега тога прелази, као да ништа ни било није.

Али да богме, то су све ствари, у које неће да дирне ни један мађарски патриота, јер и они сигурно знају за српску пословицу: „не дирај у мед, да не замрљаш липовим цветом,“ па с тога и бакћу сад око „шанте“ и „виле,“ те неће никакво чудо бити, ако изукУ „фирмал.“

У осталом, по нашу домовину не може никакво зло наступити, јер је бране — Чивути! Можда ће ко рећи: „аротос ти такве обране!“ јер се ваљда у помоћ чивутску узда ка у врбов клин, али није баш ни тако, о чему нас може уверити, српско-бугарски рат. Све наше новине говоре, како су Срби за то били суђбајени, што у српској војсци није било одушевљења, што је данашња влада омражена и т. д. али то није истина. Читајте само пажљиво чивутске новине и ви ћете се о другом чем уверити. Уверићете се, да је српска војска за то суђбајена, што су Бугари имали легију од 500 Чивута, који су со нсобичном храброшћу борили и од којих је више од полак погинуло. Сад помислите кад би угарски Чивути образовали легију за обрану наше отаџбине — каква би то моћна и силовита војска била? Кад су могли неколико стотина бугарских Чивута толика чуда починити, да шта би тек учинили неколико хиљада угарских Семићана? Кад би смо се случајно заратили са Русијом, не би се Чивути задржали све до Петрограда, јер не би им могао стати на пут никакав Ростопчин, но што би га они — продали. Ишпони и остале антисемите већ мисле, да одатле извуку што ће користи и да се на такав фини начин опросте Чивута. Остаће нам онда само Чивуткиње на врату, а ја држим, да то неће бити тако велики терет по нас бити. Ја бар мислим, да ћемо ми Хришћани са Чивуткама лако изаћи на крај, само да се Чивута опростимо. На послетку, можда ће нас тек онда ђаво узети, јер, као што је познато, кад нам ђаво никако не може наудити, а он се онда претвори у — лепу жену и онда смо његови, хтели не хтели.

На не само што смо са нашим Чивутима сретни и што ћемо са нашим Чивуткама можда још сретнији бити, али ето хоће да нас са великом једном књигом усреће они Французи, који су нашу земаљску изложбу походили. Француски су врло практични људи, на неће да се бацају у велики трошак, него за онај сјајан дочек, силан шампањац и огроман трошак хоће да нам се реванжирају — књигом. А да су они приликом свог кратког и сјајног бављења онде врло добро проучили нашу земљу и наше одношаје, за то најбоље сведочи питање, што је Паризлија Бернард (адвокат и угарски бивши гост, а сад има да напише за ту француску књигу одељак о нашим правним одношајима) на будимпештанске адвокате ставио. Исти Паризлија пита, **да ли у Угарској има закона и да ли су исти кодифи-**

господине, молим вас, па је доведите. Сама неће доћи. Јогуваста је од кад је . . .“

Машић је мислио да сања. Тек ове речи Чигричкине осветиште га, и он полети девојци у собу.

Устрашена и сва уплакана стојаше Даница код прозора.

„Мати одобрава нашу свезу!“ рече јој он спустив руку на њезино раме.

„Ох, чула сам! Али како“ — зајеца она још јаче и обори главу.

Он јој нежно подиже главу, па тешећи је одведе матери.

„Тако, тако, децо моја, сад вас већ нико нерастави!“ па са сузним очима састави им Чигричка руке и пољуби обоје . . .

„Данас ћу вас и прстеновати,“ рече за тим. Послала сам и по попа; а искаћемо и диспензацију. Шта ту васдан да вас „гласа“ . . .

„То баш не морамо. Нека иде ствар својим током,“ примети Машић.

„Знаш, синко, због Јовића,“ рече гласно, а у себи је мислила: „Нећеш ми утећи!“ . . .

За мало на дође и свештеник, те их прстенова а сватове уговорише чим приспе епископска дозвола.

V.

Још тога дана знало је већ пола села, да се Даница прстеновала са Машићем учитељем, а дознао је и Јовић. Писала му је сама Чигричка и молила, да јој опрости, што узима своју задату реч натраг. Дознала је вели, тек доцније, да Даница осећа више наклоности за Машића него према њему; а дирнуло је и Машићево очајање, па је морала да учини оно, што јој срце и њена материнска дужност полаже . . . (како је то лепо речено!)

Кад је Јовић прочитао писмо он подскочи и весело узвикну:

„Хвала Богу, што ми тај терет скину са срца! Даница је истина красно девојче, ал' ни Пулхерија мајстор-Глишина није баш лоша, а уз њу пет хиљада — одма на венчању . . .“

Па са трговачком хитрином оде мајстор-Григорију ковачу, да му проси ћерку.

Мајстор-Глиша се најпре устезао, па вели, даће му одговор, док види, шта мисли девојка и је л' „справна“ . . Хтео би човек имућнија зета, па ма не био „грк“ И сам је занатлија, па шта му фали! . . .

Али кад му после његова Пела стаде доказивати, да њихова Пулхерија није „воспитана“ за мајстора; била је три године и у „клоштру,“ на везе са златом по сомоту

ковани? Види се дакле, да је Паризлија за времена свог кратког бављења у Угарској поред шампањца нашао још нешто приликс, да мало и наше правне одношаје упозна. А какво би тек питање морао поставити, да је био и у Хрватској? . . .

Милисав.

Уштипци.

Између Србије и Бугарске закључен је примир. Ово што су до сад радили, не може нико сматрати за пример.

* * *

Дакле је скинут Чех са комесарства. То сигурно није било зато, да нам сад метну на његово место каквог Руса.

* * *

На небу се појавила нова звезда, пете величине. И у „Нашем Добу“, се појавила нова звезда пете . . . т. ј. кад је узмете од главе до пете, онда видите само пете и глиб на коме стоји.

* * *

Гарашанин је постао српском народу још гарантија но што му име каже.

* * *

Говори се, да ће Гарашанин променути то своје име. Кад се „пресели“ у Беч, тада ће изоставити прву половину имена и зваће се — Шапи. У осталом Бечлије су га и са досадањим његовим именом признавали као свога.

* * *

И краљ Милан ће сад отићи у Беч, да се мало одмори. Не каже се кад ће се отуд вратити. Српски народ није на то ни најмање љубопитљив.

* * *

Мађари ће од новине године уређивати из Пеште за Словаке „патријотичне“ листове. Е, видите лисове.

* * *

Европа је већ нервозна, што званична Русија непрестано ћути. Да како ће јој бити тек онда кад проговори.

Ѳ.

Ћира. Видићеш само, да ће краљ Милан скоро викнути: „Амнестија!“

Спира. Може бити. Само не знам, хоће ли то викнути за повлађујући, или молећим гласом.

Ћира. До душе, то је велика разлика.

Ћира. Младо Нашедопче Ђ. Б. Т. (Ђура Бекић Тесфанијин) има нешто и право.

Спира. На пример, у чему?

Ћира. Да Бугари своју намеру о уједињењу нису тајили од данашње српске владе, — не би дошло до рата.

Спира. Јесте брате, то је мудрост здраво велика. Њу нашедопче није могао из своје главе искресати. Мора да ју је поцрпео из Пеште или чак из Беча.

Пуслице.

□. Новог српског појног министра просто су командирали да дође, а нису га питали хоће ли или неће. Тај министар за цело неће бити одговоран, кад није ни питан.

и свили све најлепше „лозе,“ а са вуницом чак и „расијатије“ боље нег' ма која друга . . . Он дубоко уздахну, па стаде гвожђе на наковњу тако лупати, да се кућа, па чак и комшијска трсла из темеља . .

Хтео је вађда да налупа оне стотинарке што је дао калуђерицама за кадифу и злато . . .

Тако је лупао све до вечере, а кад му после вечере најстарија рече, да се „деда“ одавна и лепо гледе — љутито узвикну:

„Па што не питаш, кад не нећеш послушати! Нека се узму, кад си се толико упела . . . Ја ћу исплатити још и ти нет хиљада, па нек ми иде с врата! И сам видим, да од ње никад не буде ваљана мати ни газдарица. Само са златним лозама и са калуђерском памећу куће се не кући! . . .

После поручише „момку,“ да дође да „дарива“ девојку.

Јовић се не даде молити, те се идућега дана претстављаше, а по Јовићевој жељи искаше и они „дишпензацију,“ да ствар ускоре . . . .

Чигрићка је дознала још пре Ћерина венчања, да се у рачуну преварила. Казао јој је опет „случајно“ доктор радујући се и поносећи својом мржњом на кошку . . . Јер вели, овај број што га је он упамтио није био број срећке, већ тако звано „серије.“

Чигрићка је била на то као утучена. Но пре би и свој језик одгризла, но што би одала своју шпекулацију. Сад је већ и Јовић био претеновао, па се бојила да између две столице не седне на земљу . . .

Кад је доктор отишао задовољила се тек тиме, што га је послала до неколико „вила и громова;“ а темница се још, што је Машић баш пре неки дан добио „декрет“ за стална учитеља у месту.

После неколико дана стиже за оба пара и епископска дозвола, те већ идуће недеље беше у селу Х. двоје „интелигентни“ сватова — оба пара беху задовољна, а сватови и одиште весели; само што су мајстор-Глиша и госпођа Чигрићка по кадикад крадимице ах' дубоко уздахнули . . .

Но није се свршило ни на томе!

Доктор Петровић не беше ни пре према Иванци равнодушан, а случај са срећком уверио га је, да то поносито срце није хладно, као што је он мислио, већ жарко као сунчани врапци и неко као восак. — Таман онако, како он жељаше да је у — његове будуће жене . . .

Зато не хтеде ни он вазда „симулисати“ ни оклевати, већ оде Иванчином стрицу, и заиска је за жену.

„Ја би вам је радо дао. Досадило ми се већ колко ћира,“ тужно се страна. „Ах' чудна вам је то девојка. Сама

***. Дај боже да се примирје толико бар учврсти, да Србија може на миру божић провести, и по комад честице наменити: дому, положенику, путнику и т. д.

=. Говорило се да ће Пироћанац опет доћи на власт. То би у неку руку и добро било, да народ не заборави на Пироте и на пиротске ране.

||. Ала је учен тај Игор у нашем добу. Он у прсте зна колико има река Бистрица. Умео би он њи све замутити, само да је мало ближе њима.

◎. Тај Игор не води библиски стил. „Тако се,“ вели, „писало кад људи нису умели логички мислити.“ — Је ли то тако, ми не знамо, али у клерикалном листу могла би се библија мало боље поштовати.

□. Према чланцима, који се у „Нашем Добу“ појављују, дочекаћемо скоро да Аћелић неће више благосиљати са „Мир свем!“, него ватреније и српскије: „Усијаногвожђесвјем!“

△ Само не знам хоће ли честити Панчевци допустити, да им Бекић у Панчеву отвори београдску фабрику усијаног гвожђа.

каже, немож' шиљоме к'о с дететом и другим еспапом . . . Па је најпре морам питати, да ме после не осрамоти“ . . .

„То и ја желим. Мени и не треба жена без — наклоности. „Хтео је да каже без љубави, али му се учини, да је овако практичније . . .

„Ви сте паметан човек; само вам морам још казати, да јој ја не могу ништа дати. Што добије од оца, начаст јој, а нени моје треба — човек сам сирома . . .“

„Ја за мираз нисам питао!“ рече доктор поносито.

„Е, онда се ослон'те на мене!“ викну старац. „Преломићу је на да је још толика! . . .“

У томе се врата отворише, а унутра ступи — Иванка.

„Господњице, рече узрујани и свечаним гласом доктор, реците искрено и пред стрицем, хоћете бити моја жена?“

„Хоћу! јер кол'ко вас, па и себе познајем, осећам да се не могу кајати,“ био је њезин тихи али одлучни одговор.

* * *

И тако су биле пештанске излежбене срећке бар у селу Х. од неке користи, а колико је из народа тешко заслужених форинтача на њих у лудо страћено, остављам да каже ко други.

Ђука: Шта ли ће то бити од српско-бугарског примирја?

Шука: Примирили се људи, ето то ти је?“

Ђука: А хоће ли се бар сами смирити?

Шука: Врло је лако могуће, ал мени да је некако, да се баш братски измире.

Ђука: То би и било као што треба. Ал ако их Немац смири, неће их сигурно измирити. **Ѳ.**

Проба пера.

CLVII

Опомена

Свакоме се десит' може,
(Из у збиљи из у шали)
Може му се десит', да му
Ко брке зашали.

То највише прети оном,
(Из у шали из у збиљи)
Који брке воском маже, —
На их уфитиљи.

CLVIII.

Зимски уздисај.

Ала, ала, ала! —
Ово нам не пада:
Што баш онда хладни ветар
У прозоре дува
И снег завејава —
Кад су дрва скупа.

CTIX.

О критичарима.

Та и сунце има пега,
Та и Шекспир има мана.
Бог је добар, — он се стара
И за критичара.

Али нешто кад би сунце
Стрло пеге са свог лица?
Кад би Шекспир поправио
Оно мало погрешица, —

Шта би онда критичари?
Но неки би плак'о —
Ал би с' наш'о који б' рек'о:
Не ваља ни тако!

Г—д—н.

Ала је насео!

Како може човек на сувом (али клизавом) путу да пострада, то сам пре неки дан искусно. После ручка пођем од куће у најлепшим мислима и неузимајући на ум да је на пољу грдна поледица. Тек што

сам крочно и лако скочно са пашег високог кућњег прага, а ја ти ћоскаџ колико сам дуг са свом дужином и тежином својом на леђа тако јако, да сам се једва предњи и подњи могао. Како сам изгледао у тој неприлици, не могу вам описати, али мора бити да је позорије врло „трогателно“ изгледало, јер смотрих два велико-гимназијалца који мимо мене минуте како заустежу и прикривају у себи оно младењко-ћачко слатко смејање. У томе нас из ведрог неба створи се предамном један накостан и заједљив човек (иначе морална и материјална пропалица — банкрот), па ме стаде својим подмуклим гласом овако тешити:

„Сажаљевам, драги господине, јако сажаљевам, што сте тако ћуто пали,“ које је речи ударајућим гласом наговорио.

„Ни бриге вас није, добар човече, при свем том ја још и не сањам да обуставим своја плаћања, (томе сте ви најбољи сведок), нити мислим кога да заједем. Будите дакле спокојни, и немојте се жалостити мојим падом“.

Као заливен пошао је даље мој подсмевач, а мени чисто лакши беше бол, који сам још осећао од угрувености.

Ала је пасео! **П.**

Српска молитва,

(Пева се по најновијој бечкој композицији.)

Сонет.

О, ти силни и свевишњи Боже,
ти одозго (са маћарске стране),
ти си добар и све ти се може,
па погледај и нас сиротане;

Из' нам пружи отровање ноже,
да из срца расточимо ране,
из' нам здери и то мало коже,
на крој чизме за твоје катане.

Аз' се не бој, Боже свемогући,
да ће чизме на „шамови“ пући —
српска кожа зна добро повући!

А ти ћеш нам мало приде дати:
из' нас прими, из' нам памет врати,
из' нам бврем — дугове исплати.

С. Лукин Лазић.

Код Сливнице.

Да је код Сливнице била магла, зна се, ал да је била општа магла то се не зна свуда. А десило се ево и ово: Једно омање одељење српских војника помело је пут, те се упути према бугарским шанчевима. Тада није било борбе и српски војници носили су пушке о рамену. Но и код Бугара је било „магле“ те кад се Срби приближише њиховом првом шанцу, узвикне бугарски стражар сасвим простодушно, управо братски: „Врните се човјеци не не знајете да сме тука ми.“ Српски човјеци га послушаше и врнуше се. **Ѳ.**

Како су крмци за жива оце појели кукурузе.

Једнога дана оде ти наш Најсарадјин оца у дрва, па се попне на раст и поче да је сјече дрво испод себе, у том прође један човјек те га упита шта ради. „Сјечем дрва, ћафире!“ издрече се оца на њ.

А овај ће оци: Не сјече се дрво тако; пашћеш и ти и раст. Сиђи доле са дрвета, па онда сјеци! — Но кад виђе да се оци не може доказати, упути се даље.

У томе сруши се дрво и оца падне. Срећом његовом не уби га дрво, јер се било дочекало на други подебљи раст, иначе би Насарадјин оцу свега сатрло.

Кад се оца освијести, а он потеци за оцијем што му говорило да ће пасти: „оно је пирајсе некакав мудрац и божији човјек, којег је Алах послао да ме опомени и да ме избави од смрти.“

Стигнувши онога човјека, заустави и запита га: „кажи ти мени кад ћу ја умрети, — ти то знаш.“ Овај се брани да не зна, али не помаже ништа. „Казуј или ћу те таки убити!“

Кад човјек виде шта је, и да нема ништа друго него казати па ма што, а он онда рече: Оца, да ти право кажем, ти ћеш умрети онда кад ти магарац по трећи пут и . . . не.

Ијутра дан патовари оца на магарца кукурузе и пођера га у млин. Кад је прешао преко неког моста, магарац упусти кобни глас, — први пут. Оцу узме страх, — али само ћути.

Кад су прешли преко другог потока магарац поздрави оцу истијем гласом и по други пут.

Кад су већ дошли до самога млина магарац застане. — Сад ти наш оца поче заклињати, те ће магарцу: „Стани, брате, док скинем са тебе жито!“ — Оца само што је једну врећу скинуо а магарац одврне и трећи пут. —

Е, што би би. Због ти бели свијете! Оца легне на земљу покривши се својом дубом. Како не имаде каде да са магарца скине и другу врећу, самар превагну на ону тежу страну, а кукуруз се просу. У томе дођу млинареви крмци, па стану око оце ровити, дречити се и врће парати.

Замало па изиђе и млинар да види шта је било, па кад виђе ће крмци кукурузе једу, похити да их разћера. Онда оца тужним гласом прозбори: „Хај, хај, да је оца жив, не би плаћали крмци његових кукуруза благовали.“

Млинар прсну у смеј, те диже оцу да устане, — а овај кад виђе да је још жив, стаде молити и пријетити млинару, да то никоме не казује.

(Тако се и није рашчуло.)

Истинковић.

Тима и Ђока.

Т. Јесил чито у годишњаку календару за 1886 г. приповетку од тог поп Панте, „Бог ће платити?“ —

Ђ. Јесам.

Т. Па како ти се допада?

Ђ. Сасвим добро. Приказана карактеристика бирташева могла би на самом писцу за пример послужити.

Т. Како ти то судиш?

Ђ. Ево како. Да је поп Панта осто веран свом некадашњем начелу; „Глас народа, глас је сина божијег“, ко његов

бирташ кои је верово да ћеја доброчинство бог платити, за цело би и он, као и бирташ постиго своју цел. Ал јест поп Панти је дуго било чекати док на њега ред дође да прими од народа наплату. Зато му се учини да је пример двоице — кои су с једним кораком доспели, један до владичанске а други до митрополитске штаке, — веома користан у повољним околностима, па ко зашто неби се и он том згодом користијо те место једне сесије две да ужива, коју је одма и присвојијо — окупиро. Због чега мораде обијати прагове свију меродавника у денунцијантском односају, а да мисија и своју кулминацију достигне, оде да пољуби и свету десницу, место које — пољуби дотичног на оно место где се нико пољуби те отуд и хрђав шиок добијо. — Ал међу тим фишкал народних фондова у инкриминираном поступку пријави окупатора суду на коју је јунак у Н. Д. иронично узвикнуо. Ја се против саборског одбора надлакше тим бранин што им одричем компетенцију јер је рок њиховој функцији истеко. — Тог истог поп Панту видимо и сад где пред вратима саборског одбора покајнички стои и моли милостињу за своја недела, да му се т. ј. допусти да отете приходе од сесије, народном фонду своту од 3800 ф, у 10 год. прати. Наравно да молебствија окупаторова нису саслушана, већ је остављено да суд своје чини. Тако иде коло на около.

Т То је веома жалостан пример свештеничког понашања.

Ђ. Жалостан је свакојако. Наиме за оног кои уме лепе примере да изнаша с пером, а хрђаве делом, ал како ко ради тако му и бива.

прибележијо **Ефендија.**

Ни то нисам знала . . .

Покојни Исак Драгин ожени свога првенца, и једва је чекао, да снау у кућу доведе. Кад су прошли сватови, друго треће вече заповеди свекар снаји да мете воде у пећ, па да га измије. Сна послуша свога свекра, и кад је била вода врела — скине свекар кошуљу и надњесе се над корито. Сна невешта и неатна онако кључалу воду сасне му из лонца на главу и тако га опече, да је мислио сирома — оде и коса с' главе, и кожа с' ушију, те онако бућоглав терај на поље, па забоде главу у снег, и једва себи дође. Сва се прикрсти и рече: е часни га потро с чичом, ја толико и толико мила, па нисам знала да и ту још треба врачати!

Ђ.

Отац пише сину!

Слатки сине Гавро!

Ево ти баба сео да ти пише ово писмо, па гледај молим те да се не изгуби, као оно пре што си ми писо да се изгубило. Ако се и ово изгуби, а ти пиши, па ће ти баба писати треће. Кажи господар каплару да нам се шарула опрасила, та није да су дебели па лепи, сам би слатки Аћим мого од њи јести. Добиће два, само нек ти не отвара писмо.

Ево ти шиље Нана две воринтаче да ја познам, што је добила за вуну од Јоњаша Чивутина, то је она све по мало крила, па немој у худо да потрошиш. Шарга пребио ногу, ал сад му је већ боље, наместио му је Лаза из П. Села, већма смо га жалили нег' покојног Панту, чудо добро кљусе. Добили смо новог натароша, једанпут човек, велик на трбушат, каже комшија Галгоц да је чудо паметан, носи и наочаре. Сад имамо и вина, купио сам једну дворку, само лане је у њој купус било па се ко мало осећа на буре. Наша цела вамилија је здрава, само ко што нажеи шарга с' његовом ногом. Сина очо на занат, да буде духанџија, а тета Сола родила дворе. Линда пркла, на тако нам је сад необично, нема ко да лаје, већ гледај, ако икако можеш, дођи што пре кући. У недељу у Молу пазар терањемо Милку да продамо, не знам ко ће се усрећити њиоме, мораће у лулу музти. Шаргу за сад на логов прежемо док не издрави. Нана позајмила „клоцалу“ нећне, на јуче доно прозаљене, каже мркуша наишла на провалила, ал ми смо до душе казали шта се то нас тиче. Тата кулаш умро. Још би ти писо, ал мораи намирисати марву. У здрављу дочеко врсно ине Кузмана и Дамњана и све проче празнике. Сви те поздрављамо, да будеш жив и здрав и шарга користан да дођемо на пролеће код тебе. Твој отац Сима Јинало кућевни нумера 540. Кад успишеш т. ј. само на наше село пошљи, па ће мо пазда добити.

Ђ.

Све дужнике наше, којима са данашњим бројем цедуље шаљемо уз опомену колико који дугује, учтиво молимо да сваки свој дуг подмири у НАЈКРАЋЕМ ВРЕМЕНУ. Нека сваки помисли да је издавање новина скопчано са великим, разноврсним трошковима, па кад ми ове кад и кад на штету своју морамо да подмирујемо, право је да нама плати сваки, који новине прима и чита. Иначе мораћемо у листу јавно поименце свакога позвати, који то не учини у року од 14 дана. Не желимо бруке, али мораћемо учинити, ако дотични не ће да своју дужност учине. Зато поновљено молимо свакога ко данас у своме листу цедуљу нађе да исту пажљиво прочита и свој дуг пошље.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ“.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читањем ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ког разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Евангеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — — —	10 н.
Изъ Часословца отпражненїй къ чтенїи церковныхъ книгъ къ употребленїю къ нар. очишћенїю	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски реферепат — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референт са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш изашла и може се добити: **Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.**

ОГЛАСИ.

НАЈЛЕПШИ БОЖИЋНИ ПОКЛОН

за п. т. госпође.

Поред особито згодне прилике куповаља ја сам цело стовариште једне прве бечке творнице у полак цене узео, и продајем догод готовости устражу

10.000 комада изванредне лепоте, елегантни и помодни

ЗИМСКИ ОГРТНИ МАРАМА

по невероватно јефтиној цени, као:

1. огрнце мараме, средње величине по 1 фор. 20 новч.
2. прве каквоће велике мараме по 1 фор. 80 новч.
3. најбоље каквоће особите велике мараме по 2 фор. 50 новч.

у изванредним и најлепше шаренним бојама, као: бордо, гранит, бела, сура, црвени, мрки, црни, плави и у 60 другима нефин. врстима.

Ове помодне зимске огрнце мараме јесу најлепша и најновија ношња за сваку госпођу при кући, соколу, шетњи, балу и позоришту и т. д., а уједно су изванредно топле.

Нека ни једна женска не пропусти ову лепу, фину и тако јефтину мараму себи набавити, пошто и сам ручни рад толико вреди а и стовариште за најкраће време биће испражњено. Недопадајуће мараме промењне се без приговора. При наручбини молимо тачно боју и величину означити. Пошиљак у напоч или за готовину. — Ова роба једино може се добити код:] ([1—3

Wiener Tücher-Exportgeschäft

Wien, III., Matthäusgasse Nr. 5/8.

Чудо од трговине!

Лепи! топли! фини! јефтини!

ЧУВАЈУ ПРОТИВ ВЛАГЕ И ЗИМЕ!

јесу моји мушки капути од прве Бечке фабрике изготовљени

МУШКИ ЗИМСКИ КАПУТИ

још досад непостојаној, невероватно јефтиној цени комад по

1 фор. 80 новч.

Моји мушки зимски капути јесу препоручени као најтоплији, поред тога најомиљеније одело, јер оно одржава телу топлоту, чува од зиме, стоје за свако тело, изванредно су практични и комотни, и обраћају због лепоте и јефтиноће општу пажњу.

12.000 комада досад је продано.

Нека сваки, који леп, добар и топао капут жели одма наручи, јер због многобројни наручбина биће стовариште за најкраће време испражњено. 1—3

Ова роба једино се може добити код:

Wiener Commissions- und Export-Geschäft

Wien, III., Matthäusgasse 5/8.

За наручбине довољан је назначај, је ли велик, средњи или мали. Пошиљак у напоч или за готовину.

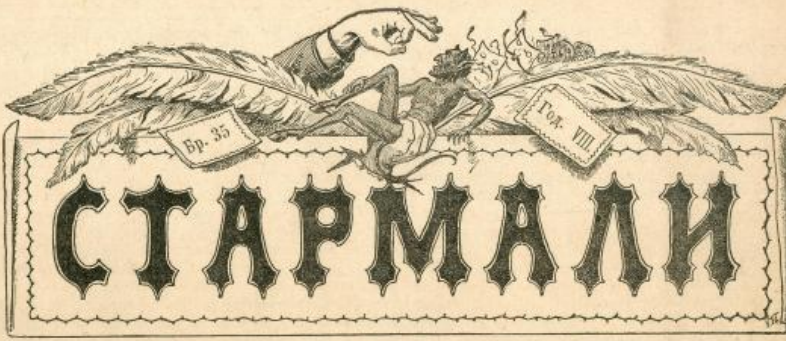

У Новоме Саду 20. децембра 1885.

„Стармали“ излази сриуут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друго крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или еронка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 50 новч. за жиг.

Божићна звона.

(У спомендину једном пријатељу у Русији.)

Звона звоне на јутрење,
На рождество божја сина.
Звуци им се растолежу
Из ширина до висина.

Ал је лепо, ал је свето
Кад све душе препу надом,
А сва звона наших храма
Загрле се чистим складом.

Ситна звона наших села
С крупним звоњем из градова, —
Звона вел'ка, звона мала,
Звона стара, звона нова

„Родио се бранич правде,
Да нас диже, да нас јача!
Долази нам, долази нам
Синак бога, отац браћа!

Долази нам весник мира!“
Ове се песме роје, —
А сва звона наших храма
Велеласе: јест', тако је!

Звона звоне из долина
Звона звоне са брегова,
Звона вел'ка, звона мала,
Звона стара, звона нова.

А анђели тамо горе
Куда звонски звуци теже
Пригнули су главе своје,
Све слушају и бележе,

Махом авао један рече:
„А пиротских камо звона?“
— Однео их кнез Батенберг
Играјућ' се Напол'она — —

=.

Шетња по свету.

XII.

Ето вам и божић већ ту. Сваком ће од нас по нешто донети. Ако ништа друго, а оно бар — Германов поздр'н. Али ове године можемо рећи, да смо сретнији но што смо икда били, јер не само што ћемо поклоне добијати о нашем божићу, него су са даровима почели да нас обасипају још о римокатоличком Христовом рођењу. Тако ето је „Застава“ почаствована са — новом преском парницом. Ја не знам, како уредништво о том лепом дару мисли, али ја држим, да би оно ствар врло практички могло удесити. Кад су већ тако учестале парнице, то мислим, да је најпрактичније, да се уредништво заједно са штампаријом премести у Вац. Ту би онда на близу била и будимештанском државном тужиоцу и ваљкој тавници, а то би свакако велика добит била и у новцу и упремну. За што да се људи муче путовањем и дангубом од Новог Сада и других наших места до Будимеште и Вача, кад могу из прве руке много јефтиније уживати благодети наше слободне штампе?

Него не само тим, већ нас је овај најновији божићни дар будимештанског државног тужиоца и другим чим обрадовао, управо нас научи но нас врло корисном поучио. Јер кад је могао невини извештај о слози Срба и Хрвата у Осеку побудити државног тужиоца, да дигне преску парницу, да шта би се тек онда чинило, кад би одиста овладала слога између укупног српског и хрватског народа? Онда заиста не би ником

ни на памет пало, да због тога диже преску паницу. Јер слога, то вам је као и дете. Док је још у повоју, хоће и сшиче да пасне на њега и да га загризе, а кад дорасте до мушке снаге, онда и курјак бега од њега.

У осталом, ми се угарски грађани само поносити можемо са том пресном паницом, јер ће се сад наш закон о слободној штампи још већма и још даље пашчути. Новине већ јављају, да су египатски насељеници дошли у Беч, да штудирају аустријски закон о „слободној“ штампи, те да га копирају за Египћане и друге Африканце; а шта ће тек бити, док се пашчује за нашу слободну штампу? Онда ћемо имати из Кине, Авганистана, Судана и т. д. више гостију, него што их је било о будимпештанској изложби, а то би свакојако грдна добит била. Слободна наша штампа донеће нам више користи, него што нам је донела „наша индустрија“ на будимпештанској изложби. Онда ће нам кинески, суданski, хотентотски, богокудски и други такви гости скупо наплатити шампањац, што су га Француски попили.

Онда ће ти наши нови гости и друга чуда видети, но то на послетку неће никакво чудо бити, јер људи долазе из страних и далеких земаља, па се и морају чудити свакој новости. Али ја се чудим нашем уваженом књижевнику и медицинском стручњаку, г. др М. Б. Јовановићу, што се дими једном случају у Црној Гори, у којем се случају управо не зна, да ли је дотична особа мушко или женско. Он бар као родом из Угарске не би се требао томе чудити, јер код нас није ништа необично, кад ко не зна, да ли је мушко или женско. И то не бива само у свакидашњем приватном, него баш и у јавном, политичком животу. С друге стране опет ражалостио ме лепи подлистак г. М. Б. Јовановића, јер сам се и нехотице сетио неких наших „правака“ и кикиндског програма, за који се такође не зна, да ли је мушко или женско, као да га је створио какав хермафродита, па сам услед тога болно удахнуо: „Хеј, кад би и многи наши људи били такве жене, као што је била Мираш, ми би смо онда много боље стојали!“

И сад сам управо дошао до овог, до чега сам и хтео доћи: до честитке јер у данашњем времену од уздаха до честитке, само је један корак. Честитам дакле читавом православном српском свету божић, а жеље ми нису бог зна какве. Деци српској желим много лепих дарова, српским момама лепог и дичног српског момка, женама да мало више штеде своју јесик, многим мужевима, нарочито „правцима,“ да отпашу кецељу и баце из руку оклагију, па да се баце у јуначке токе и да запитлају буздованом енергије, старцима и бабама желим, да не умру, док не виде, да је српски народ срећан и слободан, а „Стармалом“ најзад желим, да му не досађују толико претплатници силни! . . .

Милосав.

Уштипци.

Говори се, да је краљ Милан оседио. Боље би било да је седио (с миром) па не би сад сёдио.

* * *

Ја не знам, што сад не пусте Лазу Нанчића кући. Није ли зар опомад изрекла арадска порота једногласно, да је он невин.

* * *

Бугари су тако рећи разорили Пирот. У таком орању не иче семе измирена.

* * *

У Босни се не сме више казати „Српска школа,“ но „источна православна школа.“ То је

ПОДЛИСТАК.

Наздравље пиштољ!

Страшно је то кад драга драгоме своме, кога је волела већма него све бомбоне на свету, неће да опрости малу, можда управо никакву погрешку.

Још је страшније, кад на ведра и чила, здрава и весела младића нађу очајне мисли, те заборави дужност Хришћанску, заборави задатак и будућност своју, заборави да време груди пара, али их време и лечи, заборави да чиста љубав кад тад победити мора, заборави да самоубица никада раја видети неће, све то заборави, па се као једина срећа зна пружа пиштоља, да њиме учини крај животу и јаду своме.

И мени је пало у део да вам о тој страхоти приповедам.

* * *

Меланија Брзакова није ни запамтила своје родитеље. Одрасла је у кући свога стрица, који се старао да ју што боље васпита. Али пре две године дана умре и он, и Меланија постаде сама свој господар, — јер стрина њена била је добра, али телом и вољом слабуњава, млака старица, у њеном речнику била је према слугама најстрожија реч: „ти магарендо једна!“ а на Меланију ако се икад расрдила, најоштрији јој је укор био: „ти бубиџе неваљала, — оди да те пољубим!“

У таким околностима, по себи се разуме, да су све природне особине Меланијине имале широко поље да се развију. Развила се њена урођена лепота, развило се оно ведро и поносито чело, развиле се оне румене руменке на пуним образчићима њеним, — чисто би рекао да се развио и онај округли младеж са леве стране испод уста, који јој је тако лепо доликовао. Развила се бистрина њеног ума, поштење њеног карактера, чистина њених девичанских осећаља, развиле се њене кућевне врлине, учтивост, предпођа, гостољубље, добронудност и т. д. али уз то (праве) развила се још и два бодљикава бокорића, — један бокорић југунства, а други бокорић сујете.

Ова два бокорића била су дуго покривена лиснатим цветним гранама њених других особина, — њених врлина.

Ова је кућа била, што-по кажу „отворена“. Стара стрина није никуд ишла, али је волела добро друштво. Призивала је често своје пријатеље и знанце, па се ту онда разговарало, свирало, певало, деклановало; а добар мирисав тај и чашица старе сладакиље, на ни она изредна шушка, нису ни најмање кварили добру волу на овим састан-

сигурно зато, да буде и политика народа у Босни: „источна-православна.“ „Стармали“ се слаже с тим.

* * *

Бугари су одјекли из Пирота оно звоно, које је звонило, кад им је оглашен рат. Зар нису помишљали на то, да ће и онда требати звоно, кад се углави частан мир. — Или зар неће то?

* * *

Но није само звонило звоно кад је рат оглашен, но су још пре тога клепала многа клепала. Дед пого'те која су то?

* * *

„Застава“ је писала о слози Срба и Хрвата, па је сад туже, да је тим дражила против Мађара Има нечег у ствари. Јер ако Срби и Хрвати послушају „Заставу,“ онда се не може навести оно „државно начело“: „цепај па владај.“

* * *

Стоти пут читамо већ по новинама да ће напредњачко министарство пасти. Ал да је пало, то можемо читати само једаред. Јер оно се никад више неће подићи, те да може и по други пут пасти.

* * *

Сваки то хоће да буде данас добар Србин. То разумемо. Ал зашто „добар Србин“ не сме да буде паметан, то не разумемо.

* * *

Дакле одиста мисле неки, да ће нас краљ Милан одвести на пролеће против — Косова. А ето неки мисле да нас Косово мора одвести против краља Милава. Ѳ.

Ћира. Па сад реци ми колико ти судиш о томе?

Спира. Ја ту ствар нећу да гледам са српскога гледишта.

Ћира. Имаш право, Са несрпскога гледишта је много лепша.

Ћира. Говори се да сад опет хоће да се сједине Шпанија и Португалска.

Спира. То је лепо. Али што ће год радити, нека пазе да не дочује Гарашанин, — јер он таке ствари не допушта.

Пуслице.

△ Оних дана се говорило да ће се у Србији сазвати скупштина. А сад један телеграм јавља да се од тога одустало, јер „није потребно да се народ узнемирује“. — Ми држимо да скупштина не би толико народ „узнемирила“, колико неку другу господу.

⚌ Шта је то са нашим комесаром Чехом? Једни кажу да је „скинут“, други веле да је „дигнут“. Код така два различита гласа мора да је у средн истине, т. ј. да комесар стоји онде, где је и досад стојао.

۞. Аџијелић ће сигурно честитати божић својим протекторима у Србији и рећи ће им по своме обичају: Мир с вами! — Али њима би требало православније рећи, т. ј. Мир без нас!

цима. Све је то стара страна чинила за љубав својој драгој нећаки, да јој буде „девојање право царовање“.

Ту су имали приступа и неколико одабраних младића. Долазила је и моја маленкост правом неког старог куметства. И могу рећи да сам красних часова провео у српској атмосфери овога круга.

Сви смо ми радо долазили у ову кућу; ал најрадије долазио је мој пријатељ Рада Митровић, добар јуристаји још бољи Србин, а весељак да му пара није било. Друге госте само зато нећу да помињем, јер сам читао у једној критици, да са споредним личностима не ваља одвраћати пажњу читалаца од главне ствари. То је лепо правило, — али како сам на другом месту читао и то да ни једно правило не може бити без изузетка, то ћу можда добро урадити ако поменем још и господина Сава Моловића, који није био весељак, ма да је био богослов, који је само чекао да себи набере достојнога друга, а лепа парохија у Р. већ му је била обећана.

Сава Моловић тријут се накањивао да запроси белу ручицу госпођице Меланије. Али га је увек задржала сумња да срце њено пагине на другу страну, а та би страна као канда била Радина.—

Док се он скањивао, дотле је весели Рада Митровић и пехотице окупирао и у своју интересну сферу увукао сердашце Меланијино. Тако исто неотпице уселила се њена слика у дубину груди његових. Они су осећали неку промену у себи, али дуго не дођоше до оне свести, да би се могли сетити, шта је то и како се то зове — Но и то несвесно стање прође. На клупици у хладу иепод зове седели су једаред сами. Рада није био од оних људи, који су пуни уздисаја, — али сад му се нешто тако стесниште груди да је морао уздахнути. Тај уздисај даде повода разговору, — реч по реч, све слађа и мекша, а њима пуче нагла пред очима. И само што не рекоше: а где нас слепаца! ми се тако волемо, па о томе ништа и не знадосмо. — То до душе нису рекли, али од тога часа сматраше се као заручник и заручница, — само да дође и та дерња јесен, па да се куне свадови.

Лепо су проазили дани. Рада је био весео и шаљив као и до сада. Меланија је бр а у друштву разговора и према свакоме једнако пажљива. Њих двоје нису никад о љубави својој говорили, само кад при састанку или растанку руку једно другоме пружили, онај стисак руке потврђивао је мисли њихове: јасам твоја, — ја сам тво'.

То су били светли и сунчани дани. Но једаред се замути и паде киша. Меланија је стајала на прозору и као да је гром удари кад опази где њен Рада са разапетим амбрелом у руци прати госпођицу Софију, ћерку адвоката

✕. Излили смо тајну „Нашег Доба“. Признало је да му Београдски дописник живи у Панчеву. Сад још треба овај српски лист и то да пресна, да његов кореп није у Попом Саду, него у — Пешти, — па онда може купити нову преплату.

г-ђ. Има људи којима није доста што је Лаза Панчић једаред затворен, — већ би хтели да га двапред затворе. — Са таким жељама походи суђењика српски поп из Гаја, и то у очи Божића.

✕. У Пешти никако неће да верују да је Јаша Томић уредник „Заставе“. Силом хоће да направе његову жену уредником. Сигурно мисле да ће судија према женској глави бити галантнији — при подељивању казни.

□. Срби су у Бугарској заузели 500□ километара. Бугари су у Србији заузели само 110 □ килом. — Зато је славна комисија дала Србима првенство, — да се они први натраг повуку. — Бадава, добри пријатељи злата вреде.

Чуо сам овај савет па га бележим.

Драго мало дете,
Што си на свет пало,
Плачи, исплачи се,
Док си још мало.

Али кад те време
Већ човеком створи,
Тад се мани плача,
На се мушки бори.

А кад старост није
На главу ти стресе, —
Ако не мош друго,
А ти барем смеј се.

Ђука: „Шта ли ће сад народ у Србији?“

Шука: „Да слуша.“

Ђука: „А ако и онда не буде боље?“

Шука: „Е онда, знаш, знаш, онда ће пропасти.

Ђука: „Богме Шука, аратос ти такве полити ке.“

Ѳ.

Проба пера.

CLX.

Допуни књизи о бонтону.

Кад приступиш госпођама,
Руку им пољуби. —
Седнеш ли се картат' с њима,
А ти онда — губи.

CLXI.

Душа и новац.

Никад још душа
Па ма како богата,
Пребогата била,

Гојковића. Па не само да је прати, него јој тако весело нешто преповеда, да њојзи гледајући то, — ударише на очи сузе од једа, сузе од повређена поноса.

Даклем тако ти умеш, невернице! — рече и наумн да га више никад не погледи. (Она није могла да схвати да је Рада случајно срео госпођицу Софију, и из највећиње учтивости понудно се да је са својим амбрелом кући одврати.

Што је наумила, то је и учинила. При првом састанку са Радом окренула је главу од њега. Па ни да га види, па ни да га види. И молио је Рада, и облетао, и слао писма, — ад ништа се не прима.

Ја верујем да је то био велики удар по Раду. Али ко би мислио да ће весели младић то баш тако к срцу примити, да ће га то довести до очајања, да ће — али чујте само.

Кад му је већ и последње писмо неотпечаћено враћила и кад се после по варошн разнео глас да Меланија полази за Сашу Моловића, онда се у њему роди једна ужасна мисао. Три дана није никуд из себе излазио.

Трећи дан у сумрак куцнуо је неко на вратима госпођице Меланије Нечекајући на допуста, уђе у собу — сам Рада. Сав успаханрен рече: Само три речи, — молим да ме саслушате!

Меланија му поносито одговори, да она њега више не познаје.

— Госпођице, ја сам дошао да вам кажем због, — за навек.

— Е на због!

— Ја морам данас још животу своме учинити крај. Ви сте неправедни према мени: ја то преживити не могу. Видите овај пиштољ, овај час сам га купио, — он ће учинити своје, а сирт ће моја остати на вашој души.

Меланија баци поглед на њега, згрози се и брже окрену главу, кад је заиста видила пиштољ у руци му.

— Та шалда нисте полудили, несретни човече!

— Не знам, можда сам и полудио. Само то знам да ћете ноћас у поноћи чути пуцањ, а кад га чујете ја ћу на улици, под прозором вашим лежати мртав.

То рече и као бесомучан излети из њене собе, — а она остаде као окамењена.

* * *

После шест недеља били су сватови. Дивно је изгледала невеста Меланија у белој као снег аљини, а поред ње топио се у радости весели младожења — Рада Митровић.

Ето шта учини једно писамце, у коме је стојала она божанствена реч: „п р а ш т а м!“ које је писамце онога

Никад још'те душа није
Новац изгубила.

Да ј' то икад било,
Би се запамтило, —
Већ на против стара
Пословица труби:
Новац душу губи.

CLXII.

Луда риба.

Једној риби у води
Било нешто зима,
А чула је, да негде
И ватрице има.

Заželила у срцу
Да до ватре дође,
Да се мало огреје,
Да је језа прође.

Рибо, луда рибо,
За ватром не хити —
Боље ти је јести,
Нег печеном бити!

CLXIII.

Жељица.

Турчин не сме да пије
Руменике вина.
А Чивутин, он опет
Не сме јести свиња.

Још да нам је каквих
Комшија жељни,
Којим вера туђе
Право гутат' брани.

CLXIV.

Судбина јарац.

Женио се Пека
Двапут свога века.

Прву ј' жену тук'о,
Тукао је доста,
Тукао је, јер му
Беже „здраво проста.“

Другу му је жена
(Уверих се јуче:)
Боље васпитана:
Она њега туче.

Г—д—н.

Из гимназије.

Ученик. Господине, што сте ми у овој задаћи забележили: „рђаво“. То је гора оцена него: „недовољно“; а у прошлом певауму имао сам погрешака више, па сам ипак добио само „недовољно“.

Професор. Ја хоћу увек да користим моје ученицима, па тако сам поступао и овом приликом. За то сам вам дао: „рђаво“, да од сада знате да се пише: „рђаво“, а не „хрђаво“

Прибележио
Пипица.

кобног дана дрхћућом руком написала Меланија, а Рада га добио на три сата пре рока самоубиства његова.

А да тога не би, данас не би били сватови, него би се давао шестнедељни парастос честитом Србину Ради Митровићу.

* * *

Лепа моја читатељко, немој бацити лист из руке. Молим — ја још нисам свршио.

Има већ година дана, како су Рада и Меланија муж и жена. Они се воле и поштују. То је лепо, — тако и треба. Али није баш у реду што госпођа Меланија врло често спомиње своме мужу његову намеру самоубиства, — а то чини само за то, што њеној сујети годи кад се сети, да би Рада радије и умр'о, нег што би без ње живио.

— Већ толико сам те пута молила, да ми покажеш онај пиштољ, који си хтео да се убијеш, па никад нећеш.

— Е на добро — одговори Рада. Сутра је баш година дана како смо се венчали; сутра ћу ти показати тај кобни пиштољ.

Сутра дан седоше да доручкују. Меланија се зачудила кад у шољана место беле кафе нађе скувану чоколаду. Но Рада јој разјасни да је он наредио, јер је свечан дан, па нека буде и доручак бољи. После доручка потсети Меланија мужа свог на јучерање обећање и замоли га да јој изнесе онај дерни пиштољ.

— Ту ти жељу више не могу испунити, рече са лукавим осмејком Рада.

— А зашто?

— За то, јер смо тај пиштољ овај час попили.

— Но-ни ли!! — промуца Меланија. Како то може бити?

— Врло лако. Јер тај је пиштољ био од — чоколаде.

Меланија разрогачи своје црне миле очи. Сујета њена претрпи велики пораз, — тако, да се никад више појавити неће. Уста њена напрћише се, као и на плач, и на смеј, и на пољубац. Изишло је на пољубац.

А кад јој Рада рече: Запамти драга душице, ја сам од оних људи, који се не убијају због несрећне љубави, али зато ипак своју добру жену знам волети као душу своју — — онда се отворише врата —

и — (по договору са Радом) уђем у собу ја. Пољубим моју кумицу у белу јој ручицу и пазовем јој, сасвим озбиљно: На здравље пиштоља!

Тако је то било. Али ја не бих износио пред ширу публику, да ми није то допустила најкомпетентнија цензура, — само Меланији, моја поштована кумица.

Алазарин.

Језикословна ситница.

Србин каже: с л а м а.
Мађар каже: с а л м а.
(Талијан је још мудрији,
Он каже: С а л а м а).

Швиња.

Ради воспоминанија.

Школске године 1884-85. те је било је у К—ој гимназији две врсте ђака: „оглашени“ и „верни“, — тако их је поделио нови катихета.

„Оглашени“ су седили у тами, подаље иза верних, нису смели са катихетом непосредно говорити, нису га смели ништа молити, па и на улици кад га сретну морали су се уклањати од лицезренија његова.

Кад је оглашени прелазио у верне морао се „из свега срца и душе кајати“ и још неку молитву очитати, коју је исти катихета скомпонирао. (Требали сте нам и ту молитву у целости послати Ур).

Ја се навалице уздржавам од сваких приметаба на то, — само бележим истину, као прилог за историју наше гимназије.

Као љубитељ истине, морам признати да ове године те поделе нема.

Пипица.

Из Учионе.

У ч и т е љ. Дакле, као што вам јуче рекох, последњи Отац папа звао се П и ј о. Сад кажи ти мени, Фрањо, како се зове садашњи отац папа?

Ф р а њ а. (Не зна).

Д р у г а д е ц а (шапћу му) Л е о.

Ф р а њ а. Јео.

Био се опишати...

Један Сентиванац дође к нама да брда продаје те заиђе од куће до куће. Намера га намери на неког тврдицу, а и иначе на врло прљицу човека, који ни половину занекане цене не обећа, нашто се брдар расрди, и поче свој еспап пакивати, а све гуњађа. Овако онамо, а мој ти домаћин спопаде брдара за косе па повуц овамо, повуц онамо, док га се добро није начупао.

Кад се брдар искобељо, истрчи на сокак и запита једног човека: ди седи биров? У тај мах чича Тима с' друге стране јоржи тамо нијацама, а овај ће упрети прст и рећи; ено га баш!

Б дар притрчи, скине шешир и запита: јелте молићу, јестел ви биров? На шта ћеш, запита чича Тима. Та овај ме за прав бога чуо. Чича Тима рече: тако ти и треба. А зашто се није опишо? Брдар окрене и промрмља кроз зубе: какав биров, онако и село. (А да је знао, да овај није био ништа, можда би га још извагађао.)

Ђ.

Класичан стил.

I. Објава.

Потписани ће сваком оном, који би његову жену, која је с њим, с којом је он, која је њега, која је од њега, која сад за њега, коју он ипак воле, не мари, однела све што је донела, пре три недеље оставила, пет година у љубави живио, 20-11 1880. год. венчана, Пелу патраг донео, благодаран бити, зато.

Кума Пантелија.

II. Оглас.

Од стране овог поглаварства оглашује се следујуће: Који оногa, који је споменик, који је на ћуприји, која се на путу, који из старог села у ново село води, налази, стајао, срушио, унаги, добива награду од три сексера.

Станко обђ. поглаварство у Старом (новом селу) ове године месеца новембра и децембра.

Готов новац

Био Србин Чивутину дужан сто форинти, па му био дуго дужан. Једаред се сретну на Банстолу. Кузман пио кући у Приг, а Чивутин у Нови Сад. Чива чим спази дужника одма скочи с кола, приђе Кузману па му рече: Гузман а кад ти мени платио дуг. Кузман заустави кола, узе Чиву за руку, показа му левом на Ремету па му рече: видиш ти оно шуму манастирску. Видим рече чава. Шта ти мислиш док ја то купим, па искрчим, па посадим виноград, па док то треће године роди, па навалам пуну вагију буради лепо, деликатно, бело, вино, сама скадарка, па шилер да све искре искачу, па док ја то продам, па отворим банке хундртере и таузендере, па почнем бројати десет двадесет, тридесет, педесет, шездесет. — Чива се на то стао смешити, а Кузман се нађе мало увређен те му рече мило а срдито: Та лако се теби смејати на готов новац ал ја ћу имати муке док то све урадим. — па шибиљу жорава и одвркта, а чика остаде стојећи па само што рече: Е бадава, предан човек, види се.

Гиган.

Вера и знање.

Вера твоја нека т е б е спасе, —
Знаш ли што год, е о н д а си м а ш

Што верујеш, то задржи за се, —
Свету само оно дај, што знаш.

(По немачком) **Ј.**

Поноћна сцена.

Ж е н а. Но, што је многоо, мног. Сваку ноћ долазиш пијан кући. Зар те није срамота! Зар је то лепо?

М у ж. А ти, — а ти?! — Зар те није срамота да се сваку ноћ са пијаним људима пијанш. Зар је то лепо!?

На катихизацији.

Катихета. Сад сам вам доказао да је бог свуда и на сваком месту. Сад ћемо прећи на друго својство божије: *бог је свемајушн.*

Мала Перса. Молим господине, а зашто је онда бог питао Адама „Адаме: где си?“

*

А. Волео би знати како се хватају лавови у Африци.

Б. Свашта ича свога чачина. Уме се цела пустара, — паке се мете у решето и добро се протресе. Песак пробадне доле, а лавови остану горе у решету.

*

А. Зашто рода стоји на једној нози?

Б. Јер кад би дигнула и другу ногу, морала би пасти на трбу.

За што је кромпир створен.

Клијенат паор позно свога адвоката у вароши на ручиште. Адвокат од дуга времена ушусти се са својим клијентом у разговор. Прошли су поред неке баште у којој је био посађен кромпир.

Адвокат. Ја никад не једем кромпир.

Паор. Па то и није за вас.

Адвокат. Како то?

Паор. Кромпир је само за сиротињу.

Адвокат. Како то мислиш?

Паор. Па ја мислим да је бог кромпир само зато створио, да и ми сиромаси имамо коме дерати бежу са леђа.

*

Мали Перо. Мој је отац у пензији, а твој није, — да!

Мали Ђока. А мој је отац у конкурсу, а твој није, — ха!

А. Мој муж је тако поштен, да кад само снива да је што украо, он се таки пријави полицији.

Б. Е, мој је сасвим друкчији. Он кад што заиста украде, не пријави полицији, — јер мисли да је то само сневао.

Учитељ. Но, Саво, шта је то права линија?

Саво. Од школе до куће.

Учитељ. А крива линија?

Саво. Од куће до школе.

Н. Даклен ви мени не верујете. Ви немате у мени Молим, а зашто? неверења!

М. Зато, јер имате црвену косу.

Н. Та и ваша је коса црвена.

М. Па баш зато.

Надзорник (у првом разреду). Но, ко зна бројати до десет.

Перо. Ја.

Надзорник. Чујмо!

Перо. Један — Два. — Три. — Четири. — Пет. — Шест. —

Надзорник. Добро је. Де сад, Мишо, ти настави.

Миша. Седам. — Осам. — Девет. — Десет. — 99-њак. — Горњак. — Крњак. Кец. —

Прибележио **Јов. Ман.**

Судија. Хуљо једна преносодња,
Зар си опет ту?
Оптуженик. Бубим руку, господине, —
Зар сте још ту!

Одговори уредништва.

Таргифу. Провидисмо нахеру и дајемо вам на знање, да вам није писало за руком што сте хтели. Што се тиче унутрашње вредности вашега састава, најбоље нам се донада ваш потпис: Таргиф, и искреност која у томе потпису лежи.

Пиповци. Хумореска „Анђели“ употребиће се, али тек доцније, кад дође на ред. За оно друго што питате, не знамо хоће ли бити доцкан, — можда неће. Пошљите пак ћемо видети. За слику треба да нам кажете одакле је направљена, друкчије је, према новом закону о уметничкој својини, нећемо смети употребити.

Песма „Што сте хтели“ — не може ући. Ви сте у њој помешали врлине са покривима. А ми само врлине смемо осуђивати. Вас је добра намера руководила, али сте се у жестини мало затрчали. Пошљите оно друго што сте обећали, — али пазите да не упаднете опет у исту погрешку.

Новије књиге.

послате уредништву на приказ.

Дахомеј. Или Из Живота Црнаца у Америци. Приповетка за децу. Од Фр. Хофмана. Са четири чезкореза. у Н. Саду Штампи. А Пајевића. 1885. Цена 40. новч.

Дим. Од Ивана Тургењева. С руског превео Илија Вучетић друго издање. Издање српске књижаре Браће М. Поповића Штампарија А. Пајевића. У Н. Саду 1886. год. Цена је 1. фор.

Сватовац. За гласовир написао Р. Толингер. Издање српске књижаре Браће М. Поповића У. Н. Саду 1885 год. Цена је 1. форинта.

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. књига 1-4. 1885. свеска четврта. У Н. Саду Српска штампарија дра. Свет. Милетића. Цена 70. новч.

Полажењик. Божићни дар српској деци од Браца-Радована. У. Н. Саду. издање и штампарија М Димитрије вића. 1886. Цена ?

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ДВАНАЈЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостол и Евангеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — — —	10 н.
Извлачење из чтенија церковныхъ книгъ къ употребленію въ нар. училищахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Куткер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни планови за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

Сад је баш изашла и може се добити:

Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.

ОГЛАСИ.

НАЈЛЕПШИ БОЖИЋНИ ПОКЛОН

за г. т. госпође.

Поред особито згодне прилике куповања ја сам цело стоваришће једне прве бечке творнице у полак цене узео, и продајем дакле готовости устрају

10.000 комада изванредне лепоте, елегантни и помодни

ЗИМСКИ ОГРТНИ МАРАМА

по невероватно јефтиној цени, као:

1. огртне мараме, средње величине по 1 фор. 20 новч.
2. прве каквоће велике мараме по 1 фор. 80 новч.
3. најбоље каквоће сасвим велике мараме по 2 фор. 50 новч.

у изванредним и најлепше шатираним бојама, као: бордо, гранит, бела, сура, црвени, мрки, црни, плави и у 60 другима најфин. протима.

Ове помодне зимске огртне мараме јесу најлепша и најновија ношња за сваку госпођу при кући, сокаку, шетњи, балу и позоришту и т. д., а уједно су изванредно топле.

Нека ни једна женска не пропусти ову лепу, фину и тако јефтину мараму себи набавити, пошто и сам ручни рад толико преди а и стоваришће за најкраће време биће испражњено. Недопадајуће мараме промениће се без приговора. При наручбини молимо тачно боју и величину означити. Пошиљак у ваточ или за готовину. — Овака роба једино се може се добити код: ‡ J ‡ 2—3

Wiener Tücher-Exportgeschäft

Wien, III., Matthäusgasse Nr. 5/8.

Чудо од трговине!

Лепи! топли! фини! јефтини!

ЧУВАЈУ ПРОТИВ ВЛАГЕ И ЗИМЕ!

јесу моји мушки капути од прве Бечке фабрике заготовљени

МУШКИ ЗИМСКИ КАПУТИ

још досад непостојаној, невероватно јефтиној цени комад по

1 фор. 80 новч.

Моји мушки зимски капути јесу препоручени као најтоплији, поред тога најомиљеније одело, јер оно одржава телу топлоту, чува од зиме, стоје за овако тело, изванредно су практични и комотни, и обраћају због лепоте и јефтиноће општу пажњу.

12.000 комада досад је продано.

Нека сваки, који леп, добар и топао капут жели одма наручи, јер због многобројни наручбина биће стоваришће за најкраће време испражњено. 2—3

Овака роба једино се може добити код:

Wiener Commissions- und Export-Geschäft

Wien, III., Matthäusgasse 5/8.

За наручбине доводећи је назначај, је ли велик, средњи или мали. Пошиљак у ваточ или за готовину.

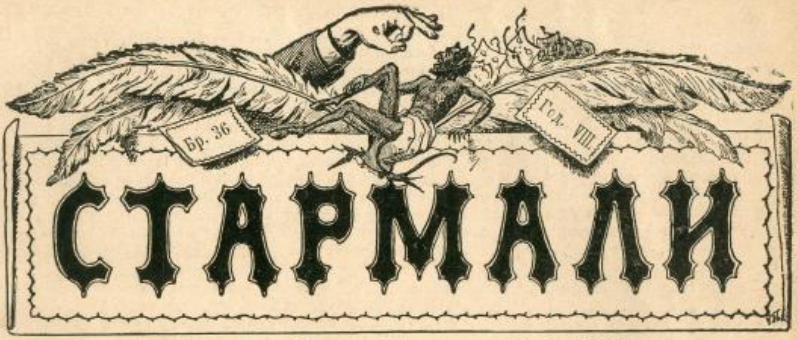

У Новоме Саду 31. децембра 1885.

„Стармали“ излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда. слова као што су она и сваки пут 30 новч. за жиг.

Старој години.

Аја' отале, старо лето!
(Мал' не рекох старо псето)
Што нас тако уједе, —
Пуно тешке увреде.

Кад би тебе реко хвала!
То би била горка шала.
Истина је гола нага:
Да те желим до сто врага.

Иди, иди брзо, смело,
Иди иди у пепело,
Последњи ти куца сат,
Иди, иди у неврат!

Србину си штетна, јадна,
Хладна, црна, мрска, гадна.
Ка' да те је сами враг
Дотерао на наш праг.

Иди, иди, не било те
Ти утворо сакалуда,
Каменом се сваки Србин
На те баца ту и свуда,

Иди, падај стрмоглавце!
Ал шта зборим — неопа ми,
Ниси ни ти толко крава,
Колико смо криви сами.

Дођи, дођи, ново лето,
Не доноси друга дара,
Већ да Срби сами себи
Не задају штете, кваре.

Дођи, дођи, ново лето,
Дођи, дођи, па пресуди,
Јесмо л' орли, ил смо црви,
Јесмо л' деца, ил смо људи.

Д.

Шетња по свету.

XIII.

У неким ученим књигама, као што је отприлике „Стогодишњак“ и други такви календари, прориче се, да ће године 1886 пропасти свет. По томе дакле идућа година неће по примеру својих претходница затрпати само нашу автономију, него и Германа, и Тису и читав свет. Читав ће свет нестати, као да га ни било није. Наступиће страшни суд. Нама Србима то не може нимало неправо бити, јер смо уверени, да ће нам неумитни судија са свог божјега престола праведно судити, што код земаљских судија у погледу наших захтева и права није обичај, али ја то никако не верујем, т. ј. неверујем, да ће пропасти свет.

А не верујем из много разлога.

Прво: да је истина, да ће идуће године пропасти свет, онда будимпештански државни тужилац не би био тако издашан, те не би о католичком божићу „Заставу,“ а сад о нашем и у очи нове године даривао „Браник“ са преском парницом. Онда га се не би нимало тицала ни слога између Срба и Хрвата, нити да ли се црногорски батаљуни крећу. Онда на би му ни у крај памети пало, да цитира српске копиларе пред пороту, јер би се и сам спремао, да изађе пред божју пороту.

Друго: да је истина, да ће идуће године про-

пасти свет, то би се Тиса трудио, да што више добрих дела почини, те да тако изноли милост у бога. Онда се заједо не би уперед Шајкашке подигло село Тиса-Калмањфалва, којег су становници, како то новине јављају, готово све саме коњокрадице, па им је чак и крез кажњен домов. Онда влада не би у опште ни подизала никакве колоније, а и ако би, то би било само за то, да ухвати душе места. Тако би из пеких наших општина исселила пеке попове, адвокате, новинаре и т. д. и смештала их у такву колонију. У таквој колонији били би Јота и Стева Павловић за цело чувени и виђени новинари, а Бурђа би по свој прилици био кнез, ако му т. ј. славу и власт не би преотео г. Вукичевић.

Треће: да је истина, да ће пропасти свет, онда Аустрија не би градила нове пушке, које ће стати нашу монархију на пеколиких педесет милијуна форината. Јер ако ћемо пропасти, можемо и са старим пушкама. Бар ће нам онда и која мађура остати у џепу још, те кад дођемо на небо, нећемо морати одмах на вересију јести и пити, па данас вељ по томе познаду, да смо аустро-угарски држављани.

Четврто — али на што да рећи даље? Довољно је и то, што сам до сад навео, па да свако увиди, да није истина, да ће свет пропасти. Земља ће то богме криво бити, јер јој је тешко, да држи Мрату, Гарашанина, Германа, и друге, који су јој додијали, али кад се ми живи створови морамо тешити, нек се и она теши, нек и она са резигнацијом прими нову годину, која је неће ослободити терета, као што је ни прошле нису.

И тако нам нова година неће ништа ново донети. Неће ништа ново бити све и да дође свак света, јер и тако пропадамо. Неће ништа ново бити, ако нам чак и азијатска колера преко Трста у походе дође, јер нас наше домаће колере и тако одавно једу и сатиру. Неће ништа ново бити ни ако државни тужилац сваког дана бар по једанпут дигне преску паницу против српских новина. Неће никакво чудо бити ако се усљед тога претвори Вац једаред од мађарске варошн у чисто српско место. Неће ништа ново бити ако се пријаве сопственици оних нарезних пасоша, што леже код пријачке полиције, јер се и тако зна, чија су, т. ј. ко би могао с истина слободно путовати од вашара до вашара.

И тако нам нова година неће ништа ново донети, па нам то не може ни „Отармали.“ Али „Стармали“ може новом и здравом шалом и прамијом шибати старе мане, старе грехе и окорелс грешнике. А да би могао ту своју залаћу што успешније вршити, за то је за њега неопходно нужна новост једна. Нужно му је, да стари дужници намире свој дуг, па да после заједно са другим новим претплатницима пођу нову претплату. Тако би га новост о ренпла и уздигла, те би својим читаоцима могао све више и све лепших новости довозити.

У то име пека је и дужницима и недужницима, и старим и новим претплатницима срећно ново лето! . . .

Милисав.

ПОДЛИСТАК.

Чика-Радино страдање!

Чика Рада је био у селу Ш. кнез. Био вам је то човек мали па дебео. Браде није имао, но зато је имао две, три, главе бркова, које су већ проседе и као чекиње оштре биле. Кад га видиш издалека, не знаш у први мах ко је, мислиш, да се некакво буре пали; но кад ти се већ приближи, одмах познаш, да је то јунак ове приповетке — наш чика Рада.

Није вам то био кнедом. Ципеле му беху искрпљене, а шубиле тако искрпљене, да је на лубу ишао. Но то чика Раду није ништа жепирало, шта ниже, кад би се у друштву мало угрејао — несећи би узвикнуо: „сви ви сари на сари, само ја нез на лубу!“

Но од неко доба си могао видети код чика Раде, велику промену. Ципеле нове, навикосане, све се светле, да се можеш огледати у њима! Место искрпљених лактова — видиш сада лепе, нове хаљине. Бркови уфитљени, и место, да су још нећма седи, они се сад као у момчића.

Једном речи, чика Рада вам је био човек на свом месту — прави штицер.

Знам, да ће те се сви запитати: Одкуд та промена у чика Раде? И то ћу вам рећи, само ме слушајте пажљиво.

„Пре две недеље дана, доселила се у Ш. пека богата удовица, Јења Поповићева, са својом ћерком Милицом.“ Ето то је сав узрок чика-радиној промени!

Сваки дан су стизали преко плаћања (сеоски пандур) од чика Раде поклони и пукета, које је госпођа Поповићка, лепо примала.

Једног дана добије он позив, од Поповићкине слушкиње, да изволи доћи на ручак. Томе се позиву он врло обрадова. Изађи банку и даде је слушкиња:

Ено ти ово место тринтелта. Кажи госпођи и госпођици, да се врло срећним налазим, и да ћу доћи.

Слушкиња се захвали, и оде.

Кад је већ требало да се пође, обуче се у свечано одело, које је пре неколико дана у варошп на веру узо' — и пође ћи Поповићки, која га врло љубазно дочека.

На ручку је био и Никола Петровић — општински писар, који је госте са својим виценима забављао. После ручка је свирала Милица на гласовиру, а чика Рада ју је пратио, са својим унилним гласом.

Никола је одмах спазио на чика Ради, да он нешто љубазно баца погледе на Милицу. То је исто спазио и чика Рада на Николи; још је спазио и то, да Милица радије гледи Николу, пег' њега. С тога хтеде Николу, да избије из седла, и тиме, што ће сад још фешиће бити. На коњу ће сваки дан поред Милицине куће јахати, биће галантан и т. д.

Пред вече се опрости од ће Поповићке, и одмах оде у оближњу варош, те куни на веру, сву опрему за коња.

Сутра дан, кад је Милица гледала кроз прозор, види неког коњаника. Не зпаш ко је бешњи, коњ ил' коњаник. Коњаник се забечио у седлу, а коњ све веће. Но одмах за тим види Милица, да је то наш јунак — чика Рада.

Кад је дошао чика Рада, на сарам Милице, успрамио се у седлу као уковап, а коњ му све поигравао, као шарац Краљевића Марка.

Бим кад хтеде Милици, да салутира, и кад се најсрећнијим осећао, догоди му се неки мајер.

Наједаред испруча из Николине аилије, његова ловачки

Ћира. Даклем у једноме се слажу и „Застава“ и „Бранич“ и „Наше Доба.“

Спира. А у чему то?

Ћира. Сви пр инају да у крајњој неволји сме народ и краљу дати пасош.

Спира. А у чему се разликују?

Ћира. „Застава“ (а и „Стармали“) мисле да је у Србији сад већ крајња неволја. „Бранич“ мисли да још није, — а „Наше Доба“ држи да никад неће ни бити.

Ћира. У Београду излазиће нов шаљив лист. Јеси ли чуо?

Спира. А како ће се звати?

Ћира. „Баук.“

Спира. А зашто „Баук“?!!

Ћира. Прво за то што ће га Виделовци уређивати, и друго зато, да у публику уђе страх, па да се што већма претплаћује.

Пуслице.

✕. „Турски Мародˮ јавља да Аџељић овога целог месеца неће ићи никуд на пут. [То је сасвим празнодно. Сад су сви путови (од снега) б е л и, — па које навикнут само ц р н и м путем ићи, томе се сад не мили путовање.]

=. У Босни је забрањено м а л и м школама, да се називају именом с р п с к и м. Па и на што! Кад је баш та забрана н а ј в е ћ а с р п с к а школа.

□. У Србији је за време овога рата тако строга цензура била, да су и самога цензора ц р в е н и м плаштом превукли.

✕. Е, сад (о божићу) већ би имало смисла, кад би г. Руварац рекао г. Срећковићу: Пантe-ли-лилијо, или т а к о?

□. Даклем разбојницима бугарским краљ је Милан дао амнестију. Разбојника је било толико, да се сва милост краљева на њи изтрошила. Српски ће синови и даље чамити по казаматима. Но и то је нека милост, бар оданде не виде шта се са народом ради.

Проба пера.

CLXV.

Шта је то што човек
Не може да сноси?
Та људи иду гладни
И голи и боси.

кер гаров, те онако из ненада, са великим урликом, нападне на коња.

Чика-Радин коњ, није се таком нападају надао, устукну напред, те се диже на две ноге, а мој чика Рада онако свечано паде на леђа. Па још и бок' помози, да је на том остало, али сад се гаров мане коња, па навали на чика Раду. Сад је било повући, потегни, док напослетку не истрча Никола, — те са великом пратљачом не отера гарова, и чика Раду од беде спасе.

Сав овај призор гледаху околостојећи са врло великим смејом, и кад је чика Рада подигао се, био је сав издрпан. Чакшире на коленима пукле. По фрака му одно гаров, а пола му још остало на капуту, као какав украс. Цилиндер до носа натучен. Ногу угануо и т. д.

Сто ти заверака твојих, и теби и твоме гарову. Зар га ниси могао везати, те не би онако чудо начинио. Та то је све твоје масло, ал' чекај само, осветићу се ја теби већ.

Та везао сам ја њега чика Радо, него се он откино.

Та сад што му драго. Сад што је ту је! Него, синовче, како ћу кући? Не могу да макнем једном ногом.

Лако је томе помоћи!

На како мислиш?

На на таљиге?

А то већ нећу.

Друкчије не иде.

А ти иди, и дотерај их.

Никола отрчи кући — и ево ти га наједаред с' таљигама.

Сад понеше чика Раду на таљиге, који је као какво центашко свиње у таљигама изгледао, и одвезоше га полагано кући.

Чика Раду је та једна шетња скупо стала. Читаву недељу дана је одлежао у кревету. Лечник му је сваки дан долазио — и он се заклео да неће више никад јахати, те је однах чим је оздравио продао коња и сву опрему.

Једно после подне, пошао је Милиџи. Кад је стигао тамо, затече Николу писара, и неколико Милиџинки другарица.

Помоз Бог!

А где чика Раде! Зар сте оздравили?

Данас сам први пут изашао на поље, те сам дошао, да вас посетим. На како је данас красан дан, а и ни сно се лепо искупили; ја би вам нешто предложио!

А шта то, а шта?

Да идемо у шуму.

Врло добро — рече Никола. То ће бити и за вас здраво.

Е на кад је тако, а оно нек се иде, рече сад и ђа Поповићка.

На како ћемо, пешке, ил' на коли? запита Милица. Пешке, пешке!

Сви се сад спреме за пут, и у веселом разговору, стигну до шуме. Сад сви седну и доручкују, па онда почну игре.

Играли се цело после подне. А на завршетку играше се жмуре.

Никола је и опет све смишљао, како да насади чика Раду, и све је чинио, док није чика Рада постао жмурац.

Чика Рада жмура! викаше сви.

Он је поносно стајао, док му не спеташе очи.

Е сад на посао! рече Никола и потрча, а сви остали за њим. Девојке су чика Раду гураље, турале, а он се већ сав осећао, вијајући их, а никако да их ухвати.

Сирома чика Рада, никако да се опрости беде. Ево

За другога ору,
За другога сеју;
И цепају дрва
Да се други греју.

Знају ћутећ' испит'
Много горких чаша.
Само им не реч'те:
То је срећа ваша!

CLXVI.

Блажени.

„Блажени ништи духом,“
Блажени, још те како,
Блажени здраво јако,
Јер „њихово је“ тамо
На небу горе „царство,“
А овде доле често је
Њихово — министарство.

Ђ—д—н.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Мој мали Која (у четвртој је години) већ прилично говори и иначе речи не изврће, али с н е г никад друкчије не зове него увек каже: к н е з. — Зашто је њему лакше казати к н е з него с н е г, то не знам. Али онамад дође к мени наш сеоски начелник; у соби се десио и Која. Мати му рече: пољуби у руку овог чику, то је господин к н е з. Која послушан као увек, пољуби га у руку, на онда окренувши се матери, рече: Није ладан.

К Р.

Лежећи изјутра у постељи отац извукао из хрпе књига на столу крај себе једну те чита. Крај ногу ваљушка му се свињић од четири године те ће рећи: „Тата! Дај мени те твоје књиге“. На то ће тата: „Синко, док тата остари онда ће све тагине књиге бити твоје, а сад је још рано за тебе“. Дијете ућута за једно пет минута пак ће гледајући тату како даље чита, опет запитати: „Тата! Јеси ли већ остарио?“.

(„С. Л.“)

Мали Пајица пао, па се ударио у лакат; дође у собу плачући, а чика-Арса га запита: „Шта ти је Пајице, што плачеш?“ А Пајица ће кроз плач: „Та тако сам се ударио, да мал писам пребио језик“.

Једном запита Пајица своју тетка-Анку, како јој се тица зове; тетка-Анка му одговори: Канарица: а Паја ће на то: „А како јој је презиме?“

Кад се мој мали комшија Ика прави дан дуова пратио из цркве, куда га је отац водио, онда га запита мати: како је било у цркви?

— Сви смо били невољали, — одговори Ика.

— Е да!!

— Јесте, јесте. Сви смо морали клечати.

ухватите ме — рече Никола и стане, на сриам једног подебелог раста.

Шта мислиш нећу, — викне чика Рада, и потрчи управо одакле је глас допирао.

Кад је дотрчао био већ близу Николе; он се измакне, а чика Рада се лупи о раст тако јако, да је сво своје благоносије одерао, а беле чакшире озеленио.

Девојке прснуше у смеј, а највише Никола, који притрчи да га прихвати.

Ао хуљо једна! И опет ја через тебе страдо. Та ти си мени већ давно скривио.

Немо,те се јединти чика Радо. Опростите ја писам ни мислио на тако што.

Хајд' што му драго. Играли смо се. Можда ниси хтео. Само кад год си ти ту, ја увек морам неки малер имати.

Да се иде кући, рекне тија Поповићка. И пошто су се мало приватили кречу се сви весели кући; само чика Рада је био нешто невесео, и држао се за своје одерано благоносије, и тужно је гледао, у своје некад беле, а сада зеленкасте чакшире.

Кад су изашли из шуме, пружала се једна прло велика бара, управо до села, а у њој је био општински чун.

Никола нађе пред друштво и рече:

Ја мислим, да би боље било, да седнемо у чун и да се до села довеземо. Нећемо бар ноге морити.

Девојке се испочетка устезаше.

Али ако се изврнемо чун, а ми се подавимо — рече Милица шалећи се.

Небојте се, ја умем добро крмапити, а чика Рада веслати. Јелте чика Радо?

Чика Ради није било по вољи та вожња, али, да се не осрамоти одобраваше Николи.

Сад се девојке охрабрише, и седоше у чун, а Никола и чика Рада, даду се на посао.

Кад се већ прилично од обале одмакли били, окрене се Милица, да каже нешто матери, али наједанпут испусти сунцобран у бару.

Девојке цикнуше. А сунцобран пливаше мирно, управо чика Ради.

Чика Рада као прави џентлмен, остави весло, и скаче се, да дохвати миличин сунцобран, али на његову несрећу превали равнотежу, те онако јуначки стрмекну у воду. Но где чуда, капут му се зацаки за један клин од чамца, а он се поче праћакати, као какав ухваћени сом.

Девојке се испочетка смејаше, али кад виђеше, да је глава чика Радина, сасвим у води, и да их овај праћакајући се поливa, почеше цикати.

Никола који је био чак на другом крају чамца, а тешком муком дође до чика Раде, и извуче га најпље заједно са миличиним сунцобраном. Чика Рада је од страхе био сав блед.

Видители чика Радо, да се ја писам сад ту десно, било би по вас прло хрђаво.

Синовче, сад видим, да си ми прави пријатељ, и ја ти праштам све, што си ми до сад скривио.

Међутим изиђу на обалу, и мокра дружина се кренс куће.

* * *

После оног догађаја, није више чика Рада к' Милици ишао — стидео се. Као што сам вам реко, мано се и јашења. Један дан после ручка, баш је писао Милици „либсбриф.“ Кад је готов био, закуца неко на врати. Оде к' прозору, и кроз завесу опази, мајстор Кузмана-шнајдера који је дошао чика Ради по дуг.

Добро ће бити, да се чинам и нешто — рече чика

Из посмрчади Мирце Схафија.

Кад постаде државица
Кипикапафа,
Не имаде више, само
Два параграфа.

У држави кипикафској
Лозинке су две:
Народ вели: Сви за краља! (§. I)
А краљ: Ја за све! (§. II.)

Тад филозов један шапну,
Здраво стар и сед:
„То је лепо, — ал мени се
Не допада ред.“

Ово друго пек је прво, —
Биће финије,
Природније, поштеније
И — јефтиније.

Не знам јесу л' обесили
Тог филозофа.
Ал ни инде баш га не би
Дигли за грофа.

Теорија и пракса.

У суботичком листу „Bácskai Ellenőr“ (бр. 53.) има један чланак под насловом „A magyarok és a szerbek,“ где се са најидеалнијом теоријом придикује слога између Срба и Мађара. „Нема — вели — у Угарској свесна Србина који не би увиђао да су му Мађари прави и најискренији пријатељи, па то Мађаре упућује њихов племенит и витешки карактер,“ — и т. д. Тако пише Србин (Vujics Tivadar) у мађарском листу. Милина је читати ту дивну теорију. Али —

Проклето „али!“

Али иза те српске теорије долази мађарска пракса. У том истом броју, тако иза овог чланка долази други чланак са насловом: A bácskai helynevek magyarositása,“ којем је трн у оку, што у Бачкој има сёла са српским именима. Доле са „Петровим Селом“, нека од сад буде „Petersrév.“ Доле са „Госпођинцима“, нека од сад буде „Boldogasszonyfalva“ и т. д.

Ето нашем Тивадару (Божидару) нова доказа, колико је у Угарској разлика између српске теорије и мађарске праксе.

Жалим.

Жалим — али природи се
Закон не мења.
Добра плода не мож' бити
Од зла Се(ј)мена.

Палилулац.

Рада, а мајстор Кузман, мислећи, да чика Рада, није код куће, оде.

Сад му сиђу нека писмо, да га мајстор Кузман може код Милице потражити — јер зна, да он тамо често одлази. Брзо му напише и писмо, да га причека још за неко време.

Кад је готов био, савије оба писма, и преда их плаћају, те му рече:

Ово писмо у десној руци, однећеш кући ће Поповићке и предаћеш ћћици Милици.

Разумеш?

Разумем.

А ово опет у левој руци, носи мајстор Кузману-шнајдеру. Подај ал' њему, ал' његовој жени. Пази да не погрешиш! Знаш ли?

Знам — рече плаћаш, и оде.

Пошао је путем мирно, али кад дође на спрам циколине куће, истрчи и навали на њега, циколин гаров, што је и чика Раду напао био.

Плаћаш сетивши се чика-радиног страдања, побоји се, да се то исто и с њиме не догоди, потрчи, и запе за клупу што је пред кућом била — те падне, и прући се колики је дуг на земљу, а писма испусти.

Гаров сад поново на њега нападне, но он се сети своје подебеле батине, те које батином, које опет капом, гарова сретно отера, и себе обезбеди.

Кад је гарова отерао био, први му је посао био да потражи писма, и напао их је чак код трешње куће. Јест' ал' сад које је било у десној, а које у левој руци? Никако није могао да погоди.

На срећу, па како било, рече, и узе једно у десну, а друго у леву руку.

Пошто је стигао кући миличиној, преда Милици писмо, које је било у десној руци. И пожури се мајстор Кузману — те и њему преда писмо из леве руке, а затим се врати кући.

*

Кад је Милица добила писмо, одмах позна чика Радин рукопис. Дозове матер, и поче јој читати:

Драги мој мајстор Кузмане!

Немој ништа да се шалиш, те да ми поквариш пралику. Што ме једнако тражиш? Платићу ти, човече! Претрпи се још неколико дана, видиш да би хтео да се женим, и узо би Милицу, која се сад скоро у село доселила. Девојка има и новаца! Ако сретно испаднe, платићу ти двоструко. Познаћу те и у сватове, да ми будеш мустулумција! Платићу и оним халама у пароши, што хоћеду, да ме вендују, нек се зајазе већ једном. Претрпи се брате Кузмане још мало, ја мислим сре ће добро испасти.

Твој дужник *Рада*.

Кад је Милица писмо прочитала, прснула је у смеј.

То је забуна! То је писмо намењено, мајстор Кузману — шнајдеру.

Милица је отрчала и однела писмо, да га Николи и другарицама прочита.

*

Мајстор Кузман, кад је примио писмо, дуго је бечно очи на њега, али све за бадава није могао, да га разуме.

Кузманово писмо је гласило:

Дивна вило, — Богиње срца мога!

Твоје бело лице, коса црна и стас вити, учиниће ме веома позорним. Погледи твојих црних очију устрелиће ме, и — аморовом стрелом — раниће срце ми! Ох како би срећан био, кад би те могао својом назвати! Како би се срећним осећао, кад би ми била и поверена, да ти будем, чувар и бранитељ твој у животу!

Глас из Загреба.

Српски клуб у Загребу имао је лепу намеру, да се цео фотографира у једном таблоу. Али му се жалибоже та његова намера разбила о један „камен претицања“: но да дође у среду свију њих? Неноготе ту да се сагласе и сложе. Јер ако је по старешинству, то „иде Суботића.“ Али по господству опет, патрило би то место Кушевића; по аукторитету пак Ђурђевића; по вредности Ђурковића; по виспрености Медаковића; по чину Миковића или Николића; по лепоти Вацког; а по личној бравури Дедовића или Рашића. Те зато ето нећемо ни имати тога весеља, да са том сликом вредних заступника наших украсимо своје галерије.

Кузман.

Из Сомбора.

Неки господин Силард (по имену би многи држали да није Србин) вели ових 5 последњих недеља, да је читаоница у Сомбору сада **ражтшуд** постала (ово зато, што су кандидати његове партије једногласно приликом обнове часништва пропали), те зато и не иде више горе у читаоницу, него испод све доле у рештаурацији чита новине. —

Боже мој! Ми прости чланови читанице не можемо да се довољно начудимо такој господској логици, јер је нама познато, да су до сада **јахачи увек горе** били, а **коњи доле**. —

* * *

Љубав.

Љубав није земске ћуди, —
То, земаљче, знај.
Кога стигне том досуди:
Пако — или рај.

Нећу још.

Један гимназиста из четвртог разредa дође у трафику и купи паклицу дувана.

Трафичар. Зар ћеш већ да пушиш?!

Ђак. Нећу још; него после подне, кад изађем из школе

Двобој.

Драги пријатељу!

Молим те, да ми позајмиш твој револвер. Нека беда навргла се на ме, — изазива ме већ два дана. Ја се не дам кињити. Борба је на живот или на смрт. — И ти би у оваком положају то исто учинио.

твој Исидор.

(Други дан)

Драги пријатељу!

Хвала ти на револверу! Заиста ми је дивну услугу

Завршетак је гласио:

На душо моја склоња сте, ја ћу те узети. Као што видиш писам ни ружан; шта ми фали? Имам пуну авлију кокошака и патака! Имам и два шљивика. Шљива и раније ће бити доста! Ја те волем, воли и ти мене, па ће све добро бити. Остајем твој до гроба љубећи те

Чика Рада киев.

Но ово је белај на моју главу. Као да му је почетак буди бог с' нама, сотона ликтир'о. Свршетак још и које како разумеш, ал почетак баш ништа

Ха! Да не буде то писмо за моју жену написано! Тако ће нешто и бити.

А, чекај чика Радо, наместиће теби мајстор Кузман већ под главу. Узо шешир, и оде управо чика Ради.

Шта је то Радо, какво је ово писмо од тебе? Шта ти имаш посла са мојом женом? Ха!

С каквом женом? То сам ја теби писао.

Та шта мени. Јесам ли ја „Бела вила?“

Каква вила? Дај овамо брзо да видим.

Кузман му пружи писмо.

Чика Рада поче читати.

Хеј паонако, сад сам пропао. Та ја сам то писмо Милици писао, а теби сам оно што је у Милице. Плашај је свему томе крив рече чика Рада љутито.

Кад се Кузман уверио, да се то писмо њега не тиче, оде кући, и остави чика Раду да се мало изљути.

* * *

Чика Рада је легао на диван. У љутини није знао шта ће, кад је чуо од плашаша да је због николиног гајова писма пореметио. Напослетку љутио се и на самог себе.

Наједанпут закуца неко на врата.

Слободно.

Убутрa уђе миличина служавка, и преда му неко писмо.

Чика Рада га дрхћућом руком прими, и са великим га страхом отвори, и поче читати:

Господине!

Из вашег писма видим, да није намењено нама, већ Кузману пијадеру. У њему сте се доста гадно изразили. Но све на страну, нећу да вам пребацујем; ми вам прштамо! Само ћу вам рећи, да се мањете Љубави, која нам ни мало на част не служи; и да нас у будуће поштедите од ваших посета.

Остајем.

Јења Поповића.

Милица је за мене сасвим изгубљена и то све због тог проклетог николиног гарова — рече чика Рада кроз плач. И узе шешир те оде мало, да се прође — не би ли му како туга одумирула.

*

После две недеље дана, били су у Ш. велики сватови. Никола је добио место за бележника, и испросио је руку миличину.

У сватови је учествовао, погодите ко?

Чика Рада! На још да видите како је био пес'о и добре воље. Наздравио је младенцима, и пожелио срећу и дуг живот. А за тим је приповедио сватовима свој догађај, и — — како је ово Кузманово писмо у руке Милиця дошло.

Кад је испричао, сви му се сватн смејаше, а за тим се заори из дубине срећних и веселих срдаца: „Многаја љета.“

Нови Сад Јула. 1885.

В. Т.

учиниo. Она беда о којој сам ти писао, — то је била глад. Твој сам ресолвер заложио и тако сам непријатеља победио.

твој Исидор.

Неспоразум.

Барон (своме слуги). Ја не знам, Мартине, шта је то, што се моје цигаре сад тако брзо троше. Ја већ морам да мислим. . . .

Слуга. Господине барове, — ви се добро сећате, кад сам дошао к вама у службу, да сам ове свега питао: да ли смем пушити. А ви сте на то одговорили: смеш, али само не пред-а-мном.

Барон. Али за име света, ја писах мислио да моје цигаре пушиш.

Слуга. А да шта сте мислили. Та ако ћу своје цигаре пушити, онда нећу вас питати.

У Хотелу.

— Како вам се допада мој Хотел.

— Но, но, — не би ништа замерао, само да нисте нешто заборавили.

— А шта?

— Заборавили сте бувама и стеницама метути брњицу на уста.

Суревњивост — небеска и земска.

Дигни очи к небу, шта ћеш тамо наћи?
Једна звезда хоће другу да надзрачи.

Обазри се доле, шта ћеш овде наћи?
Једна „звезда“ хоће другу да — поцрачи.

(F.)

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Прво у стихови:

Ново лето дошло на нас пита
Имамо ли у сриству кредита;
Ново лето пита Стармалинке —
Стармалинци своје претплатнике.

Ако с није свет тумбе превр'о
На од белог постануло црно, —
Ако с' правда још на земљи штима,
Ако ј' Герман још мрзак свима, —
Ако Србин правим путем шеће
И не иде куд га Тиса креће, —
Ако небо није у ад пало,
Ни „Видело“ сунца прогутало, —
Ако с' иште непобег-детића
Да осраме Вука Бранковића, —
Ако гусле ваља још да гуде
Да се трени од-а сна пробуде, —
Ако шала још нешто вреди
Кад истина лежи јој у среди. —
Ако ј' тако — ни брига нас није,
Наш ће барјак још да се вије.

Јесте тако, — видимсмо, па знамо.
Јесте тако. — у то се уздамо.
Ново лето иде с нови дари,
А „Стармали“ остаће вам стари.

Сад долази проза.

Предплата је увек спадала у прозу, зато и не можемо да је у стихове сложимо, већ ако би рекли: Ал та проза кола воза.

Даклем чујте, верни наши. Кола наша стоје спремна и пуна свега онога што се од „Стармалог“ може очекивати. Досад је било: повуци, потегни. Али сад ваља тако повући, да се можемо утркивати, да можемо стићи и обићи многе стране листове, који путем шале траже Ханзан истине. А то стоји само до припреге. — до предплате.

Цена је „Стармалом“ на годину 4 фр. на по год. 2. ф., на три месеца 1 фр. (За стране земље 10—5—2½ динара).

Скупљачима предплатника уз нашу захвалу дајемо врло радо за њихов труд 10% од скупљеног новца.

Уредништво и издаватељство „Стармалог“.

Одговори уредништва.

С. Л. Л. Она друга два сонета не налазимо да је потребно штампати.

„Кад ми срце...“ Песму би ону штампали, кад би бар мало хумора у њој било, поред других добрих страна. Оно што сте за „Јавор“ обећали, молим вас да не шаљете нама, него управо уреднику „Јавора“ у Нови Сад.

Новије књиге и листови,

које уредништво добија у замену.

„Стражилово.“ Лист за забаву, поуку и књижевност — излази поново. Уредник му је сад Јован Грчић. Цена, рок и место где излази, све остаје по старом.

Мађионичар, друштвени забављач с помоћу карата, рачуна, фисике, хеније и хитрине руку. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. 18 6. Цена је 50 новчића.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

Цена 30 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1886.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

ОГЛАСИ.

Поштованим читаоцима!

Ново! Ново! Ново!

МОДЕРНО! ЛИЈЕПО! ЕЛЕГАНТНО!

Прва и највећа творница женских јакна, која је на бечкој свјетској изложби због солидности и елегантије досада награђена — произваља париске женске јакне. Моје, од најновије зевирске вуне направљене париске женске јакне — јесу најљепша и најновија пошта за сваку госпођу у кући, на улици, шеталишту и итд. Пристају изванредно лијепо уз тијело, те су исто тако дуготрајне, као елегантне и модерне, ☞ као што их горња слика показује.

Усљед огромног промета на све стране свијета — могуће ми је то најновије париске женске јакне по напредној ниској цијени

3 фор. 80 нов.

а од најновије и најбоље врсте по 5 фор. предајати. Нема дакле, свака госпођа, која жели лијепу, елегантну париску јакну имати, која је и за зиму и пролеће веома практична, што скорије поручи; јер ће се усљед силне тражбине за најкраће вријеме цијело складиште распачати. Једино и само праве прави париских женских јакна могу се добити у складишту творнице париских женских јакна ☞ Антона Ганза, Бечу (Anton Gans, Kolonitzgasse Nr. 8.) — ☞ Молимо приликом наручбина за тачну мјеру а шаље се за Wien III. поузећем (Nachnahme.)

Конкуренција швиндлу, који се тера са продајом

ПОКРОВАЦА ЗА КОЊЕ!

Једна већ 50 година постојећа ц. кр. вл. одобрена

ФАБРИКА ЗА ПОКРОВЦЕ И ЋЕВЕТА

опунномоћила ме је, да би могао с успехом конкурисати, и повезила свој фабрикат, који је солидан и ваљан и који се састоји у

ПОКРОВЦИМА ЗА КОЊЕ

од данас

по фор. 1.60 од комада

великих, дебелих, широких и трајних ПОКРОВАЦА на продају.

Ти покровци су 190 cm. дуги и 130 cm. широки, испреплетени разнобојним пругама, а дебели су као даска па су с тога изванредно трајни. Наручује се или за готово или за поштанску напату (Nachnahme). Дневно се разашиљу ови покровци у све краљевске свеске и свуда се врло добро допадају, већ и с тога, што се и као крепетни покривачи могу употребити и што су пре двапут више коштали него сад. Адреса:

Exportwaarenhaus L. Kon,
Wien, II., Lichtenauergasse 9.

☞ Обратимо пажњу на атресу. ☜

Најлепши свечани поклон за женски свет!

ЕЛЕГАНТНО!
ПО
НАЈНОВИЈОЈ
МОДИ!
ЈЕВТИНО!
НАЈНОВИЈЕ,
најлепше и нај-
елегантније су
за сваку госпу
моје из

1. БЕЧКЕ ФАБРИКЕ МАРАМА

БЕЧКЕ	БЕЧКЕ
МАРАМЕ ЗА ГЛАВУ	**ОГРТАЋЕ МАРАМЕ**
по фор. 1.—	**по фор. 1.80**

у најдивнијим бојама, као: бордо, гранат, жандарм, белих, плавећих, спасених, дражених, шотских, турских, прљених, мркних, жутих, крем, тегетхоф, прних итд. итд. од 60 најновијих врста. — Ове су мараме

☞ **најлепша и најелегантнија ношња** ☜

за сваку госпу, за кућу, улицу, шетњу, играње, концерте итд. итд зими и у пролеће.

Нека се свака госпа пожури

да одмах поручи ове лепе мараме за главу и огртаче, јер, како силне наруџбине долазе, за кратко ће се време распачати.

Једино и то у правој каквоћи могу се се добити ли у Бечу

у експорт-трговини марама

WIEN, III. KOLONITZGASSE Nr. 8.

Новци се шаљу у готову или уштеч (per Nachnahme.)

Чудо од трговине!

Лепи! топли! фини! јефтини!

ЧУВАЈУ ПРОТИВ ВЛАГЕ И ЗИМЕ!

јесу моји мушки капути од прве Бечке фабрике зготовљени

МУШКИ ЗИМСКИ КАПУТИ

још досад непостојаној, невероватно јефтиној цени комад по

☞ **1 фор. 80 нов.** ☜

Моји мушки зимски капути јесу препоручени као најтоплији, поред тога најмилењије одело, јер оно одржава телу топлоту, чува од зиме, стоје за свако тело, изванредно су практични и комотни, и обраћају због лепоте и јефтиноће општу пажњу.

12.000 комада досад је продано.

Нека свако, који леп, добар и топао капут жели одма поручи, јер због многобројних наруџбина биће стовариште за најкраће време испражњено. 3—3

Овака роба једино се може добити код:

Wiener Commissions- und Export-Geschäft

Wien, III., Matthäusgasse 5-3.

За наруџбине довољан је назначај, је ли велик, средњи или мали. Пошиљак у ваточи или за готовину.

ШТАМПАРИЈА А. ЈАЗЕВИЋА У НОВОМ САДУ.